Vértes Marcell

a Szépművészeti Múzeumban rendezett politikai plakátkiállításon a tanácsköztársasági plakátok között szerepel grafikai műve.

Kádár Márta: Száz politikai plakát, Fejérmegyei Hírlap, 1973. nov. 18.

Vértes Marcell

Kron Tenő grafikusművészről szeretnék rajzolni.

Népszava, 1974. jan. 8. 102 elf. 5. sz. 5p.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 NOV 25

Hétfői Hírek

Vértes Marcell

1021

● SZOMORY DEZSŐNEK, a magyar drámairodalom egyik kimagasló egyéniségének november 30-án lesz halála 30. évfordulója. Szomoryról bizonyára kevesen tudják, hogy családja kívánságára a Zeneművészeti Főiskolára iratkozott be, ahol még Liszt Ferenc is vizsgáztatta. Csakhamar azonban felhagyott zenei tanulmányaival, és az újságírói, majd az írói pályát választotta hivatásául. Képünkön: Vértes Marcell híres karikatúrája a kiváló íróról.

ntője

Vértess Marcell

plakátjai is szerepelnek a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár központjában csütörtökön megnyílt tanácsköztársasági plakátkiállításon.

Krónika

Magyar. Hírlap, 1969. március 7. 9. l.

Vértes Marcell

Vértes Bécsben a Floriangasse-i Hammerand Hotelben együtt lakott Major Henrikkel.

Galambos Ferenc:Major Henrik
Látóhatár 1970/5-6 562.old.

Vértes Marcell

Franciaországban, az emigráció irodalmi-kulturális-munkásmozgalmi tevékenységében nagy részt vállaltak az ott élő írók és művészek így Beöthy István, Pór Bertalan, Váli Zoltán, Vértes Marcell.

Markovits Györgyi: Magyar könyvek az emigrációban-a háboru és a fasizmus ellen
Látóhatár 1970/5-6 545.old.

Vértes Marcell

Művei szerepeltek az 1919 novemberében
Temesvárón rendezett magyarországi festők
és grafikusok kiállitásán

Magyar Nemzet 1974 december 1
14.old.

Vértes Marcell, grafikus

1918-as plakátja („Őfelsége, a király nevében ...“ c.) a múzeumban látható.

— : Új értékek a Munkás mozgalmi Múzeumban 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. nov. 16.

Vértes Marcell

A Tanácsköztársaság néhány hónap művészi alkotásaiból a legismertebbek a plakátok. Bíró Pór Ujtz. Vértes alkotásai a magyar plakáttörténet máig is kiemelkedő színvonalon készült munkák.

– baranyi –: Tizenévesek plakátjai a Tanácsköztársaságról.

Petőfi Népe, 1969. márc. 18.

Vértes Marcell

„Az 1918-as októberi polgári demokratikus forradalom alatt is kitünő forradalmi szellemű művészi plakátok szüleltek Bíró Mihály, Vértes Marcell és mások ecsetjei nyomán". – Pór Bertalan idézet.

B.L.: A Magyar Tanácsköztársaság plakátjai

Tükör, 1969. márc. 18.

Vértes Marcell

A Tanácsköztársaság 50. évfordulója alkalmával a Párttörténeti Intézet összeállításában plakátgyűjtemény jelent meg, az albumban a művész műve látható.

(K-i): A Tanácsköztársaság plakátjai.

Fejér megyei Hírlap, 1969. márc. 2.

Vértes Marcell

Krón Jenő tanítványa volt a kassai múzeum által létesített rajzískolában

Magyar Nemzet 1972 július 1
4. old.

Vértes Marcell, grafikus

A Kritika 10. száma közli a Lenin-portrét, mely a Déli Hírlap-ban 1917. nov. 18-án jelent meg. Valószínű, hogy a jelöletlen rajz Vértes Marcell műve.

Lenin, rajz: Rep.

— : Az első Lenin-portré 7.

Népszabadság, 1972. dec. 6.

VÉRTES MARCELL, festő

1972-ben Lázar Bélané a pécsi muzeumra hagyta férje 64 darabból álló képzőművészeti gyüjteményét. Nagy része a 30-as évek végén került Lázárhoz, a művészek ajándékaként Elsősorban a Római Iskolat reprezentaljak. A gyüjtemény:

56.sz.-VÉRTES MARCELL: "KANKAN", cimü müve. p.tusrajz 490+350 mm. Ltsz9 !2.372. 298.old

KOMÁRY FERENC: A Modern magyar képtár története
Uj szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve, XVII-XVIII.
1972-7 . Pécs, 1975.

Vértes Marcell

Két felvételen bemutatja a lap a müvészt. Az egyik párisi mütermében ábrázolja rajzai, képei között, a másik "Bibi ur" cimmel a müvész a kutyáját eteti rajta. Többek között elmondja a párisi Illustration-nál szereplő rajzai megjelenésének történetét és beszél legközelebbi terveiről, hogy a Párisban élő, tehetséges, fiatal magyar müvészek alkotásaiból kiállitást szeretne rendezni. Befejezésül a cikkiró megjegyzi, hogy a müvész minden rajzát, rézkarcát, festményét sulyos összegekkel fizetik meg a gyüjtők.

Délibáb, Bp. 1930. ápr. 12. IV. évf. 15. sz. 10-11. lap.

Vértes Marcell

/Rónai Victor/: "Vértes = Vertés" cimmel részletes képet ad a művészről, az éjszakai Montparnasse népszerü alakjáról. A mulatók életét rajzolja. Amikor mappája megtelik, kiállitást rendez belőlük. Ezzel kettős sikert ért el. Az egyik, mint sikerült riport keltett feltünést, a párisi dancingok éjjeli életének megörökitése, a másik, hogy felfedezték, mint kitünő grafikust. Nevét Vértesről Vertés-re forditották.

Délibáb, Bp. 1930. ápr. 12. IV. évf. 15. sz. 10-11. lap.

Vértes Marcell

Az Amerikában élő hires rajzoló és fotomüvészekről számol be a lapban Balázs Emil: "Három amerikai magyar fényképész karrierje" cimmel.
Fotomüvészek: Munkácsy Márton, Pál Sándor, aki Alexander Pál néven dolgozik és Muky Munkácsy, Márton fivére.
A rajzolómüvészek: Major Henrik, Kelen imre, Dezsö Alajos és Vértes Marcell, akik minden nagy amerikai lapban szerepelnek munkájukkal, melyek nagy elismerésben részesülnek a kinti sajtó részéről.

A HÉT, Bp. 1938. febr. 8. 48. évf. 3-4. sz. 7. lap.

Vértes Marcell

A "legpárizsibb párizsi piktor" idézi a lap a müvészről szóló párisi kritikusok véleményét. A müvész most egy rajzos memoár kötetben irta meg életrajzát. Amikor 1946-ban Amerikából visszatért Párisba, a francia kritikusok azt irták, hogy nem csoda, ha meghóditotta Párist, hiszen annyi benne „a csáberő, a kecsesség, a stilus és a kedvesség" hogy ez magától értetődő dolog. A cikk beszámol arról az utról, amit a fiatal ujpesti fiu mindmáig megtett.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. szept. 30 XVI. évf. 40. sz. 18. lap.

Vértes Marcell

Budapesten, ifjukorában a Borsszem Jankó és a Fidibusz c. élclapok rajzolója. Mint a rajzos életrajzban mondja, lehetett volna repülőgéptervező, sofőr, vagy detektiv, de - festő lett. A világ legismertebb folyóiratai közölték rajzait: a Vogue, a Vanity Fair, a Rire. Tervezett szinpadképeket, kösztümöket a Comédie Française-nek, a Champs- Élysées Balettnek, a New-York-i Balett Theatre-nak. Az amerikai Barnum Cirkusznak nyolcszáz jelmeztervet készitett.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. szept. 3o.
XVI. évf. 4o. sz. 18. lap.

Vértes Marcell

A nálunk is bemutatott, nagysikerü Moulin Rouge c. film diszlet és kosztümterveit is a müvész készitette, melyben felelveniti a régi Montmartre világát.
A lap KÖNYV c. rovatában "Vértes Varieté" cimmel ir a müvész most megjelenő munkájáról, melyet a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalat adott ki.
Egyik rajzát, mely cirkuszi lovarnőt ábrázol, - hozza a lap. Az Ismertetést Gy.A. sign.-val közli a NAPLÓ c. rovat.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. szept. 3o.XVI. évf. 4o. sz. 18. lap.

Vértes Marcell

György László: "Az két lovagok" c. uj magyar operáról számol be.
A kritikát Vértes Marcell három rajzzal illusztrálta, az egyik Keleti Arturról. V
Oláh Gusztáv "varázsolta szinpadra" az uj operát, melynek szövegét Keleti Artur, zenéjét Kósa György irta.

Repr.

V készült.

Délibáb, Bp. 1936. márc. 28. X. évf. 14. sz. 12. lap.

Vértes Marcell

Idegenbe szakadt sott gyökeret vert magyar festők, szobrászok és grafikusok munkáit mutatja be a Magyarok Világszövetsége által rendezett kiállítás. Vértes Marcell bravúros könnyedségű grafikai komoly művészi élményt nyújtanak.

(b. e.) Magyar művészek a nagyvilágból

Országg. Világ 1970/39 23 old.

Vértes Marcell

Vértes Marcell (1895–1961): grafikus és festő. 1919-ben nagy hatású politikai plakátokat készített. Párizsban élt, itt adta ki litográfiai albumait és illusztrált önéletrajzát.

Mihályfi Ernő:Müvészek,barátaim Bp.Corvina 1977.

Vértes Marcell, festő- és grafikusművész

A Tanácsköztársaság a képzőművészetben c. kiállítást a 60. évfordulójára a Magyar Nemzeti Galéria Móron a Lamberg-kastélyban mutatta be. – A korszak légfontosabb műfajává a plakát vált: Bíró Mihály, Vértes Marcell és többen a tanácshatalom jelképeivé vált remekek sorát alkották meg az utca művészete számára. Közérthetőség és rendkívüli agitatív erő jellemezte ezeket a kompozíciókat. (említve).

Á. Szabó János: Kiállítás Móron.
Fejér Megyei Hírlap, 1979. márc. 23.

Vértes Marcell festő- és grafikusművész

Hatvan éve jelent meg a Tanácsköztársaság ideiglenes alkotmánya. — Az államosított filmgyártás a 133 nap alatt 37 játékfilmet készített. Vértes Marcell nevéhez fűződik a bravurosan rajzolt filmglossza megteremtése. Az egykori monarchia cuka-szürkének nevezett közkatonája és a vörös katona célja közötti különbséget választotta témájánul, itt. (emlitve).

TV-Kiradó

1979. IV. 5. 19.30 Televízió.

Vértes Marcell grafikusművész

A művész plakátjai szerepelnek
a Magyar Nemzet Galériában
a szinházi plakátokat bemutató
kiállitáson

cikket l. „Biró Mihály festőművész"
cimszó alatt
„P. H" cikke „Posters in Thalia's service"
cimmel
Daily News 1948. XII. 7

Vértes Marcell festő- és grafikusművész
a Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalata
mappát jelentetett meg, melynek lapjain
a magyar képzőművészet kivételes lendüle-
tű forradalmi korszaka tükröződik. –
Uitz Béla, Vértes Marcell munkái – és még
többen – idézik a Magyar Tanácsköztársaság
napjait

T. V. – Híradó,
1979. II. 14. Televízió, 19.30

Vértes Marcell

A Szépművészeti Múzeum plakátkiállításán szerepel háborúellenes plakátja. (emlitve)

Láttuk, hallottuk

1973. XI. 11. 11.45 Petőfi/11/V.

Veites Marcell

Az 1919 után következett magyar grafikus-diasporából ő is művészete zenitjére jutott.

Békés István: Egy üstökös nyomai

Ország-Világ 1968/14 23 old.

Véres Marcell 7

Vértesről ezután legalább ennyit tudunk Pályafutásából, műveiből – s ehhez jelentős segítség Bajomi Lázár Endre régi rajzokkal kiegészített utószavaennyit legalabb végre is merünk. Vértes Marcell, aki a Moulin Rouge című filmben rajzoló kezét kölcsönözte a Toulouse Lautrecet alakító szinmüvésznek, Budapest neveltje volt, s hogy a „legpárizsibb" jelzővel illették, ez azt jelenti, hogy a maga nemében a legkitünöbb volt.

Békés István: A párizsi piktor.

Országos - Világ 1972/11 22 old.

Véites Marcell. 6

A kiállítás alkalmából száz litografiáját és rézkarcát ajándékozta a Magyar Nemzeti Galériának – és most tirai önvallomását kapjuk tőle, szirontúli üzenetként, ajándékba. Életművével eddig tulajdonképpen alig ismerkedhettünk meg. A Varieté lapjairól azonban szóban-rajzban, s bár csupán impresszív tövedékeket villantva fel, mégis hitelesen, elevenen elénk lép.

Békés István: A párizsi piktor

Ország-Világ 1972/11 22 old.

Vértes Marcell 5

A világhírű illusztrátor, freskófestő, litográfus, – ez a rengeteget dolgozó művész soha nem vetkőzött ki eredendő humanizmusából, s ha sor került rá, finom szépségekhez szokott ecsetjét harcba vetette az embertelenség ellen. Halála előtt másfél ével volt, a Műcsarnok Kamaratermében rendezett első (és egyben utolsó) hazai kiállítása.

Békés István: A párizsi piklor.

Ország-Világ 1972/11 22 old.

Vértes Marcell 4

Az ifjú lázadó Vértes, akit 1920-ban Gábor Andor, a magyar pokolból ciminü Bécsben megjelent, négynyelvü rajzos albumával kapcsolatban, „legértékesebb fegyvertársának" nevezett – nem volt következetes forradalmár, de nála merészebben senki nem leplezte le a világ szine előtt Horthynak és különitményeseinek rémtetteit

Békés István: A párizsi piktor

Ország - Világ 1972/11 22 old.

Vértes Marcell 3

Vértes úgy ír, ahogy rajzol, és úgy rajzol ahogy ír. Két formában vall ezzel az elragadó könyvvel élete benső igazságáról, őszinte, intim érzéséről, arról, hogy a bájt, az örömet, a szépséget, a harmoniát, a békét szereti, s irtózik mindentől, ami pusztulás, romlás, gyűlölet és háború.

Békés István: A párizsi piktor

Ország-Világ 1972/11 22 old.

Vértes Marcell 2

Az ujpesti zuhancból, a békebeli pesti
éklapok biztos kezű kamasz rajzolójából,
az öszirozsás forradalom legvebellisebb
plakátfestőjéből - francia kritikusaitidez-
ve: „a legpárizsibb párizsi piktorra" lett
művész lágyan lebegő, humortól csillogó
emlékezéseit 204 élményeket idéző,- tükrö-
ző rajzzal illusztrálta.

Békés István: A párizsi piktor.

Ország - Világ 1972/11 22 old.

Vértes Marcell 1.

Két évtizedes késéssel érkezett el hoz-
zánk az 1961-ben elhunyt Vértes Marcell
életrajzi írása, amely az 1952-es eredeti
francia kiadásban Amandes vertes-
Zöld mandula, a most megjelent ma-
gyar változatban: Varieté cimet viseli.
Életrajzi írás; ez esetben szó szerint kell
értenü.

Békés István: A párizsi piktor.

Ország - Világ 1972/11 22 old

Vértes Marcell.

rajzai

Országos Világos 1972/11 22 old.

VÉRTES MARCELL, grafikus

Párizsban a Moulin Rouge című filmben Vértes könnyed kezét "játszotta" Lautrec kávéházi asztal márványlapjára litografáló kezét. 40.old

----- Könyvespolc 40.old Vértes Varieté

Mézsák, Múzeumi Magazin, 1972. 3.sz. Bp.

VÉRTES MARCELL, grafikus

Bár a XX.század második harmadában a vértesi rajzmodor nem volt éppen korszerü, a művész sugárzó életöröme, és rendkivüli technikai készsége rangot szerzett ezekek a müveknek is. A sziporkázó, ötletes, anekdőtázó, kukutyabolond Vértes "önéletirása és önéletrajza" ez a félig irás-félig rajz kötet. 40.old

----- Könyvespolc 40.old Vértes Varieté

Mézsák, Múzeumi Magazin, 1972. 3.sz. Bp.

VÉRTES MARCELL, grafikus

A hussas évek nyomorgó Bécsének, a harmincas évek kavargó Párizsának történetei töltik meg a könyv lapjait E-t kiegészíti Bajomi Lázár Endre Vértes művekkel illusztrált tanulmánya Vértesről. 40.old

----- Könyvespolc 40.old Vértes Varieté

Művészek, Múzeumi Magazin, 1972. 3.sz. Bp.

VÉRTES MARCELL, grafikus

1918-19 legnagyobb hatású plakátjainak nagy részét egy fiatal, a frontról épp, hogy visszatért művésztervezte: Vértes Marcell. A Tanácsköztársaság bukása után el kellett hagynia Magyarországot, Bécs, Párizs, Amerika. Párizsban "franciásabb" let, mint maguk a franciák. 40.old

Vértes Varieté

----- Könyvespolc 40.old

Múzsák, Múeumi Magazin, 1972. 3.sz. Bp.

Vértes Marcell, festő-grafikusművész

A pécsi Magyar Modern Képtár kiállítása Nagykanizsán megnyílt, melyen szerepel egyik lapja (a Toulouse Lautrec-ről készített Moulin Rouge című filmben Vértes keze „személyesítette meg" Lautrec.-ét).

Aknai Tamás: Modern grafika.
Zalai Hírlap, 1976. dec. 19.

Vértes Marcell grafikus és festő

1970. óta a Petőfi Irodalmi Múzeum őrzi Heltai Jenő levelezését. a képzőművészek közül a külföldön élt Márk Lajos és Vértes Marcell s mások leveleit őrzi a Heltai-gyűjtemény.

Szilágyi János: Kiadatlan levelek Heltai Jenőhöz. Kritika, Budapest, 1976. 10. 15. old.

VÉRTES MARCELL, grafikus

Párizsban Vértes-Vertés" a"belle epoque"-nak nevezett szellmes és könnyed,néha erotikus,grafikáját újitotta f felsokszorta nehezebb időkben;nem csoda,hogy sikeres és gazdag lett.Rajzai,festményei nélkülözték ugyan Toulouse-Lautrec mélységét,de megközelitik a lautrec-i virtuozitást 40.old

----- Könyvespolc 40.old Vértes Varisté

Mézsák, Múzeumi Magazin, 197[illegible]. [illegible].sz. Bp.

VÉRTES MARCELL, grafikus

Amiként 1919 után Vértes Marcell é Biró Mihály rajzai bejártak a világot, s minden megfogalmazott és leírt szó nál hatásosabban ábrázolták a magyarországi fehérterrort oly hatású ma az európai ellenállás művészetét bemutató kötet. 36.old

Markovits Györgyi: Múzsák a gyalázat ellen 36.old

Múzsák, Múzeumi Magazin, 1970.3.sz

Vértes Marcell

szerepelt a MNG-ban megrendezett plakátkiállitáson.

Magyar Hirlap 1976/258/8
Wagner:Plakátkiállitás a Várban

Vértes Marcell

A Magyar Munkásmozgalmi Múzeum
új épületében kiállításon szerepel-
nek a művész politikai plakátjai.

Thesiler György: Plakátművészeti ritkaságok a ....
Művészet, 1977. március - 2. oldal.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ORSZÁG VILÁG
Budapest

1972 MAR 15

Vértes Marcell

1021

A PÁRIZSI PIKTOR

„A festőállvány mellé helyezett tükörben alig ismertem magamra"

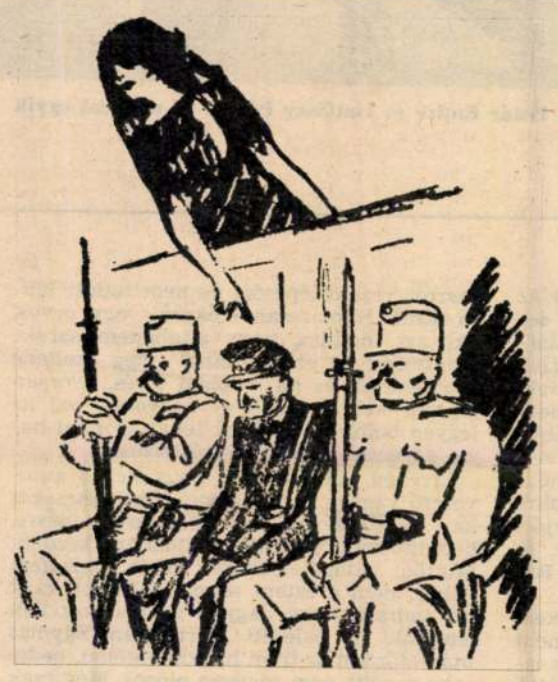

Az 1920-ban készült J'accuse-sorozat zárórajza. A gyászruhás Magyarország vádolja a vádlottak padján ülő Horthyt

A szép szomszédasszony, akinek a férje sokat járt vidéken

Két évtizedes késéssel érkezett el hozzánk az 1961-ben elhunyt Vértes Marcell életrajzi írása, amely az 1952-es eredeti francia kiadásban Amandes vertes — Zöld mandula, a most megjelent magyar változatban: Varieté címet viseli.

Életrajzi írás: ez esetben szó szerint kell érteni. Mert az újpesti suhancból, a békebeli pesti élclapok biztos kezű kamasz rajzolójából, az őszirózsás forradalom legrebellisebb plakátfestőjéből, a fehérterror kipellengérezőjéből — francia kritikusait idézve: „a legpárizsibb párizsi piktorrá" lett művész lágyan lebegő, humortól csillogó emlékezéseit 204 élményeket idéző-tükröző rajzzal illusztrálta. De mondhatnók akár azt is: 204 varázsos vonalakba foglalt élmény-rajzát illusztrálta Vértes szituációkat érzékeltető, hangulatokat, érzéseket ébresztő, szemléletet tanúsító szavakkal — mert ennek a könyvnek minden sorát, minden toll- és ecsetnyomát ritka azonosságú művészi intuíció teremtette. Vértes úgy ír, ahogy rajzol, és úgy rajzol, ahogy ír. Két formában vall ezzel az elragadó könyvvel élete benső igazságáról, őszinte, intim érzéseiről, arról, hogy a bájt, az örömet, a szépséget, a harmóniát, a békét szereti, s irtózik mindentől, ami pusztulás, romlás, gyűlölet és háború. Az ifjú lázadó Vértes, akit 1920-ban Gábor Andor, A magyar pokolból című, Bécsben megjelent, négynyelvű rajzos albumával kapcsolatban, „legértékesebb fegyvertársának" nevezett — nem volt következetes forradalmár, de nála merészebben senki nem leplezte le a világ színe előtt Horthynak és különítményeseinek rémtetteit. A világhírű illusztrátor, freskófestő, litográfus — ez a rengeteget dolgozó művész soha nem vetkőzött ki eredendő humanizmusából, s ha sor került rá, finom szépségekhez szokott ecsetjét harcba vetette az embertelenség ellen.

Halála előtt másfél évvel, a Műcsarnok Kamaratermében rendezett első (és egyelőre utolsó) hazai kiállításán, Vértes Marcell furcsa meghatottsággal hallgatta a Nemzeti Galéria főigazgatójának megnyitó beszédét, amelyben kiemelte a művész „örömteli alkotó tevékenységét". Vértes, a kiállítás alkalmából száz litográfiáját és rézkarcát ajándékozta a Magyar Nemzeti Galériának — és most lírai önvallomását kapjuk tőle, sírontúli üzenetként, ajándékba. Életművével eddig tulajdonképpen alig ismerkedhettünk meg. A Varieté lapjairól azonban szóban-rajzban, s bár csupán impresszív töredékeket villantva fel, mégis hitelesen, elevenen elénk lép. Vértesről ezután legalább ennyit tudunk. Pályafutásából, műveiből — s ehhez jelentős segítség Bajomi Lázár Endre régi rajzokkal kiegészített utószava — ennyit legalább végre ismerünk. Ám sok jelentős, érdemes, világba szakadt magyar művésztársáról még ennyit sem. Vértes Marcell könyve hozzájárul egy magyar művészettörténeti fehér folt néhány vonalának berajzolásához, s egyben felkelti az igényt, hogy ezt a fehér foltot felszámoljuk. A fehérterror és a fasizmus elől idegenbe menekült, haladó, humanista magyar képzőművészeket be kell illeszteni művelődésünk áramlatai közé. Vértes Marcell, aki a Moulin Rouge című filmben rajzoló kezét kölcsönözte a Toulouse Lautrecet alakító színművésznek, Budapest neveltje volt, sovinizmus nélkül bízvást elmondhatjuk: tulajdonképpen Pesten lett belőle „párizsi piktor". S hogy a „legpárizsibb" jelzővel illették, ez azt jelenti, hogy a maga nemében a legkitűnőbb volt.

Békés István

Vértes Marcell: Varieté
Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Bpest, 1971.

GELT
GSÁG!

z Arbát meséi címmel) nem
f Színház előadásában láthat-
te műsorára a darab musical-
Zdenkó írt kellemes zenét,
dalszövegeket. A változások-
gy lett: Jó reggelt, boldogság!
dra szovjet darabot — mond-
amit legfőbb közös tulajdon-
humorral párosult humanista
ov, nem szereti a szikár szín-
nyosság. Színművének tartal-
„Az öregedés szomorú dolog,
" Igazi mesélő kedve, úgy ér-
ényeivel. Színházunk társula-
m meg, és akárkit kérdeztem
y „mit játsszunk Önöknek", a
lt: minél több zenés darabot.
as volt a megzenésítésre. Így
.
dás szereplői: Vereczkey Zol-
l, Szücs Ildikó, Koldus Nagy

(t.)

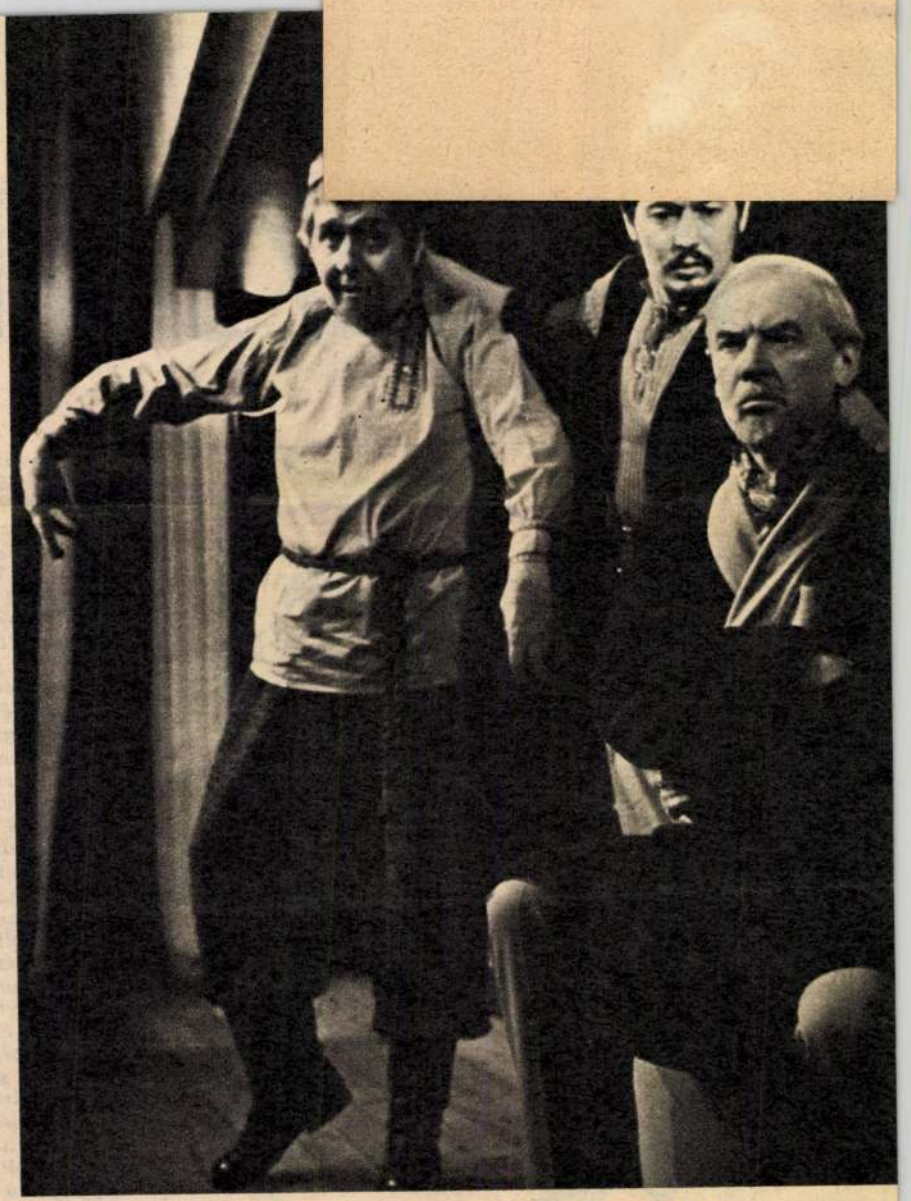

Vereczkey Zoltán, Botár Endre és Hollóssy Pál az új musical egyik jelenetében

SZ és a kö-
méleti ered-
gyakorlatból
ntől vettem
ost már bí-
ül a vizsga.
öreg szaki
e ilyeneket

izonyára de-

olva a járda
egkérdezte:
a?

k?
a, sajnálnám
gásszal több
tett.
tványom sze-
; már meg is
s barátaim
k azonnal új
nnyen össze-
lepratelepre,
, és vegyek
előismerőssel
vásároltam
n sokkal ké-
: kalapáccsal
ent, folyton
kor a felesé-
ztelte Jónás-

nak: tőle ta-
leültem, fele-
ággal mellém
ütt vesszünk.
al nekiindul-
Reggeltől es-
keztünk. Ott
Másnap reg-

gel pedig elkezdtem fel-alá futkározni az országúton. Kipróbáltam valamennyi sebességet. A rükverccel — azaz a farolással — volt némi kis baj, ugyanis hátrálva Siófok mellett, háromszor mentem neki ugyanannak a postaládának. A harmadik alkalomból a postaláda kidőlt, tehát többé nem volt útban. A fordulás sem ment könnyen. Egy ízben egészen Szántódig mentem, mert ott körbe lehet visszafordulni. Egy hét múlva mégis, jól-rosszul belejöttem a vezetésbe, akkor hazaindultunk, és most már csak fél nap volt Siófoktól Budapestig.

A nehézségek azonban csak ekkor kezdődtek. Az országúton már csak-csak ment a vezetés, de a városi forgalomban az izzadság vert ki minden utcasaroknál. Kezdtem nem szeretni Jónást. Ezért hát minden alkalmat megragadtam, hogy megszökjem tőle. Ha reggel azonnal nem indult be, nem kezdtem el kurblizni (Jónás ugyanis még régifajta, kurblis autó volt), hanem faképnél hagytam, és villamoson vagy autóbuszon mentem el, mint azelőtt, amikor még gyalogos ember voltam. Máskor reggel csak azért is felhajtottam egy pohárka pálinkát, hogy most már ne is ülhessek volánhoz. Mert fegyelmezett ember vagyok: vagy iszom, vagy vezetek...

Még hónapokig tartott, amíg rájöttem a vezetés jó ízére, amíg kisfiúkori dodgemmé vált az autózás mindennapi élménye. Jó ideig még verejtékeztem közben, és kínlódva figyeltem a táblákat, a gyalogjárókat, a többi autókat... és rettegtem az autóbuszoktól meg a teherautóktól. És mindez egyetlen csapásra szűnt meg nyár végén.

Ezen a nyár végi napon a feleségemmel kirándultunk a Dunakanyarba. A visegrádi hajókikötőnél ebédeltünk. Utána visszaigyekezve feleségem elbotlott, leesett a teraszról vezető lépcsőn, és nem tudott lábra állni. Hamarosan előkerült egy orvos, aki azt mondta, hogy alighanem sarokcsonttörés, de ezt azonnal meg kellene röntgenezni, és ha valóban törés, gyorsan gipszbe kell tenni, hogy nagyobb baj ne legyen belőle. Induljunk tehát azonnal haza, egyenest a baleseti kórházba.

Erre én elfelejtettem, hogy kezdő autóvezető vagyok. Feleségemet több készséges kar segítségével felsegítettem az ülésre, beindítottam, és Jónás száguldani kezdett. Mintha világéletemben autót vezettem volna: nem éreztem semmi félelmet, csak azt tudtam, hogy nagyon gyorsan ott kell lennünk a baleseti kórházban. Egymás után előztem az úton haladó autókat, pedig soha azelőtt nem mertem előzni. Még csak nem is volt veszélyérzetem: hajtott az aggodalom. És közben folyton Goethe Erlkönigje járt a fejemben, az a közismert apa, aki lovon vágtatva viszi beteg fiát. Még skandáltam is a német sorokat:

Wer reitet so spät durch Nacht und Wind?
Es ist der Vater mit seinem Kind...

És egyszeriben már ott is voltunk Budapesten, a kórház előtt. Észre sem vettem, mikor futottam az utcákba. Már tudtam az utcákon is vezetni.

Feleségemnek valóban saroktörése volt. Hosszas betegség, de nem volt veszedelmes: kellő időben érkeztem meg vele. Neki ott kellett még maradnia néhány napig a kórházban. Én siettem haza, hogy megnyugtassam a gyerekeket. Mire az utcára értem, és beültem az autóba, tudtam, hogy ezen az úton tanultam meg igazán vezetni. Most már nem kellett verejtékeznem: Jónás magától ment haza. Most már nem is volt szükség Jónásra. Most már vehetek egy igazi kocsit.

Vértes Marcell

ÖRÖKSÉG

Gábor Andor: Az .a hazám

VÉRTES MARCELL CÍMLAPJA GÁBOR ANDOR VERSESKÖNYVÉHEZ

Várható időjárás
l. Budapesten ma
fok.«

temető. De csak
hogy a téren is
emeleti ablakból
ya utcából tam-
ısz, mögötte ku-
tte. A téren ép-
aradt reggeli la-

ilkos a bíróság

plusz harminc-
apesten ma dél-
ndos-rómaifürdős
nap lüktető és

ősebb asszonyok
olúza van, hosz-
színű gyümölcs-
a haja, s hom-
az eredeti szín,

másik kettő sza-
ajukat. Az egyi-
ıyem. A selyem-

- mondja a se-
mostanáig csön-
ki sem kérdezte

eszi le a festett
ız, és nincs jég-

lúzos fiatalos. —
az uram. Csak

— Nem lehet

ele a fagylalto-

lónőt. Törzsven-
y karját, nevén

hár szódát. De

Veres Miklós: **ANY**

nem fájhat semmi úgy m
ha fényképért kutatnak a
s magányosan lobognak a
nem fájhat semmi jobban

va
a
ha
pe

nem fájhat semmi úgy mi
mikor hiába várnak hom
míg eső elől zajos gyerek
nem fájhat semmi jobbar

ülnek ott. Széles, zömök
tesen erős karjai vannak.
sű, fehér bajusza van. La
teríti a nagy papírt. Sült
Lassan, szinte álmodozva
nézi.

— Mit csomagolt az a
Gazsi meglengeti hatal
— Ezt ni... Vettem a
— Nem jól csinálod,
házas voltam, az asszony

A fiatalnak kék szeme
lik a sötétbarna hajához.

— Gizi is dolgozik. E
csomagolni.

— De modern ember
juszos. — Csak meg ne já
az asszonynak.

Vértes Marcell festő- és grafikusművész

1918-as működéséről ír
cikket Aradi Nóra müviszettör-
ténész (cikket l. Kerustock
Károlynál) említve: "Lukacics" felirátu
és az "Őfelsége a király nevé
ben felirátu plakátok.

"Képzőmüviszet - 1918"
Népszava, 1978. XI. 25

Vértes Marcell: Terrorellenes plakát (1918)

Varga Győző: Régi görög templom

VÉRTES MARCELL

Marcel Vertes: Tango.
Litogr., handkol., handsign., aus
der Mappe "Dancing"

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
449. Kunstversteigerung
Mai, 1980.
Katalogus 1261. és 1263.sz. 131.old.

VÉRTES MARCELL

Marcell Vértes: Toilette.
Litogr. in Farbe, - mit Widmung, handsigniert und dat.: Vertes Paris 1929.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
625. Kunstauktion
18. bis 21. Sept. 1929.
Katalogus 1328.sz., 147.old.

VÉRTES MARCEL

Aukción:

Marcel Vertés: "In der Manege."
Radierung, handkoloriert, handsign.

Wien, Dorotheum,
453. Kunstversteigerung, 1981 Febr.
Katalogus 936.sz., 101.old.

Vértes Marcell, grafikus

megemlékezve

Déry Zsófia: A Párizsi Iskola négy festőjéről 15

Élet és Irodalom Bp. 1984. júl. 13. XXVIII/28

Vértes Marcell, grafikus

Az álruhába öltöztetett könyvek (Gábor Andor, Kassák Lajos művei, Vértes Marcell döbbenetes erejű *Rajzok a magyar pokolból* című albuma stb.) aztán az uszályokban a rakomány közé rejtve tették meg az utat Újpestig, ahol az uszályokat a vontatókról lekapcsolták, a csomagokat pedig a partra szállították, rendszerint egyenesen az újpesti Munkásotthonba. A beszervezett munkásterjesztők pedig azonnal vit-

Varga Sándor Szenes Lajos 16
(Híres könyvkereskedők)

Nincszabadság Bn. 1981 aug. 16

Vértes Marcell

grafikus - festőművész

A róla készült grafika (Szittya a Szivil műve)
Byron a Kassák-emlékmúzeumban látható.

Újfalu.
1989
04.1.

Bodvi Ferenc
cine

Vértes Marcell, grafikus

L: Kondor Béla

Vadas József: A Dorászkirály udvarában

13.

Élet és Irodalom Bp. 1986. jún 27. XXX/26

VÉRTES MARCEL

Vertes, Marcel:
La journeé de Madame.
Lithos /10/, complete portfolio
Ed. Marcel Guiot, Paris, .. each
sheet 41x30,9 cm.

Aukción: Sotheby Barke Bernet Los Angeles 9/22

Közli: The Print Collector's Newsletter
Vol. XI. No. 5. Nov.-Dec. 1980.
198. old.

MDK

Vértes Ottó, festö

Kompozició. Kréta.
Önarckép. "

Nemzeti Szalon. Ösz Kiállitás. 1932. szept. Kat.

Vértes Ottó

Kiállít

M. H. 932 IX. 4,

Vértes Marcell, festő- és grafikusművész (1895-1961).

Torz korképek 1848-1919" c. karikatúrakiállítás
" nyílt a Magyar Munkásmozgalmi Múzeumban. A karikatúra ősi műfaj. Népszerűségét akkor érte el, amikor sorra jelentek meg a főleg karikatúrát tartalmazó élelapok és amikor olyan neves magyar képzőművészek fordultak e műfajhoz, mint Vértes Marcell, Jankó János, Major Henrik, vagy Pólya Tibor.

Somogyi Néplap, 1983. szept. 10.

Vértes Marcell, grafikus

L: Kalay Lajos

P. hűcs J: kalay keserű optimizmusa 13.

Népszabadság, Bp. 1982 aug. 31.

Vértes Marcell, grafikus

Megemlítve. (Tervei A.)

Petőcz K.: A könyv mérnöke 139-145.

Új Auróra, Békéscsaba, 1979. évf. 79/1.

Vértes Marcel , grafikus, festő

Művészek, tervezők, akik az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola beiratkozott növendékei voltak 1896 és 1919 közt
Vértes Marcell, alakrajzolás szakon 54.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparműv.Iskola/1880-1944/
oktatási rendszere és forrásai 37.old

Műv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Magyar Hírlap

1972 APR 29

Vértes Marcell

1021

MAGYAR HÍRLAP

Vértes Marcell: Vértes Varieté

A monopóliumok ellen

Sztrájkmérleg

„A munkásosztály a monopóliumok hatalmának legfőbb és legerősebb ellenfele, az összes monopolistaellenes erő vonzási központja." Brezsnyev szavai voltak ezek az SZKP legutóbbi kongresszusán. S a nemzetközi munkásosztály idei ünnepén az elmúlt évek harcaira visszatekintve megállapítható: rendkívüli módon kiszélesedett a munkásosztály szociális, gazdasági és politikai követeléseinek frontja, s ennek tükröződéseképpen nőtt a sztrájkharc lendülete.

Rendkívül nehéz megbízható és teljes nemzetközi statisztikát összeállítani a tőkésvilág sztrájkmozgalmainak fejlődéséről, hiszen számos országban csak az állam és a munkáltatók szervezetei szolgáltatnak statisztikai adatokat, rendszerint az ILO, a nemzetközi munkaügyi szervezet számára. Ezek az összeállítások általában nem mutatják ki a politikai sztrájkokat, s a rövid, tiltakozó jellegű gazdasági sztrájkmegmozdulásokat is csak részben regisztrálják.

Nemzetközi dinamika

Így is felrajzolhatók azonban a sztrájkmozgalom alakulásának nagy nemzetközi tendenciái. *Történelmi méreteket tekintve vitathatatlan a sztrájkharc élesedése.* A két világháború közötti időszakban például évente átlag 3,8 millió ember sztrájkolt, 1960 és 1970 között a sztrájkolók száma átlagosan elérte az évi 53 milliót. Az utóbbi évtized (hangsúlyozzuk: csak részleges) rendelkezésre álló adatait tanulmányozva megállapítható, hogy 1960 és 1964 között a vezető tőkésországokban viszonylag magas szinten „stabilizálódott" a sztrájktevékenység. Az esztendőben Franciaor 11 százalék volt a sztr vők aránya. A nagy t mek esztendejében, 196 szökött csaknem 70 szá vüli esztendő után 19 százalék volt, majd adatok szerint) megkö zalékot.

Érdekes következtetés ni a sztrájkok *időtart* egy sztrájkolóra jutó mában mutatkozik me pontból az Egyesült Á vezet! Az előbbi esetéb nem 20 volt az egy sztrájknapok száma, 26. Ez két tényezővel fi az, hogy mindkét ors nagy amerikai monop úgynevezett „kemény folytatnak. A második noha politikai értelemb formista szakszervezete kot — a mozgalom m részt a sztrájkolók gazd nek hevességét, másrés: ben az országokban sztrájkalap áll a szaksz kezésére!

Lényegében az össze országban *ellentétes* gazd vényesülnek. Itt az a szakszervezetek sztrájk csekély és nem tehetik tartó nélkülözésnek a s sokat — másrészt ezek ban a sztrájkharcnak *k tikai következményei is kozza a tőkések és a k misszumkészségét.* Ez m

Vértes Marcell, festő grafikus

L. Pólya Tibor

Kapossvári Gy: Pólya Tibor rajzai 1918-1919-ben 43-45.

Jászkunság, Szolnok 1979. marc. XXV/1.

Vértes Marcell

A lap bemutatja a müvész arcképét és két másik képét: "Két hires párisi rajzát" és egy harmadikat: "Vértes Marcell a mütermében" cimmel.
Állandó kiállitásokat rendez Párisban, Londonban és New Yorkban, közben ujságoknak is rajzol és cikkeket ir.
Repr.-ók.

Délibáb, Bp. 1936. juni. 27. X. évf. 27. sz. 41-42. lap.

Vértes Marcel, grafikus

Nyomtatve.

Pálffy Judit. Szuperszt árok Alagon. 2.

Esti Hirlap Bp. 1980 jún. 7

Vértes Marcell

A szindarabot képekben rajzolja meg, han
gulatokat illusztrál fényhatásokkal.
New Yorkban rendezett kiállitásának át-
ütő sikere eredményezte, hogy New-York
legnagyobb revüszinháza, a Radio City
Music Hall felkérte balett képek terve-
zésére. Az amerikaiak Londonban kibére-
lték Cochran egyik szinházát. Az itt mü-
sorra kerülő előadáshoz huszonhat szin-
padképet és nyolcszáz kosztümöt terve-
zett.
Délibáb, Bp. 1936. juni. 27. X. évf.
27. sz. 41-42. lap.

Vértes Marcell

Balassa Emil: "Meghitt beszélgetés Vértes Marcellel, aki tizenhét év után hazajött" cimmel ir a művész munkájáról. A párisi "Le Journal"munkatársa. A lapnál nem csak mint rajzoló, hanem ujságiróként is szerepel. Franciaországban nevét a lapok VERTÉS-nek irják. Itthon még csak "feketében " rajzolt, kint kezdte el a szines rajzokat, s ugyancsak itt kezdett szinpadképeket és jelmezeket tervezni. Nemcsak a szöveget, hanem a zenét is illuszztrálja". Délibáb, Bp. 1936. juni. 27. X. évf. 27. sz. 41-42. lap.

Vértes Marcell

A Ma ellen fellépő konzervatív kritika szembeállítja Biró Mihály, Berény Róbert szecessziós elveket őrző, Vértes posztimpresszionista jellegű, Uitz, Kmetty, Kassák kubisztikus-expresszív plakátjait.

Szabó Julia: A magyar aktivizmus története

Akadémiai Kiadó 1971 57 old.

Vértes Marcell

P. Kucs Julianna: Vészkijárat-bejárat
Gondolatok a Mucsarnokban

Népszabadság, 1986. VI. 21

Vértes Marcell

Köves Rózsa: "Biró Mihály plakátjai" cimmel rövid életrajzot ad a müvész pályájáról, munkájáról kitüntetéseiről. Idézi Vértes Marcellt és Berény Róbert véleményét Biró Mihály müvészetéről, s felsorolja a Vörös kalapácsos embert, "a világot megrázó hatalmas proletárököl; a trónt ledöntő, frigiai sapkás munkást és az ágyutorokba embertölteléket lapátoló Halál"-t ábrázoló plakátjait. Kitüntetései: 24 éves korában a „The Studio" plakátpályázatán 1910-ben első dijatnyert, hazatérése után 1947-ben Pro Arte kitüntetést kapott. A cikk a müvész plakátjainak külföldi visszhangjáról is beszámol.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. okt. 29. XXI. évf 44. sz. 12. lap.

Vértes Marcell

HÍREK MINDENFELŐL. Párisban az Elysée Galériában Vértes Marcell, a magyar származású művész rendezett kollektív kiállítást. Különösen a párizsi nagyvilági hölgyek portréi és a cirkuszi jelenetek műlapjai arattak nagy sikert.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1938. 81. l.

6.

PANNONIAI

6. Siremlék Pecsről.

Läsd

Vértes Marcel

PESTI FUTÁR

július 1-i száma

Rózsahegyi és
Németh Antal
Vértes Marcel
levele.

Góthné
Nádas Sándor
vezércikke stb. stb.

Ma jelenik meg **40** *fill.*

A Pesti Futár megjelenik minden 1-én és 15-én!

M.D.K.

Vértes Marcel

Rajz. repr. "Vértes Marcel illusztrációja Zola "Nana" című regényéhez" aláírással.

Könyvnapi könyvek között c. rovat.
Film Színház Muzsika. Bp. 1962. május 25. VI. évf. 21. sz. 45. lap.

Vértes Marcell MDK

Albumlap
Rézkarc I-II.
Lily, litografia
Albumlapok

Ernst Muzeum Kiállitásai LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

Vértes Marcell

Lovasok, szinezett rajz
Tengerpart
Nő napernyővel, vizf.
Szőke lány

Az Ernst Muzeum Kiállitásai LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

VértesMarcell MDK

A sánta lány
Mardi gras
Tengerparton
Müteremsarok

Az Ernst Muzeum Kiállitásai LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

Vértes Marcell MDK

A Szajnán, olf.
Dóra
Leányok, pasztell
Leányfej

Az Ernst Muzeum Kiállitásai LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

Vértes Marcell MDK

Metro, szinezett rajz
Szines litografiák a Dancing-albumból
A rózsaszinü néger
A Dancing szinezett litografiai lapjai
Mükereskedésben

Az Ernst Muzeum Kiállitásai LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

Vértes Marcell MDK

Janine autója, vizf.
Fürdő nő nagy kutyával, vizf.
La garconne, vizf.
A modern Diana, vizf.

Az Ernst Muzeum Kiállitásai.LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

Vértes Marcell MDK

Lapok a "La Journée de Madame" c. albumból
Pipi
Lapok a Maisons c. albumból
Rézkarc I-II.

Ernst Muzeum Kiállitásai LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

Vértes Marcell MDK

Les copains, vizf.
Szél a tengerparton, vizf.
Az amerikai vizf.
Maurice Chevalier, litografia

Ernst Muzeum Kiállitásai LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

Vértes Marcell MDK

Fürdözők kutyákkal
Kirakatrendezés
A kis barátok
Fürdés után

Az Ernst Muzeum kiálliátsai LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

Vértes Marcell

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1960 JUL 5.

— VÉRTES MARCELL, magyar származású festőművész a Párizsi Magyar Intézetben beszámolt magyarországi élményeiről, a magyar művészet fejlődéséről és a magyar képzőművészet helyzetéről a párizsi művészvilág képviselőinek.

elyre bőrmegbetegedéseket.
a tíz az autóbusz vagy vona

VÉRTES Ma rcel grafikus M.D.K.

A "Who's who in Graphic Art "c. svájci kiadványban szereplő magyar származásu grafikus

A francia müvészek között szerepel

Flórián László: Korunk Grafikusai, egy könyvben

Magyar Nemzet 1962. október 31. 4.l.

MDK

Vértes Marcell

ki több évtized után bemutatta Budapesten alkotásait, most elutazott hazánkból.

Esti Hirlap 123 sz. 1960 máj. 26. 2 old.

MDK

Vértes Marcell
grafikus és festőművész Párizsból
augusztusban Budapestre érkezik.

Esti Hirlap 170 sz. 1959. jul. 22. 2 old.

MDK

Vértes Marcell

Barabás Tamás érdekes beszélgetése a müvésszel:

"Elképzelt portrék" ról, melyek gyermekeket ábrázolnak, t.i. a müvész felnőttekről készit portrét,/mint gyermeket festi le őket, ahogyan ő gondolja, hogy kinéztek./

Esti Hirlap 202 sz. 1959. aug. 29. 2 old.

MDK

Vértes Marcell
festőművész New-Yorkban kiállitást rendez.

Esti Hirlap 101 sz. 1959. máj. 1 2 old.

M.D.K.

Vértes Marcel

Grafikusmüvész kiállitott a Mücsarnok kamaratermében." Virágcsokor meg egy kislány " felv.

havas: Vértes Marcel grafikái.
Népszava 1960. máj.25. 4.old. 123.szám.

M.D 4

. Vértes Marcell

grafikus

Első munkái riportrajzok, karikatúrák illusztrációk voltak. — Karinthy: Tanár úr kérem" c. kötetjeire készített "illusztrációi. — Plakátjai — Grafikai munkájáról, könyv illusztrációi. Színpadtervei. — Meghalt Vértes Marcell.

Pataky Dénes: Vértes Marcell.

Művészet, 1962. február — 48 l.

Vértes Marcell, grafikus 1907

A Nemzeti Galéria ajándékozott grafikáinak egy részéből kiállítás nyílt Moszkvában.

—: Hír 10.1

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. nov. 21.

Vértes Marcel

Fametszet illusztrációk
Keleti Artur: Boldogtalan
Raymondo c. müvéhez. 1920

. A Párizsban ma első sorban álló «Vertés» a háború éveiben még Vértes Marcell név alatt készített illusztrációkat Keleti Artúr: Raymondo és Bertrandus históriájához. Ezek a fametszetek az olasz rémregé-

nyek illusztrációinak modorában utolérhetetlen ötletgazdagsággal, rajztudással és humorérzékkel jellemzik a kiváló művészt.

Rosner Károly A magyar
fametszet két évtizede.

Magyar Iparművészet
1930. 236. l. 249. l.

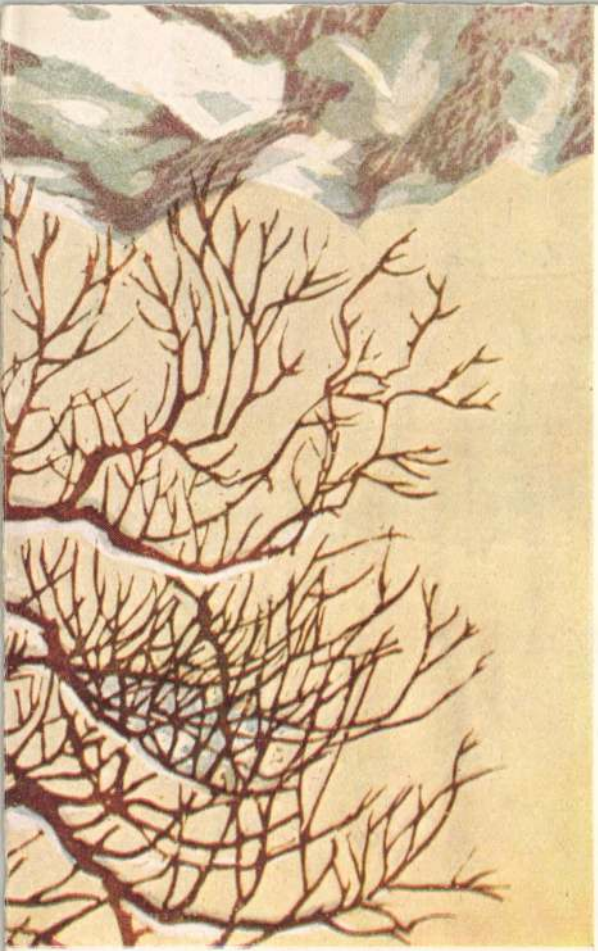

HDK.

Vértes Marcell

Grafikus

Gyermek virággal (illusztráció)
Munkáiról — Méltatás.

Bajomi Lázár Endre: Vértes Marcell halálára

Élet és Irodalom, 1961. november 4 — 8 l.

Mdk.

Vértes Marcel grafikus festőm.

Statisztika c. rajza a „Borszem Jankóban". 1914 jan 4. z.

Kép a 321. l előtt.

Horváth Zoltán: Magyar századforduló 1961.

321. l

MDK

Vértes Marcell
grafikus

illusztrálta artisztikusan" Pásztor Árpád Prinčesz" c. gyermekregényét.
Dicséretet nyert könyv.

A szép magyar könyv 1958 Részletes Értékelés.
Magyar Grafika, 1959. 3 évf 2 sz 30 l.

Vértes Marcell, grafikus MDG

Gyűjteményes kiállítása nyílik meg Debrecenben a Déri Múzeumban.

–: Ma hallottuk 2.l

ESTI HIRLAP Bp. 1960. júl. 16.

MŰEMLÉK védelem

Vértes Marcell.

a Párizsban élt, magyar származású rajzművészt új oldaláról mutatja be a „Vértes varieté" c. könyv. az önéletrajzhoz készített 250 illusztrációt. (említve)

Festmények, gobelinek, kerámiák.

1972. XI. 24. 21,20 Ká.

Vértes Marcel grafikus M.D.K.

Emlékkiállítása Párizsban

Nagy sikereket ért le Párizsban és Amerikában festményeivel és grafikáival.

Napló

Magyar Nemzet 1963. október 27. 7.1

Vértes Marcell

71. sz. „Lukacsics"! 1918., plakát, 95 x 126 cm. Bp. Fővárosi Szabó könyvtár. Reprodukció!

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története, Budapest, 1970.

3021

Vértes Marcel, festő, grafikus

Megemlítése: keresel a Műcsarnokban. (1970. aug. – szept.).

Beke László: Külföldi magyar művészet? 1–6. o.

KRITIKA, Bp. 1970. október

VIII/10

Vérles Marcell

A Szépművészeti Múzeumban megnyílt a „száz politikai plakát" c. kiállítás, melyen látható alkotása.

Téka

1973. nov. 8. TV. 18.35 | 11 | N.

Vértes Marcell

RAJZOK
A MAGYAR
POKOLBÓL
Vértes
ZEICHNVNGEN
AVS DER
VNGARISCHEN HÖLLE
DESSINS
DE
L'ENFER HONGROISI
PRÉFACE DE
JOSEPH HALMI
WIEN, 1921

VÉRTES MARCELL: RAJZOK A MAGYAR POKOLBÓL

Tizenkét 1964 ápr. 6 kap
Markovits György: Betiltott
könyvek borítólap jairót

együtt, aztán úgy szidják a demokráciát,

— tiltakozik a fiatal. — Én nem a demok-
, hanem ami a bögyömben van. És külön-
idhatom, mert sosem voltam nagysága, mint

mint egy papagáj, mi? — int a terasz fe-
ik.
ondják, vannak ott, akik négy kilót adnak
ícért.
róbáld meg egyszer. A fene ezt a rohadt
mi kedvem folytatni... De a hűsölésből
neg.

aszfaltozókat nézi. — Nem lehet könnyű
ájuk ebben a nagy melegben — mondja saj-

hajú a fagylaltos kanalat szopogatja.
zért nem kell sajnálni őket. Lógnak is ele-
lja.
ruhás helyesel.
gaz. Azért is készül olyan lassan minden eb-
sban.

gos az Esti Hírlapot árulja. A »kiszserbóban«
állnak a fagylaltos pult előtt.
egy fok van Budapesten.

M.D.K.

Vértes Marcel

Dénes Zsófia: "Indul a Fedák-film" c. beszámolójában irja, hogy a diszleteket "Vincze Márton pesti és Vértes Marcel párizsi festőművészek tervezték."

junius 4-lo.

Szinházi Élet. Bp. 1933. ~~május 28.-junius 3.~~
XXIII. évf. 23/24. sz. 33-35. lap

M.D.K.

Vértes Marcel

"Reggeli promenád a Bois-ban" cimmel rajz. Repr.

Szinházi Élet. Bp. 1933. dec. 17-23. XXIII. évf. 52. sz. 32. lap.

M.D.K.

Vértes Marcell

Plakátjai a Tanácsköztársaság idején.

emlékére.

Valóság, 1958 4. szám 113. l.

Vértes Marcell

1895-

Ferenczy Károly tanitványa volt.

Illusztrációk Karinthy "Tanár ur kérem" kötetéhez.
1919-es plakátjai: "Velem vagy ellenem" és
"Őfelsége a király nevében".
1919-ben Bécsbe emigrált.
Évtizedek óta Párizsban él.

PATAKY DÉNES : A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

43.1.

Vértes Marcell, grafikus

D 04

A Regélő városok egyik illusztrátora.

B.T.: „Regélő városok"

409.-

Bp. 1960. szeptember X/9

KÖNYVBARÁT

MDK

Vértes Marcell
ki Párizsben él, kiállitást rendezett a
"Printemps" áruházban.

Esti Hirlap 294 sz. 1957. dec 15. 2 old.

M. D. K

VÉRTES Marcel festő

Első munkatársa volt Blattner Géza festőnek Párizsban alapított fabrikációnak

Gy. A. Blattner Géza kiállítása

Magyar Nemzet 1961. aug. 13. 9. l.

Vértes Marcell
grafikus-festő

MDA

Rajza a Magyar Ifjúságnak

Magyar Ifjúság, 1960. május 21.

Vértes Marcell
grafikus-festő

A Műcsarnokban van kiállítása. —
„Gitáros", „Fratal lány kis testvéré-
vel" c. képei. — Méltatás.

Szimon Gy. Ferenc: Vértes.
Magyar Ifjúság, 1960. máj. 21.

M.D.K.

Vértes Marcel

Festőművész.

Hollós Korvin Lajos:
A magyar forradalmi művészet kiállitása a Mücsarnokban
Népakarat 1957. nov.7 11.old. 261.szám.

Vértes Marcell

7. 1940

Vértes Marcell
...ól költözött New Yorkba,
...ember elején a legnagyobb
...kai magazinnak, az Esquire-
...lett művészeti szerkesztője...

Reggel

1940 dec. 23

FIL

Vértes Marcel

irod

Takács, L. Der Ungar in der Welt. Wien 1933.

Az Est 1933. dec. 2
(A magyar ember a világban)

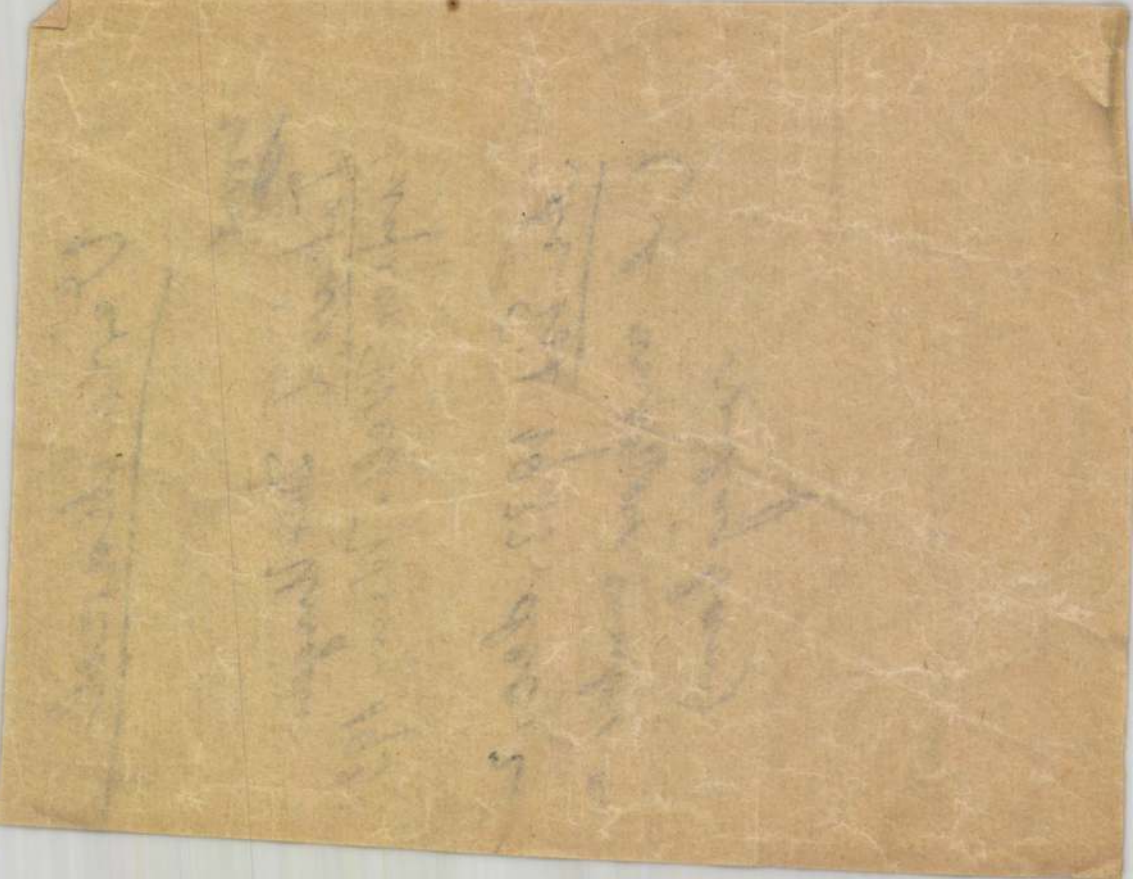

Vértes Marcell

A hábomt követő nehéz időkben Párizsba ment s a Montparnasse-on kötött ki (Sokat, kurzidőt.) Hona alatt mind vastagabb lett a rajzmappa s egyszer csak együtt volt az anyag az Első kiállításra, amely a párizsi dancingok belső, rejtett világát teljes meztelenségében leplezte le a közönség előtt. A kiállitásnak nagy sikere volt, s ma már az előkelő Trocadéro-negyed lakója. A kiállitás alkalmából a párizsi Illustration két teljes oldalon közölte rajzait. Párizsban főleg sorozatos rajzai és albumai szerezték számára sok barátot.

(rónai pictor)

Vértes–Vertés. Délibáb 1930. ápr. 12.

U. 3063, 3064

Nagyságos

dr. Szentiványi Gyula

úrnak

Budapest.

Lenke-tér 7. sz. I. em.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPKIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 AUG 10

Vértes Marcell

NÉPSZAVA
Budapest

emlősök.

1021

AUGUSZTUS 10

A. G. SZTOLETOV

orosz fizikus, az elektrotechnika egyik úttörője, a fotocella feltalálója születésének 130. évfordulója.

HUGO ECKENER

német léghajós 101 esztendeje született.

JORGE AMADO

Lenin Béke-díjas brazil regényíró születésének 57. évfordulója.

FRANYÓ ZOLTÁN

romániai magyar költő, műfordító és tanulmányíró 82 esztendeje született.

VÉRTES MARCELL

Párizsban élő világhírű magyar grafikus és festőművész születésének 74. évfordulója.

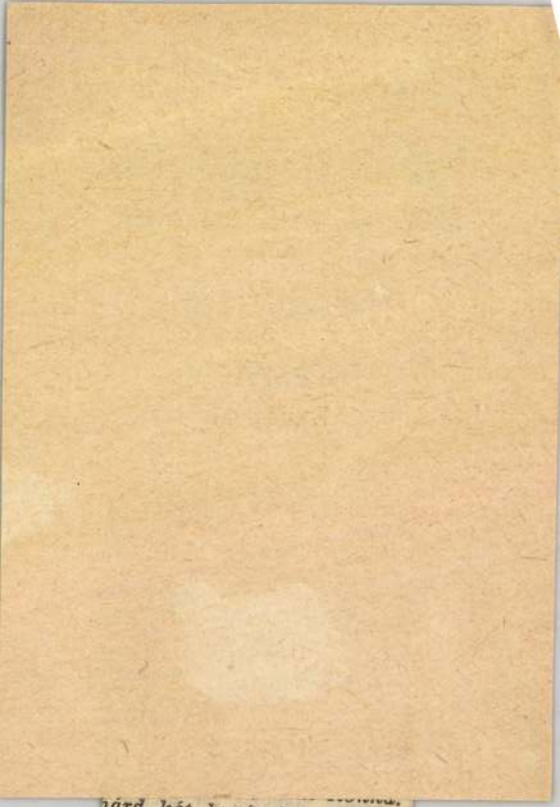

...hárd két kezével gyömöszö...
... verejtékező halántékát, mi...
... akarna valami mentő ötle...
...olni. Sajnos, agya helyett s...
...zórtak szikrát. Szikrázó szem...
... nemigen oldanak meg vál...
...ár Krisztus születése óta.
...chárd úr!" — így szólt magá...
...selényi utca sarkán, a már j...
...zertartással. — „Richárd ...
...p születésnap van. A könyv...
...ttevő darabjai eltűntek. A m...

Vértes Marcel

MAGYAR MŰVÉSZET
1925. 365.

Vértes Marcel párisi kiállítása.

Gradiska.

A Sau Fluss balpartján Al
Berbir od.türkisch Gradiska t
csapatok és ágyúütegek
Türkisches Lager van aus ohng

Szines rajz, mér. a pap

Vértes Marcell

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. II. 53, 365, 583
1926. 246
1932. 148

A 197. sz. BAROSS cserké

Budapest, IV., ker. Bástya-u.

Csak egy pengővel járuljon
cserkészünket elvihessük az

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Urunk! A

Az 1933. év nagy erőpróbája le

A nemzetközi világtáborozás. J
kívüli követelményeket és feladatokat ál

A Baross Szövetség cserkész
részüket. Egyfelől a felelősséget érezzük
patok minden erejükkel részt vegyenek
szeretnénk, ha az ilyen ifjúsági világta
részesülhetne minden cserkészünk.

Elvünk, — amelynek eddig a
csületes munkája alapján mindig eleget

Vértes Marcell

Vértes Marcell párisi kiállítása.

MAGYAR MŰVÉSZET

1926. 246-l.

VASÁRNAP

28

Kath. Hetv. v.
Prot. Károly

HÉTFŐ

29

Kath. Szal. sz. Fer.
Prot. Adél

KEDD

30

Kath. Mart. sz. vt
Prot. Mártonka

SZERDA

21

Vértes Marcell

grafikus

Révai XXI. 830. l.

Budapest székesfőv

lékek Országos Ig

sek.

Központi borítékok

Vértes Marcell

1913/14. I

Ferkèpzomfoisk vk

145. l.

Vértes Marcel

életrajz

irod.

Rókássy 142. l.

Vácz.

A háttérbeli hegyeken
kel megerősitett város és vá
hadi naszád köti le figyelmü
tött férfit ⌈egy katona lövi
Felirata a lebegő mondatszal

VACCI

magyarázó szövegének kezdete
Torrone diruppato.

Rm., mér. a rl.

66-93-6

Veress Marcel

Révai XX. 835. l.

/ Dott. Emerico Ártinger /

direttore

la rivista "Magyar Müvészet"

Vôtes Marcel

U. 4150

Libetbánya III. 54.

Vértes Marcell

Magyar Művészet
1925. II. 53, 365, 583
1926. 246

I. 101, V. 231,

Árpád (VII. 240. — forrás, Kovásznai X. 136. —

Vértes Marcell

szül. Újpert 1895 aug-
10. Izr. 4 középisk-
1913/14 I. első osztálybeli
művésznő - Ferenczy K-
Nem járt előadásóra-

Mózes agyából, római VI. 113.

Vértes Marcell

U. 1007, 1008

Vértes Marcell

rajzolò

cred

Literatura

1929. 162. l.

~~Horváth Henrik: Budai kőfaragók és kőfaragójelek. 8-r, (+144 l, XI. képe, tábla.) Budapest 1935. Budapest székesfőváros várostörténeti monografiái. 6.~~

— ~~Pannoniai antik elemek továbbélése román épületplasztikánkban~~ F 8-r, 36 l, 8 k.

Pécs 1935.

F (Kuy.: Pannonia.)

Vértes Marcel

irod

Rosner Károly. A fa-
metszet Magyarországon
a huszadik században.
Magyar Iparművészet
1929. 47. l.

Rosner. Der Holzschnitt.
(Stuttgart) 1929

KÉPEK.

Vértes Marcell

---

karri Katurája

A Szamár c-

Operti elelapban

1917.

BUDAPEST
39 JAN 24

Vértes Marcel

Vértes Marcel, a Párizsban élő híres festő- és rajzolóművész vasárnap Budapestre érkezett. Ezúttal magával hozta oroszszármazású feleségét is. Több hétig marad idehaza. — Vasárnap Bu-

A Reggel

1937 szept. 20.

rogjuk túrni hogy
ambícióból vere

Vértes Marcell

grafikus

lásd

Ki-Kicsoda?

892. l.

MDK

Vértes Marcell

Pipi

Rézkarc

Ernst Muzeum kiállitásai. LXXX. /1925/. 1o.l.

MDK

Vértes Marcell

Az amerikai. Vf.

Maurice Chevalier

Lapok a "La Journée de Madame" c. albumból

Ernst Muzeum kiállitásai LXXX. /1925/. lo.l.

MDK

Vértes Marcell

Janine autója, vf.

Fürdő nő nagy kutyával, vf.

La garconne, vf.

Ernst Muzeum kiállitásai LXXX. /1925/. lo.l.

Vértes Marcell

Tanító autója, vt.

Piroska és nagy kutyával, vt.

Le Percomme, vt.

Ernst Museum Kiállítások LXXX. /1954/. 10 l.

MDK

Vértes Marcell

A modern Diana, vf.

Les copains, vf.

Szél a tengerparton, vf.

Ernst Muzeum kiállitásai LXXX. /1925/. 1o.l.

MDK

Vértes Marcell, 1895--

Déli Hirlap

Madách Szinház megnyilik februárban

Jobbra én, balra te

Pesti Futár

1835-1960. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

Vértes Marcell, 1895--

Szigeti bucsu...

Velem vagy ellenem

Őfelsége a király...

Lukacsics

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

Vértes Marcell.
festő, karikaturista.

— **Vértes Marcell találmánya: a napfestés.** *Vértes* Marcell, a kitünő magyar festő és karikaturista most *új műfajt talált fel*, amelyet dilettánsok is minden hosszabb tanulmány nélkül üzhetnek. A napfestés abból áll, hogy *a strandon a test egyes részein papirosból kivágott sablonokkal takarjuk el és azután nyugodtan napozunk tovább.* A bőr a le nem takart részeken természetesen megbarnul, míg *a papírfigurák helyén fehér marad.* Igy ki-ki kedve szerint a legcsodálatosabb sziluetteket varázsolhatja testére anélkül, hogy ez a modern tetoválás különösen fájdalmas vagy csak kellemetlen is volna. *Vértes találmányát díjmentesen bocsátja a műkedvelő és napozó közönség rendelkezésére.*

Az Est, 1927. Júl. 2.

1

Vértes Marcell M.D.K.

1929-ben illusztrálta Colette, francia irónő Chéri c. könyvét,
Az 57 grafikából különnyomatot készitetett, melynek egy példányát 1950 frankért árverezték el nemrég Párizsban

Napló
Magyar Nemzet 1966. ápr. 19. 4.1.

Vértes - rcell

1929-ben illusztrálta Colette, francia irónó
Chéri c. könyvét,
az 57 grafikából különnyomatot készitetett,
melynek egy pél ányát 1950 frankért árverez-
ték el nemrég Párizsban

Napló

19. 4.1.

M.D.K.

Vértes Marcell, festőművész

1961, nov. 21. grafikáiból kiállitás a Magyaróvári Hansági Múz-ban.

Uzsoki Andrásné: 15 év a Győr-Sopron Megyei Múzeumok életéből a helyi sajtó tükrében/1949-1963/. 336.o.

Arrabona. 8 A Győri Múz Évkönyve. Győr. 1966. Antus János Múz

Vértes Marcell

Lukácsics (1918)

Plakett, reprodukció.

Valóság, 1959 2. szám 15. l.

Vértes Marcell MDK

Őfelsége a király nevében, plakát

Velem vagy ellenem, plakát

Lukacsics, plakát

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

M.D.K.

Vértes Marcell

"Elképzelhetetlen sikere van Boticelli-szerü pasztelljeivel"-irja Veress Endre "Faludy György" cimü interjuja során, ahol Faludy beszél az amerikai magyar müvészekről.

Szinház, Bp. 1946. május 16-22. II. évf. 18. sz. 17. lap

N.D.K.

Vértes Marcell

5 éve halt meg.

Nemrégen jelent meg egy irónikus rajzsorozata

a pszichoanalizisről

Napló

Magyar Nemzet 1966. okt. 5. 4.l.

Vértes Marcell

Alkotása az Iparművészeti Múzeum kiállításának grafikai anyagában szerepel.

M.934.V.19.

M.D.K.

Vértes Marcel

"Vértes Marcel kreációban, Bázár Gitta nyerte meg a cannesi kalózbál jelmezversenyének első díját" cimmel cikk a Riviera jelmezes estjéről. A beszámoló illusztrációiként a müvész rajzai szerepelnek: "A tengeri csillag," "A zöld moszat", "A korall", "A vörös kalóz" -cimekkel.

Szinházi Élet. Bp. 1934. szept. 16-22.
XXIV. évf. 39. sz. 39-42. lap

M.D.K.

Vértes Marcel

"A Párizsban élő világhirü magyar festőművész Svájcban.." siel irja a lap és közli a művészről készült fényképet.

- - -

"Vértes Marcel korrajza" cimmel rajz.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1937. jan. 24-3o. XXVII. évf. 5. sz. 24. lap
74. "

M.D.K.

Vértes Marcel

"Félig magyar számlára..." c. beszámolójában ir Zak Hanns festőművész kiállitásáról azon a cimen, hogy a külföldi müvésznek magyar leány a felesége.

Szinházi Élet. Bp. 1937. január 3-9. XXVII. évf. 2. sz. 33. lap.

Véstas marcel

Karikatúra (rajz, rajzó)

Ormág-Világ, 1964, 44 m.; 26 old.

MDK

Vértes Marcell, festő

Szerepelni fog.

(f.f.): Külföldön élő magyar művészek tárlata 2.

ESTI HIRLAP. Bp. 1969. dec. 31.

Vértes Marcell

Emlitve

Egy bablag amber
Magyar Hirnel, Bp. 1969. dec. 13.

Vértess Marcell

A Tanácsköztársaság idején plakátokat rajzolt, később Párizsban aratott sikert.

Benéfi Lajos, Modern magyar műszaret, Corvina, 1968 63.l.

Vértes Marcell

Szerepel az alábbi táslaton a Szépművészeti Múzeumban

(f. f.): Külföldön élő magyar művészek táslata

Esti Hírlap 1969 XII. 31

Vértes Marcel.

karikaturista

a Párisban élő karikaturista Vadász Miklós festőművész párisi betegágyánál haláláig vele volt.

Ujság, 1927. aug. 12.

Tértes Marcell
feltűnése óta az első eset, h. magyar piktor
(Fried Pál) a párisi Galerie le Grand-ban
szóhoz jusson.

(g. i.):
Egy fiatal magyar festő kalandja Tunisban,
ahol egy hölgy miatt megtámadtják az arabok.
E. K. 931. X. 11.

MDK.

Vértes Marcel

Tavasz a börtönben c. képéről

Magyar Nemzet 1966 okt.16.

Vértes Marcel M.D.K.

Ujpesti születésü,

Molnár Ferenc, Karinthy, Colette, Carco, Mac Orlan, Apollinaire, Verlaine, Aymé illusztrátora,

1952-ben Amander Vertes cimmel Párizsban megjelent illusztrált önéletrajza,

1949, It's all metal / Complexes / r ajzsorozat

Bajomi Lázár Endre: Vértes Marcel posztumusz sikerei

Magyar Nemzet 1966. okt. 19. 5.1.

munkásságával különböző könyvekben, folyóiratokban nem kisebb személyiségek foglakoztak, mint Pierre Mac Orlan, Aleander Elliot, Michel Georges Michel, Colette, René Kerdyk.

1961 november 1-én halt meg Párizsban.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell
Látóhatár 1970/11-12 1124.old.

A "Cirgue" grafikái ugyanakkor a Galerie N.P. Trémois-ban is a közönség elé kerültek.193o-ban lát napvilágot Dames seules cim ü litográfiai albuma s ugyanakkor egy neves bibliofil felkésérése illusztrációkat készit Pierre Louys Les aventures du roi Rausolejához.Ebben az évben kapcsolódik be a szinházak munkájába is és mindjárt a Comédie Francaiseben debütál Marivaux"La dispute"-jához készitett diszlet-k terveivel.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 197o/11-12 1121.old.

1926-ban elkésziti Carco Amour venal cimü könyvének illusztrációit is, A Salon de l'Araignée-ben megrendezett kiállitása az év méltó befejezése volt. Könyvgrafikai munkákkalkezdődött az 1927-es év. Colette"La Vagabonde"-jához készitett szines litoggráfiái a mü hangulatát nagyszerüen adják vissza. 1928-ban Carco Rue Pigalle cimü könyvét illusztrálja.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 1121.old.

1924-ben készitette első illusztrációit is Gérad Bauer Les six étalages munkájához, ezt nemsokára több grafikai album és illusztrált könyv követte. 1925-ben Budapesten is kiállitott az Ernst Muzeumban, Rippl Rónai, Beron, Gara, Vass és Szüle társaságában, Ra Rabinovszky Márius a Nyugatban elismerően emlékezett meg munkáiról.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 1121.old.

A Julien Akadémián tanul tovább, Jean Paul Laurens mütermében dolgozik, itt kezd a festészettel is komolyabban foglalkozni. 1923-ban ujra részt vesz a Salon des Humoristes kiállitásán, 1924-ben pedig a Maison Pellet[illegible]mappában adja ki tizenkét szines litográfiáját, abban Párizs éjszakai élete elevenedik meg. A Dancing cimü albuma elő-szavát Paul Reboux irta.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 1121. old.

Egymás után kapott megbizatásokat, de a bécsi magyar emigráció politikai célkitüzéseitől sem szakadt el sosem, sőt müvésztársainak munkát szerzett, ha kellett, anyagilag is támogatta őket. Horthy ellenes albuma sokat jelentett az emigrációnak a fehér terror leleplezésében. Rajzolt a bécsi magyar sajtóban is, elsősorban politikai tartalmü alkotásokat. Bécsben ismerkedett meg a lengyel származásu Dórával, későbbi feleségével, ő ma müvészi hagyatékának hü sáfárja.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell
Látóhatár 1970/11-12 112o.old.

Beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára.Ferenczy Károly keze alatt dolgozott.1915-ben Vértesnek be kellett vonulnia.Az orosz fronton harcolt egészen az összeomlásig.A háboru ujabb keserü igazságokra vezette s leszerelése után részt vett az októberi forradalom, majd a Tanácsköztársaság művészeti életében.Mint annyian mások,ő is plakátokkal segitette diadalra vinni az uj eszméket.Plakátjai Berény,Bortnyik,Kónya, Uitz plakátjai mellett megérdemelten feltünntek.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell
Látóhatár 1970/11-12 112o.old.

Egy müszaki előkészitő tanfolyamra iratja be édesapja. Később szobrászattal próbálkozik, munkáit azonban nem tartják tehetségesnek. Ezután rajzolni kezdett, iskola helyett csatangolt az utcán, a Dunaparton, kávéházakba járt és minden benyomását rajzban rögzitette. Egy kávéházi müvész ismerőse vezette be a perspektiva és a rajz elemeibe, nemsokára egy napilapnál kezd dolgozni.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 1120.old.

Vértes Marcell 1.

Vértes-vagy franciásan Vertés-magyar művészből lett a huszadik századi francia képzőművészet megbecsült egyénisége. 1895 augusztus 1o-én született Ujpesten. Édesapja, Vértes József előbb kereskedőként, majd bankárként működött: édesanyja a sziléziai származásu Ripper Ernesztin családjának élt.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell

Látóhatár 197o/11-12 112o.old.

Vértes egyre nagyobb népszerüsége Amerikát is érdekli. Első kiállitását New Yorkban a The Chambrun Gallery rendezi, Conde Nast pedig szeretné végleg New Yorkban letelepiteni. Vértes nem hajlandó akkor elhagyni Franciaországot. Ujabb munkáit 1931-ben Párizsban, a Galerie Giradban állitja ki. A bibliofilek Párizsban lesik és sürgetik a Vértes-kiadványokat. 1932-ben Zola Nanájához készitett szines hidegtükarcaival s a Théatre de l'Empire megrendelésére a Katinka cimü szindarab diszleteivel hivja fel magára a figyelmet.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 11 22.old.

1929-ben Pierre Trémois kiadásában jelenik meg Gomez de la Serna szövegével Cique című szines litográfiákat tartalmazó albuma, mellette Colette Chéri-jéhez készitett egy csomó hideghü-karcot. Könyvgrafikái mellett részt vesz kiállitásokon is, a Salon d'Automne mellett 1928-ban még két kiállitáson szerepelt: a Galerie Garmine-ben és a Galerie Bernheim-Jeune "A Montmartre festői" című kiállitásán.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 1121.old.

Vértes 1926-ban feleségül veszi Dórát, a nyugodt és boldog házasélet uj szárnyakat ad művészetének. Megjelenik fekete-fehér litográfiáinak gyüjteménye Marcel Guiot-nál La Journé de Madame cimmel, Pierre Plessis előszavával. Raymond Hesse "L'age dòr" cimü munkájához szines litográfiákat alkot, ugyancsak szines litográfiáival teszi kelendővé a Nouvelle Revue Francaise megbizásából Georges-Armand Masson Tableau de la mode cimü könyvét.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 1121.old.

Vértes Marcell lo.

Hirnevének megalapozásához hozzájárult a Galerie Devazambezben 1925-ben megrendezett kiállitása, ezuttal száz rajzát mutatta be. E gyid"hen jelent meg Exteensnél fekete-fehér litográfiáit tartalmazó mappája is. Maisons cimmel. Pierre Mac Orlan a mappához irt bevezetésében már vérbeli párizsi művészként értékeli. A kiadvány azonban lassan fogyott, de amikor a Crés kiadóuj cimmel/Lés jeux du demi-jour/ könyvalakban is kiadta, sikert aratott.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 1121. old.

Sikerei ellenére a művész ugy érzi,hogy még tanulnia kell s erre Bécs nem alkalmas:Párizsba utazik s azt nem hagyta el a második világháborU kitöréséig. Párizsban Vértes azonnal dolgozni kezdett.A Salon des Humoristes 1921-ben kiállitásra készült,Vértes husz akvarelljét küldte be a rendezőségnek válogatás céljából.Forain,a Salon igazgatója csakhamar örömmel közölte vele,hogy a zsüri minden munkáját elfogadta.Megszületett az első siker,1922-ben a Rirenek és a Gazette du Bon Tonnak a munkatársa.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 112o.old.

A Tanácsköztársaság bukása után menekülnie kellett. Ezután kezdődött Vértes Marcell művész pályájának felfelé ivelése, a világhirnévig. A menekülés utja Bécsbe vezetett. Első sikere egy svájci jótékonysági szervezet plakátpályázatához füzüdött, ez a nyomorgó bécsi gyerekek megsegitését szolgálta. Vértes modellnek egy kolduscsaládot szerződtetett-s a pályázatot megnyerte. Plakátstilusa gyökeresen különbözött a bécsiétől, az agitativ és a kommerciális szempontokat egyesitett a művészet kifejezőerejével.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 112o.old.

.

Vértes Marcell

Egy napilapnál a bünügyi rovat számára büntettek színhelyéről készit rajzokat. Ezt különben hamar megunja, a Fidibusz kötelékébe lép és kitünő karikaturái ott jelennek meg. Egyik gunyoros rajzában Ferenc József et figurázta ki, emiatt a rendőrséggel is meggyült a baja. Lánczy Leóról, a bankárról megjelent rajza győzte meg apját, hogy fia művészi tehetség.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 112o.old.

Vértes Marcell

A fiatal Vértes jómódban nőttfel,a munkásvárosban mégis korán kinyílt a szeme a nyomor és a társadalmi egyenlőtlenségek láttán.Hat testvére közül Nelli nővéréhez vonzódott leginkább,mindketten élénk képzeletet örököltek.Játékaik közben gyakran tettek utazásokat álmaik vonatán s Nelli megjósolta,hogy Marcellből művész lesz.A kezdeti évek azonban nehezen indultak.Vértes Blériot sikeres repülésének hatása alatt előbb repülő-tervezőnek készült.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 112o.old.

Vértes Marcell

1932-ben megkapja a Becsületrendet.Szinpadi díszleteinek sikerei a filmesek érdeklődését is felkeltette.A Pierre Louys regényéből készitett filmhez diszleteket és kosztümöket tervez(1933).Ugyancsak diszleteket készit a Théatre de l'Empire megbizásából Lasthay uj darabjához,a Deux sous de fleurs-höz.Colette illustrációit ugyanakkor a Galerie Libraire Redier mutatja be,1934-ben pedig sor kerül makettjeinek,diszlet- és kosztümterveinek első kiállitása is a Petit Palaisban.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 1121.old.

Amerikába első izben 1935-ben látogat, Conde Nast megrendelésére benyomásait a Vogue és a Vanity Fair részére rajzokban örökiti meg. Ez az év egyébként is mozgalmas Vértes számára: Daisy Fellow Les dimanches de la comtesse de Narbonne c. könyvéhez illusztrációkat készit, a Théatre de la Madelaine-ben pedig G.H. Clouzot La belle histoire-jához díszleteket. A londoni Adolphi Theatre megrendelésére a Transatlantic Rhytme díszleteit és ruháit ugyancsak ő tervezi.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 11 27. old.

1937-ben ujra Amerikába utazik. Rajzol a nagy amerikai magazinok számára, a New York-i Julien Lévy Galleryben pedig legszebb munkáit állitja ki. Amerikából Lengyelországba utazik, majd hazalátogat Magyarországra is, de az egyre jobban fasizálódó országban szerettei körében sem érzi jól magát. Visszatér Párizsba. Londoni megbizatás várja: A Mikado cimü film diszleteit rendelik meg nála.

1938-ban fejezi be Courteline Hortense couche-toi c. könyvéhez vállalt illusztrációit.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 11 2?.old.

Vértes Marcell 2o.

A Galerie d'Elyséében párizsi hirességeket ábrázoló portréit állitja ki.Akvarelljeinek,rézkarcainak, portréinak gazdag sorozatát megvásárolja a Musée de Luxembourg:Elisabeth Arden Vansome-téri palotája részére pedig a falfestményt készit.A második világháboru egy időre véget vet Vértes rendszeres müvészeti tevékenységének.Mint tartalékos bevonult zászlóaljához.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell
Látóhatár 197o/11-12 1122.old.

Ezrede Flandriában állomásozott,ahol Maurice Cloche rendezővelegyütt tábori szinházat szervezett.194o februárjában Giraud tábornok kölcsönkérte a metzi térparancsnoktól,Le Bleu tábornoktól egy XVII.századi kolostor kápolnájának diszitésére,Vértes életnagyságu lovas amazonokat festett a falakra.Mikor visszatért alakulatához,a tábori szinház már felbomlott,de felbomlott az alakulata is,visszatért Párizsba és leszerelt.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 197o/11-12 1122.old.

Párizsban Caroll Corstairs meghivása várta és elhatározta,hogy Amerikába megy.Az utazás azonban 194o-ben már nem volt olan egyszerü,Bilbaóban még elérték az utolsó,Amerikába induló hajót.Amikor partraszállt,maga sem hitte,hogy kirándulása hat évig fog tartani.Kinti munkásságát a Harper,s Bazárnál kezdi meg:cikksorozatot közöl tőle amerikai benyomásairól,ugynakkor rajzait,akkvarelljeit is közzéteszi,

Galambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 197o/11-12 1123.old.

A Hyperion kiadó megjelenteti The stronger Sex cimü albumát Janet Flanner szövegével.Teljeserővel veti be magát New York müvészeti életébe.Long Islandon lakik,az East R iver partján,a tulsó partról Saint Exupéry gyakran látogatja meg őket egy-egy jó francia ebéd kedvéért.Ilyenkor mindig a szeretett Párizsukról beszélgetnek.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell
Látóhatár 1970/11-12 1122.old.

Vértes Marcell 25.

1942-ben Dallasban nagy falfestményt készit Marcus Neiman részére s ugynaebben az évben a Harper,s Bazar különszámában mutatja be szőnyegterveit.Vértes 1940-1955 között csaknem husz szönyeget tervezett,főleg a balett életéből vett témákkal: a teljes anyagot New Yorkban később Heirloon-Needlepoint kötetben is kiadta.1943-ban a New York-i Gallery of Modern Art rendez munkáiból kiállitást.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12. 1123.old.

19 3-ban Vértes sok plakátot is rajzol,melynek a szabad Franciaország érdekében fejtenek ki propagandát.1944-ben ismét falfestményekre tér vissza,ezuttal M. Georges Lurcy kakása részére.Kiadja az Art and Fashion című kötetét/Studió Publicition/ és kiállitást rendez nagyméretü litográfiáiból először New Yorkban (Mc Millan),majd Los Angelesben(Hatfield Gallery) és más észak-amerikai városban.

Gallambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 197o/11-12. 1123.old.

André Salmon nagy Vértes monográfiája után(193o)

1945-ben New Yorkban is megjelentek egy gazdagon illusztrált Vértes-monográfia(Atheneum Publishing), irója Francis Carco.A kötet illusztrációs anyaga az Amerikában -1941-1944 között készült-Vértes alkotások,Castleton Vértes festettek tányérjairól is megjelentet egy könyvet.

1946-ban a Ferargil Gallery rendezi kiállitását.

Gabambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 197o/11-12. 1123.old.

1946-ban egy nagyszabásu Vértes kiállitásra már Párizsban került sor(Galerie Charpentier): ugyanis hatévi távollét után hazatért.Az ujra viszontlátott városról csaknem száz rajzot készit s azok az "Instants et visages de Paris" cimmel látnak napvilágot.Vértes amerikai kapcsolatai nem szakadnak meg Párizsba való visszatérése után sem.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12. 1123.old.

Vértes Marcell

1947-ben New Yorkban Arthur H.Harlow kiadásában jelenik meg Vértes Cirkusz cimü albuma tizennégy szines litográfiával,Jean Cocteau bevezetésével.Ugyancsak New Yorkban a Caroll Cortairs Galleryben állitották ki Vértesnek a különböző balettekhez készitett makettjeit és diszleteit.Közben gazdagodik Vértes festményeinek a sorozata is.1948-ban M.Robert Lehman magánmuzeumának előcsarnoka részére készit falfestményeket majd M. Kaplan,Mrs Helena Rubinstein és mások számára.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12. 1123.old.

Vértes Marcell 3o.

Falfestményei közül hiresek még a metzi nyugdijas katonatisztek otthona, Georges Lurcy(New York), Gouilselli hercegnő, a Hotel Weylin, a Hotel Plaza, a Hotel Waldorf-Astoria, a Metropolitan Museum of Art, a Hotel Carlyle, André Sauret , Corniglion-Molinier tábornok és a La Mediterranée részére készitett alkotásai.

New Yorkban látott napvilágot "it's all mental"cimü albuma, Anita Loos bevezetésével, melyben az Amerikában divatörületté vált pszichoanalizis tulzásait állitja pellengérre.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 197o/11-12. 1123.old.

Vértes Marcell

16.

Az egyik stockholmi művészeti hetilap cikket közöl *Vértess* Marcelről, aki az utóbbi idők egyik legnagyobb karrierjét csinálta Newyorkban. A tudósitás megjegyzi, hogy Vértess hirneve vetekszik *Van Dongennel és Fujitával.*

Hétfői Reggel
1944. márc. 6.

MDK

Vértes Marcell

Metro. Szinezett rajz

Szines litografiák

A rózsaszinü néger

Ernst Muzeum kiállitásai LXXX. /1925/. 6.l.

Vértes Marcell

Metro. Száznegyven rajz

Száznégy litográfiák

A Fotóművészeti Intézet

Fővárosi Képviselőtestület Kiállítása. /1929/. 6.l.

MDK

Vértes Marcell

Rézkarc

Albumlap

Rézkarc /hideg tü/

Ernst Múzeum kiállitásai. LXXX. /1925/. **1o.1.**

MDK

Vértes Marcell

Lily

Rézkarc /hideg tü/

Ernst Múzeum kiállitásai. LXXX. /1925/. **1o.1.**

MDK

Vértes Marcell

Tengerparton

Madame táncosa, paszt.

Ernst Múzeum kiállitásai LXXX. /1925/. **6.1.**

MDK

Vértes Marcell

A Dancing lapjai

Ernst Muzeum kiállitásai LXXX. /1925/. 6.1.

M.D.K.

Vértes Marcel

"Bál Párizsban" cimmel rövid beszámoló Mrs. Reginald Fellowes báljáról, ahol a müvész lerajzolta a vendégek egy részét. A rajzokat közli a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1935. aug. 11-17. XXV. évf. 33. sz. 84. lap.

M.D.K.

Vértes Marcel

Mme Enault párizsi lakásának bárját tervezte, amelyről fényképfelvétel közöl a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1935. ápr. 21-27. XXV. évf. 17. sz. 146. lap

mdk.

Vértes Marcell

illusztrálta: Zola „Vaca" c. könyvét
Dicséretes könyv.

Magyar Grafika 1963. 2 sz. 14.

M.D.K.

Vértes Marcell

"Katinka - Párizsban" cimmel rövid beszámoló Békeffy-Lajtay: "Őfelsége frakkja" c. operettjének, -Katinka cimmel átdolgozott és Párisban előadott- előadásáról, amelynek diszleteit "...a párizsi magyarok büszkesége, a becsületrendes Vértes Marcell tervezte."- irja a kritika és megjegyzi, hogy Albert Lebrun, a köztársaság elnöke gratulált a müvésznek és a szereplőknek, valamint a szerzőknek. Vértes Marcell fényképét hozza a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1933. febr. 26.- márc. 4. XXIII. évf. lo. sz. 59. lap.

M.D.K.

Vértes Marcel

„Vertés, vagy ahogy itthon nevezték Vértes Marcel, a legnagyobb párizsi lapok munkatársa, egyike a legnépszerübb rajzolóknak."- közli alanti cim alatt a lap:

"Világhirességek, akikről kiderült, hogy magyarok." c.
Szinházi Élet. Bp. 1926. dec. 20-27.
XVI. évf. 51. sz. 16-17. lap.

M.D.K.

Vértes Marcel

„Vertés, vagy ahogy itthon nevezték Vértes Marcel, a legnagyobb párizsi lapok munkatársa, egyike a legnépszerűbb rajzolóknak." - Közli alanti cím alatt a lap:

„Vil ghiressége, akikről kiderült, hogy magyarok." c.
Szinházi Elet. Sz. 1926. dec. 20-27.
XVI. évf. 51. sz. 16-17. lap.

Vértes Marcell MDK.

Rajza. (Anya gyermekével)

Korunk. 1960. 8. sz. augusztus. 238. l.

Vértes Marcell

MDK.

Rajza (leány vinággal)

Kortárs. 1960. 8. sz. augusztus. 285. l.

MDK

Vértes Marcell

Plakátjainak szines repr.-i megjelentek "A Magyar Tanácsköztársaság plakátjai"c.könyvben a Kossuth Kiadó művészi kivitelű kiadásában.
A magyar kiadással egyidejűleg orosz, német és francia nyelven is megjelenik a Corvina kiadásában.

Cikk: A forradalom plakátjai.

Esti Hirlap 1959.II.17. 4.o.

E
s

M.D.K.

Vértes Marcell

Rajz "Ivonne Printemps és Sacha Guitry" cimmel.
A rajz az egyik párisi lapban jelent meg a„Rire"-ben.

Szinházi Élet. Bp. 1923. márc. 18-24.
XII. évf.12sz. 38.lap.

M.D.K.

Vértes Marcel

Karikaturája Maurice Yvain komponistáról. A müvész Párisból küldi a karikaturát a Szinházi Élethez intézett levél keretében.

Vértes Marcel: Vértes Marcel párisi levele c. közl.
Szinházi Élet. Bp. 1922. dec. 3-9.
XI. évf. 49. sz. 14. lap.

M.D.K.

Vértes Marcell

Rövid beszámoló közli, hogy a müvész, -a Szinházi Élet volt rajzolója Párisban rajzol.

Szinházi Élet. Bp. 1922. aug. 6-12. XI. évf./32. sz./ 27. lap.

Vértes Marcell

MDK

Pogány Ö. Gábor: ~~V. M.~~ Vértes Marcell kiállítása a műcsarnokban

Korunk. 1962. 8. sz. ~~augusztus~~ 308.-310. l.

M.D.K.

Vértes Marcell

"Egy volt magyar nemzetgyülési képviselő párizsi képkiállitásának sikere" cimmel beszámoló egyrészt Andaházi Kasnya Béla kiállitásának sikeréről /külön cédulázva/ másrészt "...a már szinte világhirü Vértes Marcellnek... komoly sikere volt Párizsban.." közli a cikk dicsérettel megemlékezve a magyar rajzolómüvészről.

Szinházi Élet. Bp. 1926. január 24-30. XVI. évf. 4. sz. ß 45. lap.

Vértes Marcell M.D.K.

Szentendrén dolgozott (mikor?)

Alberti Mihály: Tornyai emlékkiállitás Szentendrén
Pest megyei Hirlap 1962. október 9. 5.l.

MDK

Vértes Marcell

A francia bibliofil-produkció szolgalataban all és itt szerez megbecsülést a magyar névnek.

Reiter László: Könyvművészet a Györgyi Kálmán emlékkiállitáson.

MI.1934.87.88.1.

MDK

Vértes Marcel

Plakát 1919. Repr. 88.old.

Szabad Művészet, 1949.

~~Keleti Artur~~ 1021

A KÖNYV MŰVÉSZEI

KELETI ARTÚR

A XX. századi magyar könyvtörténetben magános jelenség Keleti Artúr. Ő a „par exellence" könyvművész. Az a fajta sokoldalú alkotó, aki sokszor maga írja, szerkeszti, illusztrálja, komponálja, sajtó alá rendezi, nyomtattatja és kötteti a könyvet. Ő választja a betűtípust, keresi ki a papírt, szabja meg az arányokat. A fedéllaptól, a kötéstől a kolofon utolsó betűjéig minden legszemélyesebb ügye, mindenen rajta a kezenyoma. Költő, műfordító, novellista, műtörténész, bábjáték- és operaszerző, s bármihez nyúlt, a kortárs kritika egyöntetű véleménye sze-

Fametszet a Bölcs Esopus-ból

Vértes Marcell

vészibb könyvet teremtette meg. Mindezt a műveletek összefogásával érte el.

Keleti könyvművészetének másik titka, hogy az illusztrátort nemcsak maga választotta, hanem annak kezét is végig ő irányította. Mint író, költő tudta, hogy az adott műhöz milyen felfogású illusztrációk illenek. Kiválasztotta azt a művészt, akiről feltételezte, hogy a feladatnak meg tud felelni. Ösztön, megérzés vezette ebben, semmi más. Könyvtörténetet, nyomdászatot nem tanult. A művészettörténet ismerete és szépérzéke vezette az alapvető problémák felismeréséhez. Ösztöne és műízlése sejtette meg vele, hogy a kiszemelt művészt egyéni stílusa alkalmassá teszi-e a ráváró feladatra. Kiváló lélektani érzékkel ismerte fel azt az illusztrátor egyéniséget, aki az ő olykor elviselhetetlennek bizonyuló,

Amikor könyvet illusztráltam, így ült a nyakamon — Vértes Marcell karikatúrája Keleti Artúrról

a feladat minden részletére kiterjedő tanácsait, követelményeit anélkül fogadja meg, hogy azokat tehernek, elnyomásnak érezné. Ilyen illusztrátorokra talált Gulácsy Lajos, Vértes Marcell, Balogh István, Fáy Dezső, Molnár C. Pál és Hincz Gyula személyében, kik művészetük legszebb darabjait éppen Keletivel együttműködve alkották. Keleti valóban a „nyakukon ült", amiről Vértes karikatúrája mutatja. Nemcsak megbeszélte a művésszel az illusztrációs feladatot, hanem minden részletére nézve határozott írásbeli és rajzbeli (vázlatos) mintát és utasítást is adott, amiről az idevágó jegyzetek, vázlatok, levelek tömege tanúskodik. Nem lökte oda a művész elé a kéziratot, hogy tessék illusztrálni, mert így a szöveg és a kép között összhang a szó művészi és klasszikus (kódex, Gutenbergék, Ruskin, Morris stb.) értelmében soha sem jöhetett volna létre. Leült melléjük, közösen beszéltek meg mindent, az illusztrátorok vitték hozzá a készülő rajzokat, s órákon keresztül vitatták. Keleti

Vértes Marcell

Velem vagy ellenem, plakát

NNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

MDK

Vértes Marcell

Lukacsics, plakát

MNG. Magyar forradalmi müvészet. Mücs. 1957.

rvezetről összefoglalóan

Vértes Marvell

grafikus

Magyar Ujságrajzoló Művészek Kiállitása - Nemzeti Szalonban. Képével szerepel.
Polgárőrségről készült vizfestmények.

Pesti Hirlap 1931.XII.20.

Vértes Marcel

festőművész

Ujságrajzoló Művészek Kiállitása a Nemzeti Szalonban - képével vesz részt. Néhány háborus karikaturával szerepel.

Magyarország 1931.XII.20.

Vértes Marcel

festőművész

Újságrajzoló Művészek Kiállitása a Nemzeti Szalonban
képével szerepel. Vizfestmények.

Magyarság 1931. XII. 20.

Vértes Marcell MDK

Őfelsége, a király nevében, plakát

NNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

VÉRTES Marcel M.D.P.

„Egy s más" cím em Párizsban

tetent meg albuma

(Ebből 3 rekv.)

Szárom rajz Vértes Marcel fosztha-

musz albumából

Magyar Nemzet 1961. december 24. 9. l.

le-D.U.

VÉRTES Marcell

2 rajza a kiállításon

G.J.: Ma nyilik a képaukció kiállitása

Magyar Nemzet 1961. december 2. 4.l.

M.D.K.

Vértes Marcell

Cannesben 1960. augusztus 5.-én volt kiállitása. Budapesten a Mücsarnokban állitotta ki müveit. A szövegben két reprodukció: "Ballet des Champs Elisées" cimü Vértes rajz a mücsarnoki kiállitáson és egy plakátrajz a Moulin Rouge terveinek kiállitásához.
Fénykép a szövegben Vértes Marcellról.

Gách Marianne: Egy óra Vértes Marcellal. c interju. Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. május 27. IV.évf. 22. sz. 16-17. l.

MDK

Vértes Marcell

kiállitását a Mücsarnokban Pogány Ö, Gábor nyit meg.

A magyar származásu müvész rövid időre Párizsból hazánkba érkezett.

Esti Hirlap 113 sz. 1960 máj. 14. 2 old.

MDK

Vértes Marcell

Párizsban élő magyar festőművész
alkotását "A kislány" látjuk
a képen. A Mücsarnokban állitja ki.

Esti Hirlap 114 sz. 1960 máj. 15. 2 old.

MDK

Vértes Marcell

Párizsban elő festőművész hazánkba érkezett látogatóba.

Esti Hirlap 194 sz. 1958. aug. 19. 2 old.

mdk

Vértes Marcell

Keljetek fel c. akvarell je. Valószínűleg az első világháború második feléből.

Lengyel István 1961 évi Szakmai Bemutató.

Legújabb kori Történeti Muzeum Évkönyve 1961-62

3-4. évf. Bp. 1963.

126. L

Vértes Marcel

Egy könyvet illusztrált csak:
Keleti Arthur: „Raymond és Bertrand"

THE HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. I. No. 2. 1936. (Dercsényi Dezső)

Véhes mazcel.

Címlap Gábor Andor verses könyvéhez (szepró)

Rajzok a magyar pokolból (szepró

Timotáj, 1964. 4 m. 6.o.

M.D.K.

Vértes Marcell

"Néger nő tükörrel" c. képének repr.-ját hozza a lap "...nagysikerü párizsi kiállitásáról"

Szinházi Élet. Bp. 193o. jan. 19-25. XX. évf. 4. sz. 29. lap

M.D.K.

Vértes Marcel

"A Párizsban élő kiváló magyar festőművész... Magyarországot az Európai Szépségverseny zsürijében képviselte.."- irja a lap Heumann Károly: "Ha Párizsban nem is győzött Magyarország...c. beszámolójában.
A müvész rajzának repr.-ját hozza a lap Miss Magyarország-Papsz Máriáról, s egy másik fénykép a müvészt ábrázolja munkaközben mütermében a szépségkirálynővel.

Szinházi Élet. Bp. 193o. febr. 16-22. XX. évf. 8. sz. 2-18. lap.

M.D.K.

Vértes Marcell

Gách Marianne interjuja beszámol arról, hogy a "Katinka párizsi bemutatójára" tervezte élete első diszleteit és kosztümterveit. Első munkájánál a francia diszletfestő Deshayes-től kér tanácsot. Két évvel ezelőtt a Szép Heléna diszleteit és kosztümjeit tervezte Párizsban. A Moulin Rouge c. filmben a Toulouse-Lautrecet alakitó müvész hóna alatt kinyult kézzel az abroszra rajzolt. A diszleteket és a kosztümöt ugy tervezte meg, hogy előbb száz "guache"-tervet csinált, amelyeket Párizsban és New Yorkban is kiállitottak.

Gách Marianne: Egy óra Vértes Marcellal c. interju. Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. május 27. IV. évf. 22. sz. 16-17. l.

Vértes charcell

Bécsben vele dolgozott a Tanácskört. bukása után Kónya Sándor és Korda Sándor.

XX. századi magyar nármanásni művészek külföldön.
Bp. Műcsarnok, 1970. Bev. s Dr. Bognár József. 42. l.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Vértes Marcell

CSEPEL

a Szovjetunió, Államok, Anglia és Franciaország részvételével.

AUGUSZTUS 10: 60 éve indult útjára Angliában az első légipostaszolgálati repülőgép. — 75 éve született Vértes Marcell világhírű grafikus- és festőművész.

AUGUSZTUS 11. [illegible]

1021

VÉRTES MARCEL

MŰVEI SZEREPELNEK A MŰCSARNOKBAN.

BEKE LÁSZLÓ: KÜLFÖLDI MAGYAR MŰVÉSZET?

KRITIKA, 1970. OKT.

MDK

Vértes Marcell, festő

A Das Plakat 1920. jan.-i

száma foglalkozik plakátjaival.

Békés István: A plakátok visszanémek

9.

Népszabadság, Bn. 1970 dec. 25.

VÉRTES MARCELL

MAGYAR SZÁRMAZÁSÚ – PÁRIZSBAN ÉLT – GRAFIKUS, FESTŐ, HALÁLÁNAK 9. ÉVFORDULÓJA.

ÉVFORDULÓK.

NÉPSZAVA, 1990. NOV. 1.

országból az NSZK-ba utaznak, ... 8-án érkeznek vissza Magyarországra.

ÉVFORDULÓK

NAGASZAKI VÁROSÁRA

25 esztendeje dobták le a második amerikai atombombát.

ORLAY-FÜRST KÁROLY,

a magyar kommunista mozgalom harcosa halálának 25. évfordulója.

SCHÖPFLIN ALADÁR

Kossuth-díjas író, a XX. századi magyar kritikai irodalomtörténetírás egyik kiemelkedő alakja 20 esztendeje halt meg.

JEMNITZ SÁNDOR

zeneszerző és zenekritikus születésének 80. évfordulója.

BÁRCZI GUSZTÁV

Kossuth-díjas orvos, gyógypedagógus, az agykérgi siketség leírója 6 esztendeje halt meg.

ERNST HAECKEL

német termeszettudós, a darwinizmus egyik kiemelkedő képviselője halálának 31. évfordulója.

BEBRITS LAJOS,

a munkásmozgalom és a párt régi harcosa, volt közlekedés- és postaügyi miniszter 7 esztendeje halt meg.

HAGGENMACHER KÁROLY

gépész, a malomiparban használt síkszita feltalálója halálának 40. évfordulója.

POLITZER ÁDÁM

magyar származású orvos, a bécsi egyetem első fülésziának, a modern fülorvostan egyik megteremtője 50 esztendeje halt meg.

VÉRTES MARCELL

világhírű grafikus- és festőművész születésének 75. évfordulója.

TOLDY FERENC

irodalomtörténész, kritikus, akadémikus 165 esztendeje született.

FÜSI JÓZSEF

író, műfordító halálának 10. évfordulója.

A. G. SZTOLETOV

orosz fizikus, az elektrotechnika egyik úttörője, a fotocella feltalálója 131 esztendeje született.

HUGO ECKENER

német léghajós, a Zeppelin léghajóművek egyik vezetője születésének 102. évfordulója.

JORGE AMADO

Lenin Béke-díjas brazil regényíró 58 esztendeje született.

FRANYÓ ZOLTÁN

romániai magyar kritikus, műfordító és tanulmányíró születésének 83. évfordulója.

Vértes Marcell

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRKÖZTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 AUG 9
NÉPSZAVA
Budapest

... szakszervezet tanco-
... az ottani

...anár-
...iddles-
...számá-
...yezéssel
... Laura, a
... lett első.
...ult — és ez

...üttes, a Bu-
...ngversenyze-
...égyes, Kovács
...últ nemzetkö-
...ítem, hogy úgy
...olott a témához,
... mindez hozzátar-
tozik.

CSAKNE... *együttesünk szere-pel ma már ... különböző országai-ban.* (Nagyon ke... ...ni, hogy csak olyan szerepeljen és szerepelhesse... ...melyik méltó az em-lítettekhez és az alapgondolathoz, amelyből elindul-tunk!) Általában örömmel elmondható: az együtte-sek többsége és java nem is akármilyen kultúrpoli-tikai küldetést teljesít, növeli jó hírünket és meg-becsülésünket a világban, híveket szerez országunk-nak. Bartók Béla szellemét sajátítja el itthoni mun-kájában — ezért szerepel ilyen színvonalon a világ-ban. És ezzel is segít ha hatatlan alkotónknak *„ha-zatérni, de végleg"*.

Rajk András

Vértes Marcell

Említve

Hanangozó M.: Képet, zabrakot
vlágrászból
Esti Hírlap, Bp. 1970. aug. 31.

VÉRTES MARCELL

Grafikái a Műcsarnokban, a magyar származású művészek kiállításán.

(b. e.) Magyar művészek a nagyvilágból.

Diszkó-Világ, 1970. szept. 30.

Vértes Marcell

illusztrálta az alábbi könyvet

Karinthy Frigyes:

Tanár úr kérem.

Bővített kiadás Márai Sándor előszavával.

Bp. [1948].

elintézetlen

Zólyomi vár renová-
lásáért járó díjak lefogla-
lása tl

77/910

26511/10

végrehajtató tsainak - Jako-
hajtast szenvedő elleni ügyben
lának 256/911 sz végrez. -

végrés. -

de
erkelt felekkel közöltetik. -
sti kir. itélőtáblát fenti sz.
jelen ügyben 1910 évi november
bevételi napló 147/910 t. a.
r. 39 f-erszi letétből 50 kor.
30 kor. felfolyamodási költség

M.D.K.

Vértes Marcel

Rajzzal üdvözli a Szinházi Élet huszéves jubieumát.

- - -

"Kalapok" c. irását illusztrálta.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1931. ápr. 5-11. XXI. évf. 15. sz. 31. lap
214. "

mak

Váras Marcell

Kiállítás

Beres A. Jelentés a Déri Múzeum 1960 évi munkájáról
Déri Múzeum Évkönyve 1960-1961
Debrecen 1962.

8.L

MDK

Vértes Marcell /1895-/

Déli Hirlap. 1910?, 95x63 LTM

Madách Szinház megnyilik februarban. é.n., 126x95 OSZK

Jobbra én, balra te. é.n., 126x95 OSZK

Magyar Plakát-Történeti Kiallitás.1960. Műcsarnok. Kat. 42.1.

M.D.K.

Vértes Marcell

"Cirkusz" c. művének repr.-ját bemutatja a lap, amely a párizsi magyar festők által rendezett kiállitáson szeepelt.

Szinházi Élet. Bp. 1931. jan. 25-31. XXI. évf. 5. sz. 61. lap.

.

MDK

Vértes Marcell /1895-/

Öfelsége a király...1919?, 126x92.5 LTM

Lukacsics. 1919?, 97x125 LTM

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat. 42.1.

MDK

Vértes Marcell /1895-/

Pesti Futár. 1917., 92x60 FSZEK

Szigeti Búcsú.../Hadikiállitás/ 1918., 95x63 mgt.

Velem vagy ellenem. 1919?, 124x90 LTM

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960. Műcsarnok. Kat. 42.1.

MDK

Vértes Marcell

Öfelsége a király nevében 1919.című plakat repr.

Magyar Plakat-Történeti Kiállitas.1960.
Műcsarnok. Kat.

MDK

Vértes Marcel

Wellington-Koo kinai nagykövet felesége, repr.

Mme Chanel, repr.

Mme Colette, repr.

Vértes Marcel párizsi kiállitásáról.
Pesti Napló képes mell. 1938. ápr. 3.

MDK

Vértes Marcel

The Honourable Mrs. Reginald Fellowes, repr.

Cirkusz, repr.

Vértes Marcel párizsi kiállitásáról.
Pesti Napló képes mell. 1938. ápr. 3.

Vértes Marcell

A háború keresztjén. (repr.)

Munkásélet. Kiállítás. Legujabbkori Történeti Muzeum. Kat. bev. Kiss Sándor. Bp. 1959., 48 l., ill.

27. l.

Vértes Marcell (1895 –)

A háború keretében. (1917) Ceruza, tus.
291 x 222 mm.
Szerepelt a kiállításon.

Munkásélet. Kiállítás. Legujabbkori Történeti Museum. Kat. bev. Kiss Sándor. Bp., 1959. 48 l., ill.

18-l.

Vértes Marcell

anti militarista rajza szerepelt a kiállításon.

Munkásélet. Kiállitás. Legujabbkori Történeti Muzeum. Kat. bev. Kiss Sándor. Bp. 1959. 48 l., ill.

Vértes Marcell

Plakát (repr.)

Iparművészeti Szemle 1955/2. 263. l.

Vértes Marcell

Újpesti Műlétesű

Ugro 462. l.

nlékek Tekintetes

zottságának

Budapesten.

lázatos kérelemmel járulok a
es Országos Bizottságához, hogy
en álló és semmiféle czélt nem
megalakúlt magyar református

Vértes Marcell

rajzoló

l.

Józsefdélyi kidli

52. l

29 sz.
1903.

Nagyságos Kir

Van szerencsém a f. hó 6 és 7 é
állítási munkáinak
lett és 33 kor. 50 fillé
alatt mellékelve tisz

Nag

Vértes Marcell

Arts (Paris)
1948. 189. n. 4. l.

összeg kiegyenlítésen
küldött 1492 kor. 58
kir. adóhivatal át
mellékelve van
Fogadja Mél
nyilvánítását.
Szentesen, 19

1 mell:
[illegible]

Vértes Marcell

lásd

Szabad Művészet

1948. 303. l.

A Szalmány Galé-
riába tervezett
litogr kiáll-
elmarad.
Miért, itt meg van
írva-

166

Herkules a sárkánnyal
Színes viasz, üveglemezen, 25 × 20, ill. 22 × 28 cm.

Diana (200. kép)

Saturnus

Najád
Viasszobrok, 30, 37 és 29 cm.
Hardy műveit Simor prímás vásárolta 1874-ben. Goethe: Aus einer Reise am Rhein. Sämtliche Werke, 25. kötet, Stuttgart, é. n. 190—191. l. — Maszlaghy Ferenc: Hardy viaszdomborművei az esztergomi érseki képtárban. Új Magyar Sion, VII., 1876., 528—541. l. — Esztergom, III., 1876., 26. szám. — Az esztergomi érseki képtár... Vas. Újs., 1876., 412. l. — Maszlaghy Ferenc: Újabb adatok Hardy Bernát Gáspár életéhez. Új Magyar Sion, VII., 1876., 853—857. l. — Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — —ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 16. szám. — Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 522. l. — Körösy László: Esztergom. Esztergom 1887., 245. l. — Maszlaghy II., 129—142. l. — Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet, Bp., 1906., 288. l. — Esztergom vármegye... Bp., é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság 1916., júl. 12., 5. l. — Thieme-Becker, XVI. kötet 36—37. l. — Gerevich PA, 250. l. — Lepold—Lippay,

Vértes Marcell

színes litográfiái

Szalmási Galéria

1948. okt.

/

Szabad Művészet

1948. 301. l.

ZSAFÜZÉR,
darab, kettő fa, egyik fémszemekkel, egyik
urdesből.
, 60·5 és 35 cm.
X—XX. század.

ÁLCA,
darab, kettő fa-, egyik fémszemekkel, egy ik
urdesből.
m. 42 cm.
X. század.

ODELLEK,
darab, Esztergom és várak.
X. század.

INTATARTÓ,
ld márvány.
X. század.

ONZOL-ASZTAL,
rom darab.
X. század.

BAPÁSZTORLÁNY,
figurácska.
agyar, XX. század.

OPÓTÖK,
pies véssel.

Vértes Marcell

Szabad Művészet

1947. 41. l.
42. l.

~~50~~

649.80

206 évi Feb. 19 án
85703 1 rám

594

350

350

884.45

828.25

480.72
747 + 26 = 773

Vértes Marcell

l.

Szabad Művészet

1949. 2-3. sz. 88. l.

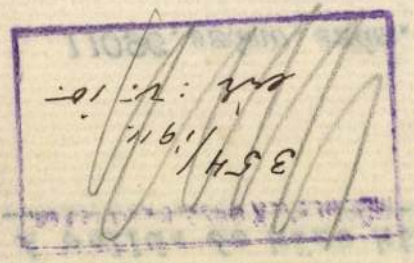

A vallás és közo ktatásügyi m.kir

11096. számv. szám.

A müemlékek orsz.bizo

Tisztelettel felkérem a te
jában a következőket szíveskedjék
1/. Ki milyen címen /azaz:
gyar nyelvnek heti 4 órában való t
díjat élvez és tiszteletdíját az á
házi pénztáránál veszi-e fel?
2/. Név szerint felsorolan
tak, annak kitüntetése mellett, hogy

M.D.K.

„Vértes Marcel

filmszcenáriumot irt, ő maga rendezi filmjét és tervezi a dekorációkat" cimmel közlemény, amely beszámol többek között arról, hogy a müvész dekorálta Korda: "Őnagysága táncosa" c. filmjét és most jelent meg Vértes kiadásában és rajzaival "Pierre Louys Les aventures du roi Pausole" c. könyve.

Szinházi Élet. Bp. 1931. febr. 1-7. XXI. évf. 6. sz. 57-58. lap

M.D.K.

Vértes Marcell

"Szobrok szappanhabból" cimmel beszámoló arról, hogy müvész meglepte Párist szappanhab maszkjaival. A lap bemutat három képet: „Bernard Shaw", „Lengyel nemes" és „Hindenburg" maszkjait, melyeket a müvész készitett.

Szinházi Élet. Bp. 1928. nov. 11-17. XVIII. évf. 46. sz. 54. lap.

Vértes Marcell festő

Szöveghen emlitett mű: Lukacsics. /1918.

1966. feb. 23 Magyar Nemzet

Plakàt /

MDK

Vértes Marcel

Illusztráció, repr.

Magyar Iparművészet 1934. 86.l.

Vértes Marcell M.D.K.

Szatirikus rajz-album

M. Abonyi Arany: Igy alkottok ti ...
Vértes Marcell szatirikus rajzai az Absztrakt művészetről

Magyar Nemzet 1965. dec. 17. 5.1.

Vértes Marcell M.D.K.

Szatirikus rajz-album

M. Abonyi Arany: Így alkotok ti ...
Vértes Marcell szatirikus rajzai az Absztrakt
művészetről

17. K.I.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1960 APR 19

Vértes Marcell

Magyar Nemzet

Vértes Marcel illusztrálta 1929-ben Colette híres francia írónő Chéri című könyvét. Az ötvenhét grafikából a művész ötven különlenyomatot készíttetett barátainak és hozzáadott egy eredeti, szignált rajzot is. E különleges kiadvány egy példányát 1950 frankért árverezték el nemrég Párizsban. Ugyanazon az aukción Verlaine Chansons pour Elle című műve Maillol fametszeteivel csak 1650 frankot ért el.

UNAK

Vértes Marcell

A párizsi Petit Palais-ban rendezett magyar kiállításon szerepel.

Magyar Nemzet 1966. jún. 29.

Vértes Marcell

alakrajz

1912

Římisk 1930

90. l.

konferenciánk eredményeiről
tesen teljes mértékben rend
pótló felvilágositások mega
kai munkálatai revünkben a
lenni 1932.-ben.

Fogadja Elnök

Vértes Marcell

A Tanácskörtársaság alatt plakátokat készített

N.N.: Lenin levelei a magyar Tanácskormányhoz

Petőfi Népe 1969 I. 11

Vértes Marcell

A Tanácsköztársaság bukása után emigrált.

Devényi Iván: Tihanyi Bss. 1968.

18.

MDK

Vértes Marcell, festő

Megemlítve.

bélyeggyűjtés

– : Kinek a műve? 10.

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 30.

Veites Marcell
Grafikus

M.D.K

A reklámgrafika művelője.

Bauer Jenő: Bíró Mihály
Művészet, 1967. junius - 8 kep.

Vértes Marcell

irod

Cogniat, Raymond:
Livres sur l'art. Arts
1950. jan. 27.

Méltóságos

báró Forsz

„Műemlékek asla".

Ezennel ..... példányba

Istehlo Otto úr

Kettőezer K

fizet ett le pénztárunknál, mely összeget külö

Méltóságos számláj a javára könyveljük.

K 2000·—

M

„HELIMES" Magyar Általános Vállalatok Részvénytársaság Borottya-utcai nyomdatára

Vértes Marcell

A lap Vértes Marcell kiállításáról /Galerie Petridés-ben/ emlékezik meg.

Liberation, 1958.V.2.

VÉRTES MARCELL

Dr. [illegible] István emlékkönyvéből

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf. 18.sz.18-19.o.

SZERZŐDÉS

munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesitéséhez

mely létrejött egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport
u. 62.), másrészről

név:

főállásu munkahelye:

állandó lakcime:

szem.ig.száma:

megbizott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

M.D.K.

Vértes Marcell

Láner Béla és Czóbel Béla mellett emliti meg a müvészt a Párisban beérkezett festők között Berend Ilona interjujában, melyet Bölöni Györggyel folytat, "Bölönyi György a párisi magyar festőkarrierekről" cimmel.

Szinház, Bp. 1947. juli. 8-14. III. évf. 28. sz.

Vértes Marcell MDK

Szigeti bucsu, Hadikiállitás, 1918

Velem vagy ellenem, 1919?

Őfelsége a király, 1919?

Lukacsics, 1919?

Mücsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiállitás

Vértes Marcell

Déli Hirlap, 1910?

Madách Szinház megnyilik februárban, é.n.

Jobbra én, balra te, é.n.

Pesti Futár, 1917

Műcsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiállitás

Vértes Marcell

Őfelsége a király nevében, repr.

Műcsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Vértes Marcell

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Független Magyarország, Bp.

Megjelent: 1948 SZEP 2 C.

93

VÉRTES MARCELL budapesti kiállítása elmarad, mégpedig jellegzetesen amerikai intézkedés következtében. A művész Párizsból értesítette barátját, Zádor Istvánt, hogy budapesti és párizsi kiállítását azért nem tudja megrendezni, mert a newyorki kikötő vámtisztviselője több aktját »erkölcstelennek« minősítette és nem engedte hajóra rakni.

ÉNYEK.

gnak, a felületességnek
zakértelem hiányának
Eme kedvezőtlen itéle
dákkal tartozunk igazo
pillanatra feltűnő, ho
műnek ugyanazon ki

ényünkbe került rész megmentése
encz ujverbászi áll. főgimn. tanár
zbenjárásának köszönhető.
sikert eredményezett a bácsi érem-
példányainak értékesítése tárgyá-
rdetett éremvásár, mert az eladott
m után a Társulat 622 K 50 f-t
nellett az éremtár is gyarapodott
melyből 6 db a helbényi leletből
jutott a gyüjteménytárba.
zi tárnál a meglevő és 1431 db-
yag gondozására fordították figyel-
egemlítést érdemel a múzeumőrnek
Nemzeti Múzeum néprajzi Osztá-
tott tanfolyamra való kiküldetése,
t szerzett elméleti és gyakorlati
nyokra 262 K-t; irodai szükségletekre 168·75 K-t; biztosításra 7·80 K-t. A pénztári maradvány 795·44 K. 5010 K-ra rúgó alapítványi törzsvagyonából 4000 K hadikölcsönt jegyzett és mozgalmat indított a háborúval kapcsolatos emlékek összegyüjtése iránt is.

A gyüjtemények még mindig a vármegye székházában nyert 3 teremben vannak. A gyüjtött anyag nagy részét raktározva kezelik, mert szűk a hely. A múzeumot a közönség részéről 40 nyitási napon csak 172-en látogatták meg. Ápr. 26-án dr. *Ferenczi Zoltán* orsz. felügyelő szemlélte meg a gyüjteményeket s a tapasztaltakról elismeréssel szólott. A néprajzi gyüjteményt *Semayer W.* orsz. felügyelő vizsgálta meg s a vezetőséggel

Vértes Marcell

Vértes Marcellal egyidőben érkezett Párizsba a fehérterror elől Halász Gyula...

Lelkes István: A magyar fotóművészet útja.
Új Irás VI. évf. 1966. jún., 6. sz. 95. l.

Vértes Marcelli

1919-ben pedagógiai kérdéseit

Tamás Menyhért: Szobrok, Lépek, Tárlatok

Nagyanya 1969 III. 21

Vértes Marcell forradalmi plakátja 1918-ból

Nemzet

1968 OKT 2 0

MAGYAR NEMZET
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

Először a mondatokra figyeltem — testük volt, ízük. Formás dialógusokban gördül *Szakonyi* Károly második bemutatott darabja, az *Ördöghegy*, s ez ritka érdem. Igazi író műhelyében formálódott a darab. Novelláinak pasztellszíneit amúgy is kedveljük. Szentimentálisak olykor, meglehet. De szelíd szeméremmel szólnak, az elbeszélő mesélőkedvével. Szakonyi minden biztatást megérdemel, mert, ha megszólal, művész szól. A hangja is összetéveszthetetlen csellóhang.

Ez a darabja különben több gyarlóságát fedi fel, mint amennyit szívesen beismer ívelő pályájának szurkolója. A kismester gondossága ezúttal hiányzik. Érzelmessége pedig hígabb a szokottnál — miért, hogy minden korholásunkat szordinó fogja s rögtön védenénk, ha támadják. A Magyar Hírlap cikkírója például ártal-

Halottak gy
fel a színpad
lott az utols
mad fel, az
nul vígjátékk
dent. Hamlet
me bejön és l
a neve — va
ténik Szako
Egy mű, am
szített ahhoz
don halomra
szereplők, a
játszat el v
helyett.

S az egész
zat. Szakonyi rangján ilyet
vedni egyszerűen nem lehet.
Tragédiához csirizzel ragasztani a komédiát, a cselekményt egy váratlan fordulattal az értelmétől, üzenetétől fosztani meg — mi ez? Azt a szalonnát, amit a színpadon olyan jóízűen fogyaszt el az egyik szereplő, váratlanul tejszín-

dékről felkerült és ebben a darabban debütáló *Dégi* István. Ítéletünkkel várjunk. Most még rozsdás. Kiabál. Fiatal is a szerepre. Nehézsúlyúak együttesében játszott — olyan gárdában, amilyet ritkán adnak meg magyar darabnak. Dégi rossz, de nem bántóan az. A feladatok megérlelhetik.

Siki Emil díszlete jól ját-

VÉRTES MARCELL / 1895- (1)

grafikus, újpesten született. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult. Ferenczy Károly növendéke volt. Később tanulmányait Párizsban folytatta, végül ott is telepedett le. Amíg itthon dolgozott, a legnépszerűbb politikai élclap, a „Borsszem Jankó" munkatár-

/Gábor Imréné-Rudas Klára/:Ujságrajzok.1919.Forradalmi szatira az egykoru ujságok rajzaiban.Bev.:Máté György. Bp. 1959.

/16

VÉRTES MARCELL / ②

sa volt. 1918-ban és a tanácshatalom idején plakátokat is rajzolt. Kiállítása 1925-ben az Ernst Múzeumban volt. Jelenleg Párizsban „Vertès" néven dolgozik.

/Gábor Imréné-Rudas Klára/:Ujságrajzok.1919.Forradalmi szatira az egykoru ujságok rajzaiban.Bev.:Máté György. Bp. 1959.

/10

Vértes Marcell

Plakátokat tervezett a Tanácskörtársaság idején

J. B.: Plakate der Räterepublik

Budapesti Rundschau 1969 IV. 4

Vértes Marcell

Ölfehérre a király nevében (repr.)

Kós Lajos: A Tanácsköztársaság képzőművészeti kulturája. Bp. 1959. 22 l., 6 kép. /Művészeti szakköri útmutató 1./

Vértes Marcell

Sajnáljuk, hogy Telcs Ede naturális Krúdy-szobrán kívül az írót ábrázoló más művek hiányoztak a termekből. Elsősorban talán a kedves karikatúrák szép sora (Major Henrik, Vértes Marcell, Szigethy István, Gadó Lipót, Szini Gyula egy-egy rajza jut eszünkbe), vagy Szabó Iván... dombormüve.

Bodri F.: Krúdy illusztrátorai a Petőfi Irodalmi Múzeumban.
Jelenkor XII. évf. 4. s. 1969. ápr., 372. l.

a fametszetsorozat, mely Ady: Margitta élni akar c. versesregény minden egyes fejezetéhez készült. Ennyi finomsággal és mélységgel kevesen közelítették meg Ady illusztrátorai közül. Kolozsváry Sándor Kisfaludy: Tollagi Jónásának és Voltaire: Candidjának illusztrálásával szerzett érdemeket, s ezen munkái mutatják, hogy ez az igen tehetséges fiatal művész nagyobb feladatok megoldására is termett. A fiatal festőgeneráció egyik elismert értéke Molnár C. Pál, Keleti Artúr: Angyali üdvözletét illusztrálta, a Frührenaissance mestereinek áhítatával és hitével, az idő előtt elköltö-

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
székesfehérvári ásatásai.

Tekintetes

MŰEMLÉKEK ORSZÁGO

Alulirott jelentem
szaradás alkalmával ahol
a képen ismét a szürkeség (

Sz. fvár 1943 OKT. 11-én.

Vértes Marcell

U. 3309

Több mint egy évtizede
Párizsban él.

Pesti Napló 1932.
nov. 17. (Vértes Marcell a francia becsületrend lovagja.)

Most tüntették ki.

Vértes Marcell MDK

Lázár Béla: Az Ernst Muzeumban.
Szinházi Élet 1925. 51.sz. 36.o.

Vértes Marcel M.D.K.

grafikus. Ujpesten, 1895-ben született.
192o óta Párizsban élt, megh.1962./?/

1961 !

Cime: 78, rue de la Faisanderie, Paris-16e.
volt:

M.D.K.

Vértes Marcel

Fényképet közöl a lap "Vértes Marcel rajzoló művész a Margit-szigeten" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1918. aug. 4-11. VII. évf. 31. sz. 15. lap.

Vértes Marcell

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP
1958 AUG 19.

□ *VÉRTES MARCELL, a negyven év óta Párizsban élő magyar származású festőművész, karikaturista és díszlettervező közölte itthoni rokonaival, hogy hozzátartozói látogatására rövidesen Budapestre érkezik. Egyelőre betegsége akadályozza utazásában, de amint felgyógyul, hazalátogat.*

lassabban kerékpározni — ezt döntik el a VII. kerületi gyermekek az Elemér utcai tréfás sportversenyen. A XI. kerületben, a Kosztolányi Dezső téren délután 5 órakor nyitja meg a Bartók-színpadot dr.

MDK

Vértes Marcell, grafikus

Ötven éve jelent meg Bérsben Hajnal Jenő Hamburgerné című könyve. Ennek címlapját Vértes Marcell rajzolta.

Vadász Ferenc: Életre-halálra a jóért, az igazért 4.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 30.

Vértes Marcel

nevével olcsekedhet a magyar plakát-
művészet.

Szigeti József 126.: Esztétikai kislexi-
kon, Budapest, 1969

280 Ft.

mdk

Vértes Marcel

Külföldön működő magyar művész is szerepel a „Who's Who in Graphic Art?" (Graphis Press Zürich) művészeti antológiában.

Szántó Tibor: Gondolatok egy szép könyv-tanulmányozása közben.

Magyar Grafika 1962. 5. sz 339. L

M.D.K.

Vértes Marcell rajza: Gyermekfej.

A "Vértes Marcell Párisban" c. cikk illusztrációja.

Mélynyomás, -- rajza után.

Panoráma. Bécs. 1922. ~~xxxxxx~~ okt.1. 38.sz. 29.p.

M.D.K.

Vértes Marcell párisi mütermében a Frou-Frou francia élclap plakátját rajzolja.

A "Vértes Marcell Párisban" c. cikk illusztrációja.

Mélynyomás, fénykép után.

Panoráma. Bécs. 1922.okt.1. 38.sz. 29.p.

"It's all mental"című könyve Complexes címmel francia kiadásban ismegjelent,Pierre Mac Orlan bevezetésével.1949-ben még egy érdekes Vértes kiállitás is lezajlott,amelyet Danse et divertissement címmel a Galerie Charpentierben rendeztek.Vértes mint portréfestő is az elsők közé emelkedett.Párizsi hirességeket megörökitő arcképei mellett(Colette, Juliette Greco stb.) nagy figyelmet keltettek hires személyiségeket gyermekkorukban megörökitő a képzeleten alapuló arcképei.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12. 1123.old.

Vértes 1952-ben fogott önéletrajzának megirásához, "Amandés Vertés" cimmel az Adam c. folyóiratban jelent meg.A sikeres irást kétszáz rajzzsl i llusztrálta. Ehhez az évhez füződik Vértes legérdekesebb filmmunkája is.A Toulouse-Lautrec életéről szóló Moulin-Rouge cimü filmben ő rajzolt Toulouse-Lautrec helyett. E munkájáért Oscar-dijat kapott.Ugyanekkor jelent meg Manuel Bruckner kiadásában a Daphnis és Cloe,amelyhez ötven hidegtükarcot készitett.1952-ben volt londoni kiállitása a Lefevre Galleryben.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 1124.old.

A Galerie Kleeman "Portraits imaginaires" cimmel rendezett nagysikerü kiállitást.A kiállitás teljes anyagát M. StanleyMarcus vásárlta meg s az American Federation of Art muzeumok és egyetemek aulá iban állitotta ki az amerikai közönségnek.Az Instant et visages de Paris cimü Vértes album B.Bauer előszavával és szövegével 1951-ben André Sauret kiadásában jutott el a könyvpiacra,ugyanakkor az It's all mental anyaga New Yorkban az Arthur H.Harlow Gallery-ben került közönség elé.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell
Látóhatár 1970/11-12 1124.old.

1952-ben a párizsi Galerie Paul Petriryben állitott ki.1953-ban két Newyork-i és két párizsi kiállitása volt.Közben készült a New York-i Hotel Waldorf-Asboria részére Április Párizsban cimü falfestményei is. 1954 legérdekesebb eseménye Verlain Parallélement c. költem ényének illusztrálása volt.Három,ez évben megrendezett kiállitása sokoldalu müvészeti tevékenységéből adott izelitőt.1955-ben a cirkusz világába rándult ki.

Galambos Ferenc:Vértes Marcell

Látóhatár 197o/11-12 1124.old.

Az amerikai Ringling Brothers és Barnum Bailey cirkusz artistái, lovai és elefántjai részére látványos kosztümöket tervezett. Nem szünetelt a könyvgrafikában sem: hamarosan megjelent Guillaume Apollinaire "Ombre de mon amour" könyve hidegtükarcaival és Verlain "Fetes galantes"-ja ugyancsak gazdag illusztrációs anyaggal. Az 1955-ös Vértes kiállításai közül a lausannei Galerie Briedeé-Caillerben, a dauvillei Galerie Semben, s a párizsi Galerie Monte Carloban megrendezett kiállításait kell kiemelnünk.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell

Látóhatár 1970/11-12 1124.old.

A Philadelphiában megrendezett Vértes bemutató ujabb amerikai hiveket szerzett müvészetének, Későbbi kiállitásai közül az 196o. évi budapesti kiállitást kell megemlitenünk (Mücsarnok), a kiállitott anyag egy részét Vértes a Magyar Nemzeti Galériának ajándékozta. Vértes grafikai albumain kivül nagyon sok fekete fehér és szines kivitelezésü, valamint hidegtü technikáju szabad grafikát készitett. Ezek közül az Allée des Acacias, a Filette neu avec Brabancon, a Chien á la rose.

Galambos Ferenc: Vértes Marcell
Látóhatár 19?o/11-12 1124.old.

MDK

Vértes Marcell

Mükereskedésben

A Szajnán, of.

Ernst Múzeum kiállitásai LXXX. /1925/. 6.l.

MDK

Vértes Marcell

A sánta lány

Mardi gras

Tengerparton

Ernst Múzeum kiállításai LXXX. /1925/. 6.1.

MDK

Vértes Marcell

Dóra

Leányok, paszt.

Leányfej

Ernst Múzeum kiállitásai LXXX. /1925/. 6.1.

MDK

Vértes Marcell

Müteremsarok

Lovasok, szinezett rajz

Tengerpart

Ernst Múzeum kiállitásai LXXX. /1925/. 6.l.

MDK

Vértes Marcell

Nő napernyővel, vf.

Szőke lány

Fürdőzők kutyákkal

Ernst Muzeum kiállitásai LXXX. /1925/. 6.l.

MDK

Vértes Marcell

Mű másolóvevő, vl.

Szőke Lajos

Pirdőrök kutyáikkal

Nyest Múzeum Kiállítások IXXX. /1929/. 6.l.

MDK

Vértes Marcell

Kirakatrendezés

A kis barátok

Fürdés után

Ernst Muzeum kiállitásai LXXX. /1925/. **6.1.**

.

MDK

Vértes Marcel

kiváló plakátrajzoló

Bortnyik Sándor: Az utca képeskönyve.

Művészetszemlélet. 1948. 6.sz.

1.-es sz. cédula M.D.K.

Vértes Marcell

Bus Fekete László: Egyszer volt, hol nem volt egy magyar festő, aki a francia közvélemény a "legpárisibb festő" cimmel tüntetett ki" cimmel hosszu beszámolóban ir a müvész életéről és munkájáról. Nyolc éve él Párisban. Jelenleg Zola "Nana"-ját illusztrálja és most fejezte be egyik uj szinház freskóit.
Képeinek repr.-it közli a lap, amelyek a 2-es sz. cédulán kerülnek felsorolásra.

Szinházi Élet. Bp. 1928. dec. ~~16-22~~ 23.-tól. XVIII. évf. 51. sz. 49-53. lap

M.D.K.

2.-es sz. cédula

Vértess Marcell

A művész fényképét közli a lap, amint egy párisi bárban rajzol.
Két illusztráció a "Nana" c. regényhez
Rajz Két amerikai hölgyről a revü színház páholyában,
Rajz "Valamit sugok magának" címmel
" "Ötórai teán" "
" "Kettesben a Szajnán" "
és feleségének fényképe.

Színházi Élet. Bp. 1928. dec. ~~16-22.~~ 23.-tól XVIII. évf. 51. sz. 49-53. lap

M.D.K.

Vértes Marcel

"Cirkusz" c. irását sajátmaga illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1930. dec. 21-27. XX. évf. 52. sz. 28-29. lap

MDK

Vértes Marcell

a Nemzeti Galériának ajánlja fel grafikai munkáit. 22 év után Budapestre jön.

Esti Hirlap 197 sz. 1959. aug. 23. 2 old.

MDK

Vértes Marcell

ismét Párizsban, kiállitást rendez "Mi absztraktok" cimmel a rue Bonaparte 6. ban.

Esti Hirlap 129 sz. 1960 jun. 2. 2 old.

MDK

Vértes Marcell
festőművész Budapestre érkezett.

Esti Hirlap 235 sz. 1958. okt. 7 2 old.

Vértes Marcell MDK

Tengerparton
A Dancing lapjai.
Madame táncosa, pasztell
A Dancing lapjai.

Az Ernst Muzeum kiálliátsai LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

M.D.K.

Vértes Marcell

Franciaországban él, huszonkét év után haza jött látogatóba Magyarországba.
„...a kiváló festő és grafikusmüvész a budapesti Nemzeti Galériának ajánlotta fel grafikáit." -jelenti a lap egyik rövid hiradása.
Fényképfelvétel melléklet-a hiradás mellett- a kiváló müvészről.

Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. szept. 4. III. évf. 36. sz. 3. l.

MDK

Vértes Marcell

Fametszetü illusztráció Keleti Artur: Bertrandus és Raymondo históriája c. könyvéhez. Repr.

Pérely 142.l.

Vértes Marcell

grafikus

M.D.Y

Méltatás.

Bauer Jenő: Bíró Mihály

Művészet, 1967. junius - 8 lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

Vértes Marcell

KÖNYVTÁROS

1963 APR

jának sajtóvisszhangja. Az írók, köztük Tóth Árpád, Móricz Zsigmond, Babits Mihály lelkesedéssel üdvözölték Keleti munkáit.

A megújúló hazai könyvművészet bizonyára sokat tanul tőle, s tanulhatnak a szép könyv barátai is. Keleti Artúr módszere mutatja, hogyan készülhet korunkban művészi könyv, eredményei pedig a könyv szépségének meglátására nevelik az olvasót, arra, hogy mi a könyv szépségének titka.

Szij Rezső

Vértes Marcell rajza

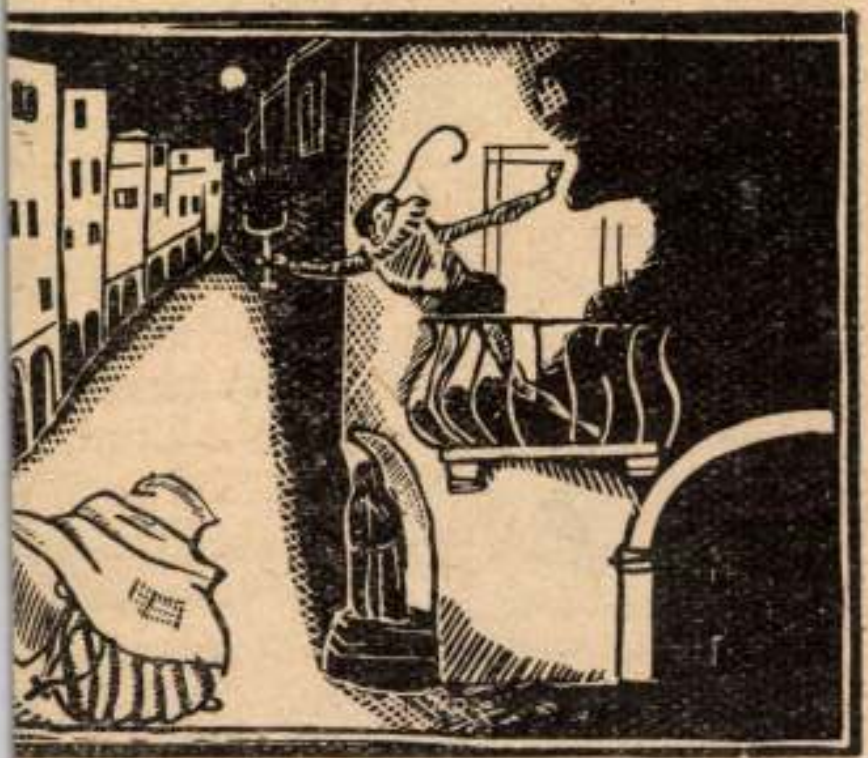

Keleti Artúr: A boldogtalan Raymondo c. könyvében

MDK

Vértes Marcell

1919-es plakátjairól

Magyar Nemzet 1965 május 8.lap -

Vértes Marcel M.D.K.

Politikai plakát a Tanácsköztársaság idején

M. Abonyi Arany: Jelentkezett a z 1919-es plakát "ismeretelen" művé sze

Magyar Nemzet 1965. május 8. 4.l.

Vértes Marcel M.D.K.

A Tanácsköztársaság után egy ütt dolgozott Bécsben Kónya Sándorral

M. Abonyi Arany: Jelentkezett az 1919-es plakát "Ismeretlen" müvésze

Magyar Nemzet 1965. május 8. 4.l.

Véztes hakell

Krudy Kalikapuka (eml.)

N.N.: Krudy illusztrátorai a Petőfi Irodalmi Múzeumban

Jelenkor 1969 ápr. 371 old.

Budapest.

Lantos Magazin.4.sz.273-276.l.

Vértes Marcell festöröl.

Vértes Marcell (1895-1962)

Lukachich (1918, plakát, 97x125 cm, repró)

Pásztörténeti Intézet Archivuma

Kiss Sándor: Magyarország történetének képeskönyve 1849-1945 (Bp. 1969)

172 old.

Vértes Marcell

1918 novembri plakátjának
reprojét Zörli a lap a 3. old-on

Magyar Nemzet 1968 nov 3

Vértes Marcell, grafikus, jestő

MDK

Szerepel a Műcsarnokban.

Harangozó Márta: Képek, szobrok öt világrészből

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. aug. 31.

Vértes Marcell

Forradalmi plakát 1918-ból

reprodukció a 11. old-on.

Magyar Nemzet 1968 okt 20.

Vértes Marcel

a Zichy Mihály grafikai díjat 1947-re a Szinyei Társaság fentnek ítélte

A Műgyűjtő
(Magyar Művészet)
1948. III. l.

azaz Egyszáztizennégy for

Budapest, 1947 októbe

+6 F

11'24
1'80
13.04 90

~~90 : 16~~ 60

16 : 9 = 1.80
9
70

Vértes Marcell

Koll. kiáll. az Ernstben
1925. dec.

U. 4150

ivód

Az Est. 1925. dec. 13.
(Csoport-kiállítás
az Ernst-Muzeum-
ban, arcképpel.)

bergrift, Sirene ein Krokodil ...
744/b Kard

726. **Díszedény fedővel,**

bronz, gerezdes tojásdad test két maszkos füllel, elől levelekkel keretelt női maszk. Fedelének gombja virágcsokor. Francia. — DECKELWASE, Bronze, eiförmiger geriefter Körper mit zwei Maskenhenkel, vorne in Blattkranzumrahmung weibliche Maske. Als Deckelknauf ein Blumenstrauss. Französisch.

727. **Díszedény,**

bronz, korsóalak, zöldes patinával és aranyozással, rajta fürdő nők. Jelezve: Ch. Verron. Francia. — KRUG, Bronze mit grünlicher Patina und Vergoldung Am Körper badende weibliche Gestalten in Relief. Signiert: Ch. Verron. Französisch.

728. **Csésze aljjal,**

festett zománc, csillagos sötétkék alapból kihagyott világoskék hullámos mezőben szines virágfüzér. XIX. sz. — EMAILSCHALE MIT UNTERTASSE. Dunkelblauer Fond mit Sternenmuster und bunte Blumenguirlande in hellblauem Felde. XIX. Jahrh.

729. **Tükör,**

rocaillos porcellánkeretben, felrakott virágfüzérekkel és gyertyatartókkal. — SPIEGEL. Der von Rocaillen gebildete Porzellanrahmen mit plastischen Blumenguirlanden und Kerzenbehälter.

730. **Ernyőnyél,**

békateknő, hajlott fogójának végződése elefántcsont. Bőrtokban. — SCHIRMSTIEL, Schildpatt, der gebogene Griff mit Elfenbeinendung. In Lederetui.

731. **Ernyőnyél,**

békateknő, hajlott fogóval. — SCHIRMSTIEL, Schildpatt mit gebogenem Griff.

732. **Legyező,**

Vértes Marcell

Őfelsége a király nevében. c. rajza repr.

A magyar tanácsköztársaság. 1919.

Bp. 1949. 48. l

u.

bizottságának

Budapest.

Vértes Marcell
festő

M.D.K

Méltatás.

L.S.: Mrillol
Élet és Irodalom, 1963. május 4 – 2 hap

Vértes Marcell, festő MDH

1 „Le decor de theatre dans le monde depuis 1950." c. album (megjelent Párizsban) egyik munkatársa.

– drás: Díszletek világversenye 2

ESTI HIRLAP, bn. 1964. szept. 3.

Vértes Marcell

KUT.1926.I.1.sz.16-18.1.

Vértes Marcel grafikus

Magyar Müvészet 1925.365.o.
Kiállitások.

Vértes Marcell grafikus

Pesti Hirlap. 1926. máj. 13.3

Lázár Béla: Párisi kis kiéltások

Vértes Marcel grafikus

Pesti Hírlap. 1932. febr. 20. 5

Nyomdatechnikai és könyvművészeti
kiállítás az Iparművészeti
Múzeumban

Vértes Marcell festö. /Páris./

Lantos Magazin.1929.4.sz.273-276.l.

Vértes Marcell festő

Magyar Müvészet 1925.583-584.o.
Kiállitások.

Vértes

Grafikus

Nouvelle Revue de Hongrie

1932. XXV. a. XLVII. f. 76-77. l.

Magyar művének Párisban.

Vértes Marcell, festő MDle

felesége, Dóra asszony, a rue Faisanderien levő műteremben rendezi férje művészi hagyatékát.

Kislány a lóval c. rajz.

Repr

...: Vértes Marcell minden grafikája Magyarországra kerül 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. jan. 24.

Vértes Marcell, festő

MDL

A norvég elhunyt festő művéből kiállítása nov. 12-én zárult Párizsban.
A tárlatnak nagy sikere volt.
A lapok jelentik: most jelent meg
Vértes Marcell posthumus rajzkötete.

– Ma hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. nov. 14.

MDK

Vértes Marcell, festő
grafikus

új képeinek, rajzainak kiállítása meg-
nyílt Párizsban.

– : Ma hallottuk

2.

ESTI HÍRLAP, Bp. 1961. okt. 22.

M.D.K.

Vértes Marcel

festő

Grafikai műveiből van Soó Rezső gyűjteményében.

Szíj Rezső: Soó Rezső gyűjteményéről

Művészet, 1963. március. — 22 lap.

M.D.K.

Vértes Marcell: Anya.

Siknyomás, -- kőrajza után. [1959.]

Népszabadság, 1960.máj.18. 117.sz. 9.p. Rónai Mihály András: Vértes Marcell a Műcsarnokban c. cikkének illusztrációja.

Vértes Marcell MDK

Érdekes kötet a Képzőművészeti Alap kiadó vállalata megjelenésében. Szerepelnek benne szemelvények és ujságrajzok. 1919 - ujságrajzokban. "Daliás idők" muzsikája. Grafikus művészeink működtek közre ezekben a lapokban. Fenti művész is részt vett.

Esti Hirlap 248 sz. 1959. okt. 22. 2 old.

M.D.K.

Vértes Marcell

Front-szinház cimmel tréfás rajz-sorozat.

Szinházi Élet. Bp. 1917. juli 14-21. VI. évf. 29. sz. 21. l.

MDK

Vértes Marcell, grafikus

Gs. Budavára c. plakátját

újra nyomják.

[illegible]

—: A Sátán kutyája 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. nov. 4.

Véktes hasell

Öfelsége a király nevében ç. plakátja (eml.)

szerepel a Dunaújvárosi hureum

kiállításán

Rózsa András: Plakátok a fekkadalomból

- Dunaújváros 1968 X. 18

MDK

Vértes Marcell, grafikus karikaturista

Rajza az Április (1919) márc. 27-i

számából: Repr

—: 1919 karikatúráiból 22

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. márc. 21

MDK

Vértes Marcell „festő"

forradalmi plakátjait
reprodukálták.

–: Jubileumi album 9.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1969. márc. 19.

MDK

Vértes Marcell, grafikus

Lukácsics!

(plakát) Rep.

–. Feledhetetlen 1919

12-13. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. márc. 21.

MDK

Vértes Marcel, festő

1919-es plakátjairól
reprodukciók készültek

–: Plakátok — 1919 8.

ESTI HIRLAP Bp. 1969. febr. 15.

Vértes Károly

Képpel a Dunaújvárosi Múzeum
alábbi kiállításán

N.N.: Forradalmi plakátkiállítás

Dunaújváros 1968 X. 4

Vértes harcell

Szerepel az alább. tárlaton
Székesfehérvárott

Székely András: Socialista
Képzőművészek Kiállítása

Munka 1968 XI. n. 25. old.

Vértes Marcell

Őfelsége a király nevében c. plakátja az 1918-as forradalom idején bérült.

Kós Lajos: A Tanácsköztársaság képzőművészeti kulturája. Bp. 1959. 22 l., 6 kép. /Művészeti szakköri utmutató 1./

21. l.

Vértes Marcell

festő és graf.

Ujv. MZsL.

947. l.

Vértes Marcell

képzőmúvén

1961. okt. 31-én, Párizsban halt meg

Fiatalon karikatúrista, majd frontkatona.

1918-as forradalom idején natúrikus plakátokat készít.

A tanácsköztt. leverése utáni emigráció: Bécs, majd Párizs.

Karikatúrista, könyvillusztrátor, nyugadi fervei (Karinthy, Tanár úr kérem)

Francia katonaként harcolt a németek ellen, majd emigrált az USÁ-ba.

Pestmegyei Hírlap, 1966. okt. 30. 6. o.

M.D.K.

Vértes Marcell rajzai a Bon Ton-ban, a Le Rire-ben és a Fantasio-ban. [3 kép.]

A "Vértes Marcell Párisban" c. cikk illusztrációja.

Mélynyomás, -- rajza után.

Panoráma. Bécs. 1922.okt.1. 38.sz. 31.p.

M.D.K.

Vértes Marcell rajza a Le Rire-ben: Páris örömei.

A "Vértes Marcell Párisban" c.cikk illusztrációja.

Mélynyomás, -- rajza után.

Panoráma. Bécs. 1922.okt.1. 38.sz. 30.p.

M.D.K.

Vértes Marcell: A Café de la Paix-ben [a "La Charette" c. szatirikus élclapban jelent meg].

Mélynyomás, -- rajza után.

Panoráma. Bécs. 1923.aug.5. 31.sz. 8.p.

M.D.K.

Vértès Marcell
grafikus

„Pays à mon gout" c. karcsorozata, „Le Cirque" színes karcsorozata, „Dames seules" rajzsorozata, „L'amour vrnal" Rue Pigalle", „La vagabonde", „Chéne", „Nana", „Les aventures de roi Pausole" c. könyvillusztrációi.

Életéről irodalom: Vértès — 13 l.
Művészet, 1960. sept.

Vértes Marcell,1895,grafikus

Velem,vagy ellenem"feliratu plakátja a Tanácsköztársaság idején.Virágokkal,szalagokkal diszitett zászlót tart egy vörös katona. 31.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátmüvészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Vértes Marcell, 1895-, grafikus

"Őfelsége a király nevében"/1918/.c plakátja. A Lukacsicshoz hasonló. Egyik oldalon a véres kivégzett munkások, a másikon a rendjelekkel dekorált király. Vörös sebhelyek és vörös rendjelek ellentéte. 31.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz. Évkönyve. II. 1960. Bpest. 1961. Franklin Nyomda. Bp.

Vértes Marcell MDK

A Tanácsköztársaság idején készült alkotások

"Leengedni a rollókat" Pap. ceruza.

" A háboru keresztján" Pap. cer. tempera.

GERELYES EDE: A LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM
TANÁCSKÖZTÁRSASÁGI GYÜJTEMÉNYE
LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. Bp. 1961. 131-178. l.
140. l.

M.D.K.

Vértes Marcell, grafikus

„Lukacsics" és „Öfelsége a király nevében" c. kompozícióit, főleg az anya-gyermek motívumot hasonlítja össze Käthe Kollwitz „Képek a nyomorról" c. sorozatának megfelelő alakjával.

Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és utódaik

Bp.1968. Magvető, 228-229. old.

+ 230. "

M. D. V.

VÉRTES Marcell grotéskus

Arnold; Portfest · 328. l.

Vértes Marcel

festő

plakátfestő

M.D.K

Az 1919-es magyar tanácsköztársaság

képzőművészeti intézkedései

Körner Éva.

M. M. M. Évkönyve 1951. 106. oldal.

Vértes Marcell MDK

1895

~~Magyarországról~~ → meg/magatartásával? / műv/ével / eivel ? ?

A darutollasok megbélyegzése után főként a merkantil grafikában müködött Magyarországról való elköltözése után.

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.században. Bp.1959.48.1.

*

A másik eset szintén Vértes párizsi nyomorperiódusából való. Egy szivattyúgyár plakátot akart rajzoltatni vele.

— De figyelmeztetem, — mondta az igazgató — hogy precíz rajzra van szükségünk. Legokosabb, ha mindjárt magával viszi a kút öntöttvasból való modelljét.

Vértes a hátára vette a nehéz kutat és elindult vele gyalog hazafelé. A gyár valahol a St. Lazare körül volt, a fiatal művész a Mont Martre-n lakott, villamosra, vagy drágább járműre nem volt pénze. Az augusztusi nap rettentő melegen sütött, Vértes elepedt egy korty vízért, de megfelelő anyagiak hiján még erre sem tellett.

»Ez volt — mesélte később — életemnek legrémesebb esete. A hátamon volt a kút és majd meghaltam a szomjúságtól...«

Vértes Marcel

Szinházi Élet
1937. 3. 24

...S-TÖRTÉNET

...et angyali történe-
..., Marcel párizsi hős-

...s magyar rajzoló
...zvetlen a háború után
...ent, ahol megpróbált el-
...i. Egy nap pompás rajz-
...tt be a Le Sourire szer-
...ez:

...mek! — mondta a szerkesztő
...lni fogjuk. Milyen nemzeti-
...maga, fiam?

...ban az időben Párizsban a leg-
...szabb ajánlólevél volt, ha valaki
...gyarnak mondta magát. Vértes
...eghökkent a kérdésre, majd me-
...ész elhatározással így szólt:

— Dán vagyok.

— Jó, hát írja alá a viccet.

— Sajnos, nem tudok olyan jól franciául.

— Nem baj, csak írja alá dánul, majd mi lefordíttatjuk.

A művész rettenetes zavarban volt. Végre, mert nem akart hazugságban maradni, leírta a viccet magyarul és odatette a szerkesztő elé.

A következő héten megjelent a rajz, sőt alatta a vicc is, kifogástalan francia fordításban.

Kiderült, hogy a lapnak akkor már volt egy másik olyan »dán« munkatársa is, mint Vértes Marcel.

Vértes Marcell
Grafikus

M.D.K.

Plakátjai világhírűek.

Bauer Jenő: Az elmult 20'éo plakáttermése Magyarország
Művészet, 1965. február – 36 kep

Vértes Marcell, grafikus

MDK

Párizsi fantázia c. színes Kőrajzával szerepel a Kiállításon.

Rudnyánszky István: Francia grafikai kiállítás a Műcsarnokban

8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. máj. 11.

Vértes Marcell

grafikus

Keleti Arthur: A boldogtalan Raymonds és az szeretusi Bertrandus lovagoknak hiteles szerelmes történetét Vértes fametszetei díszítik.

—: A XX század könyvművészete – 45 lap

Vértes Marcell
grafikus

M.D.K.

A plakátművészet művelője.

Osvát Katalin: Miért jó a magyar plakát?
Nők Lapja, 1964. november – 18 lap

MDK

Vértes Marcell,graf.

A párisi utca visszafojtott lélekzettel várta egy-egy plakátját. Értett a tömegekhez szólani müveibenA tánc titkos psichéjét kifogyhatatlan változatossággal revelálja. Mesteri szatirával jegyzi fel a mai asszony mai életét, stb.stb. Keze bámulatos finomságokat hoz létre.

Ernst Muzeum kiállitásai.LXXX. /1925/ Kat.

Vértes Marió

grafikus

1910

Eimisk 1930

90.l-

Ad. 21/1932.

Elnök Ur !

Őszinte sajnál
kifejezni köszönetemet. Ren
melyet szives volt hozzánk
sunk alkalmából.

Mondanom sem k
hogy Bizottságuk kiküldötte
mélem, hogy jövőre megérjük

Egyidejüleg me

~~Művészek, XX. sz.~~

Vértes Marcel grafikus (fametsző)

Hungarian Quarterly, 1936.

Vol. 1. No. 2. 322 - 331 l.

Derkényi Dénes: Modern magyar fametszők.

Vértes Marcell 1

Majusban a Műcsarnok Kamara termében rajzait és rézkarcait 1918-ban fokkadalmi plakátot kerít. állítottak ki. Évek óta kul földön él (1919) (Bécs, Párisi). Longosz, Verlaine, Apollinaire illusztráció is tőrzsek. /
Ironikus rajzsorozatot kénítek az a brutalt művénetről

Vigilia, 1960, 7 sz, 440 old.

MDK

Vértes Marcell

A Moulin Rouge c.filmhez plakát

női fej, fénymás. kőrajz után

Virágcsokor meg egy kislány

Vértes M. festőm. kiáll. 1960. máj. Műcs.

MDK

Vértes Marcell

Fiatal lány kis testvérével
" " " , változat

Pierette

V.M. festőm. kiáll. 1960. máj. Műcs.

MDK

Vértes Marcell

Mülovarnő, sz.kőrajz

Artistanő, kőrajz

- Kislány kutyával

V.M. festőm. kiáll. 1960. máj. Műcs.

Vértes Marcel M.K.

a nemrég elhunyt gfafikus festőművész s szül-
letésének 70. évfordulója lakalmából május -
juniusba n kiállitás nyilik Párizsban

N apló

Magyar Nemzet 1965. március 7. 11.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Vértes Marcel

MAGYAR NEMZET

1965 MÁR 7.

Vértes Marcel, nemrég elhunyt grafikus és festőművész születésének 70. évfordulója alkalmából május-júniusban kiállítás nyílik Párizsban.

MDK

Vértes Marcell

Barátnők, kőrajz

Mülovarnő, "

Festő nő, "

V.M. festőm. kiáll. 196o. máj. Mücs.

MDK

Vértes Marcell

Kislány kalappal, kőrajz

Női fej, sz.kőrajz

Két táncosnő, sz.kőrajz

V.M. festőm. kiáll. 1960. máj. Mücs.

MDK

Vértes Marcell

Kislány virágcsokorral, kőrajz

Női fej, kőrajz

A párisi Notre Dame, "

V.M. festőm. kiáll. 1960. máj. Műcs.

MDK

Vértes Marcell

Szép mama, szin.ecsetr.

Kislány az öccsével, szén

Cirkuszi alakok, tollr.

V.M. festőm. kiáll. 196o. máj. Mücs.

MDK

Vértes Marcell

Kisfiu és nővére, ecsetr.

Gitáros, cer.r.

Virágcsokor, meg egy kislány, ecsetr.

V.M. festőm. kiáll. 196o. máj. Mücs.

MDK

Vértes Marcell

Zöld lovacska, verekedő bohócok

Ballet des Champs Elysées

Pierrot virágcsokorral

Vértes M. festőm. kiáll. 1960. máj. Műcs.

MDK

Vértes Marcell

Kislány

Kislány lóval

Kisfiu nagy kutyával

Vértes M. festőm. kiáll. 196o. máj. Mücs.

MDK

Vértes Marcell

Kislány kutyával, sz.kőrajz

Szerelmespár, szinezett kőrajz

Parkban, sz.kőrajz

V.M. festőm. kiáll. 1960. máj. Műcs.

MDK

Vértes Marcell

3 lap az Instants de visages de Paris-albumból,
kőrajzok

Pierrot kertje, sz.kőrajz

V.M. festőm. kiáll. 1960. máj. Műcs.

MDK

Vértes Marcell

Ölelkezők, hidegtü karc

Daphnis és Chloé, hidegtü karcok

2 lap a Dancing albumból, kőrajz

V.M. festőm. kiáll. 196o. máj. Mücs.

MDK

Vértes Marcell

Cirkuszi kutya, ecsetr.

Szoptató, "

Léda egy tokiói parkban, akv.

V.M. festőm. kiáll. 1960. máj. Mücs.

MDK

Vértes Marcell

Táncosnők, kőrajz

Anya, kőrajz

Ölelkezők, kőrajz

V.M. festőm. kiáll. 1960. máj. Műcs.

Vetter Marcel

a Műcsarnokban grafikáit
állították ki.

Jelenka, 1965. 6. sz. 541. old.

MDK

Vértes Marcell

Táncosnő, kőrajz

Kislány kutyával, kőrajz

Kötéltáncosnők, "

V.M. festőm. kiáll. 1960. máj. Műcs.

Vértes Marcell M.D.K.

Plakátokat tervez

Bauer Jenő: Az elmult 20 év plakáttermése Magya r-
országon
Müvészet 1965. febr.

Vértes Marcell

Festő, kiállítása Debrecenben.

Dr. Béres A.: Jelentés a Déri M. 1960. évi munkájáról

A debreceni Déri M. évkönyve 1960/61. 8. l.

yörgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.
149.650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-
ó. Ebben az esetben a kért könyvet pós-

"Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,
török utáni állapotát rögziti.

Müvészettörténeti Dokumentációs
Központ

M.D.K.

Vértes Marcell

Karikaturája Péchy Erzsi szinművésznőről "A művésznő igazi arca" c. közl. illusztrálására.

Szinházi Élet. Bp. 1929. dec. 22. XIX. évf. 52. sz. 33-43. lap.

MDK

Vértes Marcel

Fametszet-illusztrációk.
Keleti Artúr "Boldogtalan Raymondo és az szerentsés Bertrandus lovagoknak hiteles szerelmes történeté"-hez. (1920). Repr.

Magyar Iparművészet, 1930. 236.lap

M.D.K.

Vértes Marcell

"Vértes Marcell és felesége Monte Carloban" - cimmel Angelo felvételét hozza a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1927. dec. 26-1928. jan. 1. XVII. évf. 52. sz. 69. lap.

MDK

Vértes Marcell

Kiállitások. Magyar Müvészet 1925. 583.l.

Vértes Marcell.

Az Ernst muzeom kiállitást rendez müveiből 1925-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Vértes Marcell

Illusztráció É. Zola: Nana c. könyvéhez.

ceruzával.

A szép magyar könyv, 1962 14. l.

M.D.K.

Vörös Marcell, grafikus

nevét 1913-as kitűnő plakátjaival kapcsolatban említi a szerző.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,
Akadémiai Kiadó, Bp.1968. 993. old.

Vértes Marcell grafikus, festő

9. A háború keresztjén. 1919. szénrajz
22.2 x 29.1 cm Közöl

A Legújabbkori Tört. Múz. Évkönyvek birtokában levő pannók és rajzok jegyzéke.

Kiss Sándor: Rajzok a Magyar Tanácsköztársaság idejéből. 75.o.

A Legújabbkori Tört. Múz. Évkönyve. Bpest. 1959

Vértes Marcel

Keleti Arturnak, a kitünő írónak, legutóbb mint műfordítónak, igen nagy sikere volt Anatole France »Nyársforgató Jakab meséi« című művének magyarra való átültetésével. Ebből az alkalomból eleventették fel az alábbi történetet:

A kitünő író valamikor, a világháború viharában, verses bábjátékot írt, amelyet *Hatvany* Lajos vásárolt meg kiadás céljaira. A bábjátéknak *Keleti* Artur nem adott címet a szerződés aláírásakor, hanem pár nap mulva megjelent Hatvanynál és átadta a címet, amely a következőképen hangzott:

»A boldogtalan Raymondo és az szerentsés Bertrandos lovagoknak hiteles szerelmes története 7 képben, avagy a csalfa Bertrandus lovag házassága és miképen ejteték tőrbe és küldeték el a Szentföldre a balga Raymondo és hogyan jöve vissza s mula ki. Groteszk játék, több rajzokkal, tsinosította Vértes Marcel.«

Hatvany Lajos figyelmesen elolvasta a címet, azután ezt mondta:

— Jó cím! Csak egy kicsit **rövid.** *(R. I.)*

218. kép. *Rákóczi Erzs*

8/. MDK

Vértes Marcell, graf.-festőm.

113. Albumlap.
114. Rézkarc. Hideg tü.
115. Lily. Litografia.
Külön lenyomat.
116. Rézkarc. Hideg tü.
117-124a. Albumlapok.

Ernst Muzeum kiállitásai LXXX. /1925/. Kat. 1c. 1.

1/.

Vértes Marcell, graf. MDK

V.M. Párist hódította meg. Plakátjai, litográfiai albumai, pasztell-sorozata a mai grafikának utjelzői. Az Illustration külön szines melléklethen méltatja müveit../"mint korunk maradandó tanuságtételét"/.

A nagy bibliofil folyóirat- a Byblis- méltató cikkben jellemzi -mint a XX.sz. Fragonardját. A Paris Soir, angol, német, olasz lapok hasábokat szenteltek müvészetének.

Ernst Muzeum kiállításai. LXXX. /1925/ Ktt. 3.1.

MDK

Vértes Marcell,graf.

Francia kritikusai csudálkoznak azon, mi mindent lát meg Vértes a francia életből.
V. a francia életbe is hazai enlékeit vetiti, a szélesebb skálában ugyan,de mi az ö franciás esprijéből is kihalljuk a pesti zseniális gamint.
V. Párisban - a legfranciásabb külsö mellett- pesti maradt. /Liipola- a finn szobrász- ki idekerült hozzánk- érzésben is akklimatizálódott.

Ernst Muzeum kiállitásai.LXXX. /1925/ Kat.

MDK

Vértes Marcell, graf.

Grafikai müvei:

Vizf.-i:

97.	Janine autója.	Vizf.
98.	Fürdö nö nagy kutyával.	"
99.	La garçonne.	"
100.	A modern Diana.	"

Ernst Muzeum Kiállitásai.LXXX. /1925/ Kat. 1c.1.

6/. MDK

Vértes Marcell, graf.-festöm.

Grafikai Müvei:
Vizf. -i:

104. Maurice Chevalier. Litografia.
Külön lenyomat.
105-107. Lapok a "La journée de Madame " c.
albumból.

Ernst Muzeum kiállitásai LXXX. /1925/ Kat.10.1.

5/. MDK

Vértes Marcell,graf.-festőm.

Grafikai, és akv. müvei:

1c1.	Les copains.	Vizf.
1c2.	Szél a tengerparton.	"
1c3.	Az amerikai.	"

Ernst Múzeum Kiállításai LXXX. /1925/ Kat.1c.1.

7/.

MDK

Vértes Marcell,graf.-festőm.

Grafikai müvei.

108.	Pipi.	
109-110.	Lapok a Maisons c, albumból.	
111.	Rézkarc.	Hideg tü.
112.	Rézkarc.	" "

Ernst -Muzeum kiállitásai LXXX. /1925/ Kat.lo.l.

M.D.K.

Vértes Marcell festőművész

Műveiből kiállitás a Műcsarnok kamaratermében.

Népszava, 1960. máj. 14. 4. l.

Vértes Marcel
Grafikus

M.D.K.

Műveit a Magyar Helikon
kiadta.

Szig Rezső: A Magyar Helikon és a képzőművészet
Művészet, 1963. junius — 20 lap

Vértes Marcell, festő

MDK

Beválasztották a Cannes-i filmfesztivál bíráló bizottságába.

– : Ma hallottak

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. márc. 7.

Vértes Marcell MDK

festő

Ujság 1925. dec. 13.
/e.a.:Az Ernst Muzeum csoportkiállitása./

Vértes Marcell, festő

Beválasztották a Cannes-i filmfesztivál zsűrijébe.

— : Ma hallottuk

2.1

ESTI HIRLAP, bp. 1961. ápr. 25.

Vértes Marcell, festő 7 Ok

A Balassagyarmati Palóc Múzeum jubileumi kiállítását Vértes Marcell műveiből állították össze.

— : Hír 10. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. okt. 17 [Vidéki]

Vértes Marcell
festő-grafikus

M.D.K

Mosonmagyaróvárott emlékkiál-
lítást rendeltek műveiből.

Kisek
Művészet, 1962. február. – 43 l.

MDK

Vértes Marcell
festő

kiállítás a mosonmagyar-
ovári Hansági Múzeumban.
A nemrég Párizsban elhunyt
festőművész grafikáit mutat
ják be
Mozaik
Vépszava 89. évf 275 sz 1961, nov 21

Vértes Marcel
festő

M.D.V.

Méltatás.

P. Brestyánszky Ilona: Három ipanművész
Művészet, 1961. december. – 39 l.

N.D.K.

VÉRTES Marcel festő

Párizsi lakásán 66 éves korában el-
hunyt.

Az első világháború után telepedett le
Franciaországban, ahol nemsokára
megkapta a francia állampolgárságot.
„Kesergő mandulák" c. írt önéletrajzot

Magyar Nemzet 1961. november 2. 4. l. /.

MDK

Vértes Marcell, festő

66 éves korában elhunyt Párizsban. Vértes az első világháború után telepedett le Franciaországban.

–: Meghalt Vértes Marcell festőművész. 6.

NÉPSZABADSÁG, 1961. nov. 1.

A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE,
A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA
ÉS A MŰCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

VÉRTES MARCELL

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITJA:

POGÁNY Ö. GÁBOR

a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója

1960 MÁJUS 14-ÉN DÉLI 12 ÓRAKOR

BUDAPEST, MŰCSARNOK. HŐSÖK TERE

Fk. Palástiné 1794 m Fővárosi Ny. Ip. V. 1. ea. sel.

A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE,
A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA
ÉS A MŰCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

VÉRTES MARCELL

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITJA:

POGÁNY Ö. GÁBOR

a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója

1960 MÁJUS 14-ÉN DÉLI 12 ÓRAKOR

BUDAPEST, MŰCSARNOK. HŐSÖK TERE

Fk. Palástiné 1794 m Fővárosi Ny. Ip. V. 1. sz. tol.

MDK

Vértes Marcell
Terrorfiu, tus

Árverési Közlöny, 1939. 3.rk.

36 1.

Vértes Marcell
grafikus

M.D.K.

„It's all mental" c. rajzsorozata, „Complexes",
„As they were" gyűjteménye, Az ő kosztüm és
„dekorációs tervei alapján Londonban készült
a Moulin Rouge című Toulouse-Lautrec film.

Keleti Arthur: Vértes — 15 lap
Művészet, 1960. szept.

Vértes Marcell, festo

88) A Magy. Tanácsköztársaság idején
készült műve: „A háboru keresztjén." Pa-
pír, cerura, tempera. 29·1x22·2cm
Lt. 58-376. 140 old.

Gerelyes Ede: A Legújabbkori Történeti Múzeum tanácsköztársasági gyüjteménye. 131.o.

Legújabbkori Tört.Múz.Évkönyve.II.évf.1960.Bpest,1961.
Franklin Nyomda.Bp.

Vértes Marcell
grafikus

M.D.K.

„Souvenir" önéletrajz, „Daphnis és Chloe"
c. illusztrációi + repro., Apollinaire-nek
szerelmes leveleihez készített illusztrációi.
„Gyerek a nővérével" (repro)

Keleti Arthur: Vertès — 15 l.
Művészet, 1960. szept.

Vèrtes Marcell
Grafikus

M.D.K.

Életéről. — „Külföldiek Párizsban" c. rajzsorozata. „Maisons" c. albuma, „Dancing" „La Journée de Madame", „Őfelsége a Király nevében" című plakátja.

Keleti Arthur: Vertès — Bl.
Művészet, 1960. szept.

Bibl.

Vértes Marcell
Grafikus

Párizsba való visszatérése után, 1946-ban, a Charpentier-galériá-ban kiállítja a tengerentúlon kí-szült munkáit.

Dévényi Iván: Vértes Marcell
Műveszet, 1972 julius - 12 oldal

Vértes Marcell

grafikus

Az 1946-as Vertès-tárlat katalógusának előszavát Jean Cocteau írta, miltatva a művészt.

Dévényi Iván: Vértes Marcell.
Művészet, 1972. julius – 12 oldal

Vértes Marcell.

grafikus

Vértes Marcell 1925-ben, majd 1960-ban Budapesten is kiállított.

Devecseri Zoárd: Vértes Marcell.
Művészet, 1972. június – 12 oldal.

Vértes Marcell

Grafikus

A Magyar Nemzeti Galéria közel
szár sokszorosított grafikát őriz
Vértestől. A „Táncosnők", „Kisláng
lóval", „Kislányfej" stb. Vértes ajándéka.

Devényi Iván: Vértes Marcell
Művészet, 1972. julius – 12 oldal.

Vértes Marcell

grafikus

A második világháború után Longosz pásztorregényeken, a „Daphnisz és Chloe"-hoz, Verlaine és Apollinaire verseihez készít hidegtű karcokat.

Dévényi Iván: Vértes Marcell.
Művészet, 1972. julius - 12 oldal.

Vértes Marcell

grafikus

1921-ben Bécsben „Rajzok a magyar pokolból" címmel a Magyarország fehérterrorról grafikai albumot adott közre.

Dercsényi Dán: Vértes Marcell
Művészet, 1972 július - 12 oldal.

Vértes Marcell

grafikus

Vértes munkásságát régy a
hanác, mint a hülföldi
ki adványok megbecsüléssel
méltatják.

Dévényi Iván: Vértes Marcell
Művészet, 1972. julius – 12 oldal.

Vértes Marcell

Grafikus

Az 1920-as, 30 as években tolb nagyszerű kiállítása nyílik Párisban és New-Yorkban és tolb könyvillusztrációt csinál.

Dévényi Iván: Vértes Marcell

Művészet, 1972 julius - 12 oldal.

Vértes Marcell

grafikus

Tanácskörtársasági levéhemysé-
géért el hellett hagyna az országot
a kommun bukása után. Élőlb
Bécsben, majd Parizsban ett.

Devényi Joán: Vértes Marcell
Művészet, 1972. julius - 12 oldal

Vértes Marcell

grafikus

A Tanácskörtársaság idején szuggesztiv plakátokat készített: „Őfelsége a király nevében", „Luka-csics", „Velem vagy ellenem".

Dévényi Ioán: Vértes Marcell
Művészet, 1972. julius – 12 oldal

Vértes Marcell, grafikus

„Őfelsége a király nevében!" c. plakátja

↓

(harangozó): Történelem kár plakáton 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. nov. 6.

Vértes Marcell

grafikus

Karinthy Tanár in kerem'
ciminü kötetet 1916-ban Vértes
Marcell illusztrálta. Neve ezzel
ismertté lett.

Devényi Iván: Vértes Marcell.
Művészet, 1972. julius - 12 oldal

Vértes Marcell, grafikus

Megemlítve. (Keller Andorhoz írt levele.)

Jenczik Flóra: Tinta stílus, nép merészség 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. máj. 4.

Vértes Marcell, Grafikus

Adatok az általa kénített
Lenin-portré fosszárai ról.

— : A félig megfejtett rejtély

B.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 30.

Vértes Marcell rajza

A Szent Márton csatorna-partján
Kocsmapultnál

Ország Világ 1966/43 6 old.

Vértes Marcell, grafikus

Megemlítve.

(f.f.): Trók fotói 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. máj. 25.

Vértes Marcell (?)

Lenint ábrázoló portréja (a Déli Hírlap 1917 november 18-i számából) a címlapon

Kritika 1972 november

Vértes Marcell

neve említve, műve szerepel
a „Száz politikai plakát" c. kiállításon
a Szépművészeti Múzeumban

Magyar Nemzet 1973 november 10
4. old.

Vértes Marcell

Az MSZMP KB Pártörténeti Intézete állomást jelentett meg a Tanácsköztársaság 50. évfordulójára, a Magyar Tanácsköztársaság válogatott plakátjaiból, melyben a művész alkotása szerepel.

Képszabadság, 1969. márc. 19.

Vörös Marcell

1919.-es plakát (repr.)
a Iparművészeti Múzeum kiállításának
anyagából.

Egyetemi Lapok, Budapest, 1974. febr. 4.

Vértes Marcell

Plakátgyűjtemény jelent meg a Tanácsköztársaság 50. évfordulója alkalmából a jubileumi albumban látható a művész alkotása.

Északmagyarország, 1969. márc. 2.

Vértes Marcell. 4

Csak amikor pápaszemét levéve, zöldesbarna gyermekszemével pislogott felém, csak akkor vettem észre, hogy az ironia és megelégedettség mögött – ebben a puha párizsi szalonban, ennek a keresett és felkapott festőnek a szemében, akinek a dicsőségét a legnagyobb francia írók is elzengték, akinek vásznai ott függtek a francia és amerikai modern múzeumok falain, akinek képeiért versengtek a mükereskedők, aki hat szindarabhoz festett díszletet, és három filmben működött közre, aki rugalmas művészetét balettek, balok, házi ünnepélyek, sőt cirkuszok díszítésére is kölcsön adta – ennek a tekintetében is ott remeg a művészlélek magabizonytalansága: jól csináltam e, amit csináltam?

Bajomi Lázár Endre: A legpárizsibb párizsi piktor

Ország Világ 1966/43 6 old.

Vértes Marcell

1895-ben született Ujpesten. Már kölyökkorában híressé vált, mert felfedezte egy pénzhamisító banda bűvöhelyét. Francia regényeken nevelkedett növére hatására a képzőművészet felé kacsintgat, és szobrász szeretne lenni, de egy „császári és királyi udvari" művész eltanácsolja. Később a művészkávéházakba jár, megismerkedik Szép Ernővel, ő lesz atyai pártfogója, ő mesél neki Párizsról.

Bajomi Lázár Endre: A legpárizsibb párizsi piktor

Ország Világ 1966/43 6 old.

Vértes Marcell 6

Aztán a Fidibusz és még két másik élclap rajzolója lesz. Molnár Ferenc és Harsányi műveit illusztrálja. 1918-ban ő rajzolja a leghíresebb politikai plakátokat a Kommün alatt a május 1-i felvonulás díszletezési munkálataiban vesz részt. Majd Bécsbe emigrál, itt pellengérezi ki a fehér terrort. Itt aratja első nagy „üzleti" sikerét: megnyeri egy gyermekvédő liga plakátversenyét.

Bajomi Lázár Endre: A legparisibb párizsi piktor

Országos Vállalat 1966/43 6 old.

Vérités Marcell 7

1920-ban került álmaimak városába, Párizsba, és már 1921-ben Forain, a Salon des Humoristes világhírű elnöke, a politikai karikatúra páratlan mestere védnöksége alatt vesz részt a karikaturisták kiállításain. Egyre-másra jelennek meg a legjobb írók műveihez készített illusztrációi. (Barco, Colette, Zola).

Bajomi Lázár Endre: A legpárizsibb párizsi piktor

Országos Világ 1966/43 6old.

Vértes Marcell 8

1935-ben utazik először amerikába, ahol a nagy folyóiratok munkatársa lesz. 1937-ben másodszor utazik az Egyesült Államokba, ahol kiállítás mutatja be műveit. Még ebben az évben ellátogat Magyarországra és Lengyelországba. 1939-ben közkatonakeint vonul be (még 1932-ben megkapta a Becsületrendet és már régóta a francia állampolgárságot) és a kalonaságnál működvelő szintársulatot vezet.

Bajomi Lázár Endre: A legparizsibb párizsi piktor

Ország Világ 1966/43 bold.

Vértes Marcell

9

Az 1940-es összeomlás után New Yorkba menekül, képeslapoknak dolgozik, könnyű könyveket illusztrál és sok propaganda plakátot fest. A háború után sietve hazatér szeretett Párizsába, ahol locteau ezekkel az vigylésre méltó szavakkal üdvözli művészetét: „Szép, kecses, bájos, bámulatos, könnyed, gyengéd ...".

Bajomi Lázár Endre: A legparizsibb párizsi piktor.

Ország Világ 1966/43

6 old.

Vértes Marcell 10

1949-ben jelenik meg franciául és angolul az az albuma, amelyben az amerikai lélekelemzés járványát gúnyolja. 1950-ben New Yorkban húsz gyermek-portrét rajzol „Képzelt arcképek" címmel. A nagy sikerű kötetben többek közt Churchillt, De Gaullet, Greta Garbót, Einsteint, Shaw-t, Sartre-ot ábrázolta. 1952-ben jelenik meg nagy sikerű és azóta több nyelvre lefordított rajzos önéletrajza.

Bajomi Lázár Endre: A legpárizsibb párizsi piktor.

Ország Világ 1966/43 bold.

Vértes Marcell 11

Ez az év hozza el egyébként élete egyik legnagyobb sikerét: Londonban, a Moulin Rouge című filmben, az ő keze eleveníti meg Toulouse-Lautrec kezét. Az ugyesti fiút, akiből egy francia kritikus szavai szerint „a legpárizsibb párizsi piktor" lett, mindig a könnyed termékenység jellemezte.

Bajomi Lázár Endre: A legpárizsibb párizsi piktor.

Ország Világ 1966/43 6 old.

Vértes Marcell 12

Bámulatos lendülettel kezelte a piktúra minden szerszámát, tollat, ceruzát, ecsetet, hidegtüt, sőt még a kormot is - mert a katonaságnál jobb híján ezt használta. Első jelentős tiszteletdíját egy bécsi koldusasszony arcképéért kapta, mégis leginkább a szépasszonyok festője, a dusan domborodó női idomok megszállott rajzolója volt

Bajomi Lázár Endre: A legpárizsibb párizsi piktor

Ország Világ 1966/43 6 old.

Vértes Marcell 13

Bűvös varázspálcának beillő playbász-
szal örökítette meg a pajkos görög isten-
nőket, de legeslegjobban a mai párizsi nőt
dédelgette ecsetje és vésője. Egyszer a Bois-ban
andalogva így szólt barátjához, a kitűnő
barcóhoz, akinek Rue Pigalle cimi regényét
és több más művét illusztrálta:
Bajami Lázár Endre: A legpárizsibb párizsi
piktor.

Ország Világ 1966/43 6 old.

Vértes Marcell 14

– Hát nem szerelmes Ön is, amint elnézi az erre járó nőket. nem gyanyörködik járásukban, idomaikban, abban az egyszerre fürge és harmonikus könnyedségben, amelyet csak itt látni? Én nem is tudom... minden elbűvöl, ami él, mosolyog, csillog-villog. Azt hiszem, valóban ez a vértesi szépség titka.

Bajami Lazar Endre: A legpárizsibb párizsi piktor.

Ország Világ 1966/43 6 old.

Vértes Marcell 3

Mikor a műanyaghuzatos fehér szalon-
ban, a falon mosolygó fiatal aktok a-
latt kezet szorítottam vele, még mindig
ifjonti erőtől dűzzadónak találtam,
bohókásnak és szinte kamaszosnak,
amint a méregdrága Apollinaire-Ver-
laine- és Aymé-köteteinek pompás
illusztrációit mutogatta.

Bajomi Lázár Andre: A legpárizsibb párizsi
piktor

Ország Világ 1966/43 6 old.

Vértes Marcell 2

Egyszer itthon, a rákövetkező évben, amikor élete egyik legnagyobb örömében volt része: a Mücsarnok kamaratermében, felszabadult hazájában, megrendezlék gyűjteményes kiállítását. Párizsban a lakásán kerestem fel, a neki kiapadhatatlanul dús témabányát jelentő Bois de Boulogne mellett.

Bajomi Lázár Endre: A legpárizsibb párizsi piktor

Ország Világ 1966/43 6 old.

Vértes Marcell

Hatvanhat éves korában hunyt el. Igaz viszont, hogy kalandos, változatos, mozgalmas életének évei több életre való tapasztalattól és és sikertől gazdagok. Csak kétszer találkoztam vele. Egyszer 1959-ben Párizsban.

Bajami Lázár Endre: A legpárizsibb párizsi piktor.

Ország Világ 1966/43 6 old.

MDK.

Vértes Marcel, festő

Megemlítve.

Új Rend: A 60 éves Hincz Gyula

615.

A KÖNYVTÁROS, Bp. 1964. október

XIV/10.

M.D.K.

Vértes

Két tréfás rajz szöveg illusztrálására.

- - -

Rajz Krudy Gyuláról a "Kritikusok" rovathoz.

- - -

Rajzok művészekről: Szenes Ernő, Rózsahegyi Kálmán, Vidor Ferike, Sándor József, Gózon Gyula, Haraszthy.

- - -

Karikatura Orbán Antal szobrászról.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1918. juni. 9-16. VII. évf. 24. sz. 20., 24., 29. és 30. lapokon.

VÉRTES MARCEL

DÉVÉNYI Iván:

Vértes Marcel
Müvészet, 1972. 7.sz. 12.

[fr. müvészet
része]

M.D.K.

Vértes

Karinthy Frigyes: "Szerkesztő ur kérem" c. novelláját illusztrálta. Két rajz.

Szinházi Élet. Bp. 1919. febr. 23.- márc. 1. VIII. évf. 8. sz. 24-25. l.

VÉRTES Marcell

Nemes G. Zuzanna

Toulouse-Lautrec Leze

[Vértes Marcell]

Magyar Hírlap 1985. aug. 18. 8.

Vértes Marcell

grafikus

Vértes Marcell 1895 augusztus 10-én
született Nyíregyházán. A budapesti
Képzőművészeti Főiskolán Ferenczy
Károly volt a mestere.

Dévényi Iván: Vértes Marcell
Művészet, 1972. július - 12 oldal.

Vértes Marcell

grafikus

London, New-York és Párizs nagy operahárai és szinhárai számára díszletéket tervez, muralis megbízásokban részesül.

Dévényi Iván: Vértes Marcell.
Művészet, 1972. julius - 12 oldal.

Vértes Marcell
grafikus

1940-ben Vértes Marcell a Francia
országot elözönlö nemetek elöl
az Egyesült Államokba emigrált.

Dévényi Iván: Vértes Marcell
Müvészet, 1972. pelius - 12 oldal

Vértes Marcell
grafikus

1952-ben lát napvilágot önélet-
rajzi korrigoe az „Amandes vertes"
amely Vértes Variété cimmel ma-
gyarul is megjelent.

Dévényi Iván: Vértes Marcell
Művészet, 1972 julius – 12 oldal

Vértes Marcell

Grafikus

1952-ben munkálkodik a Toulouse-Lautrec életét feldolgozó – John Huston által rendezett – Moulin Rouge című angol filmnek.

Devecseri Gábor: Vértes Marcell
Művészet, 1972 július – 12 oldal

Vértes Marcel

A "zseniális rajzoló"-t emliti meg visszaemlékezésében Nagy Lajos: "Tollal és rajzzal az imperialista háboru ellen" cimmel, idézve az 1918-as Bolond Istók c. lapot, -melyet ő szerkesztett- s felsorolja az akkori rajzolókat.

Irodalmi Ujság, Bp. 1950. nov. 16.
I. évf. 2. sz. 6. lap.

Vértes Marcell

festő - grafikus

Több mint 10 éve, 1961 november 1-én halt meg Vértes Marcell. A művészt 66 éves korában sin-bernhás érte Párvesban.

Devényi Iván: Vértes Marcell

Művészet, 1972 julius - 12 oldal

Vértes Marcell

grafikus

Vértes Marcell festő - grafikusművész, kiemelkedő illusztrátor volt. 1918/19-es forradalmi plakátok tervezője, litográfiák, metszetek, rajzok alkotója.

Összeállította: Vértes Marcell
Művészet, 1971. július - 12 oldal.

1966 OKT 19

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Vértes Marcell

MAGYAR NEMZET

Vértes Marcel posztumusz sikerei

Örömmel olvastam az október 5-i Naplóban a Vértes Marcel posztumusz sikereiről szóló hírt, amely szerint »egymás után jelennek meg az életpályáját ismertető művek és több nyelven adják ki híres rajzsorozat-könyveit is«.

Viszont sajnálom, hogy az újpesti fiúból lett világhírű művészt, Molnár Ferenc, Karinthy, Colette, Carco, Mac Orlan, Apollinaire, Verlaine, Aymé illusztrátorát, azt a varázskezű rajzolót, aki a *Moulin Rouge* című filmben Toulouse-Lautrec »keze« volt, s akit egy francia kritikus a »legpárizsibb párizsi piktornak« titulált, és akit Cocteau is nagyra tartott, éppen szülőhazája felejtette el. A Párizsban 1952-ben *Amander Vertes* címmel megjelent roppant érdekes illusztrált önéletrajzának magyar fordítása tudtommal három éve hever az egyik kiadónk valamelyik fiókjában...

Egyébként a Naplóban említett és a lélekelemzési hóbortot gúnyoló rajzsorozata bizony már elég régen jelent meg: pontosan 1949-ben, Anita Loos előszavával, angolul *It's all mental* címmel, a francia kiadás címe *Complexes* volt. Ezt is érdemes volna magyarul kiadni, és általában méltóbban ápolni Vértes emlékét, például a *Művészet kiskönyvtára* című kitűnő sorozat is szentelhetne neki egy kis kötetet...

Bajomi Lázár Endre

— **A magyar—angol** **rális csereprogram** ala KKI vendégeként két angol professzor érkezett hazánkba. Stephen Moorbath geofizikus, az oxfordi egyetem tanára kéthetes tanulmányútra jött Budapestre, meglátogatja az ásványtani intézeteket, megtekint különféle ásványi lelőhelyeket és előadásokat tart az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. I. N. Snedon matematikus, a glasgow-i egyetemről érkezett, a matematikai oktatás magyar módszereinek tanulmányozására. az Akadémián pedig két elő-

lám és az idei hosszan tartó magas vízszint következtében a sziget terméskővel borított partfala nagyon megrongálódott, különösen a Pest felőli oldalon. A tervek szerint a munkálatokat a jövő év majusára befejezik.

— **Az orosz nyelv baráti köre,** az idegen nyelvek baráti társasága minden csütörtökön a Royalban és minden vasárnap a Zöldfa Étteremben 5–9 óráig tartja idegen nyelvű előadásait, nyelvgyakorló társalgásait, melyekre minden érdeklődőt szívesen lát a vezetőség.

szerződés

Vértes Marcell, grafikus

Vértes Marcell forradalmi plakátja.

net kértem meg,
onnan a kocsit a

tárából ugyanis — Kosztolányi

Vértes Marcell

Két plakátja („Lukacsics!"; Öfelsége a király nevé-
ben) repróját közli a lap.

Magyar Grafika, 1969. 2. sz. 8. l.

Vértes Marcell

Plakátjai tipográfiailag a hazai nyomdaipar remekei.

Vértes György: Az Országgyűlési Könyvtár Magyar Tanácsköztársaság Gyűjteménye; Magyar Grafika, 1969. 2. sz. 7. l.

Vértes Marcell, grafikus

L: Faragó Géza

Rózsa gy: hinkári plakátok ... 7.

Népszabadság, Bp. 1978 nov. 17.

Vértes Marcell

Ilusztráció (1918)

Tolicés Áron: A száréves Szindbád.
Új Tükör, 1978. október 8 - 18. lap.

Vértes Marcell plakát művész illusztrátor

"Lenin"

- profil mellrép

Múzeumi Magazin 1974/[redacted]/1 19old

Vörös Marcell

bécsi munkásságát ismerteti-méltatja

Galambos Ferenc: Képzőművészeti élet a bécsi magyar emigrációban. Művtört.Ért. 1971. 1.sz. 1-10. l.

4-5.l.

Vértes Marcell

1918-as „Lukacsics!" plakátja egyértelműen Kollwitzra utal; különbözik kompozicionálison az akkori magyar plakátok többségétől.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története, Budapest, 1970.

90 l.

Vértes Macell

1918-as Sukacsics plakátján felelhető a daumier-i „Mosónő", illetve annak Kollwitzi hatása.

Aradi Nóra: A szocialista képzőmű-vészet története, Budapest, 1970.

551

Vértes Marcell

70. sz. „Ő felsége a király nevében," 1918, plakát, 95 x 126 cm. Bp. Fővárosi Szabó Ervin könyvtár. Reprodukció.

Aradi Nóra: A szocialista képzőmű-vészet története, Budapest, 1970.

302 l

Vértes Marcell,1895-,grafikus

A Tanácsköztársaság plakátművészete magas nivón áll művészi szinvonalával és forradalmi mondanivalójával. Egyik legjobb képviselője,aki addig soha nem látott magaslatra emelte a magyar politikai plakátmüvészetet. 58.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két viágháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.LL.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Vértes Marcel, grafikus M. Dg

Kriedy Gyula; rajz.

Repr.

Békés István (anekdotás könyvéből):

Vidám irodalomtörténet 32.

Ujf. 1962. november II/9

A KÖNYV

Vértes Marcell gonfilus
Szolnok Megyei Néplap. 1959 márc. 3.-
2 oldal.-

Vértes Marcell

grafikus

Világ. 1949

máj. 28.

VÉRTES MARCELL, a világhírű magyar művész illusztrációiból nagysikerű kiállítást rendezett Newyorkban a Könyvillusztrátorok Társasága.

Nagrandi pélelánya

ágos Bizottsága
nökségének!

mber ~~13~~ 23 án, Mátraverse-
szélvihar, a rk. templom
en megrongálta. E sonyá-
reálitásáról, jelentésemet
telettel van szerencsém

délnyugati részén 6·00 × 4·50 = 27·00 m²
2·50 × 4·00 = 10·00

ösz: 37·00 m²

VÉRTES *Marcell (Vertes)*, grafikus, * Újpest 1895 aug. 10. A bpesti képzőművészeti főiskolán Ferenczy Károly növendéke volt, majd Párizsban folytatott tanulmányokat s utóbb ott is telepedett meg. 1925. kollektív kiállítása volt a Galerie Devambezben. V. a mai kozmopolita Párizs művésze, aki a filozófus szemével látta meg ennek a kornak és ennek a városnak jellemző vonásait: a jazz-band-et, a négereket, a táncőrületben élő párizsiakat. 1925 decemberében Budapesten az Ernst-múzeumban volt gyüjteményes kiállítása. Párizsban adta ki Dancing és Les maisons c. litográfiai albumait. 1932. megkapta a francia becsületrend lovagkeresztjét.

E. G. II 589 l

Adel,

zay.

V. 12. Heft: 12.

1898.

r & Raspe,

.)

Erster Preis, Heraldisch

16.750

MDK

Vértes Marcell

Körner É.: Az 1919-es M.Tanácsköztársaság plakát-
művészetéről.

Sz.M.1954. 68, 72.lap./képek/

Vértes Marcell, grafikus – festőművész.

Második alkalommal mutat be kisebb gyűjteményt a magyar festők aktábrázolásából a tatai Kuny Domokos Múzeum. – A második – a mostani – kiállításon szerepel a művész aktfestménye. /említve/.

Heitler László: akt kiállítások Tatán. Napló /Veszprém/, 1978. okt. 14.

Vértes Marcell festő.

-80 esztendeje született

„Kislány"

festmény

Múzeumi Magazin 1975/4 42old

Vértes Marcell

Méltatás.

—: Kilencven éve született Gáspár Antal
Új Tükör, 1979. április 8 – 43. lap.

Vértes Marcell

Grafikus

Illusztrációk

Gy. L.: Minden elbízvól ami él, mosolyog.

Nők Lapja, 1972. jun. - 20 szám

Vértes Marcell

Grafikus

Miltalás

Gy. I.: Minden elbűvöl ami él, mosolyog.

Nők Lapja, 1972. jún. - 20 szám

Vértes Marcell

9 éve halt meg

Nápszava 1970 november 1

10-old.

Vértes Marcell

≠

1919-es plakátjai

Szabó Lilia: A magyar aktivizmus tört.

57

Akad. Kiad. 1971.

Vörtes Marcell

75 éve ismeretett

Népszava 1970 augusztus 9
10. old.

Vértes Marcell

a Margitszigeti Nagyszálló 100. év-fordulójára emlékezik; 1948-ban nyílt meg újra a Nagyszálló. Sok művész vendége volt a szállónak, például a művész is.

Vendégségben - a szigeti Nagyszállóban.

1974. III. 3. 15.40 /40/ V. TV.

Vértes Marcell, grafikus

Megemlítve.

P. Sz. J.: Reich Károly grafikái a Műcsarnokban 7.

Népszabadság, Bp. 1972. jan. 22.

Vértes Marcell, grafikus

Megjelenik Vértes Marcell memoárja.

– : Nagy Korok – nagy emberek

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. dec. 30.

Vértes Marcell, festő, grafikus

Colette 1927-ben megjelent regényéhez készített litográfiákat.

Kristóf Károly: „Úgy dolgozom, mint egy szegény Kutya ..." 2.

EST/HIRLAP, Bn. 1972. jan. 3.

Vértes Marcell, grafikus

Az 1961-ben elhúnyt művész önéletírása:
a Vértes varieté a képzőmův. Alap
Kiadásában jelent meg.

F. R.: Könyvszemle 7.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 31.

Vértes Marcell

Ujpesten született, élete javarészét Párizsban töltötte. Nemrég hunyt el. "Amandes Vertes" címmel Párizsban 1954-ben önéletrajzi irása jelent meg. Magyar forditásban is kiadásra került.

Vértes Marcell- Vértes varieté; Mügyüjtő; 1972. 1. sz. 43. 1.

Vestes Marcell

neve emlitve a „Dictionnaire de l'art contemporain" c. Ziadvány-ban

Mappa Neuset 1972 jan. 6
4. old.

Vértes Marcell

10 éve halt meg

Veszprém 1971 október 31
10. old.

MDK

Vértes Marcell, grafikus

Visszaemlékezései Vértes varieté

Címmel jelentek meg.

V. A.: A mai magyar művészet
1848 a kortársak szemével 9.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 2.

Vértes Marcell festőművész

a Képzőművészeti Alap kiadásában jelent meg az 1961-ben elhunyt művész önéletírása (Vértes variété), rajzok tárdi-val díszítve.

F.R.: Könyvszemle.

Népszabadság, 1972. márc. 31.

Vértes Marcell

Karinthy Frigyes. Tanár úr kérem! Bőv. kiad. *Márai* Sándor előszavával. *Vértes* Marcell rajzaival. 2. kiad. Bp.: Uj Idők (Márkus ny.) 1944. 270 l. 8-r.
Kötve 16.—

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Vértes Marcel

fametszetei Keleti
Arthur: Raymondo
és Bertrandus lo-
vagoknak története
c. könyvéhez

Repr.

Magyar Grafika

1920. 117. l. 120. l
124. l. 125. l.

Vértes Marcell

MAGYAR IPARMUVESZET
1934. 117. l.

Soixante-Quatorze pointes-sèches
de
MARCEL VERTÈS

Vértes Marcell

— **Vértes Marcell Budapesten.** Tizenhétesztendei távollét után szerdán *Budapestre érkezett Vértes Marcell*, a világhírű magyar grafikus és festő. Vértes Marcell, útjának egyik célja a jövőévi párizsi világkiállítással függ össze, ahol *magyar falut akar tervezni és a Gyön-gyösbokrétát is be akarja mutatni.* Vértes egy hétig marad Budapesten.

Pesti Napló.
1936. június 19.

Vértes Marcell: Kirakatrendezés

Az Est Karácsonykönyve
1929. I. k.

gimn. igazgató

VII. 135.

Vértes Marcell
Színházi Élet. 1918. 45. sz.

VÉRTES MARCELL

A rendet fentartó csapatok élén az égő tránkaszárnyánál *Vértes* Marcellt látjuk, a kitünő rajzolót, mint honvédzászlóst.

jelenleg a margitszigeti őrség parancsnoka és a Váci-uti katonacsapatok élén *Ferenczi* Károly hadnagyot, a kedvelt komikust.

M.D.K.

Vörös Marcell, festő, grafikus

„Lukrécia!" című 1818-ból való plakátját közli:

Aradi Nóra: Nehány 1819-es plakátunk keletkezéséről

Művészettörténeti Értesítő, Bp.1966. XV.évf. 2.sz.

130. old.

Vértes Marcell.

Das Plakat c. berlini folyóirat 1920. jan.-i számában forradalmi plakátalkotását mutatta be.

Békés Gábor: Egy plakáthamisítás.

Magyarország, 1941. ápr. 11.

Vértes Marcell

illusztrációja Zola „Nana” c

regényéhez a 13. oldalon

Magyar Nemzet 1972 június 25

Vértes Marcell, grafikus

Tamás István: 5 világrén a Szajna partján c. cikk gyűjte ményében (1927) szerepel interjúja.

Bajomi Lázár Endre: Francia Krónika 260-266

JELENKOR, Pécs, 1974 - március. XVII/3.

Vértes Marcell

A Tanácsköztársaság idején tevékenyen dolgozott, utána Franciaországba emigrált, ott is telepedett le.

Aradi Nóra: képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 174 p.

Vértes Marcell

A Lukacsics!, 1918 és az Őfelsége, a király nevében!, 1918 c. művei említve.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 100p.

Vértes Marcell

1918-as plakátjai az ellenforradalmi terror elleni tiltakozások.

Andai Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1976. 174 p.

Vértes Marcell

Őfelsége a király nevében! ,1918

A háttérben a mézővel szemben álla kivégzendők sora.

Aradi Nóra:A szocialista képzőművészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina Kiadó 1974 125.o.

Vértes Marcell

Vértes Variété

Magyar Filmlap 1972/118 10 old.

Vértes Marcell
illusztrációja Zola Nana című regényéhez. (Magyar Nemzet).

Magyar Hírlap 1972/201 IV. old.

Vértes Marcell, grafikus

kerepel a tárlaton. (Menőgard. Múzeum.)

(h. m.): A ló és lovas

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. szept. 13.

Vértes Marcell

Plakátgyűjteményt jelent meg a Tanácskörtáncház 50. évfordulója alkalmából. Az albumban a művész alkotásai szerepelnek.

(K-i): a Tanácskörtáncház plakátjai.

Dunaújváros, 1969. márc. 4.

Vépter Marcell

a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár központjában a Tanácsköztársaság művészi plakátjaiból nyílt kiállítás, melyen a művésznő alkotásai szerepel.

Veszprém, 1969. márc. 4.

Vértes Marcell
grafikus

Méltatás

Bauer Jenő: Kamarakiállitás Gáspár Antal
karrikaturáiból.
Művészet, 1971.október - 40.oldal

Vértes Marcell
grafikus

„Velem, vagy ellenem"

Plakát Repő.

Kosáry Domokos: M. o. tört. képekben
Gondolat 1971. 600.

Fotók: Horváth Dávid

Az első helyezett Csapó előadása

Újpesti diáknapok

Április 3-a és 7-e között második alkalommal rendezte meg az Újpesti Gyermek- és Ifjúsági Ház az újpesti diáknapokat, ahol számos érdekes program várta a tanulókat és az érdeklődőket. Volt diák-önkormányzati fórum, a karikatúrapályázat kiállítása, versmondó verseny, ügyességi és logikai játékok, valamint középiskolás amatőr színjátszó találkozó – röviden KASZT. Ez alkalommal az utóbbi program végeredményét ismerhetik meg az Olvasók. Habár ahogy a zsűri tagja, *Harsányi Gábor* színművész is mondta, nem a győzelem számít, hanem a jelenlét, s hogy szívből játsszanak a diákok, mégis sor került helyezések kiosztására, valamint különdíjak is gazdára találtak. Első helyezett a Csokonai Vitéz Mihály 12 Évfolyamos Gimnázium *Csokonaisok Amatőr Pódiuma (Csapó)* volt Karinthy Frigyes: A kacsalábon forgó kastély című előadásával. A második helyezést a Berzeviczy Gergely Közgazdasági és Két Tanítási Nyelvű Külkereskedelmi Szakközépiskola *Passzió* színjátszó csoportja szerezte meg Időutazás című musicalegyvelegével. Harmadik lett a Bródy Imre Gimnázium *Berda Színpada* Vértelen véreshurkák című darabjával. Különdíjat a *Csapó csapat* – legeredetibb feldolgozás –, *Nagy Győri Nikolett* – legjobb koreográfia –, *Kovács Enikő* – legjobb hang –, *Mód Nikolett* – legjobb színpadi mozgás –, valamint *Veres Attila* – legjobb férfialakítás – kapott. A szakmai zsűriben *Csala Zsuzsát* és Harsányi Gábort – Jászai-díjas színművészeket –, valamint *Zámbori Somát* – a Budapesti Kamaraszínház tagját, Radnóti-díjas versmondót üdvözölhettük.

Sz. G.

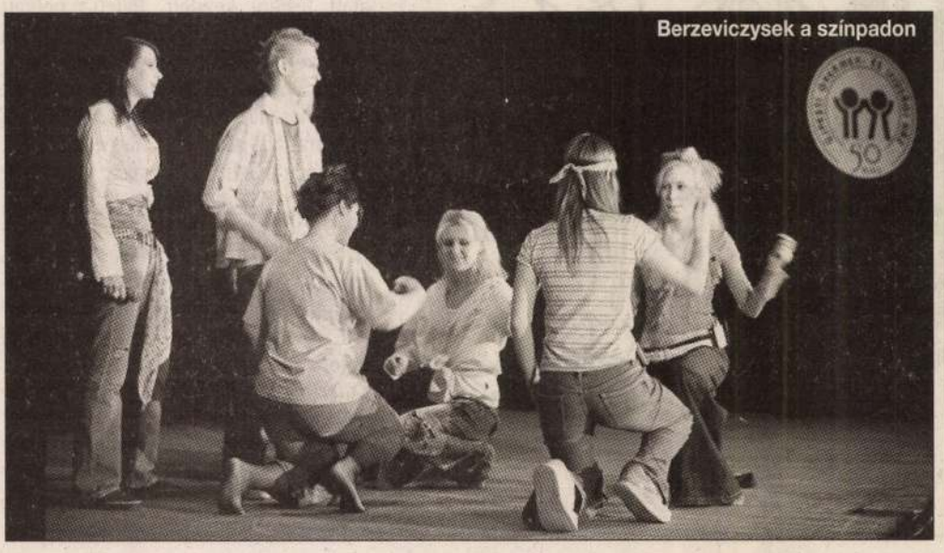

Berzeviczysek a színpadon

Működik a jelzőlámpa

A tervek szerint elkészült az új villamosmegálló a múlt év decemberében átadott, Fóti utat átívelő, Szilágyi utcai felüljáró káposztásmegyeri végén, az UTE atlétikai pályája előtt. A le-, illetve felszálló utasok, valamint a felüljárón átkelő gyalogosok dolgát itt immár a megállóhoz vezető új lépcső is könnyíti. További jó hír, hogy ugyanitt, a felüljáró felhajtójánál már működik a jelzőlámpa, segítve ezzel az autók és a gyalogosok balesetmentes közlekedését.

(h)

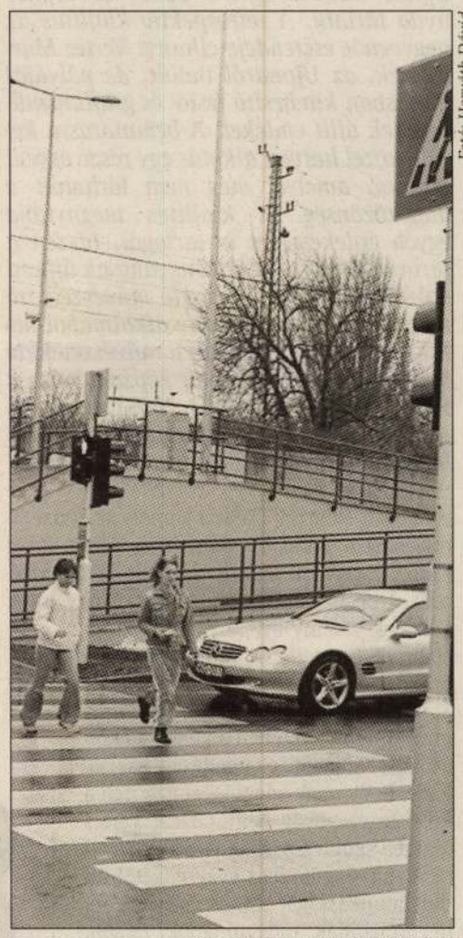

Fotó: Horváth Dávid

Szülőklub

Április 27-én, csütörtökön 18 órakor tartjuk következő szülőklubunkat. Témánk: Gyermekeink önállósulási törekvésének segítése. Hogyan segítsük gyermekünk leválasztását (szoptatás, táborozás)? Előadó: *Berki Judit* pszichológus. Minden érdeklődőt szeretettel várunk: 1046 Bp., Megyeri út 226. fszt.

Napraforgó Képességfejlesztő Központ

Vértes Marcell, a Montmartre

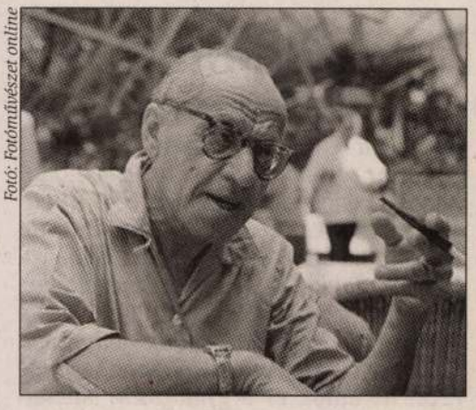

Fotó: Fotóművészet online

Országos érdeklődésre tarthat számot az Újpest Galéria április 26-án 18 órakor nyíló tárlata. A retrospektív kiállítás az negyvenöt esztendeje elhunyt Vértes Marcellnek, az Újpestről indult, de pályáját Párizsban kiteljesítő festő- és grafikusművésznek állít emléket. A bemutatásra kerülő közel hatvan alkotás egy része egyedi grafika, amelyet még nem láthatott a nagyközönség. A kiállítás megnyitója egyéb érdekességet is tartogat, hiszen a tárlatot Cserba Júlia, az ugyancsak újpesti származású, Párizsban élő művészeti író nyitja meg. A rendezvény alkalmából kerül bemutatásra a modern művészetekkel foglalkozó szerző Magyar képzőművészek Franciaországban (1903–2005) című kötete is, amely természetesen önálló fejezetben foglalkozik Vértess Marcellal.

A Magyar Nemzeti Galéria komoly szakmai támogatást nyújtott a kiállításhoz, hiszen *Róka Enikő*, a grafikai osztály vezetője *Vértes Marcellnek* olyan munkáira is felhívta a figyelmet, amelyek néhány éve, a művész Franciaországban, illetve Monacóban élő örököseitől: *Lila Denobilitől* és *Gilian Sutrótól* kerültek Magyarországra. A múzeum mindemellett a kollekció kölcsönzési díjának elengedésével is jelezte, hogy nagy jelentőségűnek ítéli a különleges anyag bemutatását Vértes Marcell szülővárosában.

A művész 1920-as évek elejétől indult munkásságát színes és fekete-fehér litográfiák, hidegtű-lapok, rajzok, akvarellek és vegyes technikájú képek nyomán követhetik végig a látogatók, és kiállítanak számos általa illusztrált, illetve róla szóló könyvet is.

Vértes Marcell pályáját a kiállítást rendező *Gelléri István** és *Cserba Júlia*** tanulmányából idézzük fel.

Az újpesti gyermekévek

„Újpesten, a Váci út–Árpád út kereszteződése környékén, nem messze a régi temetőtől, 1895. augusztus 15-én látta meg a napvilágot Vértes Marcell. A többgyermekes vállalkozó fia sovány, nyughatatlan természetű volt. Sok minden érdekelte – legkevésbé az órákra felosztott iskolai anyag. Blériot repülésének hírére kacérkodott a repülőgép-tervezői hivatással, de nyughatatlan-bohókás vénája nem tudott azonosulni a mérnöki fegyelem precizitást követelő hétköznapjaival. Nővére tanácsára a képzőművészet felé fordult, szobrászattal foglalkozott *Zala György* műtermében. A neves udvari szobrász néhány próbálkozás után eltanácsolta. Az ifjú Vértes szorgalmasan rótta Újpest utcáit, a pest-budai rakpart macskaköveit, s a látottakról krokik garmadáját készítette. Immáron felcseperedve be-belátogatott vendéglőkbe és kávéházakba, hogy az ott diskuráló művészeket megismerve, hallgatva ismereteit gyarapítsa. E találkozások nyersanyagot adnak karcolatszerű, egyre könnyedebb, ugyanakkor lényegre törő »írásai« számára. Párizsról először *Szomory Dezsőtől* és *Szép Ernőtől* hallott.

A vicclapok rajzolója

Művészek, irodalmárok, hírlapírók és szerkesztők... szinte magától adódik, hogy valaki »észrevegye« a tehetséges fiatalembert, és rövid időn belül számos munkája jelenjen meg a Szamár, a Borsszem Jankó, valamint a nem kevésbé pikáns Fidibusz című lapokban. Apja – látva fia szépen alakuló grafikai kiteljesedését –, beletörődve a korábban erőszakolt műszaki pályától való elfordulásba, egyre büszkébb lett fiára.

Vértes a képzőművészeti akadémián *Ferenczy Károlytól* újabb lökést kapott a vibráló, csillogó és árnyékos Párizs felé. Az I. világháború idején azonban nem a francia fővárosból tudósított, hanem frontszolgálatos katonaként a galíciai frontról küldte anyagait az itthon maradottaknak. Közben *Molnár Ferenc* és *Karinthy Frigyes* műveihez is készített illusztrációkat.

Az 1918-as őszirózsás forradalom, valamint a '19-es Tanácsköztársaság idején erőteljes agitatív politikai plakátokat készített. A forradalmak után kénytelen volt emigrálni. A sors akaratából ekkor nyílt meg előtte a lehetőség, hogy rövid időt töltve a monarchia volt fővárosában, útja Párizs felé forduljon...”*

„Bécsi tartózkodása alatt, 1921-ben Rajzok a magyar pokolból címmel jelent meg a fehérterror véres cselekményeit bemutató albuma. Ugyanabban az évben Párizsba utazott, és beiratkozott a Julian akadémiára... Virtuóz rajzoló volt, akire Párizsban különösen *Toulouse-Lautrec* művei voltak nagy hatással. (Fiatalkorában előfordult, hogy aláíratlan rajzát Toulouse-Lautrec műveként vásárolták meg.) 1921-ben, a Salon des Humoristes-on mutatkozott be Párizsban. A kezdeti időkben sok segítséget kapott *Foraintől* és *Carcótól*, aki bevezette őt az irodalmi körökbe. 1922-től a Rire című szatirikus lapban jelentek meg rajzai. Első párizsi megrendelését, egy plakát tervezésére, egy szivattyúgyárostól kapta, azután egymást követve jelentek meg nagy sikert arató litográfiai albumai... Első önálló párizsi kiállítására 1925-ben, a Devambes Galériában került sor. *Mac Orlan* könyvéhez készített rajzai annyira megtetszettek *Colette*-nek, hogy ő is felkérte Vértest könyvei illusztrálására... 1930-tól színházi díszleteket és jelmezeket is tervezett. 1932-ben megkapta a francia becsületrendet. 1935-től amerikai újságoknak (Vanity Fair, Vogue, Esquire) is dolgozott. 1940-ben New Yorkba menekült, ahol szintén sok könyvet illusztrált, miközben a Pétain-rezsim elleni propagandaplakátokat is készített. 1942-ben a Harper's Bazaar különszámot jelentetett meg faliszőnyegterveiről. 1946-ban visszatért Párizsba, és a rue Faisenderie egyik elegáns, nagypolgári lakásában rendezkedett be, és luxuskörülmények között élt. Az Amerikában töltött évek alatt festeni kezdett. Paletta helyett üveglapon keverte a festéket, és ezt a módszert gyakran ajánlgatta festőbarátainak is. Amerikában született képeit még visszaérkezése évben, 1946-ban bemutatta a Galerie Charpentier-ben. 1947-ben a Szinyei Társaság neki ítélte a *Zichy Mihály* grafikai nagydíjat. 1948-ban a budapesti Szalmásy Galériában hirdetett kiállítása elmaradt, mert a New Yorkból Európába szállítandó aktjait az amerikai vámtiszt erkölcstelennek találta, és nem engedte hajóra tenni. Utolsó éveiben a neves *Galerie Petridès* foglalkozott munkáival.

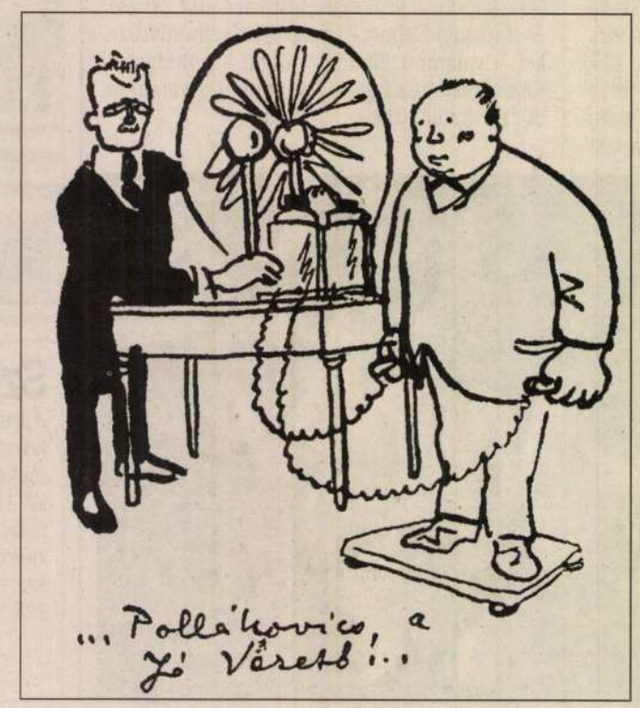

Számos híres emberről készített portrét, köztük *Edith Piafról*, *Juliette Grecóról* és *Josette Dayről*, aki több képét meg is vásárolta. Képzelt arc-

Telefon: 138-068, 337-745, 340-720

Magyar Hírlap

Vértes Marcell

1912 JUL 22

1021

MAGYAR HÍRLAP

Vértes Marcell illusztrációja Zola Nana című regényéhez. (Magyar Hellikon)

MAGYAR SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.

MAGYAR

Mi teszi a ráckevei (soroksári) Duna-ágat oly vonzóvá csaknem másfél százezer ember számára? Egyfelől az, hogy a mai embere a felgyorsult élettempó mellett rádöbbent a régi igazságra: csak a természet csendje, vize, varázsa adhat igazi pihenést, felüdülést, teljes kikapcsolódást. Másfelől pedig a ráckevei Duna-ág csaknem mozdulatlan nagy vízfelülete, vadregényes partjai maradéktalanul megfelelnek az igényeknek. A főváros szomszédságában felbecsülhetetlen értéket jelent a természeti és műkincsekben gazdag Csepel-sziget s a szigetet keletről határoló Duna-szakasz, amelyet egyre többen Budapest tavának neveznek.

A Duna-szakasz hossza 58,3 km, szélessége 90—200 méter között váltakozik, és 14 darab 1 hektárnál nagyobb területű sziget található benne. A víz — mélysége 2—8 méter — gyorsan felmelegszik, nincsenek veszélyes sod-

Fővárosunk tava

Szőtve

vizállásnál hirtelen meginduljég Budafoknál összetorlódott, pár óra alatt feldúzzasztotta a Dunát, és az óriási árvíz *katasztrófát okozott Budapesten.* Az árvíz után különböző szabályozási terveket dolgoztak ki, ám az elgondolásokból nem valósult meg semmi. 1873-ban határozták csak el: *a főág a budafoki, s a soroksári ágat a mostani Gubacsi-hídnál helyén földtöltéssel zárják le.* A soroksári ág „élő vízzel" való felfrissítésére egy 80—120 m³/másodperc vízmennyiség levezetésére alkalmas, háromnyílású zsilipet építettek. Ennek ellenére a következő években a soroksári ág annyira eliszaposodott, elhinárosodott, hogy 10—15 kilomá-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖNYV VILÁG

1972 APR →
Vértes Marcell

Vértes-varieté

Vértes Marcell 1021

... Hajnalban, mikor hazamentünk Pestről a Szigetre aludni, vagy a drámairót kísérhettem el, vagy a költőt. Fiákerbe ültünk, kivéve a szép nyári estéket, amikor a gyaloglás tündéri szórakozás volt.

Boldogan hallgattam, hogyan szavalja nekem a kitűnő költő Baudelaire, Rimbaud vagy Verlaine verseit, hallgattam történeteit melyek csak Párizsban eshettek meg, s csakis a Fény Városába szerelmes magyar költővel.

Szép Ernő volt a neve; franciául „Beau" ... Ernest Beau. ... Ernő igen szeretett nevelgetni, s megpróbálta belémplántálni a maga módján, hogyan tájékozódjam, hogyan értékeljem még többre az „Úristen Nagy Képeskönyvét", ahogyan a természetet s a benne foglaltakat nevezte ...

... Sétapálca volt a divat. Nekem is volt, neki is. Percenként rászegezte valamire.

— Nézd ezeket a füvön alvó lányokat... Egyszer majd megfested őket.

A hatalmas gyeptengerben állig felöltözött parasztasszonyok aludtak, festői palotai viseletben. Kékben, rózsaszínben, zöldben, a szivárvány minden színében hevertek ott, mély álomba merülve, fejük köré kerekített hajfonatukkal.

Egyesek háton feküdtek, jól szétrakott lábakkal, mások hasmánt, behajtott karjukba temetett arccal, mintha szégyellnék, amiről álmodnak.

Ezek az asszonyok a Szigeten dolgoztak, a kertész mellett, s esténként, ha tetszett, visszautaztak a messzi Palotára, vagy ha akartak, ott aludhattak a szabadban a csillagos ég alatt. Nem volt hálótermük, se tető a fejük felett.

A földre terülő széleszoknyás lányok tarka képe elragadó lehetett a festő szemének, de borzasztó volt annak, akiben volt egy szemernyi emberség.

A haladás mindig eltünteti a festőiséget. Megszüntette a Sziget gyepén alvó lányok látványát is. Az egyik újság riportot írt helyzetükről: „... úgy bánnak velük, mint a jószággal" — írta a riporter, s ez közfelháborodást keltett.

A következő nyáron már felhúztak egy épületet nekik ...

(Fenti részletet Vértes Marcell: Varieté című kötetéből vettük. Képzőművészeti Alap. 354 oldal, kötve 83 Ft.)

közönemzedék is (*Nagy László, Juhász Ferenc, Nemes Nagy Ágnes, Garai Gábor* stb.) legtermékenyebb periódusában van. Persze, a felsorolás korántsem teljes (hogy is lehetne az?); éppen csak jelezni kívántam az utak, arcok, teljesítmények sokféleségét.

E sokszínűségben is megfigyelhető azonban, hogy líránk a korszakváltás állapotában van. A régebbi, narratív-anekdotikus, valamint az újabb, asszociatív-szuggesztív törekvések békés együttélése sem feledtetheti azt a tényt, hogy az utóbbiak térhódítása jelentős: a versbéli absztrahálás foka és minősége változóban van. Líránk ritka szerencsés és sokat ígérő helyzetben van azáltal, hogy egyaránt képes asszimilálni a nyugati és a keleti hatásokat, átvéve a keleti költészetekből a népi indíttatást, a nyugatiakból pedig a komplexebb szemléleti és kifejezésmódokat.

Csakhogy a költészetkritika, sajnos, jelenleg (tisztelet a kivételnek!) hőkenten áll a poézis mérföldes léptei előtt. Előtt? Inkább *mögöttük*; hiszen épp az a baj, hogy koncepciói, ahol egyáltalán vannak, többnyire elmaradnak, s nem is kevéssé, a tényleges költészeti eredményektől.

E gonddal párhuzamos az a másik, amelyet legutóbb a *Jelenkor* hasábjain már megemlítettem, tudniillik, hogy a szemléletek, irányzatok, álláspontok csatáját jórészt baráti kompániák dörmögése helyettesíti (már amennyire ezt helyettesítésnek nevezhetjük), s már annak is örsek, netán eppenséggel a realista és nem-realista tendenciák szellemi ütközeteinek. S mert sem alkalom, sem bátorság, sem elvi biztonság nem kínálkozik elegendő, a kritika pengéi túlnyomórészt avultak, csorbák és rozsdásak. S mivel ilyenek, a bírálat ma képtelen betölteni mű és közönség közti fontos közvetítő, tájékoztató szerepét. A *művek* szintje és a *bírálat* szintje közti olló aggasztóan széles, (majdnem olyan széles, mint az alkotók és a műélvezők esztétikai ideálja közti), ami azzal fenyeget, hogy a jelenlegi gazdag virágzásból néhány esztendő leforgása alatt kusza burjánzás lesz, magyarán: hogy elszaporodik a banalitás és a blöff.

Jelenleg általában a költők azok, akik a kritika feladatát is — legalább részben — magukra vállalják. S ezt jólesően is nyugtázhatnók éppen a költészet ünnepén, ha nem villanna keresztül elménken a szomorú fölismerés, hogy ez a helyzet minden hősi szépségével együtt sem egészséges, hiszen *tartós* virágzást mindig s csak olyan nemzedékek értek el, amelyeknek —, hogy az egyéb objektív feltételekről ehelyütt ne szóljunk — *kiemelkedő kritikus-egyéniségei* is voltak. Ahhoz pedig, hogy ilyenek születsenek, világosan megfogalmazott álláspontokra, a kifejtésükre szolgáló sajtótermékekre és érzékenységeket sem kímélő, szókimondó elvi vitákra, magyarán: szellemi pengék állandó csattogására van szükség.

Timár György

Sajdik Ferenc rajzai

Ahol azt hiszik, hogy

1021

Ma, 1966 október 30, vasárnap:

A Nap kél 6 óra 24 perckor, nyugszik 16 óra 31 perckor.

A Hold kél 16 óra 58 perckor, nyugszik 7 óra 21 perckor.

Névnap: Alfonz.

ÉVFORDULÓ NAPTÁR

26. október

5 éve, 1961 október 31-én halt meg Párizsban Vértes Marcell, a nagy hírű, sokoldalú magyar képzőművész. Fiatalon élclapok rajzolója volt, majd frontkatona. Az 1918-as forradalom idején maró szatirájú plakátjai keltettek hatást. A tanácshatalom leverése után emigrációba kényszerült. Bécsből Párizsba ment. Festményeivel, rajzsorozataival, litográfiáival, rézkarcaival főként pedig elmés plakátjaival ismert művésznevet szerzett. A párizsi művészeti és irodalmi életnagyjairól, de másokról is készült sok portré dicséri kiváló ábrázoló készségét. A karikatúra műfajában szellemességével a legnagyobbak sorába emelkedett.

Pozsony: 9.30 Gyermekműsor. — ...mekkarnevált. — 11.00 ... Akrobaták a ... Fúvószene. ...

N... f...

1966 OKT 30

Vetrinski

...z
részle... ...n-
9.25 A ... ...la-
beth Schwar... ...
óvodások műsora. — ...
kosok, népdalok. — ...
rádió. — 11.30 Kamara Valaszo-
12.15 Tánczene. — 13.23 Ze-
lunk hallgatóinknak. — 13.40 A sziget.
nekari muzsika. — 14.40 A XXVIII.
Regény folytatásokban. — ...
rész. — 15.10 Rádióegyetem. —
16.00 Gyermekrádió. — 16.40 Fú-
vószene. — 16.47 Könyvszemle. —
17.15 Olasz dalok. — 17.45 A Fő-
városi Gázművek munkája. —
18.00 Ifjúsági Rádió. — 19.30 Simon
István verseiből. — 19.36 Buda-
pesti zenei hetek, 1966. — A
szünetben: kb. 20.20 A dzsessz
kedvelőinek. — 22.45 Könyvismer-
tetés. — 23.00 Operarészletek. —
23.40 Könnyűzene.

Petőfi Rádió: 10.00 Nyári élmé-
...ek Szegedről. I. rész. — 10.20
...nizetti: Szerelmi bájital. Két-
...vonásos opera. — Közben: 11,37
...ra Gábor versei. — 13.00 Köny-
...ű dallamok. — 13.35 Ki oldja
...g, kié a jobb? — 14.00—18.00
...nés délután. — 18.10 Nikola Ni-
...lov énekel. — 18.30 Rádióegye-
...n. — 19.00 Ránki: Filmmelódia.
19.21 Szovjet népi együttesek
...sorából. — 20.30 Operettrészle-
... — 21.05 A bál. Rádiójáték.
21.45 Vélemények és tények az
...tszínvonalról. — Előadás. —
...0 A hét előadóművésze: Elisa-
... Schwarzkopf. — ...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Vértes Marcell

HEVES MEGYEI
NÉPÚJSÁG

1966 OKT 30

1021

1966. október 30., vasárnap
ALFONZ napja
A Nap kel: 6.24 órakor, nyugszik: 16.31 órakor
A Hold kel: 16.58 órakor, nyugszik: 7.21 órakor

1966. október 31., hétfő
FARKAS napja
A Nap kel: 6.25 órakor, nyugszik: 16.29 órakor
A Hold kel: 17.24 órakor, nyugszik: 8.33 órakor

5 éve, 1961. október 31-én halt meg Párizsban Vértes Marcell, a nagy hírű, sokoldalú, magyar képzőművész. Fiatalon élclapok rajzolója volt, majd frontkatona. Az 1918-as forradalom idején maró szatirájú plakátjai keltettek hatást. A tanácshatalom leverése után emigrációba kényszerült. Bécsből Párizsba ment. Festményeivel, rajzsorozataival, litográfiáival, főként pedig elmés plakátjaival ismert művésznevet szerzett. A párizsi művészeti és irodalmi élet nagyjairól, de másokról is készült sok portré dicséri kiváló ábrázoló készségét. A karikatúra műfajában, szellemességével a legnagyobbak sorába emelkedett. Egyik elismerten vezető mestere volt a könyvillusztrálás művészetének. Elsőként Karinthy „Tanár úr kérem" című könyvét díszítették rajzai. Ezt kis könyvtárnyi munka követte. Nem egy modern francia könyv, éppen az ő illusztrációi révén lett bibliofil érték. Színpadi részlettervei is eseményszámba mentek. Francia katonaként harcolt a német fasiszták ellen, majd a fasiszta rémuralom elől Amerikába emigrált. A háború után — felváltva — Párizsban és New Yorkban élt. Negyven évi távollét után, 1959-ben hazalátogatott. További hazalátogatásaira tett ígéretének valóra váltásában halála meggátolta.

KERESZTREJTVÉNY

PICASSO,

a világszerte ismert művész, 85 évvel ezelőtt született

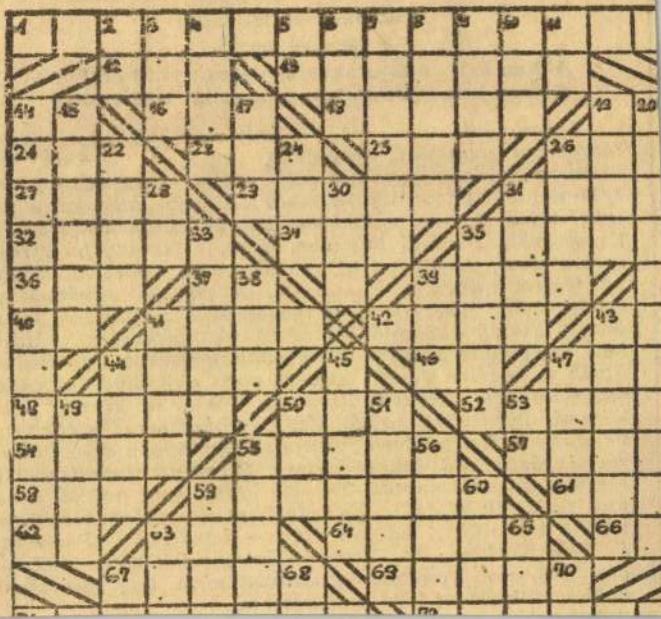

M.D.K.

VÉRTES Marcel festő

1918 - 1919-es forradalmi plakátok és háborúellenes rajzok

Színes litografiakból összeáhított zöng-vek

Dutka Mária: Meghalt Vértes Marcel festőművész

Magyar Nemzet 1961. november 2. 4. e.

Vértes Marcell, festő grafikus

MDG

Párizsi lakásán halt meg a világhírű festőművész. A Borsszem Jankó, az Április, a Szamár s a többi élelap kezdte közölni rajzait, majd a forradalom agitátor-grafikusa lett, hogy utána az emigrációban, Párizsban, ahol feleségével, Dóra asszonnyal letelepedett, teljesedjék ki művészete. Hitler hordái elől Amerikába menekült. Lett is példátlan volt sikere. Néhány éve haza látogatott s a Nemzeti Galériának ajándékozta műveinek egy jelentékeny részét.

Lengyel István: Búcsú Vértes Marcelltől 8. l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. nov. 2.

Vértes Marcell M.D.K

grafikus

A Magyar Tanácshöztársaság
idején lehes plakátokat ké-
szített.

P. Brestyánszky Ilona: Szárcsés az Athenaeum.
Művészet, 1969. március – 6 lap

Vértes Marcel
grafikus

M.D.K.

A forradalom alatt készült plakátjai:
„Lukacics", „Ölelsége ..." „Velem vagy ellenem.

Kiss Sándor: A magyar politikai plakátművészet
Művészet, 1963. július - 21 lap

Vértes Marcell, festő MDK

Világparte ismert festő, grafikus, illusztrátor. Ő dekorálta a Musée des Arts Modernes-t, a Waldorf Astoriát, a Guarnis jachtját. Párizsban is (Passy), Newyorkban is van műterme.

1919-ben, a fehérek elől menekült Párizsba. 1954-ben is, 1960-ban is hazalátogatott.

Keller Andor: Párizsi magyarok 5.1.

ESTI HIRLAP bp. 1960. aug. 7.

1 M.D.K.

VÉRTES Marcel grafikus
(1895- 1961)

Forradalmi plakatok.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor:Magyar művészet 1800-1945

Pr. 1962. 363,8.

M.D.K.

Vértes Marcel

Pierre Louis: "Les aventures du roi Pausole" c. szatirikus regényének ujabb kiadását illusztrálta. A könyv kilencven példányban jelent meg bibliofil-gyüjtők részére. Granovszky, a Moszkvai Művész Szinház főrendezője filmre vitte a könyvet s művészeti vezetőjéül Vértes Marcellt szerződtették. Fényképek bemutatnak néhány diszletet és a művészt munkaközben.

"Jannings 366 felesége" c.
Szinházi Elet. Bp. 1932. nov. 6-12. XXII. évf.
46. sz. 30-32. lap.

Vértes Marcell rajzoló M.D.K.

Illusztráció Karinthy Frigyes Tanár ur kérem c. munkájához ,repr.

Keresztury Dezső:A magyar irodalom képeskönyve Bp. 1956.
279.l.

MDK

Vértes Marcell rajzoló

A magyar rajzművészet fénykora. Póroly 42 l.

Vértes Marcell rajzoló M.N.K.

"Ülő nő", "Kislány vázával", és a "Kislány testvérével" c. rajzokat megvásárolta a Galéria

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1960-1961-es évben 159.l.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963.

MDK

Vértes N. Marcel. illusztr.

Keleti Artur: Az boldogtalan Raymondo és az szerentsés Bertrandus lovagoknak hiteles szerelmes története. Budapest. Pallas .192o. Hollandi meritett papiron készült XIX. sz. számozott pl. Papirtokban.

Dr. Szenlór Lőrinc gyüjt. -nek eukciója. Bp.1936.
Könyvdi szek. - Könyvillusztrációk.
Árv.Közl. 1936. 5.rk.sz. 94.l.

Vértes Marcel rajzoló M.D.K.

Rajzok Zola: Nana c. művéhez

Szép magyar könyv

Magyar Nemzet 1963. május 26. 7.1.

Kedves Barátom!

Mellékelem Zelei:Hans c. művének

Vége "Arcod rejtsed

Nagy magyar könyv

Magyar Remsey 1963. május 26. T.J.

Vértes Marcel rajzoló M.[illegible] .K.

A philadelphiai muzeum ösztöndijat alapitott emlékére.

Az évi 1000 dolláros dijjal fiatal ,arra érdemes rajzolók tanulmányait támogatják.

Napló
Magyar Nemzet 1962. november 29. 4.l.

MDK

Vértes Marcell
műgyűjtő

grafikáiból kiállítást rendeztek
a Tornyai János Múzeumban:
Hódmezővásárhelyen.

Munkás

Népszava, 89 évf 50 sz 1961, febr 28.

MDk

Vértes Marcell, grafikus

A plakátművészetben is nagy volt. (1919!)

(– bóka): „Hirdető oszlop" a Műcsarnokban

2.l.

ESTI HÍRLAP, Bp. 1960. nov. 11.

Vértes hakcell

Tanácskoztársasági plakátja van az Országgyűlési Könyvtárban /szepkó/

Vértes György: Az Országgyűlési Könyvtár magyar Tanácskoztársaság Gyűjteménye

Magyar Grafika 1969 II. sz. 6. old.

Vértes Marcell MDK

Női fej, kőrajz

A párisi Notre Dame, kőrajz

Mülovarnő, szines kőrajz

Mücsarnok Kamaraterem 1960 Vértes Marcell

Vértes Marcel, grafikus

MDK

Egykori rajza

Repr.

— : Götven éve jelent meg ... 7

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. nov. 6.

MDK

Vértes Marcell, grafikus

Az egykori Károlyi-palotában kiállított Vértes Marcell háborúellenes plakátjai.

–: A „háziganda" otthonában 4

EST/ HIRLAP, Bp. 1968. okt. 23.

M.D.V.

Verte Marcel
grafikus

Major Henrik, Roxy, Dtrio Mihály
és tanaival emigrációba kény-
szerült Bécsbe.

Galambos Ferenc: Roxy
Művészet, 1968. julius – 14 lap.

Vértes Marcel
1895 -

1919-es plakátjai: „Veletek vagy ellenetek" „Ófelsége a király nevében" a legrealisztikusabbak.

A.Tyihomirov: Iszkusszstvo Vengrii IX - XX.
Moszkva 1961. 140.l.

M.D.V.

Vértes Marcel
grafikus

Méltatás.

Galambos Ferenc: Roxy
Művészet, 1968. julius – 14 lap.

MDK

Vértes Marcell, festő

Kiválót alkotott plakát-
műfajban is.

—: Az utca művészete 6

ESTI HIRLAP Bp. 1963. szept. 10.

M.D.K.

Vértes Marcel
grafikus

Roxy, Bíró Mihály, Major Henrik
és Tóth Kalandó szellemű Lóusával
mi gráciába kényszerült Bécsbe.

Galambos Ferenc: Roxy
Művészet, 1968. julius – 14 lap.

Vértes Marcell, grafikus

MDK

Karikatúra Keleti Artúrról:

Repa

Súj Rezső: Keleti Artúr

231-233.

A KÖNYVTÁROS, BP. 1963. április

XIII/4

Vértes Marcell, grafikus

MDK

Rajz A boldogtalan Raymondo c. könyvhöz:

Repr

Új Rezső: Keleti Artúr

231-233.

A KÖNYVTÁROS, BP. 1963. április

XIII/4

MDK

Vértes Marcell, grafikus

Keleti Artúr egyik illusztrátora.

Új Ember: Keleti Artúr 231-233.

A KÖNYVTÁROS, BP. 1963. április XIII/4

Vértes Marcel

1918-19-ben karikaturákat rajzolt

...ő Bauer: Karikaturisten
der Revolution

...apester Rundschau 1969 VIII. 18

Vértes Marcell MDK

Kislány kutyával, szines kőrajz

Szerelmespár, szinezett kőrajz

Parkban, szines kőrajz

Mücsarnok Kamaraterem 1960 Vértes Marcell kiáll.

Vértes Marcell MDK

Táncosnők, kőrajz

Anya, kőrajz

Ölelkezők, kőrajz

Mücsarnok Kamaraterem 1960 Vértes Marcell kiáll.

Vértes Marcell MDK

Táncosnő, kőrajz

Kislány kutyával, kőrajz

Kötéltáncosnők, kőrajz

Műcsarnok Kamaraterem 1960 Vértes Marcell kiáll.

MDK

Vértes Marcell

Kislány kalappal, kőrajz

Női fej, szinezett kőrajz

Két táncosnő, szinezett kőrajz

Műcsarnok Kamaraterem 1960 Vértes Marcell kiáll.

Vértess Marcell MDK

Barátnők, kőrajz

Mülovarnő, kőrajz

Festő nő, kőrajz

Mücsarnok Kamaraterem 196o Vértes Marcell

Vértes Marcell MDK

Három lap az "Instants de visages de Paris" albumból, kőrajzok

Pierrot kertje, szinezett kőrajz

Kislány virágcsokorral, kőrajz

Mücsarnok Kamaraterem 1960 Vértes Marcell

Vértes Marcell

Yvette, rajz repr

Rózsa MS2. 277.l

562

570

Vértes Marcell

Rosner Nordisk

415. l. kappel

417. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Vértes Marcell

rod

Rosner Der Holzschnitt

képekkel -

Vértes Marcel

wód

Rosner De Grafiske Fag

257. l. 258. l.

260 l. Kepekkel.

Vértes Marcell

Kelet: Raymundo és Bertrandus. Pallas-kiadás 1917.

Fent: fametszetével.

Európa

Közoktatásügyi Lapkiadó hivatal

Budapest,

V., Visegrádi-utca 36

Telefon: 493-967

Vértes Marcell

cód

Rabinovszky Márius:

Csoportkiállítás az

Ernst Muzeumban.

Nyug.-at 1926.

90. l.

Vértes Marcell

l.

Ernst Museum

kiáll

80.

1925 dec

M. D. K.

VÉRTES Marcel grafikus

A Műcsarnok Komaratermében kiállított műveit a Nemzeti Galerianak ajándékozta (1960.)

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 115. sz. 4. l.

Ünnepélyesen megnyitották Vértes M. kiállítását

Vértes Marcell, grafikus

Anya c. könyve 1959.

Repr.

Rónai Mihály András: Vértes Marcell a művészetéről

Népszabadság. Bp. 1960. május 18. 9.

M. D. U.

VÉRTES Marcel grafikus

A Párizsban élő művész műveiből kiállítás nyílt 1960. V. 14-én a tűcsárnok kamaraterm ében

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 113. sz. 4. l.

Vértes Marcell, festő MDK.

Május 14-én nyílik meg az értizedek óta külföldön élő festőművész kiállítása a Műcsarnok kamaratermében.
Jóként azok a művek kerülnek bemutatásra, amelyeket a művész felajánlott a Magyar Nemzeti Galériának.
-: Ma nyílik meg Vértes Marcell kiállítása

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 14. 8. l

Vértes Marcell, festő

MDG

Május 24-én elutazott Budapestről

– Hír.

Népszabadság. Bp. 1960. május 25. 8. l

Vértes Marcell, festő MDK

Május 14-én nyitották meg a Műcsarnok kamaratermében kiállítását. A művén maga is megjelent.

—: Vértes Marcell - kiállítás a Műcsarnok-kamaratermében

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 15. 8.1

Vértes Marcel

Toborzás az őrseregben, vizf.
A polgárőr álma, "

Magy. Ujságrajzoló művészek Egyesülete I. kiáll.
N.Szal. 1931. dec. 8 1.

MDK

Vértes Marcell

Őfelsége a király nevében
Lukacsics

Mátó György: A magyar forradalmi plakátművészet útja Csillag, X. évf. 1956. augusztus 359.l. 361.l.

Vértes Marcell

Rajz (repr.) Kamitly: Tanár ur kérem-hez

Modalmi Újság 1955 II ért. 32. n. aug. 6. 8 l.

MDK

Vértes Marcell

Illusztráció könyvhöz, fam.

Pérely 142 l.

Vértes Marcell MDK

rajzai .-.

29 o.

Szántó Tibor: Két irás a könyvillusztrációkról. I.
Müterem 1958 I. évf. 2. sz. 28-30 o.

MOK

Vértes Marcell

rajzai (illusztrációk Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem c. művéhez) vepr.

(Tarján Ferenc: Ami a Tanár úr kérem-ből kimaradt.)

Nők Lapja, Bp. 1958. június 19. [3.l.]

MDK

Vértes Marcell

s.f.: Grafikai . . . művészetünk ...
Az Est, 1934. máj. 19.

MDK

Vértes Marcel

Magy. ujságrajzolóművészek kiáll. N.Szal.-ban

Budapesti Hirlap, 1931. dec. 2o.

M D K

Vértes Marcell

K.M. : Ungarske Kunstnerresnitt. Norvég könyv a magyar müvészi fametszetről. Nemzeti Ujság 1939. febr. 12.

Vértes Marcell

vő

Rosner Ungarok

16, 48. l. képpel.

nazik.
kkal gazdagabbnak képzelhetjük
rmákat. Szentek fejereklyéinek
ikonográfiai jellegzetességével
k divatba, különösen a Rajna
nesfémből, aranyból, ezüstből
lye behelyezésére és a fejszob-
Legkorábbi emlékünk a Szent
tek és hazai művész készítette
zékesfehérvári bazilika oltárán
rold is, aki II. Ulászló arája,
ilika különleges helyzete miatt
család adományozta. Valószínű
második felében, amikor a szent
ajos és családja előtt, amikor
heni magyar kápolnának, vagy
veszprémi székesegyház Szent
vél, egy XVI. századi leltárból

Vértes Marcell

koll. kiáll. a párisi
Galerie de l'Elysée-ben

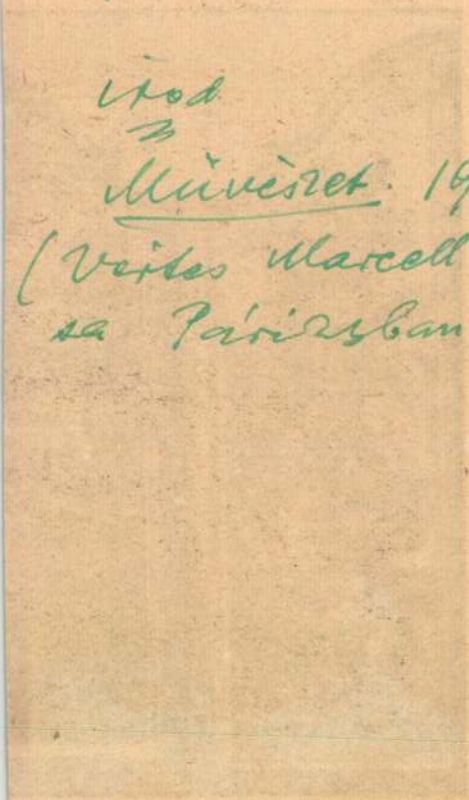

ired
Művészet. 1938. 57. l.
(Vértes Marcell kiállitása Párizsban.)

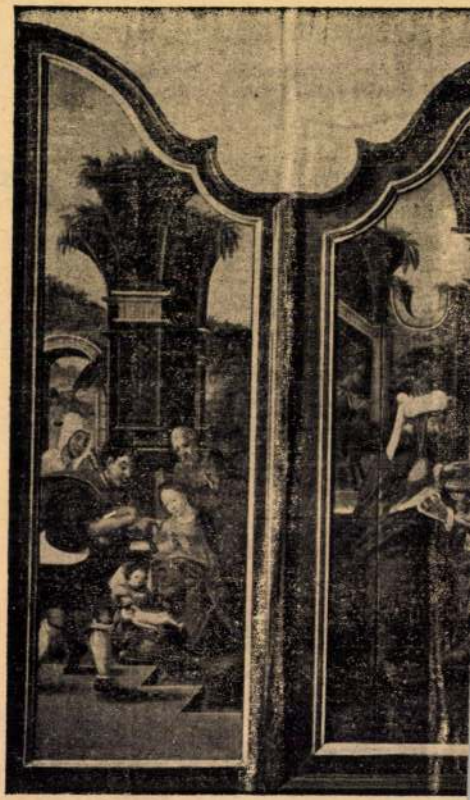

132. *Németalföldi*

Vértes Marcell MDK

Velem vagy ellenem!" c. plakátjának
említése

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.
században.Bp.1959.42.l.

Vértes Marcell MDK

sz. 1895

A fehérterror miatt külföldre menekült

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.században.
Bp.1959.43.l.

MDK

Vértes Marcel

d.m: A hét képzőművészete. Világ, 1948.máj.9. 6 l.

M. I. U.

VÉRTES Marcel grafikus

Kiállítása Párizsban (A elle absz-
trakt c. albumban is megje-
lent rajzokból)

Magyar Nemzet, 1960 (XVI.) 129. sz. 7. l.

M. D. K.

VÉRTES Marcel festő

A Párizsban elő művész munkáiból kiállítást rendez a Műcsarnok

(Megfigyelő 1960 v. 14.)

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 105. sz. 7. l.

M. D. K

VÉRTES Marcel grafikus

60 grafikai lapot ajándékozott a

Nemzeti Galerianak

1919-ben emigrált Párizsba

Magyar Nemzet, 1960 (XVI) 120. sz. 4. l.

Dolha Maria: Vértes Marcell kiállítása

a Műcsarnokban

MDK

Vértes Marcell

Figurák

M.grafika loo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.

12 l.

Vértes Marcell grafikus M.D.M.

A háború kezdetén. c. lapja repült:

Kiss S.: Művészek élet a Tanácsköztársaság idején. Művész. Ért. 1959 (VII.) 300, 301, 303

Vértes Marcell
festő

M.D.K.

Önéletrajz. — Kiállításai Budapesten
május első felében.

D. Zs.: Áprilisban Budapestre jön Vértes Marcell
Ország-Világ, 1960. május 30. — 16 lap.

MDK

Vértes Marcell festőművész

plakátjai: Ábrák
- Őfelsége a király nevében c. 325 l.
- Lukácsics c. 326 l.
- Velem vagy Ellenem c. 329 l.

reprodukciók

Pór Bertalan: A magyar Tanácsköztársaság plakátjai

Magyar Grafika, 1959, 3 évf. 5 sz 324 l

Vértes Marcell

Grafikai

Meltatás.

MDK.

Magyar Nemzet, 1959. nov. 17.

Könyvespolc.

M.D.K.

Vértes Marcell
grafikus

1919-es rajzai.

Magyar Nemzet, 1959. nov. 29.
Dutka Mária: Munkáselet a képzőművészet tükrében

8e

M.D.K.

Vértes Marcell

festő

Miltaties.

Magyar Nemzet, 1959. aug. 28. 5l.

d.m.: Párizs Pesten.

M.D.K.

Vértes Marcell grafikus

1918 „Lukácsics" plakátja a
1918 „Őfelsége a király nevében" plakát
1919 „Velem vagy ellenem" plakát

Kiss S.: Irodalmi élet a Tanácsköztársaság idején. Irod. Tört. 1959 (VIII.) 2.98.

VÉRTES MARCELL /

Rajzok

1.) Hadseregszállító csemeték (14.)
Április, 1919. febr. 5. 3. l.

2.) Udvari tanácsos úr forradalmi álruhában (23.)
Április, 1919. jan. 15. 16. l.

3.) A fekete-sárga hadseregből (28.)
Április, 1919. ápr. 3. 30. l.

/Gábor Imréné-Rudas Klára/: Ujságrajzok, 1919. Forradalmi szatira az egykoru ujságok rajzaiban. Bev.: Máté György. Bp. 1959.

M.D.K.

Vértes Marcel

?

Svájcból Bécsbe költözött. Megnyert egy plakát pályázatot. Bécsben letelepedett s rajzoló irodát nyitott. Tiz emberrel dolgozik. A Hölle-kabaré képzőművészeti igazgatója.

kapitalista vállalkozó?
mit rajzolhat?

Harsányi Zsolt: „Hajók, ha külföldön találkoznak" c. beszámolója külföldi/művészekről.
illetve külföldön szereplő/
Szinházi Élet. Bp. 1926. okt. 10-16. IX. évf.
41. sz. 10-11. lap.

Vértes Marcell, grafikus MDG

„Őfelsége a Király nevében" „Es akik hiába vártak" című plakátjai vádolnak...

Szabó D. Pál: Dicső napok 1.

I. évf. / 3. n.

A KÖNYV

bp. 1961. március

Vértes Marcell (M. Vértés)

nül.: 1895, Bp. – megh.: 1961, Párin.
Grafikus, festő. Bp-en majd Párisban tanult, ahol később letelepedett. 1919-ben hatásos politikai plakátokat készített. 1940-ben az USA-ba költözött, 1946-ban visszatért Párisba. Litográfia-albumai Párisban jelentek meg. 1960-ban Bp-en volt kiállítása. Kiállított művei:

Gitáros nő ceruza 517 x 457 mm
Kisbány vázával tus 722 x 545 "

XX. századi magyar származású művészek külföldön. Bp. Műcsarnok, 1970. Bev. Dr. Bognár József.
81. l.

181

181 • ISMERETLEN OLASZ FESTŐ, 17. SZ.

Jelenet

27,5 × 27,5 cm
Olaj, fa
J. n.
Hátoldalán felirat:
Francesca Albani 1578–1660
Kikiáltási ár: 600 000 Ft

182 • SZÉKELY BERTALAN
(1835–1910)

Freskóterv

33 × 87 cm
Vegyestechnika, papír
J. n.
MNG 9328
Kikiáltási ár: 120 000 Ft

182

184 • VÉRTES MARCELL (1895–1961)

Tündér

66 × 51 cm
Pasztell, papír
J. j. l.: Vértes
Kikiáltási ár: 80 000 Ft

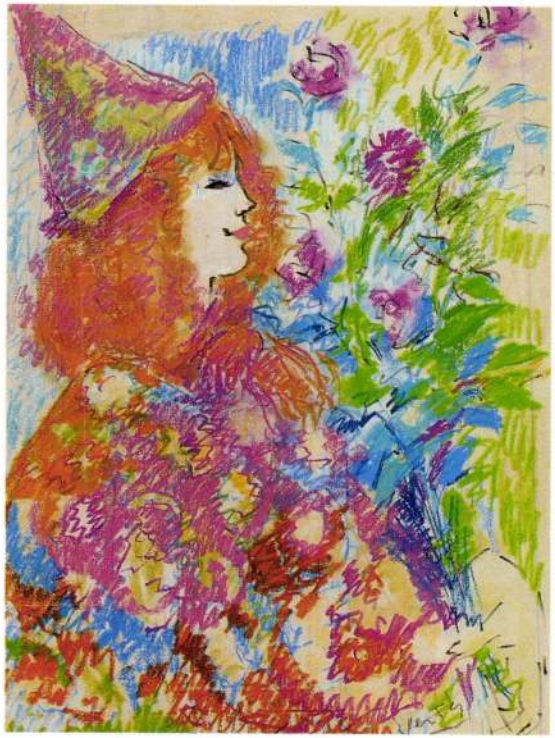

184

185 • VÉRTES MARCELL (1895–1961)

Lány virágkoszorúval

28 × 21,5 cm
Akvarell, papír
J. j. .l.: Vértes
Kikiáltási ár: 50 000 Ft

185

mith

Vértes Marcel grafikus

illusztrálta Karinthy Frigyes: Tanár
úr Kérem c. Könyvét

Könyvek:
Kd. Tanár úr kérem
Népművelés - Új Élet - 1916. 2. kötet 704. l.

11. ív.

Vértes Marcell Párisban

[Illusztrációkkal]

Magyar karrier, a hazájában ő sem lehet próféta. Ugy kezdte, hogy öt koronát adott a kegyes kiadó rajzaiért. Akkor is kifogásolta, hogy az illető hölgy, akit a fiatal, ugyszólván gyerek művész a Fidibusznak megrajzolt, nem eléggé molett és nem nyerendi meg kurdcsibráki csendőrőrsvezető előfizetőnk tetszését. Kedves kis erőlködésekkel,szelid és mulatságos harcokkal indult el a művész pályája.Hogy hasonlattal éljünk: Ahogy a kis csirke kifeszíti a tojáshéj páncélját. Egyszerre aztán hirtelen előttünk állott Vértes Marcell biztató komoly szárnyakkal. A sokat igérő tehetséges kész müvész. A Károlyi forradalomban megrajzolta hires Lukasich plakátját Lukasichról, a kegyetlen hóhérről, aki embereket akasztatott. Ez a plakát hatásában megközelitette Ady Endre forradalmi verseit. Ez a plakát már azért is nagyszerü volt, mert ez a plakát taszitotta Vértes Marcellt Párisba. Lukasich, a hóhér, nem felejtett és Vértes Marcellnek szük lett Magyarország, ahol Horthy tisztjei tartják kezükben a Párkák ollóját. Vértes Marcell eljött Bécsbe emigránsnak és a magyar rajzoló neve nagyon rövid idő alatt fogalom lett az osztrák fővárosban. Az ő példája csábitotta külföldre Major Henriket és Dezső Alajost, akikre hasonló magyar sors nehezedett, akik a legragyogóbb talentummal tespedtek a pesti kávéházakban. Apró pénzre kellett felváltaniok a müvészetüket s a sok tehetségtelen akarnok elgáncsolta az érvényesülésüket. Külföldre kellett menniök, hogy felfedezzék őket és méltányolják a müvészetüket. Ma Major Hen-

rik a londoni Graphic rajzolója, Dezső Alajos rajzai a Matinban jelennek meg, Vértes Marcell pedig Párisban él és a legtekintélyesebb francia lapok örömmel fogadják munkáját.

A Panoráma bemutatja Vértes Marcell néhány képét és rajzát. A kritikus feloldva érzi magát feladata alól, mert hisz ez a kis kiállitás, amit a Panoráma Vértes müveiből rendez, a legbeszédesebb kritika. Elmondja, hogy Vértes Marcell mennyire kiforrott már, mennyire biztos a ceruzája és müvészi ihletü - az ecsetje. Mennyi humor van a vonalaiban s milyen erőteljesek a munkái. Elfogulatlan szemmel nézve meg kell állapitani, hogy Vértes Marcell komoly müvészi dolgokat produkál és ennek legfényesebb bizonyitéka az, hogy Páris befogadta, elismeri és ünnepli a fiatal magyar müvészt.

Fel kell jegyezni, nagyon idekivánkozik, mikor a harmadik, negyedik, vagy talán tizedik magyar müvész karriérjéről esik szó, az a szemre könnyü és gyors érvényesülés, mely e müvészeknek a bizalmatlan külföldön kijutott. Alig, hogy feltünnek Páris, Amszterdam, London utcáin, már ki is nyilik előttük az érvényesülés kapuja. Ha tudnák a kis tehetségüek, milyen sullyal nehezedik rájuk magyar voltuk s milyen biztos erőt kell kisugároztatniok, hogy a Matin, a Graphik, a De Telegraaf szerkesztői mosolyogva nyissák meg szivüket és erszényüket.

Panoráma. Bécs. 1922. II.évf.38.sz. okt.1. 29-31.p.

Szinte poláris ellentéte *Vass* Elemérnek, ki most, a finom, hamvas tónusok lágy zöngéivel, mozarti zenét ad. Az árnyalatok gyöngéd futamaival játszik szineivel. A táj neki nem komor egyszerüségében, de vidám gyöngédségében jelenik meg. Összefoglalja a formákat, puha átmenetekkel és leheletfinom árnyalatokkal. Az élet szerelmese, nem bántják őt a komor, lelket megülő, sulyos életproblemák, elmerül a félhomály sejtelmesen szines árnyékaiba, a futó felhők gyöngéd suhanásaiba, a szin felragyogás örömei elragadják, a tónusok lágy egybeolvadásai érzéki gyönyörbe ringatják. Ha figurális műveit nézzük, ott is a finomságok, a profil szubtilitása, a gyöngéd árnyalatok elmosódott szinjátéka érdekli. A természet titkos örömei előtt nyilik meg a szive.

Gara Arnold lelkéből egy eleddig rejtett, tudatalatti réteg szabadult fel. A groteszk iránti érzéke, ornamentális fantáziájának kaleidoszkopszerü gazdagsága után most egy uj elem tört magának utat: az álmodozó, a látományok világába elmerülő szólal meg, akit az uj magyar lira gazdag és titokzatos szépségei ihlettek viziói-ban. Klinger a grafikát egyenesen erre a térre utalta. Egy-egy lapját, ha kezünkbe vesszük, azt látjuk, hogy a művész a költő szavaira felébredt álomképeit karcolta a rézlapra, gazdag, sejtelmes, messzevezető, elringató látományokat terit ki elénk és mi elbüvölve követjük vonaljátékát nyomon, formáról formára, csoportról csoportra, messze el, a földi élet valóságjelenségeitől el a képzelet birodalmában csapongva. *Gara* Arnold lapjai a költői interpretáció egy érdekes formájának megnyilatkozásai.

Lázár Béla dr.

ELSŐ TEREM.

Vértes Marcell grafikai művei.

1. Metro. Szinezett rajz	6,500.000
2—4-ig. Szines litografiák a *Dancing*-albumból. Az album ára (12 lap)	800.000
6. A rózsaszinü néger	8,000.000
7—9. A *Dancing* szinezett litografiai lapjai.	
10. Műkereskedésben	6,500.000
11. A Szajnán. Olajfestmény	10,000.000
12. Dóra	6,500.000
13. Leányok. Pasztell	12,500.000
14. Leányfej	3,000.000
15. A sánta lány	5,000.000
16. Mardi gras	9,500.000
17. Tengerparton	3,500.000
18. Műteremsarok	6,500.000
19. Lovasok. Szinezett rajz	6,500.000
20. Tengerpart	6,500.000
21. Nő napernyővel. Vizfestmény	5,000.000
22. Szőke lány	12,000.000
23. Fürdőzők kutyákkal	6,500.000
24. Kirakatrendezés	5,500.000
25. A kis barátok	11,000.000
26. Fürdés után	10,000.000
27. Tengerparton	10,000.000
28—30. A *Dancing* lapjai.	
31. Madame táncosa. Pasztell	12,500.000
32—34. A *Dancing* lapjai.	

A *Dancing* kapható a pénztárnál.

ÖTÖDIK TEREM.

Vértes Marczell grafikai művei.

97. Janine autója. Vizfestmény 6,500.000
98. Fürdő nő nagy kutyával. Vizfestmény. 6,500.000
99. La garçonne. Vizfestmény 6,500.000
100. A modern Diana. Vizfestmény 8,000.000
101. Les copains. Vizfestmény 5,000.000
102. Szél a tengerparton. Vizfestmény..... 6,500.000
103. Az amerikai. Vizfestmény..... 6,500.000
104. Maurice Chevalier. Litografia. Külön lenyomat 250.000
105—107. Lapok a „*La Journée de Madame*" c. albumból.
108. Pipi 2,000.000
109—110. Lapok a *Maisons* c. albumból. Az egyes lapok ára 400.000
111. Rézkarc. (Hideg tű.) 400.000
112. Rézkarc. (Hideg tű.) 400.000
113. Albumlap 400.000
114. Rézkarc. (Hideg tű.) 400.000
115. Lily. Litografia. Külön lenyomat..... 250.000
116. Rézkarc. (Hideg tű.) 400.000
117—124a. Albumlapok. Egyenként 400.000

A „*La Journée de Madame*" és a „*Maisons*" c. albumok kaphatók a pénztárnál.

NEGYEDIK TEREM.

Szüle Péter festményei.

76.	Panni néni	8,000.000
77.	Szeptember	7,000.000
78.	Felolvasás	15,000.000
79.	Eső után	8,000.000
80.	Este a művésztelepen	10,000.000
81.	Zagyva partja	7,000.000
82.	Tanyai Zsuzsánna	10,000.000
83.	Édes apám	7,000.000
84.	Tavasz	5,000.000
85.	Olvasó nő	8,000.000
86.	Réten	5,000.000
87.	Az öregek	12,000.000
88.	Májusi eső után	6,000.000
89.	Bibliaolvasó nő	12,000.000
90.	Horgoló nő	12,000.000
91.	Zagyva áradása	8,000.000
92.	Annus (más keretben)	25,000.000
93.	Szeptemberi délután	10,000.000
94.	Gróf Szapáry Lajosné, sz. Eszterházy Mária grófnő arcképe. Magántulajdon.	
95.	Falu vége	10,000.000

Ernst-Múzeum kiállításai
XXX. (1925)

Ujabb csoportkiállításunk ujból igazolni fogja a mai magyar művészet bőségét, gazdagságát és változatosságát. Régi ösmerőseink közül Beron, Gara, Szüle és Vass Elemér jelentkeznek, mindenik művészeti fejlődésének egy-egy ujabb állomásán, a két uj művész, a grafikus, Vértes Marcell s a szobrász, Liipola Yrjö pedig már döntő jelentőségü külföldi sikerekre tekinthetnek vissza.

Vértes Marcell Párist hóditotta meg. Az ő plakátjai, az ő litografiai albumai, az ő pasztellsorozata a mai grafikának utjelzői. Az *Illustration* külön szines mellékletben méltatja műveit, mint „korunk maradandó tanuságtételét", mivel tulzás és ferditès nélkül adja vissza éles megfigyeléseit. A *Byblis* — a nagy bibliofil folyóirat — méltató cikkben jellemzi, mint a XX. század Fragonardját. A *Paris-Soir* a mai francia élet mélyrehatoló ismerőjét látja benne. Angol, német, olasz lapok megkülönböztetett figyelemmel hasábokat szentelnek neki. De az utca, a párisi utca visszafojtott lélekzettel várja egy-egy ujabb plakátját, mert Vértes a tömeghez is tud beszélni, egy biztos vonással, egy megtört szinnel, egy éles gesztussal belevilágit a lélekbe, felrázza azt. A tánc, a mai tánc titkos pszichéjét kifogyhatatlan változatossággal revelálja. A mai asszony napi életét mesteri szatirával jegyzi fel. A mozdulatok groteszk báját, a férfi és nő örök harcát, az élet mélységeinek titokzatos rejtelmeit játszi könnyedséggel vetiti elénk. Képzelete és megfigyelő ereje harmóniában, keze bámulatos finomságokat hoz felszinre. Francia kritikusai csudálkoznak azon, mi mindent nem lát meg Vértes a francia életből. A titok magyarázata pedig egyszerü: Vértes a párisi

életbe is hazai emlékeit vetiti, felnagyitva, szélesebb skálában ugyan, de mi az ő franciás espritjéből is kihalljuk a pesti zseniális gamint.

A szobrász esete forditott. A finn fiu idekerült hozzánk és a nyelvvel, — a rokon nyelvvel! — érzésben is aklimatizálódott. Egy percig sem érezzük ma már idegennek. Formalátása a mai magyar szobrászat formalátása, az egyszerü kifejezést az érzéselmélyedéssel kapcsolja össze, a tiszta és biztos formakeresés utjait járja és a finom vonalvezetés az ereje. A finnség talán csak valami éjszakibb keménységben, a vonalak zártabb rendjében, a formák élesebb összjátékában nyilatkozik meg. Egyébként magyaros az érzésének mélysége, s a kifejezésének nagyvonalusága. Finn honfitársait ép ezzel ragadja el. *Vértes* Párisban — a legfranciásabb külső mellett — pesti maradt. *Liipola* nálunk — a finn zamat mellett — magyarrá érzelmesedett el.

Régibb kiállitóink közül *Beron* Gyula most nemcsak az ő hallatlanul finom, szinte japánosan szubtil rajzaival mutatkozik be, hanem szines vizfestményekkel, de szélesebben felfogott táj- és városképekkel, melyekben a részletező látást azért nem nyomja el.

Mikor *Szüle* Péterrel legutoljára találkoztunk, a művész a formakeresés utján az egyszerüséggel viaskodott, szinei barnás árnyékokkal küzködtek, érzése az elmélyülés árnyalatait kereste. Most egyszerre itt áll előttünk a mesterré magasodott, formában biztos, szinben a maga árnyalatait megteremtő kész művész, akinek egyes alkotásai a mai magyar művészet szintjét fényesen reprezentálják. A műtermének falán Munkácsy arcképe, Paál egy fotója lóg, — de szivében ég a holland művészet áhitatos természetkultusza, s az ősi magyar érzés, szemében a nagy formák imádata és megtisztult palettáján ott zug a hatalmas kolorisztikus erő. Mély szonorikus hangok melódiája zeng fel tájképeinek zsiros zöldjéből, tömör kékjéből, s mily nagyszerü formaegyszerüsités jellemzi alakjainak szélesen meglátott formáit. Szükszavu művészet ez, de minden szótagjának sulya van.

A „harmincéves" *Pesti Futár* jubileuma sok mindenre emlékeztet és figyelmeztet. Ifjúságunk s a boldog béke kedves emlékei között úgy tűnik elénk, mint a közvélemény bátor lelkiismerete. Megmondja azt, amit mi gondoltunk vagy felelőtlenül suttogtunk. Megtanít bennünket, hogy a jó riport a legszebb irodalom. Figyelmeztet, hogy amíg mi megkopunk, elfáradunk s lassan elhallgatunk, a szellem, a sajtó örök ifjú marad s az örök harcban megnemesül. A Pesti Futár jubileuma ünnepe a bátor írónak, az irodalommá vált ujságírásnak s annak a nemes hangnak, melyet a szellem az emberiség eszményeiért folytat.

Dr. Váry Albert
nyug. koronaügyhelyettes,
orszgy. képviselő.

Kedves Pesti Futár, hűséges és örökös munkatársad az Oceán közepéről küldi szívből jövő, legszebb kívánságait a harmincéves évforduló alkalmából.

Tízéves voltam, mikor megszülettél és 17 éves, mikor észrevettél és elfogadtál munkatársnak. Hálás vagyok érte, sok mindenre tanítottál. Őszintén kellett lerajzolnom mindent, amit látni rendeltél, jó iskola volt, megfogadtam a leckét, ma sem felejtettem el. Sok mindenféle emlékünk van együtt, te persze, nem is emlékezhetsz rájuk, annyi emberrel vannak közös emlékeid. Kellemetlen is akadt, és rémes is — egyszer egy meggyilkolt kövér házmesterné tettemét kellett, hogy rajzoljam és a Morgue riport után azt hiszem, rosszul is lettem. A bécsi Bristolban agyonbaltázott idős hölgy portraitja után feltett szándékom volt demissionálni. Szóval nem volt minden tejföl, megírom, legalább jobban fogod értékelni a loyalitásomat. Persze, voltak élvezetes dolgok is, a razzián a szerelmespárok a ligetben, akiket a detektivek nyomtak vissza a pózba, hogy befejezhessem a rajzot, nem beszélve a riportról, melyet a rossz lányokról csináltunk.

Te ezekre persze nem emlékszel . . .

Közben idősebb lettem, mint Te, ennek dacára a legnagyobb tisztelettel hajolok meg előtted kedves „Pesti Futár", ismételten kívánva a legjobbat, a legszebbet, amit csak kívánni lehet.

Vértes Marcel.

Szeretem az Ön senkiéhez sem hasonlítható hangját, azt a stílust, amely stílust csinált az ujságírásban, az irodalomban és mégis annyira az Öné maradt, hogy kiragyog minden utánzat közül.

Szerkesztő úr beirányította az emberek szemét egy nádasi látásra és most már kénytelenek észrevenni az elesett emberek szívét, azt a sok groteszk finomságot és jóságot, amit a rongyok takarnak.

Ugyanakkor egy kicsit megszagoltatta velünk a rossz virágait, a lokálok penetráns illatát, azt a bizonyos parfőmöt, amely a mocsarak kigőzölgésére emlékeztet.

Pesti Futár 1937. dec. 15

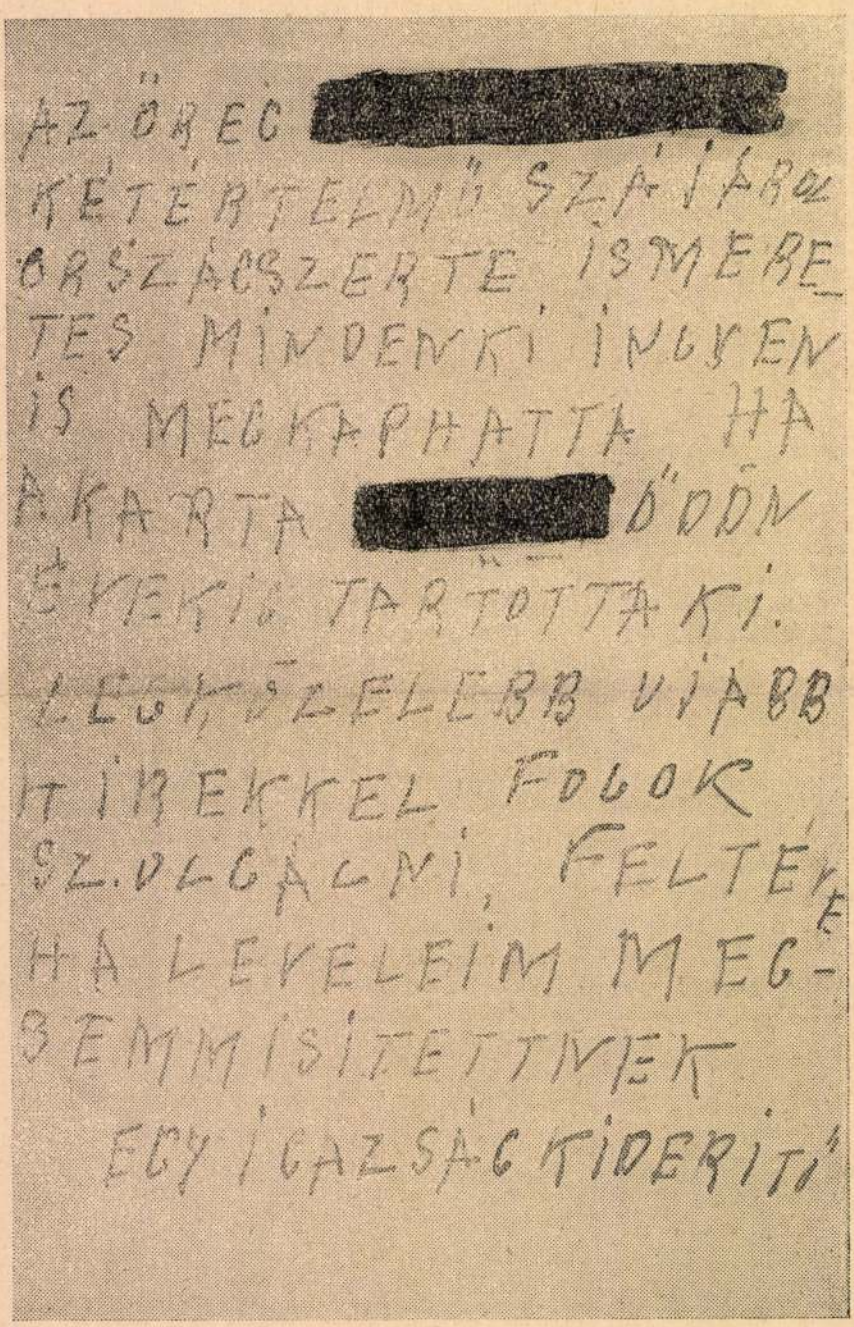

AZ ÖREG [redacted]
KÉTÉRTELMŰ SZÁJÁROL
ORSZÁGSZERTE ISMERE-
TES MINDENKI INGYEN
IS MEGKAPHATTA HA
AKARTA [redacted] ŐDÖN
ÉVEKIG TARTOTTAKI.
LEGKÖZELEBB VIABB
HIREKKEL FOGOK
SZOLGÁLNI, FELTÉVE
HA LEVELEIM MEG-
SEMMISÍTETTNEK
EGY IGAZSÁG KIDERÍTŐ

Vértes Marcell

Névtelen levél.

M.N.K.

VÉRTES Marcel grafikus

(1895–1961)

karikatúrista

1919. Forradalmi plakátok

Művészettörténeti Á B C Bp. 1961. 204, 527, 564. c.

Vértes Marcell

illusztrálta

Karinthy Frigyes Tanár

úr kérem c. kötetét

Ebből 2 db rajz.

Mátrai László

Az író és a város

(Karinthy)

Budapest

1945. I. évf.

124–125 l.

2 képpel

Vertes Marcell

und

Carco, Francis: Ver-
tes. Editions Athenäum
Publishing Company,
New-York. Képekkel.

Budapest közigazgatási területén	60.—	25.—	100—200 előfizetőig		25.—	12.50
A budapesti egységes hálózat területéhez tartozó többi helységben	70.—	35.—	201—500 „		30.—	15.—
			501—1000 „		35.—	17.50
			1000-nél több előfizetővel rendelkező központoknál		40.—	20.—

Az alapdíjban a különvonalú állomásoknál Budapesten 50, vidéken 30, az ikerállomásoknál az egész ország területén 20 helyi beszélgetés díja van beszámítva.

A HELYI FORGALOM DÍJAI

	Budapesti egységes hálózat területén		Vidéki hálózatokban	
	forint	fillér	forint	fillér
a) Helyi beszélgetés előfizetői állomásról	—	60	—	40
b) Nyilvános állomásról kezdeményezett beszélgetés	—	60	—	50
c) Ébresztés, helyi tudakozódás	—	60	—	40
d) Üzenetközvetítés díja üzenetenként és tíz szavanként (a megkezdett tíz szó teljes tíz szónak számít)	—	60	—	50
e) Meghívás pótdíja (a beszélgetési díjon felül)	2	—	2	—

BELFÖLDI TÁVOLSÁGI BESZÉLGETÉSEK DÍJAI

	I.	II.	III.	IV.	V.
	díjövben				
	0—25 km	25—50 km	50—100km	100—150km	150 km-en felül
	forint				
A) Erősforgalmú órák alatt (7—22 óráig) közönséges beszélgetés (3 perc)	2.40	4.80	6.—	8.—	10.—
Meghívás pótdíja	2.—	2.—	2.—	2.70	3.40
B) Gyengeforgalmú órák alatt (22—7 óráig) közönséges beszélgetés (3 perc)	1.20	2.40	3.—	4.—	5.—
Meghívás pótdíja	2.—	2.—	2.—	2.—	2.—

Felelős kiadó: Császár Károly

96399 - Révai-nyomda N. V., Budapest V, Vadász-u. 16. (Felelős: Puskás Ferenc műszaki igazgató)

Vértes Marcell

vod

s

Karsai Elek dr

A szocializmus utján a magyar nép szabadságáért. Bp. 1947

Vértes Marcell

1919-es plakátja „Őfelsége a király nevében"
A fasizmus emigrációra kényszeríti, Vertès név alatt egyike lesz a legünnepeltebb rajzolóknak és illusztrátoroknak Páris és New-Yorkban

„Őfelsége a király nevében (1919) repr.

Mihályfi Ernő: „Magyar Plakát Művészet"
THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. II. No. 2. 1961 156, 158 l.

M.D.K.

Vértes Marcell: Ne futkározz lányom, mert megéhezel. [Kolduló anya gyermekeivel.]

Szign. Vértes Wien.

Mélynyomás, -- rajza után.

Panoráma. Bécs. 1922.febr.26. 9.sz. 11.p.

MDI

Vértes Marcell

1895-

"Lukaesics" 1918.

"Őfelsége a király nevében" 1918.

"Velem vagy ellenem"

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMŰVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORU KÖZÖTT.

LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. BP. 1961.18-(

31.1.

Vértes Marcell grafikus

1895 – Újpesten született. Képzőmű Főiskolán Ferenczyné tanult. Párizsba ment. 1918 ban forradalmi plakátok. Párizsba ment. 1925 ben Ernst Múzban kiállítása 79 oldt

Kiss Sándor: Rajzok a Magyar Tanácsköztársaság idejéből. 75.o.

A Legújabbkori Tört. Múz. Évkönyve. 1959.

M.D.K.

Vértes Marcell

Toborzó plakát a Tanácsköztársaság idején

Pogány Ö. Gábor :Derkovits Gyula Bp. 1961. 6.l.

Vértes Marcell grafikus, festo

XXIII. kép. A háború keresztjen. ~~Fekt~~
Fekete sepr. 91 old.

Kiss Sándor: Rajzok a Magyar Tanácsköztársaság idejéből. 75.o.

A Legújabbkori Tört.Múz.Évkönyve. 1959

MOK

Vértes Marcell grafikus

Most rendezett kiállítása kisebb méretű olajképeiből Cannes-ban, „Les petits formats" címen. (Két itt szereplő műve: Anyai csók és Pierot – virággal, valamint SIM [redacted] francia karikatúra-rajzoló Vértesről a 30-as években készült rajza repr.)

(K.A.): Vértes Marcell,...

Ország-Világ, Bp. 1960. 38. sz. (14. l.)

MDK

Vértes Marcell grafikus

A legközelebbi hetekben ismét pestre készül, hogy újpesttől New Yorkig című, 150 rajzzal illusztrált önéletrajzi regényének magyar nyelvű kiadását előkészítse. A humoros mű évekkel ezelőtt francia nyelven Párizsban jelent meg.

(U.A.): Vértes Marcell.

Ország-Világ, Bp. 1960. 38. sz. (14. l.)

MDK

Vértes Marcell (grafikus)

(Néhány mondat tárgyköréről, stílusáról.) Említve: 1918-19-ben, készített falragaszai. A Daphnis és Chloe 154. illusztrátora. Említett művei: Kislány húgával, Kislány öccsével, táncosnők, műlovarnők, Leány madárral c. grafikája.
Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 86. l.

HDK

Vértes Marcell (grafikus)

Említve a párizsi nő életéből vett témái, könyvillusztrációi. A Déri Múzeumban kiállított művei a Nemzeti Galériának adományozott képek, hidegtűk és ceruzavázlatok. Vonzódik az erotikumhoz; ábrázolásmódja realista. Sok megbízatást kapott könyvillusztrálásra.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 86. l.

Vértes Marcell (grafikus)

A nyár végén kiállítása volt a (debreceni) Déri Múzeumban. Párizsban él. Kiállított művei egyszínű és színes litográfiák, rajzok, néhol akvarellel átvont hideg tű rajzok. (Egy évtizedet töltött emigrációban.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 86. l.

Vértes Marcell

8 éve halt meg

Nepszava 1969 november 1

M.D.K.

Vértes M.

Egyik müvének repr.-ját hozza a lap "A nagy müvész Vértesnek éppen kiállitása van" - irja a párizsi "Vue" - Ez a bár-kép külön sikert aratott" cimmel.

„Magyarok világhiradója" c. rovat.
Szinházi Élet. Bp. 1930. jan. 12-18. XX. évf.
3. sz. 44-45. lap

Vértes Marcell

MDK

Lány gitárral (rajz) műmellékletén

Kortárs. 1960. 7. sz. július, 48-49. l.

MDK

Vértes Marcell grafikus

A nyár elején a Művészek Kamaratermében volt kiállítása. Most a debreceni Déri Múzeumban mutatta be pesti kiállításának anyagát, aminek nagy részét már régebben a Nemzeti Galéria ajándékozta.

(K. A.): Vértes Marcell, ...

Ország-Világ, Bp. 1960. 38. sz. (14. l.)

MTV SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TUDÓSÍTÁSOK

SZOLNOK MEGYEI NÉ

1971 JAN 28

Új albumsorozat a mai magyar művészetről

1021

Posztumusz önélet-írásként „Vándorlásaim a művészet körül" címmel Lyka Károlytól új kötetet jelentetett meg „Mai magyar művészet" mottóval pedig új sorozatot indított a Képzőművészeti Könyvkiadó, s ennek kapcsán Nemes Béla igazgató szerdán sajtótájékoztatót tartott az újságíró klubban, ahol a kiadó idei tervét is ismertette.

Lyka Károly most publikált könyvéből öt évtized kortörténetét, művészeti életét, ismerhetik meg az olvasók. Több mint 200 képtábla illusztrálja a visszaemlékezéseket. Olyan rajzok sokasága is sorakozik az albumban, amelyeket eddig még nem reprodukáltak.

A „Mai magyar művészet" sorozat a festészeten és a szobrászaton kívül az iparművészetről is áttekintést nyújt majd az olvasóknak. Indító kötetét Tölgyesi János, a tv művészettörténész munkatársa írta Konecsni Györgyről.

Az idei tervekben finn iparművészeti, lakáskultúráról szóló albumot, a kortársi rajzművészetet reprezentáló kötetet is közread a kiadó. Vértes Marcell önélet-írása a művész mintegy félszáz rajzának illusztrációjával jelenik meg: „Vértes-varieté"-ként. Publikálják Kass János készülő rajz-albumát, amely minden második oldalán a mester versiratait, a közbülsőkön pedig grafikáit tartalmazza.

Sopronról műemléki kötet, Magyarország történetéről képeskönyv, az 1848—1849-es szabadságharcról 850 képet felsorakoztató album jelenik meg. Ez utóbbihoz hasonlóan a magyar történelem nagy korszakairól, illetőleg személyiségeiről is készítenek kiadványokat.

Idi Amin tábor
új „erős embere

Egyipt

Egyiptom ke
tett U Thant I
nál amiatt, hogy Izrael az elmúlt hét folyamán két alkalommal is megsértette a Szuezi-csatorna mentén érvényben lévő tűzszünetet. Január 20-án délután hat izraeli Phantom-gép nyolc—tizenkét kilométerre hatolt be az egyiptomi légtér fölé, január 25-én pedig két izraeli gép repült át a tűzszüne-

U Thant [illegible]
Tekoah izraeli ENSZ-fődelegátust, s feltételezések szerint az egyiptomi panaszt ismertette vele. Tekoah szerdán találkozik Gunnar Jarringgal, s New Yorkban úgy tudják, hogy átnyújtja Izrael válaszát a legutóbbi egyiptomi rendezési javaslatokra.

CDU-kongresszus

A CDU program-adó kongresszusa kedden késő este, hosszú vita után szavazott az egyik legnagyobb érdeklődést kiváltó programpont felett. Ez a munkavállalóknak az üzemek vezetésébe való beleszólási jogáról szól. A szavazás vereség mind a párt balszárnyának, mind a párt vezetőségének.

Vértes Marcell Kiállítása, – Páris, 1938.

Művészet, 1938. III. évf. 16/17. sz.

Vf. l. – V. M. Kiállítása Párisban.

(kis hir.)

értes Marcell

grafikus

Művészet, 1938. III. köf. 16/17. sz.

57. l. — V. M. kiállítása Párisban.

(kis hír)

Vérte Marcell kiállítása – 1926.

Párizs

Magyar Művészet, 1926

246.o.

kiállításról.

Vértes Marcel kiáll.Páris.Galer
Devambez.1925.okt.24.

Magyar Müvészet 1 25.365.o.
Kiállitások.

Vértes Marcell, [festő] grafikus

MDK

(1)

A hatvanöt éves művén Párizsban él, Vértes néven magyar, Vertès néven francia művén. 23 éves volt, mikor – idehaza még – megalkotta két híres forradalmi plakátját: a sortüzes, híres Lukachich plakátot s' a IV. Károlyt ábrázoló Éljen a király! plakátot. A Pesti Napló szerkesztőségében a Horthy rendszer alatt is bekeretezve, üveg alatt a falon függött a két plakát.

[Ófelvége, a király szerében]

Rónai Mihály András: Vértes Marcell a Műcsarnokban

Népszabadság. Bp 1960. május 18. 9.l

Vértes Marcell, grafikus „Jestő" M Dh

Vértes Marcell a fehérterror elől emigrált. 40 éve él külföldön: Párisban, majd New-Yorkban.

Nyilatkozatában a hazai emlékekről rátér műveire: legmegelégedettebb Longos: Daphnis s' Khloé című könyvéhez kénített illusztrációival s' legutóbbi művével az „Hombres de mon amour" ~~[illegible]~~-rel.

Legutóbbi kiállítását a New-York-i Hamer Galleries rendezte 59 tavaszán. Októberben pedig könyve jelenik meg New Yorkban a Putnam's kiadóvállalatnál.

Vázlat c. Repr.

Lengyel István: Beszélgetés Vértes Marcellel

Népszabadság. Bp. 1959. aug. 30. 7. l.

Vértes Marcell, grafikus (2) MDh

„A Vertès titka: Vértes." Azaz: a francia nellemű Vértes eredendően pesti.

„Instans de visages de Paris" c. párizsi pillanatkép-sorozata, Dancing c. albumból való kőrajza tanúskodnak erről a tényről.

Parkban c. nincs kőrajza „elragadó" Mese.

Vértes alkotta meg a Verlaine-, és az Apollinaire-albumot, a „Nous, les abstraits" c. albumot. Meg emigrációja előtt ő illusztrálta Karinthy: Tanár úr, kérem c. kötetét.

Rónai Mihály András: Vértes Marcell a Műcsarnokban

Népszabadság. Bp. 1960. május 18. 9. l

Vértes Marcell, Grafikus (2) — MDh

Külföldön az első 20 évben könyveket illusztrált (Apollinaire, Verlaine, Carcot stb)
Hét – nyolc éve fest olajjal.
Az utóbbi években sok nagy falfestményt kérnek szállodáknak, magánosoknak. (K. n. „szobákat" – a vászonra festett képet ragasztással erősítik a falra. Ilyenek: a Walldorf Astoria, a Carlyle Hotel, s a párizsi múzeumban, a New-Yorki Metropolitan Múzeumban elhelyezett képek)
Kiállításai voltak: Párizsban, New-Yorkban, Los Angelesben stb.

Vértes Marcell a Nemzeti Galériának ajánlja fel grafikai műveit

Népszabadság, bp. 1959. aug. 23. 11. l

Vértes Marcell, grafikus

Szerepel a Kötetben.

K. É.: Újságrajzok — 1919

95-96 l.

X/2

Bp. 1960. február

KÖNYVBARÁT

MDK

Vértes Marcell,

a könyvművészet, a szabad grafika anyagából kiemelkedőt nyujt.

K.A.: Az Iparművészeti Társulat Györgyi Kálmán emlékkiállitása.
Pesti Napló, 1934 máj. 19. 8.1.

MDK

Vértes Marcell |grafikus|

Párizsból hazajött látogatóba. Hatvan művét a Magyar Nemzeti Galériának ajándékozta. Műveiből kiállítás nyílt. [redacted] Daphnis és Chloe c. műve repr.

A Párizsból látogatóba hazajött Vértes Marcell...
[redacted] Ország-Világ, Bp. 1960. jún. 1. 22. sz. (12. l.)

Vértes Marcel, grafikus M Dk

A 19. s plakátok művészeköztészeti jelentőségűek.

—: A Tanácsköztársaság plakátjairól b.l.

Szp. 1961. márc. 21.

NÉPSZABADSÁG

Vértes harcel grafikus M·DK

Vallaurisban, meglevő terveialapján egy sor kerámiát készített.

(Arts 1957 febr. 13)

Bedő R: Külföldi folyóiratszemle. Művtört. Ért. 1958 4 sz. 321.

Vértes Marcell
festő

M.D.K.

Plakát művéről.

Lehőcz Mária
~~Shontha Sándor~~: A magyar plakát útja 25. l.
Művészet, 1961. február

Vártes Marcell /1895- /

MDK

"Déli Hirlap" 1910.

"Madách Szinház megnyilik februárban" é.n.

"Jobbra én,balra te" é.n.

"Pesti Futár" 1917.

"Szigeti bucsu... /Hadikiállitás/ 1918.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.Bp. 1960.

42.1.

MDK

Vértes Marcel

Párisban dolgozik

Pérely. Magyar rajzolók külföldön. 193o. 15o.l.

le .D. K.

VÉRTE Marcel festő, grafikus

A Hódmezővásárhelyi Tornyai János

Múzeumban rendezett

Magyar Nemzet 1961. febr. 28. 7. l.

R.D.K

VÉRTES Marcell

„Pesti Futár"

„Ő felsége a Király nevében" kapt.

Vidos Zoltán: A magyar „Plakát-
történeti" kiállítások
magyar építő művészet 1961. 1 sz. 58-59.

Vértes Marcell
festő

M.D.K.

Linoleum metszetéről, illusztrációiról.
egyét munkáiról. — Méltatás.

Kristóf Karoly: 1919. Plakátművészete.
Magyar Ifjúság, 1959. március 21.

MDK

Vértes Marcell

"Velem vagy ellenem" 1919?

""Őfelsége a király..." 1919?

"Lukacsics" 1919 ?

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
42.l.

Vértes Marcell

MDK

Repr:

"Őfelsége a király nevében" 1919.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.Bp. 1960.

24. **kép.**

Vértes Marcell

MDK

Pór, Berény, Biró, Uitz, Vértes művei, melyek - kel a hazai Vörös hadsereget talpraállitani és fejleszteni segitették a modern szocrositott grafika uttörő jelentőségü darabjai.

Pogány Ö. Gábor: Derkovits Gyula. Bp. 1961
6.1.

Vértes Marcel

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

1958 OKT 7

□ VÉRTES MARCELL, a kiváló festőművész és rajzoló levelet írt Budapestre egy rokonának és közölte: családjának meglátogatására rövidesen Budapestre érkezik. Vértes Párizsban és New Yorkban él. Előreláthatóan hosszabb időt tölt Budapesten.

Vörös Marcel

a | nai belügyünk, nem pedig
na és az Egyesült Államok

M. D. K.

VÉRTES Marcell

Részvétel a kiállításon
(Tanácskorbársasági plakát)

Dutka Mária: Magyar Plakátkiállítás Leicesterben
Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 265. sz. 8. l.
nov. 7.

Vértes Marcell, grafikus

D 84

Sajnálatos, hogy Vértes Marcell egyetlen rajzával sem szerepel a magyar rajzművészet c. albumban.

R.: Kg albuma

9. l

Népszabadság, Bp. 1960. nov. 27.

HDK

Vértes. Marcell (grafikus)

Franciaországban együtt dolgozott barátjával, Blattner Gézával. (Más adat nincs.)

Módy György: Debrecentől Párizsig és vissza.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 97. l.

Vértes Marcell, grafikus M Dk

Az első világháború előtt és alatt magas művészi színvonalon alkotta meg plakátjait.

A Tanácsköztársaság alatt is egyik legkiválóbb művelője a plakátnak.

Murányi-Kovács Endre: A Magyar Plakáttörténeti Kiállítás 8. l

Népszabadság, Bp. 1960. nov. 29.

Vértes

festő

„Lukacsics" c. műve 1918-ban
„hesült négysimetén azkor festette
az „Őfelsége, a király nevében"-t.

Aradi Nóra: Jel és jelentésváltozás .....
Művészet, 1971.február - 7.lap

— Itt egy kis szünetet tartott, aztán sikitva, rémülten hátrált: — Én félek magamtól! Én nem értem, mi ez az egész!

A detektivek összenéztek:

— Ezt elég jól csináltad fiam, de remélem, nem akarod komolyan beadni nekünk ezt az izét, a megérzéssel?

Teleky könyörgött, reménytelenül:

— Higyjék el uraim, higyjék el, hogy ez az igazság!

Az egyik detektiv előrelépett és mélyen belenézett a nyomdász szemébe. Teleky megborzongott. A detektiv mereven nézte, aztán hirtelen lecsapott:

— Hátha olyan okos vagy fiam, mondd meg nekem, mennyi pénzem van jelenleg. Ha látod, amit nem lehet látni, hát mondd!

A nyomdász gondolkozás nélkül felelte:

— Harmincöt pengője van, uram.

A detektiv szó nélkül elővette az erszényét és kiüritette. Hatvannyolc pengő volt benne. A detektivek gunyosan néztek a nyomdászra, aki nyugodt maradt:

— Ez hatvannyolc, de ebből harminchárom pengőt hivatalos kiadásokra kapott, az nem saját pénz, bocsánatot kérek.

A detektiv szájából kiesett a szivarvég, amit rágott és nyitva maradt a szája:

— Uristen! Igaza van!

— A másik detektiv megjegyezte:

— Valami nem stimmel itt nekem.

A furcsa nyomdász letartóztatása pillanatok alatt elterjedt az egész épületben. Detektivek jöttek be a szobába, magasrangu rendőrtisztek és Telekyt kérdésekkel bombázták. A vallatásból szabályos cirkuszi előadás lett. Egy ujonnan jött rendőrtiszt, aki csak most jött a szobába, megszólalt:

— Hátha olyan zseni vagy, azt mondd meg nekünk, hol van a kis Kovács Laci, akit állitólag elraboltak?

Teleky volt legjobban meglepve, amikor hallotta a saját hangját, amint mondta:

— Budán van ... egy kis utcát látok ... Virág-utca ... a számot is látom ... igen ... Virág-utca 23. ... nem ... huszonhat ... az első emeleten van és ... az első emeleten van és ... sir.

— Vegyél magadhoz két embert és robogjatok oda! — hangzott fel a parancs. A detektivek hamarosan visszajöttek az eltünt gyerekkel.

Aztán ujabb kérdés:

— Kik rabolták ki tegnap a Bodócsy péküzletét?

— Nem tudom.

— Hát azt tudod-e, mi van a kis Róbert gyerek öngyilkosságával?

Egy másik detektiv megmutatta Telekynek a kisfiu sapkáját és átázott cipőjét, amit kihalásztak a vizből:

— Meg tudnád mondani nekünk, miért lett öngyilkos ez a gyerek? Nem hagyott üzenetet, jó tanuló volt. Csak a kis barátja vallomására támaszkodhatunk, aki az utolsó volt, aki élve látta Róbertet.

— Hozzátok be a kis Láng gyereket! — hangzott a parancs.

Teleky tanácstalanul tartotta egyik kezében a sapkát, másikban az átázott cipőt. Bejött a kis Láng gyerek és megállt szótlanul.

— Egyszerre csak felcsattant Teleky hangja:

— Miért ölted meg a kis pajtásodat?

A gyerek fogai összeverődtek, felhuzta az orrát, de a könnyei előtörtek iszonyu tömegben és reménytelenül próbálta szétdörzsölni őket a két maszatos öklével.

— Én nem öltem meg kérem, csak viccből belelöktem a vizbe — sirta a gyerek — és nem jött föl aztán és akkor megijedtem és akkor hazudtam, de nem öltem meg, csak belelöktem ...

*

Teleky László szabadon és diadalmasan hagyta el a rendőrség épületét. Az egyik kedvesarcu rendőrtiszt megjegyezte:

— Ilyen embereket használhatnánk a rendőrségen.

Teleky zavartan mondta:

— Hát van itt nyomda is? — És a feltörő nevetésre hirtelen elhallgatott. Azt hitte, ugratni akarják.

Hosszu és reménytelen álláskeresés után Teleky elszántan beállitott a „Harmonia" nyomdába, bár tudta, hogy Mátyássy, a nyomdatulajdonos, Batay legnagyobb konkurrense. Félve mondta be a nevét és meg volt lepve, amikor maga Mátyássy jött eléje és a legbarátságosabban bevezette az irodájába. Teleky meghatottan mondta:

— Igazán végtelenül köszönöm a kedvességét Mátyássy ur. Amióta ez a dolog történt velem ... amióta „tisztánlátónak" neveznek, senki sem akar szóbaállni velem. Nem kapok munkát sehol. Az emberek félnek tőlem.

— Az emberek buták. De én sem alkalmazhatom magát, kedves Teleky ur.

Teleky hervadtan indult az ajtó felé és bizonytalan mozdulattal nyujtotta köszönésre a kezét. De Mátyássy megállitotta:

— Hallgasson végig, kérem. Ön munkásnak nem alkalmas, de boldog lennék, ha belépne az üzletembe, mint teljesjogu társam.

— Társ? Én? — ámuldozott a „tisztánlátó".

— Igen. Nem érti? Mérhetetlen hasznot jelentene az üzletemnek az, hogy ön kitalálja az emberek gondolatát.

Mátyássynak igaza volt. Az üzlet várakozáson felül prosperált. Teleky röviden végzett azokkal a megrendelőkkel, akikről tudta, hogy nem fognak fizetni, kitalálta, hogy a vevő mit akar csináltatni, ugyhogy rengeteg uj megrendelő jött csak azért, hogy a hires Telekyvel beszélhessen és megrendelés ürügye alatt személyes vonatkozásu kérdésekre válaszokat kapjon a tisztánlátótól.

És a lányok. Mint minden fiatalembert, a „tisztánlátót" is érdekelték a nők. De Telekynél ez az az érdeklődés rendszerint nagyon rövid ideig tartott.

A „tisztánlátási" képessége majdnem megbolonditotta. Valahányszor ugy érezte, hogy most megtalálta az igazit, hamarosan meglátta, hogy az illető hölgy csak a pénzét akarja, vagy a hiuságának hizeleg, hogy fel tudta kelteni a hires Teleky érdeklődését.

Mátyássy volt az, aki bemutatta őt Juliskának. Juliska csinos, okos, fölényes, fiatal lány volt, sokat járt külföldön és csak mulatott Teleky „földöntuli" képességein. Ugy nézett rá és ugy kezelte, mint a többi fiatal urakat, akik udvaroltak neki.

Amikor Teleky másfél óráig várt rá a kávéházban, ahol randevujuk volt, akkor érezte először a féltékenységet. A másfél óra után még várt egy darabig, aztán dühösen elrohant és elhatározta, hogy soha többé nem megy a lány közelébe. De egész éjjel nem aludt, szenvedett irtózatosan és másnap délelőtt felrohant a lány lakására és magyarázatot kért a be nem tartott randevu miatt.

Juliska kerekre nyitotta nagy, kék szemeit — maga volt a megtestesült ártatlanság — és a hazugsághoz szokott nők derült fölényével mondta,

— Jaj drágám, képzeld, mi történt? Nem szabad haragudnod. Ez a szörnyü fodrász megégette a hajamat és egész délután ott kellett maradnom, mig nagynehezen helyrehozta. Nézd szivem — és a homlokára huzott egy hajfürtöt — most már nyoma sincs az egésznek. Nem is látszik. Ezért nem mehettem el a randevunkra. Ugy-e megérted?

Teleky nem hitte el a megégett hajról szóló mesét, de a „tisztánlátása" nem jelentkezett. Pedig becsukta a szemét és minden erejét megfeszitve ki akarta találni, hol volt a lány a randevu idején, de semmi eredmény nem mutatkozott.

Juliska nevetett:

— Na, nyisd ki a szemedet, de ne bolondozz drágám. Itt van egy kis konyak, igyál.

És Juliska körül csodálatos dolgok történtek. Akármit hazudott is a lány, a „tisztánlátó" vakon hitt neki. Akármit csinált, Telekynek minden tetszett. Szerelmes volt.

Szerelmes volt és talán először életében érezte, hogy igazán boldog. Szeretett egy lányt és még a földöntuli, fantasztikus „tisztánlátása" sem tudta elvenni tőle Juliskát.

— Legyél a feleségem, Juliska. Szeretlek.

Juliska pirulva bólintott igent és mosolygott. A „tisztánlátó" kimondhatatlanul örült, mert nem tudta, mi volt a titokzatos mosoly mögött.

A „legfranciább“ magyar festő Budapesten

Mult esztendő elején indult első utjára a francia tengerjáró óriáshajók büszkesége, a „Normandie“, amely a „Queen Mary“ előtt a világ leggyorsabb luxushajója volt és ma is birtokosa az óceán Kék Szalagjának. A franciák a hajó első utján olyan párisi müvészt akartak kiküldeni Amerikába, akinek rajz-riport beszámolóját nemcsak a franciaországi, de a külföldi világlapok is szivesen veszik. A Le Journal, a L'Intransigeant szerkesztősége külön mükritikus bizottságot hivott össze, hogy állapitsa meg ki legyen az a müvész, aki tehetsége és tudása révén százszázalékosan képviselheti a mai francia müvészetet. Néhány napig az egész Montmartre lázban égett és a negyvenezer francia piktor három olyan jelöltet emlegetett, akik közül egyik sem született franciának. A japán Foujitát, a hollandus van Dongent, a magyar Vértest. És a nagy versenyben a magyar Vértes győzött. Franciaország őt küldte el a „Normandie“-val Newyorkba.

A „magyar Vértes“, ez az energikus arcu, de mégis mosolygó fiatalember, aki világviszonylatban is páratlanul álló karriert csinált rajzaival, most itt ül a Margitszigeten. Gomblyukában a francia becsületrend kis piros rozettája parázslik. Tizenhét esztendővel ezelőtt egyetlen szál ruhában érkezett meg harmadik osztályon a párisi pályaudvarra s most az Air France óriásrepülőgépen szállt le a Mátyásföldön.

— Nem tartja kissé soknak azt a tizenhét esztendőt, ami a harmadik osztály zsufolt kupéjától a repülőgép zsöllyéig elszaladt felettem? — kérdi mosolyogva. — Én bizony soknak tartom. Mint bankár vagy filmrendező sokkal hamarabb is megtehettem volna ezt az utat. Dehát én egyszerüen müvész voltam, semmi más. Dolgoztam s közben, azt mondják, karriert csináltam.

Legyint és mosolyog.

— Most, hogy egy hétre haza tudtam jönni, itt ezen a paradicsomi boldog csendességü szigeten érzem, milyen rettenetes nagy munka volt utat törni párisban egy huszonháromesztendős magyar gyereknek, aki jóformán egyetlen egy szót sem tudott franciául. Tudja, hol aludtam az első éjszaka amikor megérkeztem? A Père Lachaise-temetőben egy padon. Nem is nagyon okos felidézni ezeket a napokat. Napokat? Az első öt esztendőt, ami alatt talán egyszer sem tudtam rendesen megebédelni. Öt-hat év után már kezdtek megismerni a lapok, rendeztem néhány önálló kiállitást is és miután még mindig eléggé fiatal, rugalmas maradtam, hát ki tudtam várni a sikereket. Mig azelőtt 50 frankot kaptam egy rajzért, a lapok önmaguktól felemelték 100, 150, 200, 300 frankra a honoráriumokat. Aztán jelentkeztek az angol, francia magazinok, szinpadi diszletek, revük, dekorációk. Napi tizenhat órán keresztül dolgoztam és nagyon boldog voltam, amikor 1932-ben értesitettek, hogy megkaptam a becsületrendet. Harminchatéves voltam. Azt mondják ilyen fiatalon még senki sem érte el ezt a cimet. Nagyon jólesett. Ennél tizenhét esztendeje talán csak egy jobb napom volt. Most, amikor a repülőgép Pest fölé ért és a magasból megpillantottam az Országházat, a Citadellát.

Gyorsan belesziv a cigarettájába. Az arca piros és tele van izgatottsággal.

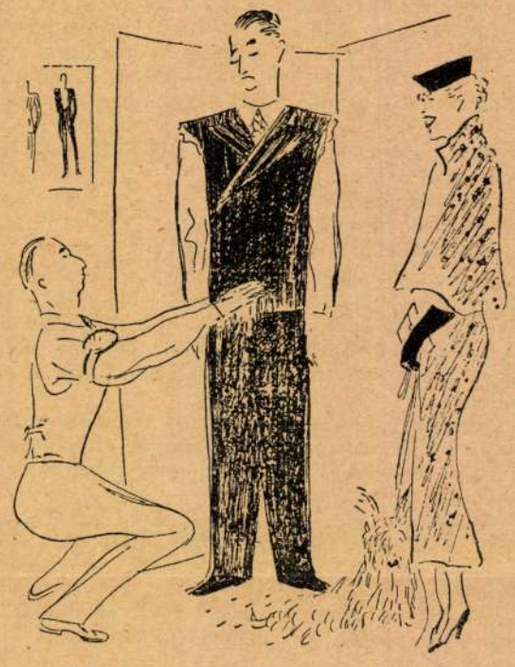

Vértes rajza a „Le Journal“-ban

— Egy hétre jöhettem csak, mert kinn rengeteg munka vár rám, de a jóisten tudja, hogy fogok én innen visszamenni. Gyönyörü ez a város és csaknem kábultan mászkálok az utcákon, micsoda nyugalom, rend, szépség, tisztaság tobzódik itt, szanatórium ez a város Európa bármelyik részéhez képest. Naponta tiz rajzot küldök ki a párisi lapoknak Pestről és azt is megirtam, hogy mindenkit irigyelni kell, aki itt élhet. Láttam a Gyöngyösbokrétát is és elakadt bennem a szó ennyi friss, ősi szépség izelésére. Verekedni fogok kinn Párisban, fellármázom az egész francia sajtót, hogy százával jöjjenek ide Budapestre.

Olyan lelkesedéssel, örömmel beszél, hogy a szomszédaink is hozzánk figyelnek.

— A jövő évi párisi világkiállitáson felépitek egy egész magyar falut. Ha ezek a gyöngyösbokrétás leányok, legények eljönnek oda, hát sztárjai lesznek a kiállitásnak.

A telefon cseng a hotelhallban. A pincér szaladva jön s jelenti: — Vértes urat Páris hivja, Páris a „Le Journal“ szerkesztősége.

— Már tegnap is felcsengettek — mondja — és megkérdezték, hogy mi lesz, ittragadtam Budapesten? Az egyheti szabadság már lejárt, menjek vissza repülőgépen. De én mindig kiagyalok valami jó ürügyet, hogy legalább még néhány napig maradhassak. Hűtlen lettem Párishoz.

(—)

Ünnep 1936. III. 28.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

Vértes Marcell
1961 OKT 30.

5 ÉVE, 1961. október 31-én halt meg Párizsban

Vértes Marcell,

a nagy hírű, sokoldalú magyar képzőművész. Fiatalon élclapok rajzolója volt, majd frontkatona. Az 1918-as forradalom idején maró szatírájú plakátjai keltettek hatást. A tanácshatalom leverése után emigrációba kényszerült. Bécsből Párizsba ment. Festményeivel, rajzsorozataival, litográfiáival, rézkarcaival, főként pedig elmés plakátjaival ismert művésznevet szerzett. A párizsi művészeti és irodalmi élet nagyjairól, de másokról is készült sok portré dicséri kiváló ábrázolókészségét. A karikatúra műfajában szellemességével a legnagyobbak sorába emelkedett. Egyik eisimerten vezető mestere volt a könyvillusztrálás művészetének. Elsőként Karinthy „Tanár úr kérem" című könyvét díszítették rajzai. Ezt kis könyvtárnyi munka követte. Nem egy modern francia könyv éppen az ő illusztrációi révén lett bibliofil érték. Színpadi részlet-tervei is eseményszámba mentek. Francia katonaként harcolt a német fasiszták ellen, majd a fasiszta rémuralom elől Amerikába emigrált. A háború után — felváltva — Párizsban és New Yorkban élt. Negyvenévi távollét után, 1959-ben hazalátogatott. További hazalátogatásaira tett ígéretének valóraváltásában halála meggátolta.

minden előnyet elvező ausztrál
együttes. A mai formákat ismerve
Balczó csak akkor veszthetl el a
világbajnokságot, ha a lovaglása
rosszul sikerül, vagy hibát lő. Vívásban, úszásban és futásban
ugyanis ő a legkiegyensúlyozottabb, mindhárom számban kiemelkedő teljesítményre képes versenyző.

Az idei öttusa világbajnokság
előjátéka, az ifjúságiak világbajnoksága Pozsonyban már augusztus végén lezajlott, és nagy magyar sikert hozott. Kelemen és a magyar csapat világbajnokságot nyert. Ez a siker biztató a felnőtt VB előtt. Reméljük, legjobbjaink követik a jó példát, és kiköszörülik a tíz esztendővel ezelőtti csorbát, Melbourne-ben is öregbítik a magyar öttusa-sport hírnevét.

Ardai Aladár

lékek ő

Szúrópróba

Csökött politika, szökött művész

Nyerges András

Van egy történet, mely azt képzelteti velem: Hérakleitosz elállt volna tételétől, miszerint „nem léphetsz kétszer egyazon folyóba", ha ismerhetett volna bennünket, magyarokat.

Amikor Vértes Marcell, akit a franciák magukénak vallottak, 1947-ben visszatért Amerikából, párizsi kiállításának katalógusában így írt Jean Cocteau: „Kedves, kecses, elbájoló, könnyed, gyöngéd – nemcsak felfrissíteni kellene ezeket a szavakat, ha Vértesre alkalmazzuk őket, de tetőpontig fokozni, addig a végletig, ahol a szív villamos szikrái pattannak…" Vértesnek azonban Franciaország már csak a második hazája volt s Amerika szívesen lett volna a harmadikká. A mese azonban nálunk kezdődött, 1918 őszén, amikor a Fidibusz, a Szamár, a Borsszem Jankó és más élclapok munkatársa, az Így írtok ti első illusztrátora mint éppen leszerelt katona tanújává lett a „lánchídi csatának" s rajzolt egy mozgósító erejű plakátot Lukachich, a sortüzet vezénylő városparancsnok ellen. Így derült ki, hogy ehhez a műfajhoz is affinitása van. Politikai plakátjai, litográfiái olyan ismertté tették, hogy 1919 őszén, a különítményesek bosszúja elől – más értelmiségiekkel együtt – Bécsbe kellett szöknie. „Megfogadtam, ha sikerül a bőrömet megmentenem, távol tartom magam minden harctól – mondta 1959-ben ezekről az évekről. – Táncosnőket, ragyogó fiatal testeket fogok rajzolni, hogy boldog pillanatokat szerezzek az embereknek." Ebből azonban egyelőre semmi sem lett. Közbeszólt a magyar történelem, meg az emberi tisztesség. Vértes megjelentetett egy albumot, mely világszerte tanúbizonysággá vált a fehér terror létét illetően, épp az idő tájt, amikor Horthyék ennek tagadásával próbáltak szalonképessé válni. A könyv oly híres lett, hogy Mihályfi Ernő az Est-lapok riporterekként 1924 decemberében, a New York-i Public Libraryben is felfigyelt rá: „Vértes Marcellnek egy albuma van itt, Rajzok a magyar pokolból…" Hogy a kötet mitől vált annyira jelentőssé? Íme, a kortárs, Gábor Andor leírása egy részletéről: „A kép egy szepegő áldozatot ábrázol, aki előtt antanttiszt áll s az áldozat panaszát jegyzőkönyvbe akarja venni. A tiszt mögül az iszonyú darutollas fúrja szemét az áldozat rémülettől tágra nyílt szemébe. Aki a képre néz, tudja, hogy a félig agyonvert ember az antanttisztnek csak azt mondhatja: hozzá egy ujjal se nyúltak."

Teltek az évek, s Vértes végre azzá válhatott, amivé szeretett volna, a nemzetközi kritika pedig vissza is igazolta ezt: Paul Morand, André Salmon könyvei Toulouse-Lautrec utódaként emlegették. A világ minden nagy kiállítótermében megrendezték a tárlatát s záporoztak rá az elismerések.

Nem állítható, hogy a magyar sajtó tudomást se vett volna róla. Az Új Nemzedék 1924. június 15-én például így írt: „Akik még nem jöttek haza, de hazafelé kacérkodnak, azok közt első helyen van Vértes Marcell, a reggel, délben, este megjelenő sajtó szerint a magyar nemzet büszkesége és reprezentánsa…" Közbevetőleg hadd iktassam ide, mit írt ez a Vértes iránt állítólag elfogult sajtó akkor, amikor 1925-ben, az Ernst Múzeum egyik csoportos tárlatán Vértes néhány képe is felbukkant: „A Párizsban nagy feltűnést keltett grafikákból minden virtuozitásuk, szemfényvesztő frappánsságuk mellett is hiányzik a mély természeti erő. Szatírája ügyes és metsző, de hiányzik belőle a bátor szembenézés a felidézett jelenségvilággal…" És most vissza az Új Nemzedékhez: „…Mi egészen mást tudunk Vértes Marcellről. Az ügyészség ellene is vádat emelt nemzetgyalázás bűntette miatt, mert ez a büszkeség az ÚGYNEVEZETT fehérterrorról albumot adott ki és ezt a szörnyűséges munkát Stockholmban meg is jelentette…"

Amikor már a forradalomhoz, illetve a fehérterrort ábrázoló albumhoz képest évtizednél hosszabb idő is eltelt, 1936 júniusában Vértes Marcell megint elkövetett valamit, amin az Új Magyarság című lap tajtékozva háboroghatott: „Meg vagyunk hatva tőle, hogy a világhírű művész hazasettenkedik, haza méltóztatik neki óvakodni. Meg vagyunk hatva attól is, hogy a baloldali, most éppen alkotmányvédő sajtófront diadalúttá igyekszik FAJÍTANI a nagy művésznek ezt az óvatos hazalopódzását. Amit a gyűlölettől, perverz bosszúszomjtól, az ártani akarás démoni aljasságától megszállott toll és ecset elkövethet egy ártatlan országgal szemben, azt ez a Vértes Marcell mind elkövette ellenünk. Kezünkben van ama propaganda-levelezőlapoknak egy gyűjteménye, amit ez a Weiszhauss Marcell odakint a letiport Magyarország ellen szétárasztott!" Hinnénk, nem hinnénk, az igazi felzúdulás abból lett, amit Vértes Az Estnek nyilatkozott: „Az 1937-es párizsi világkiállítás rendezői a Grand Palaisban helyet biztosítottak számomra, hogy egy harlemi városrészt csináljak, én azonban egy magyar falut akarok csinálni. Belementek. Ezért jöttem most Pestre…" Egy héten belül másodszor is Vértesnek rontott az Új Magyarság: „A nagy Marcell bejelenti baloldali ámulóinak, hogy ő most echt magyar parasztot akar látni, sőt, szerepeltetni a párizsi világkiállításon. Kár, hogy megindultságunkat megzavarják a kommün utáni időben külföldön kelt ironikus levlapok, melyek alá Vértes Marcell neve van írva. Ezek ugyanis egy kissé összevissza gyalázzák azt a magyar fajtát, amely iránt a nagy rajzoló most nosztalgiát érez. Ezeken a rajzokon a darutoll, a fokos valami szörnyű ázsiai vadtörzs jelvényeihez hasonlít s félig emberevőként szerepel a magyarság!"

A történet Domján Józseffel, a színes fametszés technikájának első hazai alkalmazójával folytatódik, akinek 1948 márciusában, a stockholmi Hahne-szalonban nagy sikerű kiállítása volt s Európa-szerte kezdték ismerni a nevét. Domján fametszetsorozatai Budai Nagy Antalról, Hunyadiról, Spartacusról 1956 tavaszán meghozták számára a Kossuth-díj III. fokozatát. Októberben azonban külföldre távozott s a neve ettől fogva tabu lett, még a lexikonok is úgy tettek, mintha ilyen nevű művész sosem élt volna. 1966 tavaszán aztán az MSZMP elméleti folyóiratának rovatvezetője megtámadta a Művészet című lap kritikusát, amiért az Domján világhírűvé vált munkásságáról nem átallt „az illusztrációkkal öt oldalra rúgó" méltatást közölni. „Nem vonjuk kétségbe a genfi, a lausanne-i, a New York-i, a bostoni és más rangos kiállítások zsűrijének döntését, a nyugati műkritikusok hozsannájának megalapozottságát" – írta a Társadalmi Szemle. S hogy akkor miért a fölháborodás? „…de a Kossuth-díj egykori birtokosa, aki az ellenforradalom alatt disszidált, majd Svájcban 1957-ben megjelentette Ungarische Legende című metszetsorozatát, melyben GYALÁZATOS ROSSZINDULATTAL ÉS REAKCIÓSAN állította egy sorba hősi hagyományainkat a néphatalom elleni támadással, milyen címen kerül egyenlő elbírálás alá a népünkhöz hű magyar művészekkel?" Közbevetőleg: Domján albumáról az iránta állítólag elfogult emigráns Irodalmi Újság 1957 júliusában így írt: „A műben jelentkező eszmei tisztázatlanság megmutatkozik a kompozícióban is. A könyv metszetein nem vonul végig egységes szerkezeti elgondolás." Vissza a magából kikelt Társadalmi Szemléhez. Szerinte Domján művészetének elismerése „rozsdapöttyöket oxidál politikai fegyvereinkre". Az sem vitás, írja a lap, hogy ez esetben „a politikai vakság NEMZETI ÖNÉRZETÜNK MEGSÉRTÉSÉVÉ VÁLIK!" Az Új Magyarság ellenében azt mégis a Társadalmi Szemle javára írhatjuk, hogy eszébe jut föltenni a kérdést: „Miért van az, hogy ha valamit ki akarunk igazítani, csak az előjel változik, a szélsőség marad?"

Az Ahogy tetszik magazin kizárólagos támogatója a Pannon GSM

...pedig érzem, ...nincs lehetőség. Bárkik előtt szerepelek, abból presztizskérdést csinálok, hogy aki ott ül a nézőtéren, azt megnevettessem. Mert ez az én feladatom. Akkor is, ha a közönségnek „szájzára" van és a műsor elején húsz-huszonöt percet kell eltöltenem a „recs-

és a rossz kertjében
(Európa Kiadó)

5. Tandori Dezső:
Kész és félkész katasztrófák
(Magvető Kiadó)

(Külügyminisztérium)

5. Montaigne:
A kegyetlenségről
(Európa Kiadó)

Fordította: Mervel Ferenc
(Mentor Kiadó)

5. Andrei Makine:
Amour-parti szerelmesek
(Ab Ovo Kiadó)

(Osiris Kiadó)

5. Kovács Z. – Megyesi G. – Váncsa I.:
Első oldal
(Irodalom Kft.)

jelmeztervek, vagyis „Színház az egész...". Szellemet felcsigázó, egyszersmind üdítő szórakoztatás.

Uhrman György

■ *(A Globe Színház Zenészei*
1. Shakespeare's Music
2. The Masque of Oberon
1-1 CD, Philips, 1997)

Londoni levél

Kitaj bosszúja

Sárközi Mátyás

Nem csak a pesti Műcsarnokban, a Brit Királyi Művész Akadémia termeiben is megrendezték a Szalont. Igaz, itt évente tárják egész nyáron látogatható monstre mustra formájában a nagyközönség elé a termést, és mivel csak a háborús esztendőkben, a hulló bombák közt nem kockáztatták a kiállítás megrendezését, ez most már sorrendben a kettőszázhuszonkilencedik. Része a Summer Exhibition a londoni „szezon"-nak éppúgy, mint a Chelsea-beli virágkiállítás, a wimbledoni teniszbajnokság, vagy a Buckingham Palota kerti fogadásai. Dől a Piccadillyn található, patinás épületbe a külföldi és brit művészetkedvelők serege. Átlagban százhúszezer a látogatók száma és elkel mintegy háromezer kép, grafika vagy szobor.

Zsűrizés nélkül szerepelhetnek a tárlaton az akadémia tagjai, akár több képpel is, a mások által beküldött műveket pedig ők válogatják, váltott brigádokban, meglehetős sebesen, mert a kezelhető méretű képeket, plasztikákat az akadémia növendékei mintegy „futószalagon" viszik át a zsűrizőtermen, csak olyankor állnak meg egy-egy akadémikus intésére, ha az közelebbről óhajt megvizsgálni valamely művet. Van előszelekció, utószelekció és még az akasztásnál is kiesnek a falra már fel nem férő képek, pedig nagyon sűrűn és egész a mennyezetig akasztanak, megpróbálva mindeközben valamiféle rendet teremteni témák, színek és stílusok között.

Akkor vonz még több látogatót a londoni Szalon, ha van eseménye. Például ha egy-egy valóban korszakos zseni hajlandó bemutatni új munkáját az akadémián, feledve, hogy az átlagszínvonal nem méltó hozzá. Vagy ha valamelyik művész kirukkol valamiféle hökkentő témával, megoldással, technikai újdonsággal.

S idén van egy olyan nagyméretű festmény, mindjárt az első teremben, szemben a bejárattal, amelyről vitázik és beszél az egész angol műértő társadalom. Az ukrán származású, amerikai születésű s a Londoni Iskolához sorolt R. B. Kitaj különös, kollázsszerű kompozíciójáról van szó, amely afféle vádbeszéd a „gonosz műkritikusok ellen". Kitaj 1994-ben megrendezett londoni gyűjteményes kiállítását a kritikusok lehúzták, azt írták, hogy a festő önmagát ismétli, de már azt sem igazán érdekfeszítően. Ettől nem maga a művész omlott össze, hanem a felesége, Sandra Fisher festőművésznő – és Kitaj állítja, hogy az igazságtalan bírálatok okozta súlyos megrázkódtatás siettette az évben bekövetkezett halálát. Negyvenhét éves volt. „A kritikusok megölték Sandrát" – mondja Kitaj. S azóta minden évben fest egy képet, amely – magyarázata szerint – nemcsak festmény, hanem afféle vizuális folyóirat, rendszertelenül „megjelenő" magazin, olyasféle, mint amilyet annak idején a dadaisták terveztek. A cél: bosszút állni a fanyalgásukkal helyrehozhatatlan kárt okozó műítészeken. Kitaj egyben bejelentette, hogy elhagyja Londont, gyermekei szülővárosát, az európai művészeti központot, ahol az akadémia és a kortárs képzőművészet rangos múzeuma, a Tate galéria oly jó volt hozzá, míg a kritika vérig sértette. Visszaköltözik Kaliforniába, és a kék ég alatt, a pálmafák között megpróbál felejteni.

Az idei Szalon rendezői valóban kedvezni igyekeztek Kitajnak, aki egyébként tagja a brit művészeti akadémiának. Fő helyen függ a Sandra Három címet viselő, megdöbbentően vad kompozíció, és felkérték a festőt, hogy a terem többi falára a baráti köre terméséből válogasson. Így a nyári Szalon gazdagodott olyan festők műveivel, akik máskor nem szívesen keverednek a tömegigényt kielégítő, kisebb rangú társaik közé. Lucian Freud (Sigmund unokája) állít ki például remek rajzot nem kevésbé excentrikus festőtársáról, a néhai Francis Baconról; Leon Kosoff is küldött képet, Frank Auerbach pedig egyenesen Sandra Fisher portréjával van jelen. Megdöbbentő arcképe ez egy fáradt, szikár asszonynak, aki szemmel láthatóan feladta az életet.

Kitaj cinóbervörösben lángoló vászna Manet „Maximilian császár kivégzése"-nek a parafrázisa. Kitaj kedvenc mestere, Manet és ő maga lőnek puskájukkal – de egyidejűleg hímvesszejükkel is – a manipulált, gonoszkodó, ártó kritikát megtestesítő, sokszemű szörnyfejre, amelynek a szájából hányadék lövell, rajta ezzel a feliratal: „a szenzációhajhász újságírás gyilkol". A művész haragja a mindent kiteregető, magánéletekbe gázoló zsurnalizmust ostorozza, amely embereket tehet tönkre etikátlanságával.

Manet a maga korában szintén sokat szenvedett kritikusaitól, a támadások elvették az életkedvét, s ötvenegy évesen halt meg. Zola állt ki mellette, miként Dreyfus védelmében is. „Ma nincsenek Zolák, követem tehát Cézanne példáját, aki az ártó kritika elől a léleknyugtató Provence-ba vonult vissza, és megyek a napsugaras Kaliforniába" – mondja Kitaj. Végeredményben London szegényebb lesz egy kitűnő festővel, Kitaj valóban ellaposodó oeuvre-je pedig gazdagodott egy indulatos, izgalmas, meghökkentő kompozícióval.

Az Ahogy tetszik magazin kizárólagos támogatója a Pannon GSM

13. Tel.: 322-2499.

HIVATALI PATKÁNYOK (am.)* f11, 12, f2. 19–21-ig éjjel f11 is. Mátrix (am.)* 3, f6, 8.

HUNYADI: XIX., Üllői út 283. Tel.: 282-9510.

HIVATALI PATKÁNYOK (am.)* h5, h7, h9. Briliáns csapda (mb. am.)* 21-én de. n11. Mint a hurrikán (am.)* 21-én f1. A múmia

... (am.)* 22-én 5. Hét év Tibetben (am.)* 22-én 7. Egy hölgy arcképe (ausztrál)* 23-án 5. Good Will Hunting (am.)* 23-án 7. Káma-Szútra (am.–indiai)** 24-én 5. Kundun (am.) 24-én 7. A kertben (szlovák) 25-én 5. Csalóka napfény (orosz–fr.)* 25-én 7. Blue Box Kertmozi: Bolse vita (magyar) 19-én 9. Aug. 20.: Szünnap! Egészséges erotika (magyar)* 21-én 9. Legényanya (magyar) 22-én 9. A kis Buddha (olasz–ang.)* 23-án 9.

án h6. Shop-stop (ff. am.)** 21-én 6. 23-án h6. 25-én éjjel 10. Életem szerelme (am.)* 24–25-ig 6. Lolita (am.)*** 19–20-ig és 23–24-ig f8. Szerelmes Shakespeare (am.)* 21–22-ig és 25–én h8. Comic strip – Képtelen képregény (am.)** 19–20-ig éjjel 10. Kegyetlen játékok (am.)** 21-én éjjel 10. Pókerarcok (am.)* 22-én éjjel 10. Kolorlokál (magyar, angol felirattal) 23-án éjjel 10. A szerelem hálójában (am.) 24-én éjjel 10.

1880–1980 (Bódy G.) + Amerikai anzix (Bódy G.) 19-én f7. A világ emlékezete (fr., A Resnais) + Tavaly Marienbadban (fr., A. Resnais) 19-én f9. A francia nő és a szerelem (fr., R. Calir) 20-án f5. Volt egyszer egy Amerika I–II. (am., S. Leone) 20-án 7. Állat az emberben (fr., J. Renoir) 21-én f5. Tűz van, babám! (cseh–olasz, M. Forman) 21-én f7. Sebek (jug., S. Dragojevic) 21–22-ig és 25-én f9. 23-án f7. Suttogások és sikolyok

Elizabeth (ang.)* 9. Meg egy nap a Paradicsomban (am.)*** 19–22-ig h5. Központi pályaudvar (brazil)* 23–25-ig h5. Kegyetlen játékok (am.)** h7. Jackie Brown (am.)** f9.

VÖRÖSMARTY: VIII., Üllői út 4. Tel.: 317-4542.

Amerikai história X (am.)** h4, h6, h8. CSÚCSFORMÁBAN (am.)* este h10.

Példás bun...

Tizenhárom évi... tésre ítéltek e... az Egyesült... arra utasí... hogy a vá... öntsék a ... zett mérge... *Gary Benk*... városban ... illetve ola... gának újra... sodott üze...

GÖRÖG NYÁR!

Apt. vagy szálloda, 1 hét repülővel

Kréta 59.900,-tól
aug. 26., szept. 2., 9., 16.

Korfu 49.900,-tól
aug. 25., szept. 1., 8., 15.

Rodosz 59.900,-tól
aug. 22., 29. szept. 5., 12., 19.

Ciprus 69.900,-tól
aug. 25., szept. 4., 11., 18.

SPANYOL NYÁR!

Apt. vagy szálloda, 1 hét repülővel

Mallorca 84.900,-tól
aug. 25., szept. 1.,8.,15. **/*** hotel

Malaga 84.900,-tól
aug. 28., szept. 4.,11.,18. **/*** hotel

Salou 34.900,-tól
aug. 20., 27., szept. 3. 10 nap busszal

MEDITERRÁN NYÁR!

Apt. vagy szálloda, 1 hét repülővel

Szicília 74.900,-tól
aug. 20., szept. 3., 17.

Málta 79.900,-tól
aug. 27., szept. 6., 13.

Antik Itália 54.900,-tól
szept. 3., okt. 8. (körutazás)

Apartmanok, szállodák, októberig!

West Travel
Budapest. III., Szépvölgyi út 3/a.
Tel.: 368-6051, Fax: 387-8978
valamint az emblémával ellátott irodákban és az IBUSZ irodáiban az egész országban.

Véptes Marcel

Napi M.o. 1999 aug-19

Irány a napfény!

A West Travel Utazási Iroda és a Napi Magyarország játék...

Nyereményünk ezúttal 1 hét Rodoszon.

Elhelyezés 3 csillagos tengerparti szállodában. Utazás re...

Minden hónapban más-más országra vonatkozó kérdésekre kell pályázóinkn... hetente egyszer jelenik meg lapunk hasábjain, amikor 4-4 kérdést tes... olvasóinknak. A megfejtéseket havonta, egyszerre kérjük beküldeni. E heti ké...

1. Melyik szigetcsoport tagja Rodosz?
2. Milyen magas Rodosz legnagyobb hegye?
3. Mire utal a Rodosz név?
4. Mi Rodosz legnagyobb városa?

Sok szerencsét kívánunk minden kedves...

A megfejtéseket az 1537 Bp., Pf. 440 címre ké...

A borítékra írják rá: „Irány a napfé...

Beküldési határidő: 1999. szepter...

FOTÓ. VÉGEL DÁNIEL

Magyar Művészeti Akadémia pályázata

nk és bajunk, Trianon

mia magyar harmóniás énekek a
tó- XVIII. századból című zenés-
ti- tudományos gyűjteményéért.
A Arany oklevéllel jutalmazták
Kunkovács László etnográfust a
Pásztoremberek című sorozat
táért, továbbá *Kovács Józsefet* a
a haranglábak című könyvéért.
rany oklevelet kapott továbbá:
nlaki Zsolt a Kopócsapáti-
plom rekonstrukciós ter-
Bella István Ábel a
sivatagban című kötetéért, *Kiss Anna* De című verseskönyvéért, *Kiss Dénes* Szó-ját-szó-ház című tervéért. Valamint *Kovács Levente* Kép kerettel című zeneművéért és *Lakatos Pál* Bűnünk és bajunk Trianon című kötetéért. Ugyancsak Arany oklevéllel díjazták a makói művésztelep alkotóközösségét a Képek a magyar történelemből című sorozatért. **Kákonyi**

GALÉRIÁK, MŰVEK, AUKCIÓK

Rejtett értékek nyomában

Balzac egyik művében utolérhetetlen pontossággal írta le, milyenek is a párizsi utcák. Eme „utcakarakterológia" vagy „utcajellemrajz" mintájára elmeditálhatunk azon is, vajon hol, miért telepednek meg a kultúra intézményei, s vajon miért maradnak távol máshonnan. Vannak olyan helyek egy-egy városban, ahol például egymás után nyílnak meg a galériák, aukciósházak, s vannak olyanok, amelyek hosszú ideig „érintetlenek" maradnak a művészettől. Vannak azután olyanok, amelyek évtizedek után váltanak, s válnak „képtelen" utcából „képessé". Képessé a szó szoros értelmében, s válnak képessé arra is, hogy új minőséget lopjanak az ott lakók, arra járók életébe.

Valami hasonló jelenségnek lehetünk tanúi az utóbbi években a főváros IX. kerületében, a Belső-Ferencváros egyik utcájában, a Ráday utcában, amelynek egyik vége a Kálvin térbe torkollik, a másik vége pedig a Bakács tér–Nagykörút magasságáig vezet. Néhány esztendővel ezelőtt vigasztalanul sivár volt ez a hosszú utca, mintegy annak a jelképe, hogy az európai nívójú belváros határain, ha láthatatlanul is, de ma is ott magasodnak az egykori városfalak, amelyek mögött az egyre lejjebb csúszó külvárosiak élik a valódi nagyvárosi életet. Ma viszont rá sem ismerni az utcára: kiülős kávézók, sétáló emberek, a Bakáts téren színházi előadások, az utca két végén pedig galériák.

Éppen egy galéria megnyitása jelezte néhány évvel ezelőtt az idők változását. Akkoriban „egy fecskének" tűnhetett a Ráday Galéria, amelynek megjelenését azonban így is csak üdvözölni lehetett, hiszen új színt jelentett a magyar galériák között. Újszerűsége elsősorban nyitottságában rejlett, abban a nyitottságban, amelynek köszönhetően a kortársak és a korábbi generációk művei egyaránt megjelentek a kiállítóteremben, amelynek köszönhetően a galéria saját programja mellett olyan kiállításoknak is helyet adott, ad, amelyek „kívülről" érkeznek, sőt aukciók rendezésére is vállalkozik – a rugalmasság azonban a galéria eddigi működése során együtt járt a minőségi mérce következetes érvényesítésével.

Három jelentősebb vállalkozás teszi figyelemre méltóvá a galéria működését. Egyrészt az a kiállítássorozat, amelyet az Ozirisz Alapítvány kezdeményezését felkarolva a magyar művészet rejtett értékeinek bemutatására rendez a galéria, a közeli vagy távolabbi múlt kiváló, de a közvélemény számára viszonylag ismeretlen művészek alkotásaiból. Másrészt az a hasonló jellegű galériákkal együttműködve szervezett sorozat, amely a XX. századi magyar művészet egyéb-ként elismert mestereinek munkásságából ragad ki egy-egy korszakot, műegyüttest. Harmadrészt az a vállalkozás, amely a magyar konstruktivista művészet és annak nemzetközi kapcsolatai bemutatására irányul.

A galéria legutóbbi – éppen látható – két kiállítása az első és második bemutatósorozatba tartozik. *Bizse János* (1920–1981) munkáinak kiállításával olyan pécsi festőt „fedez fel" a galéria, akinek képei a magyar nonfiguratív művészet élvonalába tartoznak. Az emeleten viszont olyan művész – *Vértes Marcell* (1895–1961) – alkotásai szerepelnek, aki külföldön szerzett hírnevet, s akinek munkái a Magyar Nemzeti Galériában és külföldi múzeumokban egyaránt megtalálhatók. Tánc című sorozata viszont igazi unikum: az 1922-ben a bécsi *Rudolf Brettschneider* által kiadott tízlapos mappa színes litográfiákat tartalmaz. Összesen tíz darabot, a korabeli nagyvárosi élet izgalmas dokumentumait. Külön öröm, hogy olyan helyen, ahol éppen újjászerveződni látszik az élet, ahol új városközpont alakul a szó legteljesebb értelmében.

-szó.

Véktes Marcel

Művei: Pierrot; Két táncosnő, teány kalapban, Fiatal lány kisteatrezével, Műlovarnő. Cirkuszi alakok, Virágszokor meg egy kislány, Szoptató fiatal anya

Vigilia, 1960, 7 sz., 440 old.

MDK

Vértes Marcell, festő 2

1919 őszétől Vértes is külföldön dolgozott. Sok tárlata volt Párizsban. 64 is halt meg 1961-ben.

Utolsó kötete (grafika - karikatúra):

Nous les abstraits (Mi, absztraktok)

— : Rajzos karcsúsítások

6

ESTI LAP, Bp. 1968. szept. 21.

Vértes Marcell grafikus M.D.K.

Külföldön élt, felváltva dolgozott Párizsban és New Yorkban.

Budapesten 1925-ben

1960-ban volt kiállitása.

Dancing c. album 1925.

It's all mental, 1949.

Pataky Dénes: Vértes Marcell grafikái a Magyar Nemzeti Galériában 1 97.1.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

Vértes Marcell grafikus M.D.K.

Első munkái riportrajzok, karikaturák és illusztrációk voltak.
Illusztrálta Karinthy:Tanár ur kérem c. kötetét 1919-ben plakátjaival szerepel a Tanácsköztársaság alatt,

melynek bukása után elöbb Bécsbe, mjd Párizsba költözött.

Pataky Dénes: Vértes Marcell grafikái a Magyar Nemzeti Galériában 197.1.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

Vértes Marcell grafikus M.D.K.

96 grafikájával gazdagodott a MNG 1959-ben a művész ajándékaként,

1955-ben a Szémüvészeti Muzeumnak ajándékozott kilenc lapos Daphnis é Chloé -sorozat / hidegtü/

1957-ben került a Galériába.

1895. aug. 20-án született Ujpesten.

A Képzőművészeti Főiskolán Ferenczy Károly tanitványa.

Pataky Dénes: Vértes Marcell grafikái a Magyar Nemzeti Galériában 197.l.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

Vértes Marcell,1895-,grafikus

"Lukacsics" /1918/.c plakátja.Siró asszony két gyerekkel,háttérben a katonaszökevény kivégzése. 31.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátmüvészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Vértes Marcell grafikus M.D.K.

1930 óta terveket, beállitásokat készitett szindarabok, ballettek és filmek részére.

Marivaux: La Dispute, Comedie Francaise 1930.

Offenbach: Szép Helena, Párizsi Opera, 1955.

Mint Toulouse Lautrec müvészetének utóda 1952-ben ő készitette a moulin Rouge c. angol film terveit és ő rajzolta a mulató abroszain megszületö Lautrec-rajzokat.

Pataky Dénes: Vértes Marcell grafikái a Magyar Nemzeti Galériában 197.1.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

M.D.K.

Vértes Marcell

Falfestményei a párizsi Musée National de l'Art Modern-ben,

a new yorki Hotel Waldor Astoria-ban

" Metropolitain Museum of Art-ban

Kislány lóval, /selyempatron eljárással készült/

Pierette hegedüvel,

Kislányfej.

PÉtaky Dénes: Vértes Marcell grafikái a Magyar Nemzeti Galériában 197.1.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

Vértes Marcell

— **Vértes Marcell tavaszi kiállítása Párizsban.** *Párizsból* jelentik: Nagy érdeklődés közepette nyílt meg *Vértes* Marcellnak, a Párizsban élő kiváló magyar festőművésznek és világhírű rajzolónak kiállítása a Faubourg Saint-Honoré 69. szám alatt levő *Galerie de l'Élysée*-ben. A kiállítás helyiségeit a verniszázson a legelőkelőbb párizsi közönség töltötte meg: híres politikusok, diplomaták, művészek és színésznők jöttek el, hogy megnézzék Vértes képein — *egymást*. A kiállítás elegáns meghívójának szellemes, kedves előszavát *Colette* asszony, a híres írónő írta, aki találó, ízléses és lelkes szavakat talált *Vértes* Marcell művészetének jellemzésére és dicséretére — ama speciális művészet dicséretére, amely immár a francia főváros egyik külön színévé lett. A verniszázs óta városszerte beszélnek *Vértes* egy-egy kitűnő portréjáról, kivált Mrs. *Fellowes*, Mme *Wellington Koo*, Mademoiselle *Chanel*, Mme Paul-Louis *Weiller* — no és természetesen *Colette* pompásan sikerült képmásáról. Annyi máris biztos, hogy *Vértes* Marcell kiállítása a tavaszi párizsi szezón egyik legnagyobb sikere.

Pesti Napló 1938 III. 13

Vértes Marcell

Az Est

1939. január 18.

• **Magyar művészsiker.** A Párizsban élő zseniális magyar művészről az utolsó három napon három hírt is láttunk a külföldi sajtóban. Kettőt a londoni lapokban: 1. *18-án nyilik meg Londonban a Vértes rajzainak és festményeinek a kiállítása.* 2. Vértes készen van a *Thief of Bagdad* (A bagdadi tolvaj) című Korda-film *dekorációival.* És 3. amit a *Newyork Times*-ban olvastunk tegnap: a napokban mutatják be a newyorki Radio City-filmszínházban a *Mikádó* című színes képet. Mr. Hull, a Radio City igazgatója ezt nyilatkozza a prömier előtt:

— *Sohase láttam ilyen gyönyörű díszleteket és kosztümöket, amilyeneket most a magyar Vértes csinált Amerikának.*

Vértes Marcell, festő

1

Sokoldalú művész: festő, plakátrajzoló, grafikus, karikaturista, könyvművész. A forradalmak idején híres volt Lukacsich-plakátja.

–: Rajzos Krónikások 6

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. szept. 21.

MDK

Vértes Marcell
grafikus

H.D.K.

Életéről — kisfiú és növére (repro)

Fedor: Pesti gyorsinterju Vértes Marcellel
Nők Lapja, 1960. máj. 19. – 20 szám.

H.D.M.

Vértes Marcell
grafikus

M. D. K.

A Magyar Nemzeti Galériának ajándékozta
40 művét. — Kiállítása volt a Magyar Nemzeti
Galériában. — Méltatás. — Daphnis és Chloe (repro)

Párizsból látogatóba harajött Vértes Marcell.
Ország-Világ, 1960. jún. 1 — 22 szám

Vértes Marcell, grafikus

Kiállítása nyílt meg Debrecenben, a Déry Múzeumban.

-:Hír.

8.l

Népszabadság. Bp. 1960. aug. 17.

Vértes Marcell, grafikus

Hódmezővásárhelyen a Tornyai János Múzeumban Vértes Marcell grafikai kiállítása nyílt meg.

— : Hír

10.(

NÉPSZABADSÁG Bp. - 1961. febr. 28. [Vidéki]

09

MDK

Vértes Marcell, festő, grafikus

Önéletírása mintegy másfélszáz rajzának reprodukciójával jelenik meg.

— : Képeslap aluminiumfólián 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jan. 22.

Vértes Marcell

festő

Tanulmánykötetének plakett-művészete.

A magyarországi műv. tört. I. 480.
Corvina 1971.

Vértes Marcell

művének reprodukciója szerepel
a Tanács Köztársaság plakátjainak
albumában

Népszava 1969 március 21
7. old.

Vértes Marcell

Erdőben jelenik meg önélet-
rája 150 rajzával

N. N: Képeslap alumínium-
fóliára

Esti Hírlap 1971 I. 22

Vértes hazell

Önélétíráva

ezésben jelenik meg

N.N: 74 millió lépeslap...

Népszava 1971 I. 22

Vértes Marcell

Meltalés

Bauer Jenő: Magyar származásu művészek külföldön.
Művészet, 1971.február - 36.lap

Vértes Marcell, grafikus festő (1) MDK

1919-ben emigrált Budapestről. Egy érig Bécsben Cahott. Antán felváltva Párisban és Newyorkban. 1937-ben jött utoljára Budapesten.

Grafikai műveinek egyik felét a Párisi Bibliothèque Nationale-nak, másik felét a Bp. i Nemzeti Galériának ajánlotta fel.

Vértes Marcell a Nemzeti Galériának ajánlja fel grafikai műveit

Népszabadság, Bp. 1959. aug. 23. 11.1

MDK

Vértes Marcel, festő grafikus

Gyöngéden határos a Velem, vagy ellenem c. plakátja.

Rózsa Gyula: A Tanácskörtársaság plakátjai 8.

Népszabadság, Bp. 1968. aug. 10.

M.D.K.

Vértes Marcell
festő

Párisban kiállításon részt.

Napló
Magyar Nemzet, 1959. ápr. 4.

13 p.

M.D.K.

Vértes Marcell

„Őfelsége a király nevében" című plakátja

Tamási István: Ünnepélyesen megnyitották a Magyar Tanácsköztársaság emlékkiállítását.

Magyar Nemzet, 1959. márc. 18. 3l.

Vértes Marcel

grafikus

M.D.V.

Rajzai a magyar pokolból".

"

Magyar Nemzet, 1919. aug. 9.

Gábor Andor írásai, a 19-es fehérterrorról.

7 l.

M.D.K.

Vértes Marcell

grafikus

Méltatás. — Ferenczy iskolájába tanult.

„Őfelsége a királyért" plakátja. — Freskói.

[nevében]

Magyar Nemzet, 1959. aug. 23.

8l

Dutka Mária. Beszélgetés a Margitszigeten Vértes.

Vértes Marcell
Grafikus

M.D.K.

„Gitaros" c. műve
" (repro)

Élet és Irodalom, 1960. május 20. – 21 szám

M. D. M

Vértes Marcell
Grafikus

M.D.K.

Plakátművészéről.

Flórián László: A magyar Tanácsköztársaság plakátjai
Magyar Nemzet, 1959. ápr. 7.

4 l.

MDK

Vértes Marcel

Rosner,K: Ungarske Kunstnertresnitt i det tyvende arhundre. Oslo, 1935.

Vértes Marcell; grafikus MDh

Az MSZMP kongresszusa tiszteletére a Pelőfi Irodalmi Múzeumban rendezett kiállításon bemutatásra kerül Vértes Marcell

„A háború keresztjén" című, 1917-ben készült grafikája.

—: „Munkásélet" címmel képzőművészeti kiállítás nyílik

Népszabadság, bp. 1959. okt. 29. 8.l

M.D.K.

Veites Marcel
grafikus

Üdvözlet Floridából
(repro)

Magyar Nemzet, 1959. dec. 25. 7 l.

Vértes Marcel

Erdélyi Helikon

1930. márc. (3. sz.)

VÉRTES MARCEL RAJZA AZ ERDÉLYI HELIKONNAK

(A párisi magyar festők munkássága c. cikkünkhöz)

écédents, surtout avec ses ouvrages principaux, les
mpositions bibliques les détails d'une expression
isissante et le coloris ardent et d'un effet hautement
ctural la classent parmi les plus beaux ornements
Parlement.

*

Dans la décoration intérieure de l'édifice, et en parti-
lier dans le choix de l'ornementation, Steindl eut systé-
atiquement recours aux motifs hongrois. Dans l'esprit
u style gothique, il utilisa la flore de la Hongrie, la
égétation de nos champs, de nos forêts et de nos plaines.
e principe le guida aussi bien dans la forme plastique à
onner aux chapiteaux des colonnes et des piliers que
ans l'ornementation picturale. Pour les plafonds et les
urs latéraux, là où le permettaient les riches dorures et
s revêtements de marbre, il choisit une ornementation
u coloris vif et aux contours délicats, empruntée au

ről készült portréját megvásárolta a francia állam a Luxembourg-múzeum számára, ami nagy kitüntetés idegen eredetű művész számára. *(a. l.)*

*

Vértes Marcel gyűjteményéből mai képes mellékletünk mutat be néhány szép reprodukciót.

Vértes Marcel

Vértes Marcel párizsi kiállításának sikere

Colette-ról festett portréját megvásárolta a francia állam

Párizs, április.

(A Pesti Napló párizsi szerkesztőségétől.)

Vértes Marcel, a Párizsban »beérkezett« magyar eredetű rajzoló gyüjteményes kiállítása, amelyet egyik előkelő párizsi kiállítóhelyiségben most mutatott be a franciáknak, meglepte még azokat is, akik régóta tudják, hogy az illusztrátornak indult művész kifejezési skálája régóta túlnőtt a könyvillusztráció miniatürjein és a mondain finomságokon. Vértes az elmult esztendőkben szerencsés kirándulásokat tett a mozi és a színház területére s kosztüm- és díszlettervei igazi és jólmegérdemelt sikert szereztek számára eredetiségükkel, gazdag fantáziájukkal és érzéki tarkaságukban is egységbe olvadó harmóniájukkal. Vértes, akit a francia kormány nemrég a becsületrenddel tüntetett ki, ma az igazán beérkezett európai művészek között előkelő helyet foglal el Párizsban, Londonban és Newyorkban is.

Uj kollekciója érdekes kirándulás a monumentalitás és a portréfestészet új területeire. Van a kollekcióban néhány kép, amiket már Vértes illusztrációs multjából »klasszikusokként« ismerünk. De az igazi meglepetést azok a közel kétméteres portréi keltették, amelyek a francia társaság előkelőségeit transzponálják egy különös, rajzból és festői hatásokból kombinált, fanyar, merész és megdöbbentően hatásos formanyelvre. A japán grafikus mesterek, Manet és az angol portréfestők legjobb tradícióit egyesíti és bővíti ezekben a kompozíciókban Vértes egy mély, de könnyed expresszív stílusba.

A francia kritika lelkesen és elismeréssel üdvözölte Vértes új munkáit és egyik Colette-ről, a híres írónő-

Pesti Napló 1938 ápr. 3

Vértes Marcel

Vül. 1895. aug. 16.
lásd okv.

Ed Dict III. 385, 386. l.

Keppel

Moderne Gesch

Vértes Marcell

Aut. 1895

l.

Namkányom

19. l.

Дом Мих[illegible]

Ивиз

Vértes Marcel
grafikus

*

A párizsi *Galerie Charpentier*-ben megnyílt *Vértes* Marcel gyűjteményes kiállítása. A világhírű festőművész négyévi távollét után tért vissza a francia fővárosba.

*

Magyar Nemzet
1947. jan. 18.

Vértes Marcell

1.

A Pesti Városháza

1936. 7 – 8. sz.

7. l.

ULRICH B. J.

VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.

MINŐSÉGI
SZABADALMAZOTT
„KALOR" SZELEPEK
CSERÉLHETŐ, ROZSDAMENTES, SAVÁLLÓ,
ACÉL FÉSZEKKEL ÉS ZÁRÓTESTTEL.

HÁZI VÍZELLÁTÓ ÉS IPARI SZIVATTYÚK

FÜRDŐ—BERENDEZÉSEK
CSÖVEK
LEMEZEK

Vértes Marcel

VÉRTES MARCELL FILMDÍSZLETET ÉS RUHÁT TERVEZ

Párizs, március 2.

Vértes Marcell, a kiváló magyar rajzoló és festő visszaérkezett Párizsba rivierai teleléséből.

Vértes Marcell Párizsba érkezte után azonnal dolgozni kezdett Hatalmas munkával bízták meg. *Két új francia film díszleteit és kosztümjeit fogja tervezni.*

Magyarország

1939 márc. 3.

Budapest székesfő

21c szám
1938-ban B

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

T.

Műemlékek Or

Hivatalból
Közszolgálati ügyben
DÍJ ÁTALÁNYOZVA

Központi borítékok

Vértes Marcel

crod

Dercsényi, Dezider:

Modern Hungarian
Wood-Engravers.
The Hungarian Quarterly

1936. 2. 7.

Vertes Marcell

F. Z. A vörös
hadsereg plakátjai
Vas. Ujs. 1919.

239. l.
Köppel

S Bencés - Tpé

529,536,

M.D.K

Veitas Marcell

grafikus

A Tanácsköztársaság idejében
Kóma Sándorral dolgozott
együtt.

M. Abonyi Arany: Hetvenöt éves Kóma Sándor...
Művészet, 1967. március - 28 lap

Mátyás-hár, besztercebányai

V. 220

Vertès Marcel

M. 4003

M.D.Y

Vértes Marcell
festő

A 1919-es Magyar Tanácshoz-
társaság idején ismertek voltak
politikai plakátjai

Láncz Sándor: Sós László – Kemény Éva politikai plakát
Művészet, 1967. november – 27 kap.

Vértes Marcell MDK

Fiatal lány kis testvérével, változat

Pierette

A Moulin Rouge c. filmhez készitett müvek kiállikiállitásának plakátja

Mücsarnok Kamaraterem 1960 Vértes Marcell

Vértes Marcell MDK

Artistanő, kőrajz

Kislány kuyával,

Fiatal lány kis testvérével

Műcsarnok Kamaraterem 1960 Vértes Marcell

Vértes Marcell MDK

Cirkuszi kutya, ecsetrajz

Szoptató, ecsetrajz

Léda egy tokiói parkban, akvarell

Műcsarnok Kamaraterem 1960 Vértes Marcell

Vértes Marcell MDK

Női fej, fénymásolat kőrajz után

Virágcsokor meg egy kislány

Kislány

Mücsarnok Kamaraterem 1960 Vértes Marcell

Vértes Marcell

M.N.K.

Pierette hegedüvel, repr.
Lap az Instants et Visages de Paris c. albumból.
1951. repr.

Fülöky Dénes: Vértes Marcell grafikái a Magyar Nemzeti Galériában

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

Vértes Marcell

M.D.K.

Kislány lóval, , repr.
Kislányfej, repr.

Pátzay Dénes: Vértes Marcell grafikái a Magyar Nemzeti Galériában

112-113.l.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

Vértes Marcell

M.N.K.

Lap a Dancing c. sorozatból, 1925. repr.

Pataky Dénes: Vértes Marcell grafikái a Magyar Nemzeti Galériában

111.1.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

Vértes Marcell MDK

Kislány lóval

Kisfiu nagy kutyával

Zöld lovacska, verekedő bohócok

Mücsarnok Kamaraterem 1960 Vértes Marcell

Vértes Marcell

Ölelkezők, hidegtü karc

Daphnis és Chloé, hidegtü karcok

Két lap a "Dancing" albumból, kőrajz

Műcsarnok Kamaraterem 1960 Vértes Marcell

Vértes Marcell

Karinthy Frigyes:

Tanár úr kérem

Bővített kiadás

Márai Sándor előszavával.

Bp. 1944.

Fenti illustrációival.

amerikai intézményekkel és szakemberekkel lépjen érintkezésbe. Budapestről szeptember 29-én Párizs érintésével utazott New Yorkba, ahová október 10-én érkezett. A Rockefeller-alap vezetőségével folytatott megbeszélések alapján bevezető tanulmányait a madisoni University of Wisconsinon végezte október 15-től december 25-ig, különösen Asher Hobson professzor vezetése alatt, de sokat tanult C. C. Christensen, Noble Clark, Shaars, Marvin Arnold, Wehrwein és Hibbard professzoroknak kutatásainak körébe vágó előadásaiból is, míg az amerikai közigazgatás rendszerének ismeretébe J. M. Gaus professzor vezette be. Az egyetem mellett az ottani mezőgazdasági kísérleti állomás különféle osztályainak, a Wisconsin-állami kormány mezőgazdasági osztályának munkájával megismerkedve és az egyetemi könyvtár gazdag anyagát tanulmányozva, az amerikai mezőgazdasági szakirodalomba kellő betekintést nyerve széleskörű és átfogó képet nyerhetett az amerikai mezőgazdasági közigazgatás és piackutatás problémáinak állásáról. Közben néhánynapos kirándulást tett Chicagóba, ahol a Union Stock Yards, the Swift and Co. Packing Plants, the Chicago Board Trade, the Chicago Marcantile Exchange, the American Farm Bureau Federation, the National Grain Corporation

Vértes Marcell

rod
cz

Mornand, Pierre

Trente artistes du livre.

Paris 1945.

89 — 96 : 1

képekkel

-

erjed s hatalmas folyók erejével ra-
az antikitás, hol erősebben hat a
alványul.Ha tehát a reneszansz az an-
élhetünk középkori reneszanszokról is.
ri művészet történetét az antik hatás
.enül nem tudná átfogni az egész fej-

itani,mikor hal el az antik szellem,
alig foglalják el és dulják fel Ró-
icta Roma feliratot. Nyugat bukása után
let, majd messze északon az ir kolos-
tűz. Ezért leghelyesebb ha vizsgálódá-
val kezdjük, a "karoling reneszánsz-

Vértes Marcell

l.:

Forum

1934 315. l.

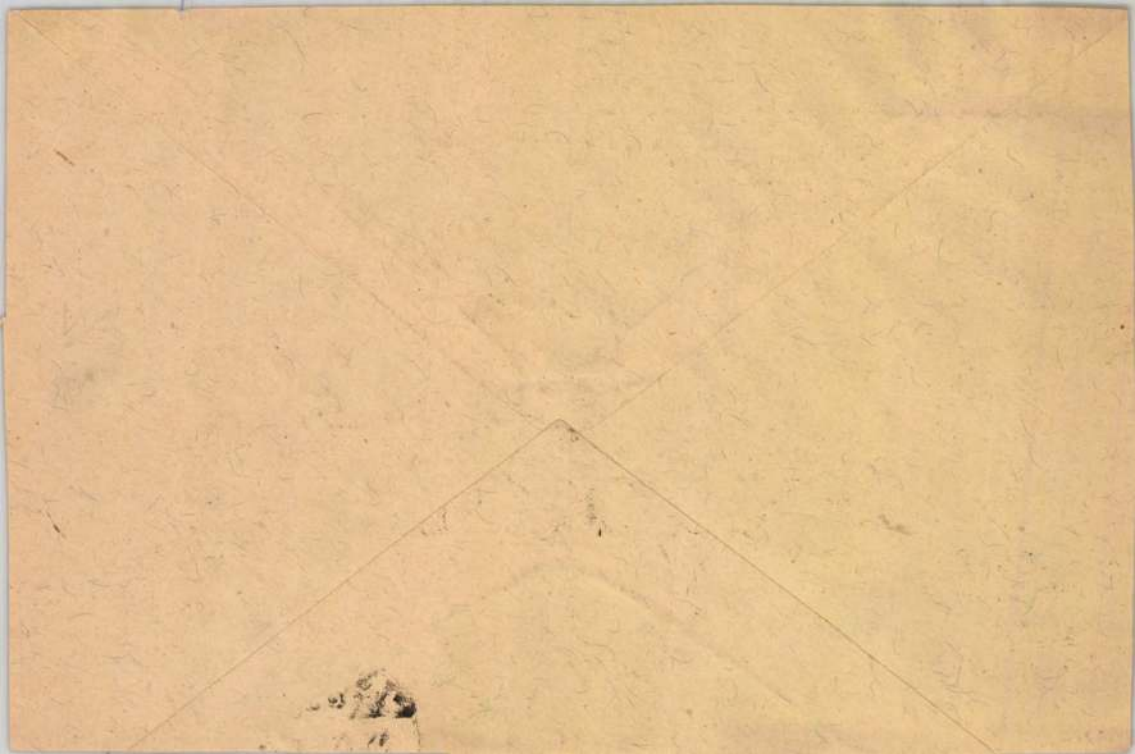

Vértes Marcell

VÉRTES MARCELL:
Illusztráció (fametszet) 660

Rosner Károly

A magyar fametszet
a XX. században
Erdélyi Helikon
1930. Okt. 657. l

gazdag ifjúnak húga beleszeret a negyedik, szegény hívő. Mi vonzza ezt a művelt, elkényeztetett, differenciált lelkű finom leányt az esetlen, kissé primitív kishivatalnokhoz, akiben az olvasó semmi értéket, semmi kedvességet nem talál — a leány is, saját vallomása szerint, nagyon keveset? Nem értjük, de azt szokták mondani, a szerelem irracionális valami, észokokkal föl nem érhető. Higgyük tehát el. De miért szökik el vele, amikor már megúnta, s miért dobja magát egy ismeretlen oláhnak, egy kikent-kifent semmi embernek? Galsworthy-nak is van egy regénye, ahol egy fiatal leány odaadja magát egy ifjúnak *(Saint's progress)*, de milyen művészettel tudja valószínűvé tenni ezt a nem várt fordulatot, indokolva nemcsak az öröklött diszpozícióval és a fiatal vér lüktetésével, hanem lelki mozzanatokkal és külső körülményekkel is. Székely Tibor csak magát a tényt veti oda, nyersen, szinte brutálisan : ne csodálkozzék, ha nem hisszük el írói szavára és megütközünk rajta.

A költészet, egy német irodalomtörténetíró meghatározása szerint, igazi valójában életmagyarázat. Vajjon az-e az *Örök szövetség* is, s van-e jogunk ilyen mélyebb értelmet keresni Székely Tibor regényében, volt-e az írónak más, komolyabb célja is, mint a szórakoztatás? A regény egész fölépítése és hőseinek beleágyazása a legfrissebb

MDK

Vértes Marcell

Szabad Művészet, 1948. 3.sz. 125 l.

ati tornya sisak nélkül, attikás
zat gelyvázott főpárkánnyal. Kétbolt-
épe Krisztus a kereszten, a bécsi
ól. Épült 1744-ben, tornya 1828-ból.

é.z. 1907, 75 l — Tombor Ilona, 1951)

MDK

Vértes Marcell

Kiállításon emlitve

Vas népe 1968 jan.21.

MDK

Vértes Marcell, grafikus

Kitűnő matrikus
rajzoló volt.

— : Karikatúra

8

ESTI HIRLAP Bp. 1967. dec. 30.

Vértes Marcell

Az I. világhában előtt natirikus rajzokat készített

Esti Hírlap 1907 XII. 30

Vértes Marcell

M.D.K.

Illusztráció G.Bauer Instants et Visages de Paris c. kötetéhez, 1951.

Pataky Dénes: Vértes Marcell grafikái a Magyar Nemzeti Galériában 197.1.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

AMSTERDAM -

Vértes Marcell M.D.K.

Kislány lóval,

Pátoky Pénes: Vértes Marcell grafikái a Magyar Nemzeti Galériában V. t.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

Vértes Marcell

M.D.K.

Müve az uj szerzemények között

96 kőrajz

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A MNG az 1959-es évben 200.l.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

ALMÁSI TIBOR

A PATKÓ IMRE GYŰJTEMÉNY

Magyar Tudományos Akadémia
Művészettörténeti Kutatóintézet
Könyvtár
Budapest
26 757

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM
GYŐR, 2000

VÉRTES MARCELL
1895 - 1961

Magyar származású festő, grafikus. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult Ferenczy Károlynál, majd utána Párizsban, ahol le is telepedett. A huszas évek közepén a francia fővárosban és Budapesten, az Ernst-Múzeumban volt nagyszabású tárlata.

A világháború kitörése után az Egyesült Államokba emigrált, ahonnan 1946-ban tért vissza Párizsba. 1952-ben megjelentette illusztrált önéletrajzi írását, amely magyar nyelven - Vért és varieté címen - 1971-ben látott napvilágot.

Vértes illusztrált könyveket, készített kosztüm- és díszletterveket, freskókat, de nevét elsősorban Franciaországban és az Egyesült Államokban kiadott albumai tették ismertté, elismertté.

KIVÉGZÉS ELŐTT, 1916
papír, tempera, 37x53 cm.
j.j.l.: "A podramzei pópát kiviszik a határba és egy fél óra múlva a jelenet után agyonlövik. A képemen látható templom oltára alatt telefonja volt, összekötve az orosz tüzérségi megfigyelővel. Volhynia 1916 őszén Vértes"
Ltsz.: K. 85.130.1.

"Kedves, kecses, elbájoló, imádnivaló, könnyed, gyengéd... Mindezeket a jelzőket - amelyeket a túl gyakori használat elkoptatott - újjá szeretnénk varázsolni, hogy Vértes-re új öltözetként alkalmazhassuk..." -

Jean Cocteau

IRODALOM

Rabinovszky Máriusz: Csoportkiállítás az Ernst-múzeumban. Nyugat. 1926. XIX. évf., 88-91.o.
Dercsényi Dezső: Vértes Marcell. Hungarian Quarterly. 1936. I. évf., 322-331.o.
XXX: Vértes Marcell kiállítása Párizsban. Művészet. 1938. III. évf., 57.o.
Dénes Zsófia: Egy magyar festő Párizsban. Élet és Irodalom. 1959. május 22.
Lengyel István: Vértes Marcell nyilatkozata. Élet és Irodalom. 1959. szeptember 4.
Keleti Arthur: Vértes. Művészet. 1960. I. évf., 2. sz., 13-15.o.
XX. századi magyar származású művészek külföldön. Budapest - 1970. Katalógus.
Vértes Marcell: Vért és varieté. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata. Budapest, 1971.
Dévényi Iván: Vértes Marcell. Művészet. 1972. XIII. évf., 7. sz., 12.o.

Kivé

La Journée de Madame

Suite de dix lithographies originales
de
VERTÈS

ÉDITIONS MARCEL GUIOT, 4, RUE VOLNEY, 4 — PARIS (IIe)

La Journée de Madame

S'IL est vrai, comme me l'assura un soir, dans un salon de la rive droite, une Princesse fort spirituelle qui " pense " à gauche, s'il est vrai dis-je, que l'amour n'est qu'un composé chimique, le crayon de VERTÈS est un acide. Mais, si, à son contact, l'essentiel se délivre de tout voile, les nudités qui nous apparaissent et leurs âmes, gardent des contours aussi divins que l'ironie du dessinateur est féroce.

Le secret de cet album est dans le mouvement de cette symphonie en blanc et noir véridique et souple, tendre et terrible.

... La vie mondaine a des exigeances et la noblesse des traditions... Que voit-on en effet dans ce cycle embaumé qui va du soleil de midi aux lustres nocturnes et de la baignoire de porphyre à la baignoire du théâtre ? La vie de chair en raccourci ! L'espoir, le doute, l'orgueil, la luxure, le désir, la coquetterie, le mensonge, la ruse et même l'esclavage ! Ceci dans la joie, cela dans la mélancolie, sous la protection régulière d'une civilisation qui sent l'automne.

... Est-ce à cause des tentations qui prennent soin d'être toujours souriantes où du ciel qui prend soin d'être toujours tendre, je ne sais, mais, VERTÈS a fait de cet album un chef d'œuvre, tant les touches en sont précises et la cruauté charmante. Et puis, il y a mis de la poésie et le mystère de la comédie humaine !...

Extrait de la Préface
de PIERRE-PLESSIS.

MARCEL GUIOT
ESTAMPES ORIGINALES
ANCIENNES ET MODERNES
4, RUE VOLNEY - PARIS (II')
— R. C. 283.773 —

Vente Marcel

La Journée de Madame

par

VERTÈS

BULLETIN DE SOUSCRIPTION

à adresser à Marcel GUIOT, 4, Rue Volney, Paris (IIe)

Je soussigné _____

demeurant _____

déclare souscrire à :

a) _____ Exemplaire avec dessin original au prix de .. .. .. 900 fr.

b) _____ Exemplaire ordinaire au prix de .. .. 400 fr.

Date _____ Signature :

A paraître courant Juin 1925.

La Journée de Madame

par

VERTÈS

JUSTIFICATION DU TIRAGE

100 Albums 43×32,5 sur chine collé, chaque planche numérotée et signée par l'artiste.

Les Albums de 1 à 10 contiennent un dessin original ayant servi à l'une des planches et un état des planches suivantes :

Tea for two.
Double face

TITRES DES PLANCHES :

1. Je masse aussi Mistinguett.
2. L'instant de liberté.
3. Conduite extérieure.
4. Nature !
5. Alerte !
6. Tea for two.
7. Mannequins ? !
8. Admiration.
9. Double face.
10. ...Tentation...

1021 festő- és grafikus-művész

KÉP, KÉPZELET, VALÓSÁG

Avadi Nóra:

Két forradalom között

1918. október 30-án kikiáltották a népköztársaságot, novemberben megalakult a Kommunisták Magyarországi Pártja; 1918 folyamán megerősödött a tőkésréteg és az arisztokrácia érdekszövetsége: a forradalmi mozgalmak így nemcsak a feudalizmus ellen, hanem a kapitalizmus ellen is fordultak, az események a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásához vezettek. A KMP-nek rövid idő alatt nagy tömegbázisa lett, az értelmiség java felzárkózott a proletárforradalomért küzdő élcsapat mellé, és a legfontosabb megmozdulások élesztője lett. A képzőművészet is világosan példázza azt az utat, ahogyan a polgári forradalmi követelések proletárforradalmi folyamattá nőttek át. Most annak a művészmagatartásnak közvetlen előzményeit vázoljuk, amely a Tanácsköztársaság idejére teljesedett ki.

Az 1918-as mozgalmak két leggyakrabban ábrázolt mozzanata a terror elleni tiltakozás és a köztársaság követelése. Az elsőre példa *Vértes* Marcell közismert *Lukacsics!* feliratú plakátja: vértől vörösek a betűk, a börtönfalhoz támaszkodik a terhes munkásasszony, mellette két szánni való gyereke, s a háttérben a börtönudvar, a kivégzés jelenete. Ez egyike volt a legnagyobb hatású 1918-as plakátoknak, nem utolsósorban az anya-gyer-

Vértes Marcell: Lukacsics! 1918

kedelmet vidéken is fejleszteni kell; a vidék érdekében meg kell reformálni a közlekedéspolitikát, gyorsvonati fővonalakkal kell összekötni a vidéki városokat, amelyek „városi kongresszusokon" maguk között beszélhetik meg és intézhetik ügyeiket; *nagy vidéki gazdasági és kulturális központokat kell kialakítani, decentralizálni kell a főiskolai és egyetemi oktatást*, hogy az így kialakult szellemi központokban az egyetemek, főiskolák körül új otthont találjon a tudomány, a művészet és az irodalom; *az állam hatalmas eszközeivel kell elkezdeni a vidék fejlesztését.* A cikknek máig időszerű végkövetkeztetése: *„Nyílt programba kell venni egész kultúránk decentralizációját, nem a főváros ellenére, hanem a fővárosnak is javára."*

3

A múlt század utolsó évtizedeiben persze bizonyos mértékig fejlődtek a vidéki városok is, de *az urbanizálódás fokát illetően Magyarország körülbelül egy évszázaddal el volt maradva Nyugat-Európától.* Magyarországon az agrárpolitika túlsúlya következtében mindig is aránylag nagyon kevés vidéki város volt. *A dzsentroid-kapitalista magyar közigazgatásnak külön bűne volt, hogy faluvá fokozott le és fejlődési feltételeiben megnyomorított számos olyan települést, amelyben egy vagy több, vagy valamennyi alapfeltétele megvolt a várossá fejlődésnek.* Az általános gazdasági pangás, bizonytalanság, a meddő közjogi harcok, az általános választójogért folyó küzdelem ellen alkalmazott erőszakos rendszabályok, a parlamenti anarchia korszaka természetszerűen nem kedvezett a vidéki városok fejlődésének. A század első évtizedére mindezért a hanyatlás jellemző.

Pest, Buda és Óbuda egyesülésének 40. évfordulója alkalmából a *Népművelés* című folyóirat közölte dr. Veigelsberg Hugónak – ismert írói nevén *Ignotus*nak – a Népművelő Társaság 1913-ban lezajlott ülésén elmondott előadását Budapest társadalmáról, a nagyvárosi és vidéki életmód sajátos fővárosi szimbiózisának problémáiról. Ignotus, a haladó polgárság tipikus fővárosi képviselője a modern kapitalizmus nagy nemzetközi „csodái" (Japán, Amerika, Németország, Olaszország modern fejlődése) közé sorolta Budapest egymilliós várossá növekedését. Rögtön hozzátette azonban, hogy nincs a világon nagyváros, amelynek olyan falusi, vidéki lenne a lakossága, és amelynek népe oly zavartan ődöngene saját kulturális intézményei között, mint Budapestnek.

Ennek a helyzetnek az egyik fő okát Ignotus Magyarország gazdasági-társadalmi viszonyaiban, a tőke- és pénzhiányban, a szegénységben látta. Nemzeti vagyonunk főként földben feküdt, a szükséges pénzt csak idegenből tudták megszerezni. Így a pénz és az ország közötti viszony olyanná vált, mint a hódító és a gyarmat között. *„Budapest tulajdonképp nagyobb város* – állapította meg Ignotus –, *mint amely fokúra java lakosságának igazán szüksége van. Nagyurai s nagy pénzemberei, a hivatalok összefutása, a bankok elhelyezkedése, a bécsi uralom fióktelepei megteremtik itt egy mindezeket megillető metropolisnak a kereteit, amelyeket a szegény lakosság nem tud igazán megtölteni. Innen a kínos ellentmondások és lehetetlenségek, melyek a lakosságra ránehezednek... ez a mi egyetlen nagyvárosunk nagyon megérzi, hogy olyan országnak nagyvárosa, melynek csak ez az egy nagyvárosa van."*

A másik fő ok Ignotus szerint az, hogy a fővárosi, általában kereskedői, iparos, pénzzel gazdálkodó városi élet idegen volt a főleg agrárérdekeltségű magyar „történelmi osztályok", az arisztokrácia, a dzsentri és a parasztság számára is. Őt is érdemes itt hosszabban idézni: *„Egész történelmünk tanúsítja, hogy a magyar földesúr és paraszt nem tudott közösséget vállalni, hozzátartozást érezni a pénzemberek, a kereskedők, az iparosok világával. Nálunk a foglalkozásoknak, a termelési módoknak, az osztályoknak s a rendeknek különbségei egyúttal a történelmiségnek s a jövevénységnek is különbségei, s e különbségek és válaszok szinte elviselhetetlen ellentmondásokká vadulnak éppen Budapesten, mely politikai, társadalmi és kulturális fővárosa a politika s a társadalom hatalmasainak, de egyben: város, vagyis főképpen polgári és kalmári világ... Ez a szakadék aztán végigvonul egész kultúránkon s társas életünkön, és sehol sem észrevehetőbben, mint Budapesten... Minden, ami egyebütt is embert embertől elválaszt, de ami egyebütt keresztben és hosszában viszont összeköt egymástól különben idegen rétegeket: foglalkozás, származás és felekezet, hagyományosság és hagyománytalanság, birtokosság és mozgó tőke, bennszülöttség és jövevénység, megszokottság és idegenség, régi idő és új idő, megmaradás és ostromlás, vidék és város: mindez nálunk kínosan pontos és teljes egyoldalúsággal találkozik, s ezzel sűrűsödik, s ezzel el is különbözik két egymástól igazán mindenben ellentétes táborba, s akiket a származásnak, felekezetnek, hagyománynak s az isten tudja még minek, mindennek ellentéte amúgy is elválaszt, azok közt a szakadékot még ijesztőbbé mélyíti és szélesíti a legnagyobb ellentét: az érdekbeli."*

Ignotus mindezek után úgy látta, hogy *Budapest társadalmi egybeolvadása inkább a népben megy végbe, mert végül is sok és nagy nyomorúsága közepette ez a legvárosibb rendje Budapest lakosságának.* E proletariátuson belül zárt szolidáris tömböt képez a szervezett ipari munkásság, mely a kispolgársághoz képest századokkal műveltebben halad előre, és előbb-utóbb magához vonzza a vagyontalan intellektuálisokat; ugyanis a munkásoknak nincs mit félniük, az intellektuálisoknak nincs mit várniuk a pénz uraságától.

4

A modern polgári fejlődést is lelassító *ellenforradalmi rendszer idején az ország gazdasági és kulturális központosultsága tovább fokozódott, illetve állandósult*, nem utolsósorban azért is, mert a monarchia összeomlásával Budapest versenytársai (Pozsony, Kolozsvár, Temesvár, Kassa, Fiume stb.) az ország határain kívülre kerültek. De magának a Horthy-rendszernek a lényegével és létével is összeférhetetlen volt mindenfajta komolyabb kulturális decentralizáció. A neonacionalizmus, antikommunizmus és „kultúrfölény" jegyében meghirdetett klebelsbergi művelődéspolitika legfeljebb a köz- és felnőttoktatásban ért el számottevő, bár kétes értékű decentralizációs eredményeket. A második világháború utolsó éveiben a korszak hivatalos dzsentroid „írófejedelme", *Herczeg* Ferenc még mindig csak óhajként beszélt a kulturális élet egészére kiterjedő decentralizációról: *„Ez a mi gyönyörű Budapestünk ma már nem fejti ki mindazt, ami mondanivalója a magyarságnak van. A magyar életben annyi és olyan sokféle kulturális képesség és lehetőség szunnyad, hogy oktalan pazarlás lenne, ha azokat senyvedni és veszni hagynánk. Nem kell megijedni ettől a szótól. A decentralizáció nem azt jelenti, hogy Budapest kincseit szét kell osztani a vidékiek között, hanem igenis azt, hogy a vidéken új értéket kell teremteni. Azt óhajtjuk, hogy Budapestet, a tündérszép fiatal anyát szépségben és műveltségben hozzá méltó leányvárosok koszorúja vegye körül, hogy kölcsönösen büszkék lehessenek egymásra."*

Az úri-polgári Magyarország keveset tett annak érdekében, hogy kinőjünk „az egyvárosú országok" sorából. A népi demokratikus Magyarország ebben a tekintetben is súlyos örökséget volt kénytelen átvenni. *(Folytatjuk)*

Soós Pál

mek csoport révén is, amely – most már a terror ellen is tiltakozva – az első világháborúban férjüket, fiukat vesztett anyák jajszavát hallatta.

Biró Mihály ekkori plakátjai a köztársaságot követelik. A vörös frígiai sapkát, jakobinus sapkát viselő, hatalmas izomzatú munkásalak a főhősük, aki az egyik képen koporsóba zárja a monarchia attributumait, a másikon ledönti talapzatáról a trónust. A köztársaság követelése azonban más plakátokon, újságrajzokon is téma, így a MA folyóirat köré csoportosuló ún. aktivista művészek grafikáin is megjelenik.

Az 1918–1919-es fordulón *Bortnyik* Sándor az a művész, aki a legelevenebben reagált a gyorsuló eseményekre. Az ő munkája a MA címlapján 1918-ban megjelent Lenin-fej, amely az első hazánkban publikált Lenin-portré. Magán viseli a kubista-konstruktivista képépítés közvetlen német hatását, az akkori németországi forradalmi mozgalmakkal való kapcsolat nyomát, de ebben a fegyelemben is jellegzetes, emlékezetes a Lenin-fej. Egykorú alkotás és ugyancsak linóleummetszet a *Zászlóvivők* vagy *Vörös csillag*, amely már a Tanácsköztársaságra utaló plakátgondolat. Bortnyik május elsejére szánva, 1919-ben elkészítette színes plakáttervét, ez mégsem valósult meg. Itt jelentkezik először a nagy nemzetközi forradalmi hullámra jellemző képépítés, a menetelés-felvonulás témájának újfajta értelmezése, amely később nemzetközileg is elterjedt.

Nem a korszak főművei közül való, de jellegzetes *Sződ*y Szilárd ovális alakú kis érme (hossza 5 cm), amelyet jelvényként is hordtak. Egy 1918-as példányon a felirat: *Világ proletárjai, egyesüljetek!* 1919-ben módosult a szöveg: *Vasas, ne hagyd magad!* Nem tudjuk, hogy a második változat a Tanácsköztársaság idején készült-e, de maga az alkotás a KMP alakulásával egyidejű: a föltörő ököl mellől eldőlnek a vele szembenálló tömegek.

A két forradalom időszakának művészete is különös feszültséggel teli. Az alkotók készenlétben állva reagáltak a legsürgősebb teendőkre, kép formában hangot adtak a legfontosabb követeléseknek. Témában és tartalomban, a leghatékonyabb kifejezési mód kialakításában a forradalmi hullám nemzetközi művészetének élvonalában álltak. Amit ekkor alkottak, az nemcsak előzménye, hanem fedezete is a magyar művészet tanácsköztársasági történetének.

Aradi Nóra

Élni – nemcsak l...

A lakótelepek művelődési gondjai közismertek: a lakásépítés meggyorsulását nem követi megfelelően a kulturális intézmények létesítése. A fővárosban az V. ötéves terv időszakára tervezett 82 000 lakáshoz 8200 m² alapterületű kulturális létesítmény járna, a rendelkezésre álló 114 millió Ft-ból azonban lehetetlen ekkora objektumot építeni. Az anyagi fedezeten túl az építőipari kapacitás sincs meg minden esetben.

Ahogy lehet

Az általunk 1978 októberében vizsgált budapesti lakótelepek közül *Békásmegyer* a legújabb: 1976-ban kezdtek beköltözni lakói, ekkor épült fel első általános iskolája, mintegy 50 000 ember otthonául szolgál majd. A *Füredi úti* és az *újpalotai* lakótelepek építését 1975-ben fejezték be, 50, illetve 60 000 ember lakik bennük. *Kőbánya-Újhegyre* 30 000 lakó költözik a tervidőszak végéig.

A *XXII. kerületben* (Budafok – Budatétény – Nagytétény) 10 000 ember él lakótelepen, három helyre elosztva. Itt volna ugyan két művelődési ház, csakhogy a Tóth József utcainak a

kolában – az egész lakótelepet érintő kulturális programokat. Azért lehetséges ez, mert készségesek, segítőkészek a pedagógusok.

Újpalotán dolgozik egy „intézmény" *Újpalotai Szabadidőközpont* néven. Igaz, helyiségei nincsenek, az ópalotai Csokonai Művelődési Ház fogadta be a három és „fél" népművelőt egy íróasztallal és egy szekrénnyel. 1979 elejére elkészül első saját helyiségük. (Az első változatban nekik és a könyvtárnak igért üzlethelyiségekből szűcs, kalapos és egyéb fontos üzlet lett.) Újpalota központjában kaptak egy 50 m² alapterületű helyiséget, amely irodának túl nagy lett volna. Ezért egy szakemberrel közösen olyan belsőépítészeti tervet készítettek, amely kitűnően kihasználja a viszonylag nem nagy teret. A helyiség magas, így az irodát a galériára telepítették, a földszint egyik felében tájékoztató-szolgáltató irodát rendeznek be, a másik (területileg kisebb) felében pedig tíz-tizenöt résztvevőnek szerveznek foglalkozásokat. Továbbra is használják a telep pártházait, iskoláit pedig reggelente fél iskolányi diák buszozik Ópalotára.

Alkalmi programok, kísérletek

Vértes Marcell

rőd

Elek Artur:

Az újabb magyar grafikai művészet.

Magyar Művészet

1937.

222. l.

Ha melegebb a nap...

Fehér gyapjukloké robe-jacquette borostyánsárga nyakdisszel és zsinórővvel

Photo Dorvyne

Terrakotta gyapjujerseyruha világosbarna kalappal és kesztyüvel

Jane Regny modellje

Photo Dorvyne

Vértes Marcell

Keleti Arthur „Az két lovagok-ról beszél

Keleti Arthur.

Néhány esztendővel ezelőtt megállapitották, hogy a modern idők rohanó tempója két müfajnak rövidesen a halálát fogja okozni. Az egyik a vidám, muzsikával átszőtt érzelmes és szentimentális operett, a másik az opera.

Sajnos, ugy látszott, hogy a jóslat valóra válik. Budapesten egyre-másra zárták be kapuikat az operettszinházak, uj operett csak gyenge alkotás került napvilágra, uj opera — esetleg daljáték pedig még gyenge sem került a közönség elé. Az az egy-két ujdonság, amely mégis bemerészkedett Wagner, Verdi, Rossini zenés templomaiba, csak azt bizonyitotta, hogy az opera valóban haldoklik. A közönség részvétlensége a legtehetségesebb magyar muzsikusoknak is kedvét szegte.

Az opera hanyatlásába vetett és már-már beidegződött hitnek üzent hadat merészen Keleti Arthur, a finomtollu, érdekes tehetségü költő, amikor megirta legujabb opera-szövegkönyvét. Keleti Arthur évekkel ezelőtt tünt fel Maeterlinck és Claudel költészetéhez közelálló lirájával és verseskötetеit a legkiválóbb magyar rajzolók, Molnár C. Pál, Vértes Marcell, Gulácsy Lajos illusztrálták. Az operaszöveg voltaképpen verses játék s Keleti, aki a klasszikus olasz föld rajongója, „Az két lovagok" szinhelyét a tizenharmadik század egyik kedves olasz kisvárosába helyezte. De beszéljen „Az két lovagok"-ról maga a költő:

— Végtelenül boldog vagyok — mondja és arca valóban sugárzik —, hogy operám előadásra került. Néhány éve az azóta elhunyt Radnai Miklós operaszöveg-pályázatot hirdetett, de ez a pályázat teljes eredménytelenséggel végződött, mert az irók ma már nem irnak operalibrettókat. Nekem akkor már készen volt ez a verses játékom, gondoltam merészet és beállitottam vele Radnai Miklóshoz, aki egy este elolvasta a szövegkönyvet és másnap örömmel közölte, hogy ez az, amit keresett, itt van az uj magyar opera, most már csak valamelyik kitünő, fiatal muzsikussal zenét kellene iratni hozzá.

— Közben Radnai tragikus hirtelenséggel meghalt. Nemsokára Kósa Györgyhöz került a szövegkönyv és ő olyan szeretettel, lelkesedéssel, buzgalommal fogott munkához, hogy hamarosan el is készült vele. Állitólag otthon, munka közben egész családjával mulatott a szöveg vidámságán. Ez volt célom. Olyan müvészi alkotást produkálni, amely operai jellege mellett is mulattató legyen.

— Két tizenharmadik századbeli szerelmes lovag vetélkedik itt a tündérszép hercegkisasszony kezéért: Bertrando és Raymondus. Az egyik az égi, a másik a földi szerelem zászlóhordozója. Nálam a ravasz, de ötletes földi szerelem győz. Amikor Raymond lovag visszatér a Szentföldről, — ahová a vetélytárs szellemruhába bujtatott bérencének *„égi szózata" küldte,* — már hét gyermekének boldog kórusával találja az egykori hercegkisasszonyt. A férj a cselszövő Bertrand lovag lett, a földi szerelem ügyes ármányosa. Mit csinálhat ezután a boldogtalan Raymondus? Kolostorba vonul és az utolsó képben madaraknak s virágoknak énekli bánatos himnuszát a boldogtalan szerelemről.

— Mindez szines és vidám keretben történik. Kósa György muzsikája mindenben aláhuzza a szöveget s zeneileg nagyszerü humorral kiséri a történést. A két hős indulatát, versengését — két szakszofon kiséri bizarr és groteszk aláfestéssel. Nem hittem volna soha, hogy én, aki a legkisebb statiszta ruhájának, cipőjének leirására oldalakat forditottam — ilyen boldogan és örömmel fogadjam operám muzsikáját. De ez a muzsika csakugyan tökéletesen tükrözi vissza a kis darab szellemét.

— Ugyanezt mondhatom ifj. Oláh Gusztáv diszleteiről is. XIII. századbeli olasz festők drága, áhitatosan primitiv és mégis ragyogó szinekben tündöklő stilusában tervezte meg a diszleteket. Heteken keresztül bujtuk a muzeumok régi olasz anyagát és a legjelentéktelenebbnek látszó bársonydrapéria szinét, redőzését is megbeszéltük. Nagy munka volt, de most, hogy a mü teljes, a szöveg, a muzsika, a diszletek müvészi egysége, szelleme teljesen megérett — azt hiszem, én vagyok a legboldogabb ember Budapesten.

Gy. L.

Vértes Marcell illusztrációi „Az két lovagok" versesjátékához.

Raymondus lovag a Szentföldre indul.

Raymondus visszatérése.

A boldogtalan Raymondus a kolostor kertjében.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG
Budapest

1970 DEC 25
1021
Vértes Marcel

1970. december 25, péntek

A plakátok visszanéznek

Több mint fél évszázaddal ezelőtt, 1920 elején, egy művészeti folyóiratot csempésztek be a weimari Németországból Horthy-Magyarországra, s a folyóirat kilenc teljes oldala azokat a kevesek, akiknek a lap a kezükbe jutott, felajzotta és elképesztette. A *Das Plakat* 1920 januári első száma ugyanis a kommunistafaló Scheidemann kancellársága és a „véreskezű" Noske hadügyminisztersége idején jelent meg Berlin-Charlottenburgban, s mint a nívós grafikai kiadvány korábbi és későbbi számai, nagyjábanegészében ez is a német ipar és kereskedelem reklámfőnökeinek ízlését reprezentálta. Csomagolások, szignetek, falragaszok, hirdetési rajzok, néhány ex libris — ezek a témák váltakoztak a *Das Plakat* elegánsan tipografizált hasábjain, ám a 17. oldalon egy merőben más jellegű cikk ékelődött a barátságos kiállítási meghívók és írószerreklámok közé. A cikk: *Das Ungarische Plakat der Revolutionszeit — A forradalmi idők magyar plakátja* — kitűnő vörös-fekete nyomásban az 1918-as polgári és az 1919-es proletárforradalom 21 plakátremekét mutatta be, a magyar származású, svájci *Carl Tobler* kevésbé remekbeszabott kísérőszövegével.

A Das Plakat magyar forradalmi plakátokról szóló cikkének kezdő oldala.

Berény Róbertnek, Bíró Mihálynak, Nemes-Lampértnak és *Kmetty Jánosnak, Szántó Lajosnak, Szilágyi Jolánnak, Uitz Bélának, Vértes Marcellnak* és másoknak máig közismert, legjobb forradalmi plakátjait sorakoztatta fel a szerző, s rendkívül óvatoskodva fejtette ki, hogy a magyar plakátművészek, akik az első világháború előtt érzelmes mozifalragaszokat gyártottak, a világháború alatt a hadikölcsönjegyző-kedv és a fogyatékos harci szellem ébren tartásán próbáltak szorgoskodni — a forradalmak hónapjaiban az új, lelkesítő feladatoktól szinte szárnyakat kaptak. Ma, ötven év elmúltával, a német szaklap oldalairól a jelenbe visszanéző magyar forradalmi plakátok azt bizonyítják, hogy alkotóik az egészséges, igaz eszmei lendülettől addig soha el nem ért magasságokba jutottak, s ezt a művészi szintet még azoknak is el kellett ismerniük, akik a plakátok ideológiai töltetéről legszívesebben megfeledkeztek volna.

Békés István

ON?

ségesebb kás- és rülmény tesítésév

A falusi élet változásait jelzi, hogy a mai tekintély okainak a vizsgálatánál nem lehet már figyelmen kívül hagyni *az autót* sem. Őrhalmon jelenleg 13 eljáró munkásnak és egy tsz-traktorosnak van személyautója. Ezek az ingázó autótulajdonosok olyan kétlaki családok tagjai, amelyekből a szülő vagy a feleség a tsz-ben dolgozik.

Rangsorol az *iskolai végzettség* is. *Mészáros Károly* szintén cseléd volt a bárói birtokon, de a kislány unokája már érettségizett és vasutashoz ment férjhez.

Egy közmondás halála

Ki ma a jó parti Őrhalmon? — kérdeztem a tsz nőbizottságának elnökétől, *Kanyó Istvánnétól.* „Az akinek jó foglalkozása van, jól keres, rendesen él, az se baj, ha diplomája van és — ezt már ő is tréfásan tette hozzá — autója is lehet". Így persze mindez egy kicsit sok kívánalomnak tűnik. No de a holdak száma helyett, már ezek *az új követelmények.*

Ma a fiatalok a párválasztásnál elsősorban az érzelmeiket követik. Persze az is igaz, hogy néhány szülő most is ellenzi a „rangon aluli" házasságot. Sokfelé megfordulnak az őrhalmiak és sokan nősülnek *idegenből.* De az se kelt már feltűnést, ha érettségizett lányt egy traktoros vesz feleségül.

Egy *csődbe jutott életformát* — a régi paraszti élet minden bajával és értékítéletével — számoltak fel ezekben az években az őrhalmi tsz-tagok. Ma megtalálják anyagilag is a számításukat, és elfogadják az új falusi tekintély mércéjét: *a becsületes munkát, a közösségi magatartást.*

És *meghalt* egy közmondás: hiszen nincsenek már szekeresek és nincsenek talyigások. Csak egyenlő jogú szövetkezeti emberek élnek és dolgoznak Őrhalmon is.

Tóth Benedek

(Bánhalmi János felvétele.)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 NOV 15

Budapester Rundschau

Marcell Vértes

46/1976 KULTUR

1021

EINE UNGEWÖHNLICHE AUSSTELLUNG

Geschichte an den Wänden

Mit der Geschichte kann man sich auf vielerlei Art vertraut machen. Der Ungarischen Nationalgalerie ist es als Verdienst zuzuschreiben, daß sie in der Burg von Buda eine aufregend neue und zauberhaft überzeugende Methode anwendet. Die Ausstellung „Geschichtliche Schicksalswenden auf Maueranschlägen und Plakaten", deren seltsamer Titel in seiner trockenen Sachlichkeit beinahe schon eine Zeitschriftenstudie verspricht, erfüllt diese schätzenswerte Funktion der Verbreitung von Kenntnissen, sie regt zum Nachdenken und sogar zur realistischen Geschichtsbetrachtung an.

Geschichtliche Schicksalswenden aus fast anderthalb Jahrhunderten, glorreiche Zeiten in der Geschichte der Nation, lehrreiche Fälle von bitterem Straucheln und hinterhältigen Fallgruben an den Hausmauern — so könnte man diese in ihrem Umfang zurückhaltende, in ihrer Aussage jedoch tiefschürfende Ausstellung bezeichnen.

Marcell Vértes: Im Namen Seiner Majestät des Königs

Gulyás—Losonczy: Ein Tag für die Kultur, gebet!

Die Präsenz der Revolution und des Freiheitskampfes 1848—49 beschränkt sich bei den Plakaten nur auf Texte. Doch die Fakten, die uns diese Worte mitteilen, sind auch heute noch herzbeklemmend: „Was wünscht die ungarische Nation? Freiheit, Freiheit, Eintracht!" steht in den 12 Punkten des revolutionären Alarmprogrammes, das am 15. März 1848 zum erstenmal ohne Genehmigung des Zensors gedruckt wurde. „Die Burg Buda ist erobert" — mit diesen Worten beginnt der Anschlag, der am 22. Mai 1849 einen der größten Siege der glorreichen Frühjahrskampagne bekanntgibt. Auch die tragische Niederlage der Freiheitskämpfer ist hier dokumentiert: Der Anschlag des blutrünstigen Rachegeistes Freiherr von Haynau, der die 13 ungarischen Generale in Arad und noch zahlreiche andere Freiheitshelden umbringen ließ, an die Bewohner von „Ofen-Pesth" in Anspielung an seine Untaten in Brescia: „Die Einwohner von Brescia mögen bezeugen, ob ich das Wort Schonung kenne."

Aus den folgenden Perioden berichten auch grafische Plakate, obgleich der Text zuweilen ebensoviel wie das Bild über die betreffende Zeit aussagt. Es sind dies die „seligen Friedenszeiten", vom Ausgleich mit dem Hause Habsburg im Jahre 1867 bis zur Entfachung des Ersten Weltkrieges, hierbei auch die Anfänge der Arbeiterbewegung. Eines der beredtesten Stücke ist das Plakat des vorzüglichen Grafikers *Mihály Biró*, der die klassenkämpferische Arbeiterzeitung Népszava empfiehlt. (Seite 4.) Der gefesselte, sich jedoch seiner Kette entledigende Rote Mann mit dem Hammer wird später, selbständig, Symbol und Abzeichen der Sozialdemokratischen Partei.

Ein Prachtstück der Ausstellung — nicht im ästhetischen Sinne, sondern als Zeitdokument — ist das Plakat „Heldenbier — Frühjahrsbier der Saison" aus den Jahren des Ersten Weltkrieges. Mit einem bedenklich modernen (und auch heute nicht unbekannten) Geschäftssinn stellte die Hauptstädtische Brauerei AG auch den Krieg in den Dienst ihrer Handelszwecke und komponierte ihr „Heldenbier" — auf dem Plakat eine siegreiche Reiterattakke in der Mitte das ungarische Wappen mit den Engeln nebenan und dazu der Text: „Auch wir dachten an unsere heldenmütigen Soldaten, als wir diesem Erzeugnis den Namen 'Heldenbier' gaben. Jedes Frühjahr, wenn die mit diesem edlen Getränk gefüllten Gläser zusammenklingen, gedenken wir des weltweiten Ruhms ungarischer Soldaten!" Zu schön, um wahr zu sein — ist es aber...

Die Hauswände des revolutionären Aufschwunges in den Jahren 1918—19 erscheinen nun vor uns. Am bekanntesten ist vielleicht das fast schon balladenhafte Plakat von *Marcell Vértes*, das in den 20er und 30er Jahren europaweiten Ruhm erlangte: „Im Namen Seiner Majestät des Königs". Während der Räterepublik 1919 erreichte die Plakatkunst ein besonders hohes künstlerisches Niveau. Unter den vielen allgemein bekannten und oft reproduzierten Anschlägen wirkt das von sezessionistischen Traditionen geprägte, jedoch höchst expressive und stimmungsschildernde Plakat von *Árpád Bardócz* gewissermaßen neu: „Zur Roten Armee!"

Auch die 25 schwarzen Jahre der Horthy-Zeit werden auf den Wandanschlägen in ihrer ganzen Unbarmherzigkeit, ihrem schleimigen Sentimentalismus und ihrer berechnenden Schlechtigkeit vortrefflich dargestellt. Neben den Dokumenten, die die faschistische Seuche verbreiteten, gibt das Blatt von *Gulyás—Losonczy:* „Ein Tag für die Kultur, gebet!" (Seite 11) mit verblüffender Ausdruckskraft und schmerzlicher Einfachheit ein authentisches Bild vom Ausgeliefertsein und dem Elend des „geistigen Arbeiters".

Von der Zeit nach der Befreiung zeigen uns die Plakate eigentlich nur Blitzaufnahmen. Unter den vielen Werken wollen wir *Filos* „Jede Hand soll am Wiederaufbau mitwirken" (Seite 2), das unglaublich plastische Plakat von *György Konecsni* „Hier beginnt das Brot" und — hauptsächlich für den Einfall — *László Horváths* „Der Dreijahrplan überbrückt die Schwierigkeiten" (Seite 2) hervorheben.

Das Heute wird auf den Plakaten vor allem in einer ruhigeren, zurückhaltenden und vereinfachten Symbolik charakterisiert. Unter den vielen rezensionswürdigen, auch in europäischem Maßstab kunstvollen und gedankenreichen Werken möchten wir hier zwei Extreme vorstellen — konzentrierte politische Aussage und spielerisch gefühlsbetonte Art: *So-Ky:* „Unsere Stimme gehört dem Frieden" (Seite 1) und *Károly Reich:* „Internationaler Kindertag 1974".

János Nemes

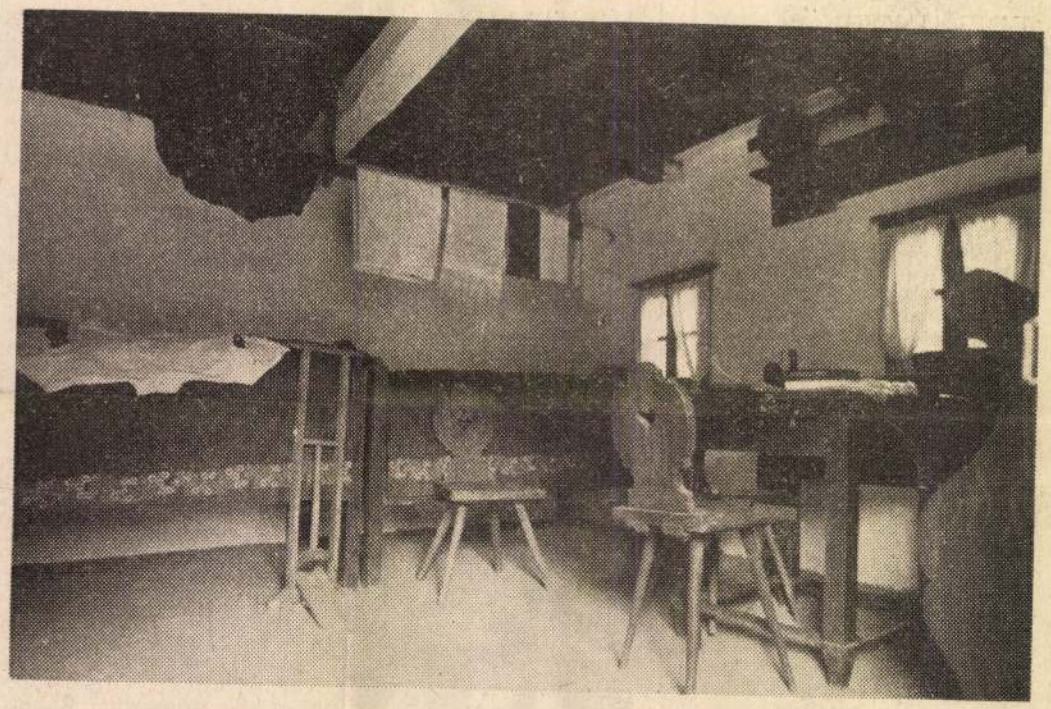

Magyarszombatfa

100JÄHRIGES TÖPFERHAUS

‚Im südlichsten Teil des Komitats Vas, im Tal zwischen dem Örség-, dem Göcsej-Gebiet und der jugoslawischen Grenze, liegen drei Dörfer, die durch ihr Töpfereihandwerk berühmt sind: Magyarszombatfa, Gödörháza und Velemér. Diese Gegend wird Veleméri-Tal genannt.

Wie aus archäologischen Funden zu ersehen ist, gab an, daß die Mitte des 14. Jahrhunderts durch diese Gegend ziehenden wendischen Meister sich im Tal niedergelassen und das Töpferhandwerk mitgebracht haben.

Die Meister der „Töpferdörfer" paßten sich zum größten Teil den alltäglichen Ansprüchen der Bauern an und fertigten einfache Gefäße ohne Glasur oder mit Bleiglasur an, die sie selbst auf dem Markt verkauften.

Am 20. August 1950 gründeten in Magyarszombatfa sieben Töpfer die Produktionsgenossenschaft „Bástya", woraufhin sich ein Jahr später zwölf Töpfer in der Genossenschaft für Hausindustrie zusammenschlossen. Am 1. Januar 1953 wurden die beiden Verbände in dem staatlichen Unternehmen *Keramikfabrik Magyarszombatfa* vereinigt. Die Leitung dieses sich zügig entwickelnden Betriebes sieht es als erstrangige Aufgabe an, die Traditionen und Andenken des Töpferhandwerks dieser Gegend zu bewahren. Die Fabrik kaufte in Magyarszombatfa ein altes, strohgedecktes Bauernhaus mit drei Räumen und einer Räucherküche, eine Art Baudenkmal, in dem nach der Renovierung ein Töpferhaus in seinem ursprünglichen Zustand eingerichtet wurde.

In der Wohnstube sind alle Gebrauchsgegenstände aufbewahrt geblieben. Auf der einen Seite die sogenannte Eßecke mit Tisch, Eckbank und Lehnstühlen, darüber der Tellerhalter, den verschiedene Zierteller schmücken. Auf dem Tisch sind geschnitzte Schalen und Holzteller zu sehen. Auf der anderen Seite stehen zwei mit Blaudruck-Decken überzogene Betten, über denen ein Kleiderhaken voller Kleidungsstücke hängt. Neben der Tür die tulpenbemalte Truhe mit der Aufschrift „Rebeka Szépe, 1856". Auch die Einrichtungsgegenstände der Räucherküche sind in originalem Zustand erhalten geblieben. Im ältesten Raum, in der als Töpferwerkstatt und Lager gebrauchten Kammer, sind eine Töpferscheibe und Handwerkzeuge zu sehen, die auch heute noch intakt sind. In Vitrinen sind Töpfe, Krüge und Gefäße aus verschiedenen Stilepochen ausgestellt.

Der Keramikbetrieb von Magyarszombatfa organisiert — auch auf Ersuchen von Einzelpersonen — Vorführungen, auf denen Töpfer die Herstellung von zeitgenössischen Gefäßen vorführen. Neben dem Töpfermuseum befindet sich ein Geschäft, in dem alte Volkskunstschöpfungen und heutige Produkte der Fabrik verkauft werden.

Péter Hofmann

Verteidigungsspiel der Gastgeber hatten die Innsbrucker keine Chancen. Vjdeoton ist somit unter die besten 16 aufgestiegen und wird dieses Jahr noch eine Runde austragen.

Eine herbe Enttäuschung bereitete Honvéd. Gegen die Mannschaft von Schachtor Donezk, die in der sowjetischen Meisterschaft eine unbedeutende Rolle spielt, unterlagen die Rotweißen auf fremdem Spielfeld mit 0:3 und im Budapester Népstadion mit 2:3. Es scheint, bisher vermochte auch der neue Trainer, Lajos Tichy, der einst weltberühmte Stürmerstar, nicht, die Spieler psychologisch anzuspornen. Einer hervorragenden Leistung folgt nur zu oft ein ganz schwaches Spiel, so auch diesmal: Der Weg in die zweite Runde führte über einen Sieg gegen Internazio-

ophäe
ır
bonnenten

Rehe, 1 Jagdteil Hase und Fasan. Nur zwei Tage: 8. und 9. November!"

Diese Annonce erregte Aufsehen unter aller Art von Lesern. Sie war so rätselhaft formuliert, daß die Redaktionen darunter

ein „Jagdteil" Hase und Fasan bedeuten soll. Geht es nur um einen Hasen, kann diesen eine vierköpfige Familie eben noch verputzen, wenn es sich aber um, sagen wir mal, 2 Dutzend handelt, was dann damit anfangen? Ganz zu schweigen vom Wildschwein und dem Hirsch, die ja nicht einmal in eine moderne Wohnung passen.

Aber das ist ja alles nicht so wichtig, wie eine andere Frage: Nimród ist,

Frau Margit empfiehlt:

lichst Oberhitze — 12 Minuten lang braten. Heiß servieren.

Paprika mit Eikremfüllung

■ **37. Vértes Marcell (1895-1961): Lukacsics!, 1918**
plakát

Az anya–gyermek-csoport Daumier óta, az 1860-as évek elejétől tölti be a munkásasszony, illetve a proletárcsalád szimbólumának szerepét. Vértes plakátjának anya–gyermek-csoportja – mögötte a börtönudvar kivégzés-jelenetével – közvetlenül kapcsolódik a német Käthe Kollwitz *Képek a nyomorról* című sorozatának (a század első évtizedének végéről) csoport-típusához: az anyának, többnyire terhes asszonynak és gyermekeinek csoportfűzése, aránya, egymásrautaltságuk formai és érzelmi mozzanatai alapján szinte bizonyosra vehető ezek ismerete. Vértes rajza annyiban tér el az előzményektől, amennyiben a plakát műfaja ezt megkívánja; figyelemre méltó, hogy Kollwitz későbbi, a húszas évek elején alkotott, ugyancsak plakát-funkciót betöltő anya–gyermek-rajzai is közelebb állnak a Vértes-műhöz, mint saját korábbi munkáihoz. A *Lukacsics!* plakát anya–gyermek-csoportjának patetikusabb hangját – a pályakezdésen éppenhogy túljutott fiatal művész nekibuzdulásán túl – az magyarázza, hogy egy hirtelen kiéleződött történelmi pillanat követelménye hívta életre; a Kollwitz-lapok nyomor-tragikumának helyébe itt az ellenforradalmi terror elleni tiltakozás lép.

Aradi Nóra: Munkásábrázolás a magyar képzőművészetben
Gy. Kossuth 1976.

Lukacsics!

■ **38. Biró Mihály (1886-1948): Köztársaságot!, 1918**
plakát

Az erős izomzatú, hatalmasat előrelépő, itt trónt ledöntő munkás alakja jellemzi leginkább azt a munkáseszményt, amely az 1918–1919-es agitációs művészetet nálunk áthatja. Hasonló mozdulat tűnik fel majd a Tanácsköztársaság több plakátjának fegyvert fogó, rohamozó katonamunkás-alakjában. A típust a kor szülte, s nemcsak nálunk található meg. Ez a képi megfogalmazás azonban annyiban a kalapácsos vörös embert megteremtő művész sajátja, hogy a legabsztraháltabb formában – a karikírozott királyt trónjával együtt a talapzatról lerúgó lendületes mozdulatban – is szembetűnő az egyszeri munkásalak konkrétsága. Fején a jakobinus sapka mintegy kiegészítő motívumként hangsúlyozza a plakát szövegét.

SZOMBATHELY

1975. V. 23. VII. 27.

VÉRTESI PÉTER

VAS MEGYEI MŰZEUMOK KATALÓGUSAI 22.

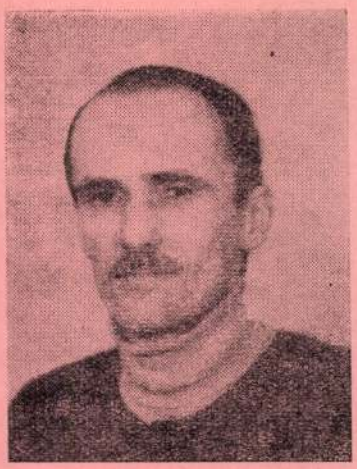

Vértesi Péter

szép hazai és nemzetközi sikerekkel a háta mögött érkezett el második önálló kiállításához.

Életútjának állomásait, művészi pályafutásának értékeit honi és külföldi tárlatok, megérdemelten elnyert, rangot adó pályadíjak, elismerő és bíztató kritikák sora jelzi. Új tárlatán most az utóbbi évek legsikerültebb festményeit és grafikáit láthatjuk.

Úgy érezzük, korai lenne ettől a tárlattól az eddigi életmű valamifajta összegezését számonkérni. Vértesi Péter fiatal művész, nemcsak éveinek számát tekintve, — hisz jóval innen van még a negyvenen —, hanem azért is, mert abban a művészeti ágban, melyben egyre magabiztosabban jeleskedik, a művészettörténet tanusága szerint a művészi célok beteljesülését jelentő alkotások, az igazán nagy művek, általában idősebb, érett korú mesterek vásznain születnek.

Nem korai viszont megállapitani azt, hogy a saját maga által megfogalmazott művészi programjából egyre többet valósít meg. „A szocialista művészet szerintem humanista és emberközpontú művészet. Egy kép csak akkor lehet igaz, ha a művész önmagát adja benne, ha a politikai meggyőződés találkozik a művészi kifejezéssel" — vallja, és képei előtt állva az az érzésünk, hogy makacs következetességgel, kitartóan tud harcolni a kitűzött cél eléréséért. A konok küzdelem önmaga kifejezéséért Nagy László sorait juttatja eszünkbe: „Nehogy elmúljon hit s harag, / kínzókamráid, világ, vállalom." Szenvedélyesen vonzódik a nagy emberi érzések és indulatok újrafogalmazásához. Ezért érezzük — sejtjük képein néha, az emberiséggel szinte egyidős ókori eposzok gondolati tartalmát vagy az ikon-művészet áhitatát, időtlen korszerűségét.

Mások mondhatják talán, hogy ez a művészet magányos és töprengő, de ezek

erreichte — mit schönen inländischen und internationalen Erfolgen hinter seinem Rücken — seine zweite, selbständige Ausstellung. Die Stationen seines Lebensweges, die Werte seines künstlerischen Lebenslaufes zeigen in-und ausländische Ausstellungen, hohen Rang gebende Preise, Reihe der anerkennenden und vielversprechenden Kritiken.

An seiner neuen Ausstellung kann man die besten Graphike und Gemälde der letzteren Zeiten zu sehen.

Unserer Meinung nach, wäre es zeitig zu sein, von der Ausstellung etwa' eine Summierung seines bisherigen Lebenswerkes in Rechnung nehmen. Vértesi Péter ist ein junger Künstler, nicht nur seinem Lebensalter nach — kaum über dreissig — sondern darum, weil in der Kunstart, in der er immer besser schafft, nach der Aussage der Kunsthistorie, geboren die echten, grossen Werke, die künstlerischen Ziele zur Erfüllung bringenden Schöpfungen, im allgemeinen an der Leimwand älteren, reiferen Meister.

Es ist aber das nicht zeitig festzustellen, dass von seinem von sich selbst formulierten Programm er immer mehr verwirklicht. „Die sozialistische Kunst ist meiner Meinung nach, eine humanistische, menschenzentrische Kunst. Ein Bild kann nur dann wahr sein, wenn der Künstler sich selbst darin gibt, wenn die politische, Überzeugung sich mit dem künstlerischen. Ausdruck trifft" — sagt er. und vor seinen Bildern stehend, haben wir den Eindruck, dass er für die vorgesetzten Erziehung mit unbeugsamen Konsequenz, ausdauernd kämpfen kann. Der starre Kampf für den selberen Ausdruck erinnert uns an die Ziele von László Nagy: „Es soll Glaube und Wut nicht vergehen, Deine Marterkammer Du Welt, übernehme ich." Leidenschaftlich gravitiert er zu der neuen Formulierung

a jellemzők ugyancsak örök emberi kategóriák. És a hit is jelen van: a csonkolt fatörzsbe zárt emberalakok mozdulni vágynak, kitörni készülnek, megújulásra várnak; a földön fekvő félhalott fa tavaszt ígérve zöld leveleket hajt.

Mindehhez Vértesi Péter tudatosan keresi saját kifejezési formáit, amelyek ma már egyre letisztultabban, egységesebben közvetítik szép és tiszta emberi hitvallását.

Azoknak ajánljuk ezt a kiállítást, akik azt várják a művészettől, hogy képzeletükre bízza az „édes munkát", akik megfejteni és érteni akarják az ember és a világ összefüggéseinek sokszínű, néha bíztató, néha talányos csillagrendszerét.

Ők észre fogják venni a művész tiszta intését a jóra, az emberben való hitre és az élet szeretetére.

Takács Miklós

der grossen menschlichen Gefühle und Emotionen.

Eben darum spüren, oder ahnen wir an seinen Bildern den gedanklichen Inhalt der antiken — mit der Menschheit fast gleichalterigen — Eposse, oder die Andacht der Ikonkunst, die zeitlose Modernität. Vielleicht können Einige sagen, dass diese Kunst einsam und grübelnd ist, doch sind diese Charakteristiken ewige menschlichen Kategorien.

Und der Glaube ist hier auch anwesend: die-in abgestutzten Holzstamm verschlossenen Menschengestalten sehnen sich bewegen, wollen ausbrechen, warten auf Erneuerung; der auf dem Boden liegende halbtote Baum den Frühling versprechend Blüte treibt.

Dazu sucht Péter Vértesi bewusst die eigenen Ausdrucksformen, die heute schon immer schöner, einheitlicher seinen klaren menschlichen Glaube übermitteln.

Für denen empfelen wir diese Ausstellung, die von der Kunst das erwarten, dass sie die „süsse Arbeit" auf die Phantasie überlässt, die verstehen und erraten wollen das oft verheissungsvolle, oft rätselhafte Sternsystem des Zusammenhanges des Menschen mit der Welt. Sie werden die klare Mahnung des Künstlers für das Gute, für den Glaube an den Menschen und für die Liebe des Lebens merken.

Miklós Takács

Vértesi Péter 1938-ban született Bárdudvarnokon. 1941 óta él Szombathelyen. A Szombathelyi Derkovits Gyula Képzőművész Körben ismerkedett meg a képzőművészet alapjaival Burányi Nándor, R. Kovács Árpád és Mészáros József festőművészek irányításával. 1961-ben felvételt nyert a Magyar Képzőművészeti Főiskolára, előbb annak esti tanfolyamára, majd 1963-ban nappali tagozatra.

Tanárai: Kmetty János, Fónyi Géza és Ék Sándor voltak. 1967-ben a főiskola elvégzése után visszatért Szombathelyre. Azóta itt dolgozik.

1968 óta tagja a Művészeti Alapnak és az Észak-dunántúli Képzőművészek Területi Szervezetének.

1968—73-ig tagja a Fiatal Képzőművészek Studiójának (Budapest), 1968—73-ig vezetője a Vasi Fiatal Képzőművészek Csoportjának. 1970—74-ig az „Életünk" folyóirat képzőművészeti rovatát vezeti.

1968 óta különböző iskolákban tanított, jelenleg a Szombathelyi Tolbuhin úti Általános Iskola tanára.

Vértesi Péter ist im Jahre 1938 in Bárdudvarnok geboren. Seit 1941 lebt er in Szombathely. In dem Gyula Derkovits bildkünstlerischen Kreis erkannte er mit der Leitung der Kunstmalern Nándor Burányi, R. Árpád Kovács und József Mészáros die Grundanlagen der Bildkunst. 1961. wurde er an die Ungarische Bildkünstlerische Hochschule aufgenommen, anfangs an den Abendkurs, später an den Tageskurs. Seine Professoren waren János Kmetty, Géza Fónyi und Sándor Ék. Nach den Studien 1967 kehrte er nach Szombathely zurück. Seitdem ist er hier tätig.

Seit 1968 ist er Mitglied des Künstlerkreises, und der Organisation der Westtransdanubischen Bildkünstler.

1968—73 war er Mitglied des Studios der Jungen Bildkünstler (Budapest). 1968—73 war er Leiter der Gruppe der Jungen Bildkünstler in Komitat Vas 1970—74 führte er den bildkünstlerischen Teil der Zeitschrift „Életünk". Seit 1968 unterrichtete er in verschiedenen Schulen, jetzt ist er Lehrer in der Tolbuhin Schule in Szombathely.

Önálló kiállítás:

1969. Szombathely, Savaria Múzeum

Csoportos kiállítások:

1969—75 Évente, Vas megyei Tavaszi Tárlat
1971 Stúdió 71' Budapest, Ernst Múzeum
1973—74 Pannónia 73' Szombathely, Eisenstadt, Murska-Sobota
1970—71 Maribori, Vasi Képzőművészek Kiállítása, Szombathely
1968—74 Szlovén és Vasi Képzőművészek Kiállítása, Szombathely
1973 I. Dunántúli Tárlat, Kaposvár
1969 Észak-dunántúli Képzőművészek Kiállítása, Budapest, Műcsarnok
1974 Észak-dunántúli Képzőművészek Kiállítása, Székesfehérvár
1973 Vas megyei Képzőművészek Kiállítása, Győr, Műcsarnok
1973 Vas megyei Képzőművészek Kiállítása, Szombathely, Savaria Múzeum
1974 Vas megyei Képzőművészek Kiállítása, Razgrad (Bulgária), Maribor (Jugoszlávia)
1966—72 Évente, Vasi Fiatal Képzőművészek Csoportja Kiállítása, Szombathely, Művelődési és Sportház

Díjak:

1969 Megyei Tanácsköztársasági Képzőművészet Pályázat II. díj
1975 Megyei Felszabadulási Képzőművészeti Pályázat I. díj

Persönliche Ausstellung

1969. Szombathely, Savaria Múzeum

Gruppenausstellung.

1968—75 jährlich Frühlingsausstellung im Komitat Vas
1971 Studio 71' Budapest Ernst Múzeum
1973—74 Pannonia 73' Szombathely, Eisenstadt, Murska-Sobota
1970—71 Bildkünstlerische Ausstellung von Maribor, und Szombathely
1968—74 Slowenische und Vaser Bildkünstler Ausstellung
1973 I. Transdanubische Ausstellung, Kaposvár
1969 Ausstellung der Nordtransdanubischen Bildkünstler, Budapest, Kunsthalle
1974 Ausstellung der Nordtransdanubischen Bildkünstler, Székesfehérvár
1973 Ausstellung der Bildkünstler vom Komitat Vas, Győr, Kunsthalle
1973 Ausstellung der Bildkünstler vom Komitat Vas, Szombathely Savaria Múzeum
1974 Ausstellung der Bildkünstler vom Komitat Vas, Razgrad, (Bulgarien) Maribor, (Jugoslawien)
1968—72 jährlich, Ausstellung der Gruppe der Jungen Bildkünstler vom Komitat Vas, Szombathely, Kultur- und Sporthalle.

Preise:

1969 Bildkünstlerische Preisausschreibung der Räterepublik des Komitats, II. Preis
1975 Bildkünstlerische Preisausschreibung für Befreiung des Komitats, I. Preis

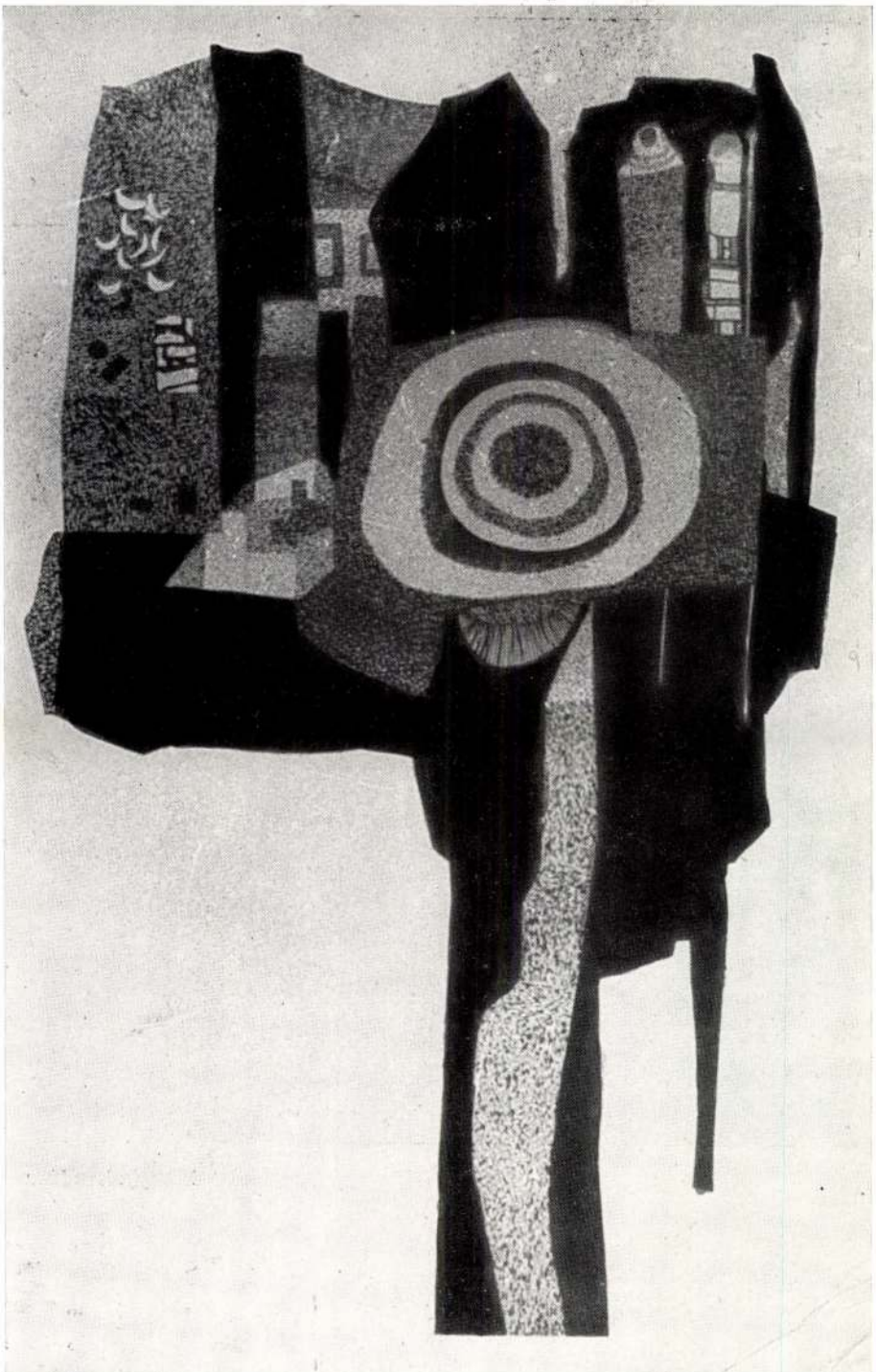

A jel

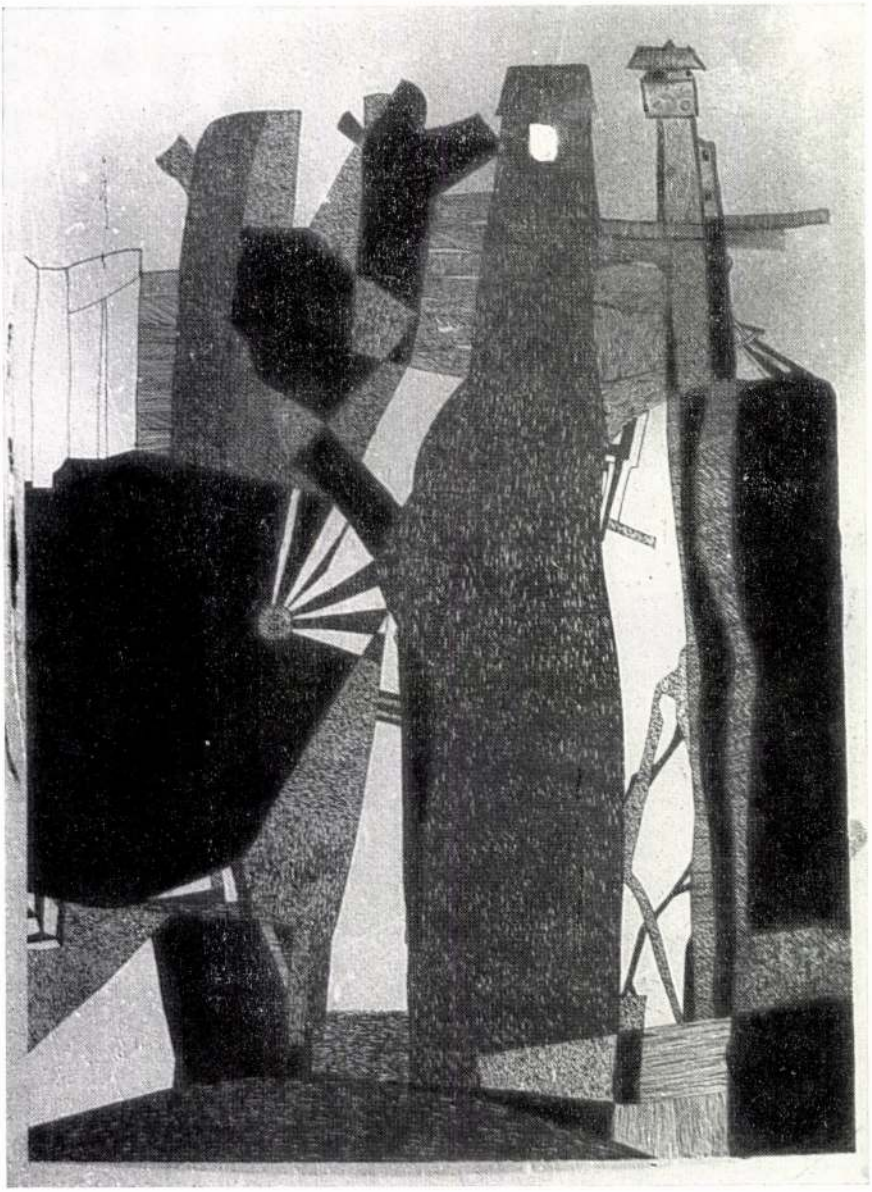

Elhagyott udvar

Кари

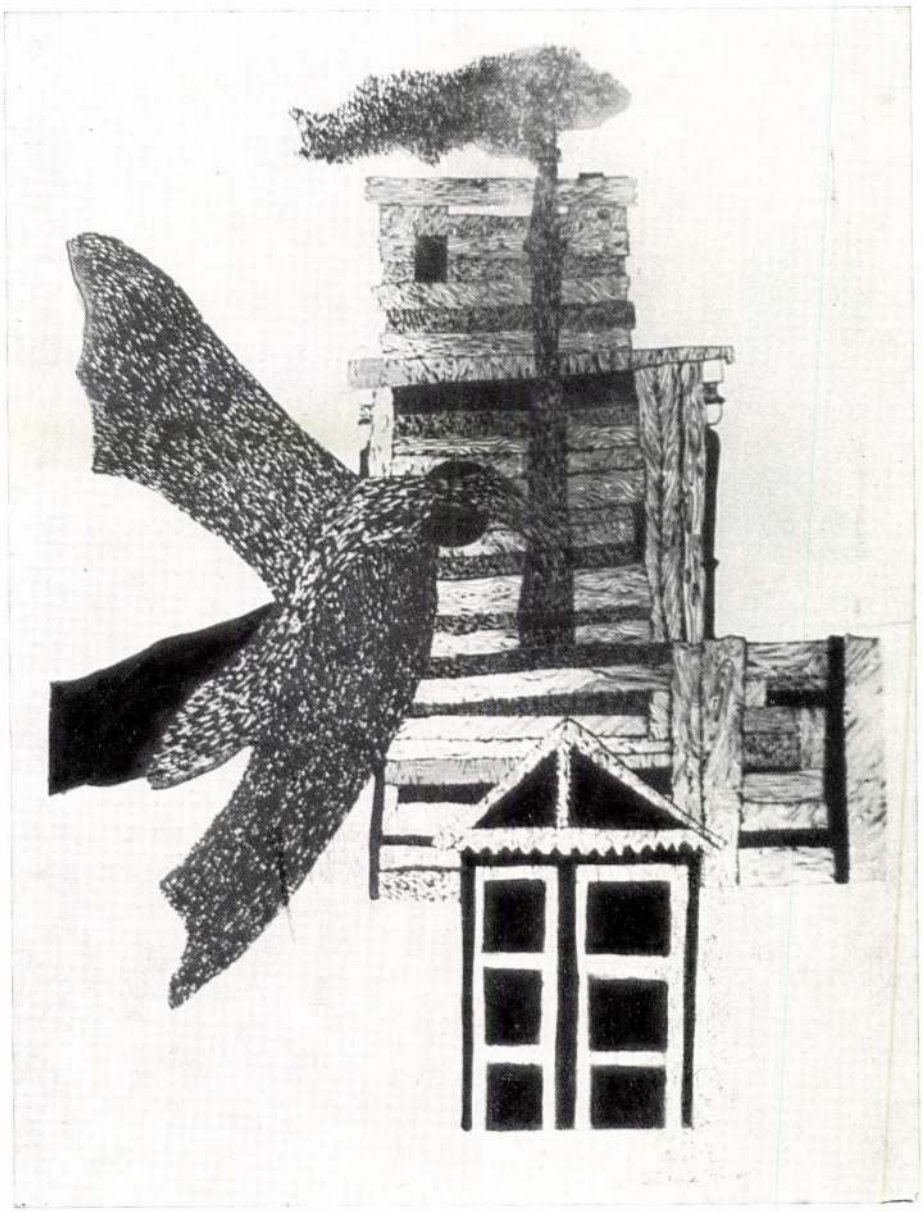

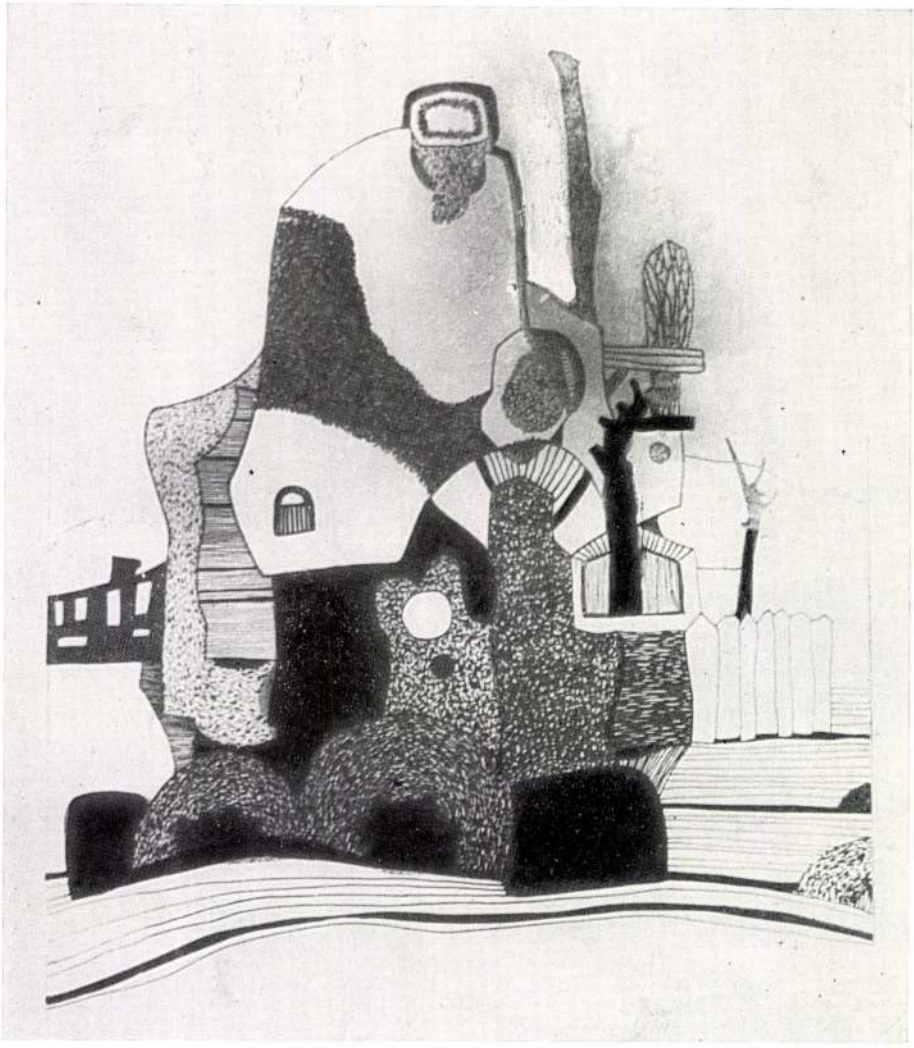

Öreg kertész

Tisztelet Szentendrének

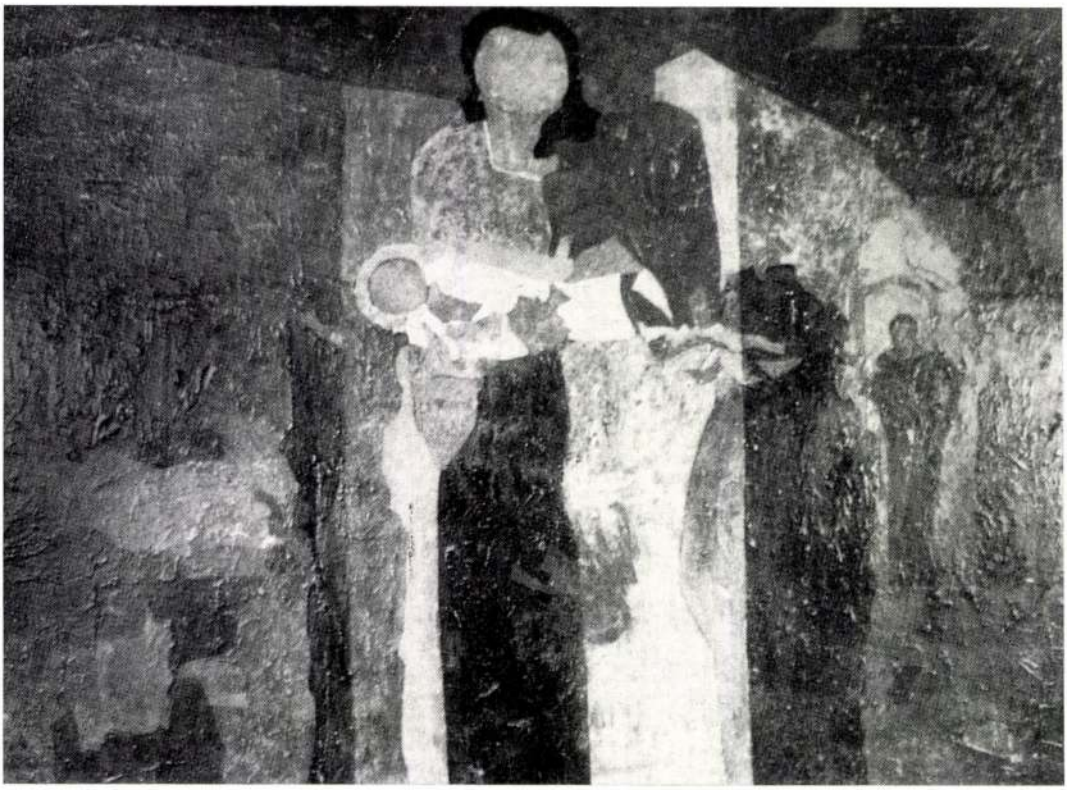

Anyaság

Tavaszvárás

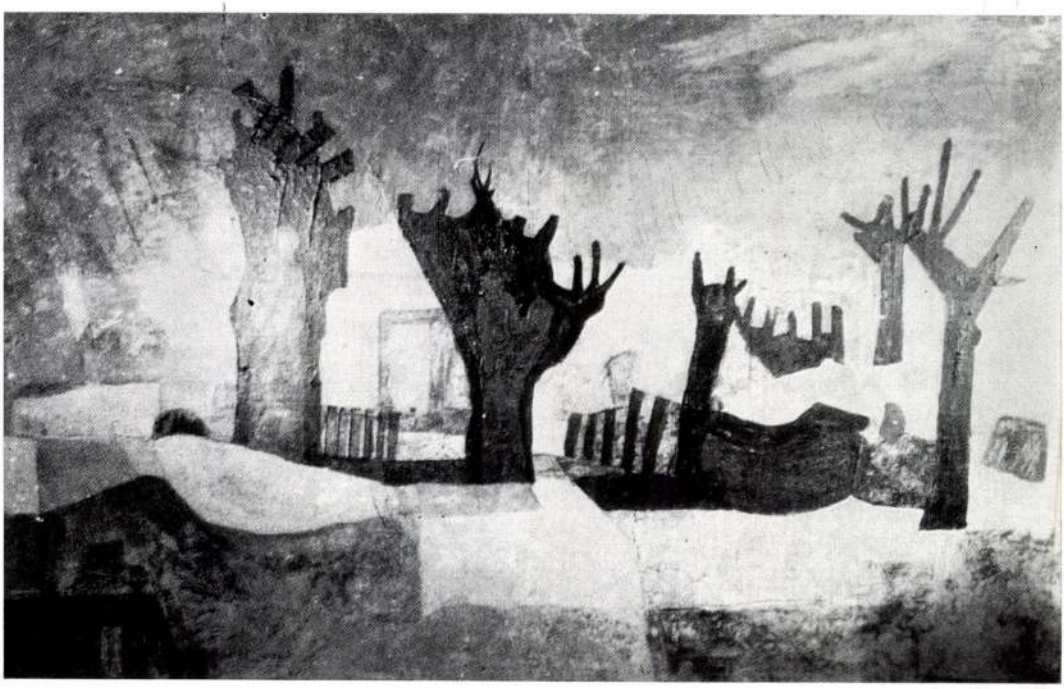

Megroppant élet

KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

1.	Vándorok védői	olaj	100× 80 cm
2.	Nyár	olaj	120× 80 cm
3.	Tavaszvárás	olaj	60×100 cm
4.	Este	olaj	70×100 cm
5.	Csillaghullás	olaj	80× 60 cm
6.	Várakozó	olaj	105× 75 cm
7.	Tavaszi vízpart	olaj	100× 70 cm
8.	Romok felett	olaj	90× 60 cm
9.	A fájdalmak súlya	olaj	80×120 cm
10.	A három grácia	olaj	70×110 cm
11.	Anyaság	olaj	70×100 cm
12.	Esti séta	olaj	60×100 cm
13.	Ketten	olaj	90× 60 cm
14.	Elhagyók	olaj	100× 70 cm
15.	A megroppant élet	olaj	70×100 cm
16.	Tájkép	olaj	40× 50 cm
17.	Lebegés	olaj	50× 60 cm
18.	Séta	olaj	80×100 cm
19.	A remény éledése	olaj	60×100 cm
20.	Tisztelet Szentendrének	olaj	60× 80 cm
21.	Emlékek egy kolostorból	olaj	80× 60 cm
22.	Kapu előtt	olaj	40× 30 cm
23.	Asztal	olaj	60× 50 cm
24.	A múlt emlékei	olaj	60× 35 cm
25.	Emlékek egy kisvárosról	olaj	40×100 cm
26.	Vízpart	tus	20× 30 cm
27.	Kapu	tus	30× 20 cm
28.	Jel	tus	30× 20 cm
29.	Elhagyott udvar	tus	30× 20 cm
30.	Öreg kertész	tus	27,5×20,5 cm
31.	Reggel	tus	18× 30 cm
32.	Viharmadár	tus	20× 30 cm
33.	Petőfi illusztráció	tus	21× 30 cm
34.	Virágvárás	tus	21× 28 cm
35.	Csendes vágy	tus	15× 30 cm

A VAS MEGYEI MÚZEUMOK KATALÓGUSAI

1. Pirchala Imre és Hadik Gyula
1973.
2. Veszprémi Imre
1973.
3. Várnai Valéria és Simon István
1973.
4. Bartha László
1973.
5. Pannónia 73' Nemzetközi Képzőművészeti Biennálé
1973.
6. Mustó János
1973.
7. I. Ipari Textilművészeti Biennálé
1973.
8. Vas megyei Képzőművészek Kiállítása
1973.
9. Krieg Ferenc
1974.
10. Derkovits Gyula
1974.
11. Fábián Gyöngyvér
1974.
12. XX. századi Magyar grafika
1974.
13. Varga Győző
1974.
14. III. Fal- és Tértextil Biennálé
1974.
15. Derkovits Gyula Emlékkiállítás
1974.
16. Percz János
1974.
17. Szokolszky Miklós
1974.
18. Magyarszombatfai Fazekasház
1975.
19. Szombathelyi reneszánsz kincslelet
1975.
20. Kovács Péter
1975.
21. Dési Huber István
1975.
22. Vértesi Péter
1975.

Kiadja: Savaria Múzeum, H–9701 Szombathely, Kisfaludy S. u. 9.
Katalógus: Farkas István
Fotó: Szabóné Székely Anikó
Felelős kiadó: Dr. Bándi Gábor 75 2715 Vas m. Nyomda 800 pld.

Életrajz

1953-ban született, Budapesten. Gyermekkora Gödön telt, már általános iskolai évei alatt is járt rajzszakkörökbe. Középiskola: Budapesten, a Kanizsay Dorottya Gimnázium rajztagozata. Szaktanárok: Gábor Béla, Mendlik Lajos.
Rajzszakkörök: 1968/69 – József Attila Művelődési Ház képzőművészköre, mester: Fischer Ernő
1969–71 Derkovits Képzőművészkör, mesterek: Szabados Árpád, Banga Ferenc
1987/88 Epreskert, mester: Klimó Károly
Kb. 1970 óta fényképezéssel is foglalkozik.
1994 óta tagja a váci székhelyű Múzsa Művészet- és Tudománypártoló Egyesületnek
Egyébként: 1972-től kemény munka, Budapest nagy nyomdáiban, illetve kiadóinak – nyomdai revizor-, korrektorként. (Szakképzettség: kéziszedő, fényszedő.)
1987-től nyomtatvány- és arculattervek, alkalmi kiadványok tervezése és kivitelezése magánszemélyeknek,
kis és nagy cégeknek, könyvillusztráció stb., stb.
Németül beszél, levelez.

KIÁLLÍTÁSOK

Csoportos

– általános iskolai gyermekrajz-kiállítások
– a képzőművészkörökkel, év végi zárókiállítások:
1968/69/70/71, Budapesten
1970 , Tokaj – Derkovits-körrel
1984. Budapest – Derkovits-körrel a kör 15. jubileumán
1994. november, Budapest – Újpest Galéria – Derkovits-körrel, a kör 25. jubileumán
1994. december, Vác – MTESZ-galéria; a Múzsa egyesülettel
1995. május, Göd művelődési házában; a Múzsa egyesülettel
1995. szeptember 23., Városliget, „élőkép" – „A Szabadság meghívja a művészeket..."
1995. október, Nagymaros művelődési házában; a Múzsa egyesülettel
1995. december, Budapest, Mezőgazdasági Múzeum
1995. december, Vác – MTESZ-galéria; a Múzsa egyesülettel
1996. április, Göd – művelődési ház; a Múzsa egyesülettel
1996. július 28-tól, Vác – Tabán galéria
1996. augusztus 10., festőverseny Tatán – különdíj

Önálló

1990. Göd, Erzsébet utca 5.
1994. Szombathely – Utcagaléria
1994. Dunakeszi – ÉS cukrászda
1995. március–augusztus, Budapest, a Suprawerk Bt. üzletében
1995. április, Vác – MTESZ-galéria
1995. december, Vác – Esti Kornél Irodalmi Kávéház
1996. szeptember 12.–október 8-ig, Vác – Katona Lajos Városi Könyvtár

Munkái egy része – grafikák, festmények, fotók – családja, jó barátai, kollégái magántulajdonában vannak.

LAKCÍM: 2132 GÖD, KOLOZSVÁRI UTCA 64. TELEFON: (06-1) 226-3412

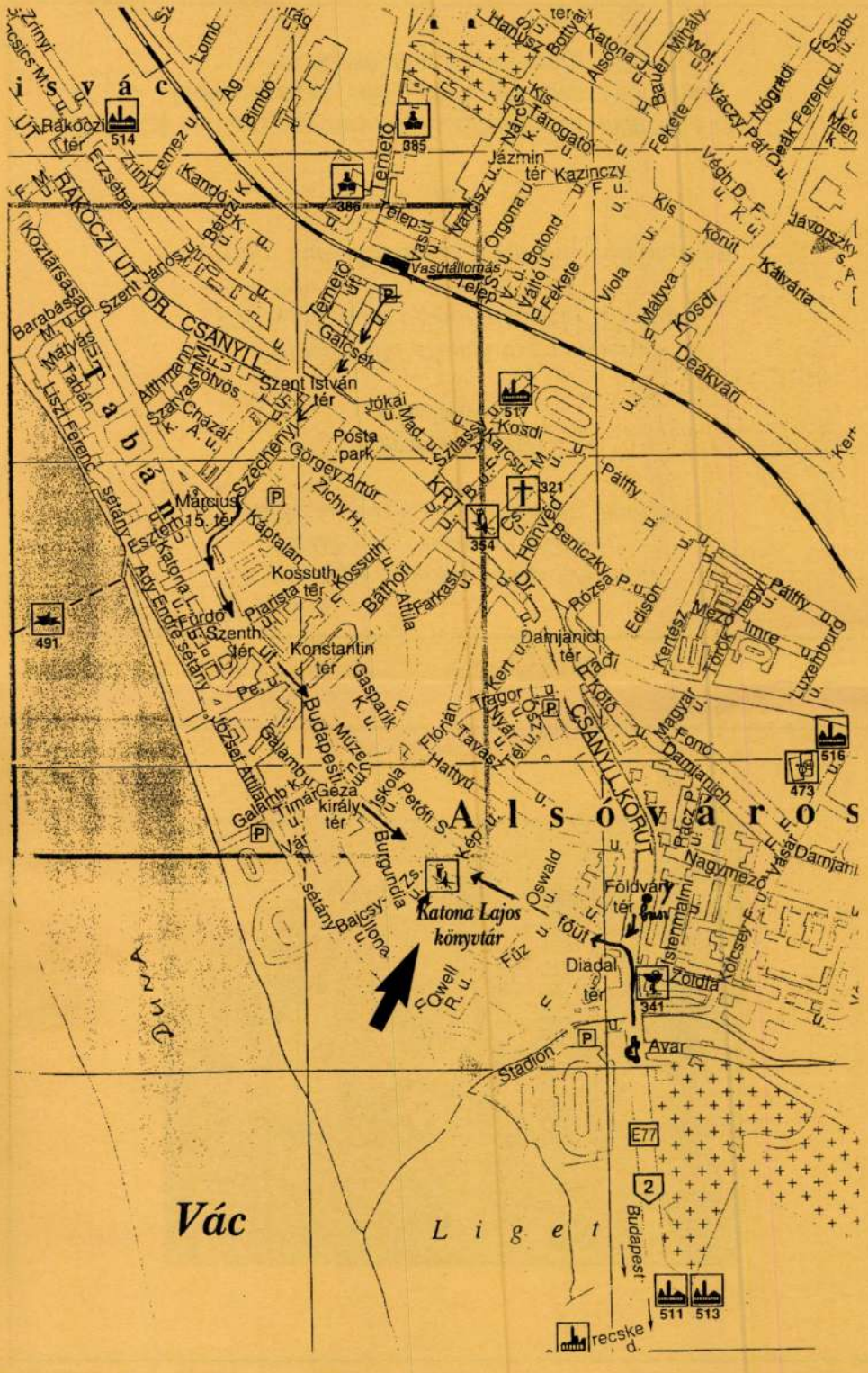

Meghívó

VÉRTESI Klára

ARS PICTURA

Minden kép önarckép,
mert amit lát a művész, azokból a dolgokból épp azt ábrázolja, láttatja,
ami – szemén keresztül, teljes tudatával – ő maga lesz.
Ez egy kísérlet. A művészek, amíg élnek, azon kísérleteznek, hogy a mulandó dolgokat (érzéseket is – hisz' tudjuk – minden az) „megörökítsék"; meglátni=megállítani, az időben történő „látható-érezhető" dolgokat.
Olyan ez, mint az alkimisták aranycsinálása, mint a tudományok örökös kutatói törekvése, hogy megértsék és megértessék a bennünket körülvevő világ minden dolgát.
Kísérletezünk: látni, láttatni – észre venni a Mindenség darabkáit, töredékeit – a szépségeket és/vagy „jóságokat".
Más dolgunk sincs ezen a földön.
A művész él, örül és szenved adottságai miatt, dolgozik – egész életével; mikor tudatára ébred, hogy másoknak „hasznára" lehet, mert élményt ad – szívesen.

Vértesi Klára

A váci Katona Lajos Városi Könyvtár
(2600 Vác, Budapesti főút 37.)
szeretettel meghívja Önt, családját, barátait

Vértesi Klára
képzőművész

grafikai kiállításának megnyitójára
1996. szeptember 12-én (csütörtök), 17 órára

megnyitja: ***Sinkó István*** *képzőművész, művészeti író*

A kiállítás megtekinthető szeptember 12.–október 8-ig,
hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken: 9–19 óráig
szombaton: 11–17 óráig

Vértesi Csaba grafikus

a Miskolci Grafikai Biennálén szerepel a művész „Holdbéli utazás" c. rézmetszete. (emlétve)

Művészeti Magazin

1975. dec. 23. TV. 21.25 /11/

Vértesi István

Nurszabó Debrecen
1803-1813

Györffy szűr

136. C.

Vértesi István

nurszabó Debrecen

1824.

Györffy szür

136. l.

Az MTESZ Pest Megyei Szervezete
(2600 Vác, Köztársaság út 19.)
és a művész, szeretettel meghívja Önt, családját, barátait
a székház emeleti galériájába

Vértesi Klára

képzőművész

Démonok, angyalok, emberek, tájak, mesék, csendek
című kiállításának megnyitójára
1997. április 5-én (szombat), délelőtt 11 órára

megnyitja: Németprónai Wolff Lajos író, újságíró

A kiállítás megtekinthető április 5–25-ig,
hétfőtől péntekig: 10–16 óráig

Vértesi Klára

ARS PICTURA

Minden kép önarckép,
mert amit lát a művész, azokból a dolgokból épp azt ábrázolja, láttatja,
ami – szemén keresztül, teljes tudatával – ő maga lesz.
Ez egy kísérlet. A művészek, amíg élnek, azon kísérleteznek, hogy a mulandó dolgokat
(érzéseket is – hisz' tudjuk – minden az) „megörökítsék"; meglátni=megállítani,
az időben történő „látható-érezhető" dolgokat.
Olyan ez, mint az alkimisták aranycsinálása, mint a tudományok örökös kutatói törekvése,
hogy megértsék és megértessék a bennünket körül vevő világ minden dolgát.
Kísérletezünk: látni, láttatni – észre venni a Mindenség darabkáit, töredékeit
– a szépségeket és/vagy „jóságokat".
Más dolgunk sincs ezen a földön.
A művész él, örül és szenved adottságai miatt, dolgozik – egész életével; mikor tudatára ébred,
hogy másoknak „hasznára" lehet, mert élményt ad – szívesen.

Vértesi Klára

kozmetika

Orrgondok

Elmúltak már azok az idők, amikor az orr — akár mert túl nagy, akár mert túl kicsi volt — problémát okozott „viselőjének". Michael Jackson, Marie Laforet, Juliette Greco, Aznavour el sem tudta képzelni karrierjét az eredeti orrával. Franciaországban évente ötezren vetették alá magukat szépítő műtétnek.

De számuk mintha csökkenne, a sebészek nagy bánatára. Kiderült, hogy az orr úgy jó, ahogy van, a formája meg egyenesen hódító is lehet. Nem baj, hogy nagy, nem baj, hogy ferde — lásd Barbra Streisandot. Egy morfológus szakértő meg is írta: „A nő piciny orrocskája gyermekes lelki alkatot sejtet. A férfi pisze orra a gátlásosság jele lehet." És különben is — ebben megegyeznek a szakértők — az orr fallikus szimbólum. Egy Amerikában végzett felmérés során tízezer férfit kérdeztek meg a dologról; nyolcvan százalékuk közölte, hogy orra mérete, formája stb. miatt sohasem voltak gondjai a szexuális életben. „Belül" sem egyforma a két nem orra. A nőké például a negyvenedik életévig folyamatosan növeli szaglóképességét, míg a férfiaké korán kialakul, és úgy marad, esetleg csökken. Ezért a hagyományosan férfiszakmáknak tartott szaglófoglalatosságokban (illatszeripar és alkoholgyártás) mind több nő foglal helyet. És mivel egyre több parfümöt, spray-t, dezodort adnak el, az ezzel foglalkozó hölgyek szerepe is növekvőben van. Sok híres nő adja nevét illatszerek reklámozásához (Paloma Picasso, Catherine Deneuve, Elisabeth Taylor). Franciaországban megjelenik egy folyóirat is, amely a szaglás problémáival foglalkozik.

Az orról eszünkbe jut a nátha. 11 milliárd (!) papírzsebkendőt használunk el egy évben. Százmillió amerikai, harmincmillió francia szenved a nátha miatt — vagyis a fejlett országokban a lakosság mintegy fele. Csak az USA-ban (ahol mindenről pontos felmérés készül) harmincmillió munkanapot veszítenek e betegség miatt. A tudomány ezért is törekszik annyira az ellenszer megtalálására.

Nemere

Zuhanyozzunk!

Tisztaság nélkül nincs szépség, s ebben a legfontosabb szerek egyike a víz. A zuhanyozás, testünk teljes megtisztítása, felfrissítése ma már a legtöbb ember természetes igénye. A naponkénti kádfürdő, főleg dupla adag fürdőhabbal, nemcsak fölösleges, hanem rendkívül megerőltető is a bőrnek. A fiatal, kellően zsíros, nem érzékeny bőr egy ideig képes visszanyerni zsírtartalmát, ám az érzékeny, száraz, sőt még a normál bőr is kiszárad, viszket és feszül, nem képes regenerálódni. Bőrünk védelme érdekében tehát inkább zuhanyozzunk naponta, igényünknek megfelelően, váltott hőmérsékletű vízzel. Élénkítő hatásán kívül edzi a bőrt, fokozza a vérkeringést és enyhe masszírozó hatása is van. Magas krémtartalmú tusfürdőt vagy babaszappant használjunk. Tisztálkodás után a bőr rugalmasságának megtartására, táplálására kell a legnagyobb gondot fordítani. A bőrtáplálók fokozzák a bőr vérkeringését, normális nedvtartalmát. Megválasztásuknál figyelembe kell venni az életkort, az évszakok változását is. Télen a korcsolyázás, sízés, szaunázás is igénybe veszi a bőrt, ezért fontos a megfelelő testápoló használata.

Már az ókori görögök is úgy tapasztalták, hogy „ép testben ép lélek". A kozmetikai készítmények ma már speciálisak, minden bőrtípusra áldásosak. A testápolók széles skáláját például a Gigi-termékek közül a Solar Energy, a búzacsírás, a jojobás és a Jouvence testápoló nyújtja. A Solar Energy testápoló a Holt-tenger iszapjából nyert, ásványi anyagokban gazdag, napenergiával átitatott kozmetikai készítmény, s pillanatok alatt fölszívódik.

A testápoláshoz szorosan kapcsolódik a fertőtlenítő dezodorok használata. Feladatuk a fokozottan működő verejtékmirigyek normalizálása. A tinédzserek legáltalánosabb problémája — az állandó izgalmaktól — a hónalj izzadása. Ennek megelőzésére szolgál a dezodor. A golyós dezodorok közül a kellemes és friss illatot részesítsük előnyben.

Gigi

A bőr: szépség

Az egészséges, szép bőr legjellegzetesebb tulajdonságai: bársonyosság, hamvasság, rugalmasság és üde szín.

Felülete teljesen simának látszik, ám egyáltalán nem az. Már gyenge nagyítás is láthatóvá teszi a gödröcskéket és barázdákat, amelyek keresztül-kasul szelik az egész felületet.

Sajnos tökéletes bőrrel találkozunk legritkábban, mert a levegőből rárakódó por, füst, korom, a szennyező anyagokra tapadó kórokozó baktériumok, gombák, az időjárás viszontagságai, a különféle betegségek és végül a korral járó öregedés mind veszélyeztetik épségét, szépségét.

Orvos által kezelendő bőrrendellenességek közé tartoznak az anyajegyek, májfoltok, szemölcsök. Eltávolításuk bőrgyógyászati, sebészi feladat.

Ha a faggyúmirigyek nem termelnek elég zsiradékot, a bőr elveszti puhaságát, szárazzá válik, könnyen bereped, hajlamos a ráncképződésre és a leggyengébb érintés is fájdalmas lehet. A faggyúmirigyek túltermelése a bőrt zsírossá és fénylővé teszi. A túlságos zsírképződésnek két fajtája van: ha a kiválasztott zsiradék túl folyékony, avagy túl sűrű. Az előbbi a seborrhoea oleosa, olajosan fénylő, az utóbbinál a seborrhoea sicca, a korpázó hámlással járó folyamat.

A túl gyakori szeszes lemosás vagy az erős lúgos szappan használata megfosztja a bőrt kellő zsírtartalmától. A faggyúmirigyek váladéka a kivezetőcsatornákon át jut a bőr felszínére. Előfordul azonban, hogy ezeknek a csatornáknak a kimenetét valami por-, piszokszemcse eltömi, s a zsiradék nem tud kijutni a bőrfelületre, s emiatt fekete pontocskák alakjában mitesszerek képződnek. Bár többnyire a tisztátalanság okozza a mitesszereket, képződésükben szerepe van a faggyúmirigyek túlműködésének is, amit anyagcserezavar is okozhat. Ugyanez az ok idézi elő a pattanást vagy pörsenést. Ez a panasz főleg a nemi érés (pubertás) idején gyakori.

A bőrnek a színe az egyetlen olyan tulajdonsága, ami egy életen át jellemzően megmarad. A Malpighi-réteg festéktermelő sejtjeinek fokozott működése váltja ki a szeplőt. Sokan a nap hatásának tulajdonítják — ez részben igaz is —, hiszen a szeplők tavasszal válnak láthatóvá, nyáron elszaporodnak, elsötétülnek, majd ősszel ismét elhalványodnak. Viszont olyan testrészeken is előfordulnak, amelyeket napfény nem ér, így képződésüknek más oka is lehet, amit eddig nem sikerült felderíteni. A szeplő az érzékeny bőrű, szőke és vörös hajú embereknél a leggyakoribb, barnáknál és feketéknél ritka.

A szeplőhöz hasonlóan — különösen a női arcon — jelentkezik a májfolt, amit leggyakrabban a terhesség vagy hormonzavar okoz. Ezeket a hibákat könnyű, szinte alig látható sminkkel szépen eltakarhatjuk.

Edith Serei Kozmetikusképző Iskola

Terítéken
Vendéglőkről 333 szóban

Elegáns étlap (az italokhoz is írhatnának árakat!), zavarba ejtő választékkal a Kisbuda Gyöngyében. A fehérboros, fokhagymás mártással kínált homár a maga 2400 forintos árával nem kimondottan a pesti átlagember, de még csak nem is egy honi üzletember pénztárcájához mért finomság. Ugyanezt gondolom a nyárson sütött királyrákról is. De igazságtalan lennék, ha mindezt felrónám a vendéglőnek. Nem is teszem, hiszen ottjártamkor is túlsúlyban voltak a külföldiek. Megfizethető étel is akad azért jócskán. Itt van mindjárt a paprikás csirke, a gombapaprikás vagy az erdélyi töltött káposzta. Igaz, ha külföldi lennék, inkább ezekből választanék. Vagy bélszínt Gül Baba módra? Egyébként nem véletlen ez a fantázianév az étlapon, hiszen az ország talán legromantikusabb, girbe-gurba Gül Baba utcája mellől költöztek Óbudára, a kies Kenyeres utca 34.-be.

Érdemes felkeresni őket. Kitűnő a konyhájuk. Előételnek hortobágyi palacsintát kértem (340 forint). Ízletes, jól fűszerezett volt a töltelék, kettőt is megettem volna a forrón tálalt palacsintából. A csirkemell Kugler módra (580 forint) valójában többféle fűszerben pácolt csirkemell, roston sütve. Erről is csak felsőfokon lehet írni. Megnyerő a tálalás, lefegyverzőek az ízek. Zöldköretet (240 forint) hoztak mellé, megannyi zamatos zöldségből. Még a juhtúrós, kapros csuszára is jutott friss kapor... A somlói galuska pedig mind méretével, mind ízével méltó befejezése volt a menünek.

Az étteremben ódon hangulat, „békebeli" berendezés fogad. Csak később derül ki, amikor a részleteket is megfigyeli az ember, hogy a belsőépítészek mivel érték el ezt a hatást. Vagy nyolcféle széket számoltam össze. Még egy asztalhoz sem egyformákat állítottak. Ez a szándékolt eklektika a falburkolatot is szemügyre véve vált igazán világossá. Az Ecseriről, innen-onnan beszerzett szekrényajtókból, ágyvégekből, fiókmaradványokból és más, nagymamánk korabeli farelikviákból áll ugyanis a lambéria. Az összkép egységes, nem találni benne disszonanciát.

Akad egyéb jellegzetessége is a Kisbuda Gyöngyének. Az asztalokat szépen, ízlésesen terítették, de más külsőségről már nem tudok beszámolni. És nem is hiányzott a művirág vagy a funkció nélküli gyertyafény. Ciceró — aki módfelett értett hozzá — azt mondta egy hasonló esetben: Ornata hoc ipso, quod ornamenta neglexerunt. Vagyis: az volt a díszük, hogy minden díszítést elhagytak.

— kóstoló —

Megvalósult álom

Ne várjon a kedves olvasó valami frenetikus szenzációt. „Csak" egy dolgos, szorgalmas, ambiciózus emberről szól a történet. Szelvényi Ferenc Budapest egyik legifjabb éttermének, a Bécsi úti Miragenak társtulajdonosa, vezetője. Nagy tapasztalatú szakember, aki erre készült, ezt tanulta. Diplomás üzletvezető, az ötvenen innen. Harmincöt éve van a pályán. A hozzá sok-sok éve hűséges vendégek úgy szólítják: Feri. Nem bizalmaskodás ez, inkább a körötte mindig családias hangulat mondatja így. Felszolgálóként kezdte a Budagyöngyében...

— Az üzletet akkoriban a szakma híressége, Porkai Ernő vezette. A Budagyöngye a vendéglátóipar csúcsa volt. Tőle tanultam meg, hogy a vendéglátás bizalmi szakma. Láttam éjt nappallá téve dolgozni, elhatároztam, őt követem, és egyszer magam is gebines leszek — önállóságra vágytam én is.

Végigjárta a lépcsőfokokat. Egyik állomáshelye — mai szóval vállalkozása — a Lajos-forrási turistaház volt, télen-nyáron óriási forgalommal. Egyre többen ismerték és szerették meg Ferit. Nem vágyott a könnyű meggazdagodásra, inkább tisztes árért, magas színvonalú kiszolgálással nyerte meg a vendégeket. Ő vezette be a szentendrei Duna éttermet, majd a lipótvárosi Vörös Rákot. Felettesei szerették, bíztak benne, és ez lehetővé tette számára, hogy önálló gondolkodással mindig egy lépéssel előbbre tartson a vendéglátásban. A nyolcvanas évek elején, a második kerületben elsőként kapott önálló vendéglősi iparengedélyt; két társával megalakította a Cimborákat. E piciny vendéglő fogalommá vált, csak asztalfoglalással lehetett bejutni a mindig zsúfolt Cimborákba. Majd egy kis kitérő Németországba, ahol megismerkedett a vendéglátás „magasabb titkaival". Most ezt próbálja itthon is hasznosítani. Életében ismét felbukkan a Cimborák szó. Ez a neve ugyanis annak a kft.-nek, amely létrehozta a Mirage-t.

— Amikor két évvel ezelőtt társultunk, tisztában voltam azzal: nagy merészség manapság melegkonyhás éttermet nyitni. De a tervezésben benne volt régi álmom: elegáns környezetben, aránylag olcsó árakon, igényes kiszolgálás. A konyhafőnök már tizennégy éve társam, kitűnő fantáziájú, remek szakács. A vendéglátás munkás szakma, teljes embert kíván. Mindennap meg kell küzdeni a vendégekért, és ebbe beletartozik, hogy oldott légkört teremtsünk, amelyben családias a hangulat... a régi vendégek ma is ezt keresik.

Évekkel ezelőtt gyakran jártam a Cimborákba. Most örömmel láttam a Mirage étlapján Feri egyik specialitását, a „Pulykamell barátnő módra" elnevezést viselő különlegességet. Továbblapozva felfedeztem egy újdonságot: „Gyulay Zsolt kedvenc pecsenyéje." Nos, az étterem szomszédságában lakó kiváló sportoló, olimpiai bajnok a jövőben a Mirage emblémáját is viseli trikóján...

Az ambiciózus, fiatal felszolgáló elérte célját. Igaz, nem milliomos, de sikeres szakember. Akinek élete a vendéglátás, és örül, hogy a nyitás óta máris sikerült sok régi vendéget visszahóditania. Igaz, óvodás kisfiát esténként megint ritkában látja...

M. Gy.

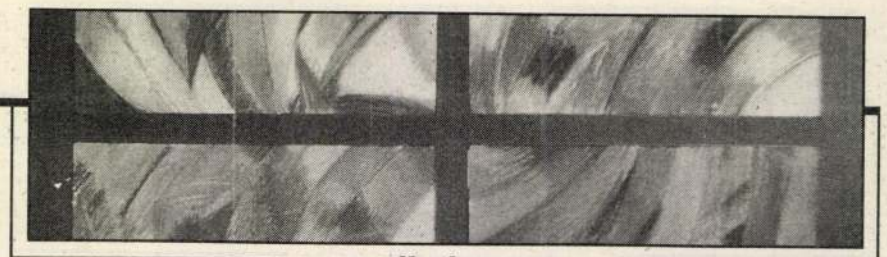

művészet

A stílus neve: Vértesi Klára

Amikor először láttam meg a képeit, egyszerre éreztem döbbent csodálkozást, meghatottságot és ujjongó lelkesedést. Lám, az ember naponta együtt dolgozik valakivel, akiről tudja, hogy intelligens, szellemes, precíz, a magyar nyelv szabályainak kiváló ismerője és alkalmazója, azután egyszeriben ráébred, hogy az illetőnek van egy másik, egy még színesebb, még gazdagabb énje. Hogy művészi tehetség lakik benne. Zavaromban akkor, ott elkövettem egy ostoba hibát: hangosan tűnődtem, vajon kire emlékeztetnek ezek a festmények. Lakonikus válasza így hangzott: Vértesi Klárára.

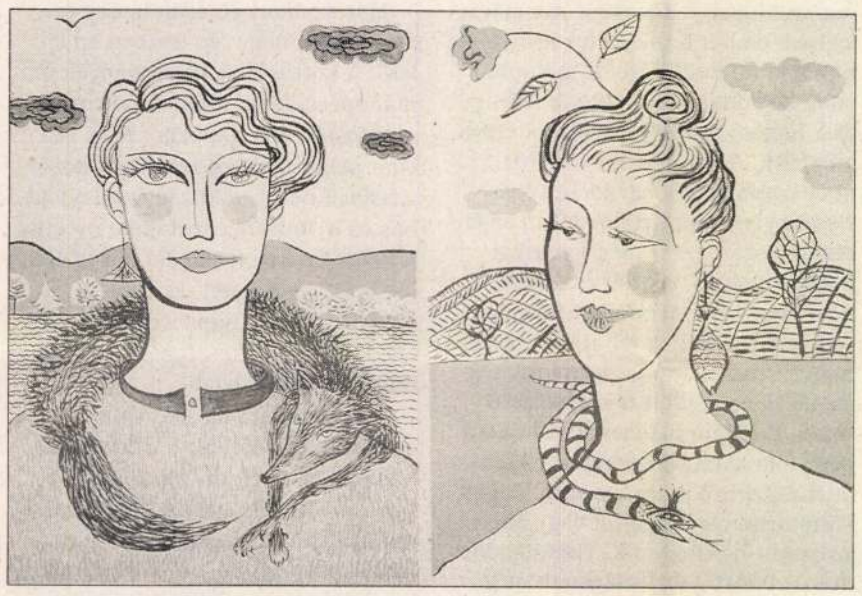

Nyár

Tus, tempera, 2x50x70 cm

Tél

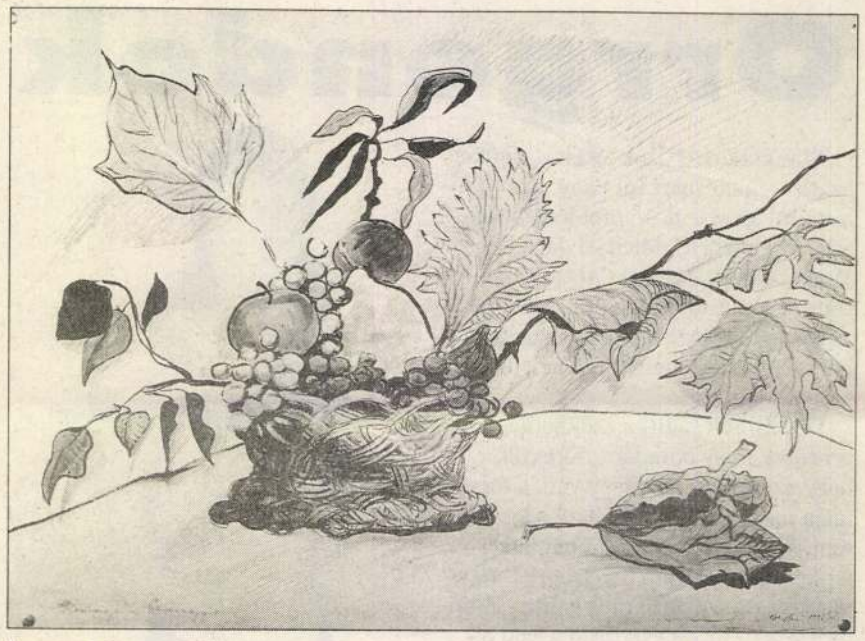

Hommage à Caravaggio XXII.
Tus, ecolin, 70x50cm, 1993

Szívesen írnám azt, hogy most egy kiállítása apropóján beszélgetünk, de ez, sajnos, nem igaz. Vértesi Klára még felfedezésre vár. Jóllehet többször szerepelt már kollektív tárlatokon, Angyalföldön, Újpesten, Tokajban kétszer is, sőt volt önálló kiállítása Gödön, de — ahogy ő mondja — publikálni mindig is bátortalan volt. Így hát inkább azzal kezdem, hogy egykori otrombaságomért megkövetem.

— Mindig felfortyanok, ha valami kaptafát akarnak rám húzni. Nem szeretem, ha azt mondják a vonalvezetésemről, a foltjaimról, hogy olyan, mint ezé vagy azé. Amit csinálok, bármi legyen is, mind az én fizikumomból, világismeretemből, szemléletemből, az eddig összegyűlt tapasztalataimból következik egyenesen. A kezemből és az agyműködésemből.

Ez a kaptafahúzás persze nem csak magammal kapcsolatban zavar. Sőt! A legjobban az fáj, hogy az igazán nagy magyar festőket, akiket a világ valószínűleg soha nem fog érdemük szerint ismerni és becsülni, tehát például Czóbelt vagy Szőnyi Istvánt, a művészeti folyóiratok szakírói, műkritikusai nem képesek kizárólag saját vonalaik és foltjaik okán elemezni, hanem minduntalan keresnek valami fogódzót, valami „hasonlót". Például Szőnyinél emlegetik Matisse vagy Brueghel, Bonnard vagy Picasso hatásait. Nem! Szőnyi az Szőnyi, és nincs szüksége semmiféle összehasonlításra ahhoz, hogy felismerjük nagyszerű művész voltát.

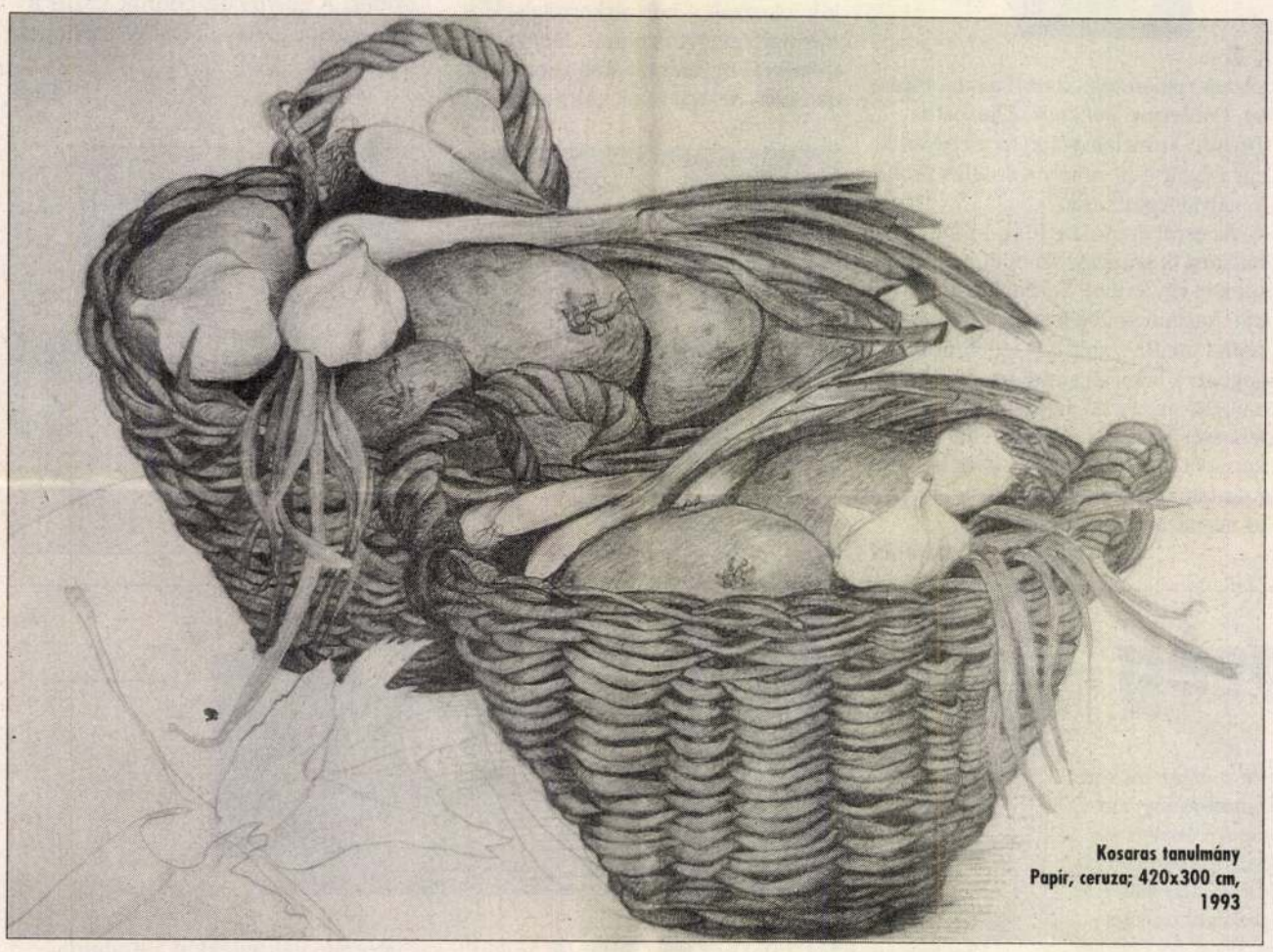

Kosaras tanulmány
Papír, ceruza; 420x300 cm, 1993

❑ *Nekem nagyon tetszenek a képeid, és nem akarok többé sem kategorizálni, sem összehasonlítgatni. Elfogadom, hogy amit látok, az Vértesi Klára személyisége. Tagadhatatlan azonban, hogy mindig is léteztek művészeti irányzatok és áramlatok, s hogy egy adott korszak festői maguk is szívesen csatlakoznak az egyikhez, miközben esetleg viszolyognak a másiktól. Te melyik irányzattal rokonszenvezel?*

— A huszadik század végében az a legszebb, hogy a századelő művészeti forradalma után, az impresszionizmus elévülhetetlen érdemeiből fakadóan eljutunk az új eklektika korába. Ez azt jelenti, hogy a művészek bármit megtehetnek, bármilyen eszközzel dolgozhatnak, mindig lesznek értőik, akik képesek ugyanúgy játszani a gondolatokkal, asszociálni azokra a dolgokra, ami a művésznek is az eredeti gondolata volt, lehetett. Ma már nem olyan a megítélés, mint a századelőn, pláne a múlt században volt, hogy csakis fényképszerűen lehet ábrázolni a dolgokat. Az emberek játékosabbak, hajlékonyabbak, gondolataik szárnyalóbbak lettek.

Ami engem illet, képes vagyok a dolgokat csak úgy, klasszikus értelemben természetutánzón ábrázolni, máskor meg, játékos alkotókedvemben, szabadon futtatom a vonalakat és festem a foltokat egymás mellé, s aki ránéz a képre, azt gondol, azt lát benne, amit csak akar. Mégis kevesebb a nonfiguratív alkotásom, mert szeretem, ha tetszik a környezetemnek, amit csinálok, ha felismerhető mások számára is, hogy mi az, amit ki akarok fejezni, amit láttatni akarok. Olyan ábrázolásokat szeretek csinálni, amin elkalandozik a szem, felfedezésre indul a néző. Tulajdonképpen nem idegenek tőlem a performance-ok sem, csakhogy ezeket még magamutogatóbbnak érzem, mint a hagyományos táblaképek kiállítását.

❑ *Azt mondod, irtózol a kitárulkozástól, pedig valahol minden művész eredendően exhibicionista. Lehetséges volna, hogy nem is örülnél, ha egyszer felfedeznének? Netán zavarna, hogy az életrajzodban az szerepelne: az újpesti rajztagozatos gimnázium elvégzése után több kitűnő mester szakkörében és a tokaji művésztelepen is tanult, a Képzőművészeti Főiskolára azonban nem vették fel? De hiszen nem te lennél az első megkésve felfedezett, „ösztönös" festő...*

— Számomra az lett volna a meglepő, ha felvesznek a főiskola alkalmazott grafikai szakára, minthogy én akkor már javában dolgoztam egy nyomdában, így a felkészültségem enyhén szólva nem lehetett eléggé folyamatos és célratörő. Az elutasítás pedig nem szegte kedvemet. Megrendelésre azóta is szívesen készítek arculatterveket, illusztrációkat, prospektusokat, logókat, fotózással is foglalkozom. Festeni csak ismerősöknek, barátoknak szoktam. Olajképeket, csendéleteket, tájképeket, bármit, amit kérenek. Amikor azt mondják rá, szép, amit csinálok, az nagyon jó érzés és borzasztóan inspirál. Ha azt állítanám, hogy nekem ennyi tökéletesen elég, valószínűleg nem mondanék igazat. A lelkemet azonban nem csupán a képeimben, de egy szóbeli vallomásomban sem szeretem közszemlére kitenni...

Horváth Ágnes

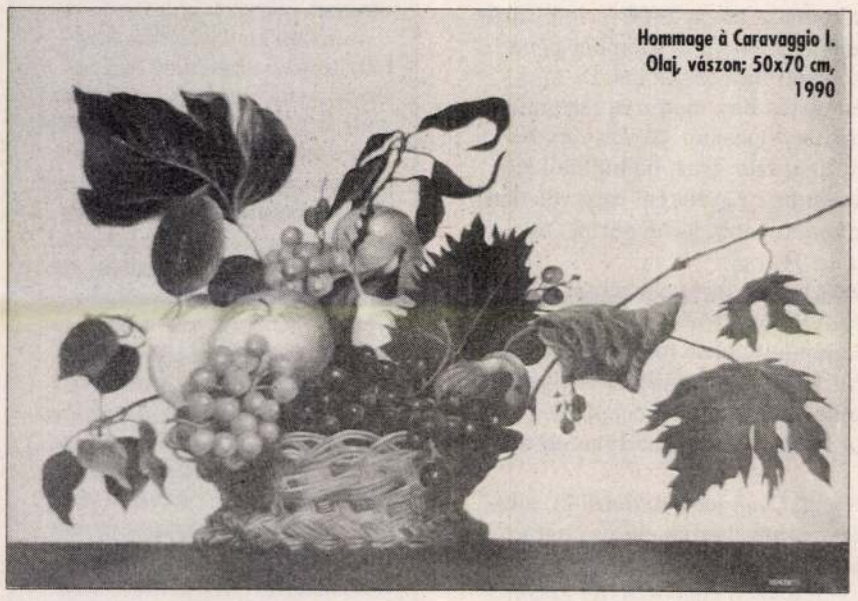

Hommage à Caravaggio I.
Olaj, vászon; 50x70 cm, 1990

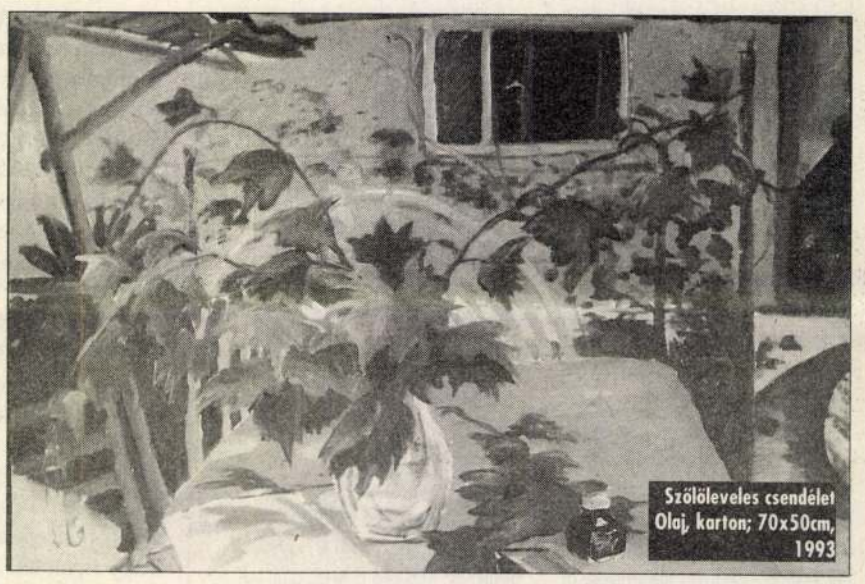

Szőlőleveles csendélet
Olaj, karton; 70x50cm, 1993

ДЛЯ ЗАМЕТОК

Kiállítás

Szombathelyen
az Utcagalériában
— Szentmárton utca —
1994. április 3-ától
május 1-jéig

Stílusa: Vértesi Klára
Képek — önarcképek
(a fotók is!)

VÉRTESI KLÁRA

Gód, 1994
ápr. 5.

Tisztelt Szerkesztőség!

Ezúton értesítem Önöket kiállításomról.

Üdvözlettel:

Vértesi Klára

-/.

Vértesi Sajos

nürszabó Debrecen

1852

Györffyszür

136. l.

Vértesi László épitészmérnök
Uj tag
A Budapesti Mérnöki Kamara közleményei
MMÉEK/LXI 15-16 szám 1927

MDK

Vértesi László

Szakosztályba nyert felvételt Vértesi László egyleti tag.

Cikk: Egyleti közlm.A mü- és középit.szakoszt. müködése 1927-évi okt.1-től nov.7-ig.

A Magy.Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye LXI.k.47-48.sz.302.o.

MDK

Vértesi László, sz. 1894. építész

Hird.tagfelvételről. MMÉKözl 1927, 11-12.sz. 74 l.

Vértesi László

építész

Szül. Budapest 1894.

oklevelet nyert 1921.

Képzőművészeti Főiskola

10677

gallérú egyelejű kabát(ban), melynek
ata:

János
g.
iró.

-901
5.

Vértesi László

Óvodai játékházak. Rákosfalva park 6-8.

5-10 ábrák. Tervezők: Póós Tamara, Vértesi László;

Megvalósították: Keller Ferenc, Póós Tamara, Vértesi László, Köszegi Éva, Eleöd Ákos. /repr./

Magyar Építőművészet, 1986. 1., 28-29-old.

Vértesi László, építész (Ipartervi). 2.) Folytatás.

Diplomadíjasok, 1986.

Vértesi László szombathelyen született 1961-ben. 1986-ban szerezte diplomáját a Műegyetem Építészkarának Középülettervezési Tanszékén. Diplomatérve egy római katolikus templom volt Érden, melyben a liturgikus tér kialakításánál a legizgalmasabb feladatát az elszomorító érdi környezetben levő sorokteleket adta: mihez lehet alkalmazkodni, mi igaz, ezen a helyen a számára csodálatos román kori kis téglatemplomok hangulatából. Az egyetemi évek alatt valósult meg egy Pocs Tamárnyal közös tervük: 1985-ben barátaikkal felépítették a Rákosfalva parki óvoda, ucharán egy játszóházat. Jelenleg az Ipartervnél dolgozik Molnár Péter és Sylvester Ádám műtermében.

Magyar Építőművészet, 1987. 4-5 szám, 87-old.

Vértesi László, építész
Diplomadjasok, 1986.

1. Folytatás.

Poós Tamara építész egyetemi évei alatt egyik legérdekesebb ténykedése egy óvodai játszóház felépítése volt, melyet Vértesi Lászlóval közösen tervezett. (repr.)

Óvodai játszóház Budapesten, 1985. Tervezők: Poós Tamara és Vértesi László

Római katolikus templom Érden. Vértesi László terve. (repr.)

Római katolikus templom Érden. Vértesi László terve

Magyar Építőművészet, 1987. 4-5 szám 87-old+88-old

MDK

Vértesi László, okl. ép. m.
sz. 1894. Bp. X. Máv. észa ko fömühely.

a Kamara tagjai sorába felvették.

Bp.-i Mérnöki Kamara Közleményei.
MMÉE Közlönye. 1927. III. 27. 74. 1.

MDK

Vértesi László épitészmérnök

MMÉEKözl. 1930. I. 5. 1-2. sz. 42.l.

Vértesi Nándor Zeramizus

neve elitve

Művészettörténeti Értesítő 1972

317. old.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 347-748/ 340-726

Vértesi Nándor
keramikusművész

NÉPÚJSÁG (HEVES)

1980 MÁR 2

1021

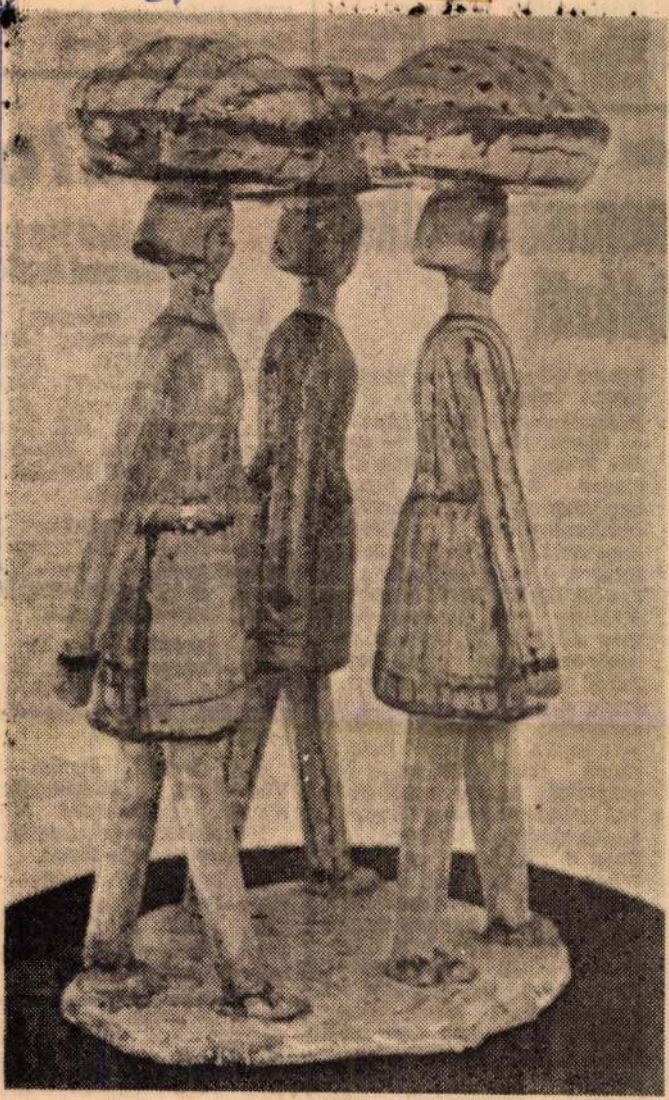

Vértesi Nándor kerámiája

Szabolcs v
jából újal
rült a m
Kántor izg
vedett M

előtt

inomme
bdázói

között végezzünk — mondta Szabó Péter, edző — *s ha valamilyen objektív akadály — bevonulás, leállás — nem jön közbe, akkor ennek elérésére képesnek tartom együttesünket. Felkészülési körülményeink feltételei megfelelőek. Eljutottunk egy szintre, s most különösen az egyéni képzés kerül előtérbe. Mintegy 8—9 játékos felel meg az NB II. követelményeinek. Sajnos nincs megfelelő felkészültségű cseresorunk, így aztán hiányzik az egészséges rivalizálás. Emiatt néhányuknál bizonyos fásultságot, önelégültséget tapasztalok, tavaly ennél sokkal lelkesebb volt a társaság. Leggyengébb pontunk az, hogy a védekezésben a széleken igen sok gólt kapunk, ugyanakkor támadásainkat a széleken csak nagyon ritkán tudjuk góllal befejezni. Alapfelállásunkat meghatározza, hogy mindössze egy lövővel rendelkezünk, ezért támadásban a 4—2-es formációt alkalmazzuk. Továbbra is a megyei felnőtt bajnokságban szerepeltetjük ifjúsági játékosainkat, serdülő csapatunk pedig Miklós János edző irányításával a megyei ifibajnokságban indul.*

tavaszi fordu

1. forduló, március 2
Egri Kolacskovszky SE
Sárospataki SE, Kan
Sport Klub—Siroki Vas
SC, MÁV Hatvani AC
Balassagyarmati SE, Nag
bátonyi Bányász SE—Vá
Vasas Izzó, Ózdi Kohász S
—Salgótarjáni TO.

2. forduló, március 3
Sirok—Eger, Balassagya
mat—Kandó, Vác—MÁ
HAC, Salgótarján—Nagyb
tony, Ózd—Sárospatak.

3. forduló, április 1
Eger—Balassagyarmat, Ka
dó—Vác, MÁV HAC—Sa
gótarján, Nagybátony—Ó
Sárospatak—Sirok.

4. forduló, április 2
Vác—Eger, Salgótarján
Kandó, Ózd—MÁV HA
Nagybátony—Sárospatak,
Balassagyarmat—Sirok.

5. forduló, április 2
Eger—Salgótarján Kandó
Ózd, MÁV HAC—Nagyb
tony, Sirok—Vác, Sárosp
tak—Balassagyarmat.

A megyei LS
elfogadta

A Társadalmi munka

Vértesi Károlyt kerámiaművész kiállítása a Fényes Adolf-teremben látható.

Kiállítások.
Pesti Műsor, 1968. dec. 19.

Veress Sándor

kerámikus kiállítását december 13-án d.n. 1/2 6 órakor nyitják meg a Fényes Adolf Teremben.

Krónika

Magyar Hírlap, 1968. december 12. 9. l.

VÉRTESI NÁNDOR

kiáll. ismertető

Fedor Ágnes: V.N. kerámiai. A Kulturális Kapcsolatok Intézetének Kiállitóterme

UJ TÜKÖR 1980./XVII/ 10.sz.4.o.

aliam scientiam divinitus inspi

RESPONDEO dicendum quod nec
esse doctrinam quandam secundum
sophicas disciplinas, quae ratio
dem, quia homo ordinatur ad Deum
prehensionem rationis excedit,
non vidit, Deus, absque te, quae
autem oportet esse praecognitum
actiones debent ordinare in fine
salutem, quod ei nota fierent qu
rationem humanam excedunt.

Ad ea etiam quae de Deo rat

VÉRTESI NÁNDOR KERÁMIÁI

Mint látható, nagy az érdeklődés Vértesi Nándor keramikus kiállításán a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Dorottya utcai nagytermében. A különleges hangulatú tárlatot Csekovszky Árpád keramikusművész nyitotta meg.

13.14.

Vértesi Nándor

Kerámikus kiállítását péntekben este megnyitották a Tényes Adolf Teremben. (Első, gyűjteményes kiállítása a művésznek).

A nap híre.

Magyar Hírlap. 1968 december 14. 8. l.

Vértesi Nándor

Legutóbbi kiállítása 1968-ban a Fényes Adolf Teremben volt. – Munkái többnyire centrális körplasztikák, döntő alkotó tényező a csőforma. Kerámia szobrain döntő szerepe van a szúrnak, a fényes máznak.

Részlet Csehovszky Árpád megnyitójából; Ipari Művészet, 1971. 2. sz. 34. l.

Vértesi Nándor

Nem mechanikusan bánik a mázakkal, megfesti
figuráit úgy, mint képeit.
Borsos Miklós volt a mestere.

Részlet Csehovszky Á. megnyitójából; Ipari Művészet, 1971.2.sz. 34.l.

Vértesi Nándor

Részt vett az I. Országos Kerámia Biennálén Pécsett.

Ipari Művészet, 1968. 5-6. sz. 59. l.

Vértesi Nándor, kerámikus

Magányos, eredeti tehetség.
(Ebédelők c. műve.)

Szimsei Merse Anna: fiatal magyar kerámikusok
17-21.

Kritika, Bp. 1970. március VIII/3.

Vértesi Nándor

pálcikaemberkékkel szerepelt a pécsi kerámiabiennálén

Magyar Hirlap 1975/274/4 Havas

Vértesi Nándor, kerámikus

L.: Vigh Éva

5.

Koczogh A.: A pénz ...

Nérszava, Bp. 1975 nov. 21.

Vértesi Nándor, kerámikus

L.: Kő Pál

Lánc 1.: Képzőművészeti ... 63-66.

JELENKOR, Pécs, 1976. január XIX/1.

Vértesi Nándor keramikus

Negyedik alkalommal nyílt meg Pécsett a kerámia-biennálé, melyen szerepelnek a művész művei.

Láncz Sándor: Képzőművészeti krónika, Jelenkor, 1976. 1. 66. old.

Vértesi Nándor

Szekeres Károly, Minya Mária, Fürtös György, Vértesi Nándor, J. Móker Zsuzsanna, Kálmán Anikó, Schrammel Imre, Benkő Ilona, Borsody László, Csekovszky Árpád, Majoros Hédi, Majoros János, N. Szonntag Éva, Kigyós Sándor, Gádor István, Gorka Lívia, Németh János, Geszler Mária mutatták be müveiket a pécsi Janus Pannonius Muzeum Déryné utca kiállitótermében rendezett negyedik országos kerámiai biennálén. A kiállitók közül Vadas József: "Sápadt kerámia" c. kritikájában sorolja fel fenti neveket.
A tárlat ismertetését lásd: Gádor István nevénél.
Élet és Irodalom, Bp. 1975. nov. 1. XIX. 44. sz. 13. lap.

Vértesi Nándor
iparművész

M.D.Y.

A Feringer Adolf Serembén mutatta
be művét

— Kialletésok
Művészet, 1968. november – 44 lap.

Vértesi Nándor kerámikus
Kiállítása nyílt a Téryes Adolf
tekemben

Székely András: Három iparművész
kiállításáról

Nyomtatság 1968 XII. 20.

Vértesi Nándor Keramikus

Kiállítását a Fényes Adolf teremben péntek délután nyitja meg Katona Imre az Iparművészeti Múzeum osztályvezetője.

Magyar Nemzet 1968 dec. 11.
-Napló-

Vértesi Nándor

Résztvesz a monori jub-i kállításon

d.g. Dél-Pest megyei képzőművészek szeregszemléje Monoron

Pest megyei Hírlap, Bp. 1970. már. 16.

M.D.

Vértesi Nándor

keramikus

Művészeteinek szembetűnő vonása az erőteljes plasztikai készség, a művész hosszú ideig foglalkozott festészettel is, mint ezt mikány kiállított akvarellje tanúsítja is.

Katona Imre: Vértesi Nándor kiállítása. Művészet, 1969. április – 42 lap.

Vértesi Nándor
keramikus

MDV

„Keramika" (repro)

Katona Imre: Vértesi Nándor kiállítása.
Művészet, 1969. április - 42 lap.

M.D.K

Vértesi Nándor
keramikus

A kiállításon megjelenő témái: a „Balaton", „Kosarasok", „Temetés", „Vacsora", „Eskövő", „Tejcsárdá-ban", „Hóember", „Vonaton" stb.

Katona Imre: Vértesi Nándor kiállítása.
Művészet, 1969. április – 42 lap.

M.D.K.

Vértesi Vándor

Keramikus

A kiállításon megjelenő kerámiái:
„Leánykák", „Iskolások", „Beszél-
getők", „TV-nézők", „Krumpli-
szedők", „Kirakaros" stb.

Katona Imre: Vértesi Vándor kiállítása
Művészet, 1969. április – 42 kép.

Vértes: Nándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17,
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1968 DEC 11

1021

NAPLÓ

Vértes Nándor kerámikus művész kiállítását a Fényes Adolf-teremben péntek délután nyitja meg Katona Imre, az Iparművészeti Múzeum osztályvezetője.

IKUS, KORSZEKO

Vértesi Nándor iparmüvész

A Fényes Adolf teremben
kiállítása nyílt

Kovalista Müvészeteri 1969 I. sz.

Vértesi Nándor

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

VÉRTESI NÁNDOR

KERÁMIKUSMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1968 DECEMBER 13-ÁN, DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR
MEGNYITÓ BESZÉDET MOND
KATONA IMRE
AZ IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM OSZTÁLYVEZETŐJE

FÉNYES ADOLF TEREM
BUDAPEST VII, RÁKÓCZI ÚT 30

11064 fnyv 1

M.D.Y.

Vértesi Nándor
keramikus

A Fenyes Adolf kerumben rendezett
tanácsot.

— : Kiállítások
Művészet, 1969. január – 47 kap.

MDK

Vértesi Nándor, keramikus

A Fényes Adolf Teremben állította ki kerámiáit. „Vértesi kerámiáiban van valami a népművészetből, bár formáik teljesen mások. Alkotójuk modern népművész."

Székely András: Három iparművész kiállításáról

6.

Népszabadság, Bp. 1968. dec. 20.

Vértesi Nándor, kerámikus

□ VÉRTESI NÁNDOR kerámikusművész tárlata csütörtökön délután nyílik, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállítótermében.

2.

– □ Vértesi Nándor

Esti Hírlap, Bp. 1980. jan. 28.

Vértesi Nándor, keramikusművész

1021

1980. jan. 31. Televizió 21.15 M.

TV-Híradó 2.

- A Kultúrális Kapcsolatok Intézetének Dorottya utcai bemutatótermében Vértesi Nándor kerámiái láthatók. A művész életrajza nem mindennapi életrajz. 1956-ban Borsos Miklós és Gádor István tanítványaként végezte az Iparművészeti Főiskolát kerámia szakon. 1960-ban elment sofőrnek és azóta is sofőrként dolgozik. Miért választotta ezt a megoldást?

- Megnősültem, állandó kereset kellett, ezt a művészet nem biztosította, e mellett a munka mellett művészkedhetek, mert szombat- vasárnap szabad volt és így tudtam dolgozni.

- Milyen kocsikon dolgozik?

- Hát dömperen kezdtem, fúrókocsin dolgoztam, darun és most ilyen brigád buszon dolgozom.

- Ezek a kis fugurák honnan származnak? Hol látta őket?

- Bejártam az országot, úgy mondják, hogy a téma az utcán hever, én is az utcán láttam őket, meg munkaközben.

- Ehhez a munkához nagyon finom kezek kellenek és azárt a dömper meg az autóbusz az azért egy valami más fizikumot kíván, nem?

- Hát nem mondhatnám, a szem hoz előbbre, a kezek a szemnek engedelmeskednek én szerintem

- És a műhelye?

- Hát a mphelyem az otthon van, én magam csináltam, van egy kis kemence benne, villany kemence meg aztán be lehet fűteni, ez elég egy embernek aki szeret dolgozni.

- A munkatársai mit szólnak hozzá, hogy maga kerámikus művész?

- Részben nem is tudnak róla.

- Az ember azt gondolná, hogy maga brigád buszt vezet, hogy akkor a brigád eljön és megnézi a kiállítását, elmegy a műhelyébe.

- Biztosan lesz egy- kettő akinek van ilyen irányú érdeklődése, de nem mindenkinek. Van akinek a legszükségesebbnél nincs több ideje.

..-.-.-.-.-..

Vértesi Nándor kerámikus

1980. II. 1. Kossuth 17,35 Áné

Láttuk, hallottuk...

- Bojár Iván a Kulturális Kapcsolatok Intézete kiállitótermében járt, ahol Vértesi Nándor kerámikus tárlatát látta. A kiállitással kapcsolatban pusztán egy kérdés, mitől kerámikus a kerámikus?

- Nem tudom. Azért nem tudom, mert nincsen külön bronzszobrász, meg márványszobrász, hanem szobrász van. Az agyag az egy anyag. És ilyen módon, hogy miért különböztetünk meg kerámikusokat éppen az anyag szerint és nem pedig a megmunkálás módja szerint, mindig rejtély volt a számomra.

- Ezt most konkrétan ennek a kiállitásnak alapján mondod.

- Is. Tekintettel arra, hogy az agyagmüves csinál szobrot is, és ugyanakkor formálhat tárgyat is, köcsögtől kezdve bármilyen egyéb használati tárgyat.
Ezzel a kiállitással kapcsolatosan konkrétan valóban az merül fel, hogy Vértesi Nándor micsoda. Amit látunk, ezek plasztikák. Rossz plasztikák. Sok-sok alak, meglehetősen modorosan, összefonódva, beszélgetve, vagy körtáncban, amiket, ha akarunk éppen plasztikailag is elemezhetünk, és azt mondhatjuk, hogy a negativ és a pozitiv formáknak a ritmusa. De ez tulzás a részemről, ha ezt igy akarnám elemezni, ezek ilyen eléggé bumfordian megformált figurácskák, amik meglehetősen csunya mázzal vannak bekenve, meglehetősen rikitó szinekkel, szándékolt vásáriassággal.
Gondolom, hogy talán az édeskés nippszerü herendi porcelánnal szemben egy ilyen fricska akart lenni ez Vértesi Nándor munkássága kezdetén, hát ez a kezdet már jó néhány éve megvolt, és azóta itten semmi nem változott. És attól, hogy a giccset idézőjelbe tesszük, attól ez pontosan ugyanugy giccs marad.

Az irodalomban más a helyzet, ott egy giccset lehet persziflálni, egy jó müvet szintén lehet persziflálni, lásd Karinthy, de egy Igy irtok tit megplasztikázni sajnos teljesen reménytelen.

1021

Vártesi Nándor kerámikusművész

1980. jan. 31. Kossuth 18.3o M.

Esti Magazin.

- Bemutatunk Önöknek egy kerámikus müvészt, aki civilben MÁV sofőr. Ma megnyílt tárlatán Szathmári Ilona kalauzunk.

- Több mint 15o figurák, fiatalokat, gyermekeket, parkban ülő középkorú asszonyokat ábrázol, elevenít meg Vártesi Nándor kerámikus müvész 29 müvészi kis csoport ábrázolásán, mázas kerámiáin. Borsos Miklósnál és Gádor Istvánnál az Iparmüvészeti Főiskolán 1956-ban végzett. Most pedig a Kultúrális Kapcsolatok Intézetének kiállító termében mutatja be realista kerámia szobrait. Élete egészen különös, 1961 óta a MÓV sofőrje. Volt dömperes, darus, nyolc évig dolgozott fúrókocsin, most pedig MÁV munkásokat szállít.

- 1951 tavaszán katona voltam. Tartalékosként vonultam be és ott,- mint mindig nagyon szerettem rajzolni. Sokmindent lerajzoltam. ogy leszereltem, több helyen érdeklődtem hogy lehetne tovább tanulni és ajánlották az Iparmüvészeti Főiskolát. Mezőgazdasági munkában dolgoztam, mert otthon mi gazdálkodtunk.

- Vecsésen lakik?

- Igen Vecsésen, nyáron, ahogy hodrtunk, gabonát, lo óra felé leálltunk, mert nagy volt a hőség, fogtam a rajzaimat és elmentem az ajánlott Iparmüvészeti Főiskolára. Azt a választ kaptam, hogy későn jöttem, mert már a fölvételik lezárultak. De aztán ahogy ott álltam, jött be egy fiatalember, később megtudtam hogy az ottani tanársegéd, éppen az értékelések folytak, s látta, hogy a hónom alatt van egy köteg rajz, megkérdezte ; az micsoda? Megmutattam neki, bevitte. Aztán elég sokáig nem jött ki, nekem meg sürgős lett volna hazamenni, mert a munkát folytatni kellett volna, de hát nem jött. Egyszer csak jött, bevitt egy nagy rajzterembe, hozott egy rajzlapot, hogy rajzoljam le azt a gipsz fejet. Többször is jött, nézte hogy állok. Kb egy órás rajzot csináltam a gipszfejről, mikor azt mondta; jól van itt kell ǵ hagyni a rajzokat. Ugy augusztus végén egyszercsak jött, hogy föl vagyok véve, ösztöndíjat kaptam.

- 1956-ban végezte a Főiskolát. Utána mi következett? Hogyan lett sofőr a MÁV-nál?

é Közben megnősültem és nekem megélhetés kelletett. Próbálk oztam stúdióba, kezdtek tőlem is elfogadni sürün, de éreztem, hogy rutinra állt át az ember és ez borzasztóan bántott, inkább otthagytam. Próbáltam egy másik kerámia helyen ott szintén lehetetlen helyzeteket találtam, mit mondjak egy segédmunkás meg tudta volna csinálni amit rámbíztak.

Elmentem a MÁV-hoz. Szombat- vasárnap ott szabad, építettem egy kis műhelyt, villanykemencével és ott csinálom a dolgokat.

- Csak szobor kompoziciói láthatók, a csempe kompozíciókból egyetlen egy darabot sem hozott el, pedig vannak olyanok, amelyeket franciaországi, olaszországi, angliai élményei alapján készített.

- Sokat járok az országban is, ahol rengeteg élményszerü látnivaló van, amelyet kerámiában megfogalmazok. Igy pl. Celldömölkön dolgoztunk és bontottak egy ilyen nagy épületet, a fát eladták a munkásoknak, de közben ott valami differenciájuk volt, mert valami nem stimmelt. Összejöttek. Én ott fúrókocsival dolgoztam, úgy figyeltem meg ezt a csoportot és nagyon tetszett a mozgás és ezt is átalakítottam kerámiává.

- És vajon ezek az asszonyok, hová igyekeznek vállukon a kapával?

- Galgamenti községben, már pontosan nem is tudom, mert én kocsival mentem és jöttek, vagy mentek munkába ilyen háti kosárral, kapákkal, ott figyeltem meg a ~~ké~~ mozgásukat. Olyan érdekes volt az a sok bő szoknya, annak a ritmusa, a kapák ahogy mozogtak, nagyon izgalmas volt és átalakítottam szintén kerámiává.

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK, MŰCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

VÉRTESI NÁNDOR

KERÁMIKUSMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

CSEKOVSZKY ÁRPÁD
KERÁMIKUSMŰVÉSZ

1980. JANUÁR 31-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK KIÁLLÍTÓTERME

BUDAPEST, V., DOROTTYA UTCA 8.

A KIÁLLÍTÁS FEBRUÁR 24-IG TART NYITVA

8321 FNYV 1.

Vértesi Nándor keramikus

VÉRTESI NÁNDOR keramikusművész életének 62. évében hirtelen elhunyt. Temetése május 23-án 17 órakor lesz a Vecsési temetőben.

Népszabadság, 1985. V. 22

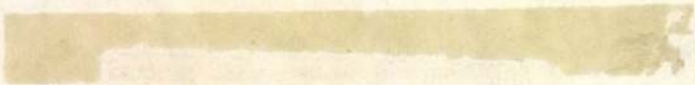

Vértesi Nándor

Vértesi Nándor keramikusművész életének 62. évében hirtelen elhunyt. Temetése május 23-án 17 órakor lesz a vecsési temetőben — közli a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja.

Magyar Nemzet 1985. V. 22.

Vértesi Nándor keramikus

Halálozás

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy Vértesi Nándor keramikusművész életének 62. évében hirtelen elhunyt. Temetése május 23-án 17 órakor lesz a vecsési temetőben — közli a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

Magyar Hirlap, 1985. V. 22

Vértesi Nándor

—**Elhunyt Vértesi Nándor** keramikusművész életének 62. évében. Temetése május 23-án, 17 órakor lesz a vecsési temetőben.

Népszava 1985. V. 22.

VASÁRNAP

1021

Portré Vértesi Nándorról

A vecsési családi ház minden helyisége egy-egy „tárló". A kert egyik sarkában van az aprócska műterem, kis kemencével. Mint ahogy ő az agyagot most, úgy formálta az élet művésszé *Vértesi Nándort.*

— *Nándi nem olyan gyerek volt mint a többi, míg azok zajosan futkároztak, játszottak, ő csendben, elvonultan rajzolgatta az állatokat az istállóban, a virágokat a kertben. A rajzokkal engem lepett meg, örültem és megértettem őt* — mondja az édesanya, a művész első felfedezője.

Vértesi Nándor így vall pályakezdéséről:

— *Aratás volt, déli pihenőre kötöttem be a lovakat és egy hirtelen jött gondolatnak engedelmeskedve, úgy, ahogy voltam, munkásruhában, bementem Pestre, a főiskolára. Ott már túl voltak a félévi vizsgákon. Azzal utasítottak el, hogy pótfelvételire csak külön minisztériumi engedéllyel lehet jelentkezni. Az egyik tanár, úgy mellékesen megnézte a rajzaimat, elvitte, tanácskoztak, majd leültettek a rajzteremben. Egyórás rajzolás következett. Akkor még nem tudtam, hogy az az egy óra a többiek kétheti felvételi vizsgájával egyenértékű volt. Huszonöt éves voltam akkor, két polgárival.*

— *Siettem haza, várt a sok munka. Tovább hordtam a gabonát, késett a főiskolai válasz, már belenyugodtam a sikertelenségbe. Egy augusztusi napon azonban a postás meghozta az értesítést, felvettek az Iparművészeti Főiskolára, ösztöndíjjal, diákszállással. Nagyon boldogok voltunk a mamával.*

— *Megfeszített munka következett, tanulás, érettségi, öt év a főiskolán. Gádor István és Borsos Miklós voltak a tanáraim. 1956-ban végeztem és még egy évig kaptam az ösztöndíjat. Kerestem a művészetben önmagamat.*

Ennyit mond *Vértesi Nándor*, de hogy teljes legyen a portréja: 1968-ban Budapesten, a *Fényes Adolf*-teremben önálló kiállításon sorakoztatta fel alkotásait. A kiállítás emlékkönyvébe *Gádor István* ezeket a sorokat írta: „*Vértesi Nándort másodszor fedeztük fel! A főiskola után annyi éves csendből előtűnő művész nagy meglepetés számunkra. Annál nagyobb és őszintébb az örömünk. Egyéni hangja van, stílusa a maga nemében kiváló.*" Majd ezeket mondotta róla:

— *Koronként visszatérő igazságtétel, amikor apróablakos paraszti szobákban is napvilágot láthatnak nagy emberek, művészek.*

Azóta *Várpalotán* és *Vecsésen* is rendezett kiállítást *Vértesi Nándor*. *Siklóson*, a várban állandó kiállításon szerepel *Fapados* című munkája, a *Három kapás-t* a Művelődésügyi Minisztérium vásárolta meg, a *Tévé-nézők* című alkotása a televízió *Családi félkör adásaiban* szimbólumként szerepelt.

Sikerének titka: témagazdagsága, meglepően modern szobrászati látásmódja, különleges népies ihletése, s hogy ünnepnaponként képes ábrázolni a hétköznapokat. Soha semmit nem reprodukál. Témalelőhelye az egész ország. Különösen jellemzőek kerámiáin a *formák*, *a színek*. Mázas kerámiáit nyújtott formák, rózsaszínű, kék, sárga színek uralják.

A kiválasztás — hogy alkotásai közül melyek a legmegnyerőbbek, legjobbak — csakis *szubjektív* lehet és még így is rendkívül *nehéz*. Megragadóak az ártatlan, tiszta *galgamácsai* ihletésű kompozíció, a vecsési hangulatokat megörökítő *Pásztor*, *Munkábamenők*, *Batyusok esőben*, *Pásztorkancsó*, *Szalonnasütők*. A *Téglahordó* tehertől roskadó alakját látva érezzük talán legjobban, *Vértesi* művészete az életből táplálkozik.

— *Nekem ez a kettő a legkedvesebb, a Nándi és a Jutka* — mutat a művész két gyermekének portréjára.

Fekete Gizella

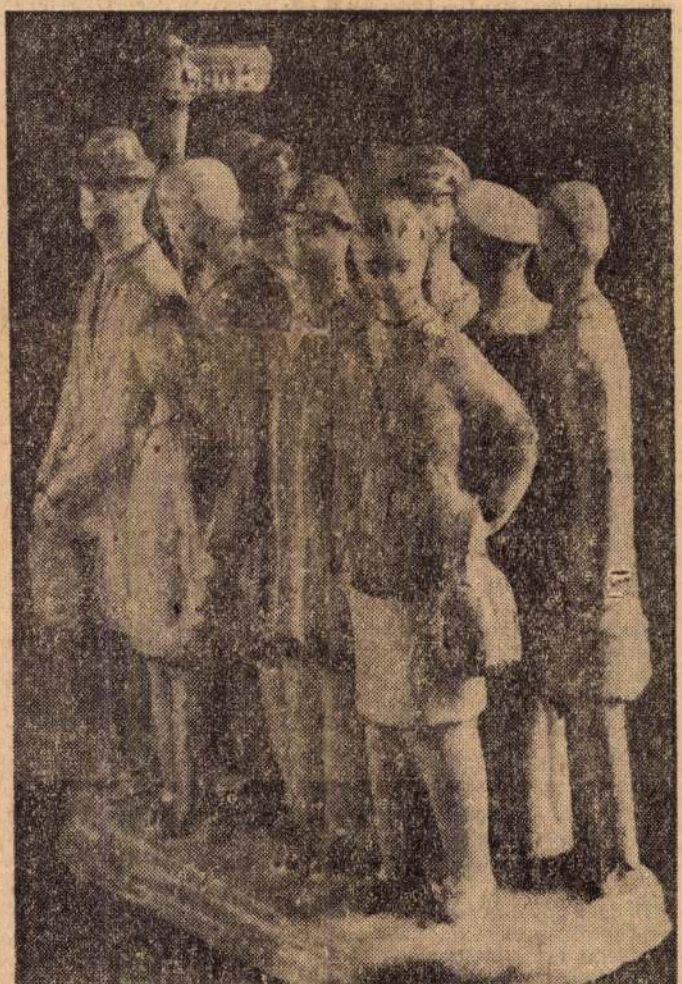

Buszra várók

kollektív szerződésben felelős beosztásúnak minősítették anyagi felelősség szempontjából, akkor helyesen jártak el vállalatánál, ellenkező esetben azonban megsértették a jogszabályt. Tanácsoljuk, hogy az utóbbi esetben a vállalati munkaügyi döntőbizottsághoz forduljon panasszal.

A tsz-tag vállalhat-e a szövetkezeten kívül munkát?

A. D. nagykőrösi olvasónknak csak rendszertelenül tud munkát biztosítani a termelőszövetkezet, ezért ő máshol is szeretne munkát vállalni. Mielőtt az elnökhöz fordulna, tőlünk kér tanácsot.

A termelőszövetkezeti törvény kimondja, hogy a termelőszövetkezeti tag csak ideiglenesen, a vezetőség előzetes engedélyével létesíthet munkaviszonyt. Ilyen engedély csak írásban érvényes, és csak akkor, ha a termelőszövetkezet nem tudja a kérelmezőt huzamosabb időn át rendszeresen vagy szakmai képesítésének megfelelő beosztásban foglalkoztatni. Olvasónknak azt tanácsoljuk, forduljon a tsz vezetőségéhez, és ne lepődjön meg, ha az engedély megadását a tagsági viszonyból eredő egyes kötelezettségek teljesítésétől teszik függővé. Erre ugyanis a jogszabály lehetőséget ad.

És hogy mit kell érteni az alatt, hogy tsz-tagot huzamosabb időn át nem tudja foglalkoztatni a szövetkezet, arra az alábbiakat közöljük:

A foglalkoztatás huzamosabb hiányát akkor lehet megállapítani, ha a termelőszövetkezet a tag részére előreláthatóan 30 napon belül vagy már legalább 30 napja nem tud megfelelő munkát biztosítani. A szakmai képesítésnek megfelelő beosztás hiányára pedig csak akkor lehet hivatkozni, ha a tsz-tag előzetesen már képesítésének megfelelő beosztásban dolgozott, vagy a képesítéshez kötött munkakör ellátásához szükséges okiratnak (szakmunkás-bizonyítvány, technikumi érettségi bizonyítvány, felsőfokú technikumi, főiskolai vagy egyetemi oklevél) a vezetőség részére történt bemutatása óta legalább 3 hónap eltelt.

Ha a dolgozó az áthelyezést nem fogadja el, emiatt felmondhat-e a vállalat?

P. O. gödöllői olvasónkat más munkakörbe, alacsonyabb fizetéssel fegyelmi eljárás nélkül áthelyezték. Ezt az áthelyezést olvasónk nem fogadta el. A vállalat felmondta ezért olvasónk munkaviszonyát azon indokok alapján, hogy

szeget vesznek nála lembe.

A tsz jogszabály azt írja, ha a tsz-be belépő tag belépés megelőzően munkaviszony vagy kisipari termelőszö zeti tagsági viszony- mint olvasór követő 3 h lyezés alap sedésnek a tekinteni, a viszonyában termelőszövetkezeti tagságában táppénz szempontjából figyelembe vehető volt.

Olvasónknak tehát — véleményünk szerint jár a betegségi segélyezés, és ha ezt nem kapta meg, forduljon a szövetkezet vezetőségéhez.

Dr. M. J.

ok barátja van, ony természetű tka az sem, hogy Gyuszi két les álmo- szani.

tak meg. A mama Palkót értékeli jobban és szeretné ha Gyuszi is olyan lenne. A papát viszont Palkó szertelen tettvágya és zsúfolt programjai bosszantják és azt követeli, hogy legyen Palkó is csendesebb, nyugodtabb, vagyis vegye át öccse személyiségét. A szülők így szándékuk elle-

A rádió és televízió

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ

6.10: Kellemes vasárnapot! 7.58: Hallgatóink figyelmébe. 8.10: Édes anyanyelvünk. 8.15: MTR magazin. 9.50: Olvasmányélményeimből. 10.03: Néprajzkutatók országos versenye. 11.08: Vajda János versei. Elmondja: Pálos György. 11.18: Világhírű szólisták. 12.44: Nem azért mondom. Hámos György műsora. 12.54: Guiditta. Részletek Lehár Ferenc operettjéből. 13.20: Rádiólexikon. 13.50: Művészlemezek. 14.30: A külpolitikai rovat folyóirata. 15.08: Nótakedvelőknek. 16.05: Gigli művészi pályája. 16.29: Közvetítés labdarúgó-mérkőzésekről. 17.30: Hallelujah Baby. Zenés játék, bemutatja Rátonyi Róbert. 18.37: Beszélgetés egy versről. Vas István: Párbeszéd két ismeretlen között. 18.53: Hófehérke és a hét törpe — dal. 19.10: Leonard Warren énekel. 19.35: Szimfonikus könnyűzenei hangverseny a Zeneakadémia nagytermében. Közben kb. 20.35: Benjámin László verseiből. Kb. 22.20: Budapesti beszélgetés Henryk Szeryngge l. 23.20: Ritmusturmix.

PETŐFI RÁDIÓ

7.00: Az evangélikus egyház félórája. 7.30: Orgonaművek. 8.00: Miska bácsi lemezesládája. 8.30: Operakalauz. 9.30: Érdekességek a jövő hét műsorából. 10.00: Zenei anyanyelvünk. 10.10: Mozart: G-dur vonósnégyes. 10.40: Szívesen hallgattuk! Vasárnapi koktél. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.02: Hangtalan hangszerek. Fantasztikus rádiójáték. 14.00: Táskarádió. 15.00: Jelen időben. Riport. 15.30: Közvetítés bajnoki labdarúgó-mérkőzésekről. 16.20: Táncdalok. 16.30: Hilde Güden énekel. 16.58: Hallgatóink figyelmébe! 17.04: Szovjet kisregények. Holdtölte. 17.14: Ormándy Jenő vezényel, közreműködik a Philadelphiai Szimfonikus zenekar. 18.05: Romantikus kórusmuzsika. 18.20: „Nincs más út". Dokumentumműsor a Tanácsköztársaságról. 19.00: Népdalok. 19.35: Földrajzi fejtörő. 20.15: Híres karmesterek lemezeiből. 21.10: Modern ember — korszerű művészet. 21.20: Epizódok 25 év előadóművészetének történetéből. 23.10: A Magyar Néphadsereg Zenei Szakközépiskolájának rézfúvós sextettje játszik. 23.23: Haydn művek.

URH

16.05: Csak fiataloknak. 17.35: Hanglemezparádé. 18.05: Ránki Dezső zongoraestje. Közben 18.40: Versek Goethéről. 19.26: Bozay Attila: Trapéz és korlát — kantáta. 19.39: Feleket. Déry Tibor regényének rádióváltozata. 20.26: A Magyar Rádió Dzsesszversenye. 20.46: Richard Strauss operák. Vezényel: Ormándy Jenő. 21.04: Bach-művek. 21.37: Mozart-művek.

TELEVÍZIÓ

8.43: Iskola-tv. Felsőfokú matematika. A határozatlan integrál. 9.25: Orosz nyelvtanfolyam haladóknak. Grisa és Andrej a spartakiádon. 9.50: Az 51. esztendő. Történelmi emlékműsor közvetítése, a kaposvári Csiky Gergely Színházból, a Tanácsköztársaság kikiáltásának évfordulója alkalmából. 11.00: Telesport. Rába ETO —Újpesti Dózsa bajnoki labdarúgó-mérkőzés közvetítése Győrből. 15.10: Francia nyelvtanfolyam haladóknak. Háztartási gépek. 15.35: Üdvözlet barátainktól. Az Intervízió gyermekműsora Varsóból. 16.35: Reklámműsor. 16.40: Éjszakára hajnal. Dokumentumfilm (ism.). 18.05: Delta. Tudományos híradó. 18.35: „Röpülj páva . . ." A döntő előtt. 19.05: A világ térképe előtt. Heti külpolitikai összefoglaló. 19.15: Esti mese. 19.30: Üzenet a jövőből. Mézga család. Rajzfilmsorozat. 11. Memumo. 20.00: Tv-híradó. 20.20: Maigret felügyelő. George Simenon bűnügyi regényének magyarul beszélő tévéfilm-változata. 21.15: Magyar tudósok. Péter Rózsa Kossuh-díjas egyetemi tanár. 21.55: Az érem harmadik oldala. Komlós János műsora. 22.05: Tv-híradó — 2. kiadás. 22.25: Reklámrevű.

HÉTFŐ

KOSSUTH RÁDIÓ

4.25: Rákóczi induló. 4.30: Hírek. 4.33: Hajnaltól—reggelig! Zenés műsor. Közben: 5.00: Hírek. 5.30: Reggeli krónika. 5.44: Falurádió. 6.00: Hírek. 6.45: Hallgatóink figyelmébe. 7.00: Reggeli krónika. 7.30: Új könyvek. 7.40: Rádióreklám. 8.00: Hírek. 8.05: Műsorismertetés. 8.15: Kedvelt régi melódiák. 9.17: Rádióbörze. 9.25: A hét előadóművésze. 10.00: Hírek. 10.05: Magyar Parnasszus. 10.35: Nellie Melba énekel. 11.00: Iskolarádió. 11.35: Beethoven I. szimfónia. 12.00: Déli krónika. 12.20: Ki nyer ma? 12.30: Tánczenei koktél. 13.15: Lakatos Antal népi zenekara játszik. 13.45: Válaszolunk hallgatóinknak. 14.00: Édes anyanyelvünk. 14.05: Földes Andor zongorázik. 14.25: Ilosfalvy

Vértesi Péter festőművész
(1938, Bárdudvar —

Kiállítása a Fényes Adolf Teremben,
Bp. 1976. január 30 – február 22.

– Katalógus a Könyvtárban –

Véctesi Péter

A Vasi Műhely Véctesi vezetésével
néhány amatőr művészt a no-
lid szokmai szinvonalig emelt.

-------:Vasi festők és szobrászok.

Müvészet, 1976. augusztus - 13. oldal.

Vértesi Péter

Vértesi Péter az 1968 óta, illetve ezen a néven 1973 óta működő Vasi Műhely-ben formálódott jó művészé, finom hangulatok, különös képek festőjévé.

-----: Vasi festők és szobrászok.

Művészet, 1976. augusztus - 13. oldal.

Vértesi Péter

Vértesi Péter egy Mautendreinek
nevezett, de lényegében Bálint
Endréével felcserélhető gondolatkörét
közvetíti.

----Vasifestők és szobrászok.
Művészet, 1976. augusztus - 13.oldal.

Vértesi Péter

1970 és 1974 között az „Életünk"
képző művészeti rovatát szerkesz-
tette Vértesi Péter, akinek egyéni
kiállítása 1965-ben és 1975-ben
volt Szombathelyen és 1976-ban
Győrben.

--: Vasi festő- és szobrászművészek.
Művészet, 1976. szeptember - 13. oldal.

Vértesi Péter

1968 és 1973 között a Vasi Fiatal Képzőművészek Csoportjának (ma Vasi Műhely) vezetője volt Vértesi Péter.

--: Vasi festők és szobrászok.
Művészet, 1976.szeptember - 13.oldal.

Vértesi Péter

Vértesi Péter mesterei a Főiskolán Umetty János, Fonyi Géza és Ek Sándor voltak.

------:Vasi festők és szobrászok.

Müvészet,1976. augusztus - XX 13.oldal.

Vértesi Péter

1938-ban született Bárdudvarnokon
Vértesi Péter 1941 óta Szombathelyen
él. A képzőművészeti Főiskolát 1967-
ben fejezte be Vértesi Péter.

------:Vasi festők és szobrászok.
Művészet, 1976. augusztus - XX 13.oldal.

Vértesi Péter

Vértesi Péter erősen kötődik a szentendrei művészethez, annak tradicióihoz. Kiállításán szigorúan komponált tusszapai is szerepelnek.

----:Kiállitási naptár.

MÜVÉSZET, 1976. február - 48.oldal.

Vértesi Péter

A Képzőművészeti Főiskolán Ametty János, Fónyi Géza és Ek Sándor voltak Vértesi Péter mesterei.

------:Kiállitási naptár.

MŰVÉSZET, 1976.február - 48.oldal.

Vértesi Péter

festőműsén

„Egy festőbarátom emlékére" c. képe a Kaposvári Galéria tárlatán

Vas Népe
1984 okt. 20.

Vértesi Péter

A Szombathelyen élő fiatal művész
első bemutatkozása a mostani tár-
lat. Figurativ stilizált festményeit
lírai konstruktivizmus jellemzi.

------:Kiállitási naptár.

MÜVÉSZET, 1976.február - 48.oldal.

Véitesi Péter

A Fényes Adolf teremben január 30-án nyílt meg Véitesi Péter festőművész kiállítása.

----: Kiállítási naptár.
MŰVÉSZET, 1976. február - 48. oldal.

VÉRTESI PÉTER festő
Bárdudvarnok, 1938

1967-ben végzett a Képzőművészeti Főiskolán Fónyi Géza és Ék Sándor növendékeként. Szombathelyen él, az Életünk című folyóirat képzőművészeti szerkesztője. Csoportos bemutatók mellett (Vas megyei és dunántuli tárlatok, Pannónia Biennálé stb.) 1969-ben önálló kiállítása volt a Savaria Muzeumban. - Népművészeti motivumokból felépitett látomásos pikturájában jelentős szerepe van a koloritból és a fakturális hatásokból eredő esztétikai értékeknek.

Művész-életrajzok 1975

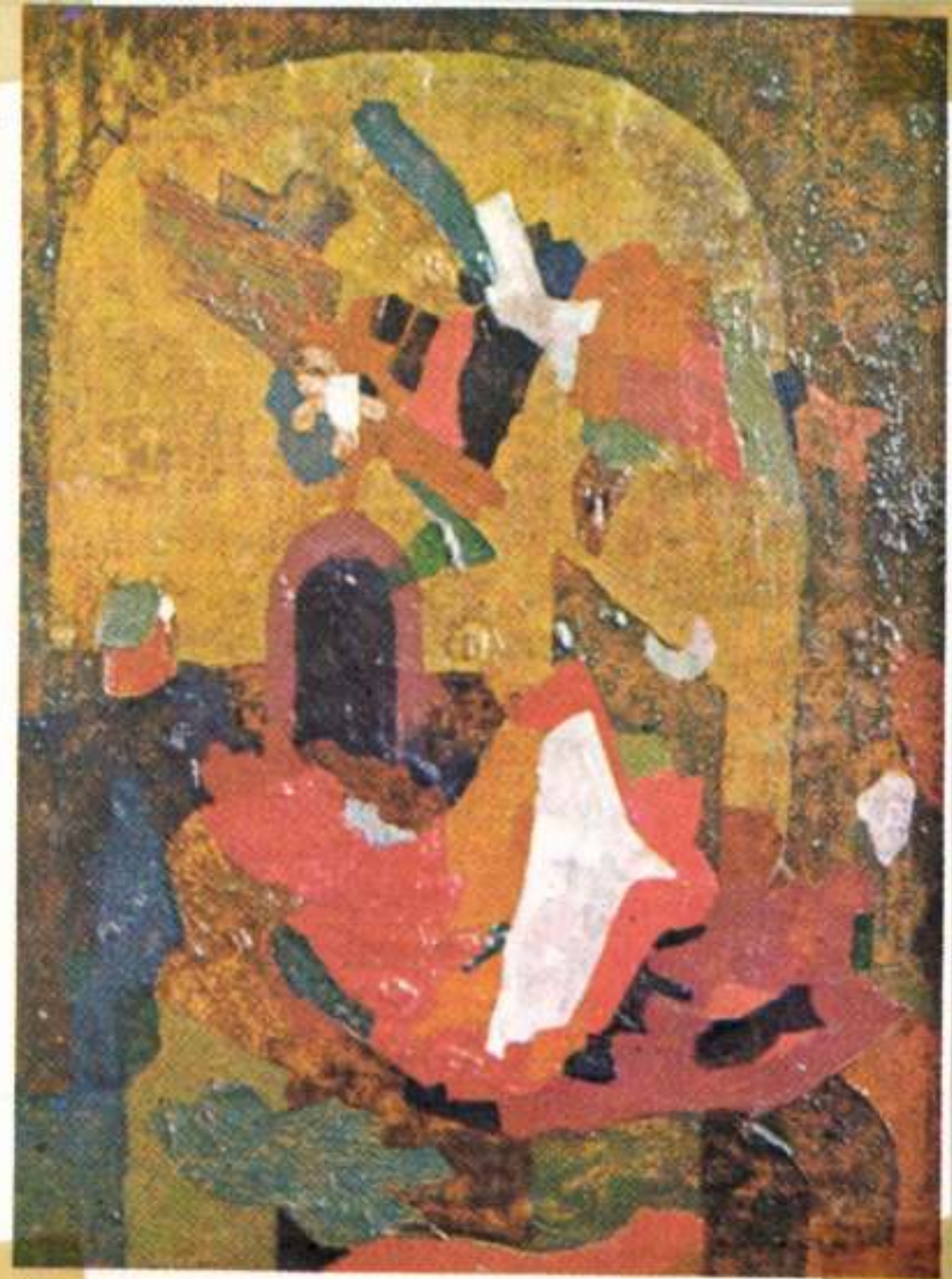

Szombathely –

Kétségtelen, ellentmondás van abban, hogy bár textilművészeink csaknem teljes számban Budapesten élnek, mégis ami ma a magyar textilművészetben meghatározóan fontos, az Szombathelyen történik. Tudom, él még nosztalgia művészeinkben a fővárosi rang és a „tout le monde"-ot felvonultató vernisszázsok után, de ahogyan egyre-másra megnyílnak előttük Budapesten és a nagyvilágban az egyéni és csoportos bemutatkozási lehetőségek, nő a textilművészet iránti érdeklődés és elismerés, a szombathelyi biennálé – talán azért is, mert távol van – egyre inkább ünnepélyes kollektív „kivonulás a Szent-hegyre". Más szemszögből nézve: a külföldnek Szombathely nem „vi-

Veöreösi Péter:

„Kapu előtt", olaj, lemez, 40×30 cm.
1974.

Művészet, 1976. 2. 13. old.

Vértesi Péter festő

a Tavaszi tárlat '76.-on szerepel a művéra alajképe: „Jelt adó" c. (emlétve).

Kulcsár János: Tavaszi tárlat '76
Vas Népe, 1976. ápr. 10.

VÉRTESI PÉTER

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

VÉRTESI PÉTER

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

1976. JANUÁR 30-ÁN PÉNTEKEN 17 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

LOSSONCI MIKLÓS

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

FÉNYES ADOLF TEREM

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

Vértesi Pál (Vas megye)

Kiállítás nyílt a paksi járási könyvtárban, a Vas megyei fiatal képzőművészek tárlata, melyen műnei szerepelnek.

Tolna Megyei Népújság, 1969. márc. 15.

Vértesi Péter, festő

Szombathelyen, a Vasi Képzőművészek Tavaszi Tárlatán a művész művei szerepelnek „Látomás" c. alajképe (mulcsár).

-kulcsár-: Tárlatról tárlatra.
Vas Népe, 1977. márc. 20.

Vértesi Nándor

Teraci Kisméréz

Szokoncsoportjai a VII. országos Teráznia biennálén a Városi Galériákban (Széchenyi tér)

Jó regyelt!

1982 szept. 11 4'21-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976 FEB 8
Vas Népe

Vértesi Péter, festő

1021

Egy szombathelyi „költő" Pesten

Azon a januárvégi pénteki délután, amikor Vértesi Péter kiállítása a Fényes Adolf teremben megnyílt, sok minden összejött... Losonci Miklós barátom megnyitó szavait sem volt időm meghallgatni, de a megnyitó előtt azért mégis odamentem és megnéztem a képeket. S rögtön valami szelíd megindultság lett úrrá rajtam. A színek, kontúrok, alakok, vonalak különös-szép melegsége-varázsa fogott meg. Pedig akkor még nem tudtam, hogy Vértesi arról a Szombathelyről jött, melyhez az Őrség szülötteről, a Kossuth-díjas Olcsai-Kiss Zoltán szobrászművészről írt cikkeim után egy mélyebb kötődést is érzek magamban — nem függetlenül attól sem, hogy volt Szombathelynek egy — Derkovitsa is. Amikor megtudtam, hogy Vértesi szombathelyi művész, képeinek varázsa nemcsak tovább erősödött bennem, de hirtelen Szombathely és a vasi táj illata-színe arculata után is kutatni kezdtem a képeken s egy pillanatig valami kérdésfélét is éreztem magamban mit szólna ehhez a vonzó piktúrához, ha élne, nagy forradalmár festőnk, Derkovits? Ezzel a harsány örömteli tömörséggel elvontsággal, kevés árnyképpel-feszültséggel summázná nagy tájaink, egész életünk szocialista átalakulásának roppant ügyét-izgalmát? Vagy kevesebb idillikusra emlékeztetőt szerkesztve, egyazon líraisággal, de epikusabb-drámaibb részletezéssel ábrázolná írná a kor megrendítő szerény szocialista kép-jelenteseit? Vértesi festészetét „a zűrzavar legyőzésének, a rossz és a szenvedés meghaladhatóságának, az értelmes emberi rend megteremthetőségének hite élteti" — írja Rózsa Béla a katalógus előszavában s szép szavaihoz nehéz hozzátenni valamit. Talán annyit, hogy Vértesi személyében egy szombathelyi költő járt most Pesten, egy fiatal költő, aki tisztelettel őrzi nagy nemzedékek vívmányait s akinek még lesz módja rá (s akinek ez kötelessége is) hogy részt vegyen ezeknek a vívmányoknak a továbbfejlesztésében; a konkrét társadalmi valóság olyan hiteles-művészi áttételével, az ellentmondások olyan meggyőző ábrázolásával, mely a befogadók, műbarátok, műkedvelők még teljesebb együttérzését fogja számára biztosítani. S Vértesi művészetének továbbfejlesztésében, további kivirágoztatásában — túl pozitív művészi hitén-hitvallásán — ennek alig lebecsülhető jelentősége lesz. Ezt a meggyőződésemet tudom most leírni, amikor hírt adok Vértesi Péter szeretetteljes pesti fogadtatásáról a Fényes Adolf teremben, ahol a főváros közönsége úton lévő, jeles kísérletezőket szokott köszönteni. Olvanokat, akik már felmutatták művészetük néhány szép lapját, de akiktől még többet is lehet várni és kérni.

Berecz Miklós

SPORT

OLIMPIA

Nagyüzem volt tegnap

Innsbruckban a téli olimpia negyedik napján az eddigi legmozgalmasabb, leggazdagabb volt a műsor. Ezúttal hét új bajnokot avattak közülük az elsőt már a kora délelőtti órákban a női szánkó versenyen. A papírformának megfelelően az aranyérmet a háromszoros világbajnok Margit Schumann szerezte meg. Az NDK versenyzője ugyan a 4., utolsó futamban elmaradt a 3.-ban elért eredményétől, de az is elegendő volt ahhoz hogy olimpiai bajnok legyen. A 23 éves Schumann mögött a második helyen honfitársnője a 21 esztendős Rührold végzett, míg a harmadik a nyugatnémet Demleitner lett. Ebben a számban az első nyolc között csak NDK, NSZK és osztrák sportolók végeztek.

Alig két órával Margit Schumann győzelme után az NDK olimpiai küldöttsége ismét ünnepelhetett: a szánkósok férfi egyesében is győzelmet könyvelhettek el a 21 esztendős Detlef Günther révén.

A Raschauban élő olimpiai bajnok mindössze öt szovjet versenyzőket! Gyözelmének megfelelő jelleg fokozza, hogy rendkívül k egyensúlyozott válogatott győzött le a Szovjetun együttesében: a másodi harmadik, negyedik és h tedik helyet foglalta el négy szovjet sielő!

A női 5 km-es sífut olimpiai bajnoka: Helen Takalo (Finnország) 15:48. p. 2. Rajsza Szmetanyin (Szovjetunió) 15:49.73 p. Galina Kulakova (Szovje unió) 16:07.36 p.

A női gyorskorcsolyázó kissé nedves jégen kezdték meg küzdelmüket a harmadik távon, 1000 méteren. kérdés az volt hogy a olimpiai játékok egyik leg érdekesebb párharca. Young—Averina küzdele harmadik „felvonása" m lyen eredménnyel záru Nos, a 24 éves gorkiji főis kolás a világcsúcstartó Ta jana Averina vigasztalódha tott: ezen a távon ő volt leggyorsabb. Ezzel az 500-o és 1500-on szerzett bronzér mei mellett most olimpi aranyéremmel gazdagí.ott „kollekcióját" és élete leg

Vértesi Péter festőművész

Losonci Miklós:
Kiállítótermekben.

Pest Megyei Hírlap, 1976. febr. 5.

Vértesi Péter festőművész

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

VÉRTESI PÉTER

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

1976. JANUÁR 30-ÁN PÉNTEKEN 17 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

LOSSONCI MIKLÓS

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

FÉNYES ADOLF TEREM

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

Vértesi Péter

Megbízást kapott Vértesi Péter, hogy a sárvári Nádasdy ócz, harasságkötő termre részére pannót készítsen.

—: Közteri munkák.
Művészet, 1979. január – 47. lap.

Vörtesi Péter

„A fájdalmak súlya" (repr.)

„A megrappant élet" (repr.)

Életünk, 1975. 7.

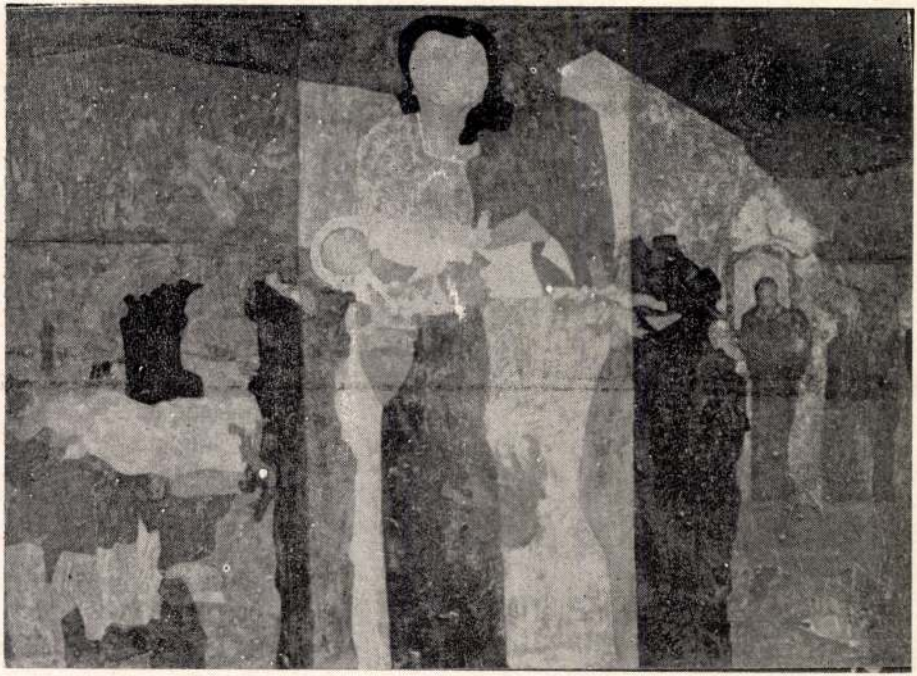

VÉRTESI PÉTER: *ANYASÁG*

Tóth Árpád említi az „Esti sugárkoszorú"-ban a dolgok esti lélekvándorlását. Ezeknek a valóságindítékú töredékeknek álmokba hajló testetlen-testi torlódása az, amely Vértesi Pétert izgatja, ilyen értelemben engedélyezi az aszszonyarcú fák közlekedését képeinek felületén, ahol Deim Pál rokonságát is vállalja.

Nagy műve *A megroppant élet*. A szinte vonzó szomorúság esztétikuma hullámzik a szimbolizált nénike viskó-hosszabbodásában, egyetlen társa a tyúk, taréja Balatonig húzódó lombokban folytatódik. Előttünk áll egy festőileg időtlenné növelt magatartás, a Szigligeten ténylegesen is élt Mariska néni, aki minden tavasszal „újra kicsiholta magából az életet", s foltozott kerítésével most már Vértesi Péter művészetében él tovább ismeretlenül ismerős társunkká oldódva, vigasztalódva.

Szombathelyi tárlatának kiemelkedő szintézise az *Anyaság*. Tájformákkal termi a gyermeket a kép, a táj szíve lesz a kezdődő ember, a festő nemcsak a tájnak mutatja fel a humánumot, az élet gyümölcsét, hanem a táj is visszajelzi

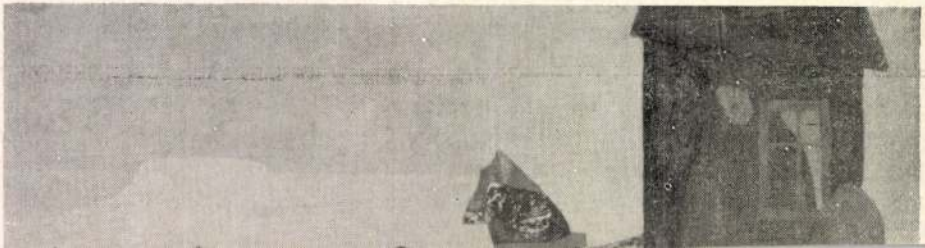

Vértesi Péter
festőművész

Lasonci Miklós:
Kiállítótermekben.

Pest Megyei
Hírlap,
1976. febr. 5.

VÉRTESI PÉTER, festő

1960.nov.26.-A Képzőmüv.Szöv.Vasmegyei Csoportja kiállitása.-Tájképi és helyi élményhatásokat nyujt Vértesi Péter müvei. 111.old

SZENTLÉLEKY TIHAMÉR: A Magyar képzőművészek Szövetsége Vasmegyei Munkacsoportjának 1960.évi kiállitása 107.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Evkönyv, 1961. I.köt. Szombathely, 1961

Vértesi Péter festő

Tizemégy szombathelyi művész szlovéniában Mariborban rendezett tárlatán szerepeltek művei.

(Večer): Baráti találkozó.

Magyar Szó, 1974. febr. 16.

Vértes Péter
grafikus

(A művész 1974-ben búcsúzik
a Stúdiótól.)

Bán András: Búcsúzik műtrágyán.
Művészet, 1974. augusztus - 3 lap.

Vértesi Péter (Szombathely) „Szép"
a kaposvári Somogyi Képtárban
rendezett I. Dunántúli Tárlaton sze-
repelnek művei.
„Kötött" (szulitve)

Lasonci Miklós: Gondolatok az „Elő"
Dunántúli tárlatról.
Életünk, 1974. 1. 67. old.

Vértesi Péter festő

Szombathelyen rendezett Vasi Tavaszi Tárlat '74 kiállításon szerepel képei: „Tisztelet Szentendrének" c. (emlitve)

Budai Rózsa: Vasi Tavaszi Tárlat '74
Vas Népe, 1974. ápr. 18.

Vörösi Péter festőművész

Pannónia '43 c. kiállításon szerepel művei: „Megrepedt élet" – „Este" – „Várakozó" c. (emlitve)

Bozóky Mária: Pannónia '43 Veszprémi Képzőművészeti Kiállítás. Életünk, 1973... 5. 465 old.

VERTESI PETER, festo

1973.marc.15.vasi művészek tarlata Győrött.
Tehetségét és eredetiségét nem kell a győri tarlattal bizonyitani.Régebbi tárlatokon már tanubizonyságot tett erről.Tudatosan kapcsolódik a mai magyar művészet egyik modern áramlatához,anélkül,hogy látásmódjat,sajatos és önálló egyéniségét eladna. 229.old

BERTALAN LAJOS: Vasi művészek a győri Műcsarnokban
227.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 2.sz. Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

1971. decemberében Szombathelyen, a Savaris múzeumban közös szlovén-magyar kiallitas volt.-13 magyar és 17 szlovén müvész alkotasaival.-Vértesi Péter olajfestményekkel szerepelt a tarlaton. 235.old

BERTALAN LAJOS: Magyar-szlovén közös tárlatok 232.old

VASI SZEMLE. XXVI.évf. 1972. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festo

1973.marc.15. vasi művészek tarlata Győrött.
"KETTEN", cimü müve.- éppoly gondosan szerkesztett, színfoltjaiban szépen kiegyensulyozott, formatömbjeiben sulyos alkotas, mint masik harom olajfestménye/Triptichon?Legegés, A távozó/. 289.old

BERTALAN JAJOS: Vasi művészek a győri Műcsarnokban 227.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 2.sz. Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

1973.márc.15.vasi művészek tarlata Győrött.
"LEBEGÉS"cimü müve,- éppoly gondosan szerkeszetett,szin foltjaiban szépen kiegyensulyozott,formatömbjeiben suly os alkotas,mint masik harom olajfestménye/Triptichon,Ket ten,A tavozó/. 229.old

BERTALAN JAJOS: Vasi művészek a győri Műcsarnokban 227.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 2.sz. Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festo

1973.marc.15.vasi művészek tarlata Győrött.
"TRIPTICHON",cimü müve.-éppoly gondosan szerkesztett, szinfoltjaiban szépen kiegyensulyozott,formatömbjeiben sulyos alkotas,mint masik három olajfestménye/Lebegés, Ketten,A tavozó/. 229.old.

BERTALAN JAJOS: Vasi művészek a győri Műcsarnokban 227.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 2.sz. Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festo

A vasiak közül Vértesi a győri művésztelep közös tárlatán szerepelt. Ő volt az egyik előfutár, akik kölcsönösen felderitették a "szomszédvár" művészeti terepviszonyait és e győri kiallitás éppen a folytatás miatt érdemel különös figyelmet. 227.old

BERTALAN LAJOS: Vasi művészek a győri Műcsarnokban 227.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 2.sz. Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

1973. márc. 15. vasi művészek tárlata Győrött. "ATAVOZÓ", című műve. -éppoly gondosan szerkesztett, szépen színfoltjaiban szépen kiegyensúlyozott, formatömbjeiben súlyos alkotás, mint másik három olajfestménye/Triptichon Lebegés, ketten/. 229.old

BERTALAN JÁNOS: Vasi művészek a győri Műcsarnokban 227.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 2.sz. Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

1963-tól a Képzőművészeti Főiskolan 1967-ig tanult. Felfedezhető nala távoli rokonság Barcsay Jenővel, akinek erős művészeti egyénisége nyilvan nem marad hatott visszhangtalan Vértesiben sem. 228.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV,évf. 1971. 2.szam, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festo

1967 utan a foiskola befejezése utan a relative ne hezebb utat valasztja-hazajön. Előbb óraadóként, majd rendes allasban rajzot, művészettörténetet tanit. 228.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV, évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Első mesterei soraban, akik indulásában segitették, Buran-
Nádor, Radnóti Kovács Árpád mellett oly név is feltünik,
mint Mészáros Józseré, aki kortársaival együtt, tul az if.
juság pergő tüzén, higgadtabb, érett alkotónk. 228.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV, évf. 1971. 2. szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Többszöri kisérlet után sikerült felvételt nyernie a képzőművészeti főiskolara 1963-ban. Sem ereje, sem hita nem hagyta cserben. Ekkor Budapesten élt, a főiskola esti előkészitőit latogatta. 228.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

1963-tól a képzőművészeti Főiskolat latogatta. Itt Kmetty János, Fónyi Géza és Ék Sándor művész-tanárok irányitasaval folytatta tanulmanyait 1967-ig, a diploma megszerzéséig. 228.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Vértesi Péter: Az ég legyőzője, rost írón,
Fekete repr. 230.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő
-a--

Vértesi Péter: Szélkisasszony, rost irón,
Fekete repr. 230.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

--

Vértesi Péter: Gondolatok, rost irón.
Fekete repr. 229.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Vértesi Péter: Történelmi illusztráció, rost irón.
Fekete repr. 227.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Vértesi Péterő Sárga korsó,olaj.
Fekete repr. 219.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szam, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Vértesi Péter: Asszony, rézkarc,
Fekete repr. 231.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

1971-ben a fiatal vasi képzőművészekkel közösen bemutatkozott a fiatal Művészek József Attila klubjában a fővárosban is. 232.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

1971-ben első önálló kiállitása. A Savaria Múzeum kiállitótermében harminc képe ad áttekintést a fiatal festőművész addigi tevékenységéről. 231.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Elsosorban a grafikak képezik igazi talaját Vértesi
további fejlődésének. Ez a müfaj biztosit számara leg
több lehetőséget önmaga kifejezésére is. 230.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Festői és grafikai tevékenységében is mély nyomot hagyott harom mestere közül különösen Kmetty János hatása. 228.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szam, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Kapcsolatait, felkészültségét más területen is kamatoztatja: 1970 óta az Életünk című irodalmi, művészeti és kritikai folyóirat képzőművészeti rovatának a vezetője. 232.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 225.old

VASI SZEMLE. XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Két megyei ~~kiállítással~~ csoportos kiállitassal kezdodött az 1970-es esztendö. Majd találkozhatunk képeivel a Mücsarnokban, az Eszaknyugat-Dunantúli Területi Szövetség tarlatan és a Murabzombathelyi-vasi képzömüvészek kiallitasan. 231.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi müvészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE. XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Pozitiv vonasa egyéniségének,hogy a képzőművészet népsz
szerüsitése terén,a lataskultura fejlesztésében nemcsak
a kiallitasokon szerplő képeivel,hanem képzőművészeti
ismeretterjesztő előadasokkal és különböző tarlatveze
téseivel is sokat tett. 231.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

Vértesi Péter, festő

Vértesi azok közé a kevesek közé tartozónak mondhatja magat, akik abban a természetföldrajzi környezetben érlelhetik alkotó felnőttségük gyümölcseit, amelyben gyermekként, eszmélő ifjúként vagyaikat, terveiket kovácsoltak. A "fiatal" jelző az ő neve mellett is egyre inkább rangot jelent. 228.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Vértesi Péter: Az idők elején, rost iróa,
rekete repr. 278.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
288.old

VASI SZEMLE, XV,évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Vértesi Péter: Illusztráció, rost irón, fekete repr. 232.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XV,évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Utolsó iőiskolai éveiben s utana is csendélet-korszakon estett at. A keresés, kutatas évei voltak ezek, a lehetőségek feltarasa, melyeknek segitségével a figuralis müvekre kerülhetett nagyobb energia. 230.old.

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE. XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

---

képein a téma-tartalom korrelációjában mégis mintha a tartalom játszana a főszerepet. A téma epizodista csak, rendszeresen visszatérő témái nincsenek; ember és környezete a legtágabb értelemben. 229.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

"SÁRGA KORSÓ" című műve.- Vértesi szerkesztő hajlamu alk
alkotó.Képeinek sulyos süritettsége/Sarga korsó/,konstruktivizmusalangszerek,Szigliget/az élménytartomany integrációjat mutatja. 229.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

"HANGSZEREK" című műve.-Vértesi szerkesztő hajlamu alkotó.Képeinek sulyos süritettsége/Sarga korsó/, konstruktivizmusa/Hangszerek,Szigliget/ ak élménytar tomany integrációját mutatja. 229.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

"SZIGLIGET" című mű ve.- Vértesi szerkesztő hajlamu alkotó. Képeinek sulyos süritettsége/Sarga korsó/, konstruktivizmusa/Hangszerek, Szigliget/az élmény tartomany integrációját mutatja. 229.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szam, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

VELEMI TAJ,című műve.-Különösen tajképein tünik szembe a tapasztalati látvany sajatos,szürrealista beütéseket mutató átszerkesztése,olykor épp ezért-humanizálódása./Velemi taj,Hazak a hegyek között/. 229.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV,évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

A "fiatal" jelző neve mellett egyre inkább rangot jelent és összekötő láncszemet, határvonalat, képletes fogaskereket a megyében élő festő középnemzedék és a nála is fiatalabbak között. 228.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Energikus, munkabíró természetű fiatal ember, amit kiállításainak leltára is bizonyít. -1969-ben a vasi képzőművések első csoportos bemutatkozásan szerepelnek képei, a nagy megyei kiállításon, s 1971-ben a Tanácsköztársasági Pályázat képzőművészeti II. díjat is lenyerte.
231.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VERTEAS

VÉRTESI PÉTER, festő

Energikus, munkabiró tipusu fiatalember Vértesi Péter. Erről tanuskodnak kiallitasi leltarai is. 1968-ban szerepeltek képei a vas megyei képzőművészeti kiallitason. A képzőművészkörök jubileumi tarlatan és a észak-szlovén és Vas megyei képzőművészek hemutatkozasan. 231.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

A bemutakozás gazdag anyaga bizonyitja,hogy Vértes fiatal kora ellenére tevékeny részese Vas megye képző müvészeti életének. Terve egy önálló Bpesti kiallitás. Sok oly trev érlelodik benne,amelyek hatassal lehet nek és lesznek is Vas megye képzőmüvészete további,al talános gyarapodásanak. 232.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi müvészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

"A szocialista művészet szerintem humanista és ember központú művészet. Egy kép csak akkor lehet igaz, ha a művész önmagát adja benne, ha a politikai meggyőződés találkozik a művészi kifejezéssel-irja-az, hogy ez a kifejezett világ, tehát festményeim, grafikáim milyenek, az attól függ, hogy a világnézeti problémákon tul, a világ dolgai iránt milyen az érdeklődésem. 231.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

"AZ ÉG LEGYŐZŐJE" című műve.-Grafikain erős az intellektuális fogalmazási képesség megnyilvanulása,a gondolatok illusztratív közvetitése.-"Az ég legyőzője" című grafikaja a szuperszónikus ikarus ábrazolásának izgalmas kisérlete.A hagyományos repülés attetszó,légies ábrazolása helyett merevitett vonalak,foltok,kemény kontúrok érzékeltetik ae"győzelem"technikai hajtóerőit,a repülés XX.sz-i "ürjellegét". 230.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szam, Szombathely

Vértesi Péter, festőművész

A Vas Megyei Tavaszi Tárlat megnyílt a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ kiállítótermében. — Vértesi Péter három olajképe lényegében a művész korábbról ismert erényeit csillantja fel ismét a felület sajátos formarendjével, a maga nagy lélegzetű dekorativitásával.

Kulcsár János: Színes szőttes.
Vas Népe, 1982. III. 13.

VÉRTESI PÉTER, festő

"AZ IDŐK ELEJÉN" című műve.- Grafikáin erős az intellektuális fogalmazási képesség megnyilvánulása, a gondolatok illusztratív közvetítése. "Az idők elején" című grafikájának zsúfolt hullámvonalain nőalakok keltenek bizakodó impulzusokat a stratra kész időben, az emberfelettiség impresszióját is érzékeltetve. 230.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festo

"MESEVILÁG" cimü müve. Képein a téma-tartalom korreláció
jában mintg a tartalom játszana a főszerepet. A téma epi
zódista csak.-Ezt igazolja az 1969-ben festett "mesevi-
lág" képex nagy olajképe is. Ezen egyszerre él a gyermek
kor utani nosztalgia és a hivatas derüje, mintegy kölcsö
nösen felerősitve egymast. 230.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi müvészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PETER, festo

Szinképtendenciaja alkotaslélektanilag jelzi a festo altal atélt környezetvilag testhomérsékletét, az egyéni és müvészi problémák sokasodasat. festményei egyes szerkezeti elemeit, miképp alkotói tartasat, eros fekete konturokkal kapcsolja össze, s ez oly jellegzete, hogy félreismerhetetlenné teszi müveit. 229.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi müvészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szam, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Egyszerü formákat abrazol vastag konturokkal, még vila gosabba téve tárgyait. Festményeinek szerkesztési elemei maguktól törekszenek geometrikus formákba, ezek nagyobbal anyagszerübbek a kubista megjelenitésnél, de tömör, öss szefogott, kissé sulyos jellegét kölcsönöznek a müveinek. 229.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

A szürrealizmus magyar, szentendrei ága, Vajda Lajos, Bálint Endre talán tudatosan szerkesztett álomvilága a lebegésben is a franciaknál valós érzetűbb, olykor rög höz kötött, korlátok közé szorított abrazolasmódja jelkeneki jellemzi képeinek belső megkomponalasat. A valóság és az absztrakció sikeres ötvözetei e képek. 229.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szam, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Kivalasztódasa és indulasa, altalanos és középiskolai tanulmanyainak ideje a szocilaista időszakra esik. Mind ez a szombathelyi születés, az it eni gyermekévek, első próbalkozásai, első mesterei, a társadalmi szféra objektive is motiválják alkotó-szervező tevékenységét. 228.old.

OSIKÁS JÓZSEF: Vasi xxx művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Főiskolás korának egy-egy képe 1963-67 között helyet kapott a megyei képzőművészeti tárlatokon is. Szintén ezekben az években jelentek meg első grafikái az akkor még antológia jelleggel napvilágot látó Életünkben. 228.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi xxx művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Izlés tehetség és akaraterő jellemzi munkait.és belső fejlődésének utját.Művészi hangvétele alkatat meghazudtolóan szinte robusztus,ojalképein elütő egyéni stilus jegyek határolják el a szükebb haza alkotói stílusai tól. 228.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi xxx művészprtrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

A sovany alkatu festő, vértesi Péter neve és munkassága nem ismeretelen azok előtt, akik belső igénytől hajtva hosszabb ideje kisérik segitőkész figyelemmel vas megye müvészeti s kiváltképp képzőmüvészeti életének alakulasat, fejlődését. 228.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi xxx müvészprtrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szam, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Jelentos kiallitasi szerplései mellett Dunantúl nagyobb varosaiban, Budapesten, Vas megye kisebb településeiben, községeiben a kulturhazak, iskolak klubszobaiban, alkalmi kiallitasokon sokan ismerkedtek meg nevével. 232.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festo

Az érzékeny "radar-természet", az intenziv érdeklődés visszatünik Vértesi alkotói tevékenységén és jól pa rosul szervezői, művészetszervezői adottsagaival is. 231.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Többek között az ő személye közvetit a budapesti fiatal Képzőművészek Studiója-amelynek 1968-óta tagja- és a vas megyei fiatal csoport között. Tagja a Képző művészeti Alapnak is. 231.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

"Minden nap órákat töltök a könyvtárban és olvasok, folyóiratot, napilapot, irodalmi munkákat és művészeti könyveket, de sok zenét is hallgatok. Egyszóval az érdeklődési köröm elég sokirányú-mondotta. 231.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

A főiskola befejezése után fáradhatatlanul munkálkodott a fiatal vasi képzőművészek csoportja létrehozásán, és nem kis része van abban, hogy 1968-ban a fiatal képző művészeket tömörítő csoport Szombathelyen létrejött, s azóta is töretlenül fejlődik. 231.old

[illegible]: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 288.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

"SZÉLKISASSZONY" című műve.- Grafikain erős az intellektuális fogalmazási képesség megnyilvánulása, a gondolatok illusztratív közvetítése.-Mesés, játékos ötlet megvalósítása a "Szélkisasszony" című rajza is.
230.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
238.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

"GONDOLATOK" című műve.- Grafikain erős az intellektu
alis fogalmazási képesség megnyilvanulasa, a gohdolatok
illusztrativ közvetitése.-A"Gondolatok" című grafikaja
az intellektus egymasra vetődo képsikjai művészi ere-
jü megfogalmazasanak szép példaja. 230.old.

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter
228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Munkáiban az elbeszélő elem leszűkül, csak az indítás szerepét játssza el. Szándékosan kerüli festményeiben az "illusztrálási" jelleget. Grafikáin annál erősebb az intellektuális fogalmazási képesség megnyilvánulása, a gondolatok illusztratív közvetítése. 230.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Nagyméretü olajképei tudatosan ~~ezek~~ is a felkészülés egy egy stadiója egy nagyobb és kockazatosabb vallalkozasra,a tablaképvestésre,a muralis munkakra,ahol az elnagyolhatók és kidolgozandók belso konstrukciós viszonya és aranya is megvaltozik. 229.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 2.szam, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

"HAZAK A HEGYEK KOZÖTT" cimü müve.- Különösen tajképein tünik szembe a tapasztalati latvahy sajatos,szürrealista beütéseket mutató atszerkesztése,olykor épp ezért-humanizalódasa./Velemi taj,Hazaka a hegyek között/. 229.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi müvésznportrék, Vértesi Péter 228.old

VASI SZEMLE. XXV.évf. 1971. 2.szám, Szombathely

VÉRTESI PÉTER, festő

Szombathelyen 1971-ben a tarlaton művei.
"TAVASZVARRÓ", című műve.- Megfigyelhető táji jellegü motivumok visszatérése és a városképeknek, mint tárgy és téma gyakori szerepléseVértesinek a "tavaszvaras" c. képe /olaj/ a legjobban szerkesztett, s festőiségében is megragadó munkak közé tartozik. 530.old

BERTALAN LAJOS: Tavaszi tarlat 71 528.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám, Szombathely

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-48,340-726
1974 ÁPR 2 1
Vértesi Péter
Vas Népe

1021

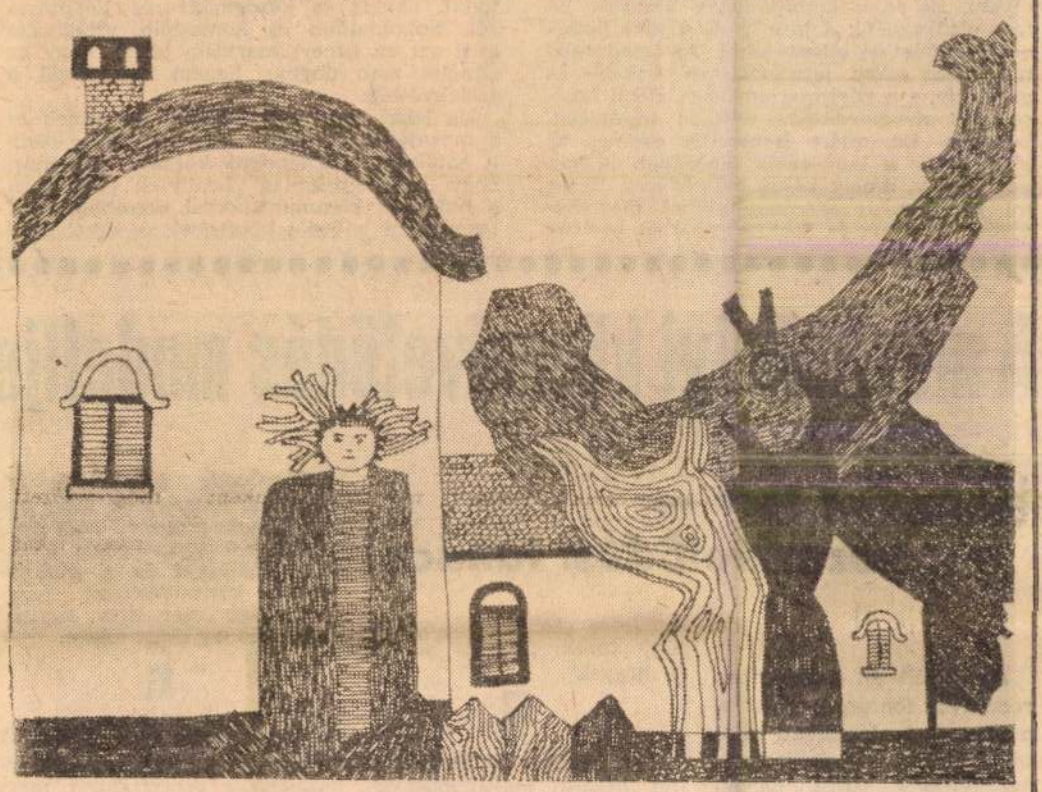

Vértesi Péter: Illusztráció

Lenin másképp gondolkodott. „Természetesen megmaradunk a kommunizmus alapelvein. És rossz kommunisták lennénk, ha megfeledkeznénk a munka és a tőke összeegyeztethetetlen ellentéteiről. Az imperializmus mint egész, természetesen reakciós és agresszív, s a pártprogram ezen elemi igazságairól megfeledkezni teljesen megengedhetetlen. De miért hunyjuk szemet az előtt, hogy a burzsoázia táborában is van egy szárny, amely békés megoldásra, bár a mi kommunista szempontunkból meglehetősen szegényes és fenntarthatatlan pacifiz-

A munkahelyi közművelődés modellje

Komplex terv — közművelődési tanács

1

Az elmúlt fél esztendőben rendkívül fontos, a munkásműveltséget alapjaiban érintő kérdés foglalkoztatta Szombathely város pártbizottságát és tanácsát, valamint a Szakszervezetek Vas megyei Tanácsát. Nem kevesebbel, mint azzal a fel-

szítésére szolgáló irányelvet, úgy tűnik, „hegyet szültek a hegyek".

2

Az irányelv a munkahelyi, (üzemi) *művelődési modell* megszerkesztésével tisztán áttekinthető, alá-fölé- és mellérendeltségi vonatkozásaiban jól felismerhető, s

népművelői irányítást. A fentiek ismertetése után azt talán már mondani sem kell, hogy a megyeszékhely intézményhálózata és a munkahely közművelődési tevékenysége szervesen együttműködő egységet alkot.

3

Az április 6-i keltezésű irányelv a munka megkönnyítésére ajánlásokkal látja el az üzemi közművelődési modell valamennyi szerkezeti egységét:

Veréssi Péter

„Elhagyják"

— : Kiállítási naptár.
Művészet, 1976. február - 48 oldal

VÉRTESI PÉTER, festo

1975-ben Szombathelyen a Savaria Múzeumban szlovén-magyar kiallitas volt. A hazai anyagban Vértesi Péter, Bal Barthahoz hasonlóan a már kialakitott stilus keretein belül keres uj szineket, szimarnyalatokat. Ezuttal ezt a kisérletezést bizonyitja:
" EMLÉKEK EGY KOLOSTORBÓL", cimü müve. 215.old

BERTALAN LAJOS: Kiallitasi jegyzetek 215.old

VASI SZEMLE, Helyismereti folyóirat, XXIX.évf. 2.szam, Szombathely, 1975

Vörösi Péter

a megyei tanács a felszabadulás 20. évfordulója tiszteletére képzőművészeti pályázatot hirdetett. A művész alkotásáért egyik első díjat kapta.

Vas Népe, 1945. ápr. 4.

Vértesi Péter

A vasi tárlaton láthatóka felszabadulási pályázat díjnyertes művei. Az első helyezett munkák alkotói: Bartha László, Horváth János, Majthényi Károly, Vértesi Péter „A tavasz első napja 1945" c. művekre. (emlétve)

Farkas Imre: Tavaszi tárlat a felszabadulási pályázat díjnyertesével.

Vas Népe, 1975. márc. 2.

Veitesi Péter festő

Szombathelyen megnyílt a vasi tavaszi tárlat, melyen szerepelnek a felszabadulási pályázatra beküldött művek is.
„Anya" c. kép (említve) díjazott mű.
„A rámák felett" – „Remény elvesztése" c. (említve)

Budai Rózsa: Vasi tavaszi tárlat
Életünk, 1945. 2. 16sz. old.

Vértesi Péter-nek

Bartha Lászlónak, Horváth Jánosnak és Majtényi Károlynak adományozták a Vas megyei képzőművészek tavaszi tárlatán az első, megosztott díjat

Magyar Hirlap 1975 63/7

Vértesi Péter, Jestő

L.: Lelkes András

—: A hétvégi . . . . 9.

[illegible]PSZ BADSÁG, Bp. 1976. febr. 7.

Vértesi Péter

fiatal szombathelyi festőművész kiállitása
május 23-án nyi lt meg a szombathelyi
forradalmi muzeumban.

Magyar Hirlap 1975 142/8

Vértesi Péter

„Selek között" olaj 80 x 60 cm
„Táj" olaj 60 x 100 cm
„Sejtések" olaj 90 x 60 cm

Vas megyei képzőművészek kiállitása 1977 I.28-III.6
Savaria Muzeum Szombathely

Vértesi Péter 3) Folytatás

1968-ban alakult a „Vasi Fiatal Képzőmű-vészek Csoportja". A kör vezetését Vértesi Péter irányította 1973-ig, attól kezdve Simon Iván. Mindketten a csoport törzstagjai. Vértesi Péter hosszú ideig szerkesztette az „Életünk" művészeti rovatát is. — „Kertész" — „Viharmadár" — „Urhajósok" c. (említve).

Losonci Miklós: A vasi műhely.

Vasi Szemle, 1976. 4. [556. o.

Vértesi Péter

2.) Folytatás

Az is jellegzetes azonban, hogy a festői, szobrászi utánpótlás helyi erőkből szerveződik a Mészáros József, Horváth János, Vértesi Péter, Simon Iván vezette képzőművészeti szakkörökben. – Szombathelyen Mészáros József és Vértesi Péter fejlesztik művészjelöltekké a tehetséges fiatalokat. „Tavaszvárás" – „Asztal" c. (repr.) A művész fővárosi bemutatkozása, tárlata eredménnyel zárult

Rosonci Miklós: A vasi műhely
Vasi Szemle 1976. 4. 547. old, 557–559–554 o.

Vértesi Péter 1.) Folytatás

A vasi műhely él és növekszik, jók az adottságai. Szerencsés körülmény, hogy biztosított a művészi folyamat. A fiatalok csapatában számtalan új lehetőség ~~a~~ bozsog, Vértesi Péter, Geszler U., Flatos Cs., Rasperger elképzelései-ben. – A művész számára az indíték Szentendre. – Szombathely fogadó udvariassága, imponáló, ezen a környéken telepedett le a művész.

Losonci Miklós: A vasi műhely
Vasi Szemle, 1976. 4. 546. old
547 "

Vörtesi Péter

„Tavaszi vizpart" olaj 100x70 cm

„Triptelet Szentendrének" olaj 60x80 cm

Balatoni Nyári Tárlat 1976

Balatoni Múzeum Keszthely

Veitsi Péter

„Kapu" tus 30×21 cm
„Vízpart" tus 21×30 cm
„Sel" tus 30×20 cm

Balatoni Nyári Tárlat 1976

Balatoni Múzeum, Keszthely

Vértesi Péter László

a vasi-szlovén találatot Szombathelyen, a Savaria Múzeumban rendezték, melyen szerepelnek művei „Emlékek egy kolostorból" c. kép (említve).

Bertalan Lajos: Vasi-szlovén találat.
Vasi Szemle, 1995. 2. 205. old.

SAJTÓFIGYELŐ
HUNGÁRIA HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 NOV 20
VAS NÉPE

Vértesi Péter

Állandó bizonyításban

A Vasi Műhely tíz éve

Csütörtök esténként szabad termet keres a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központban egy társaság. A csendesebb időszakokban letelepedhetnek a klubszobában, ha telt a ház, irodalmi est, politikai fórum, kiállítás mint legutóbb is, akkor az egyik irodába húzódnak. Beszélgetnek, sörösüveget nyitnak. Hogy festők, az csak a témákból, meg a kiállításokról ismerős nevekből sejthető. Nincs festékszag, sem állvány, semmiféle műtermi hangulat. Műtermük nincs. Mindenki ott rajzol, fest, ahol éppen lehet. A Vasi Műhely mégis együtt van. A társakra szüksége van mind a huszonhármuknak. Első közönsége, első kritikusai egymásnak. Ők tiltakoznának elsőként, ha idillinek tüntetnénk fel kapcsolataikat. Az indulás sem volt érzelmes.

— A kényszer és az érdek hozott össze bennünket 10 évvel ezelőtt — keresetlenül, őszintén fogalmaz a csoport vezetője, Simon Iván. — Nem volt kiállítási lehetőségünk. Az akkori fiatalok közül csak Vértesi Péter és Geszler Mária volt a Művészeti Alap tagja. A többieknek meg kellett küzdeniük a lehetőségekért, együtt jobb eséllyel indultunk. A KISZ megyei bizottsága és a szombathelyi Ifjúság Háza vállalta a fenntartó szerepét. Kollektív műhelyt adtak és a nyilvános bemutatkozás lehetőségét évente.

1973 a próbatétel éve volt a Fiatal Vasi Képzőművészek Csoportja számára. A kulturális intézmények tanácsi igazgatás alá kerültek, a csoport a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ együttese lett. A kollektív műhelyt át kellett adniuk, az alkalmi lehetőségek után műterem nélkül maradtak. Vértesi Péter a csoport első vezetője belekeseredett a műterem körüli huzavonába, lemondott.

A társaság azonban együtt maradt és új néven, új lehetőségeket keresett. Önmaguknak, egymásnak szüntelenül bizonyítva törekedtek jobb és jobb képek festésére. Az állandó bizonyításban érett művésszé Hatos Csaba, Várnai Valéria, Simon Iván, Marosfalvi Antal, Szokolszky Miklós — a Művészeti Alap tagjai lettek.

— Amatőr vagy hivatásos művészet a miénk? Amatőrök vagyunk — gondolkodnak hangosan a csoport tagjai.

— Pedagógus, tisztviselő, szakmunkás van köztünk. De amikor a képekről, szobrokról van szó, profi mércét tartunk magunk elé. A kiállítások előtt nem a Népművelési Intézet zsűrijét, hanem a képzőművészeti lektorátus zsűrijét hívjuk.

Nyitott a társaság az újak fogadására. A csoportnak az lehet a tagja, akitől a tavaszi tárlatra — a megye valamennyi műkedvelőjének és művészének közös kiállítására — már elfogadott egy-két munkát a zsűri.

A művésztelepek pótolnak valamit a hiányból, amit a műteremnélküliség okoz. Mártélyra, a KISZ KB táborába két-három fiatal utazik évente. Rajzolni, fegyelmezetten komponálni tanult ott Szücs István, Tarpataki Károly, Várkonyi György. Az idei kiállításon Horváth László grafikáin hagyott nyomot a mártélyi iskola. A győri művésztelepről névre szóló meghívók jönnek. Marosfalvi Antal, Várnai Valéria, Hatos Csaba, Simon Iván többször megkapta a lehetőséget, hogy az északdunántúli festők, keletnémet, csehszlovák és romániai magyar művészek társaságában töltekezzék. Nyaranta Velemben ütnek tanyát a Vasi Műhely tagjai. A pedagógusokat várja a tokaji és a gyulai tábor. Újabban a grazi művésztelep életét is közelről ismerhetik. Két osztrák művész Zsennyén, két vasi Graz mellett tölthet öt-öt hetet. Tavaly Hatos Csaba és Horváth János, az idén Várnai Vali és Marosfalvi Antal kapta az ösztöndíjat.

— A legvadabb kísérletezőket hívja a telepre a grazi új galéria, mi vagyunk a kivételek — kapja a szót Marosfalvi Antal. — Tíz képet festettem, szokatlanul sokat. Egy modern iskolában, kis faluban volt a helyünk, a műtermünk. A környékről szüntelenül jöttek az érdeklődők. Voltak fiatalok, akik hatvan kilométert kerékpároztak, hogy megnézzék, hogyan dolgoznak a festők. Tizenkét éve az ősz eseménye a művésztelep.

— A kiállítások megnyitása ünnepélyesebb, mint nálunk. Csukott ajtók előtt hangzanak el a beszédek. Nézegetni ezután lehet. Körbehordják a poharakat. Művészek, kritikusok, újságírók, képkereskedők és a közönség beszélgethet, leülhetnek, vitatkozhatnak. Más így a tartalma, más a hangulata a verniszázsoknak — Várnai Vali egy érdekes képet is festett az élményből. Nő a verniszázson: a bizarr ruhában, sok bizsuval, színesen valóban megjelent a hölgy Grazban és a csoport szombathelyi kiállításán érzékelteti a kép a grazi kiállítások légkörét.

— Meglepőbb, merészebb bemutatót, több újító kedvet várhatunk-e a csoporttól?

— A megyei kiállításokra kiérlelt képekkel juthatunk be. Szűkebb körben, szakmai bemutatón kerültek a falra a vitatható képek. Különösen a fiatalok első bemutatóját fogadtuk izgalommal. Átmenetileg erről is le kellett mondanunk, nincs hely. Pedig az új tagok közül Molnár István, Biczó Antal, Tarpataki Károly meghökkentő dolgokkal jelentkezett. Csak egy-két munkájukat ismerjük. Törekvésükről pedig inkább szavakat.

Átmenetileg lemondani — még néhány évet jelent. Az épülő új művelődési központ kárpótolja majd a csoportot. A Vasi Műhellyel számolva műtermet, klubot, kiállítótermet terveztek bele.

— A közönséggel élő kapcsolatokra törekszünk. Viszszük a képeket klubokba, kisebb művelődési házakba. Vállaljuk a tárlatvezetést, a beszélgetést a művészetekről. Kíváncsiak vagyunk a vendégkönyv bejegyzéseire. Szeretnénk kialakítani a Vasi Műhely baráti körét. Jó alkalomnak kínálkozott a 10. kiállításunk, hogy felhívásunkat eljuttassuk a közönséghez. De mivel nincs helyiség, ahol összejöhetnénk, elhalasztottuk az új művelődési központ megnyitásáig. Szeretnénk, ha a kiállítások nem csak a formális gratulációkra, a futó kézfogásokra adnának lehetőséget, hanem a beszélgetésre is. A munkánk iránt érdeklődőkkel rendszeresen találkozunk majd, közös előadást, tárlatlátogatást, vitát tartunk. Egyelőre csak egy kisebb, 20—30-as létszámú kör összehívására van módunk.

Nem tagja minden amatőr képzőművész a Vasi Műhelynek. Vannak, akiknek a rajzoláshoz, szobrászkodáshoz nincs szükségük társaságra, visszhangra. Mások elkerültek a megyéből, de a csoport számon tartja őket. Így Benkő Mariannt, Várkonyi Györgyöt, Molnár Sándort, Szücs Istvánt hívják minden kiállításra. A csoporthoz tartozását a tárlatokon való részvétellel fejezi ki Vértesi Péter és Geszler Mária. Az alkotással természetesen mindenki maga küszködik. De akinek szüksége van a visszajelzésre, a bátorító, a bíráló szóra, a társaságra, annak a csütörtök estéje foglalt. Huszonhárman ehhez a maghoz tartoznak.

Budai Rózsa

Káldi Judit illusztrációja Ady „Ifjú szívekben élek" című verséhez

AZ OLVASÓK FÓRUMA

Röviden

Az újságból értesültem
ról, hogy megtiltották az
jszakai horgászatot a Csó-
akázótavon. Már rég meg
ellett volna ezt csinálni.
sakhogy a halak a vizet
sztítják. Ezért úgy gondo-
m, nem pár mázsa, hanem
)—25 mázsa halat kellene
la telepíteni. Ezenkívül a
rendkívül iszapos is, azt
el kellene távolítani, hogy
égérvényesen megtisztul-
n a tó. A tóban „terülj,
rülj asztalkám" van a ha-
knak beetetés nélkül is.
éha, néha egy-egy horgász
risznyájába is bele kellene
ézni az ellenőröknek. Nem
agyok horgász, csak a tó
artján lakom, így tapaszta-
m a rendellenességeket.
K. I. Szombathely.)

★

Nem vagyok ellensége a
műanyagoknak. Mégis azt
iszem vannak cikkek, ame-
yeket nem lehet műanyagba
somagolni. Többször vásá-
oltunk ilyen csomagolásban
ót, mindig nedves, vizes
olt. Nem hiszem, hogy ezt
okan szeretnék. Talán bi-
onyos anyagoknál azt is
eg kellene vizsgálni, bír-
a-e a műanyagot. **(Holdosi**
. Pankasz, Téglagyári u.
.)

★

Tavaly költöztünk Szom-
athelyen a Joskar-Ola vá-
srész Barátság utcájába. A
ákások igen szépek és jók.
sak egy baj van. Az utcai
ámpák, amelyeket ugyan
prilis 4-ére felszereltek,
ég ma sem világítanak.
ddig is kellemetlen volt, de
ost, hogy a Bercsényi ut-
cát is szanálták, csak erre járhatunk. Idősek, fiatalok, iskolások kénytelenek a sötétben bukdácsolni. Most pedig már nagyon hamar sötét van. Jártunk az ÉDÁSZ-nál panaszunkkal. Tény, hogy a mulasztás nem őket terheli, úgy tudjuk, hogy egy pesti cég nem szállítja a trafót export kötelezettségre, stb-re való hivatkozással. Mi mindent megértünk, de mégis szeretnénk a szép új házakba világos úton eljutni. **(K. Gy., Barátság u. 19.)**

★

A szentgotthárdi áfész nem szállít községünkbe etetni valót az állatok részére. Ha hoznak is néhány zsák tápot, szemestakarmányt egyáltalán nem kaphatunk. Nyúlat, tojást szívesen vásárolnának fel, de ha etetni való nincs, nyúl és tojás sem lesz. Ha ez sokáig így megy, le kell mondanunk az állattartásról, ez pedig sem nekünk, sem a köznek nem lenne jó. **(H. F.-né, Rönök.)**

★

Körmenden, a Munkácsy úti lakótelepen igen rosszak az útviszonyok. Írt erről az újság, illetőleg az útjavításról, egy lényeget nem zavaró utcanév elírással. Képtelenségnek tartjuk, hogy egy 220 méteres útszakaszt lassan három hónapja építenek. Itt az ősz, az esős idő, gyermekkocsival, kisgyerekekkel csak kétéltű járművel lehet majd közlekednünk, ilyenünk pedig nincs. **(A Munkácsy lakótelep lakói.)**

Derűsen szigorú

November 9-én „Derűs vagy szigorú iskola" címmel megjelent írásukhoz lenne néhány hozzáfűzni valóm.

Szerintem derűsen szigorú iskola is van. Ezt mint szülő és mint pedagógus mondom. Év elején az új osztályba lépve már felfigyelünk az ideges, ijedt arcokra, és teszünk is ellene emberséggel, szeretettel. Mi a leendő orvosokat, mérnököket, pedagógusokat neveljük. Az iskolában nincs „leckedarálás", nincs adminisztratív értelemben vett nevelőmunka.

Az érdemjegyektől a pedagógusok is szívesen megválnának. Mindig az egyént értékeljük, szóban, írásban, érdemjegyben. Büntetésből nem adunk tantárgyi érdemjegyet, a számtani közép alapján kiszámított bizonyítvány is a múlté.

Önállóságra nevelni segítséggel, odafigyeléssel és soksok energiával lehet. Kedvvel és értelemmel — s máris kész a magyarázat az „osztódással szaporodó" könyvekre, példatárakra.

A család és iskola kapcsolata a törekvések ellenére sem megnyugtató. Az együttműködésnek mindkét fél a gátja. A jó kontaktus pedig felbecsülhetetlen. A pedagógusok többsége meghitt beszélgetéseket folytat a szülőkkel.

A szülői értekezletek feszélyezett légköre még a múltban gyökeredzik, amikor a tanár felnyitotta az osztálykönyvet, s szigorúan véleményt mondott tanulóiról. Ma a cél a szülők pedagógiai kultúrájának növelése, az iskola célkitűzéseinek megismertetése stb.

A pedagógusok többsége tisztában van a tennivalókkal, a feladatokkal. Ezek végrehajtásához jó közérzet kell. Ehhez hozzájárult volna, ha a cikkíró az általánosat és nem az „egyedit" emeli ki.

Horváth Józsefné tanító
Kenéz

Letört fák, bokrok

Évente sok pénzt költenek az illetékesek Szombathely szépítésére, a parkosításra. Vannak helyek, ahol vigyáznak is erre a lakók és az arra járók. Nincs ez így a Rohonci úton, főképpen a 17-es számú háznál. Nincs nap, hogy ne rendeznének a parkosított területen focimeccseket a gyerekek, néha egymás után több csapat is. A labdával a fákat, bokrokat letörik. Szólni sem én sem más nem mer, mert lassan más az óvodáskorú gyerekek is „kiosztják" a figyelmeztetőket. S aztán még a szülők is „rákontráznak". Ha a parkosított részt már elfoglalta egy gyereksereg, akkor irány a ház háta mögötti út. Ott a ház falát rúgják rendületlenül. A betonban nem tesznek nagy kárt, de mivel az jól vezeti a hangot, még az emeleteken is hallani a folyamatos döngetést. Lakógyűlésen is panaszkodtak már emiatt a lakók, s a járdán történő kerékpározás miatt is — eredménytelenül.

T. M.-né
Rohonci út

Cikkeinkhez szólnak hozzá

Az idősekre is gondoljanak

„Miért csak 8-tól 10-ig?" című, november 3-án megjeent írásukban azt tették szóvá, hogy kevés az idő a diákoknak az ebédjegy megváltására. Tudtommal csütörtökön délután 1—3-ig is adnak ki részükre jegyet.

Nagyobb gondjuk van az idősebb embereknek. Jómagam hosszú évekig a Savariában étkeztem. Onnan el kellett jönnöm, átmentem a Pannóniába. De most már ott sem kapok jegyet. Lehetőségként maradt a Rózsafa, de ez nekem — és még több társamnak — túl messze van. A Mártírok terén levő ezeradagosban nem adnak olcsó előfizetéses menüt. Beszüntették a Savariában a házhozszállítást, az Isisben sem lehet étkezni, sok diák is a Pannóniába szorult. Lassan mi, idősebbek is mindenhonnan kiszorulunk, pedig nekünk már a távolság sem mindegy. Az Óperint utcai ét-

Válaszolnak az illetékesek

Országosan így van

Lapunk október 16-i számában Iklanberény község lakóival, ezen belül a küldemények új rendszerű kézbesítésével foglalkozó írásunkra közölte a Soproni Postaigazgatóság illetékese az alábbiakat:

Iklanberény a postaellátás szempontjából külterületnek minősül. Külterületen — az egész országban fokozatosan az újrendszerű levélszekrényes kézbesítést kell bevezetni. A postavezérigazgatói utasítás szerint a levélszekrényes kézbesítést ellátó — külterületi kezelőjáratot munkanapokon kell közlekedtetni. Így a vasár- és ünnepnapokon megjelenő hírlapokat, az ünnep utáni első napon kézbesítjük. A vasár- és ünnepnapi számokat — megfelelő autóbusz-összeköttetés hiányában — egyébként sem tudnánk kézbesíteni. Vas megyében már eddig is több helyen telepítettek külterületi kézbesítő levélszekrényeket.

Meg kell cáfolnunk azt a megállapítást, hogy a kézbesítő „órákat vár a következő buszig". A kézbesítő 11 óra 30-kor érkezik és 12 óra 20-kor indul vissza a lócsi fiókpostára. Ez idő alatt kell a leveleket a levélszekrénybe elhelyeznie, az átvételi elismeréshez kötött küldeményeket átadnia, átvennie, különböző díjakat beszednie. Nyugdíjfizetési időszakban az utalványok kifizetését is ebben az 50 percben kell lebonyolítania.

VASI MŰVÉSZPORTRÉK *

Vértesi Péter

CSIKÓS JÓZSEF

A sovány alkatú festő, Vértesi Péter neve és munkássága nem ismeretlen azok előtt, akik belső igénytől hajtva hosszabb ideje kísérik aggódó, segítőkész figyelemmel Vas megye művészeti, s kiváltképp képzőművészeti életének alakulását, fejlődését.

Vértesi azok közé a kevesek közé tartozónak mondhatja magát, akik abban a természetföldrajzi és társadalmi környezetben érlelhetik alkotó felnőttségük gyümölcseit, amelyben gyerekként, eszmélő ifjúként vágyaikat, terveiket kovácsolták. A „fiatal" jelző az ő neve mellett is – ahogy azt Kulcsár János egyik írásában fogalmazta – egyre inkább rangot jelent. S még valamit. Összekötő láncszemet, határvonalat, képletes fogaskereket a megyében élő festő középnemzedék és a nála is fiatalabbak közt. Vértesi első mesterei sorában, akik indulásában segítették, Burány Nándor, Radnóti Kovács Árpád mellett olyan név is feltűnik, mint Mészáros Józsefé, aki kortársaival együtt, túl az ifjúság első pergőtüzén, higgadtabb, érett alkotónk.

Kiválasztódása és indulása, általános és középiskolai tanulmányainak ideje egyaránt a szocialista időszakra esik. S mindez, a szombathelyi születés, az itteni gyermekévek, első próbálkozásai, első mesterei, a társadalmi szféra objektíve is motiválják alkotó-szervező tevékenységét. A hatás szubjektív mezőin a tehetséget kísérő és gerjesztő erő, akaratereje, makacs kitartása és szorgalma munkál. Többszöri kísérlet után sikerült fölvételt nyernie a képzőművészeti főiskolára 1963-ban. De sem ereje, sem hite nem hagyta cserben. Ekkor Budapesten élt, a főiskola esti előkészítőit látogatta. A főiskolán Kmetty János, Fónyi Géza és Ék Sándor művész-tanárok irányításával folytatta tanulmányait 1967-ig, a diploma megszerzéséig.

Festői és grafikai tevékenységében is mély nyomot hagyott a három mester közül különösen Kmetty János hatása. A klasszikus cezanne-i hagyományokon nevelődött idős művész témaköre éppúgy nem túl széles, mint szombathelyi tanítványáé, konstruktív hajlamú egyéniségéhez Vértesié mutat hasonlóságot, s így a kettejük közötti átfejlődésnek alkati csatornái is voltak.

Ugyancsak felfedezhető távoli rokonság Barcsay Jenővel, akinek erős művészeti egyénisége nyilván nem maradhatott visszhangtalan Vértesiben sem.

A főiskola befejezése után a relatíve nehezebb utat választja – hazajön. Előbb óraadóként, majd rendes állásban rajzot, művészettörténetet tanít.

Emberi, alkotói fejlődését viszonylag hosszú ideje követem, úgyszólván attól kezdve, hogy főiskolás korának egy-egy képe 1963–67 között helyet kapott a megyei képzőművészeti tárlatokon, s szintén ezekben az években megjelentek első grafikái az akkor még antológia jelleggel napvilágot látó Életünkben.

Ízlés, tehetség és akaraterő jellemzi munkáit éppúgy, mint belső fejlődésének országútját. Művészi hangvétele alkatát meghazudtolóan szinte robusztus, olajképein elütő egyéni stílusjegyek határolják el a szűkebb haza alkotói stílusaitól.

könyvtári ellátást biztosító hálózat kiépítését is. Örvendetes, hogy a 150 m² alapterülettel megvalósult Jáki úti fiókkönyvtár után jelenleg már tervezés állapotában van a Derkovits telepi új városrész modern kerületi könyvtára, közel 300 m² alapterülettel. A programban szereplő könyvtárak majd a megyei könyvtár helyi szolgáltatásaival együtt alkotnak az egész város területére kiterjedő könyvtári rendszert.

Az új megyei könyvtár teljesítőképességét, hatását és szerepét természetesen nem három hónap, hanem hosszú évek tapasztalatai alapján kell – és lehet csak – részleteiben megvizsgálni és elbírálni. A legfontosabb feladat most, hogy a megnövekedett lehetőségek birtokában magas szintű, tartalmas és hatékony tevékenységgel szolgáljuk a szocialista közművelődés ügyét, bizonyítva ezzel, hogy a megye társadalma szellemiekben bőven kamatozó beruházással gazdagodott.

JEGYZETEK

1. Vasi Szemle, 1971. 25. évf. 1. sz. 91–96. p.
2. *Takács Miklós:* A kultúra egy készülő új otthonáról. = Vasi Szemle, 1969. 23. évf. 2. sz. 199–207. p.

A fényképeket *Garas Kálmán* készítette.

Vértesi Péter: Történelmi illusztráció (rost irón)

Egyszerű formákat ábrázol, határozott vastag kontúrokkal körülhatárolva, még világosabbá téve tárgyait. Festményeinek szerkesztési elemei – úgy tűnik – maguktól törekszenek szinte a geometrikus formákba, amelyek ugyan lágyabbak és anyagszerűbbek a kubista megjelenítéseknél, de tömör, összefogott, olykor talán kissé súlyos jelleget, hatást is kölcsönöznek műveinek. Ennek

Vértesi Péter: Gondolatok (rost irón)

a formailag közvetített hatásnak válik ellenkezőjévé a kép vagy képek tartalma. A szürrealizmus magyar, szentendrei ága – ha szabad ezt mondani – Vajda Lajos, Bálint Endre talán tudatosan szerkesztett álomvilága, a lebegésben is a franciáknál valós érzetűbb, olykor röghöz kötött, korlátok közé szorított ábrázolásmódja jellemzi képeinek belső megkomponálását. Kis túlzással azt is mondhatjuk, hogy a valóság és absztrakció sikeres ötvözetei ezek a képek.

Különösen tájképein tűnik szembe a tapasztalati látvány sajátos, szürrealista beütéseket mutató átszerkesztése, olykor épp ezért – humanizálódása (Velemi táj, Házak a hegyek között).

Nagyméretű olajképei bevallottan és tudatosan is a felkészülés egy-egy stációja egy nagyobb, tágabb és egyben kockázatosabb vállalkozásra, a táblaképfestésre, a murális munkákra, ahol az elnagyolhatók és kidolgozandók belső konstrukciós viszonya és aránya is megváltozik.

Vértesi Péter szerkesztő hajlamú alkotó. Képeinek súlyos sűrítettsége (Sárga korsó), konstruktivizmusa (Hangszerek, Szigliget) az élménytartomány integrációját mutatja. Színképtendenciája alkotáslélektanilag jelzi a festő által átélt környezetvilág testhőmérsékletét, az egyéni és művészi problémák sokasodását. Festményeinek egyes szerkezeti elemeit, csakúgy mint alkotói tartását, erős fekete kontúrokkal kapcsolja össze, s ez olyan jellegzetességet kölcsönöz műveinek, ami félreismerhetetlenné teszi azokat.

Képein a téma–tartalom korrelációjában mégis mintha a tartalom játszaná a főszerepet. A téma epizodista csak, rendszeresen visszatérő témái nincsenek: ember, ember és környezete a legtágabb értelemben.

Ezt a megállapítást igyekszik igazolni Mesevilág című, 1969-ben festett nagy olajképe is. Ezen az alkotáson egy-

szerre él a gyermekkor utáni nosztalgia és a hivatás derűje, mintegy kölcsönösen fölerősítve egymást.

Utolsó főiskolai éveiben, s közvetlenül a főiskola befejezése után érdekes csendélet-korszakon esett át a fiatal alkotó. A keresés, kutatás évei voltak ezek, a lehetőségek feltárása, amelyeknek segítségével a figurális művekre kerülhetett nagyobb energia.

Vértesi Péter: Az ég legyőzője (rost irón)

Munkáiban az elbeszélő elem leszűkül, csak az indítás szerepét játssza el. Szándékosan kerüli festményeiben az „illusztrálási" jelleget. Grafikáin annál erősebb az intellektuális fogalmazási képesség megnyilvánulása, a gondolatok illusztratív közvetítése. *Az idők elején* című grafikájának zsúfolt hullámvonalain nőalakok keltenek bizakodó impulzusokat a startra kész időben, az emberfelettiség impresszióját is érzékeltetve.

A szuperszónikus Ikarus ábrázolásának izgalmas kísérlete *Az ég legyőzője* című grafika. A hagyományos repülés áttetsző, légies ábrázolása helyett merevített vonalak, foltok, kemény kontúrok érzékeltetik e „győzelem" technikai hajtóerőit, a repülés huszadik századi „űrjellegét".

Az intellektus egymásra vetődő képsíkjai művészi erejű megfogalmazásának szép példája a *Gondolatok* című grafika

Vértesi Péter: Szélkisasszony (rost irón)

is. Meseszerű, játékos ötlet megvalósítása a *Szélkisasszony* c. rajz.

Elsősorban ezek a művek, a grafikák képezik igazi talaját Vértesi további fejlődésének. Ez a műfaj biztosít számára legtöbb lehetőséget önmaga kifejezésére is.

„A szocialista művészet szerintem humanista és emberközpontú művészet. Egy kép csak akkor lehet igaz, ha a művész önmagát adja benne, ha a politikai meggyőződés találkozik a művészi kifejezéssel – írja és hozzáteszi: – az,

hogy ez a kifejezett világ, tehát a festményeim, grafikáim milyenek, az attól függ, hogy a világnézeti problémákon túl, a világ dolgai iránt milyen az érdeklődésem. Nos, erről azt mondhatom, hogy minden nap órákat töltök a könyvtárban és olvasok, folyóiratot, napilapot, irodalmi munkákat és művészeti könyveket, de sok zenét is hallgatok. Egyszóval, az érdeklődési köröm elég sokirányú."

Ugyancsak pozitív vonása egyéniségének, hogy a képzőművészet népszerűsítése terén, a látáskultúra fejlesztésében nemcsak a különböző kiállításokon szereplő képeivel, hanem képzőművészeti ismeretterjesztő előadásokkal és különböző tárlatvezetéseivel is sokat tett.

Energikus, munkabíró típusú fiatalember Vértesi Péter. Erről tanúskodik kiállításainak leltára is: 1968-ban szerepeltek képei a megyei képzőművészeti

Vértesi Péter: Asszony (rézkarc)

Ez az érzékeny „radar-természet", az intenzív érdeklődés visszatűnik Vértesi alkotói tevékenységén, és jól párosul szervezői, művészetszervezői adottságaival is.

A főiskola befejezése után fáradhatatlanul munkálkodott a fiatal vasi képzőművészek csoportja létrehozásán, s nem kis része van személyesen is abban, hogy 1968-ban a fiatal képzőművészeket tömörítő csoport Szombathelyen létrejött, s azóta is töretlenül fejlődik. Többek között az ő személye közvetít a budapesti Fiatal Képzőművészek Stúdiója – amelynek 1968 óta tagja – és a Vas megyei fiatal csoport között. Tagja a Képzőművészeti Alapnak is.

kiállításon, a képzőművészkörök jubileumi tárlatán és az észak-szlovén és Vas megyei képzőművészek bemutatkozásán. 1969-ben a fiatal vasi képzőművészek első csoportos bemutatkozásán szerepelnek képei, a nagy megyei kiállításon, s ebben az évben a Tanácsköztársasági Pályázat képzőművészeti II. díját is elnyeri.

Ugyancsak ezzel az évszámmal aposztrofálódik első önálló kiállítása. A Savaria Múzeum kiállítótermében harminc képe ad áttekintést a fiatal festőművész addigi tevékenységéről.

Két megyei csoportos kiállítással kezdődik az 1970-es esztendő, majd találkozhatunk képeivel a Műcsarnokban, az

Északnyugat-Dunántúli Területi Szövetség tárlatán és a maribori–vasi képzőművészek kiállításán. E jelentősebb szereplések mellett Dunántúl nagyobb városaiban, Budapesten, megyénk több kisebb településében, községeiben a kultúrházak, iskolák klubszobáiban, alkalmi kiállításokon sokan ismerkedhettek meg nevével. S végül 1971-ben a fiatal vasi képzőművészekkel közösen bemutatkozott a Fiatal Művészek József Attila Klubjában, a fővárosban is.

Kapcsolatait, felkészültségét más területen is kamatoztatja: 1970 óta az

Fotók: *Jákfalvi Elemér*

A bemutatkozás gazdag anyaga máris bizonyítja, hogy Vértesi Péter fiatal kora ellenére tevékeny részese megyénk képzőművészeti életének. Tervei között számtalan egyéni elképzelés mellett (egy budapesti önálló kiállítás) a saját szakmai fejlődésén túl, sok olyan terv és gondolat is érlelődik, amely hatással lehet és lesz e nyugati megye képzőművészete további, általános gyarapodására.

Vértesi Péter: Illusztráció (rost irón)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-48,340-726

Vas Népe
1975 JUN. 1.

Vértesi Péter festő-művész
1021

Költészet képekben

Vértesi Péter kiállításáról

A szombathelyi Foradalmi Múzeum egyre nagyobb szerepet vállal abban, hogy minél többen ismerkedjenek meg azokkal a művészekkel, akik szűkebb pátriánkban élnek, tevékenykednek. Legutóbb Vértesi Péter festőművész alkotásainak adott otthont a múzeum, hogy két hónapon át felkereshessék a művészet-barátok, ismerkedjenek a fiatal vasi festő képeivel, grafikáival, gondolataival.

Bár Vértesi Péter neve nem ismeretlen megyénkben, mégsem árt, ha életének fontosabb állomásait közöljük. 1938-ban született Bárdudvarnokon. 1941 óta él Szombathelyen. A Derkovits Gyula Képzőművész Körben ismerkedett meg a képzőművészet alapjaival Burányi Nándor, Radnóti Kovács Árpád és Mészáros József festőművészek irányításával. A természetelvű Mészáros József — noha a tanár szigorú szemével vizsgálja egykori tanítványa, gondolatokat ébresztő, a fantázia szabad csapongására késztető, színek, formák sajátos kompozíciójába szerkesztett festményeit — egyik legfogékonyabb szakköri tagjának vallja. Olyannak, aki a megtanult alapelemekre építkezve érvényesíti saját művészi elképzeléseit.

1961-ben vették fel a Magyar Képzőművészeti Főiskolára, előbb annak esti tanfolyamára, majd 1963-ban a nappali tagozatra. Tanárai: Kmetty János, Fónyi Géza és Ék Sándor voltak. 1967-ben a főiskola elvégzése után visszatért Szombathelyre, azóta itt dolgozik.

1968 óta tagja a Művészeti Alapnak és az Északdunántúli Képzőművészek Területi Szervezetének. 1968—1973-ig tagja a Fiatal Képzőművészek Csoportjának. 1970—1974-ig az „Életünk" folyóirat képzőművészeti rovatát vezeti. Közben a város különböző iskoláiban tanított, jelenleg a szombathelyi Tolbuhin úti általános iskola tanára. Rendszerésen szerepel a megyei kiállításokon, de bemutatkozott már hazánk több városában és Jugoszláviában is. 1969-ben elnyerte a Megyei Tanácsköztársasági Képzőművészeti pályázat II., 1975-ben a Megyei Felszabadulási Képzőművészeti Pályázat I. díját.

★

A mostani kiállításán olajfestményekkel és tusrajzokkal lép a nyilvánosság elé. Mindkét műfajban ugyanazt a felfogást ismerteti meg a nézővel. Szigorú szerkesztettség, már-már spekulatív elemekkel tarkítva. A művész többet akar elmondani a képzőművészet nyelvén világunkról, az embert ért külső-belső hatásokról mint azt a képzőművészet berkeiben járatlan nézelődő látja. Ehhez választja a sajátos, néhol kubisztikus szerkesztettségű, vagy éppen absztrakt megoldású, Picassóra, Braque-ra emlékeztető megoldásait. Teszi mindezt kitűnő szín-, és formaérzékkel. Nem vállalkozik különösebb színvilág megteremtésére, az egyszerű de rendkívül kulturált viszonylag szűkre szabott kolórjával hat. Néhány barna, sárga, zöld szín felelget az itt-ott felcsillanó pirosaknak. Ezek hatását is tompítja, megtöri, keveri. Annál hangsúlyosabb képein a rajzi szerkesztés, a motívumok térbeli elhelyezkedése, sajátos plasztikus kiterjedése.

Ami azonban a legkifejezőbb, a sajátos egyéniségre való gondolati tartalom. Íme néhány képcím: Vándorok védői, A fájdalmak súlya, Elhagyók, A megroppant élet, Lebegés, A remény éledése, Emlékek egy kolostorból, A múlt emlékei, és sorolhatnánk tovább az elmélyedés szülte képek címeit.

De azok sem csalódnak, akik művész átköltésben kívánják újraélni saját élményüket. Ezeket tükrözi a — véleményünk szerint egyik legszebb olajkép — a Tavaszvárás, de hasonlókat éreztet velünk az Este, A három grácia, az Anyaság, Ketten vagy éppen az Asztal című kompozíció.

Valamennyit a példaszerű rend, a kompozícionális törvények szigorú betartása,

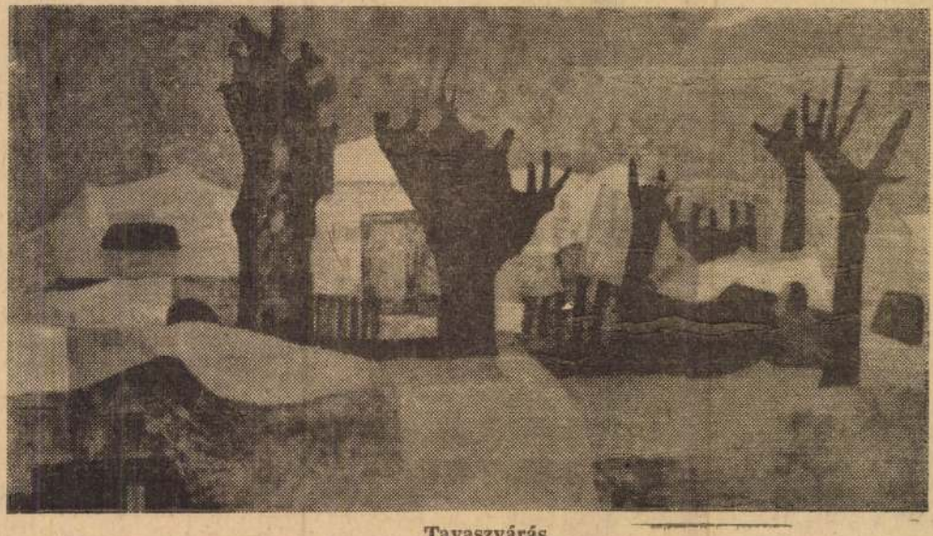

Tavaszvárás

belső szinte viszafojtott fegyelmezettség jellemzi.

A látogató, ha személy szerint nem is ismeri a kiállítót, elég egy pillantást vetnie képeire, s már is túl van az ismeretségen. Vértesi ugyanis teljesen azonosul képeivel, alkotásai egyéniségét sugallják. Művészetében szerencsésen ötvözi tanulmányai eredményeit, sajátos felfogásmódjával, technikájával. A színek, vonalak formák erejével a nagy elődökre — Picassó, Braque, Klee, stb. — emlékeztet.

★

És végezetül idézzük a kiállítás katalógusának írója Takács Miklós sorait: „Azoknak ajánljuk ezt a kiállítást, akik azt várják a művésztől, hogy képzeletükre bízza az „édes munkát", akik megfejteni és érteni akarják az ember és a világ összefüggéseinek sokszínű, néha biztató, néha talányos csillagrendszerét."

zentai

fotó: — jákfalvi —

SZALONTAI MIHÁLY:

Könyvhét

Lehetséges, hogy lesz egyszer egy korszak, eljövendő, amikor az emberiség millió-milliárdjai már nem is fognak emlékezni a mai könyvre, mert a forma meghalhat.

Sokan valljak, hogy „Az a rögzítési eszköz, amely néhány száz éve a nyomtatott könyv formájában kíséri az ember életét, hamarosan ismét formát változtat." De a forma hordozta lényeg nélkül nincs emberiség, egyszerűen nincs jövő. S egészen pontosan még nem tudom mi-ért — de egyelőre a formáért sem aggódom.

Lehetséges, hogy abban a korszakban az irodalomról szóló beszélgetés valahogy így fog hangozni:

— Nem szeretem Thomas Mannt, tudod az a nagy fekete tabletta, hiába olyan sikos, mégis nehezen nyelem le, de Maupassant tündéri, kicsi világoskékjei, vagy Hemingway mélytenger-kékje, az igen!

Tudjuk, ha a játékos elme — valami ellen belülről tiltakozik — az általa vetített kép: önmaga karikatúrája.

Üzzük el hát magunktól a rossz álmot. Higgyük: „A törvények meghalnak, a könyvek soha". Nem szeretnék abban a jövőben élni — én: a magam korának gyermeke! E kor törvényei szerint kell élni, örülni, s ha fáj a fájdalom — szenvedni. S elmúlni is e mai módi szerint kell, majd ahogy a sors hozza, betegségben lassan vagy véletlen-akarással egy pillanat alatt.

A könyv: társ. A könyv: értelem és élmény, tudás és gyönyör. Emberkísérő, az ember-élet tükre.

Mert a könyv a *születésé*. Hiszen minden dolgok születésének, létrejöttének, — a természeti, társadalmi megújhodás foglalata is. Minden újakra készülés legfontosabb híradója.

A könyv: a *növekedésé*. A hogyan? mikor?, mi kell?, a fejlődéshez, az alakuláshoz, a tovább-lépéshez. Hogyan nő és árad az érzés, az egy emberben, és mért csap át a természeti-társadalmi mennyiségi növekedés minőségi változásba. A vitamintól, a szellemszárnyaláson át a politikáig a módok és a műfajok millió variációjában.

A könyv: a *táplálkozásé*. Nemcsak a szakácskönyvek légiónak étel-ital receptjeiben, vagy a táplálkozástudomány egészségre hiába neveló prófétáiban, de irodalmi korszakokon át a kaland-valóság óceán hajótörötteinek kannibalizmusáig.

A könyv: a *gyűjtésé*. Nemcsak a nemzetközi könyvtár-hekatombák, a nemzeti köteles-példány könyvtárak, de a vidéki kis dió- és fenyőszagú könyvtárak; s mindenekelőtt a házikönyvtárak szent levegőjéé. Más a levegője a könyvekkel rakott otthonnak, mint az üresnek. S nem a méterre vásárolt aranykötésűnek, de annak amiről Szabó Lőrinc mondta: „...nemcsak szobánk falait béleli, de a lelket is", mert az „igazi könyvbarát megválogatja könyveit, a könyvbolond felhalmozza".

A könyv: a *jókedvé* és elűzésében a *bánaté*. A viccgyűjteményeken túl, a humoristák izzadt-igazi remekművein, a világirodalom vidámság garmadájának iróniku, szatírikus perszflázs, parafrázis, karikatúra hegyvonulatának Himalájáján át, az örömé. A várakozó jóérzésé, mit nyújt vajon az az új könyv, amit most a kezembe veszek.

A könyv: a *szerelemé*. Nemcsak Rómeó és Júlia modelljében, nemcsak a Kamaszútrában, az egészséges erotikától a pornográfia felületességéig, de azért is, mert ha szerelmes vagyok, az élményt, a felfedezés izgalom könyvélményét meg kell osztanom azzal, akit szeretek. S a könyv is szerelmem. Maga is nő — ha grammatikánk a nemek különbségét nem is ismeri — nekem a képzet az. „A felvágatlan könyv: izgató szűz." Az élményt beteljesítő: érett asszony.

A könyv: a *tudásé*. Nemcsak a lexikonok, tankönyvek, szakkönyvek tudományos munkák őrző-fejlesztő-tároló vetületében, de az alkotó gondolkodás szabadságának megteremtésében. Bajzának azt a véleményét: hogy „Sok ember van, aki csak azért olvas, hogy gondolkodnia ne kelljen." pontosítja századunk szintjére Szent-Györgyi Albert: „A könyvek azért vannak, hogy megtartsák magukban a tudást, mialatt mi a fejünket valami jobbra használjuk. Az ismeretanyag számára a könyv biztosabb otthont is nyújt. Az én saját fejemben bármelyik könyvszagú ismeretnek a felezési ideje néhány hét. Így hát az ismereteket biztos megőrzésre a könyveknek és a könyvtáraknak hagyom, és inkább horgászni megyek, néha halra, néha új ismeretekre."

A könyv: a *művészeté*. Az írás művészet — de az olvasás, a befogadás is az. Ignotus szerint: „Azok az igazán nagy könyvek, amiket az olvasó kétségbeesetten tesz

Somlyó

József Attil

Számára a költészet apai örökség is. Édesapja — Somlyó Zoltán, „Az átkozott költő" — a Nyugat-nemzedék nagy lírikusa volt. Fia nemcsak az ő tiszta formakultúráját fejleszti tovább, hanem érzékenysége, fogékonysága és intellektuális felkészültsége segítségével magáévá hasonlítja a megelőző korok és a kortársi világirodalom legjobb törekvéseit is. Fordította Keats, Shakespeare, Racine, Lamartine, Paul Valéry, Paul Éluard, Pablo Neruda, Nazim Hikmet, Aragon, Rafaelo Alberti, Guillevic, Szimonov, Octavio Paz, Pessoa és mások verseit. Saját költészete is hatalmas kulturális örökséget hordoz. Verseiben a múltból átmentve ott hömpölyög és csillámlik a görög, latin, francia költészet sok kincse a nyugatosok vívmányaival együtt, de ez nem jelenti azt, hogy Somlyó Györgynek ne lennének a máról is izgalmasan eleven, gazdagon árnyalt vallomásai. Lírájának eszmei töltését szocialista elkötelezettsége és mély humanizmusa adja.

1920-ban született, s 1939-ben már verseskötete jelent meg. Bölcsészeti tanulmányait Budapesten és Párizsban végezte. Volt színházi és filmdramaturg, dolgozott az Irodalmi Újság szerkesztőségében és vezette a Rádió irodalmi osztályát. Szoros szálak fűzik a békemozgalomhoz. 1966. óta „A Költészet Napjai Budapesten" elnevezésű nemzetközi költőtalálko-

Fábián

József Attila- és SZOT-díjas gének t

Étvágytalanul va

únjuk, amink van.

Így is kezdhetném, de e

Hadd mondjam el a leg
ja két Mikszáth-kötet kerül
olyan Mikszáth karcolattal,
jelentek meg könyvben, mé
ben, legtágabb sorozatokban
száth-írás, és tudtommal m
megjelenődés szorgalmával még

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLETÜNK
1974 VII - 4

1021

Vértesi Péter

VÉRTESI PÉTER: FEKETE KAPU

mért jössz el hozzám
hidegséged hátamon r
mégis szívembe zártar
rám terhesedő termés

koszorúzó

(A kapuban történt kézfogások
nem az elválás,
hanem a találkozás reményének jelei.)

meggémberedett ujjaidat
rejtsd tenyerembe mint fészekbe
hadd tüzesítsem kék katángját
pipaccsá

jöjj

és koszorúzd meg
öt dimenzióm mint először
mikor még a múlás nem húzta
görcsbe rajtam gereblyézgető
felbátorított ujjaidat

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-178, 340-726

Vértesi Péter, festő, grafikus

NAPLÓ /VESZPRÉM/

1976 OKT 20

EMLÉKEK ÉS JELEK

Vértesi Péter képei Pápán

1021

A pedagógus művelődési ház kamarakiállításainak sorozatában szombathelyi festő és krafikus, *Vértesi Péter* munkáit mutatja be október végéig. Festményein és grafikáin a néző sajátos tükröződésben látja viszont a világ számos jelenségét, tárgyát. Nem a megszokott tükörkép az általa míves alapossággal, mélytűzű színekkel vagy szűkszavú grafikai kifejezési eszközökkel megjelenített, a leíró előadásmódtól távoli utakon jár, a hétköznapiaknál emelkedettebb harmóniákat keres és talál képeiben. Utalások, felvillantások, szimbolikus szerepű jelek segítségével emeli ki az élet áradatából azokat a jellegzetességeket, melyekben sűrűsödve, összekezdőve nyilatkozik meg egy-egy meditációra késztető gondolat.

H. L.

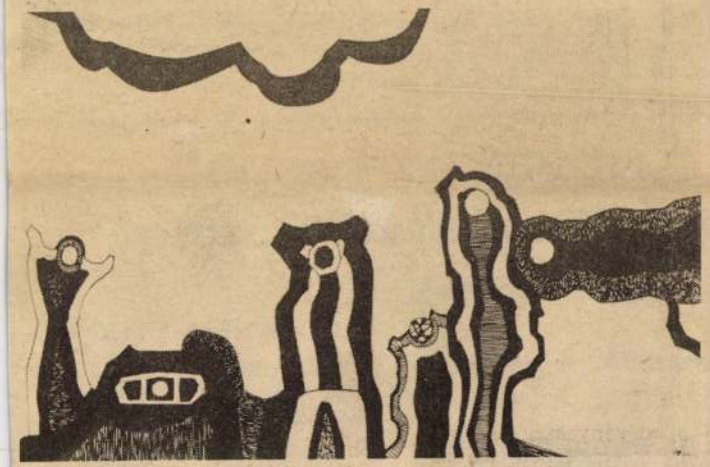

Jel

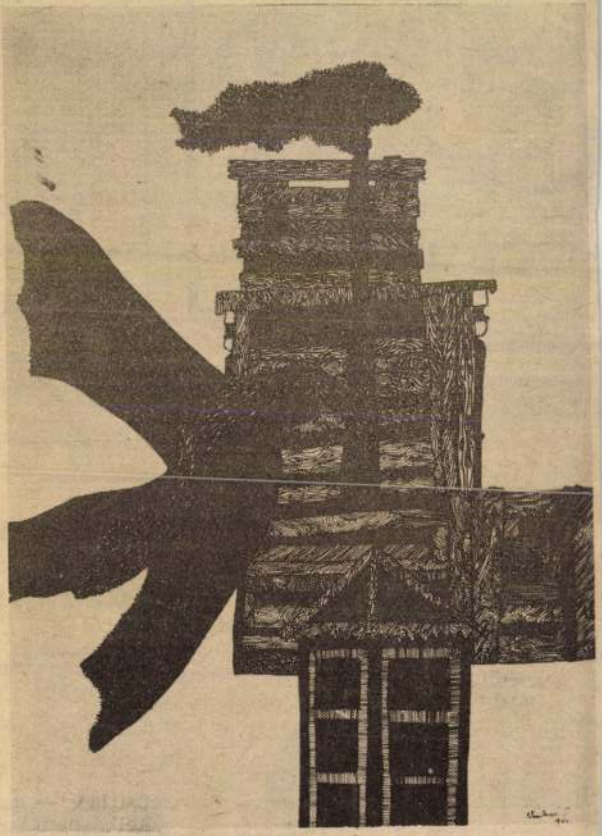

Fekete kapu

CR-s 750-es Zastava 25 000,— Ft-ért eladó. Kerekes, Veszprém, Csermák A. u. 3.

UK-s fehér Zsiguli kitűnő állapotban eladó. Ugod, Petőfi u. 50.

tai mai

2 db.
egy aj
SZEKRÉ
csillár
adó.
Veszpré
XI. 68.

A Bazsi „TÁTIKA"
Termelőszövetkezet

éger rönköt
és éger kivágást
kínál megvételre!

Ár megegyezés szerint.

(443)

az M... Veszprém megyei Bizottsága és a megyei tanács lapja

Főszerkesztő:
Csaba Imre

Napló Szerkesztőség, Veszprém, Irodaház 8201 Veszprém

Telefonszámaink:
Szerkesztőség:
Alközpont (ugyanitt hirdetésfelvétel is!):
13-250, 13-251, 13-252
Főszerkesztő, titkárság:
11-255.
Panaszügyek 12—340
Főszerkesztő-helyettes, gépírók, információfelvétel:
12-649

Kiadja a Veszprém megyei Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
Domján Gábor igazgató
Telefonszáma: 11-245

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely posta hivatalnál, a kézbesítőknél a posta hírlapüzemében és a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest VII., József nádor tér 1. sz.)
Veszprém megyei Nyomda Vállalat

Steltzer Ferenc igazgató
Készült SUBURBAN ofszet rotációs gépen
Index: 25—061

OKTÓBER 15 — NOVEMBER 30-IG

Nagy engedményes műszaki cikkek vására!

CENTRUM ÁRUHÁZ

– porszívók, egyes hűtőgépek, légtisztítók, robotgépek
– hőtakarók, villanyvasalók, ventillátorok, szovjet kerékpárok.

20, 30, 40%-os engedmény!

Centrum Áruház
Veszprém
műszaki osztály

(363)

(7.)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 - - , 4

ÉLETÜNK

Vértesi Péter

1021

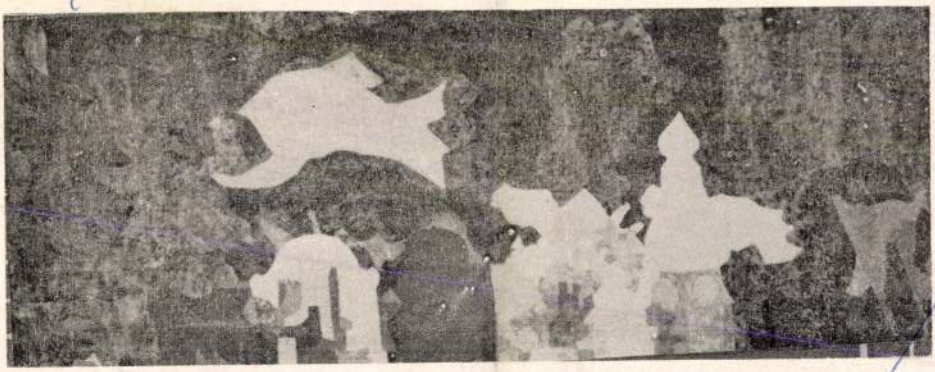

VÉRTESI PÉTER: *EMLÉKEK EGY KISVÁROSBÓL*

mondásait, s a fájdalmakban és vívó
tiszta hitét sugározza: ez ellentmondá
benne rejlik a *lehetőség*, hogy egész
formáljunk magunk köré. Hogy félt
majd diadalmaskodhassanak a torz, e

S e *feloldhatóság* szelíd fényében
tűnő visszásságai miatt érzett szomorú
mokhoz", amelyek végül is egy ember
teremtéséhez vezetnek majd.

Mi lenne más a szocialista realista művészet lényege, ha nem ez?

Ugyanakkor Nagy László — mint majd azt a vers elemzése során látni fogjuk — öntörvényűen teremt formát. Pontosan olyat, amely a *legalkalmasabb* művészi mondanivalója érzékelhetővé tételére; amely a legkönnyedebben simul a gondolathoz, s amely az intellektuális *változásokra*, a képi dinamizmus robbanó feszültségeinek kifejezésére érzékeny. S e formateremtésben éppoly magától értetődő természetességgel él az avantgarde minden eredményével, mint amilyen otthonos fesztelenséggel mozog az ősi népi ritmusok, képi világ rétegeiben. Tehát Nagy László *megoldotta* a modern magyar költészet legfőbb dilemmáját: egyszerre népi és európai; egyszerre ősi és modern; *realista* anélkül, hogy megragadna a „jelenségvilág", a látvány szféráiban; feltárja a törvény-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLETÜNK

Vértesi Péter

dozni kezd, mint kint a köd.

1021

VÉRTESI PÉTER: *ROMLÁS*

kány tartású, tömör kis ember, fején csúszik
az ő törhetetlen akarata, hite hozta létre ezt
pot ismertem életemben, aki az égiek szolgál
sági feladatokat. Hová lett volna nélkülök

— A Tatay úr páholyból néz bennünke
háttal nekem, de azért, hogy halljam. Igaza
a szorgoskodást. Valamikor, még kisdiák ko
kész. Mindjárt az elején a szolgálat és jócse
Bántott, hogy akik nyüzsgésükkel valamilye
csoljanak olyan hatalommal, amilyet apám
dulhattam a gondolattól, hogy az egész csal
bot, a liliomos jelvény, mind csak értük, a
Szabadságjogaim kijátszásának tartottam és
a társadalom hasznos tagja", mondta a parancsnok. Ma sem felejtem el
válaszomat. „Nem is akarok *tag* lenni!" „Hát mi akarsz?" kérdezte. „Ember —
feleltem — felnőtt ember."

Ott az emeleti ablakban még nem voltam igazán felnőtt, mert a professzor kihívása eltalált. „Majd megmutatom én nekik." Lezúdultam a lépcsőn. Nem a szolgálatkészség alázatával, nem a gyönyörű intézmény csinosításáért, hanem azzal a büszkeséggel, hogy majd megmutatom, ha belegörnyedek is.

Ácskapcsokkal összeakasztott pallódeszkákon talicskázták felfelé a törmeléket egy épülő dombra. Egy tolta a talicskát, kettő kétoldalt húzta. Fogtam egy talicskát, belelapátoltam, amennyi felfért. Megindultam vele, lendületet vettem a laposon, és minden erőmet megfeszítve feljutottam a csúcsig. Nem voltam erősebb, mint a többi, de nagyon dühösen akartam. Minden munkának van tempója, ritmusa, szívverése, kimért törvénye az ember képessége szerint. De mindezzel nem törődtem, csak neki, mint a kos a tükörnek. Azt akartam bizonyítani, hogy nekem ez könnyű. Futkostam a nehéz talicskával estelig. Lábam re-

Élet és Irodalom
1973. I. 27.

1021

VÉRTESI PÉTER: *VIRÁGVÁRÁS*

Vértesi Péter

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

nyugati könyvkiadó, főleg pedig az Österreichische
óta egy-egy könyvcsomaggal emlékezik meg a Ne
és novellaírójáról. Ezekben a csomagokban Sartr
Musil, Moravia és a mai írók tömegéből kiemelke
és mindenkor felébresztik bennem azoknak a köny
melyeket soproni könyvkereskedőm: Thiering utóda
kásomra.

Elolvasni ... nem ... elolvasni már nem tud
mennyiét. Inkább csak gyönyörködöm művészi ízléssel megalkotott kartonkötésükben. Bele-beleolvasok egyikükbe-másikukba, végignézem az illusztrációkat, majd kiválasztok egyet elolvasásra, a többit pedig, türelemre intve őket, besorolom idősebb kollégáik közé. Illetve, csak besorolnám, ha volna hozzá helyem. De hely már nincsen, s ezért fájó szívvel és rossz lelkiismerettel, ki-kiselejtezek a régiek közül néhányat, hogy eladjam őket, ahogy Józsefet eladták annak idején testvérei.

Az áldozatok kijelölése hosszú napok gyötrelmes feladata. Ujjam újra és újra végigsimítja a könyvhátak meghitt sorait, kiemel egyet, majd egy másikat, aztán visszarakja az elsőt, kihúz egy harmadikat és visszahelyezi a másodikat.

E kegyetlen ritkítás során rokoni melegséggel üdvözlöm azokat a könyveket, melyeknek különösen megörültem, amikor megérkeztek s melyek azóta, többszöri elolvasás után, az „örök útitársak" rangjára emelkedtek. De közben a simogató ujj meg-megtorpan egy könyvön és az arcot hirtelen valami pirulásféle hevítené, ha az öreg ember még el tudna pirulni: lám, ezt a könyvet én annak idején milyen szeretettel fogadtam,

Vértesi Péter

Jelzett tövéknél; Tavaszvárás c. képe (eml.)

szerepel szombathelyen

Kulcsár János: Tavaszi Táslat 1971

Vas Népe 1971 V. 1

Vértesi Péter
festő

A szombathelyi szalkörben rendszeresen
homigálta Mészáros József, Muharos
Szajos és Hegedűs Endre képeit

Losonci Miklós: A világát őrző festő . . .
Művészet, 1971. december - 11.oldal

Vértesi Weisz Angéla

szül. Brassóban 1893

május 20. ág. ev.

Vértesi (Weisz) Angela

1914/15 I.

Ferképzőintézet

146. l.

VÉRTESFI Mária

K. Gy: Kiállítások

Művelt Nép 1955 Uérf 52 n. dec. 25. 4 l.

volt a kiadás. Az emelkedést

1939.év

előirányzott: 83 tényleges: 114

előirányzat szerint: 98.457.- P

Zárószámadás: 219.123.66 P

volt a kiadás. Az emelkedést

növekedés indokolja.

előirányzat szerint: .700.- P

Zárószámadás: 5.697.27 P

felmerült szükségletnek meg -

t a kiadás.

(Vértes vidékének történelmi nevezetei)

Nácz József: A ( )

Arch. Közl. XXI. 1899.

Vértes Zoltán

A Csepel Galéria a Csepel munkásott-
hon képzőművészkörének ugabb harom
tagjál mutatta be: A Svidrony Sándor
Szegedi Péter és Vértes Zoltán művei
ből rendezett kiállítás junius 8 tól 20 ig
tartott nyitva.

Népművelés 1971/7 43 old.

MDK

Vértes Rezső keramikus

Főv. Iparrajzisk. karácsonyi kiáll. Nemzeti Ujság, 1933. dec. 17. 27. l.

Vértes Zoltán, festő

Kiállít a Józsefvárosi Műv. Házban.

— : □ A Józsefvárosi Művelődési ....

2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. dec. 18.

MDK

Vértes Rezső

Az Iparmüvészeti Társulat karácsonyi kiállitása.
Nemzeti Ujság 1933. dec. 6. 11.l.

MDK

Vértes Rezsó tanár

Szfőv. Iparrajziskola, agyagiparosok tanfolyama. Tanár Vértes Rezsó. Majolika edények tervei. Repr.

Magyar Iparművészet, 1908. 357.lap

MDK

Vértes Rezső

Magyar Iparmüvészet 1925. 67.1.

MDK

Vértes /Vögerl/ Rezső

Virágváza domboritott rézlemezből, repr.

Magyar Iparművészet 1908. 4. sz.

M.D.K.

Vértes Vögerl Rersö

Bpesti iparmüvész-tanár

200 K-ás első díjat nyert a jászberényi Pintér-féle artéri kút felépítményére hivit pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

máj. 19. sz. 13 .old.

MDK

Vértes Rezső

Magyar Iparművészet 1908. 371-372.l.

1773

Gyüjter

A hely neve	A tárgy megnevezése	
Eperjes,	Dr Holenia Gy. lakásának bejárója, alkonyulás	

Vértes Rezső

Keramikus
a Képzőművészeti Főiskola
vázlati gimnázium
tanára

Munka Érdemérem

Szabad Művész

1955. 149 l.

Vértes Rezső
Ventróczy Manó
Vincze Gergely

SzM. 1955. 149. l.
(kitüntettjeink)

Könyvtárunkban

lődés most másfelé terelődött. Pécs jelenleg katonaváros; trombitaharsogás az utczákat, ami a szelid múzsákat a szobákba űzi. Kutató-utakról, gyüjtésatásokról stb. szó sem lehetett augusztus óta, mert a vasuti és kocsiutazás n átvonuló katonai szállítások miatt koczkázatos, drága és nincs munkaerő· umegyesület is a teljes pangásig jutott. Az egyesületi pénztáros és a felolvasók harcztéren van; az összes előadási helyiségek a katonaság által vannak lefogzért a téli évszakban tartatni szokott hat tudományos előadást nem tarthatták inek következtében az Egyesületi Értesítő kiadását január 1-től a háború e kellett szüntetni. A tagdíjfizetések a minimálisra estek s a közönség ajándédve is lelohadt, a múzeum anyagi ereje pedig elfogyott. Államsegélyt a mult em nyert a múzeum; a város az intézetet fenntartja ugyan, de a nélkülözhetetlen sekre és a tisztviselők díjazására fedezetet csak a Főfelügyelőség útján nyert élyekben tud találni.

eknél fogva a múzeum kifelé ható munkát ezidőszerint nem végezhet; a belső is csak a magánbuzgóság és az ügyszeretet határai között mozoghat a segédjes hiánya miatt. Ez állapotok a háború végéig fennmaradnak, mert nincs mód gváltoztatására.

ZSONY. Ismeretes dolog, hogy a *Pozsonyi Városi Múzeum* jelenlegi viszonyai hirnevéhez nem méltók. Hogy a bajokon legalább ideiglenesen segítve legyen, m igazgatója a városi tanácshoz előterjesztést intézett s ebben a primási palota viségeinek átengedését kérte, amelyek annakelőtte a városi katonai ügyosztály

északi csatatéren működik, dr. *Heim Oszkár* gyógy... t p
pedig ...

P... vil...
eltekin... azá...
teti sú... zeu...
kereső...

R... rú...
hatott, ... gsz...
mányo... kész...
irányb... A
vezetős... ilye...
turális ... való...
elmarad... egsz...
a vásár... szak...
csak a ... s é...
segély ... ető...
nem ho... kö...
hogy az... ndá...
sére szo... A
szember... tak...
ból, részben a múzeumi épület bérjövedelmeiből, egyelőre biztosítva...

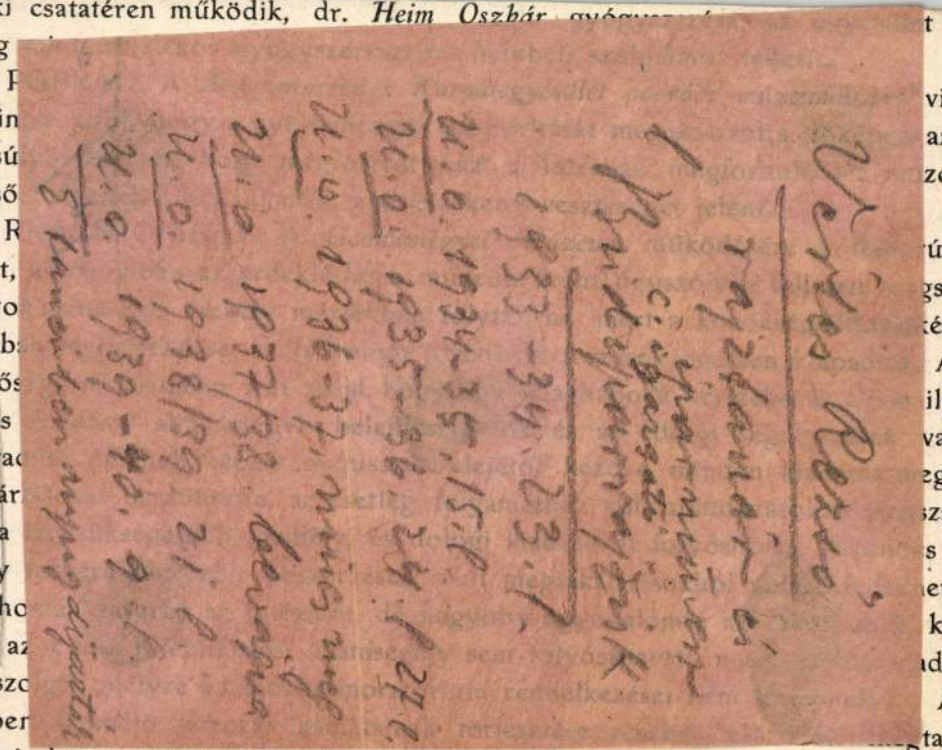

Vértes Rezső
rajztanár és
igazgató
Bndigyarrajzisk
1933-34. 23. l.
U.o. 1934-35. 15. l.
U.o. 1935-36. 24. l. 27. l.
U.o. 1936-37. nincs meg
U.o. 1937/38. bevágva
U.o. 1938/39. 21. l.
U.o. 1939-40. 9. l.
Elmenben nyugdíjaztak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Vértes Tibor
KÖZALKALMAZOTT
1965 SZEP 13.

A tanács népművelési munkája nyomán

A községek 81 százalékában van mozi, 95 százalékában könyvtár

A megye és város kulturális, művészeti életének szervezője, gazdája a tanács.

A népművelés eredményeit beszédesen bizonyítják a statisztikai adatok. A megye községeinek 77 százalékában van művelődési ház, 81 százalékában mozi, 95 százalékában könyvtár. Az újságolvasók számát tekintve az ország 19 megyéje között az első helyen állnak.

A megyében sok a nagyon apró község, település. Ezért művelődési autókat is felszereltek, amelyek mozgó művelődési házként nemcsak könyveket, hanem színjátszócsoportokat is visznek magukkal, műsorokat adnak elő ott, ahová a Faluszínház együttesei és más színjátszó csoportok nem jutnak el.

Pécsett két állandó színház, egy operaegyüttes és egy szabadtéri színpad működik. A pécsi Nemzeti Színház vezetői az elkerülhetetlen kockázatot is vállalva bátorítják, segítik a hazai kortársi drámairodalom fejlődését. A fiatalokból álló Pécsi Balett nemzetközi hírnévre tett szert. Nemrégen épült fel a Liszt Ferenc Hangversenyterem.

A magyar képzőművészek területi szervezetének munkája is támogatásban részesül. Mind több kiállítási lehetőséghez juttatják a művészeket. Több művésznek műtermes lakást utalt ki a tanács.

1959 óta havonta rendszeresen megjelenik a Baranya megyei Tanács lapja, a Jelenkor című művészeti, irodalmi, kritikai folyóirat.

Az ösztöndíjak, pályázatok is bizonyítják, hogy a tanács és a Szakszervezetek Megyei Tanácsa jelentékeny anyagi eszközöket áldoz a művészi alkotó tevékenység támogatására.

A Mecseki Fotóklub művészi képei sok országos kiállításon és külföldön is elismerést szereztek. A tanács támogatása és figyelme kíséri a Mecseki Népi Együttes népi hagyományokat ápoló, öntevékeny csoportját, amely több sikeres külföldi vendégszereplésen mutatta be hazánk folklorjának baranyai jellegzetességeit.

A Pécsi Ünnepi Hetek, a Baranyai Napok, a Siklósi Várfesztivál, a mohácsi busójárás idegenforgalmi szempontból is értékes kezdeményezés.

Az adatok, a felsorolható kultúrális intézmények, események mellett nehezebben lemérhető, de nap mint nap észlelhető eredmény a tanács népművelési munkája nyomán a kultúrával, művészetekkel megismerkedő nép tartalmasabb élete.

A pécsváradi vár

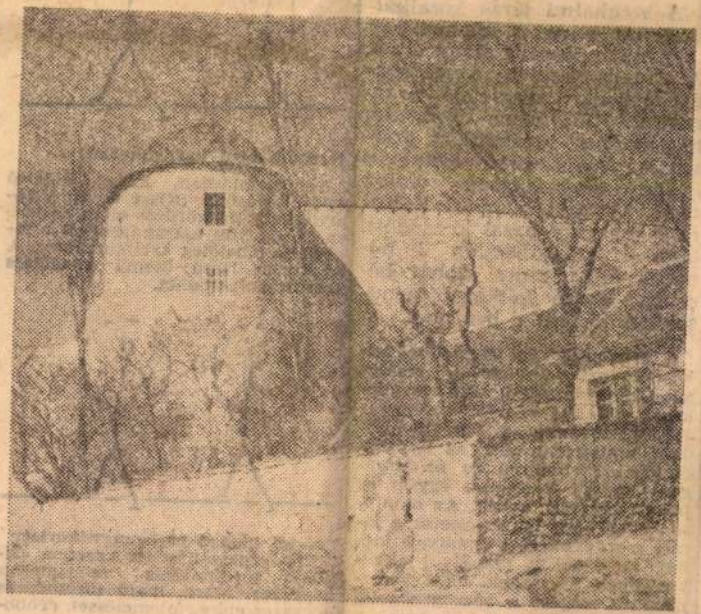

(Vértes Tibor felvétele)

ganak javaslatára, a Kulturális Igazgatósággal egyetértésben, a művelődésügyi miniszter a Könnyűipari Minisztérium Bartók Kórusa politikai felelősének Rakovszky Zoltánnak; a Közalkalmazottak Szakszervezete Debreceni Szimfonikus Zenekarának és a zenekar sok éven keresztül eredményes munkát végző két tagjának Várhalmi Jánosné koncertmesternek és Nagy Rudolf zenekari tagnak a »Szocialista Kultúráért« kitüntetést adományozta.

Az árvízkárok helyreállítására társadalmi munkaként 861 munkanapot ajánlottak fel a Tolna megyei vállalatok, termelőszövetkezetek, ktsz-ek és mesteremberek. Ezzel a társadalmi összefogással 24 új lakást építenek és 54 lakást állítanak helyre.

A szeghalmi járás közalkalmazottai a nyári hónapokban is élénk kulturális életet éltek. A szakszervezet vezetősége gondoskodott megfelelő programról. Júniusban Szegedre háromnapos kirándulást szerveztek. Augusztusban kétnapos gyúlai kiránduláson vettek részt. Vésztőn a nyári kulturális esemény azzal kezdődött, hogy Hajdúszoboszlón 3 hónapos időtartamra szobát béreltek, ahová kéthetes turnusokban történt a beutalás.

A mezőgazdasági termelőszövetkezet jogi ügyintézői részére négy konferenciából álló továbbképző oktatást szervez a Magyar Jogász Szövetség a Földművelésügyi Minisztériummal, az Igazságügyminisztériummal és az Országos Ügyvédi Tanáccsal együtt az 1965/66. oktatási évben. Az oktatáson kötelezően részt vesznek a járási mezőgazdasági osztályok jogügyi főelőadói is. Ezenkívül jelentkezhetnek mindazok, akik beosztásuknál fogva a mezőgazdasági termelőszövetkezetek jogi ügyeivel foglalkoznak. A kisajátítás, a földhasználat, a szociális gondoskodás és a beruházások témakörében ren-

letek elveszti
kat, a test el
tartását. Mind
zájárulhat az i
szövet rakódik l
pőn és a törzs
következmények
zet ellenállóképe
kabírása csökke

Ezt hivatott
alábbiakban köz
tornagyakorlat il
ta levegőjű hivatali helyiségben, a munka rövid megszakításával, egyénileg vagy csoportosan is elvégezhetünk.

Légzési gyakorlat:

Kis terpeszállásból karemelés rézsútos magastartásba, mérsékelt törzshajlítás hátra, hosszú, lassú belégzés. Karleengedéssel lassú kilégzés. (5—6 légzés.)

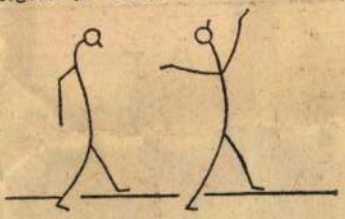

Nyújtóhatású kargyakorlat:

Terpeszállásban, karok oldalsó középtartásban. (Kissé hajlított könyökkel.) Karkörözés előre és hátra. A könyök hátrahúzásánál a lapockák lehetőleg találkozzanak. A gyakorlat lassú ütemű és tetszés szerint ismétlődhet.

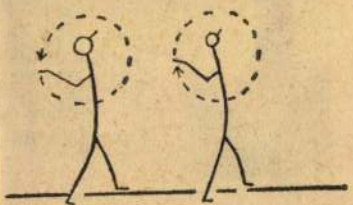

Erősítő hatású hátizomgyakorlat:

Kis terpeszállásban, kezek a csípőn, törzshajlítás fokozatosan négyszer hátra, majd törzsdöntés négyszer előre, fejemeléssel. (Többszöri ismétléssel.)

...törzsforgatással. (Ismétlés hatszor-nyolcszor.)

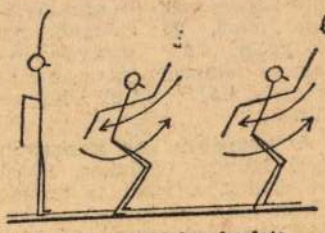

Nyújtóhatású oldalgyakorlat:

Terpeszállás, karok magastartásban, ujjfűzés és tenyérfordítás felfelé. Jobb térdrugózással törzshajlítás négyszer balra. Testsúly áthelyezés a bal lábra, majd bal térdrugózással törzshajlítás négyszer jobbra. (Ismétlés négyszer-ötször.)

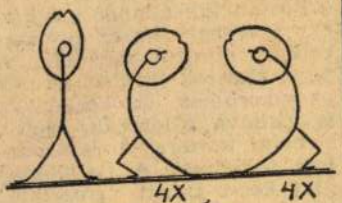

Összetett törzsgyakorlat:

Széles terpeszállásban karok a csípőn, törzsdöntés derékszög helyzetéig felemeléssel. Lassú ütemű törzskörzés balra és jobbra. (Tetszés szerinti ideig.)

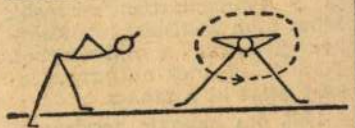

Légzési gyakorlat:

Alapállásból ereszkedés zsugorállásba talajérintéssel, tenyér a földön, fej előrehajlításával: kilégzés. Térd és lábnyújtással felállás, ballábbal kilépés oldalt terpeszállásba, karemelés rézsútos magas-

Budapest III. Ker. óbuda – újlaki ág. h.
egyház (VII. ~~287~~ 288.
népkot)

Vértes Rezső

lásd okv.

Budiparrajzisk

1939-40. 19, 20. l.

müködésének mél-
tatása, nyugalomba
vonulása alkalmából

Vértes Rezső

szerepelt az Iparrajziskola kiállításán.

PH. 1932. XII. 17.

Vértes Rezső

szerepelt az Iparrajziskola kiállításán.

BF. 1932. XII. 18.

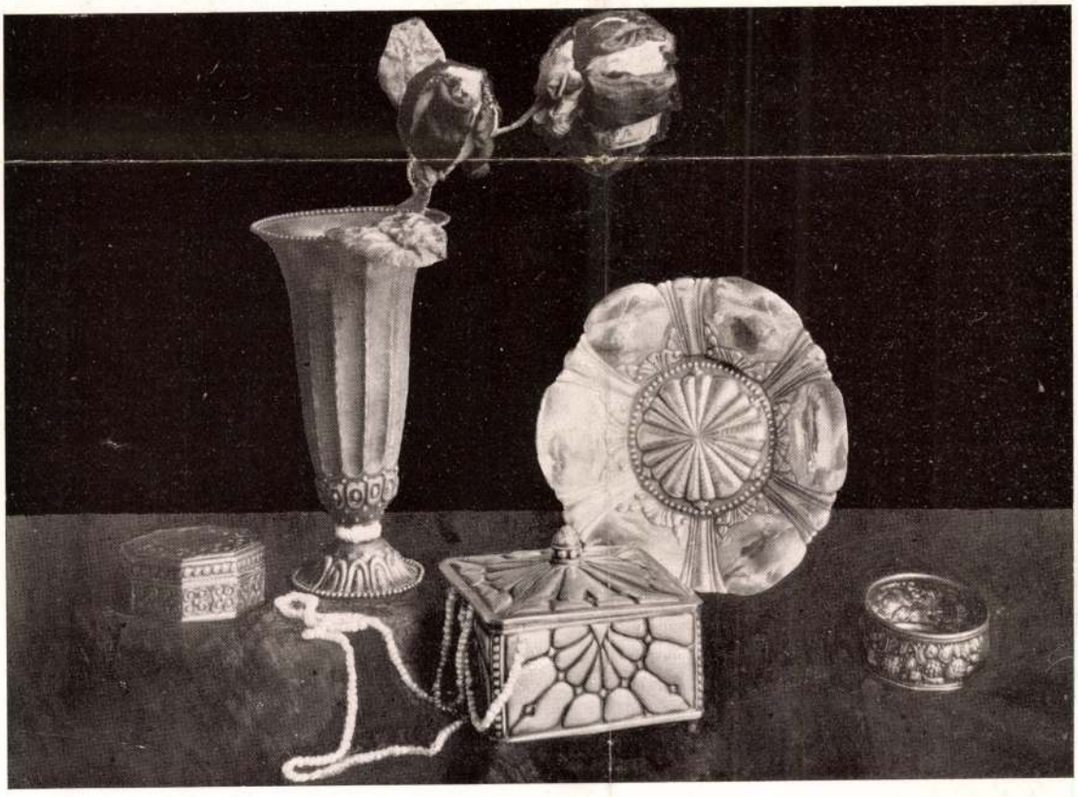

Vértes Rezső tanár vezetésével a Székesfőv. Iparrajziskola műhelyében készült majolikák és a *Tóth Gyula* tanár vezetésével készült ötvöstárgyak. Keramische und Edelmetallarbeiten der hauptstädtischen Gewerbezeichnenschule in Budapest. ✦ Objets céramiques et d'argent repoussé, exécutés par des élèves de l'école communale du dessin appliqué à l'industrie.

Magyar Iparművészet

1925.

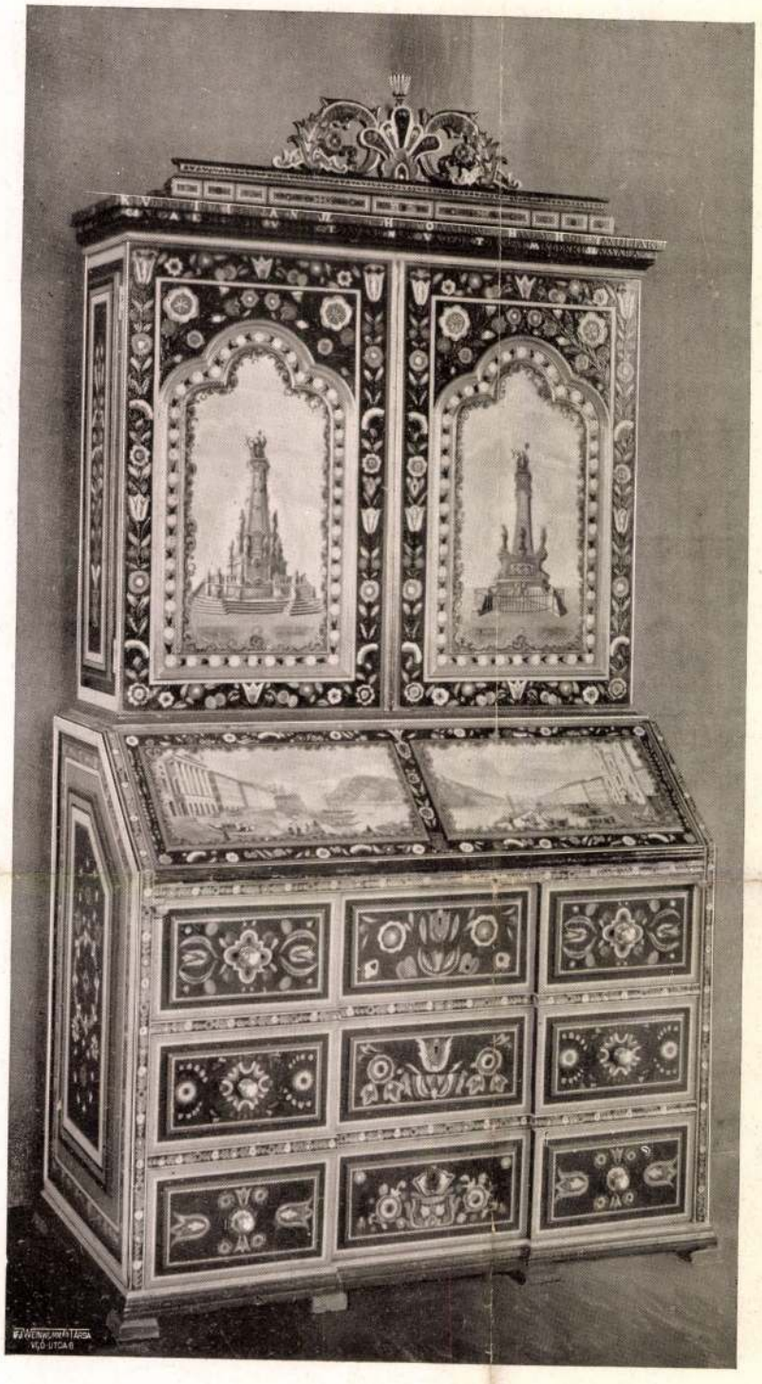

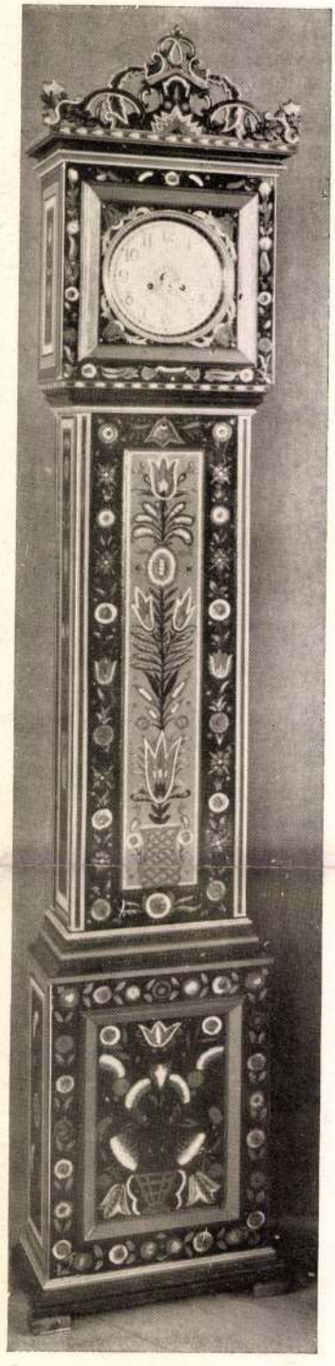

Pogány Móric: Festett írószekrény és óra. Készült a Székesfővárosi Iparrajziskola faipari műhelyében.
Bemalter Schreibeschrank. Ausführung: Kommunale Gewerbezeichnenschule Budapest.
Secrétaire et pendule peints. Exécuté par l'école communale du dessin appliqué à l'industrie à Budapest.

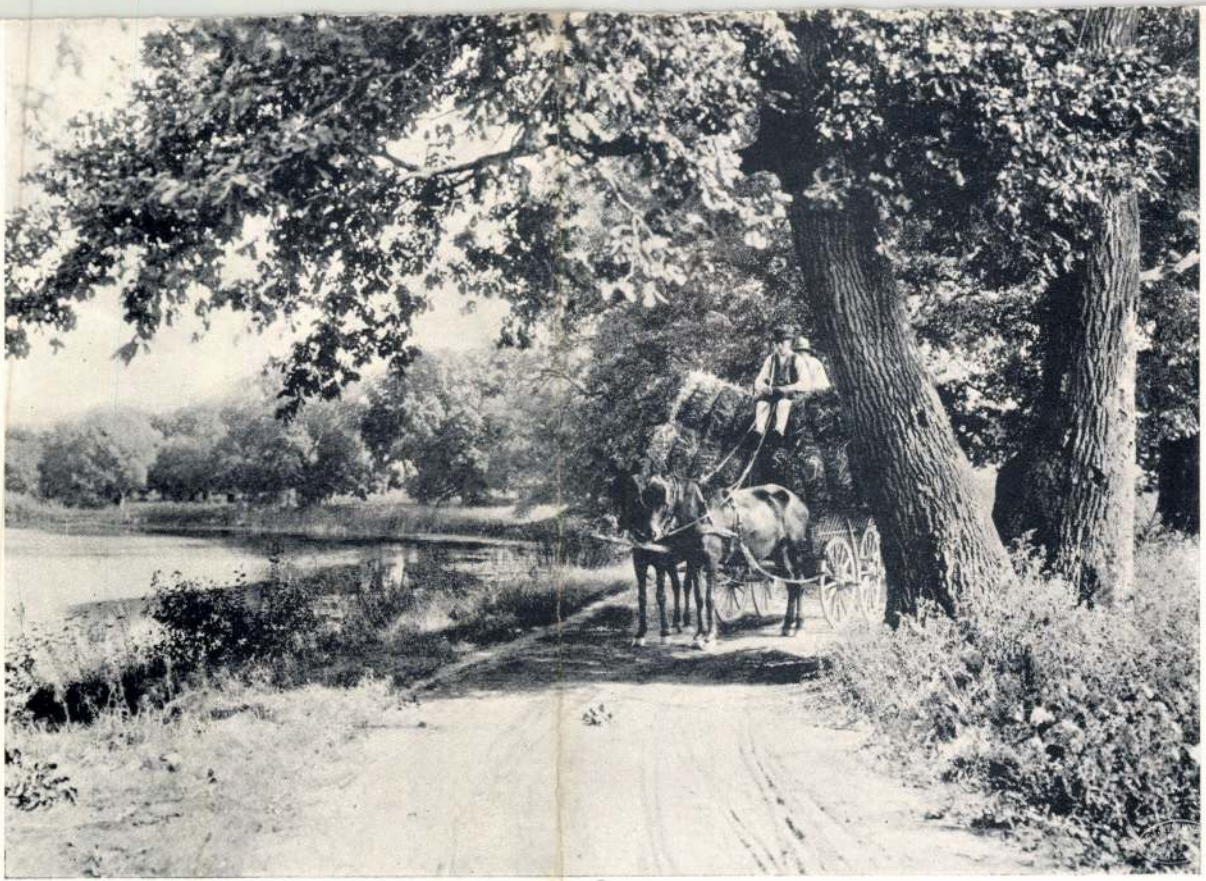

MŰVÉSZI FÉNYKÉPEK.

122.

122. VIRÁGVÁZA DOMBORÍTOTT RÉZLEMEZBŐL.
TERVEZTE VÉRTES (VÖGERL) REZSŐ.
KÉSZÍTETTE JANCSURÁK GUSZTÁV RÉZMŰVES.
KOVÁCSOLT VASÁLLVÁNYÁT KÉSZÍTETTE SÁRVÁRY JÁNOS.

JARDINIÈRE EN CUIVRE
REPOUSSÉ SUR RÉCEPTACLE
EN FER FORGÉ.

Magyar Iparművészet
1908. 4. füz.

345.

345. GRAFIKUSOK RAJZOSZTÁLYA.
TANÁR VÉRTES REZSŐ.
SZAKOKTATÓ HELBING FERENC.

HOMLOKDÍSZ.
DESSINS D'ART GRAPHIQUE.

346.

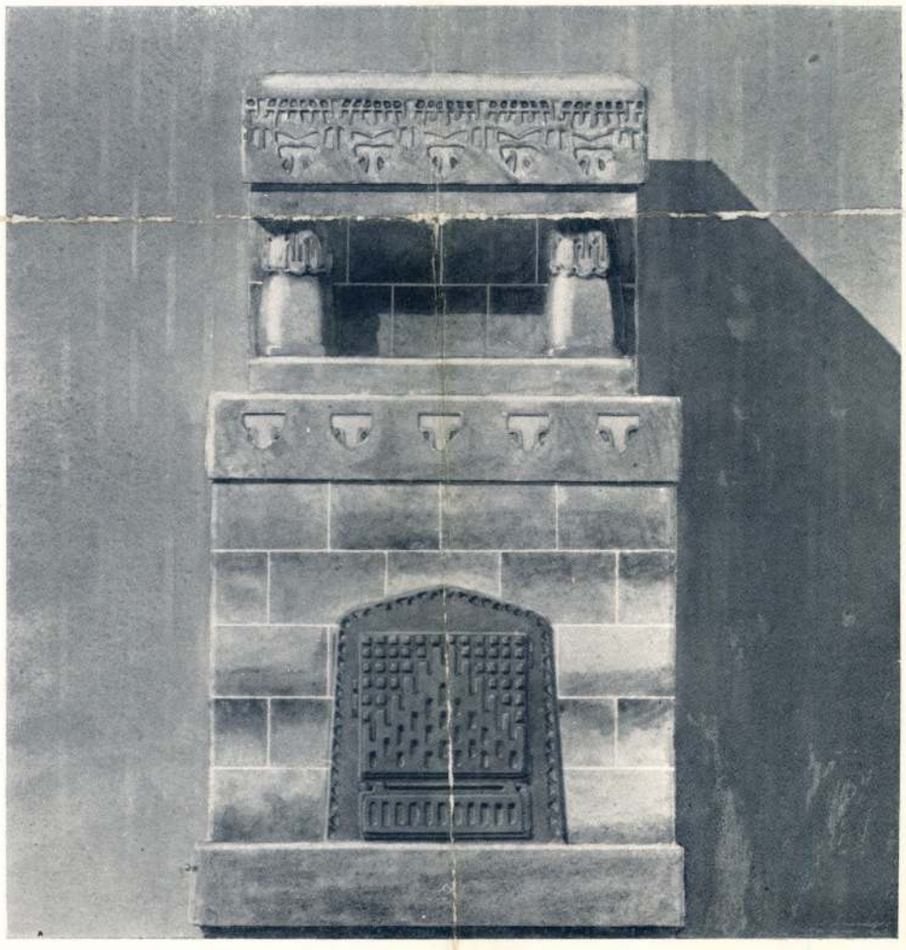

346. AGYAGIPARI TANFOLYAM.
TANÁR VÉRTES REZSŐ.

KANDALLÓ-CSERÉPKÁLYHA
PRÉSELT DÍSZÍTÉSSEL.
PROJET DE POÊLE EN FAÏENCE.

SZÉKESFŐVÁROSI IPARRAJZISKOLA.

343.

343., 344. MŰLAKATOSOK SZAKCSOPORTJA.
TANÁR HENDRICH ANTAL.

344.

KOVÁCSOLT VASKAPÚK.
ÉTUDES POUR PORTES EN FER FORGÉ.

SZÉKESFŐVÁROSI IPARRAJZISKOLA.

Vértes Rezső

Cserépmunkáival szerepelt a Szfőv.Községi Iparrajziskola kiállitásán.

P.H.933.XII.17.

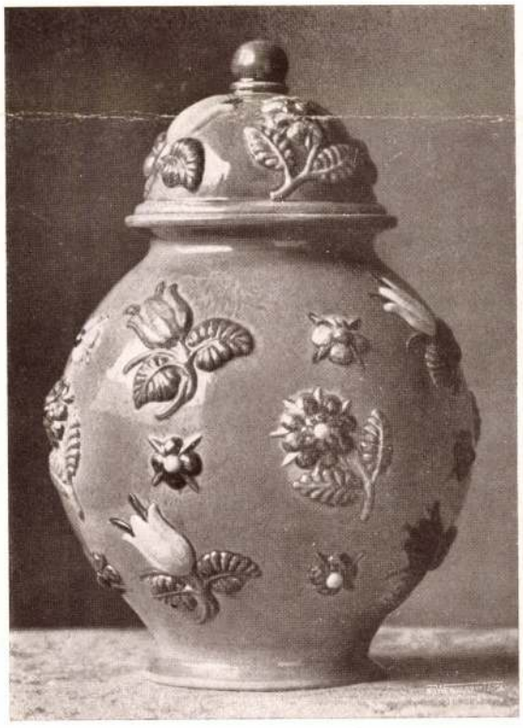

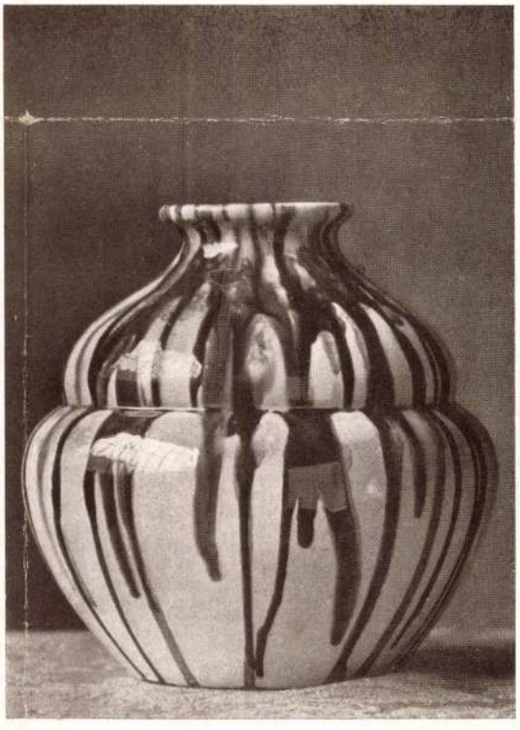

A székesfővárosi iparrajziskola karácsonyi kiállításából. Majolika dísztárgyak. Készültek a kerámiai osztályban. Tanár Vértes Rezső. — Schülerarbeiten der Hauptstädtischen Gewerbezeichenschule Budapest. — Objets en faïence exécutés par les élèves de l'école municipale d'art appliqué Budapest.

Magyar Iparművészet
1929.

Szemelvények H. Schmitz »Der schöne Wohnraum« c. művéből. E. Grey: Dauber ebédlő. Guthrie: Egy kis skót ház ebédlője. — Illustrationsproben aus H. Schmitzs »Der schöne Wohnraum«. — Illustration du livre »Der schöne Wohnraum« par M. Schmitz.

jobbra. Vállaira omló hosszú haja s szem-
arcza s bajusza leberetvált. Körülcsa-
ek mellfodra látható, melleinye viola
kezében, melylyel az asztalra könyökül, mu-
vet tart. A nek piros szövettel van be von-
ony mögött könyvtár ~~van~~ látható, hol
at olvashatjuk: „Bach J." – „СОВѢ
„С ОБРАНІЕ ВЕЩЕЙ" – „ЕТІКА" és
bbra pedig ez van: „Pescky Pinxit Pestini"

ereteí 82: 63. Gm.

Vértes (Vögerl) Rezső

Nincsarnok

1908. egyházmin. Szak.

65 l.

Vértes Rezső

a kékesfőv. iparrajziskola
agyagipari csoportjának
igazgató tanára

cód

Pesti Hirlap 1931 dec. 18.
(Iparművezetünk fej-
lődése.)

U. 3037

Székesfehérvár, rondert

43

zágos Bizottsága

vány { száma: 19
kelte: 19
beérkezése: 19

tek száma:

elintézett szám:

száma:

száma:

:

vasta:

Vértes (Vögerl) Rezső

okl. középiskolai rajztanár

1904-tól tanársegéd -

Iparrajziskola 1905. 29. l.

Tanította főleg az agyagipári tanfolyamon a különböző kerámiai tárgyak tervezését, mintázását és azoknak gyakorlati kivitelét.

u. o. 1906. 21. l.

Óradíjas tanár lett.

u. o. 1907. 15. l, 28. l.

u. o. 1908. 23. l.

u. o. 1909. 23. l

Nevét Vértes-re magyarosította -

u. o. 1910. 36. l.

Rendes tanárrá választottak meg. u. o. 1911. 8. l. 23. l.

Vörös Rezső

keramikus

1911 előtt

Vőgerl Rezső

Iparrajziskola 1911

Vértes (Vögel)

Rezső

Budapest sz. főváros
Őfelségéhez intézett
hódolás feliratának
tokja, terv, fenti -

Repr.

Magyar Iparmüvészet
1907. 211. l.

Vértes Rezső

irod

Ágotai Lajos

A székesfővárosi iparrajziskola kiállítása a Nemzeti Kalonban.

Magyar Iparmuvé.

Zet 1931. 188. l.

Vértes Vögerl Rezső

budapesti iparművészeti tanár a jászberényi Pintér-féle artézi kút felépítményeinek terv-pályázatán I. díjat nyert.

Magyar Építőművészet.
1909. 5. 7. 32. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Vértes Rezső

Kerámiával szerepel az Iparművészeti Társ. karácsonyi kiáll.-án.

N.U.933.XII.6.

MDK

Vértes Rezső
örökmécses

Lukács Zs: Eg.házművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1908, 257-258 l.

MDK

Vértes Vögerl Rezső , 150 kr. első dij

Eldöntött pályázatok. Magy. Iparművészet. 1909. 107 l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VASI SZEMLE

197 ?

1021

Vértesi Péter: Történelmi illusztráció (rost irón)

s kiváltképp képzőművészeti életének alakulását, fejlődését.

Vértesi azok közé a kevesek közé tartozónak mondhatja magát, akik abban a természetföldrajzi és társadalmi környezetben érlelhetik alkotó felnőttségük gyümölcseit, amelyben gyerekként, eszmélő ifjúként vágyaikat, terveiket kovácsolták. A „fiatal" jelző az ő neve mellett is – ahogy azt Kulcsár János egyik írásában fogalmazta – egyre inkább rangot jelent. S még valamit. Összekötő láncszemet, határvonalat, képletes fogaskereket a megyében élő festő középnemzedék és a nála is fiatalabbak közt. Vértesi első mesterei sorában, akik indulásában segítették, Burány Nándor, Radnóti Kovács Árpád mellett olyan név is feltűnik, mint Mészáros Józsefé, aki kortársaival együtt, túl az ifjúság első pergőtüzén, higgadtabb, érett alkotónk.

Kiválasztódása és indulása, általános és középiskolai tanulmányainak ideje egyaránt a szocialista időszakra esik. S mindez, a szombathelyi születés, az itteni gyermekévek, első próbálkozásai, első mesterei, a társadalmi szféra objektíve is motiválják alkotó-szervező tevékenységét. A hatás szubjektív mezőin a tehetséget kísérő és gerjesztő erő, aka-

ság Barcsay Jenővel, akinek erős művészeti egyénisége nyilván nem maradhatott visszhangtalan Vértesiben sem.

A főiskola befejezése után a relatíve nehezebb utat választja – hazajön. Előbb óraadóként, majd rendes állásban rajzot, művészettörténetet tanít.

Emberi, alkotói fejlődését viszonylag hosszú ideje követem, úgyszólván attól kezdve, hogy főiskolás korának egy-egy képe 1963–67 között helyet kapott a megyei képzőművészeti tárlatokon, s szintén ezekben az években megjelentek első grafikái az akkor még antológia jelleggel napvilágot látó Életünkben.

Ízlés, tehetség és akaraterő jellemzi munkáit éppúgy, mint belső fejlődésének országútját. Művészi hangvétele alkatát meghazudtolóan szinte robusztus, olajképein elütő egyéni stílusjegyek határolják el a szűkebb haza alkotói stílusaitól.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Vértes Péter

Kisalföld
1972 JUL 30

1071

VÉRTES PÉTER: VIRÁGVÁRÓ

sítsen a Pacemo hagyomán

oproni eszperantómozgalom hat évtized

vel ezelőtt, 1912 ződött Sopron- antó nyelv hí- *Zsigmond An-* iskolai tanár ıot szervezett, veteleket, ki- is. Ugyanezen ében a Halász Fiúiskolában 40 ételével ingyen ı kezdődött. A re és a nagy ér- lehetővé, hogy 17-én megala- mo (Békeszere- Magyar Eszpe- et soproni cso- kes hangulatú ké *Leitner Fe-* kolai igazgatót, mond Antal ta- ák meg. soport megala- ımentumok is csoport veze- ulás engedélye- advánnyal for- apitányi hiva- irat a polgár- t, aki az egye- ályokra hivat-

kozással nem vette tudomásul a bejelentést. Felhívta az elnök figyelmét, hogy *az egyesület alapszabály-tervezetét „a kir. kormány által leendő láttamozás végett az 1508/1875. B. M. rendeletben előírt módozatok betartása mellett" minél előbb terjessze be.*

A csoport megalakulásának és működésének híre az országhatáron túlra is eljutott. *Dr. Zamenhof Lázár Lajos,* az eszperantó nyelv szerzője is üdvözölte a csoport tagjait. A már muzeális értékűnek számító postai levelezőlap a *Szegedi Eszperantó Múzeumban* található meg.

Az első világháború kitörésével megszűnt Sopronban az eszperantisták tevékenysége. A két világháború közötti években azután ismét megkezdődött a nyelv tanítása, a csoport szervezése. Ebben a munkában értékes részt vállalt *Fogl-Felföldi János,* aki 1924-től a Soproni Állami Polgári Fiúiskola igazgatójaként működött. A helyi és a dunántúli nyelvta részére 1928-ban nyelvkönyvet állít *Tanuld az eszperantót!* címmel.

Ugyancsak számottevő eszperantómozgalmi szerepe volt *Dorosmai Jánosnak* is, aki főleg irodalommal foglalkozott. Elsősorban meséket írt. Minden meséjét lefordította eszperantóra, melyekből 1966 novemberében bekövetkezett halála után *Fabeloj (Mesék)* címmel Budapesten kiadták verseskötetét.

A felszabadulás utáni években igen lassan szerveződött újjá az eszperantómozgalom Sopronban. Az országos mozgalom eredményei, sikerei tették lehetővé, hogy *1965. december 15-én* az Ady Endre Művelődési Házban ismét Pacemo néven alakulhatott újjá a soproni eszperantisták csoportja. *Dr. Trostl Rudolfné* tanárnő vezetésével gyári dolgozók, szakmunkástanulók, nyugdíjasok tanulták a nemzetközi nyelvet, teremtettek baráti kapcsolatokat más or-

Sopronban az eszperantot. *Érdemes lenne az eszperantó e szép hagyományát továbbra is ápolni.*

A soproni eszperantó mozgalomra nagy hatással volt *a Győrött 1910-ben alakult csoport* munkája. Győr eszperantistáinak ugyancsak évforduló az idei év: *Panonio címmel eszperantó folyóirat jelent meg Győrött 1912. júliusában.* A Vásár tér 9. szám alatti szerkesztőség vezetője *Takács József* orvostanhallgató volt. A lap az eszperantómozgalom helyi, országos és nemzetközi eseményei mellett tudományos, egészségügyi cikkeket is közölt. Filatéliai cikkek, sporthírek szintén helyet kaptak a lapban. Mindössze hat szám jelent meg. A Panonio megjelent számait csak a Szegedi Eszperantó Könyvtárban találhatják meg az érdeklődők.

Dr. Ferenczy Imre

Vértes R.

l.

Rajzoktalái

1937. 9-10. n.

129. l.

Telen volt a
párisi kongresszu-
son.

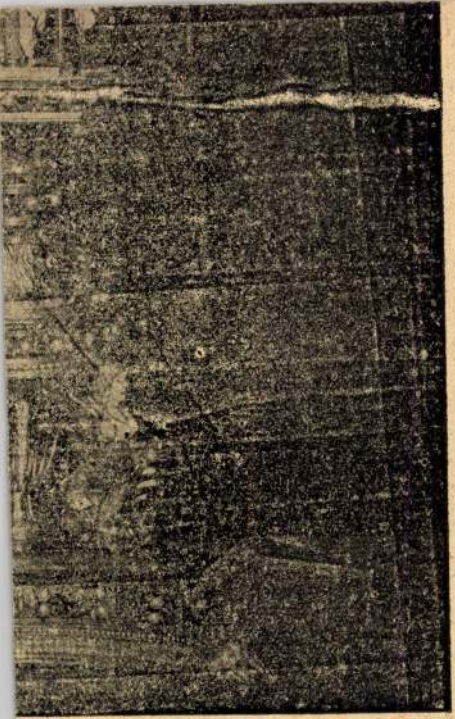

király kálváriája.

L L 7

MDK

Vértes Rezső tanár

Homlokdisz.Repr. Grafikusok rajzosztálya.Tanár: Vértes Rezső.

Kandalló-cserépkályha préselt diszitéssel.Repr. Agyagipari tanfolyam. Tanár: Vértes Rezső.

Magyar Iparművészet, 1908. 370.l.

MDK

Vértes Rezső

Az Iparműv.Társ. hálószobatervre kiirt pályázatán egy tervét megvásárolták.

Cikk: Eldölt pályázatok.

Magy.Iparművészet, 1909. 37-38.lap

MDK

Vértes /Vögerl / Rezső iparm.

Budapest Székesfőváros Ófelségéhez intézett hódoló feliratának tokja

Vértes /Vögerl / Rezső terve után készitet-
ték fenntiek repr.

Magyar Iparmüvészet 1907. 211.lap.

Vertes \Vöpert \ Rezsö Ipere.

347.

347. GRAFIKUSOK RAJZOSZTÁLYA.
TANÁR VESZTRÓCZY MANÓ.
SZAKOKTATÓ HELBING FERENC.

HOMLOKDÍSZ.
DESSINS D'ART GRAPHIQUE.

348.

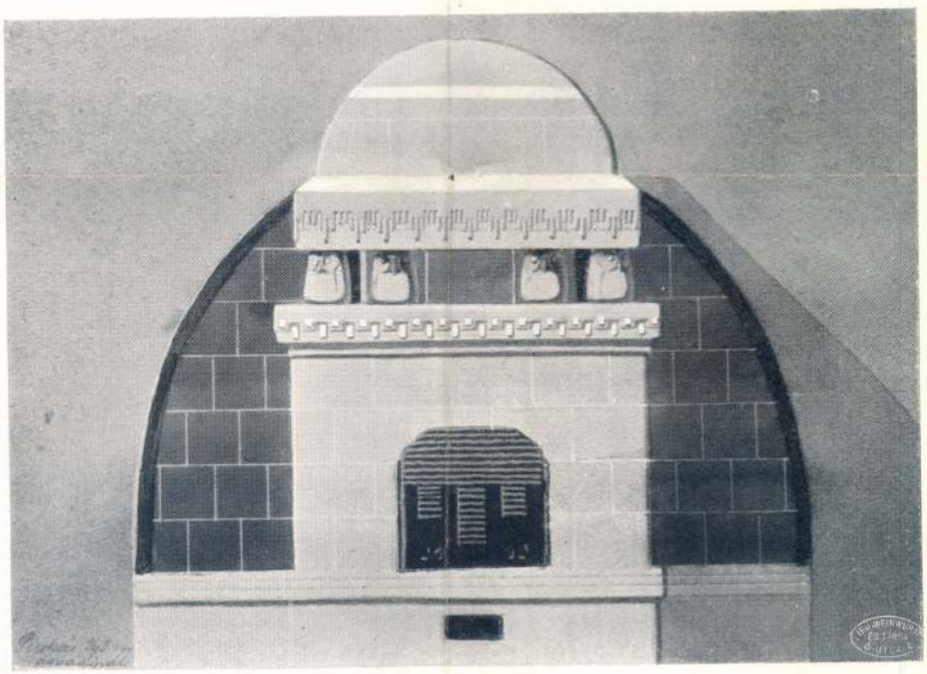

348. AGYAGIPARI TANFOLYAM.
TANÁR VÉRTES REZSŐ.

KANDALLÓ-KÁLYHA,
MÉLYÍTETT ÉS DOMBORÚ DÍSZÍTÉSSEL.
PROJET DE POÊLE.

SZÉKESFŐVÁROSI IPARRAJZISKOLA.

Magyar Iparművészet
1908. 371. l.

349.

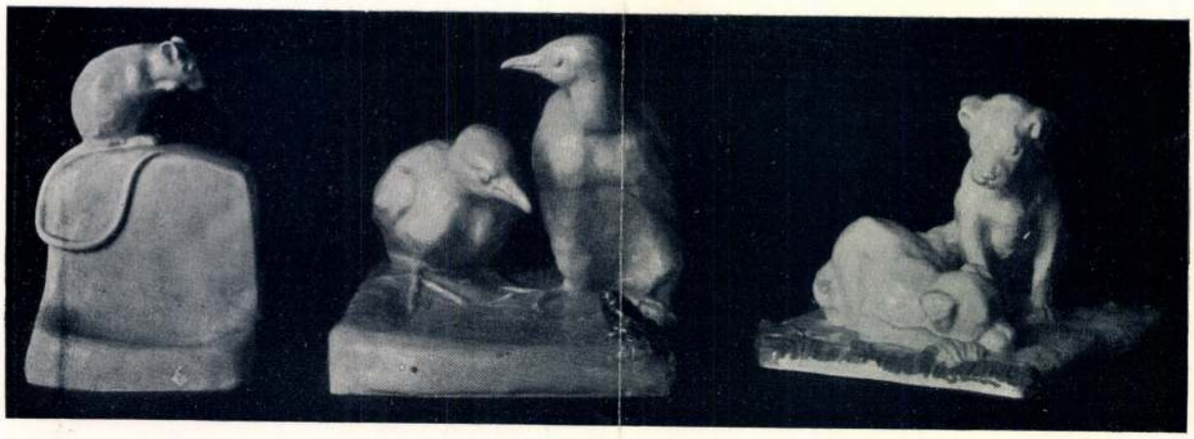

350.

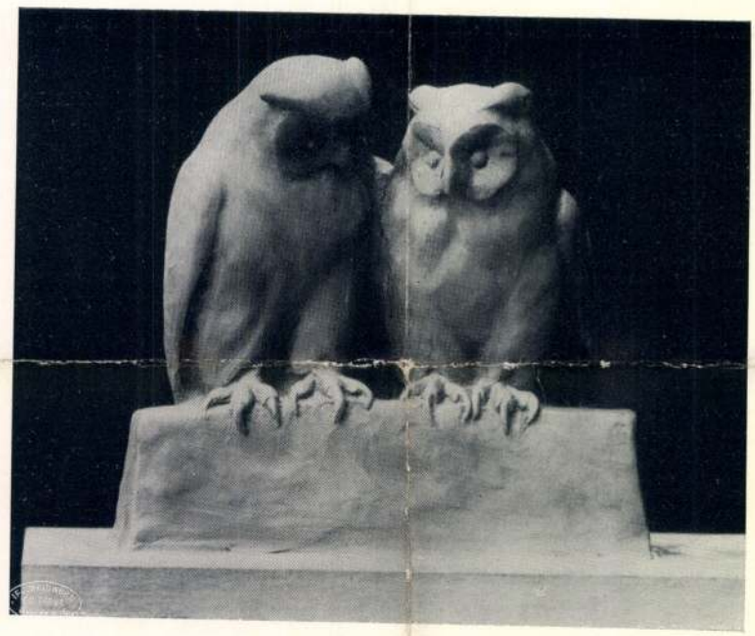

351.

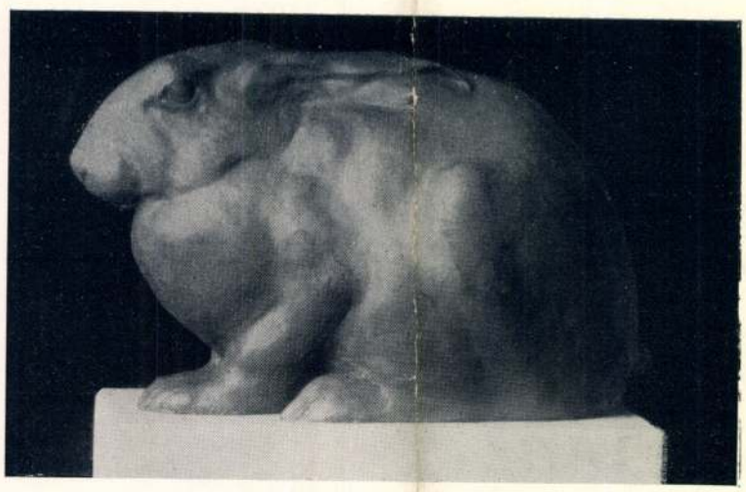

349—351.
NŐI MUNKATEREM.
TANÁR VÉRTES REZSŐ.

PLASZTIKUS
ÁLLATTANULMÁNYOK.
ÉTUDES D'ANIMAUX.

SZÉKESFŐVÁROSI IPARRAJZISKOLA.

Vértes Rezső, iparrajz isk. tanár
művendékeinek butor, ötvösfárgyai, keramikái és bőrdiszművei fekik váltóratossai a kiáll. - t.

Nemz. Szal.: Föd. Iparrajz isk. kövő műhelyének és a Gobelmszövő Fogl. műhely kiáll.-a.

(c. a.) Két kiállítás. - Nyság 931. X. 11.

MHSAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

1972 JAN 9

VAS NÉPE

Vértesi Péter

1021

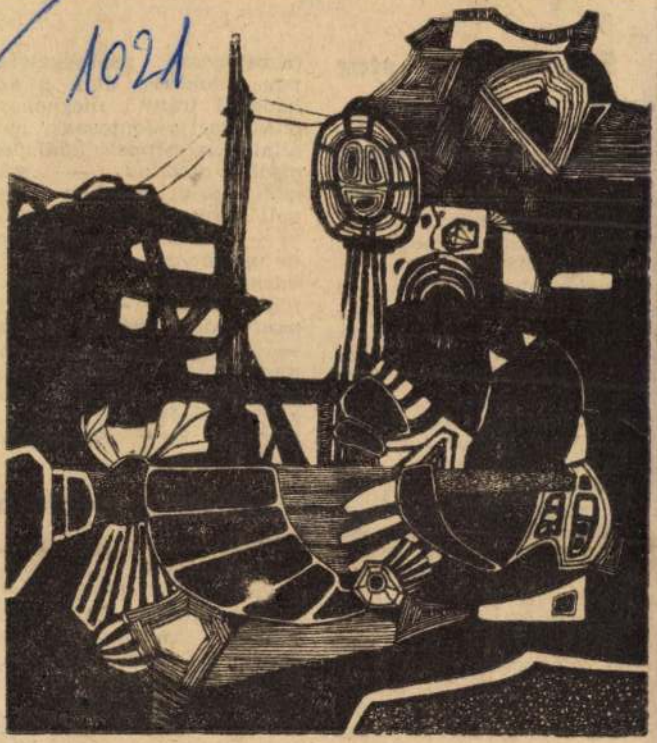

Vértesi Péter: Egy utazás élményei (rost iron)

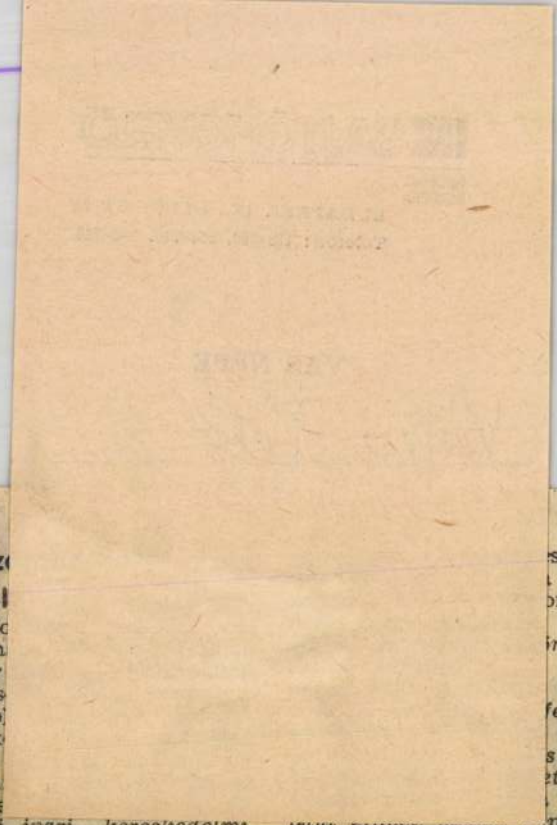

Sz

évvel

ben fo
folyam
január
a más
sárnap
hetenk
újság
szonya
a cím

dászati, ipari, kereskedelmi, társaséleti és szépirodalmi lap, egyuttal több egylet hivatalos közlönye." (Közvetlenül alatta volt olvasható, hogy a lap részére Bécsben, Pozsonyban és Nagykanizsán hol lehet a hirdetéseket feladni.)

A száz évvel ezelőtti évfolyam első számából hiányzik a szokásos összegezés, az 1871-ben például „*Újévi körültekintés*" címmel megjelent közlemény. Az első oldal előfizetési felhívással indul. A szerkesztő Balogh Gyula levéltáros kéri a lakosság támogatását s némi dicsekvéssel közli, hogy a megye közéletének személyiségei közül negyvennégyen munkatársai a lapnak. A közzétett névsor bizonyossá

sségé-
szá-
nosso-
mert
nösen
mely
nem
felfog-
érez-
s és
téneke
rop-
pvisel
— hozzájárulni." (Érdemes megjegyezni, hogy a Vasmegyei Lapok, Ehen Gyula szerkesztésében, címében is hirdette, hogy „Szabadelvűpárti közlöny".)

Mivel a pontosan száz éves lappéldányok nem örökítenek eseményeket a város történetében számon tartott eredményeket, kénytelenek vagyunk az 1871. január 1-i számot fellapozni. Ebben Tulok Imre „a hazai képviseleti országgyűlés és az azon alapult parlamentáris kormány" rendeleteit, elsőként is a népiskolai és köznevelési törvény jelentőségét méltatja. Az országos tervek és eredmények után

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

VAS NÉPE
Szombathely

1971 JUL 11

1021

Vértesi Péter: Misztikus alakok

Vértesi Péter

Munkáskórus, munkaruhában — próbál a Haladás.

Foto: — je —

kás" szót: alakulása óta kétkezi dolgozókból áll.

Margit-sziget, 1959. A szabadtéri színpadon s a nézőtéren munkásdalosok, több ezren. Egyetlen karnagy intésére harsan fel több ezer torokból a szívvel énekelt

jelzik, hanem két vitrinnyi serleg, emlékérmek, oklevél is, közülük említsük meg a szakmai minősítést jelző, háromszor megszerzett Aranykoszorút, s az 1962-ben elnyert Szocialista Kultúráért kitüntetést.

mint kórustag, s úgy tért vissza, mint karvezető:

— Nem volt könnyű, hiszen az igényes kórus akkoriban nem egy karnagytól köszönt el már az első találkozás után. S jó érzés ma azt mondani, hogy az egyre ritkuló férfikórusok sorában: zártak a mi soraink. A kedves dátumhoz, a hetvenöt évhez a magam kívánsága csak ennyi: sokáig tudjon még együtt énekelni, ennyi fiatalos lelkesedéssel, energiával és szívvel ez az együttes! Együtt nőttünk fel, együtt dolgozunk hetente kétszer a kemény próbákon, ahol zokszó nélkül tűrik a karnagy „szekatúráját", hogy

Vas és Somogy közös kiadása:

Berzsenyi emlékkönyv

Kemenesalja nagy szülötte, Berzsenyi Dániel születésének 200. évfordulóját öt év múlva, 1976-ban ünnepeljük. A költő életének, tevékenységének jelentős szín-

igazgató és Takács Miklós könyvtár-igazgató képviseli. A szerkesztéssel dr. Merényi Oszkár kandidátust bízták meg.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT
Telefon: 138-068, 337-718, 340-746

VAS NÉPE

1971 OKT 10

1021

Vértesi Péter

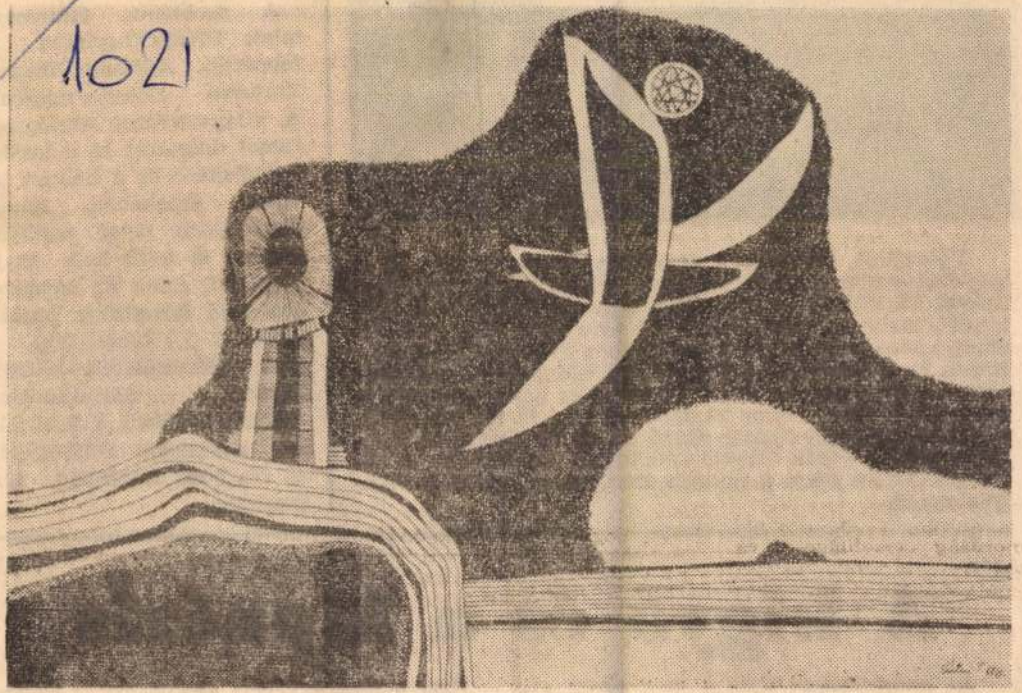

Vértesi Péter: Viharmadár.

Válogatott, tökéletesen vegytiszta nyersanyag hagyományosan alkalmazott savak helyett lugok [illegible] lásával készítették el Angliában a „világ legtartósabb papírját", melynek élettartamát 500 évre tervezték. A megrendelt 3600 tonna papír legyártásához új technológiát dolgoztak ki, a minőséget pedig minden eddiginél szigorúbban ellenőrizték a gyártás során. Az 500 éves használódásnak a papír 100 C fokos vízben 24 napon át való főzése felel meg, a laboratóriumban ekként ellenőrzik az élet-tartamot. Természetesen a képen látható szakító- és nyúlászpróba is elmaradhatatlan része a minden szempontra kiterjedő vizsgálatoknak.

zett zöld forradalom problémája. A jól termő rizs és búza vetésterületek kiterjedésével párhuzamosan ugyanis csökken a fehérjékben gazdagabb zöldségfélék és olajhozó növények termesztése.

A kígyó és a hipnózis

Az emlősállatoktól és a madaraktól eltérően a kígyók nem pislognak, mivel nincsenek szemhéjaik. Pontosabban: az evolúció folyamán szemhéjaik összenőttek és

látja a féregnek vélt nyelvecskéjét és hozzálopódzik. Amikor eléri a számára végzetes határvonalat, a sikló hirtelen támadásba lendül, s ezzel meg is pecsételődik

Vésteri Péter: grafikus

Táj és figura
repr.

Fábián László: Fiatalok kiállítása a
Stúdióban
Magyar Ifjúság, 1970. III. 27. 12. l.

Vértesi Péter, grafikus

- a Vasi Fiatal Képzőművészek Csoportjának vezetője. III. kiállítását a Művelődési és Sportpalotában. A Képzőművészeti Főiskolán szerzett diplomáját.

Fábián László: Fiatalok kiállítása Szombathelyen
Magyar Hírlap, 1970. III. 27. 12. l.

Vérteri Péter, festő

Ballada

repr.

Fábián László: Fiatalok kiállítása
Szombathelyen
Magyar Ifjúság, 1970. III. 27. 15. l.

/ 1021

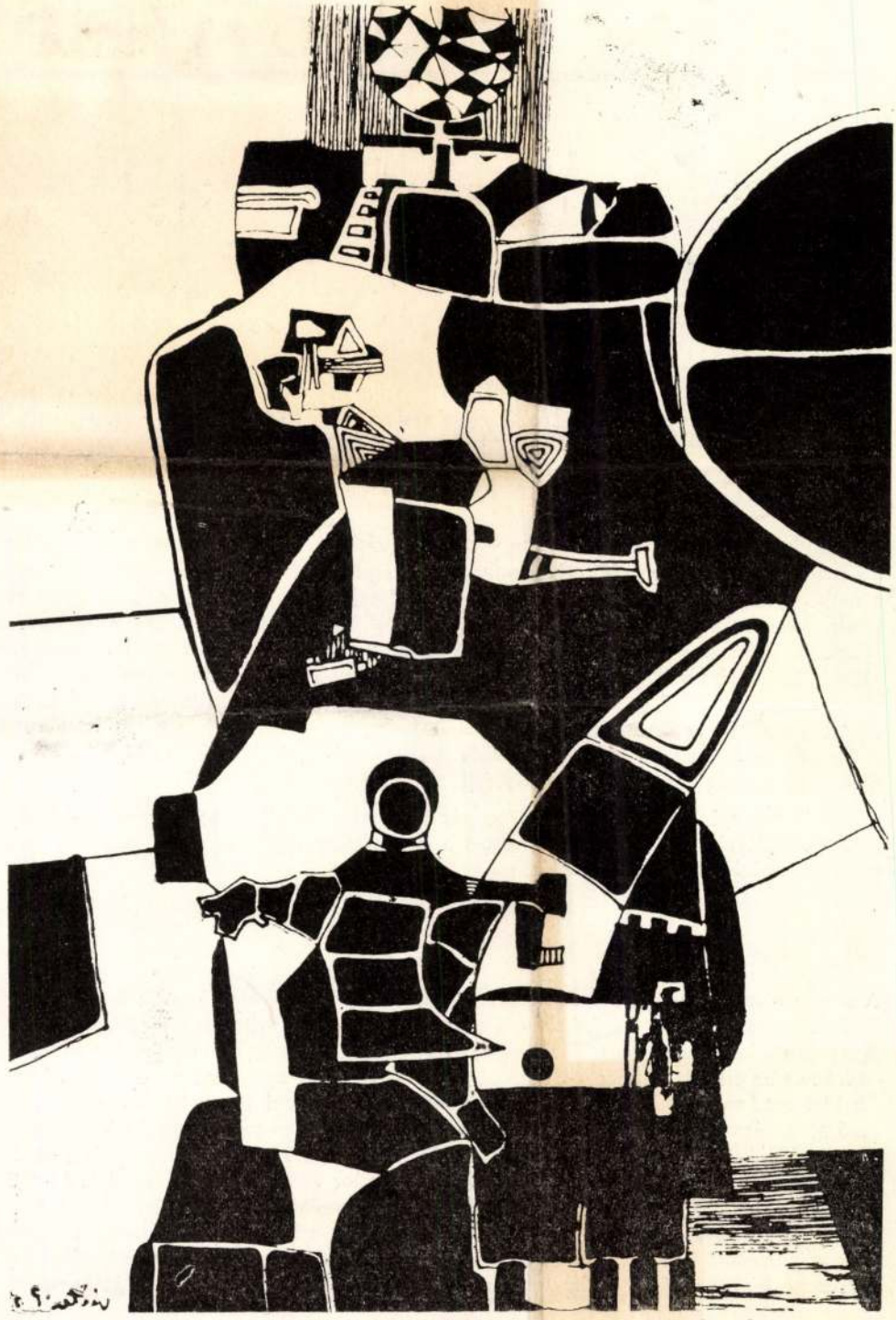

VÉRTESI PÉTER: GONDOLATOK AZ ŰRÁLLOMÁSRÓL

KUNTÁR LAJOS

A Berzsenyi Könyvtár eseményei

Szombathely új megyei könyvtárában – mint az várható volt – sűrűn követik egymást a jelentős, természetesen elsősorban művelődési rendezvények. Lapunk legutóbbi száma a május 7-én lezajlott *Berzsenyi emléknap* előadásai közül háromnak a közzétételével járult hozzá a költő születésnapja 195. évfordulójának megünnepléséhez s ezzel emlékének ápolásához. Wéber Antalon, Mezei Mártán és Kanyar Józsefen kívül Keresztury Dezső, Merényi Oszkár és Takács Gyula mélyítette, frissítette Berzsenyi emberi és irodalmi értékét, jelentőségét. A bölcsőt ringató Egyházashetye és a kriptát emelő Nikla mellett az életmű tágabb tájai – Vas és Somogy megye – illetékesei a megjelenésükkel és Szombathely legszebb terén álló szobor megkoszorúzásával adták tanúbizonyságát a Berzsenyi-örökség vállalásának, továbbfejlesztésének.

A Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár régi adósságából törlesztett az emléknap megrendezésével s egyben próbát tartott a születésnap 1976-ban sorra kerülő kettőszázéves fordulójának megünnepléséhez.

*

A magas olvasási kultúrájáról ismert Vas megyét mindig szívesen keresik fel irodalmi életünk reprezentánsai. Az évenként ismétlődő ünnepi könyvheteken sűrűsödő, de az egész évben arányosan eloszló író–olvasó találkozók városon-falun egyaránt erősítik az írók és az alkotásaikat értő-élvező olvasók kapcsolatát, egymásra gyakorolt hatását. Az idei rendezvények sorát nagyban rangosította az Ünnepi Könyvhét országos szervező bizottsága által szervezett s május 30-án Szombathelyen az új megyei könyvtárban tartott *vidéki ünnepi megnyitó*. Csonka Györgynek, az MSZMP Vas megyei titkárának ünnepi beszédét követő irodalmi műsort Weöres Sándor vezette be. A fővárosi és a helyi művészek közreműködésével emlékezetessé tett est jelentőségét nagyban fokozta *Weöres Sándor és Károlyi Amy* műsoron kívüli szereplése. A szülőfölddel, az ifjúkori élmények színhelyével történt újratalálkozás hatása, a költőt szerető és értékelő közönség ösztönzése késztette Weöres Sándort és feleségét néhány alkotásuk elmondására, ezzel az est sikeréhez hozzájárulásra.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 JUL 28
Vas Népe

Vértesi Péter

1021

Vértesi Péter: Emlékek

Tudomány Technika

Az allergia tudománya

„Allergiás vagyok rá" — mondjuk nap mint nap, ha valami idegesít bennünket. Ez azt elterjedt szólás is azt bizonyítja, hogy sajnos az allergia mindennapos betegséggé vált.

Tanúsítja ezt dr. Korossy Sándor, a Fővárosi István Kórház bőrgyógyász főorvosa is. Elsősorban a levegő fokozott szennyeződése, a mezőgazdaság kemizálása, s ennek nyomán a vegyianyagok elterjedése és a mind nagyobb gyógyszerválaszték okozza az allergiás betegségeket. Számuk világszerte emelkedik és már meghaladja az igen gyakori cukorbetegségeket.

adagolja, mert néhány nap kevés az allergiás hatás kifejlődésére.

— Mennyire haladt előre a tudomány e betegség felderítésében?

— Az allergia első leírásai a század legelején bukkantak fel a tudományos irodalomban. A húszas évek óta Magyarországon is komolyan foglalkoznak vele — ma már az allergia okozta bőrbetegségeknek 1200 kórképét ismerjük. A kutatáshoz és elsősorban a gyógyításhoz a technikai fejlődés adott új lehetőségeket: műszereket és diagnosztikai módszereket. Korábban például a penicillin-érzékenységet

jelenési formái nem mind jellegzetesek, egyértelmű és az egyszerű vizsgálat ilyenkor kevés támpont nyújtanak.

— Van az allergiának e különleges és rendkívül szélyes fajtája is. Ezt n idegen anyag okozza, han a szervezet egyes saját hérjeivel válik érzékenn Ezek az úgynevezett autoi mun betegségek. Korábban betegek nagy százaléka gy gyíthatatlan volt és az vizsgálati módszerek tett lehetővé, hogy ma már csö ken a számuk. Ezek a be gek állandó gondozást i

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 JUN – 9
Vas Népe

Vértesi Péter

1021

Vértesi Péter: Séta.

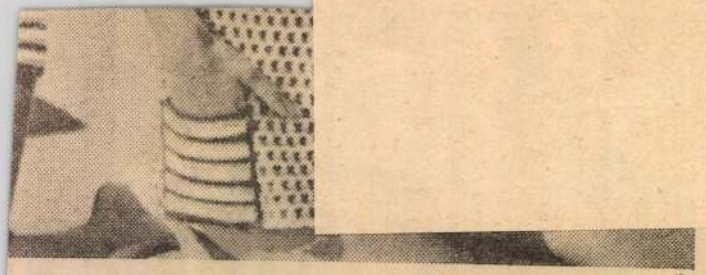

goljuk szoros szemmel és rövidpálca sorral. Ugyanúgy az egészet körbehorgoljuk és felvarrjuk a 2-3 rövidpálca sorból készült pántokat.

A nadrágot a melltartóval azonos színezéssel horgoljuk és szintén egyráhajtásos pálcával, a szabásmintának megfelelően. A horgolást a nadrág derekánál kezdjük, a száránál minden második sorban, majd minden sorban 1-1 pálcát fogyasztunk. A nadrág két részből készül. A kitüzés vasalás után először a két szárat varrjuk össze, majd a két részt (elől, hátul) egy ívben összevarrjuk. A derékvonalnál jelölt karcsusítást bevarrjuk és a nadrág szárát — a melltartóhoz hasonló módon körülhorgoljuk.

Horgolt köpeny nagyon könnyen elkészíthető, mert két egyráhajtásos pálca és két láncszemes lyukkal készül. A fürdőruhával harmonizáló színben készítsük, a mellékelt szabásmintának megfelelően. Nagyon jól hordható ruhadarab.

Receptek

Zöldborsós csirke: Egy lehetőleg fiatal csirkéhez hat deka főtt császárszalonnát, 3 deka

Epres lepény. Húsz deka vaj, 25 deka liszt, 6 tojás sárgája, 7 deka porcukor késsel jól összedolgozva. Egy óráig pihenni hagyjuk. Ezután sütőben szép sárgára

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VAS NÉPE

1971 JAN 19

1021 Vértesi Péter

Vértesi Péter: Történelmi jelenet.

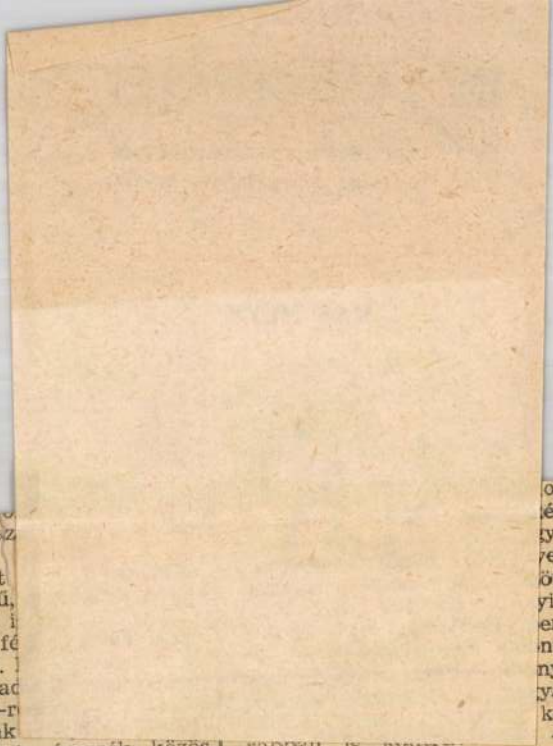

valtva, akik műszakban vannak. Nem csoda: nőnap minden évben van egyszer, de férfinap „hivatalosan" most, elsőízben. Parancsoljanak. Két-két ember egy üveg sört is kap, de tartalékoltunk néhány ládával — ismerjük a kapacitásukat. Persze nemcsak disznótorossal él az ember, megkapják a magukét humorosan a csasztuskánkban. Hiába settenkedtek, nem tudták kifigyelni kiről mit írunk — most aztán ne-

zék, hogy az
ber!

Előkerült
egy hegedű,
szásba mi i

Mennyi fé
vezkednek.
cius nyolcad
csasztuska-r
mi leszünk
De addig is érezzék közös szeretetünket, a kölcsönös megbecsülést, tiszteletet. S ahogy így elnézzük őket: lesz még férfinap Répcelakon!

★

Feltehető, hogy Répcelak krónikájában csupa nagy betűkkel áll majd 1971. január 15-e, az első sajtgyári FERFINAP. De hogy a naptárba piros betűkkel kerül be ezután évről évre, az majdnem bizonyos. Példa rá már az első is, amire azért küldött ki szerkesztőségünk, hogy amúgy férfi szemmel nézve írjam meg, ami ott megtörténik. (Nagy szerencsém, hogy ennyire eligazítottak, különben hogyan is tudhattam volna, milyen szemmel nézve kell megírnom.)

Tehát — férfi szemmel

Ahogy a hosszú asztalsorokkal és szép szál férfiakkal díszített terembe érünk, azonnal megvilágosul előttem, nagy pillanat tanúja vagyok. A férfinép — földi megjelenése után 100 025 évvel — végre kiérdemelte a nőnemű embertársaitól, hogy az esztendő egyetlen napján az ő hangyaszorgalmú, szolid munkás életét, soha el nem homályosuló érdemeit méltassák.

Végre, hogy akadt egy sajtgyári női szocialista bri-

rabban is
vitás kérdést — jelenthetett, de a probléma most különösen reflektorfénybe került azzal, hogy a transzplantációk fejlődésével a halálbeállta időpontjának új meghatározására van szükség. Ugyanis ma már van mód arra, hogy az agyműködés megszűnése után a légzést és a szívverést gépi eszközökkel újból megindítsák.

El kell ejteni a „klinikai halál" megszokott formuláját — fejtette ki véleményét dr. Nizsalovszky Endre akadémikus — annak alapján, hogy a mesterséges szívműködéssel kapcsolatos orvosi eredmények az embernél lehetővé teszik az élet és a halál közötti állapotot. Az úgynevezett biológiai halál most már nem egy pillanat, hanem egy folyamat, amelynek csak lépcsőfokait jelen

Vörösi Péter.

Az 1941. évi vasi tavaszi tárlaton szerepeltek művei. „Tavaszváras" c. olajképe (említve.)

Bertalan Lajos: Tavaszi tárlat '41

Vasi Szemle, 1941. 4. 330. old.

Vörösi Péter

A pantaretett tus 16×26 cm

Studio 71

Vértesi Péter

Vízparton olaj 70×100 cm

Studio 71

Vértesi Péter festő

a szombathelyi Savaria Múzeum
1969. évi kiállítási tervében szerepel
a művész festményeinek és grafikai
munkáinak bemutatkozása.

Vas Népe, 1969. febr. 9.

Vértesi Péter.

Közös tárlaton mutatkoztak be a Vas megyei fiatal képzőművészek Budapesten, a fiatal művészek József Attila klubjában.

„Kirakatnézők" és „Este" (említve.)

Lasonci Miklós: a vasi fiatal~~ok~~ képzőművészek csapostjának bemutatkozása Budapesten.

Életünk, 1971/3, 271, 272 old.

Vértesi Péter.

„Múló nap"

(repr.)

Életünk, 1971/3, 272. old.

Vértesi Péter

Bemutatott mű:

„Vízparton," olaj, 70 x 100 cm.

Rozványi Mónika: Stúdió '71

Budapest, 1971

Vértesi Péter

Bemutatok műve:

„A partravetett," tus, 16.5 x 26 cm.

Rozványi Márta: Studió 71.

Budapest, 1971

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD

Vértesi Péter

1977 JUL 25.

1021

Kamara-kiállítás

A győri művésztelep vendégei e hét szerdáján utaznak el a városból, s búcsúzóul kamarakiállításon mutatják be az elmúlt három hét alatt készített vázlataikat, festményeiket. A kiállítást tegnap nyitották meg *a Tanítóképző Intézetben.* Minden művésztől három képet láthatunk a tárlaton, s a művek közül különösen *Vértesi Péter, Szili Géza, Kovács Gábor* és *D. Hódosi Piroska* festményeire, illetve grafikáira érdemes felfigyelnünk. Megjegyzendő, hogy a művésztelep tagjai egy későbbi időpontban a győri mű, csarnokban is bemutatják a folyók városában készített alkotásaikat.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

VAS NÉPE

Vértesi Péter

1972 AUG 6

1021

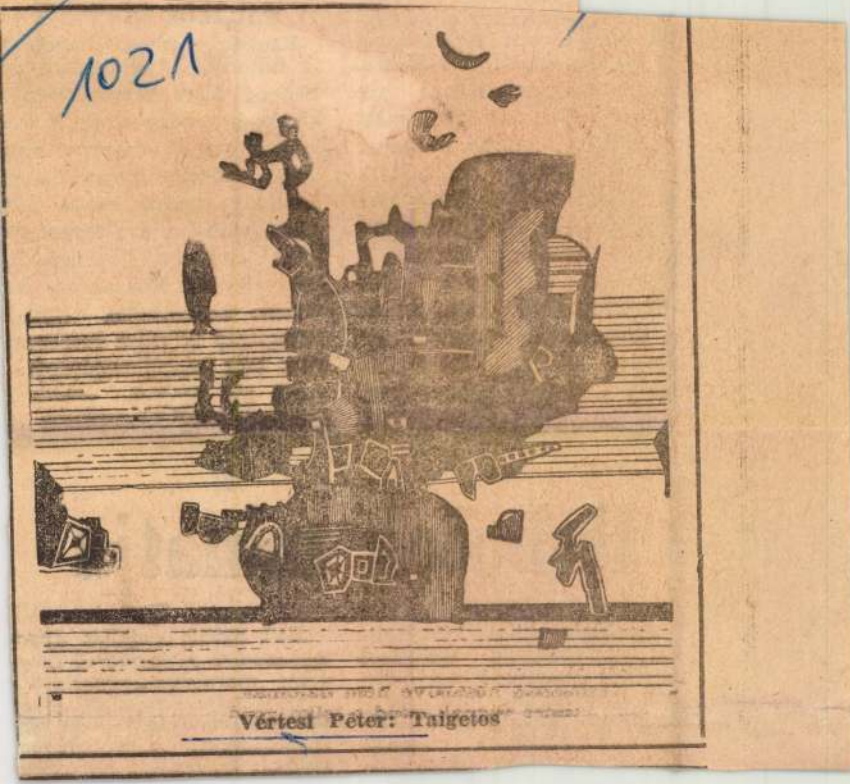

Vértesi Péter: Taigetos

jelenség.
ról megi
is utalna
akiket m
talmul n
valamilye
hatású a
a rekord

Különö
piákon kezdett használata elterjedni, s főleg a második világháború után. Ennek a jelenségnek magyarázata nagyon egyszerű. Régebben, amíg a gyógyszeripar nem volt mai fejlettségi szintjén,

eset
az
á-gi
vi-
alt
zer
llt

rendelkezésére a legmodernebb kórházi felszerelés, nem sikerült visszahozni az életbe: felhasználta utolsó energiáját is és a szervezet nem volt képes megújhodni.

Az ezt követő években született meg fokozatosan az

Robotok zsinatja

Az elektronika, kibernetika, általában a technikai fejlődés jóvoltából napjainkban elérkeztünk oda, hogy bizonyos műveleteket (pl. atomerőművekben) ember helyett robotgépek tudnak el-

Egy másik érdekes expozén Hewitt és Vinograd amerikai mérnökök ismertették saját konstrukciójukat. A két mérnök ez esetben nem egy manipulációs robotgéppel rukkolt ki, hanem egy olyan

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

1973 NOV 4

Vas Népe

Vértesi Péter

1021

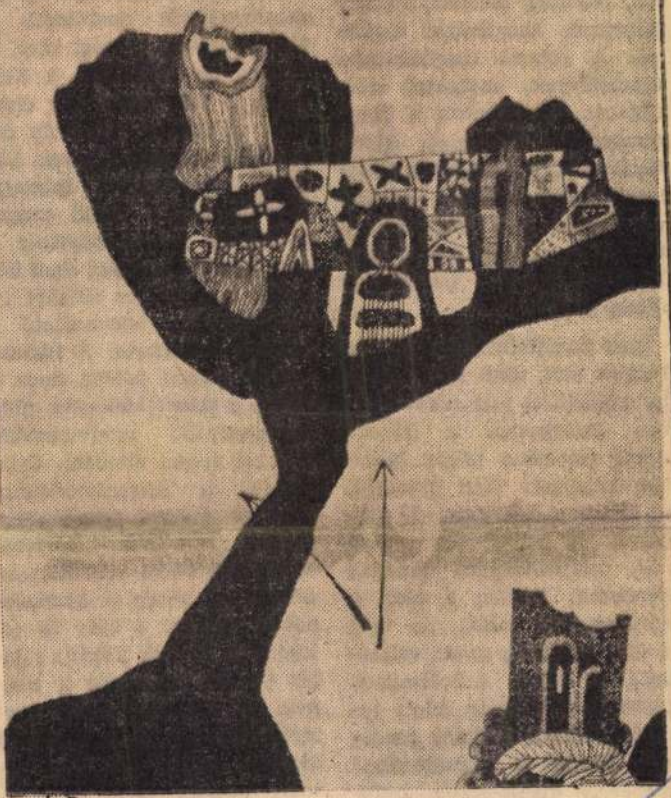

Vértesi Péter: Ágak — utak

az anyaggal
nikákkal s
ra haladó s
kel, Ferenc
Róberttel,
sal. A há
tanulmánya
1946-ban fo
zőművészeti
Berényi Róbert osztályán. 1952-ben szerzett diplomát, egy évvel később már tanársegéd a főiskolán. Jelenleg a budapesti Képzőművészeti Szakközépiskola tanára.

Első bemutatkozása 1947-ben Pécsett volt, ahol egy kollektív kiállításon vett részt. 1954-ben Budapesten a Fényes Adolf teremben közös kiállítást rendezett Vigh Tamással és Ridovics Lászlóval, az öcscsével. A Rábai név felvett név, tulajdonképpen Ridovics Ferencnek hívják, s csak a névazonosság miatt, no meg a vasi kötöttség miatt választotta a Rábai művésznevet. 1961-ben a Fényes Adolf teremben önálló tárlatot rendezett. Évente a Műcsarnokban rendezett kiállításokon szerepel. Szűkebb szülőhazájában, Szombathelyen először most állított ki.

zékletes megjelenítésével, különös színvilágával mintegy szimbolizálja a festő magányosságát. Sokan többször s visszatértek Dunapart című képéhez, melyen ha valahol itt kristálytisztán felismerhető a tudatos szerkesztés. A kiállító arra is teremt példát, hogy a képen a jelentéktelennek tűnő legegyszerűbb motívumokból is lehet szépet álmodni. Ilyen például a Szerszámoskamra című festménye, mely nem ábrázol mást mint két, fából összetákolt bódét zöld környezetben, de ahogy a deszkalapokon csurran a fény és ott bujkál a lombok között, sajátos varázst kölcsönöz a képnek. A kiállítás egyik legszebb darabja talán a Borjú szoptató tehén. Bár nem látunk jászolt, nem ismerjük fel az istálló jellegzetes körvonalait, csupán a borjút szoptató tehenet látjuk, az egészből mégis érződik a falusi

Vértesi Péter

A Fiatal Vasi Képzőművészek Csoportjának kiállítása febr. 19.-én nyílik szombathelyen. A fiatalok közül Vértesi Péter, Simon Gyán, Gerzler Mária és mások többször is részt vettek közös tárlatokon.

Vas Népe, 1969. febr. 5.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Eletünk

1021

Vértesi Péter

átváltozásaink [illegible]
a süppedő fövényen makacsul megállunk
mint a szorongás és a remény
salakba dermedt hieroglifái.

VÉRTESI PÉTER: *CSENDES VÁGY*

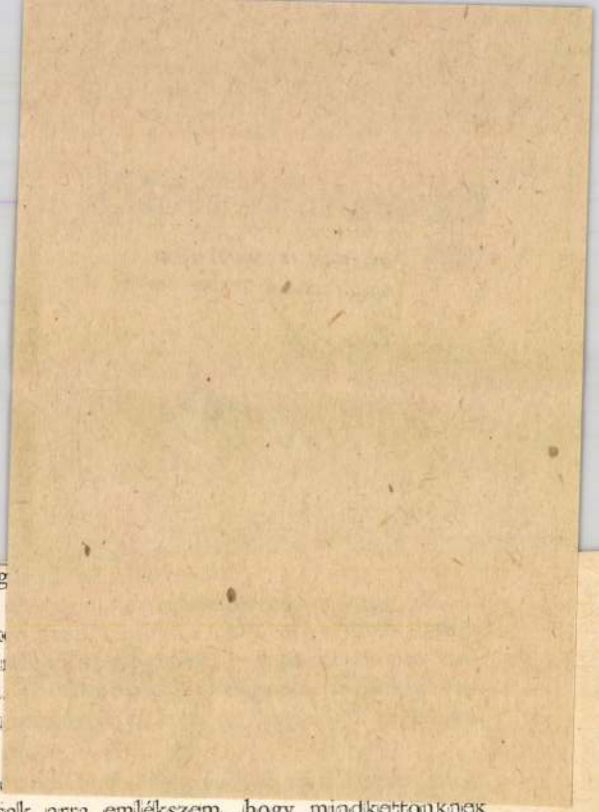

lamboknak". Elővettem a kést, kinyitottam
a tenyeremen. Unokahuga kézbe vette a k
volna – úgy látszik, ezek a mozdulatok mi
tatta meg az éles pengét a puha kenyérben
finom illata. A galambok mind odaszálltak
vártak volna.

Később sültgesztenyét eszegettünk közö
én hoztam a ropogósra sült gesztenyét, csak arra emlékszem, hogy mindkettőnknek ízlett. A galambok mohó fejbólintásokkal ugrabugráltak a kavicson, szedegették a hulladékot. Úgy emlékszem, az állatokon kezdtük. A lovakon, vad csődörökről, nyeregbe tört csikókról beszélgettünk, arról, hogy valaha mennyire szeretett lovagolni. Birtokuk volt, sokezer holdas úr volt az édesapja, akinek hét faluban süvegeltek, s akit – az ő szavaival mondva – alázat nélkül szerettek a parasztok. Én tudtam, hogy nem a parasztokról van szó, a nincstelen zsellérek, az uradalmak toprongyosai soha nem számítottak parasztnak. S azt is tudtam, milyen volt az az alázat nélküli szeretet.

A zacskóba nyúltunk, összeért a kezünk, megcsiklandozott belül valami, s jólesett volna, ha úgy igazából kacaghatok egy nagyot. Csakhogy akkor meg kellett volna magyaráznom, mit nevetek. El kellett volna mondanom a grófnőnek, ki fia vagyok, honnan jöttem, merről vezetett az utam, amely egyszeriben csak összetalálkozott az övével. Egy padon ültünk, gesztenyét eszegettünk zacskóból és ő az életéről mesélt.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VAS NÉPE

1972 MÁR 19

Vértesi Péter
1021

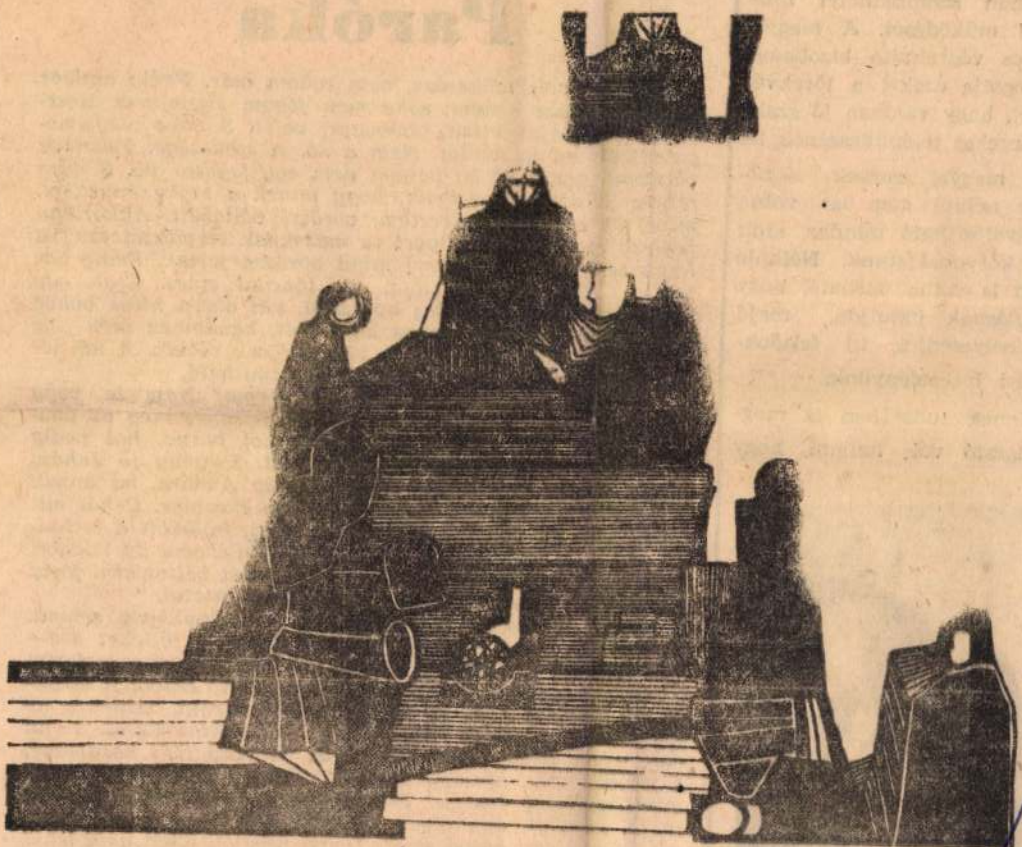

Vértesi Péter: Értekezlet

jonnan szombathelyi főis-
olai működését. A megyei
anács végrehajtó bizottsága
ámogatja ezeket a törekvé-
eket, hogy valóban jó szak-
mbereket telepíthessenek le.

A megyei szervek segít-
ége nélkül nem is volna
megvalósítható mindaz, amit
tt körvonalaztunk. Nélküle
nem is volna várható, hogy
virulásnak induljon, majd
terebélyesedjék új felsőok-
tatási intézményünk.

Ennek tudatában is meg-
nyugtató volt hallani, hogy

Milyen volt szőkesége, nem tudom már. Pedig amikor megláttam, azt hittem, soha nem fogom elfelejteni. Hosszú, szőke hajat viselt, simogatni valót. S mire megsimogathattam volna, eltűnt. Nem a nő. A szőkesége. Feketévé változott, pedig az én babám nem egy fekete nő. S mire rábeszéltem volna magam, hogy minek a szőke énnekem, mivel én a barnát szeretem, vörössé változott. Akkoriban hazánk szebbkeblű hölgyei (s másoknak természetesen a haját sem nézi az ember) mind vörösen jártak. Pedig hát vörös nőről egyetlen nóta, sőt táncdal sincs. Csak egy férfiről, arról a bizonyos apukáról, aki olyan híres bohóc volt, hogy nemcsak piros haja volt, hanem az orra is krumpliból volt. Mindegy, a nők vörösek voltak. A női lélek kiszámíthatatlan, a hajszín kiszámítható.

Ez volt. Félévenként más haj. S ma? Naponta, vagy akár naponta többször is más fejjel jelenhet meg az imádott hölgy. Hol fekete, hol szőke, hol barna, hol pedig — s ez a leggyakoribb — melírozott. Szegény jó Juhász Gyula, aligha emlékezett volna holtáig Annára, ha annak is a melírozottság lett volna a legfőbb ékessége. Dehát mit csináljunk, ha egyszer változott a világ, fejlődött a technika. Ma már nem szokás versben megemlékezni az imádott hajáról, már csak azért sem, mert frizurát változtatni jóval gyorsabban megy, mint egy verset kinyomtatni.

Hogy mi bajom a parókával? Az égvilágon semmi. Tudom én, hogy nagyon korszerű dolog, s jóllehet 800—1200 forintot is elkérnek egyért, sőt léteznek kétezer forintos szuper-parókák is, tulajdonképpen olcsó dolog. A dolgozó nő ugyanis nem ér rá fodrászhoz menni. Számára az idő pénz. A pénzért viszont lehet műhajzatot kapni. S ha már egyet lehet, lehet többet is. Szegény férj hazamegy, s mindig más asszony fogadja. Mindig ugyanazzal, márminthogy hogy tetszik? Mármint nem ő, hanem a parókája. A parókák épp olyan változatosak, mint a női lélek.

Buta divat, annyi szent. Dehát divatok ellen nem lehet és nem érdemes harcolni. Mert lehet, hogy a paróka praktikus, de ismerjük már annyira az asszonyi praktikát, hogy a praktikum mögött is praktikára gyanakodjunk. Valami nagyon ravasz dologról lehet most szó, ha tízezrével, száz-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 - 6
ÉLETÜNK

Vértesi Péter
1021

VÉRTESI PÉTER: *ILLUSZTRÁCIÓ*

csillaga") azonban végletes s túlcsan elegy
gyöngédség és a kemény leegyszerűsítés. A
csillagnak, a függőség, az alárendeltség és n
ben mégsem egészen igaz a megállapítás: a
torzít. A versben végig érződik ez a felszül
az egészséges és teljes élet követelése remé
férfias szavakon, a hangerőn átüt az esendő
A mérhetetlen vágy, a megkapaszkodás ös
leleplező s József Attila egész költészeténe
sítésnek. Hiszen milyen is az a „költészet n
dába? Miért kell óvakodni tőle? Hogyan l
az irodalomnak elmarasztaló jelzője: „költői", „irodalmi"?

A magyarázatot elsőként talán az idézőjel adja: túlzott költőiségről és irodalmiságról, másképpen fogalmazva: költőieskedésről és irodalmiasságról van szó, az eszközök önállósodásáról és burjánzásáról, valamiféle művészi aránytévesztésről, amely a dolgok és jelenségek külsőségeit ragadja meg és a látványosságra, minden áron a lekerekített, megnyugtató szépségre, harmóniára törekszik. Korunk azonban, mint Herbert Read megjegyzi *A modern festészet* című könyvében, „. . . másfajta erényeket követel: új meglátást a tudat új távlatainak kifejezésére. Nem csupán harmóniát, hanem igazságot, mely – fájdalom – mindenkor töredékes és nem éppen vigasztaló".

Az irodalmiság és költőiség elleni lázadásnak aztán természetesen létezik az a mélyebb rétege is, mely *a művészet és az élet egyesítésére* törekszik, a művészet jelszerűségét próbálja megszüntetni. A XX. századi avantgardizmusban, különösen egyes mozgalmaiban ez a törekvés programmá változott. A művészet úgy akarta kárpótolni magát különféle – kultikus, vallási, pedagógiai stb. – szerepeinek elvesztéséért, hogy az egész élet megváltoztatására, minden dolgok feletti hatalomra – az ember teljes szabadságának kivívására pályázott. Jellemző, hogy az egyik legvégletesebben gondolkodó irányzatnak, a dadaizmusnak a vezéralakja, Tristan Tzara 1950-ben – visszatekintve – így foglalja össze a maga elveit: „Gyűlölöm az irodalmárokat, és soha nem szűnök meg szeretni azt, ami élő, azokat, akik soha nem kérdik jelentés nélküli cselekedeteik miértjét és mikéntjét." Élet és művészet, valóság és álom, az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JAN 27

Vas Népe

Vértesi Péter

1021

Vértesi Péter: Torony és ház

Tech

Miből van a v

Az orvostudomány évtizedes szemlélete a veseköveket három típusra osztotta, ez azonban a mai orvosi gyakorlatban már nem megfelelő. Számos kísérlettel bebizonyították, hogy a vesekő körülbelül húsz féle vegyületből tevődhet össze, ezek közül tíz az olyan vegyület, amely gyakran fordul elő, a tizennégy az olyan kevert típus, amivel a gyakorlatban számolni kell.

A vesekő betegség terén szerzett sok uj ismeret — többek között a kőféleségek oldhatósága — egyre jobban megkívánja a kövek anyagának pontos megismerését, a kőanalizist.

Az utóbbi időben a Semmelweis Orvostudományi Egyetem a Dr. Babics Antal professzor vezetése alatt álló klinikáján Dr. Berényi Mihály tudományos munkatárs kidolgozott egy olyan eljárást, amellyel néhány perc alatt gens, 1—10 mikrogram súl kő, ami ennek a módszern a minta szükséglete, s eze kívül még egy mikoszk szükséges, ami tulajdoképp minden orvosi laboratóriu ban megtalálható.

A klinikusnak — a hely terápia érdekében — két fo tos adatot kell kapnia az an litikustól a spontán ürite vagy műtéttel eltávolított k ről.

— Milyen kristályos vegy letek alkotják a követ, vagy milyen a kémiai összetétel

Hogyan helyezkednek azok a kőben?

Igyindezek az új vesekőan lízissel kimutathatók a k vetkezőképpen:

A követ közönséges mi roszkóp tárgylemezére hely zik és a megvilágító lámp a tárgyasztal síkja fölé em ve ráeső fényben, 50—150-sz res nagyítással megvizsgálj a kő külsejét, majd néhá darabra törve a belső rész

Vértesi Péter.

Dec. hóban Szombathelyen, a Savaria Múzeumban rendezett szlovén-magyar kiállításon alajfestményei szerepeltek.

Bertalan Lajos: Magyar-szlovén közös tárlatok

Vasi Szemle, 1972. ... 2. (2) 235. old.

Vörösi Péter festő

a Vasi tavaszi tárlaton „Emlékek vonulása"-c. műve és grafikai munkái szerepelnek. (emlitve)

Losonci Miklós: Vasi tavaszi tárlat
Vas Népe, 1973. ápr. 29.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

VAS NÉPE
Szombathely

1021 SEP 12

1021

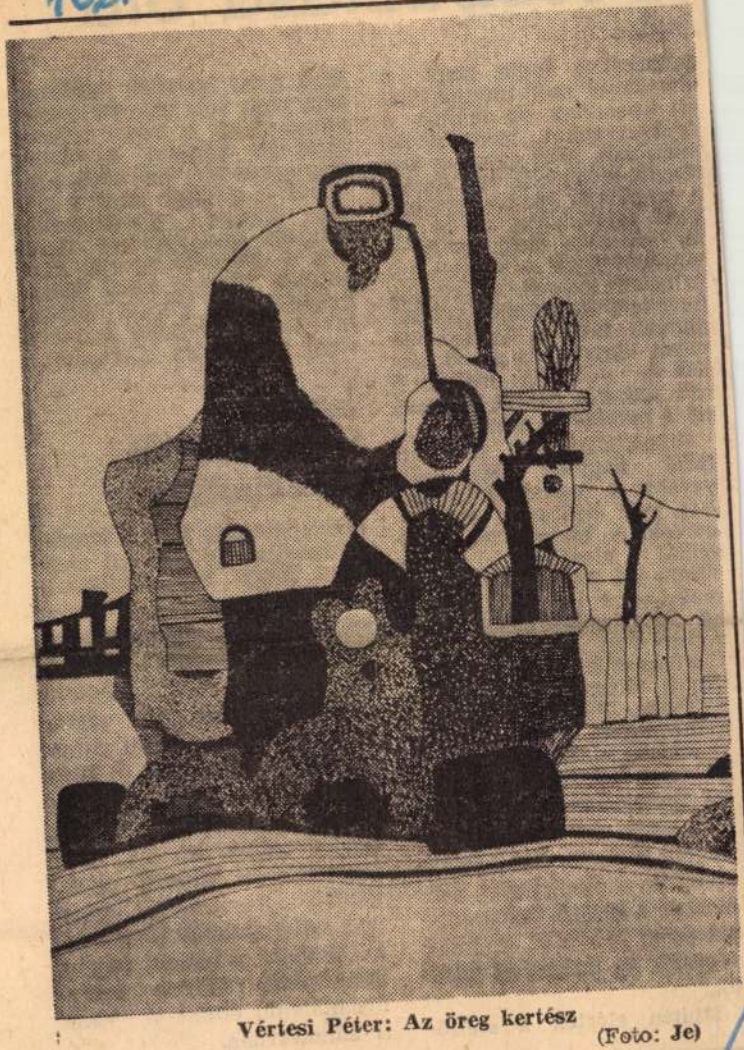

Vértesi Péter: Az öreg kertész (Foto: Je)

8

Vértesi Péter

ka robb

dalmárokat, tudta, hogy a társadalmi rend megdöntéséért harcolnak, de elítélik a gyilkosságokat, terrorcselekményeket. Meg aztán a merénylet színhelyén találkozott a rendkívül gyanúsan viselkedő Matuskával — le is fényképezték őket együtt a fotóriporterek — s több kihallgatott személy is felhívta figyelmét Matuskára, aki azt állította, hogy a kisiklott vonaton utazott, de a sok halott és sebesült mellett ő egy karcolás nélkül bukkant fel a merénylet után.

Schweinitzerék azonban futni hagyták Matuskát, ugyanis a robbantás kapóra jött, volt ürügye a statáriumnak. A biatorbágyi tragédiát Merénylet címen filmre fró Thurzó Gábor így magyarázza az indítékokat: „A kormányzat nehéz helyzetben volt akkoriban. A Creditanstalt bukása a gazdasági világválságnak lett a nyitánya. Nálunk is recsegett-ropogott az egész Horthysta államgépezet... Ebben a helyzetben robbant fel Biatorbágyon a nemzetközi gyors. Az államhatalom nyíltan fasiszta ága kikényszerítette a statáriumot. Felharsant a hallali, kommunistákat ezreit fogták el, és ekkor végezték ki Sallait és Fürstöt."

Miután elérték a szélsőjobb által követelt politikai célt, nem volt már akadálya annak, hogy a valódi tettest bírái elé állítsák. Matuska elég szemtelen volt védelmére azt is előadni, hogy a hites királyi törvényszéki szakértő megállapítása szerint a „Fordító" levelét egy Leipnik Márton nevű kommunista írta. Persze hiába hivatkozott Matuska a statárium igazolására elhangzott

hamis írásszakértői véleményre,

hiába játszotta meg a beszámíthatatlan őrültet azt mesélve, hogy egy titokzatos személy, bizonyos Leó kényszerítette őt a merénylet elkövetésére, halálra ítélték. Az ítéletet nem lehetett azonban végrehajtani rajta, mert egy Ausztriában megkísérelt merényletért őt börtönbűntetésre ítélő osztrák hatóságok csak azzal a feltétellel adták ki, ha nem akasztják fel nálunk sem, miután Ausztriában nem volt halálbüntetés kiszabható. Matuska a háború végéig raboskodott Vácott, aztán nyomtalanul eltűnt az akkori zűrzavarban.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 NOV 4
Vas Népe
Vértesi Péter

1021

Vértesi Péter: Fények a vízen.

A berendezés há
ből áll: egy nagyít
ból, az erre szerelt
rából és a monitor
cm-es képernyőn
szöveget 25-szörö
kinagyítani. Olyanokon akarnak vele segíteni az orvosok, akiknek hályog, recehártya-sorvadás vagy egyéb miatt csökkent a látóképességük. Ha azonban a szem állapotának nagymérvű pusztulása a rossz látás oka, ez a készülék sem segíthet.

őrizhető a gépelt szöveg. A nagyítást a kamera emelésével vagy süllyesztésével lehet szabályozni.

Egy árnyoldala van csak az új készüléknek: ára körülbelül két színes tv-készülék árának felel meg.

gógumi karrierje

Mi rágható benne?

A rágógumi alapanyag kezdettől fogva egy trópusi növénynek, a chicle-fának a kérgéből nyert tejnedv, amelyet szilárd halmazállapotúvá besűrítve juttatnak el a gyárba. A Közép-Amerikában és a Yukatán félszigeten honos, 20—25 m magasra növő és kb 1 m átmérőjű fa közeli rokona a közönséges kaucsukfának. A chicle-fa nedve

hatóanyagokat is „becsempésznek", ha például kisgyermekekkel kell bevetetni rossz ízű gyógyszert, vagy ha gyógyszert lassan és egyenletesen kell bejuttatni a szervezetbe.

Egészségtelen?

Hazánkba későn tört be a rágógumi-fogyasztás, talán azért, mert sokan gusztustalannak tartották az állkapocs

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-746, 340-725

1973 ÁPR 8

Vas Népe

Vértesi Péter

1021

Vértesi Péter: Tükör előtt

A modell erősen szabott, vastagabb fonálból 3-as tűvel köthető. A pontos szabásminta alapján a hátrésszel kezdjük munkánkat. A szegélyrészt egy sima, egy fordítottal kötjük. 8 centi után a színén fordítottan a bal oldalán pedig simán kötjük. Elejét a hátrésszel azonos módon kezdjük és folytatjuk. Az ujjak is azonos módon készülnek.

A zsebeket 38 szemmel kezdjük, 6 szemet mintával, 6 szemet színén fordítottan, baloldalán simán, 14 szemet mintával, 6 szemet színén fordítottan, bal oldalán simán, 6 szemet mintával. 12 centi után 2 és feles tűvel a mintás részeket mintásan folytatjuk tovább, de a szi-

szemmel, ebből egyik szélén 2, másik szélén 3 szem sima és a közbenső 14 szem a mintás rész.

14 szemes minta: *1. sor:* 1 sima x (csillag) 2 szemet fordítottan összekötünk, ráhajtás, 2 szemet simán összekötünk x (csillag) kétszer ismételjük. Végül 1 sima. *2. sor:* aminek látszik, de a ráhajtásokból két szemet kötünk, egy simát és egy fordítottat. E két sort ismételjük.

6. szemes minta: *1. sor:* 1 sima x (csillag) 2 szemet fordítottan összekötünk, ráhajtás, 2 szemet simán összekötünk x (csillag) 1 sima. *2. sor:* aminek látszik, de a ráhajtásokból 2 szemet kötünk 1 sima, 1 fordítottal. E két sort ismételjük.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 2

ÉLETÜNK

Vértesi Péter

WEÖRES SÁNDOR fordításai

1021

VÉRTESI PÉTER: *KAPUK*

az erdőgazdaság éppen az egykori birtokhatáron
fenyőfa buzdítására. Nem számítottak rosszul, de
évről évre a talajelőkészítés, a pótlás és az erdősítés
tak, öt-hat év alatt erdő zöldült a homokon. Aszály
is visszajártak pótolni, ápolni ugyanarra a területre
hettek elölről mindent. Eközben a határjelző feny
máshol, az árok mélyén már meg is jelent az újulat
az árokban?

Szalók csaknem vallásos megrendüléssel gondo
sikerülne megfejtenie... Nem akarta befejezni a gon
Szakmai tekintélyhez, tanulmányutakhoz, pénzhez. M
belga fegyverkollekciót is, amit a vadászati világkiállításon látott. Igen, és mindezekkel a gondolatokkal a francba azonnal, mert álmodozni könnyű is meg jó is, de felébredni belőle nagyon keserves.

Ledőlt az árok oldalába.

Kell, hogy a csodának valami egészen egyszerű magyarázata legyen. Az erdeifenyő csak a nyugati határszélen kel vadon. Egy erdészeti vándorgyűlésen járva maga is látta, mint veri föl öreg fenyőerdők szomszédságában a legelőket az újulat... Az Őrségben magasra felhúzódik a talajvíz, hamar eléri a gyökér, s mire eljön az augusztus, a megerősödött csemete már nem fél a szárazságtól... Ez lenne a magyarázata az öllősi természetes fenyőújulatnak is? Miért ne. Az árokba hullott mag előbb megtalálja a vizet, mint amelyik 60–80 centiméterrel magasabban jut a talajra. Ráadásul a mélyedésben gyakran hetekkel is később olvad el a hó, összegyűlik a csapadék, és az oldal árnyéka a nap nagyobbik felében védi a gyenge növényt a végzetes sugárzástól. – Tehát árok – gondolta Szalók –, s az árkokat ősszel kellene elkészíteni. Ősszel.

Harangoztak valahol, a fák közé leszűrve, kihagyásokkal ért el a zengés.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

életünk

1021

Vértesi Péter

VÉRTESI PÉTER: *JÓSJEL*

útját, méltatná érdemeit. Ezt próbálja
Gimnázium egyik már nyugalmazott
szerű esztétikai elemzéseket, de a kö
dolva, megpróbálja őt emberi közelsé
nak emberi megértésével, érdemeinek
ból ehelyütt – és itt is alaposan leszű
Ebben emberi és költői indulását és
származással, annak társadalmi hátter
első sikereinek nyomon követésével.
valamivel tovább Sümegen való vé
Sümegig elhatárolást a címben.

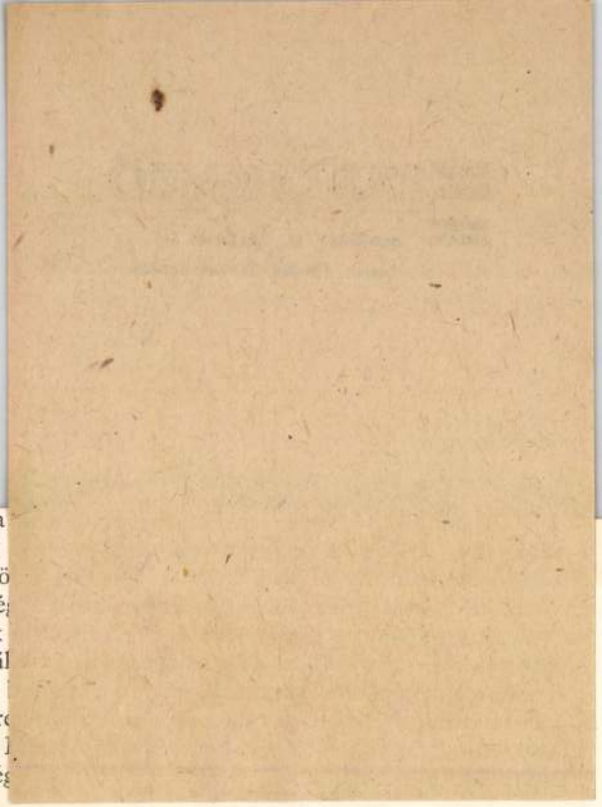

De nem kevésbé érdekesnek és tanulságosnak ígérkezik az életpálya második, Sümeghez kötődő részének közelebbi megvizsgálása. Mert noha költői pályája hanyatlóban van, közéleti szereplése erre az időre esik és országos dolgokkal van összefüggésben; egyoldalúan konzervatívnak kikiáltott magatartása pedig a reformkor előtti és reformkori években nem egy vonatkozásban ítéletünk helyesbítését igényli.

Tanulmányom elkészítésekor figyelemmel voltam a régebbi és újabb Kisfaludy-irodalomra, mégis fő forrásom maga a költő: tehát költői és prózai alkotásai, különösképpen életrajzi értékű művei, így Naplója, önéletrajzi írásai, a „Két szerető szív története" c. regénye, Hattyúdala, továbbá levelezése, értekezései stb.

„MESSZIRŐL JÖN, S MESSZIRE MEGY AZ ÉLET" (Ady)

Elindulásul a származást, s azt a családi, társadalmi környezetet kívánom számba venni, amelybe költőnk nemes családok sarjadékaként beleszületett, s amelynek szellemiségében szemét, szárnyát nyitogatta. Az Ady-tűnődés találóan mutat rá arra a rengeteg, születésből, nevelődésből eredő indítékra, melyek életünket mozgatni készek. Vegyük a származást: A csupán egy ágon való leszármaztatás nem mond sokat, noha a „történelmi családok" eszerint vezetik le családfájukat. A Kisfaludyak is büszkék erre. Sándor az Árpádokig, sőt a honfoglalás koráig vezeti vissza Kisfaludy-őseit. (Ez azonban

Vértesi Péter festőművész

Művei részt vesznek a szombathelyi
művelődési és sporthaz ~~ta~~ galériájá-
ban a „Vasi Műhely" által rendezett
kiállításon

Emlitve: „Elszakadás" és „A lehanyatló"
c. festmény cé

Kulcsár János cikke: „Töprengés a
Műhely körül" cimmel
Vas népe 1978. XI. 19

Vértesi Péter, festő

Kiállít.

Sz. A.: Dunántúli festők tárlata Kaposvárott

4.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 14.

Vértesi Péter

szombathelyi müvész, szerepelt festményeivel a Fiatal Müvészek Studiójának téli kiállitásán az Ernst muzeumban.

D.I. Képzőmüvészet
Vigilia 1972/2 138.old.

Vértesi Péter, festőművész

A megyében élő képzőművészek Tavaszi tárlata Szombathelyen márc. 29.-ig várja az érdeklődőket.-
Vértesi Péter képeit a forma, a kompozíció, a színbontás uralja. Látványos nagy felületek, a kollázstechnika sajátos változata az ő jellegzetes stílusa. Hat olajképe azonban ugyanazon elvont gondolatiság, ugyanazon technika variációja: „Jelenség"-„Látomás"-„Töredék"-„Rétegek"... c. /említve/.

Budai Rózsa: Tavaszi tárlat.
Vas Népe, 1981. márc. 22.

1021

Marosfalvi Antal: Az utolsó szélmolnár (olaj)

Ötletes plakát hívogatja az utca emberét Szombathelyen a Művelődési és Sportház galériájára. Fekete táblán krétával rótt ákombákom tizenegyes, amilyennel gyerekek meg kuglizók szoktak számolni játék közben, adja tudtára a nagyérdemű közönségnek, hogy immár tizenegyedszer lép közösen a nyilvánosság elé a *Vasi Műhely* kis csapata, ezúttal is a nézők jóindulatába ajánlva magát. Van humoruk ezeknek a deresedő fiataloknak, nyugtázzuk jólesően, s nincsenek híjával a szerénységnek sem. Rokonszenves kis együttesnek bizonyult egy évtizeden át a Műhely gárdája, nézzük meg hát most is, mire futotta erejükből az elmúlt esztendő során.

Nézzük. A nevezetes galéria semmivel sem vált meghittebb, barátságosabb otthonává a műalkotásoknak,

Geszler Mária: Cseréptál (kerámia)

mint korábban volt. (Így is toronymagasan felette áll persze a kőszegi vár lidércnyomásos lovagtermének!) Maga a kiállítás sem jobb, sem rosszabb nem lett ettől. Pontosabban: *nem ettől rossz* ... Sokkal inkább attól, hogy a Vasi Műhely a soha el nem érhető teljesség kedvéért annyira „tartalékosan" vonult fel erre a tárlatra, hogy a semmitmondó, lapos sablonmunkák még az igazán jó művek hatását is devalválni látszanak.

Korábban ejtettünk már szót arról, hogy a Vasi Műhely nem teremtett iskolát; mindig is hiányzott ehhez egy avatott mester szüntelen, gondos segítő munkája, hiányoztak az anyagi-tárgyi feltételek. s minden bizonnyal a „társadalmi megrendelés" is. Nincsenek „szombathelyi" festők a szónak abban az értelmében, mint a nagybányaiak, szentendreiek, vagy vásárhelyiek. Jó, ne is erőltessük, de akkor honnan ez a mindenkit egy kebelre ölelő, látványos összetartás? Minél jobban szorítjuk együvé ezt a nagyon ellentmondásos anyagot, annál közelebb a veszély, hogy egy roppanással cserepeire hull ...

Aminek igazán örültünk a tárlaton, az nem igényel túlságosan hosszú felsorolást. Ide tartozik *Vértesi Péter* két elegáns, szép felületekben gazdag olajképe, az *„Elszakadás"*, meg *„A lehanyatló"*. *Simon Iván* olajképei, akvarelljei közül a *„Tengerparti sétá"*-t éreztük a legerősebbnek. *Várnai Valéria* szép jugoszláviai, illetve stájerországi vázlatai mellett *„Nő csíkos kabátban"* című gouache-képével szerzett magának ismét helyet a legjobbak között. *Marosfalvi Antal* lágytónusú, meleg lírával megkomponált olajképei közül a *„Kiűzöttek visszatérése"* fogja meg a nézőt, de emlékezetes marad a múlt iránti, enyhe nosztalgiát az életvidámsággal ötvöző *„Az utolsó szélmolnár"*-ja is.

Tárlatról tárlatra

Töprengés a Műhely körül

Geszler Mária „Cseréptálak egy virágos udvarról" címmel állított ki négy kerámiát a tőle megszokott színvonalon. Bensőséges hangulatot áraszt *Csejthey Klára „Aliska"* című textilmunkája, s rutinosan, jól megfestett kép *Kecskés Miklós „Portré"*-ja is.

Rasperger József ezúttal igen jól tette, hogy *„Rajzok Pilinszky Jánosnak"* című tusrajz-sorozatán versidézeteket helyezett el; ez az egyetlen ugyanis, amely Pilinszkyt eszünkbe juttatja róluk. *Marosits József* diófa- illetve mocsári tölgy kompozícióin felfedezhetünk egy kevés Amerigo Tot-ot, némi Medgyessy Ferencet, s itt-ott egész halványan Marosits Józsefet is. *Molnár István* fejest ugrott a szürrealizmus kellős közepébe, s most a felfedezés gyönyörűségével lubickol benne. Kár, hogy a szóban forgó állóvíz minden turistatérképen megtalálható.

Tarpataki Károly nagyon jól megtanult rajzolni, s van némi humora is. Két tusrajza közül a *„Nincs megállás"* a sikerültebb, bár félő, hogy ezen a vágányon az ő útja sem vezet messzire. Hasonló a véleményünk *Kamper Lajosról* is. *Kamper László* minitextiljei meglehetősen mérsékelt sikerre számíthatnak a textilbiennálék városában, *Biczó Antal* akrilmunkái pedig nem egyebek iskolás kísérleteknél.

Az egész tárlat leggyengébb része a fotóanyag; még *Dallos László* is szokott formáján alul szerepel *„Kiemelt lapok a Balogh Attilával készített albumból I—V-ig"* című, a beavatatlan nézőhöz teljesen idegen nyelven szóló sorozatával. *Liszy János* és *Rosta József* fotóiból még ezt a 3—3 darabot sem lett volna szabad falra tenni.

Várnai Valéria: Nő csíkos kabátban (gouache)

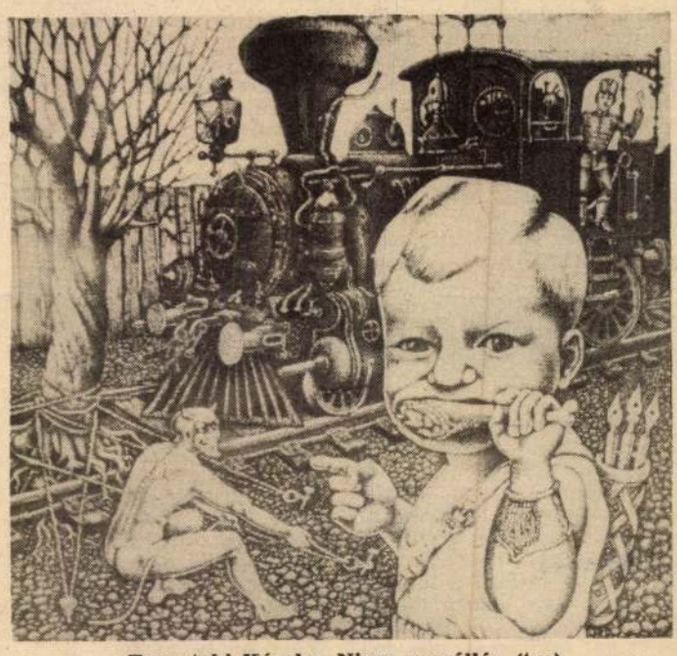

Tarpataki Károly: Nincs megállás (tus)

Maradjunk végül is abban, hogy szép dolog a hagyományok őrzése, de tárlatot csak akkor rendezzünk, ha van miből, nemcsak mennyiség, hanem rang szerint is!

Kulcsár János
Fotó: **Tóth Imre**

AZ OLVASÓK FÓRUMA

Cikkeinkhez szólnak hozzá

A tervet „túlhaladta" az idő

November 4-én a hírek rovatban megírtuk, hogy november 1-től működik a csehimindszenti iskolában a központi fűtés.

Az iskola igazgatója — mint a legilletékesebb — a hírt olvasva, azonnal közölte szerkesztőségünkkel, hogy információnk téves volt, rövid időn belül kilátás sincs a fűtés elindítására.

Munkatársunk a község tanácselnökétől kapta a tájékoztatást.

Mivel az ikervári költségvetési üzem a kivitelező, tőlük érdeklődtünk, miért nem működik a központi fűtés az iskolában. Rozmán János elmondta, hogy az üzem a központi fűtés berendezéseit időben beszerelte, de a fűtésre nem kerülhetett sor, mert az eredetileg tervezett MCU—IV-es olajfűtésű kazánt a Budapesti Szerelvényértékesítő Vállalat nem szállította le, mert már nem gyártják. Helyette a tanács vásárolt ugyan kiszerelésből egy MCU—VIII-as gőzkazánt, de az átalakításra szorul. Tervmódosítást kell készíteni, s a szükséges pótalkatrészek beszerzésére a tanácsot kérték fel. Ha mindez meglesz, akkor talán egy hónap múlva fűthetnek az iskolában, s a 800 ezer forintos befektetésből meleget is élvezhetnek a csehimindszenti gyerekek.

Bővül a cukrászdai hálózat

„Vendéglátás, nyitvatartás" és „Siessen a vendég" címmel munkatársaink Szombathely vendéglátóiparának egyes hiányosságairól írtak.

Mindkét cikre a szombathelyi városi tanács kereskedelmi osztályvezetője válaszolt: A Mátyás pince nyitása óta vasárnap tartja szünnapját. A Gól klub nagyszámú közétkeztetést vállalt, segítve a dolgozók és diákok étkeztetésében jelentkező nehézségek enyhítését. A vasárnapi szünnaphoz ezért járultunk hozzá.

Vitatható az újságíró azon megállapítása, hogy „Szombathelyen egyre inkább arra rendezkednek be, hogy „tömje be állva a vendég..." — amit fogyasztani akar. Tény, hogy jelenleg kevés cukrászda és eszpresszó van a városban, számukat szükséges növelni. November 5-én nyílt a Tolbuhin úton egy cukrászda. Még ebben az évben felújítva megnyitjuk a Keringő eszpresszót. 1979-ben az Anyák boltja helyén is cukrászda nyílik. Viszont az italboltok száma csökkent, megszüntettük a 14-est és az év végén bezár a Soproni borozó is.

LEVELEINKBŐL

Szabó Árpád Ikervár: A „munkás utca" néven ismert Dózsa György utcában lakunk. Egész éven át a Rába menti kavicsot, homokot az utcánkon keresztül szállítják. Nyáron a por miatt nem lehet nyitva tartani a lakások ablakait, esős időben meg a sarat tapossuk a tönkrement úttesten. Mint tanácstag felvetettem: lehetne a Rába túlsó partján utat nyitni, és azon hordani a kavicsot. Így a nagy forgalomtól mentesítenék az amúgy is szűk utcánkat. Arra kaptunk ígéretet, hogy rövidesen portalanítják az utcát. Valóban községünk néhány utcájában volt útjavítás, de a miénket kihagyták. Kérdeztem az utdekagramm. Közel száz hetedikes tanuló van, így hét kilogramm cukor gyűlt össze. Mi lenne, ha az ifjú gyakorló tanár ötletét átvenné az ország többi iskolája is, még rágondolni is rossz, milyen kárt okozna a népgazdaságnak. A cukor alapvető élelmiszerünk, több tonnányit importálunk belőle.

Nem tudom, az ifjú tanárnak meséltek-e szülei arról, hogy valamikor egy kiló cukorért még éjjel is sorba álltunk. Nem hiszem, mert akkor bizonyára mást talált volna ki a gyerekek ügyességének fejlesztésére.

A Szórakoztató Zenészek Szakszervezeti Bizottsága: Idős Horváth Pál, a megye

Válaszolnak az illetékesek

Az oldószer feloldaná

„Nem lehet másképpen...?" címmel jelent meg cikk arról, hogy a Patyolatnál kitisztított ruhadarabokra kapcsológéppel tűzik a megjelölő cédulákat.

Horváth Imre, a vállalat igazgatója a következőket válaszolta: Az egész országban a jelölésre használt ruhadarabokat hagyományosan a jelölendő ruhára varrják. Ennek hátránya a lassúság, amelyet a cikk is elismer. A nagyobb forgalmú üzletekben és szalonokban a hagyományos módszer nem tartható, ezért vállalatunk is az ország többi vállalataihoz hasonlóan, bevezette a jelölésre szolgáló ruhadarabok tűzőgéppel való felerősítését. A felerősítésre szolgáló tűzőgépek importból beszerezhető gépek, amelyekhez a hagyományosnál lényegesen vékonyabb tűzőkapcsok tartoznak, így a kapcsok nem ejtenek nagyobb lyukat a ruhán, mint a varrás során alkalmazott tű. Négy éve dolgozunk ezekkel a gépekkel, félmillió ruhára történt ily módon a jelölőszalag felerősítése, de reklamáció még nem érkezett vállalatunkhoz. A cikkíró által javasolt megoldást nem áll módunkban bevezetni, mert a kitűnően tapadó és mégis gyorsan eltávolítható ragasztószalagok vegytisztítás során az oldószerben leoldódnának, amely a ruhák azonosítását lehetetlenné tenné.

A jövőben olyan ruháknál, ahol ez megoldható, törekszünk a jelölőszalagok olyan felerősítésére, amely során a szalagokat kapcsolnánk össze egymással. Az újságíró észrevételét köszönjük.

Ismét kapható

Budai József kapuvári olvasónk hiányolta, hogy a hegyfalui szanatóriumot ábrázoló képeslapokat hónapok óta hiába keresik az ott ápolt betegek.

A PIÉRT Kereskedelmi Vállalat győri kirendeltség igazgatójának válasza: Egy héttel ezelőtt a hegyfalui boltokba kiszállítottuk a szanatóriumot ábrázoló képeslapokat, így a betegek már vásárolhatják. A további beszerzésre is megtettük az intézkedést, és igyekszünk a jövőben választékosabb készletet biztosítani. Budai József észrevétele teljesen indokolt, mivel szervezési hibák miatt nem lehetett a boltokban hegyfalui képeslapot vásárolni.

Mindenkinek egyformán

Rovatunkban közöltük Szőllősi Károlyné olvasónk panaszát, a szombathelyi Vásárcsarnokban árusított házitej minőségével kapcsolatban.

A TSZKER területi központjának igazgató helyettese közölte, a tejet árusító pavilon vezetőjét figyelmeztették, hogy a tej kimérésének megkezdése előtt a tele kannában levő tejet jól keverje össze. Ezzel elkerülhető, hogy eltérő minőségű tejet kapjanak a vásárlók.

A söntésben árusították

Az élelmiszerbolt szünnapos volt, az italboltot festették, így az utcán árusította az italbolt vezetője a kenyeret — írta egy csempeszkopácsi olvasónk.

A szombathelyi ÁFÉSZ kereskedelmi főosztályától kaptunk választ a panaszra: A csempeszkopácsi élelmiszerboltunk a 44 órás munkahétre való áttérés óta minden második hétfőn szabad nap miatt zárva tart. Azon a hétfőn a kenyeret valóban az italbolt árusította, de nem az utcán, hanem a söntés-helyiségben, papírral letakart asztalon. Az italbolt festését előző héten befejezték, csak a mázolási munka volt hátra.

Vadkár

Bartakovics József rábatótfalui olvasónk panaszolta, hogy a község lakói éjjelente kénytelenek „őrséget" állni kertjeikben, mert az éhes va- zebb védekezni a vadkár ellen, az erdőszegélyek szabdaltsága miatt. Azonban a 30/1970. MÉM. sz. rendelet 28. paragrafusa kimondja

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLETÜNK

1978 61

Vértesi Péter

1021

VÉRTESI PÉTER: TAVASZVÁRÁS

Farkas Ernőné felzokog a lányai között.

— Felelj már, az isten áldjon! Semmi, [illegible] érdeklődő szomszédnak, aki megnyugodva vi[illegible] befelé! — mordul a nőkre. — Vehetek egy [illegible] mondja a vejének halkan. — Majd én elásom [illegible]

A férfi lehajtja a fegyver csövét, kivesz[illegible] folyó fölött vöröslik az ég, a fényben három varjú repül.

— Segítek.

Ketten csinálják a gödröt, Farkas Ernő ás, a veje lapátol. Az öreg megragadja a kutya hátsó lábait, befordítja a gödörbe.

— A szaros életbe! Micsoda marha vagy!

— A Mihókék szukája nemrég kölykezett.

— Tudom.

Hullanak a rögök a dögre.

Farkas Ernő most először néz a vejére:

— És most jobb?

— Nem — mondja a férfi, s hozzáteszi, először, amióta néha itt alszik, ebben a házban: — apám.

A nap felkapaszkodik a gátra, a közeli téglagyárban megszólal a duda.

— Fél öt — mondja Farkas Ernő, s a ház előtt elrobog egy forró téglával rakott teherautó.

A foglár hangtalanul nevet.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLETÜNK

1978

Vértesi Péter

indulattal megtermékenyítse. Sok kis sellő
kelne ki abból előbb-utóbb,
vagy már a parázmálkodás közben mind elégnénk.

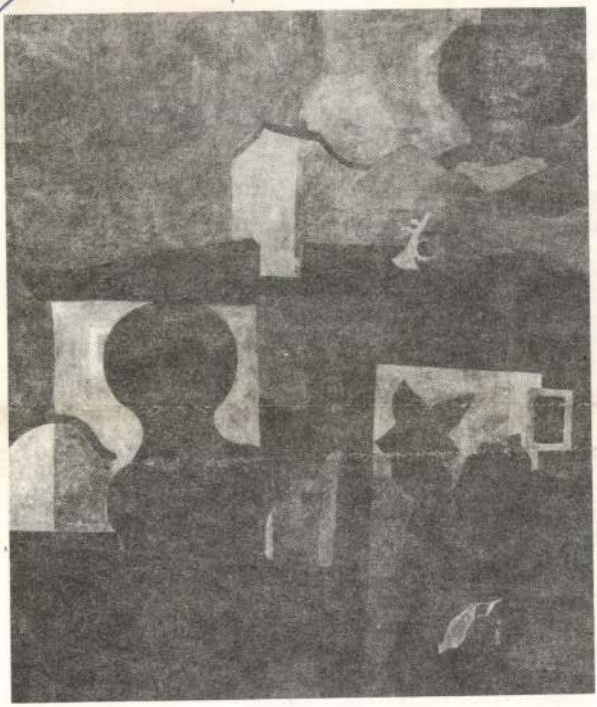

VÉRTESI PÉTER: A JELT-ADÓ

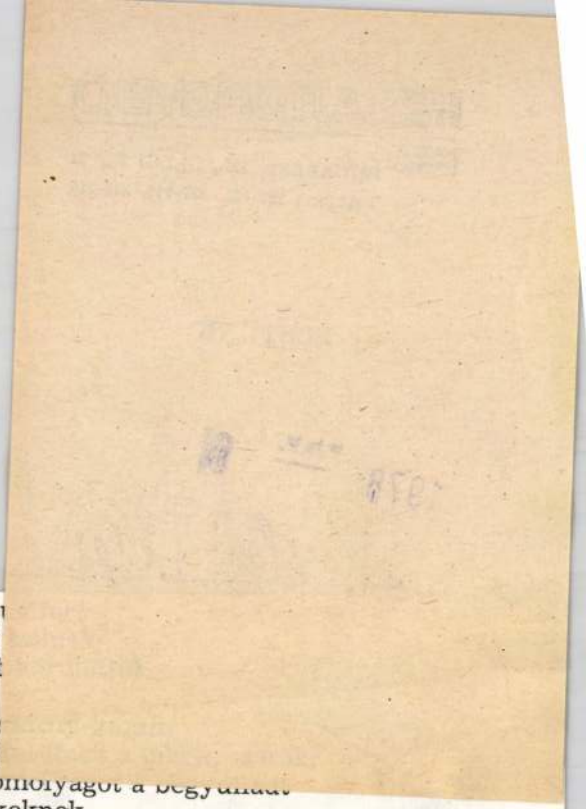

ár te sem L
zaga az égő
szi a légkört

ukasztja a
zsegve elfe
ekete füstgomolyagot a
ngyal-kellékeknek,
öbb gomolyagot is,
dére sül,
vas-színűre,
yságú kenyér-formájúra.

et a fekete-parázs kurgán fölött,
ukacsaiból süvít a forróság.
álkoznék, ha most így fölröpülne,
iákkal teli Föld-komp,
resen . . . !

ledezni kezdenek:
ta, hogyha kihűl, a szél is szétszedi majd!
gja is milyen fekete volt?
Van Dyck-barnát keverünk a kadmiumsárga közé.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLETÜNK

1978 6
Vértesi Péter

messze meg a földhatár.

1021

VÉRTESI PÉTER: ANYASÁG

Szalamiszi éj

Életem egyetlen éje
nem lénynemlakta éje
egyetlen életem
lényekkel népes éje
állandóan valami szalamiszi éj
Themisztoklész fürge hajói
foszforos nyomsávok tündöklete
tengerhűvös éjfél felé
polisz felé
metropolisz felé
Akropolisz felé
Athéné aranyszobra
Glezosz mozdulata
kecses elefántlábakon
előlobogó Parthenon

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLETÜNK

1978 61

Vértesi Péter

1021

VÉRTESI PÉTER: KOLOSTOR-EMLÉK

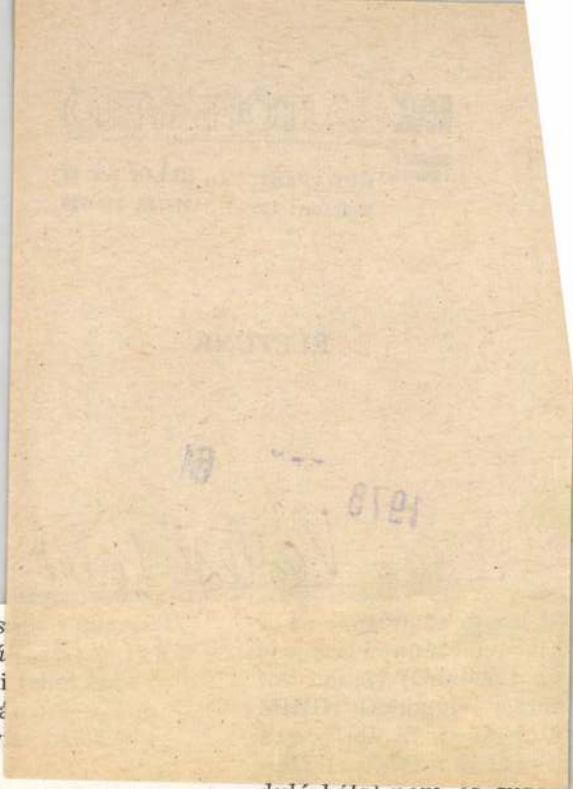

códnak. Las
Dermedten á
... ki ez? Ki
Ebben az órá
(Fiúhoz): Ny
iss te.
Majd apátok.
iért éppen én?
Jó majd anyátok, a gyenge
ndulna.)
egembereli magát): Várj! *(In-*
attint minden villanyt, majd
oz lép. Feszült . . .) Ki az? *(Ap-*

duló hála) nem is tudod
hogy jöttél. Épp a legjo
ban, a legjobb pillanatba
munkat hoztad el. Az éle
tetted meg. Mentőangyal
kánk! *(Csókolja, simo*
minden ráncát külön.)

VÉGE

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLETÜNK

1978 6

Vértesi Péter

1021

VÉRTESI PÉTER: SÉTÁLÓK

Szekeresi kénytelen volt KÖZÉRT-ben n
az utcán, üvegből elfogyasztani. (Hitt a nagy
meg, mint a jegenyék.)

2.

A KÖZÉRT-től nem messze apró park zöldellett, közepén sárgafalú templom. A fák alatt piros padok várakoztak (azokra, akiknek többször is meg kell pihenniük, amíg otthonról elérnek a reggeli misére). Nos, itt, a park ölében fogyasztotta el Szekeresi a napi első pálinkát. Szüksége volt rá; no nem azért, mert részeges ember volt, nem. Azért, mert:

Csendesek, szépek voltak ezek a reggelek. Szekeresi álmosan üldögélt a padon, belső zsebében a pálinkásüveg, előtte EMBEREK sietnek el, ki munkába, ki templomba, egyikük feszes nőci, másikuk botos vénember, amott kutyát sétáltat egy asszonyka (talán férj hiányában tartja az afgánagarat)... Galambok tipegnek, újságos érkezik, részeg férfi tántorog át a parkon, bölcsességeket duruzsolnak a templom kőszentjei és Szekeresi csak ül, figyel, nézelődik. — „Holnapra meggyógyulok" — gondolja.

3.

Minden reggel elhúzott előtte egy furcsa öregasszony: fekete ruhát viselt, bakancsszerű cipőt, a haja őszesfekete, tartása görbe, szeme fiatal, kutató, járása fürge, céltudatos. Megbámulta Szekeresit, ki tudja miért. Talán Szekeresi álmos arca keltette fel a figyelmét, talán másvalami, (lehet, hogy az öregedést érezte meg Szekeresi hallgatag üldögélésében, így aztán félt tőle és tisztelte is, legalábbis ez látszott az arcán).

Aztán egy napon elköltözött a világból Szekeresi édesapja, és Szekeresi a reggelt a kórházi hullaházban töltötte, ahol apja arcát vizsgálgatta (könnyen beengedték, mert ismerte a boncmestert boncsegéd korából, az orvosokat pedig

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLETÜNK

1978 6
Vértesi Péter

— Nem tudom, ki az — vonta meg a vállát. — Csak olyan furcsán néz ki, nem?

1021

VÉRTESI PÉTER: TISZTELET SZENTENDRÉNEK

erőltetett menetben

Eldobva a krizantém
bár melltartók virág
— nyílnak arcom hű
szirmolódok hozzád

1021

VÉRTESI PÉTER: A REMÉNY ÉLEDÉSE

—**Vértesi Péter** festőművész kiállítása pénteken 17 órakor nyílik a szombathelyi Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtárban. Az október 15-ig nyitvatartó tárlat a képzőművészeti világhét alkalmából kerül megrendezésre.

Magyar Nemzet 1983. IX.23.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 JAN 28

DÉLI HÍRLAP

Vértesi Péter, festőművész

1021

A Miskolci Galériában

Vas megyei művészek tárlata

Hét művész Vas megyéből — hirdetik a plakátok *Bartha László, Dóczi László, Hatos csaba, Horváth János, Várnai Valéria* és *Vértesi Péter festőművészek* és *Geszler Mária* keramikusművész pénteken, a Miskolci Galériában megnyílt tárlatát.

A leghivatottabb, a kiállítást rendező *dr. Végvári Lajos* művészettörténész — aki több kiállítónak főiskolai tanára volt — szavait idézzük a jól sikerült katalógus (tervezte *Szakál Edit*) ajánló soraiból: „Ez a kiállítás nem mutatja be az összes ott élő (Vas megyei) művész munkásságát, technikai okokból nem volt mód két jelentős szobrász, Majtényi Károly és Németh Mihály műveinek kiállítására. A miskolci bemutatón szereplő Geszler Mária keramikus-művésznő a nyugat-dunántúli népi fazekassághoz, az Őrség népművészetéhez kapcsolódva alakította ki korszerű művészetét. A megye festőművészei két fő irányzatba sorolhatók. Az egyiket Horváth János képviseli, aki az őrségi táj világát ábrázolja művein. Horváth stílusa a magyar hagyomány továbbfejlesztéséből formálódott. A másik felfogást a Kőszegen élő Bartha László reprezentálja: az ő festészete a Gresham-piktúrából kiindulva, kortárs francia festészet non-figuratív irányával rokon kifejezésmódig érkezett el. A többi, zömmel a fiatalabb korosztályhoz tartozó művész részt vesz az ún. Vasi Műhely nevű csoportosulásban, hogy hasonló felfogású társak között ki-ki megtalálja a maga hangját."

A Vas megyei Tanács és a Miskolci Galéria szervezte tárlatot *Czinzek Miklós*, Szombathely Tanácsának elnöke nyitotta meg. (A hét művész közül öt dolgozik Szombathelyen.) Utána dr. Végvári Lajos mutatta be a

✶ *Ikon-emlék. Vértesi Péter festménye*

művészeket, illetve munkásságukat. A már nem fiatal, de szellemében friss formákkal, színekkel kísérletező Bartha Lászlót, Dóczi Lászlót, akinek drámai mondanivalót közvetítenek barna tónusú festményei; a matt kerámiákban a régi emlékeket újraélesztő Geszler Máriát, Hatos Csabát, aki rajzai közül is bemutat néhányat, az Őrség paraszti világát ábrázoló Horváth Jánost, a szőnyegtervekkel is szereplő, absztrakt formákat kedvelő Várnai Valériát, és az ugyancsak geometrikus formákkal dolgozó, a narancs és kék különböző árnyalatainak egymásra hatásával mély érzelmeket kiváltó Vértesi Pétert.

A hét Vas megyei művész tárlata február 17-ig tekinthető meg a Miskolci Galériában. Kiállításukat miskolci művészek vasi bemutatkozása fogja követni.

Sz—

(Solymos László felvételei)

Ki síléccen, ki nylonzacskón siklott

A tél minden örömét felvonultatta Bánkútra tegnap. Mintha csak tudta volna, hogy a Bánkút Si Klub sikarnevált rendez. Sportolásra alkalmas 40 centis hó volt. Délelőtt hullott is hozzá, hogy egyenletesebbé váljanak a lesiklópályák. Azután pedig kisütött a nap. A napfénytől szikrázó hóban több ezren kerestek felüdülést, felfrissülést. Képeink a sikarneváli egyes pillanatait örökítették meg. Az előző évekhez képest újdonság volt a célbadobás (bal szélső kép). Az indulók maguk gyúrtak öt hógolyót, és ezzel kellett 20 méterről egy méteres körbe találni. Nagy közönségsikere volt ezúttal is a páros lesiklásnak (középső kép). A nem tapadó hó igencsak megnehezítette a hószobrászok dolgát. De tévedés ne essék, a jobb oldali felső képünkön álló alak nem szobor, ő a szobrász. A legnagyobb ötlet kétségkívül a nylonzacskón csúszás volt (alsó kép). A kitalálói között volt a későbbi győztes is, aki szakszerű felvilágosítást adott a lesiklás hogyanjáról. Abból indult ki, hogy a műanyag jobban csúszik, mint a nadrág. Tehát aki végig szorosan odafogta, már nyert ügye volt. (A sikarneváról és a hét vége egyéb sporteseményeiről a 6., 7. oldalon számolunk be.)

Napközi otthon, öregeknek

Még az esztendő első felében átadják rendeltetésének Diósgyőrben, a Bartók Béla utcában az öregek napközi otthonát. A nyugdíjasok által már régóta áhított intézmény létrehozásához a tanács, a III. kerületi hivatal és a Diósgyőri Gépgyár adott és ad sok segítséget. A gépgyáriak például, amellett, hogy 50 000 forint pénztámogatást is ad-

Külügyminiszterek részvételével

Iszlám-konferencia Pakisztánban

Islamabadban tegnap Ziaul Hak tábornok, pakisztáni elnök megnyitotta az iszlám országok külügyminisztereinek első rendkívüli értekezletét.

Mint ismeretes, a hatóra-

tani fejleményekre hivatkozva egyfajta „iszlám egységre" szólított fel.

Agha Sahi, a pakisztáni elnök miniszteri rangú külügyi tanácsadója, akit az iszlám konferencia islamabadi rendkívüli külügyminiszteri ülésének elnökévé választottak, tegnap beszédében — Ziaul Hak államfőhöz hasonlóan — mindenekelőtt az „iszlám szolidaritás" erősítésére szólította föl a résztvevőket. A

Vértesi Péter. festőművész

Hohiap bontják le az idei szombathelyi tavaszi tárlatot. Hazánk felszabadulásának 35. évfordulója tiszteletére pályázatot hirdetett a megyei tanács. A beküldött 85 pályázat közül 52 került a közönség elé.

A tőle megszokott túlstilizált, színvonalon fogalmazza műveit a művész.

„A vörös trombitás jele" c. kép /repr./

Szakály Éva: Az idei tavaszi tárlatról.
Vas Népe, 1980. ápr. 12.

SAJTÓFIGYELŐ
MTI MAGYAR HÍRLAP
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Vértesi Péter

VAS NÉPE
Fejér m.
1984 JUL 17

1021

„Ez a vidék is ihlette..."

Vértesi Péter kiállítása a szigligeti könyvtár galériáján

A múlt év őszén előbb a megyei könyvtár kiállító termében, majd egy „üzemi körúton" ismerkedhetett a szombathelyi közönség Vértesi Péter művészetével. Az országosan is ismert és elismert festő e tárlatokat megnyitóra. A közönség számára *Pete György*, az Életünk főszerkesztője nyitotta meg a tárlatot. Bevezető szavaiban utalt arra, hogy Vértesi Péter képei között öröm lenni, itt Szigligeten különösen, hiszen ez a vidék is ihletője, inspirálója a művésznek. Arról is beszélt, hogy ezeket a képeket nem lehet tisztes távolságból figyelni, újra és újra közel kell hajolnunk hozzájuk, hogy lássuk finomságait, a színek vibrálását, a formák nagyvonalú absztrakcióját. Vértesi képeiről hiányoznak a figurák, az emberi létezés alaphelyzetei vannak rajtuk. Sokat idéz ez a művészet, felhasználja a legjobb hagyományokat, ezektől szép és gazdag, az emberhez közelálló valamennyi alkotás — hallottuk.

A kiállítás megnyitásának pillanatai. Jobboldalt Vértesi Péterné és Pete György.

A sorakozó képek között akadt ismerős (azoknak legalábbis, akik az őszi már említett tárlatvezetéssel egybekötött kiállítást megtekintették), de természetesen szerepelt olyan alkotás is, amelyet Vértesi azóta festett, rajzolt. Ez utóbbit hangsúlyosan mondanám, mert a művész, aki a grafikában ugyancsak egyéni és erős, több lapot szintén bemutat a kiállításon.

(pósfai)
Fotó: **H. P**

felhasználta arra, hogy képei között beszélt az alkotás titkairól, magukról a művekről. E rendhagyó tárlatvezetés újfent sok barátot adott Vértesi Péternek.

A Szombathelyen élő, de szabad idejében nagyon sokat a Balaton partján, Szigligeten tartózkodó festőművész ezúttal a „tópart" közönségével találkozik. A találkozó ugyan képletes, hiszen „csak" a festő alkotásai jutottak el a szigligeti könyvtár galériájára. A művész maga betegsége miatt még a kiállítás megnyitóján sem vehetett részt.

A dühöngő kánikula ellenére nagyon sokan jöttek el szombaton délután a

Érdeklődés, eszmecsere a képek előtt...

SPORT

Várnai Nyár '84

Kuba kimagaslott a mezőnyből

Nyolc napon keresztül Bulgáriára irányult a röplabda-világ figyelme: a Várnai Nyár, 84 nemzetközi női tornán tíz — többségében remekül felkészült — válogatott adott ízelítőt tudásából, vívott késhegyre menő küzdelmeket. A 29 mérkőzés közül jónéhány lázba hozta a közönséget, s akadt olyan

Szombathelyen, az áprilisi Savaria Kupán is óriási csatát hozott a Kuba—Szovjetunió összecsapás. Akkor 3:2-re a szovjetek nyertek, Várnában Kuba egyszer 3:2-re, egyszer 3:1 arányban.

parádés összecsapás is — a sütörtöki első Kuba—Szovetunió találkozó — amely ikár világbajnoki döntőnek s beillett volna.

Kezdetben számos kritika Csehszlovákiának még sokat kell elsajátítania a sportág tudományából.

Eugenio George, a győztes kubai válogatott vezető edzője a jó formaidőzítésnek tulajdonította csapata látványos diadalát:

— Idén eddig hétszer kerültünk szembe a Szovjetunióval, s csak háromszor győztünk — mondta a világ női röplabdasportjának talán legtekintélyesebb szakembere, — sikereink közül azonban kettőt — éppen a legfontosabbakat — itt Vár-

megnyerjük a bolgárok ellen, akkor most kifejezetten elégedett lehetnék, mert ez azt jelentette volna, hogy tartjuk európai harmadik helyünket a Szovjetunió és az NDK mögött — mondta.

— A várakozásnak megfelelően azok a válogatottak — Kuba, a Szovjetunió, az NDK — játszották a főszerepet Várnában, amelyek eredetileg az olimpiára készültek, s egész évben játékban voltak. Mi ezt nem mondhatjuk el magunkról, szinte valamennyi kulcsjáté-

Vértesi Péter

Hütler László: VIII. Pannónia Bunnálé

Művészet, 1982. május

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Vértesi Péter

VAS NÉPE
1983 SEP 24

1021

Vértesi Péter kiállítása

Ritkán lép közönség elé Vértesi Péter, szombathelyi festőművész, de önálló tárlatai mindig meglepetést tartogatnak. Így van ez most is, amikor a megyei könyvtárban láthatók új képei. Letisztult formanyelv és gazdagodó színvilág fogadja a látogatót. A képek hangulata, címe, emlékek, érzelmek asszociációját indítja el a szemlélőben, mert Vértesi Péter zárt világa harmonikus. Kiállítását Csonka György, a megyei tanács elnökhelyettese ajánlotta a közönség figyelmébe. Vértesi Péter hétfőn 4-kor tárlatvezetéssel várja az érdeklődőket. Fotó: K. Z.

pitányság munkatársai megállapították a halál beálltának feltételezhető időpontját —, amely a megtalálást megelőzően 48—72 órával korábban következhetett be, — valamint kideríttették az áldozat személyazonosságát. Kreisz Antalné, 56 éves, Budapest, XVIII. kerület, Nagykörösi út 1. szám alatti lakost — a nyomozás eddigi adatai szerint — lakásán ölték meg egy éles tárggyal, majd kirabolták és saját ZV 82—03-as rendszámú Lada személygépkocsijával szállították 1982. augusztus 13-án Apajpusztára. A vizsgálat során kiderült, hogy a gyilkossággal alaposan gyanúsítható Varga László MÁV alkalmazott, Budapest XVIII. kerület, Hunyadi Já-

társai 1983. r
értesítették r
gáikat, hogy
őrség elfogta
zöttet. Varga
litikai mene
az olasz hat
lyet nem ka
1977-ben alá
olasz kiadatá
alapján a ma
a bűnözők kiadatását. Az Interpol Róma 1983. szeptember 9-én értesítette a magyar hatóságokat, hogy az olasz igazságügyi szervek engedélyezik a két személy kiadását. Így került sor Varga László és Simon István hazahozatalára, akik vizsgálati fogságban várják, hogy magyar bíróság előtt feleljenek tettükért.

libanoni polgárháborúba való amerikai beavatkozást.

★

Az amerikai képviselőház külügyi bizottsága 30 szavazattal 6 ellenében jóváhagyta azt a megállapodást, amelynek értelmében Reagan elnök további másfél évig a kongresszus külön jóváhagyása nélkül Libanonban tarthatja az amerikai fegyveres erőket.

Veress Péter

Megnyitó az V. Dunántúli Találkozóra

Miskolc 1985 IX

MIK

Vértesi Péter

Kiállitási kritika

Vas népe 1968 ápr.14.

MDK

Vértes Péter

Kiállitási hir

Zalai Hirlap 1967 okt.3.

Vértesi Nándor
keramikus

M.D.K.

Részt vett a tárlaton.

Mohácsi László: Mai magyar kerámia.
Művészet, 1967. október – 39 lap.

Vértesi Péter

MDK

"Kapu alatt" /előtt?/ / A szerző kérdése/
"Önarckép"

szerepelt a kiállitáson.

Oelmacher Anna: Még nem kovácsolódott ki a genius loci. A vasi képzőművészek kiállitásáról
Vas Megye: 1982. dec. 2. 4. lap.

Veiter Péter
grafikus

MTA

Alföldi emberpár

Élet és Irodalom, 1966. November 19 - 2 lap.

Vértesi Péter
grafikus

M.D.V.

Tánc

Élet és Irodalom, 1967. jan. 7 - 5 lap

Veress Péter
festő

Festményeit és grafikai munkáit
mutatták be a magyar és jugoszláv
művészek közös kiállításán.

Heitler László: Kaliforniai és Vas megyei.....
Művészet, 1971.január - 22.lap

Vértesi Péter

A Vasi Fiatal Képzőművészek Csoportjának Vezetője

Farkas Imre i Táslatok-
művészek

Vas Népe 1971 I. 28

Vértesi Péter

Kerejed az alábbi táslaton

Kulcsár János: Három fiatal művész az Ifjúság Házában

Vasas 1970 XII. 25

Vértesi Péter festő

Kiállítása volt a szombathelyi
Savaria Múzeumban

Művészet 1969 dec.

Vértesi Péter, festőművész

Szokolszky Miklós festő-grafikusművész 1942-ben született Szombathelyen. Három egyéni kiállítása mellett rendszeresen állított ki 1965 óta, elsősorban Vas megyében, de Jugoszláviában, Bulgáriában is. Többszörös díjnyertes olyanok társaságában, mint Bartha László, Horváth János, Geszler Mária, Mészáros József, Vértesi Péter.

Szabó Ernő: Egy monológ három Szent György ürügyén in memóriám Szokolszky Miklós.
Vasi Szemle, 1983. 4. 612-613-old.

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068, 337-748, 350-725

Vértesi Péter

VAS NÉPE

1970 NOV 29

— **A MAI SZÁMUNKBÓL** a Vasi utakon, valamint a Család és otthon című rovatunk anyagtorlódás miatt kimarad.

— **A KÖZÉPKOR KÉPZŐMŰVÉSZETÉRŐL** hallhatnak előadást hétfőn este 7 órai kezdettel Szombathelyen az Ifjúság Házában a zene és képzőművészeti szabadegyetem fiatal hallgatói. Előadó: Vértesi Péter festőművész.

— **ÚJ SZOLGÁLTATÓ HÁZAT** [illegible]

figyelem !

1971. február 1-én

életünk

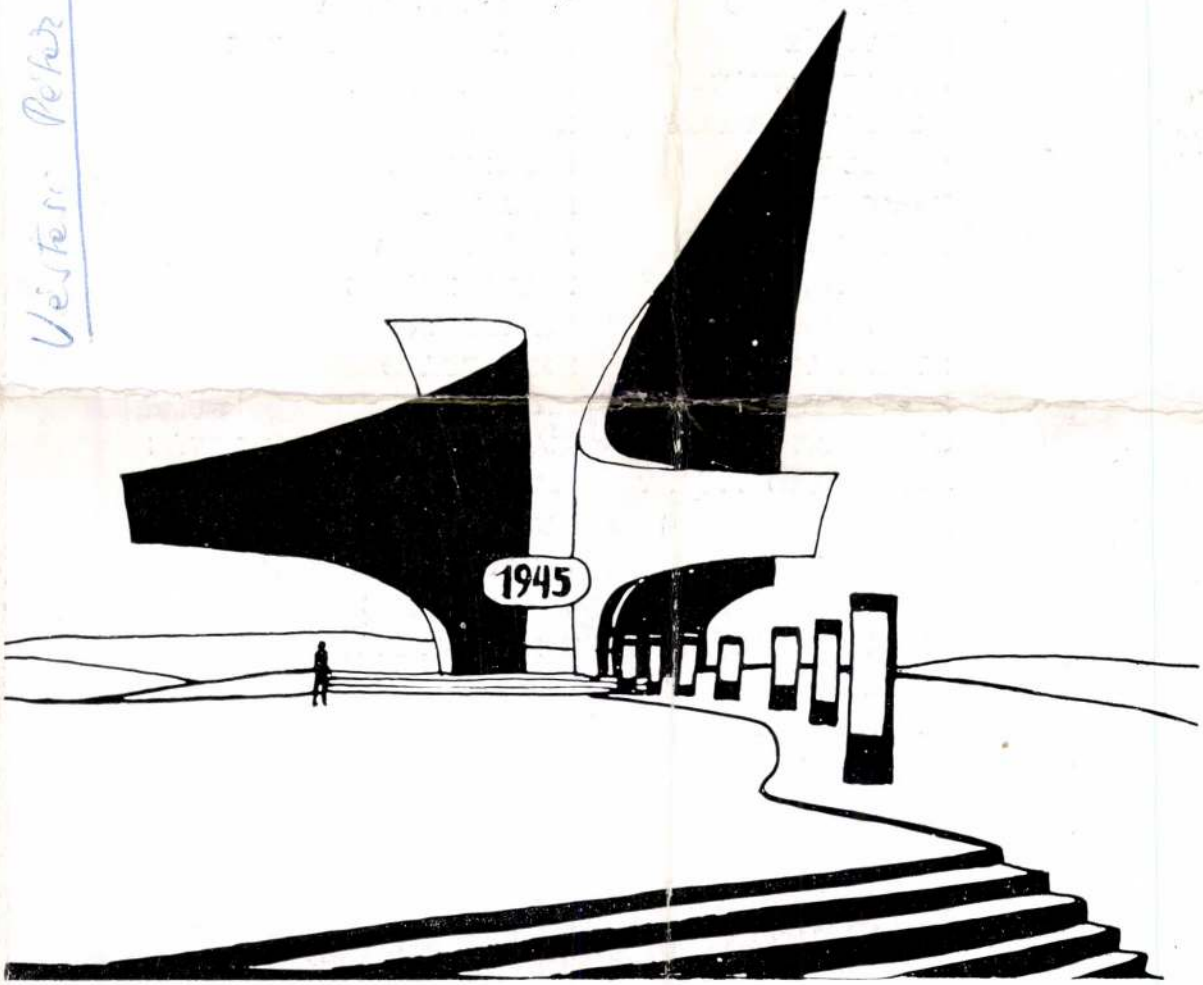

IRODALMI,
MŰVÉSZETI
ÉS KRITIKAI
FOLYÓIRAT

19
71 | 2

E számunk szerzői:

BANKOVITS IBOLYA
BRATKA LÁSZLÓ
CSABA IMRE
CS. NAGY ISTVÁN
CZ. JÓNÁS ERZSÉBET
CZÓBEL BÉLA
DALLOS LÁSZLÓ
DÉNES ZSÓFIA
DÉVÉNYI IVÁN
DIVÓS LÁSZLÓ
DUDÁS KÁLMÁN
FARKAS IMRE
GALAMBOSI LÁSZLÓ
GYÖRÖK LEÓ GYÖRGY
HAJNAL GÁBOR
HEITLER LÁSZLÓ
KONC JÓZSEF
KUSTÁR ZSUZSA
LÁZÁR TIBOR
LOSONCI MIKLÓS
MARAFKÓ LÁSZLÓ
MARKOVITS ILONA
MOHÁCSI REGŐS FERENC
MORVAY GYULA
NÉMETH JÁNOS
OROSZ JÁNOS
PAKU IMRE
POGÁNY GÉZA
PÓSFAI H. JÁNOS
SIMON IVÁN
SIMON ZOÁRD
SIMONYI IMRE
SZAPLONCZAY LEGEZA ISTVÁN
SZOKOLY TAMÁS
TAKÁCS IMRE
VASVÁRI ISTVÁN
VÉRTESI PÉTER
WINKELBAUER PÁL
Z. SZABÓ LÁSZLÓ

2001. 11. 08.

A Szombathelyi Képtár tisztelettel meghívja Önt
a

VASI SZALON

kiállításának megnyitására

2001. november 8-án, csütörtökön 17 órakor

A kiállítást megnyitja:
MARKÓ PÉTER
a Vas Megyei Közgyűlés elnöke

Közreműködik a
VERNISSAGE

Támogatók: Vas Megyei Közgyűlés elnöke
Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Nemzeti Kulturális Alapprogram
PIANHO-97 Kft. Hangszerbolt

2001. 12. 02.

VÉRTESI Péter

Bakucz András | Balogh István Péter | Bartek Péter Pál | Benkő László | Biczó Antal | Bodor Miklós | Csonka Ernő | Dóczi László | Döbröntei Zoltán | Enyedi Zsuzsanna | Foky Éva | Garas Kálmán | Geszler Mária | Gyarmati András | Gyécsek József | Hatos Csaba | Horváth János | Kamper Lajos | Kamper László | Káldy Lajos | Kiss Kovács Emő | Kocsis Zsolt | Kodolányi László | Kondor János | Krieg Ferenc | Lesenyei Márta | Lobler Ferenc | Marosfalvi Antal | Marosits József | Marton Katalin | Masszi Ferenc | Mészáros Szabolcs | Miczky Stella | Nagy Csaba | Nagy Imre | Németh János | Németh József | Oroszy Csaba | Polgár Csaba | Rasperger Dávid | Rasperger József | Rákos József | Sebők Éva | Simon János | Sodics László | Solymosi-Thurzó Vera | Soós Nóra | Stekovics Gáspár | Sütő Éva | Sütő Éva és Tóth Emőke | Szabó Gábor | Szilárdi Béla | Szily Géza | Torjay Valter | Tornay Endre András | Tóth Csaba | V.Tóth László | Vadvári Katalin | Varga Bernadett | Várnai Valéria | Vértesi Péter | Vörös Ferenc | W.Horváth László

Vértesi Péter

MŰHELY

Vasi Honismeret – Helytört. Kál. 2004/1

SALAMON NÁNDOR

„REND, MÍVESSÉG, GONDOLATI SOKRÉTŰSÉG"

– VÉRTESI PÉTER PÁLYARAJZA, A 65. ÉV ÜRÜGYÉN –

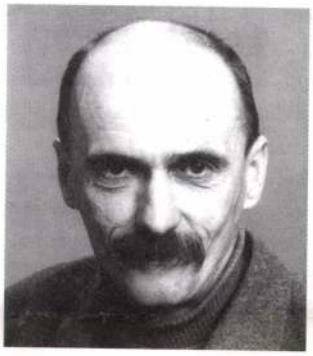

Szikár adat koppan emlékeztetőül az idő perselyében: Vértesi Péter 65 éves! A Szombathelyi Képtár, amelynek sokáig stúdiumvezető-muzeológusa volt, az évfordulót felhasználva, műveiből eddigi munkásságát áttekintő kiállítást rendezett a főhajtás szándékával. A mintegy félszáz képet szemlélődésre kínáló bemutató a teljesség igénye nélkül, alkalmat teremtett a nagyon esedékes, részletesebb pályarajz felvázolására, az életmű eredményeinek, értékeinek mérlegelésére. A tárlat amúgy egy hagyomány szakadozott szálát ragadta fel, kötötte össze, amely mentén a vasi művészek jubileumaira emlékezett az intézmény, a művészeti élet és a közönség. A sort egykoron Majthényi Károly nyitotta s követték egyenetlen ritmusban Scholz Erik, Horváth János, Marosfalvi Antal, Bartha László, Csonka Ernő egymástól elütő emberi-művészi sorsváltozatokat bemutató, különböző méretű „gyűjteményesei".

Vértesi Péter, mint a múlt század szombathelyi művészeti közéletének meghatározó egyénisége, régen kiérdemelte az intézmény „falait". Hogy miért csak most? Etikai okból – mint intézményi munkatárs! – zárkózott el az időnként megismételt felkérés teljesítésétől.

A „meghatározó egyéniség" különben magyarázatra szorul, bár tárgyiasult bizonyítékaival nem régen, a „Szentendre Szombathelyen" című, a Művészetek Házában 2003. július 11. és augusztus 8. között megrendezett közös kiállításon szembesülhettünk. Állításunk megtámasztására érveket az említett kor, a 20. század megíratlan szombathelyi művészettörténetéből szálazhatunk ki. Anélkül, hogy mélyreható elemzésbe bocsátkoznánk, elmondhatjuk, hogy a helyben élő, dolgozó neves művészek – tehetségük, szorgalmuk, erőfeszítéseik ellenére –, nem tudták helyi sajátságokat plasztikusan kifejező, egységes irány felé szerveződő hagyomány alapjait lerakni. Az okokat úgy

negyed százada Kulcsár János, az avatott mester, az anyagi-tárgyi feltételek és a társadalmi megrendelés hiányával magyarázta.[1] Iskolázott, jól felkészült festőket ugyan említhetünk – első sorban Burány Nándorra, Radnóti Kovács Árpádra, Jaksa Istvánra gondolunk –, akik alkotómunkájuk mellett kitűnő tehetségápolást végeztek. Ismert, hogy a magyar művészetet gazdagító festők, szobrászok, iparművészek sora kelt szárnyra szabadiskoláikból, szakköreikből. Nagyobb hányaduk főiskolai tanulmányait bevégezve, szétszóródott országba-világba, de a szülőföldre visszatérők szemlélete, munkássága sem okozott áttörést. Kimutatható, arcélt alakító hatást Vértesi Péter hazatéréséig senki nem tudott kifejteni. Érvényes ez – eltérő okból – a más vidékről ide települt, vagy ideig-óráig itt tevékenykedő mesterekre is.

Megkerülhetetlen tény, hogy a frissen diplomázott festő nemcsak közvetítője volt az akkor csak megtűrt európai iskolás szellemnek, egyúttal a katalizátor szerepét is felvállalta az újabb irányzatok elterjesztésében. A tradicionális művészetfelfogást meghaladó, elvontabb, szerkezetesebb képépítés eszméjének terjesztéséhez társakat és útkeresőket, meg szervezeti formát is talált. A Vasi Műhely hosszú ideig őrizte életképességét,[2] igencsak formát szabott a helyi művészetnek s hatása mai napig felismerhető az elhunyt Simon Iván és a jelenleg is aktív Marosfalvi Antal, Biczó Antal és mások munkáin, akik körében sokáig a „primus inter pares" szerepét töltötte be.[3] Ez akkor is igaz, ha tudjuk, látjuk, elfogadjuk az ettől eltérő szemléletű, más művészi eszményeket, kifejezési módokat követő irányok – hagyományos természetelvű és még újabb utakat választók – helyben kiteljesedő munkásságát. Aláhúzva egyúttal, hogy az eltérés formai s még véletlenül sem tekintjük minőséget meghatározó, eldöntő tanúsítványnak.

Vértesi Péter akár tősgyökeres szombathelyinek is tekinthető, hiszen innét indult a főiskolára s visszatérve, itt alapított családot, teremtett otthont, épített életművet. Nem tett nagy utazásokat, jórészt beérte a szigligeti élményszerzés lehetőségével, néhány művésztelepi „kimozdulással". Nem tolongott a kiállítóhelyeken sem, hogy képeit befogadják. Vitte, ha hívták! Tucatnyinál alig több önálló tárlata nyílt s a befogadó városok körének átmérője – az egyetlen fővárosit leszámítva! – sem nyújtózik a régió határain túlra. Mindez arra utal, hogy – bár műveivel mindig magasabbra, a tökéletesség felé tört –, világformáló vágyainak terét a maga tudott lehetőségeihez igazította, ha nem is adta föl a nagyobb ismertség esélyét: *„Él egy igény bennem, hogy kilépjek a megyei keretek közül".*[4]

Pályája azonban távolabbról indult. A Zselic nyúlványai között megbúvó, erdős, tavas, patakos, rétes határú Bárdudvardnokon írták be az anyakönyvbe, de valójában a parkban ma is álló lipótfai kastélyban született 1938. november 8-án. Anyai nagyapja neves földbirtokos volt. Mezőgazdasági akadémiát végzett apja nyugtalan természetű, gazdálkodással próbálkozó ember. Földbérlőként ismerték Szombathelyen, ahová 1941-ben költözött családjával. A helyi mezőgazdasági kamarában, később a kisgazda pártban töltött be tisztséget.

Titokzatos beavatás
(papír, tus, 260x210 mm, 1970)

Végleges otthonuk a Thököly utca 16-ban volt, kertjük a mai Isis-szentélyre nyílott s e ténynek sorsában, később művészetében is szerep jutott. A városi életforma sem tudott elfedni emlékeiben a somogyi táj természetes közegében, a nagyszülői házban – ahová még évekig visszajárt! – szerzett élményeket. A gyermekkor gondtalanságát a háborús évek, később komoly betegsége zavarta meg. Elemi osztályait a Püspöki, majd a Zrínyi iskolában végezte, de megfordult a romos város másutt elhelyezett osztálytermeiben is. A Nagy Lajos Gimnáziumban érettségizett. A középiskolás évek alatt ismerkedett meg Szentléleky Tihamér régész múzeum-igazgatóval, aki a „kertek alatt-között" kezdte meg a római szentély feltárását. A kutatóárok kibontakozó titkai, a kövek, tárgyak, töredékek változatos formái megragadták érdeklődését, képzeletét. Bár ekkor már komolyan rajzolt, tudós „barátja" látta munkáit, tanácsait fűzte melléjük, mégis megfordult fejében a régészet felé orientáló gondolat. Ezen nincs miért csodálkozni, mert a „tehetség parazsa" sokáig „hamu alatt" rejtőzött s nem szikraként pattant nagy hírtelen felszínre. Az előzmények alig sejtettek többet, mint az a hasonló korú gyerekekre jellemző. Sőt, a rajzolás alig sorolódott kedvenc foglalatosságai közé. A „katarzis" a balatonfüredi szanatóriumban érte, ahová rejtélyes eredetű szívizomgyulladással került. Ott keltette föl érdeklődését

egy festegető betegtárs, aki megismertette az olajfestés kunsztjaival. A betegséget sok év után sikerült legyűrnie, ám a festés mágiája életreszólóan megigézte. Radnóti Kovács Árpád szakkörében már a művészet alapjaival ismerkedett. Nagyobb hatással volt rá Mészáros József, aki a tájfestészetbe avatta be. Innét már csaknem egyenes út vezetett a diplomaszerzésig. Két évet (1961–1962) töltött a Képzőművészeti Főiskola esti tanfolyamán, 1963–1967 között pedig a nappali tagozat hallgatója volt. Fónyi Géza tanszékén „csak a mesterrel" nem talált összhangot. Átváltott Ék Sándor grafikai osztályára, ahol Rozanits Tibor és Raszler Károly irányításával a rézkarc, fametszet és más technikák mesterfogásait sajátította el. Mesterei között tartja számon Kmetty János és Barcsay Jenőt is.

A diploma birtokosaként hazatért a megyeszékhelyre. Egzisztenciáját megalapozandó, rajtanári állást vállalt a Savaria Gimnáziumban, később más intézményekben s egy ideig a tanárképző főiskolán is tanított. Párhuzamosan pedig hozzálátott művészi elképzelései megvalósításához. Az alkotómunka mellett jutott energiájából a közösségszervezésre. Mint egyetlen frissen akadémiát végzett művész, vonzerőt gyakorolt az akkor fiatalabb, zömében elszigetelten dolgozó helyi amatőr művészekre. *„A műhelyszerű közös munkálkodásnak lényegében együtt voltak az eszmei, szellemi, személyi és tárgyi feltételei"*.[5] Az Ifjúsági Házban – Babos Sándor védernyője alatt – megalakult képzőművész csoport vezetőjévé választotta 1968-ban. Nyáron pedig többedmagával részt vett a győri művésztelep alapító táborozásán. Csakhamar kiállítóként is letette névjegyét s a helyi kulturális újságírók – Bertalan Lajos, Kulcsár János, Farkas Imre – rögtön felfigyeltek az általa közvetített „új hangra". Alig esztendő múltán már nemzetközi tárlaton szerepelt. Művei *„egy mélyen gondolkodó, problémalátó fiatal festőművész törekvéseire"*[6] szolgáltak bizonyítékul. A következő évi tavaszi tárlaton szereplő „Üzem" című olajképe elismerő szókat kapott a kritikustól, de figyelmeztetés kíséretében: *„Reméljük, hogy a dekoratív iránti erős hajlama nem fogja a későbbiek során Vértesit tévútra vinni"*.[7] A díjosztó zsűri az előrevivő jeleket értékelte s második díjjal nyugtázta ígéretes jelentkezését.

Növekvő figyelem és Szentléleky Tihamér erkölcsi támogatása segítette ahhoz, hogy 1969 októberében megrendezhette első önálló bemutatkozását a Savaria Múzeumban. A kritikusi fogadtatás vegyes hangú, de a gyanakvást legyűrte „a rokonszenvesen korszerű megfogalmazás", mintegy negyedszáz festmény, rézkarc „meglepő egysége". Stílusát a konstruktivizmus keretei közé sorolta, az ígéretes tehetség útkereső vívódásával magyarázza a vélhető „két Vértesi" jelenlétét a művekben. Felmentés – *„nem azt várjuk, hogy [...] új irányzatot teremtsen"* – és jó tanács – *„talán az élményvilág szorulna leginkább gazdagításra"* és *„kevesebb csendéletet, több figurális kompozíciót, határozottabb közéletiséget várunk tőle"* –, bőven akadt a méltató sorok között.[8]

Az első kiállítást évekig nem követte újabb, az idő távolából úgy látszik, mintha a „közéletiség" ragadta volna el bárkáját. A Vasi Fiatal Képzőművészek Csoportja teljes erővel tevékenykedett Vértesi vezetésével. Kevés idő múltán már harmadik kiállításukkal jelentkeztek a „Sportpalotában". Igaz, a *„csendes életöröm, derűs bizakodás"*[9] nem váltott ki hasonló érzéseket az újságíróban, de a

A kép
(karton, papír, tempera, 70x100 cm, 1987)

„vezető" öt olajfestménye, tíz rajza azt jelezte, a műteremben (is) termékeny munkát végez. A Mesevilág című képét a gyermekkor iránti nosztalgia példájaként elemezte. E forráshoz egész pályafutása alatt rendszeresen vissza-visszatért.

A „fiatalok" fellépése ekkor már a fővárosban is figyelmet keltett. Fábián László képes beszámolója rokonszenvvel mutatta be a „lazább társulás" törekvéseit és eredményeit. A két Vértesi-reprodukció (Táj és figura ill. Ballada) mellé fűzött kommentár szerint *„elsősorban a főiskolai mesterektől való szabadulás jelenti a problémát. Úgy véljük [...] Vajda Lajosra emlékeztető grafikái jelzik az utat, amely paradox módon egyéni világához elvezetheti"*[10]. A közölt rajz nemcsak a kötődést, az eltávolodást ugyancsak szemléltette: Vértesi egy más dimenzióban, a Balaton táji valóságában, tektonikus formavilágában gondolkodott s alkotta meg jelképeit akkor s később is. Az 1970-es évekbe forduló idő az alkotás mellett új feladatot is hozott a festő számára. Az 1968-ban kéthavi megjelenésre váltó Életünk főszerkesztője, Kulcsár János meghívta a képzőművészeti rovat élére, s ezzel emelkedettebb korszaka következett a folyóiratnak. Vértesi jó érzékkel, tájékozottságát, kapcsolatteremtő képességét kiaknázva, országos kitekintésűvé alakította a rovatot. Fokozatosan kibővítette a tanulmányszerzők, kritikusok körét. Neves szerzők jelentkeztek, másokat sikerült megnyernie. Egyebek mellett az egy ideig szilenciumra fogott tudós műgyűjtő Dévényi Iván és Bodri Ferenc, a roppant termékeny Losonci Miklós, a megfontoltan bíráló Heitler László, a műtörténész Végvári Lajos,

Pogány Gábor, a helyiek közül Bertalan Lajos, Szilágyi István neve fordult elő a modern művészet propagálását vállaló írások alatt. A nyitottság nemcsak a szerzők körét, dolgozataik témaválasztását is jellemezte. Íme, néhány név mutatóba a merítés mélységének bizonyítására: Martyn Ferenc, Illés Árpád, Ország Lili, Korniss Dezső, Kokas Ignác, Bartha László, Kondor Béla, Egry József méltatását találjuk a lapszámokban. Persze, a szűkebb pátria, a régió sem szorult háttérbe. Giczy János, Dohnál Tibor, Schrammel Imre művészetét taglaló kritikák vagy a Derkovits Múzeum, a Kolozsváry-gyűjtemény ismertetése jelezte a „helyi értékek" hozzáigazítását az egyetemeshez.

Bálint Endre külön fejezet a lap történetében és Vértesi festészete szemszögéből. Az „éppen nem kedvelt festőművészről" Bodri Ferenc villantott fel „pillanatképet"[11] ami előbb elmarasztalást, majd meg elismerést váltott ki a „felsőbb illetékesekből", ám meghozta a két alkotó barátságát. A levelezés, a zsennyei Alkotóházban együtt töltött hetek érzékenyen befolyásolták Vértesi szemléletét s felerősítették munkáiban a társakra is átsugárzott „európai iskola"-hatást. Nem véletlen hát a „mesterem" hivatkozás s a művekben növekvő elvonatkoztatás-igény. A figyelő kritikus azonnal jelezte a módosulást: „... *képein az absztrakció mögött megfogható valóságot és humánus tartalmakat érzünk*"[12] – írta egy szlovén-vasi tárlaton bemutatott műveiről Bertalan Lajos. Véleménye egyúttal kétségtelenné tette, hogy festőnk nem az öncélú nonfiguratívitást követi, szüksége van a témára, a közvetlen élményre s formáit, képi nyelvezetét, színvilágát nem spekulatív úton, hanem a látvány átalakításával hozza létre. Ragaszkodik a megszervezett rendhez, mert tudjavallja: „*Minden, ami a művészet témája, tárgya, anyaga, tartalma lehet, beletartozik valamilyen [...] rendszerbe*".[13] A lapszerkesztés négy esztendeje alatt csak csoportos és kollektív tárlatokon szerepelt, de festészete egyre erőteljesebben mutatta sajátos jegyeit. Simon Iván, Rasperger József társaként mutatkozva keveset állított ki, de „*a legérettebb, legkiforrottabb*".[14] A Csoporttal Budapesten jelentkezett, a negyedik tárlatukon pedig egyértelműen sikeres: övé a KISZ KB díja! Kulcsár János elégedetten nyugtázta, hogy túllépett a stúdiumokon, „*utolsó nagy művészi példatárának, a szentendrei iskolának a hatását is szerencsésen kiheverte, magába olvasztotta mindazt, amit érdemes [...], kész művész s minden munkája komoly élmény*".[15] Kiemelkedőnek a Menekülők és Vízparton című olajait és „gondolatgazdag tusrajzait" ítélte.

Egy újabb tavaszi tárlaton friss motívum jelent meg festményén: Népi játékok című munkája nemcsak a folklórt avatta témái közé, hanem „*rendkívül kulturáltan megfestett*"[16] kép, ami előhaladását jelezte a mesterség technikájának elsajátításában. Az első műterem-beszélgetés alkalmával mondta: „*a népballadai, eposzi fogantatású rajzi-színi világot érzem a magaménak*".[17] Sellő című kompozícióján e hatás direktben jelentkezett: életfát, tulipánt, galambot, lebegő figurát komponált egybe mértéktartóan, jó felkészültséget mutató erővel. A régészet, a régi építészet, a különféle mitológiák eszmevilága, a maradandó anyag megjelenési formái ugyancsak szerves alkotóelemei festészetének.

Kiszakadás
(farost, olaj, 60x90 cm, 1980)

A következő esztendők eseményekben gazdag szakaszát jelentették pályájának. A Csoport életében a változás jelei mutatkoztak, amelyek végül a Vasi Műhely megalakulásához vezettek. Az ötödik közös tárlat legszebb, legragyogóbb anyagát ő mutatta be. Hat festménye között ott volt a tematikai gyarapodás újabb „képviselője": „István" című kompozícióján államalapító nagy királyunk jelenik meg feleségével, Gizellával, *„szerencsés módon egyesítve a kor hangulatát, napjaink történelemszemléletét s a történelmi tablók dekorativitásra való törekvését"*.[18] A győri házak ugyancsak látótere nyitását dokumentálta. A Rába parti város művésztelepén főként szemlélődésre, motívumgyűjtésre fordította az időt, mert munkamódszere változatlanul a műtermi munkára, a szabad asszociációkra épült. Az éves kiállításon Petőfi illusztrációját, biztos rajztudást tanúsító tusrajzát láthattuk. A vasi művészekkel a Győri Műcsarnokban vendégeskedett. Triptichon és Távozó című képeiről állapította meg az ismertetés: *„... az egymást metsző, egymásba kapcsolódó formákat állhatatos gondossággal festi meg. Színvilága drámai erőt sugároz. Kitűnően alkalmazza az ikonszerkesztés szabályait, a felületek osztásában, tagolásában rendkívül következetesen jár el."*[19] Továbbra is együtt állított ki a változó összetételű társasággal, de a vezetői tisztet Simon Ivánnak adta át 1973-ban. Csaknem egyidőben műtermes lakáshoz jutott növekvő számú családjával. A tavaszi tárlaton Losonci Miklós főként grafikáit méltatta, közös eszmei, formai vonásokat vélt felfedezni a vasi grafikai modellen, amelyet Vértesi alapozott meg. Kiemelte a szigligeti táj inspiráló szerepét.[20] E tájt részt

vett a Dunántúli Tárlaton is. A rákövetkező esztendőben aztán megvált a művészeti rovat vezetésétől is és teljes erővel az alkotómunkába temetkezett.

Festőként 1975-ben jelentkezett újra. Elkészült és lektorátusi nívódíjat kapott a sárvári házasságkötő terem pannójára. A megyei pályázaton megosztott első díjat nyert Bartha Lászlóval, Majthényi Károllyal és Horváth Jánossal egyetemben. Bertalan Lajos megfigyelése szerint, a kőszegi mester „*és Vértesi Péter képeinek hatása látszik néhány festményen*".[21] Ezt követte második önálló tárlata a Forradalmi Múzeumban. A katalógus előszavában olvasható jellemzés szerint: „*Szenvedélyesen vonzódik a nagy emberi érzések és indulatok újrafogalmazásához, [...] ókori eposzok gondolati tartalmát vagy az ikonművészet áhítatát, időtlen korszerűségét*" tudja kifejezni.[22] „A költészet képekben" című, kollegiális rokonszenvtől fűtött kritika a szakmai értékeket hangsúlyozta: „... *szigorú szerkesztettség, már-már spekulatív elemekkel tarkítva*"; „*kitűnő szín és formaérzék*"; „*sajátos egyéniségre való gondolati tartalom*".[23] – sorjáztak a találó észrevételek. A képcímek egyöntetűen emberi, filozófiai indítást tükröztek (A fájdalmak súlya, Elhagyók, Lebegés, A remény ébredése, Tavaszvárás stb.). Losonci Miklós a Tisztelet Szentendrének című képről írta: „... *a művészeti energiákat fellobbantó kisváros varázsának hajt fejet*".[24] Kritikájának kulcsszavai: önismeret, szigorúság, fejlődés. Az Életünkben tömör jellemzése a lényeget ragadta meg: „*Természetének alapeleme a fokozatosság. Ami változatlan: a rend, a szerkezet elmélyült tisztelete, a kompozíció mozdulatlan és dinamikus részleteinek egyensúlya, látomásainak szemérmesen visszafogott valósága*".[25]

Tízévi következetes munka után teljesült a „vidéki művészek álma", önálló kiállítása nyílt a Fényes Adolf Teremben, 1976. január 29-én. Rózsa Béla sűrítményes előszava festészetének intellektuális töltését emelte ki „... *minden képe felismerést rögzítő ítélet tán előbb*". Majd: „*Az elemző gondolat elsődleges képszervező erővé lett művészetében*".[26] A „megnyitó" eredeti technikájára figyelmeztetett: „... *bravúrosan patinázott, érzékien anyagszerű felület, egymásra rétegzett, bonyolult színrajzolatok*"[27] jellemzik a Vértesi-festményt. Talán kiegészíthetnénk azzal, hogy a különböző viszonylatok, létformák, kapcsolatok és kapcsolódások titkainak kutatásával a művé formált anyagot egy magasabb minőség szintjére emeli. Aligha véletlen, hogy festészetével kapcsolatban a költészetre, költőre asszociálnak a véleményalkotók. Előbb Zentai Pál, e tárlatról szólva Berecz Miklós érzett késztetést irodalmi párhuzam felemlítésére: „*Vértesi személyében egy szombathelyi költő járt most Pesten [...] aki tisztelettel őrzi nagy nemzedékek vívmányait, s akinek még lesz módja rá [...], hogy részt vegyen ezeknek a vívmányoknak a továbbfejlesztésében*".[28] Októberi, pápai kiállítását követően – erről Heitler László emlékezett meg a következőket megfigyelve: „*Utalások, felvillanások, szimbolikus szerepű jelek segítségével emeli ki az élet áradatából azokat a jellegzetességeket, melyekben sűrűsödve, összegződve nyilatkozik meg egy-egy meditációra késztető gondolat*".[29] – évekig csak közös tárlatokra küldött munkáiból. A vasiakkal Tatán 1977-ben, majd Celldömölkön 1978-ban lépett közönség elé. Részt vett a Vasi Műhely jubileumi tárlatán.

Műterme jelentős darabjait vitte be, de a kritikusa mégsem volt elégedett: „... *úgy érezzük, hogy sem témakörében, sem formakultúrájában nem lépett tovább [...] annál, amit korábban láthattunk*".[30] A tény, hogy „*konokul járja a maga útját*", meg „*nem tartozik a közönség kegyeit kereső festők közé*",[31] később is füstölgésre késztette bírálóit. Ám, ez sem térítette le pályájáról. Kiállított Kőszegen, „*szerényebb munkái közül*"[32] küldött Kaposvárra, a soros dunántúli tárlatra, hogy ezt követően önállóan kiállításon ismét Szombathelyen.

A megyei könyvtárban két tucat képet tett közszemlére. Ezeket vizsgálva, Pete György régi-új szempontot talált az értelmezéshez: „*Régészlátása* (eredete nyilván ásatási élményeire vezethető vissza! – SN) *egy sajátos ábrázolási lehetőséget jelent, a festő a világot részleteiben, töredékeiben, esetlegességeiben, szervezetlenségében szemléli és láttatja*".[33] A tavaszi tárlaton állította ki többször méltatott „Sz. M. emlékére" című olajfestményét. „*Rokonszenves ouevreje mintha ismét újabb színekkel, vonásokkal gazdagodott volna.*"[34] A kilencedik Pannónia biennálén látott munkái „*A két világháború közötti szentendrei mesterek [...], majd a [...] sajátosan tiszavirág-életű európai iskola tradíciójára*"[35] emlékeztették a fővárosi kritikust, aki a tartalmi-formai-esztétikai kérdéseket egyetlen mondatba tömörítette, zengette össze: „*Múlton való mélázás és jövősejtés keveredik itt a jelenhez szóló jelképekben, akárcsak a líra a tragikummal és a groteszk részletelemekkel.*"[36]

„*Ez a vidék ihlette ...*"[37] – harangozta be a helyi lap szigligeti tárlatát. Az újabb kaposvári seregszemlén bemutatott munkái sem kerülték el a jegyzetíró figyelmét, aki ezúttal a technikai nüanszokra összpontosított: „*Vértesi a képfelület ritmusos taglalásával, érzékeny színek és mozgalmassá tett festékfelszín játékával teremti meg képei egységes megjelenését. Ebbe az alapba rajzolja bele mesés elemeket is idéző jelzett alakjait.*"[38]

Az 1980-as évek közepéig művészi alapállása a lényeget tekintve alig módosult, s ez érvényes életformájára is! Csatlakozása a képtár munkatársainak közösségéhez, egyfajta biztonságérzetet kölcsönzött számára, kimozdította viszonylagos magányából. 1985-ös győri kiállításán bukkantak fel először a változást jelző festményei. Elvontnak ítélt munkáin eddig sem hiányzott a jelképi értelemmel felruházott figura – angyal, bábú, árny, ikon, emelt karú fa alakját öltve –, de most a „díszlet" változatlansága mellett határozottan emberi alakot vettek föl élethelyzeteket modellező szereplői. Mindez érintetlenül hagyta a „*festményeiben fellelhető rend, mívesség, gondolati sokrétűség*"[39] szilárd alapjait. A tárlatról beszámoló újságíró „a stílusváltás határán" felvonuló műveit két minőségi kategóriába osztotta: „*korai képei tartalmukban, művészi, formai megfogalmazásukban [...] letisztultabbak, egyértelműbbek, jobban megkomponáltabbak*", míg az újabbak „*bizonyos mértékig hétköznapivá [...], emberközelibbé, lényegültek, de alkotójuk elveszti a harmóniát.*"[40] A szombathelyi közönség a tavaszi tárlaton találkozhatott „új figuratív" kompozícióval, amelyekben „*testet ölt az a minőség, ami túlmutat Vértesi korábbi, utánérzésektől sem mentes, bár szimpatikus korszakán.*"[41]

Ez időtől régi-új képei hol együtt, hol külön kerültek közönség elé az ezredfordulóig. Közben két kitérőt is tett! Közönségigény vette rá arra, hogy a hajdan Mészáros József alatt megtanult tájfestészet területére kalandozzon. Néha, így a Művelődési és Sportházban 1995-ben is, ezekkel együtt mutatta be modern szellemű munkáit. Máskor a már lezárt korszak terméséből válogatott, mint például a Trébely Galériában 1993-ban, ahol a vasiak közül elsőként kapott felkérést.

Az utolsó évtizedben *„új kapcsolódási pontokat keres a kortárs művészet legújabb áramlataival. Változó életélmények, indítékok, szenvedélyes kíváncsiság sodorja a nonfiguráció, a felszabadultabb festőiség felé."*[42] *„Nagy lendületű foltok, vonalak és sugárzó színek rendeződnek áradó hatású kompozíciókba az absztrakt expresszionizmus jegyében."*[43] Persze, meglepetést okozott eruptív erejű irányváltás, de az egykoron vállalt „szigorú rend" kötöttségeitől távolodás jótékonyan hatott egész világlátására. *„Amikor absztrakt képeimet csinálom, az igazi örömfestés"*[44] nyilatkozta a „minden arcát" megmutató sportházi kiállítása alkalmával. Fölényes mesterségbeli tudás oly mértékű, hogy ma már bátran vállalkozhat bármely irányú stílusú kép megfestésére.

Hatvanadik életévén átlépve, születő művei a szintézis megalkotásának jegyeit mutatják. A hajdani „szentendreis" korszak kompozíciós megoldásait, az életmű vándormotívumait, anyagkezelését – gazdagítva az expresszionista képek oldottabb, színesebb világával –, társítja bábfigurává redukált „emberkéivel." A minden eszközt birtoklás szabadsága nemcsak a festőt ragadja magával, átrendezi képi világát, amely – megváltozva, de megőrizve! –, hatása alá tudja vonni a harmadik évezred túlfűtöttségben fásult közönségét is.

A pálya további fejezeteit az élet és jövő írja. Festészete – jelen állás szerint – csak kevés módosulást mutat. A műtermi szemle alapján annyi látható: a formai változások nem látványosak! Mintha előnybe részesítené a kisebb, kabinetméreteket. Intenzívebb, lüktetőbb felülethullámzás, nagyobb hajlású ívek, domborulatok alkotják a kép szerkezetét. Nagyobb szerepet játszik a víz, a távlat (Őszi vízpart, A víz fölé) és erőteljesebb színhasználat, kontraszthatás érvényesül. S nem utolsóként – a jövő várakozásait táplálva! – megjelent festészetében a szakrális téma (Valami csoda). Egyébként minden saját törvényei szellemében folytatódik tovább!

VÁLOGATOTT BIBLIOGRÁFIA

B. L. [Bertalan Lajos]: Fiatal vasi képzőművészek kiállítása. = VN 1969. febr. 23. 8. p.

Kulcsár János: Egy lépcsőfokkal feljebb. = VN 1969. máj. 11. 7. p.

Uő.: Színek ritmikája, síkok költészete. = VN 1969. okt. 19. 7. p.

Fábián László: Fiatalok kiállítása Szombathelyen. = Magyar Ifjúság, 1970. 12. sz. 12-13. p.

Csikós József: Vértesi Péter. = Vasi Szemle, 1971. 2. sz. 228-232. p.

Kulcsár János: Tárlatról tárlatra Fiatalok bizonyságtétele. = VN 1971. dec. 5. 7. p.

Farkas Imre: Balladák képekben. Műteremlátogatás. = VN 1972. máj. 7. 8-9. p.

Losonczi Miklós: Vasi tavaszi tárlat. = VN 1973. ápr. 22. 9. p.

Vértesi Péter. [Kiállítási katalógus.] Szombathely, 1975. máj. 23. – júl. 27. Szombathely, 1975. 15 p. (Vas megyei múzeumok katalógusai; 22.)

Losonci Miklós: Vértesi Péter kötelező távlatai. = Életünk, 1975. 4. sz. 364-367. p.
Uő.: Tisztelet Szentendrének. = Pest megyei Hírlap, 1975. máj. 28. 14. p.
(zentai) [Zentai Pál]: Költészet képekben. Vértesi Péter kiállításáról. = VN 1975. jún. 1. 7. p.
Heitler László: Kiállítási jegyzetek. Vértesi Péter festményei és grafikái. = Életünk, 1976. 2. sz. 167-169. p.
Rózsa Gyula: Előszó. In: Katalógus. Fényes Adolf Terem. Bp., 1976. 8. p.
Berecz Miklós: Egy szombathelyi „költő" Pesten. = VN 1976. febr. 8. 5. p.
Farkas Imre: Vértesi Péter műtermében. Éld meg a teljes életet. = VN 1976. márc. 21. 5. p.
(H. L.) [Heitler László]: Emlékek és jelek Vértesi Péter képei Pápán. = Napló, 1976. okt. 20. 5. p.
Uő.: Friss hajtás nélkül. Kritikus jegyzetek a Tavaszi Tárlatról. = VN 1978. ápr. 16. 9. p.
Budai Rózsa: Vértesi Péter képeiről mesél. = VN 1983. okt. 1. 8. p.
Pete György: Vértesi Péter képei elé. In: Katalógus, 1983. Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár. Szombathely, 1983.
Wágner István: A kilencedik biennálé. Három ország Pannóniája. = Magyar Hírlap, 1984. jan. 13. 6. p.
(pósfai) [Pósfai János]: „Ez a vidék is ihlette..." Vértesi Péter kiállítása a szigligeti könyvtár galériáján. = VN 1984. júl. 17. 5. p.
Salamon Nándor: Ajánló sorok. In: Katalógus, 1985. Győri Városi Könyvtár Galériája. Győr, 1985. 8. p.
Budai Rózsa: Vértesi Péter és a festészet. = Vasi Propagandista, 1985. 3. sz. 159-166. p.
(halmágyi) [Halmágyi Miklós]: A stílusváltás határán. Vértesi Péter győri kiállításáról. = VN 1985. márc. 16. 9. p.
(Budai) [Budai Rózsa]: Színesedő, kinyíló világ. Vértesi Péter új képei. = VN 1987. okt. 23. 5. p.
Pósfai János: Erdélyiek után szombathelyi művész a Dragomán Galériában. = VN 1993. jan. 14. 5. p.
Salamon Nándor: Vértesi Péter a Trébelyben. = Új Hírek, 1993. febr. 8. 3. p.
Szakály Éva: Vértesi Péter nemlétező tájképei. Minden egész eltörött ...? = VN 1993. máj. 27. 5. p.
Ölbei Lívia: Akár a feje tetejére. Beszélgetés Vértesi Péter szombathelyi festőművésszel. = VN 1995. okt. 21. 7. p.
Kupi Gyöngyi: Gondolatok, emlékképek. Beszélgetés Vértesi Péter festőművésszel. = Savaria Fórum, 2000. nov. 16. 6. p.
Salamon Nándor: Vértesi Péter tárlata. = Művészet és Barátai, 2002. május-június. 12-13. p.

JEGYZETEK

[1] *Kulcsár János:* Tárlatról tárlatra. Töprengés a Műhely körül. = Vas Népe (továbbiakban: VN) 1978. nov. 19. 9. p.
[2] Történetét lásd *Salamon Nándor:* A Vasi Műhely. Mérlegen húsz év. = Vasi Szemle, 1988. 4. sz. (továbbiakban: Salamon, 1988.) 528-543. p.
[3] *Kulcsár János:* A vártnál halványabb összkép. Tavaszi Tárlat 1972. Vasi művészek kiállítása Szombathelyen, a Művelődési és Sportház Galériáján. = VN 1972. ápr. 2. 9. p.
[4] *Farkas Imre:* Vértesi Péter műtermében. Éld meg a teljes életet. = VN 1976. márc. 21. 5. p.
[5] Salamon, 1988. 532. p.
[6] *Bertalan Lajos:* Képek, szobrok Szlovéniából, Vas megyéből. = VN 1968. dec. 8. 9. p.
[7] Kulcsár János: Egy lépcsőfokkal fekjebb. = VN 1969. máj. 11. 7. p.
[8] *Uő.:* Színek ritmikája, síkok költészete. = VN 1969. okt. 19. 7. p.
[9] *Uő.:* Az ifjúság rangja. = VN 1970. febr. 22. 7. p.

[10] *Fábián László:* Fiatalok kiállítása Szombathelyen. = Magyar Ifjúság, 1970. 12. sz. 12-13. p.
[11] *Bodri Ferenc:* Pillanatkép Bálint Endréről. = Életünk, 1971. 4. sz. 359-365. p.
[12] *Bertalan Lajos:* A pannon szomszédság közös színei. = VN 1970. okt. 18. 9. p.
[13] *Vekerdi László:* „Mond meg, mi nyugtalanít, megmomdom, ki vagy."= Forrás, 1985. 1. sz. 59. p.
[14] *Kulcsár János:* Útkeresők. Három fiatal művész az Ifjúsági Házban.= VN 1971. dec. 25. 9. p.
[15] *Uő.:* Tárlatról tárlatra. Fiatalok bizonyságtétele. = VN 1971. dec. 5. 7. p.
[16] *Uő.:* A vártnál halványabb összkép. Tavaszi Tárlat, 1972. Vasi képzőművészek kiállítása Szombathelyen, a Művelődési és Sportház Galériáján. = VN 1972. ápr. 2. 9. p.
[17] *Farkas Imre:* Balladák képekben. Műteremlátogatás.= VN 1972. máj. 7. 9. p.
[18] *Kulcsár János:* Fiatalok nem középiskolás fokon. A Vasi Fiatal Képzőművészek Csoportjának ötödik kiállítása Szombathelyen, a Művelődési és Sportházban. = VN 1972. nov. 19. 8. p.
[19] *Salamon Nándor:* Vasi művészek a Műcsarnokban. = Kisalföld, 1973. márc. 9. 8. p.
[20] *Losonci Miklós:* Vasi tavaszi tárlat. = VN 1973. ápr. 22. 9. p.
[21] *Bertalan Lajos:* Tavaszi Tárlat '75. = VN 1975. márc. 6. 9. p.
[22] *Takács Miklós:* Előszó. In: Vértesi Péter. [Kiállítási katalógus.] Szombathely, 1975. máj. 23. – júl. 27. Szombathely, 1975. 3. p. (Vas megyei múzeumok katalógusai; 22.)
[23] *(zentai) [Zentai Pál]:* Költészet képekben. Vértesi Péter kiállításáról. = VN 1975. jún. 1. 7. p.
[24] *Losonci Miklós:* Tisztelet Szentendrének. = Pest megyei Hírlap, 1975. máj. 28. 14. p.
[25] *Uő:* Vértesi Péter kötelező távlatai. = Életünk, 1975. 4. sz. 364-367. p.
[26] *Rózsa Gyula:* Előszó. In: Katalógus, 1976. Fényes Adolf Terem. Bp., 1976. 2. p.
[27] *Losonci Miklós:* Megnyitó, 1976. Fényes Adolf Terem. (Kézirat.)
[28] *Berecz Miklós:* Egy szombathelyi „költő" Pesten. = VN 1976. febr. 8. 5. p.
[29] *(H. L.) [Heitler László]:* Emlékek és jelek Vértesi Péter képei Pápán. = Napló [Veszprém], 1976. okt. 20. 5. p..
[30] *Kulcsár János:* A Vasi Műhely kiállítása Szombathelyen. = VN 1977. dec. 4. 9. p.
[31] Két festőnk Kőszegen. = VN 1979. ápr. 22. 8. p.
[32] *Heitler László:* Vasi művészek Somogyban. A IV. Dunántúli Tárlatról. = VN 1981. okt. 10. 5. p.
[33] *Pete György:* Előszó. In: Katalógus, 1983. Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár. Szombathely, 1983. 2. p.
[34] *Kulcsár János:* Tavaszi tárlat 1983. = VN 1983. ápr. 3. 8. p. p.
[35] *Wágner István:* A kilencedik biennálé. Három ország Pannóniája. = Magyar Hírlap, 1984. jan. 13. 6. p.
[36] Uo.
[37] *(pósfai) [Pósfai János]:* „Ez a vidék is ihlette..." Vértesi Péter kiállítása a szigligeti könyvtár galériáján. = VN 1984. júl. 17. 5. p.
[38] Heitler László: Vasiak Somogyban. Beszámoló az V. Dunán túli Tárlatról. = VN 1984. okt. 20. 9. p.
[39] Katalógus, 1985. Győr, Győri Városi Könyvtár Galériája. Bev. Salamon Nándor. 2. p.
[40] *(halmágyi) [Halmágyi Miklós]:* A stílusváltás határán. Vértesi Péter győri kiállításáról. = VN 1985. márc. 16. 9. p.
[41] *Halmágyi Miklós:* Jubileumi Tavaszi Tárlat. = VN 1985. márc. 30. 8. p.
[42] *Salamon Nándor:* Vértesi Péter a Trébelyben. = Új Hírek, 1993. febr. 8. 3. p.
[43] Kortárs Magyar Művészeti Lexikon. 3. köt. Bp., 2001. 879. p.
[44] *Ölbei Lívia:* Akár a feje tetejére. Beszélgetés Vértesi Péter szombathelyi festőművésszel. = VN 1995. okt. 21. 7. p.

Vértesi Péter

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VAS NÉPE

1970 NOV 15

A RABSZOLGATARTÓ TÁRSADALOM művészetéről tartott vetítettképes előadást Vértesi Péter festőművész és Horváth Rezső, a Tanítóképző Intézet tanára hétfőn este 7 órakor Szombathelyen, az Ifjúság Házában.

1027

A GYŐRI VÁROSI KÖNYVTÁR

tisztelettel meghívja Önt

VÉRTESI PÉTER

festőművész

kiállításának megnyitójára

a könyvtár galériájába (Győr, Herman Ottó u. 22. sz.)

1985. március 5-én 17 órakor

A kiállítást megnyitja: FINTA LAJOS megyei városi tanácsos

A kiállítás megtekinthető: 1985. március 6–március 23-ig

hétfőtől péntekig 14–18 óráig

szombaton 9–13 óráig

Felelős kiadó: Mezei György

SZGY 84.15139

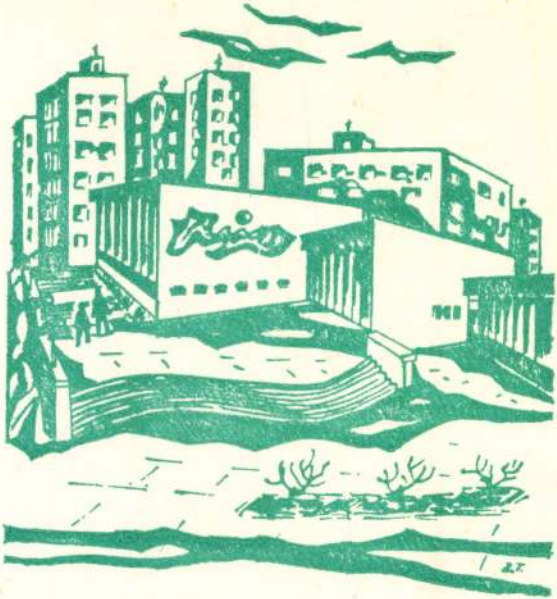

Meghívó

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 128-068, 337-748, 340-726

VAS NÉPE

1970 AUG 2 -

1021

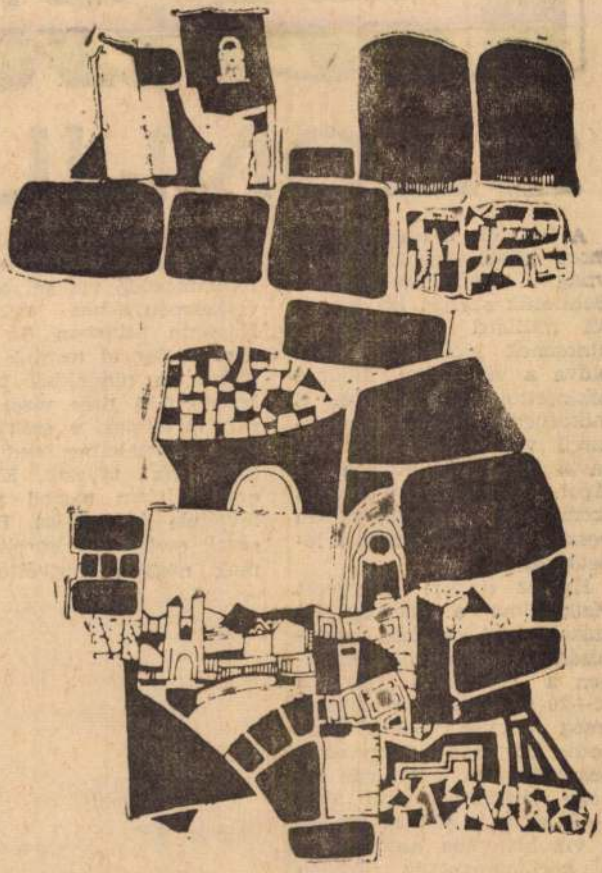

Vértesi Péter: Anziksz

Vértesi Péter

Tudom
Techn

SZOMJÚ

A kutatók, a tudósok szomorú képet tárnak elénk a világ vízellátottságáról. Becslésük szerint kb. két és fél milliárd (!) embernek nincsenek kielégítően megoldva a vízgondjai, különös tekintettel az ivóvízre. S miközben a technika a nagyszerű vívmányok egész sorával ejti bámulatba a világot, évente sok tízezren szomjhalál következtében vesztik életüket. Miként lehetséges ez?

Ha az emberi szervezet víztartalma a testsúly fél százalékával csökken, szomjúságot érzünk. Amennyiben a csökkenés eléri a 15—20 százalékot, a vízveszteség halálos lehet. Márpedig ez néhány nap alatt bekövetkezhet, ezért van az, hogy táplálék nélkül akár 2—3 hétig is elél az ember, a víz hiányába azonban — a körülményektől függően — 4—6 nap alatt belepusztul.

Egyensúly a vízháztartásban

kell távoznia a szervezetl
(ha ez nem történne meg
felhalmozódó víz súlyos k
vetkezményekhez vezetn
Naponta átlagban 0,5 li
víz párolog el testünk fel
letéről, a tüdőnkből távo
levegő 0,35 liter vizet (
rát) tartalmaz, a székletb
0,15, a vizeletben pedig
liter víz távozik. Ekké
egyensúlyban marad a
felvétele és leadása. Bet
ségek esetén a felsorolt s
mok nagyon megváltozh

Vértesi Péter

Említve

Vasi műveszek a Hősök terén

Vas Nápa, Szombathely 1970. már, 6.

Vértesi Péter

Röntgen a szombathelyi ifj. képzőművészek tárlatán

– Kár – Tel kell figyelmünk rájuk!
Vas Népe, Szombathely 1970. feb. 10.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

VAS NÉPE
Szombathely
1969 OKT 10

1021

Megnyílt Vértesi Péter szombathelyi festőművész kiállítása a Savaria Múzeumban, tegnap este a megyeszékhelyen.

Vértesi Péter

t Bumedien algériai elnökkel.

szkvai útja

téren igen gyorsan fejlődött. Ezt mutatják azok a tények, miszerint a kereskedelmi forgalom a Szovjetunióval 1966. óta megnégyszereződött, a következő három esztendőben pedig a két ország áruforgalmának a további megduplázását irányozták elő. Ennek a részleteit fogja majd Giscard D.. Estaing pénzügyminiszter megtárgyalni szovjet tárgyalópartnereivel. **Schumann** külügyminiszter viszont elsősorban politikai kérdésekről tanácskozik a szovjet vezetőkkel, különösen Gromiko külügyminiszterrel. Az együttműködés ugyanis ezen a területen is fejlődik.

mert illetlenül végigd
padon, úgy bámult
mennyezetet. Az izraeli
tona arról beszélt, ho
vádlott folyton barát
akart vele. Az ügyvéd
idő alatt egyszer csa
fel. Ez akkor történt,
kor a vádlott szállodáj
igazgatója elmondotta,
két nappal a 28 éves auszt-
ráliai letartóztatása után
egy titokzatos ismeretlen
kereste Rohant a szállodá-
ban. — „Ön hazudik!" —
kiáltotta az ügyvéd.

Rohan a tanúkihallgatások alatt többször felnevetett.

Az AP hírügynökség tudósítója elmondja, hogy az Al Aksza politikai válsággal felérő felgyújtásának ügye egyre titokzatosabbá válik, és a vallomásokból arra következtet, hogy Rohan alighanem készakarva próbálta magára irányítani a figyelmet tettének elkövetése előtt.

Daubner, a Szakszervezeti Tanács elnöke beszámolójában hangsúlyozta, hogy a szakszervezeteknek erőteljesen befolyást kell gyakorolniuk a termelés fejlesztésére. A szlovák szakszervezetek maradéktalanul síkraszállnak a Csehszlovák Kommunista Párt legutóbbi plénumain hozott intézkedések megvalósításáért.

A vita után elfogadtak egy határozatot, amely hangsúlyozza, hogy a szlovák szakszervezetek támogatják a legutóbbi pártplénumokon elhatározott személyi változásokat is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1989 OKT. 2

VAS NÉPE
Szombathely

Kiállítások, tudományos ülés, bemutatók, pályázatok

1021

a Múzeumi Hónap vasi programján

Vas megye hat múzeuma, két helytörténeti gyűjteménye és a rumi Fürst-ház gazdag programmal várja a Múzeumi Hónap rendezvényein a látogatókat. A *szombathelyi* Savaria Múzeumban rendezik meg *Vértesi Péter* és *Szokolszky Miklós* fiatal festőművészek kiállítását, ugyanitt mutatják be *Reisz József* művészi bőrmunkáit. A Járdányi Paulovics István *Romkert* újjárendezett anyagát október 18-tól kezdve tekinthetik meg a látogatók. *Kőszegen* a Hősök tornyában *fényképkiállítás* lesz „Panoráma" címmel. *Körmenden* a Rába múzeum október 6-án, nyitja meg a Clusius emlékkiállítást. *Őriszentpéteren* a helytörténeti gyűjtemény az *őrségi fazekasság* legszebb termékeiből nyújt értékes látnivalót. *Sopronban* a „Nyugat-Magyarországi könyvkötések — reneszánsz könyvkötések" című kiállítás keretében jelentős vasi anyag szerepel.

Mint az elmúlt években, ezúttal is számos *előadás* hangzik el a régészet, néprajz, helytörténet, műemlékvédelem és a többi múzeumi szaktárgy köréből, s több múzeológus számol be külföldi (itáliai, jugoszláv, szlovákiai) utazásairól. A *Savaria-kutatás* legújabb eredményeit dr. Szentléleky Tihamér múzeumigazgató ismerteti, az *őskori* vasi településekről Károlyi Mária [illegible]zeológus, a vasi *múze[illegible]aluról* Bárdosi János múzeológus, a szombathelyi *Smidt Múzeumról* Keppelne Smidt Erzsébet múzeológus, a kőszegi *műemlékek* védelméről Szövényi István múzeumigazgató, a *sárvári urbanizáció* történeti előzményeiről Nógrádi Géza múzeumigazgató, a *vasi tájak* természeti szépségeiről Horváth Ernő tudományos főmunkatárs, a *levéltári* kutatás és a honismereti munka kapcsolatáról dr. Horváth Ferenc levéltárigazgató, a *felszabadulás* történeti eseményeiről Gerse János múzeológus *Clusius* burgenlandi kutatásairól Steran Aumüller osztrák kutató, a nyugat-magyarországi *kincstárakról* dr. Katona Imre, a megye *oktatásügyének* történetéről B. Dorner Mária múzeológus tart előadást. Bemutatják a Szombathely mellett épülő vasi múzeumfalut, a csillagvizsgáló új telephelyét, dr. Dezső Lóránt az MTA Debreceni Napfizikai Obszervatóriumának igazgatója pedig színes diavetítéssel szemléltetett előadásban mutatja a Napot legújabb ismereteink tükrében.

A tudományos élet jelentős eseményének számít az a *három munkaértekezlet*, amelyen Vas megye *munkásmozgalmáról*, *a földrajzi nevek* gyűjtéséről valamint a megye *régészeti topográfiájáról* értekeznek Szombathelyen. A névgyűjtők munkaértekezletét az MTA Nyelvtudományi Intézete és a megyei tanács vb részvételével tartják, a régészek tanácskozásán pedig a Régészeti Intézet képviselői vesznek részt.

10. Szegedi VSE—Kistext
11. Lanerossi—Fiorentina
12. Roma—Internazionale
13. Sampdoria—Juventus

\+ 1

14. Torino—Napoli

Kedves ünnepség zajlott le vasárnap Celldömölkön a CVSE—Nagykanizsai Sáska NB III-as bajnoki mérkőzés előtt. Tóth Antal, az OTP helyi fiókjának vezetője adta át a TOTO Nyári-kupában második helyezett vasutascsapatnak az emlékplakettet, valamint a játékosoknak az ezüstérmeket.

Vértesi Péter

Kiáhitása volt a Savaria Muzeumban

Bertolan L.: Gyorsmérlep, 1969

Vas Népe 1969 XII. 25

M.D.K.

Vértesi ~~Albert~~ Péter

grafikus

Részt vett a tárlaton bemutatta-
az „Öregasszony hosszal" című
műbet.

B. I. Ifjúság Hírza – képzőművészet otthona
Vas népe 1969. okt. 17.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Vértesi Péter

„Kilencet" kiállítása a nombathelyi
művelődési és Sporthár Galériájáról,
Vas megyei fiatal képzőművészek
csoportja, V. 8. is nemzetes kiál-
lításon 12 művel, kiemelés, Antal-
Mozdonéled, Mun Zsolt csinivett.

Vas Vépe, 968 jul 3. „Fiatal vasi
művészek Tárlata" (Bertalan) ...

Vértesi Péter

Olajképekkel
szerepel az alábbi kiállításon

B. L.: Fiatal vasi képzőművészek
kiállítása

Vas Népe 1969 II. 23 8old.

Vértesi Péter

Üzem v olajképe (eml.) szerepel a vasi képrőművészek tavaszi tárlatán

Kulcsár János: Egy lépcsőfokkal feljebb

Vas Népe 1969 J. 11

Vértesi Péter

Népy olajképe és két szérkarva szerepel a „Pannon táj – pannon ember" c. kiállításon Kombathelyen

Bertalan Lajos: Képek szobok Klovéniából, Vas megyéből

Vas Népe 1968 XII. 8.

Vértesi Péter

Kerepel a fiatal vasi képzőművészek táslatain

Csikós József: Fiatal vasi képzőművészek

Ifjú Kommunista 1968 XII. n. 14 old.

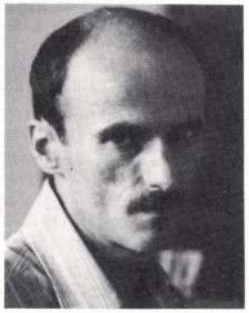

VÉRTESI Péter

AS

Bárdudvarnokon született.	**1938**	Born in Bárdudvarnok.
A Képzőművészeti Főiskola festő szakán diplomázott. Mesterei Kmetty János, Fónyi Géza, Barcsay Jenő és Ék Sándor voltak.	**1967**	Finished his studies in the College of Art where he had studied painting. His masters were János Kmettyy, Géza Fónyi, Jenő Barcsay and Sándor Ék.
A szombathelyi Képtár múzeológusa. Tagja a Magyar Festők és Képzőművészek Szövetségének.	**1985**	Started working as a museologist at the Picture Gallery in Szombathely. He joined the Society of Hungarian Painters and the Artists' and Artist-Craftmens's Union.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK

SOLO EXHIBITIONS

Szombathely, Savaria Múzeum	**1969**	Szombathely, Savaria Museum
Budapest, Fényes Adolf Terem	**1976**	Budapest, Hall "Fényes Adolf"
Pápa	**1977**	Pápa
Szombathely, Megyei Könyvtár	**1983**	Szombathely, Public Library
Győr, Városi Könyvtár	**1985**	Győr, Public Library of Győr

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK

COLLECTIVE EXHIBITIONS

Budapest, Berlin, Bécs, Eisenstadt, Maribor, Murska Sobota, Szombathely, Kaposvár

Budapest, Berlin, Vienna, Eisenstadt, Maribor, Murska Sobota, Szombathely and Kaposvár.

Geboren in Bárdudvarnok	**1938**	Nato a Bárdaudvarnok.
Erwarb er sein Diplom als Maler an der Hochschule für bildende Künste, seine Meister waren János Kmetty, Géza Fónyi, Jenő Fónyi und Sándor Ék.	**1967**	Ha terminato gli studi all'Accademia delle belle arti, dai maestri Kmetty János, Fónyi Géza, Barcsay Jenő ed Ék Sándor.
Er ist Museologe der Galerie von Szombathely. Er ist Mitglied der Gesellschaft Ungarischer Maler und des Verbandes von Künstlern und Kunstgewerblern.	**1985**	Lavora nella Galleria dei Quadri a Szombathely. È membro dell'Associazione degli Artisti Ungheresi, e membro dell'Associazione dei Artigiani Ungheresi.

EINZELAUSSTELLUNGEN

ESPOSIZIONI PERSONALI

Szombathely, Savaria-Museum	**1969**	Szombathely, Museo Savaria
Budapest, Saal Fényes Adolf	**1976**	Budapest, Sala Fényes Adolf
Pápa	**1977**	Pápa
Szombathely, Komitatsbibliothek	**1983**	Szombathely, Bibliotheca
Győr, Stadtbibliothek	**1985**	Győr, Bibliotheca

GRUPPENAUSSTELLUNGEN

ESPOSIZIONI DI GRUPPO

Budapest, Berlin, Wien, Eisenstadt, Maribor, Murska Sobota, Szombathely, Kaposvár

Budapest, Berlino, Vienna, Eisenstadt, Maribor, Murska Sobota, Szombathely, Kaposvár

ELTÉRÍTETT ÉRZELEM
1990. 100 X 70 CM TEMPERA, KARTON

DIVERTED EMOTION
1990. 100 X 70 CM TEMPERA, CARD

ENTFÜHRTES GEFÜHL
1990. 100 X 70 CM TEMPERA, KARTON

SENTIMENTO SVIATO
1990. 100 X 70 CM TEMPERA, CARTONE

TALÁLKOZÁS
1990. 100 X 70 CM TEMPERA, KARTON

MEETING
1990. 100 X 70 CM TEMPERA, CARD

TREFFEN
1990. 100 X 70 CM TEMPERA, KARTON

INCONTRO
1990. 100 X 70 CM TEMPERA, CARTONE

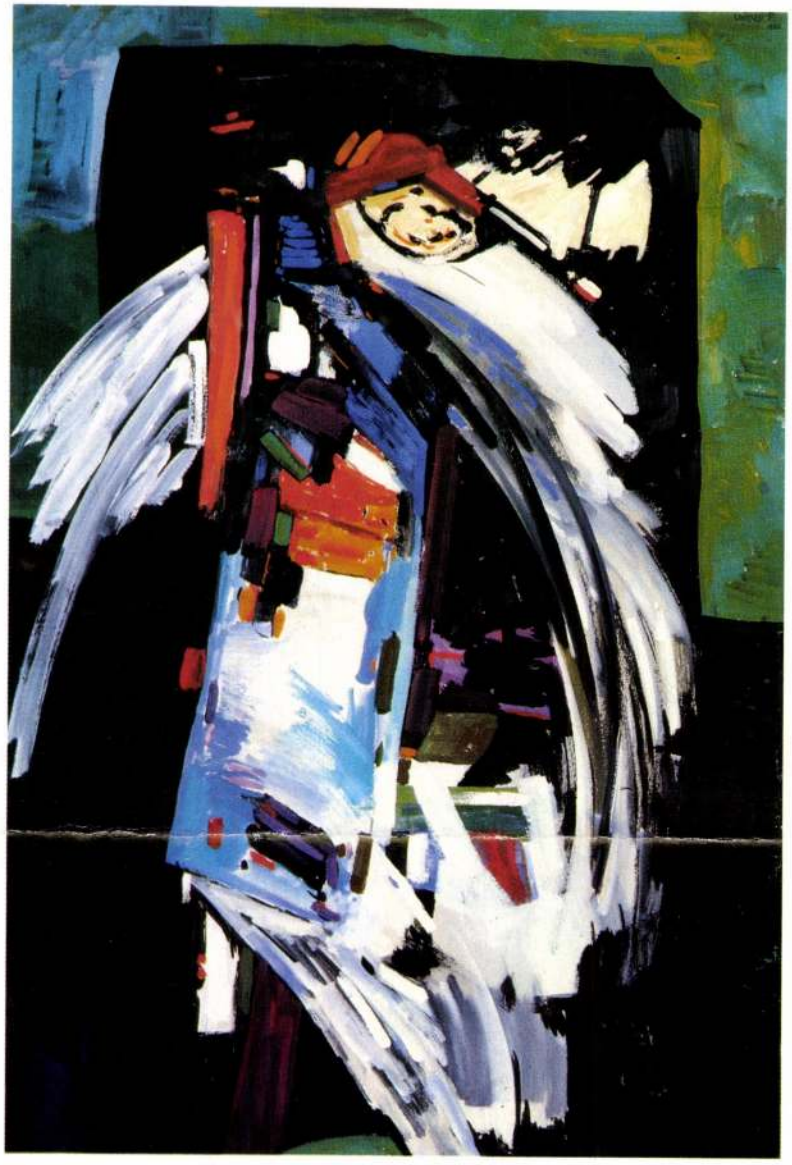

FIGURA
1988. 100 X 70 CM TEMPERA, KARTON

FIGURE
1988. 100 X 70 CM TEMPERA, CARD

FIGUR
1988. 100 X 70 CM TEMPERA, KARTON

FIGURA
1988. 100 X 70 CM TEMPERA, CARTONE

3789.
Vértesi Péter (1938-)
Művek (vál.)
Vértesi Péter festőművész kiállítása : Győri Városi Könyvtár Galériája 1985. [... március 6-tól március 23-ig ...] / [... rend. Győri Városi Könyvtár] ; [rend. Salamon Nándor]. – [Győr] : Győri Vár. Kvt., 1985. – [4] p. : ill. ; 20 cm. – (Győri Városi Könyvtár kiállítási katalógusai, ISSN 0230 – 5739 ; 19.)
ISBN 963 01 6300 4* fűzött : ár nélkül
75(439)Vértesi P.:061.4(439)„1985"

Vértesi Sándor

Emlékére

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoztatója 1970. IV. 28.

VERTICS FERENC, térképesz, xxxxx/x/1769/

Ulbrich könyve II.részében Burgenlandi és környező alla
mok községi térképei,legtöbb 1770 után. Eredeti kézirato
szinezett térképek.Sok vonatkozik a kismartoni Eszterha-
zy és a vörösvári Erdődi birtokokra.A térképek szerzői
legnagyobbrészt magyarok,igy Vertics Ferenc is. 289.old

BENDEFY LÁSZLÓ: Karl Ulbrich: Allgemeine Bibliographie des Burgenlandes 287.old

VASI SZEMLE, XVIII.évf. 1974. 2.sz. Szombathely

Vértessy Artur és
Diósi Antal

1919. egyházmův.
kiáll. II. Szalon
Házi oltár, 4000.–

~~Archaeologiai Kutatások~~ ~~Felsőmagyarországon~~

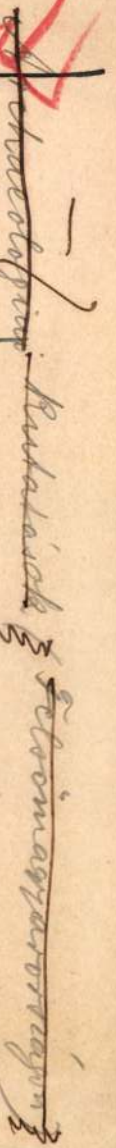

1905. XI. 23.

A délmagz. tört. és vég. társulat Elnökségének — A délvidéki kárpátegyesület közreműködése a néprajzi gyűjtésekhez bezüntettetett továbbá utasíttetett az egyesület az államsegélyből beszerzett tárgyak valamint a pénztári maradványnak az elnökségnek való átadására. Felszólíttetik az elnökség, hogy a néprajzi gyűjtésre egy szakférfiút bizzon meg s az államsegély maradványainak felhasználására tervezetet mutasson be. (947/905)

MDK

Vértessy Artur és Diósy Antal

Házi oltár

Egyházmüv. kiáll. N. Szal. 1919.

Vértessy Arthus MDK

Házi oltár,

Egyház és müvészet
Nemzeti Szalon 1919.

MDK

Vértessy Kornél építész

A Kamara uj tagjai. MÉMKÖzl. 1927. aug.14. 209.l.

Vértessy Margit

4 polg.

jeles erdm.

Tanár György Kálmán

Iparrajziskola 1903

priétaire :

esse pour le renvoi :

oeuvres ci-dessus ont-elles paru dans quelque Expositi

Autorisez-vous la reproduction de vos œuvres dans le *Catalogue tré* de l'Exposition ?
Répondre par **oui** ou **non**

e..... Signature de l'artiste expo

Vértesy Mária

Nagybánya kiáll.-kat. 1912

79

Tolcsva h. n. VI. 253.

Vértessy Margit, MDK

1903-ban az iskolában dolgozott./~~XXXXXXXX~~
1904-ben " " "

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 79.1.

M. D. K.

VÉRTESY Margit festő

1903-ban Nagybányán a Szabadis-kola növendéke

Réti Bh. 1954. 326. l.

M.D.R.

VÉRTESY Margit festő

1904-ben Nagybányán a hobad-
iskola növendéke

Pétz Bp. 1954. 326. l.

MDK

Vértessy Nándor

Mai magyar kerámia kiáll. Siklósi várban, 1968.
Janus Pannonius füzetei 14.
Muz.

MDK

Vértesy Nándor

Kapálók

Mai magyar kerámia kiáll. Siklósi várban, 1968.
Janus Pannonius Mu. füzetei 14.

Vérteskereszti templom-
ból féloszlopfejek

XII. sz.

Dívald Magyrinveml.

241 l.

Az 1938.évben 475.7o8.43 P

A csökkenés indokolása tek

felsoroltakra.

5.Alrovat. Vegyesek. Előirán

12o.88

a./ Irodaszerek,nyomtatványok, irodaberendezések karbantartása stb.:

Irodaszerek.....	1.8o
Nyomtatványok.....	2.3o
Irodaberendezések és apróbb felszerelések.....	2.3o
" " karbantartása	1.38
" " munkabérek	31
Irógépek és számológépek karbantartása.....	17
" " munkabérek	3
Irodahelyiségek átalakitása és karbantartása...	1.o4
" " munkabérek	25
Irodahelyiségek tisztántartása.....	1.oo
" " és órabéres al - tisztek munkabére.....	9.64

Vértessomlyói vár

Nitsch: Majk

16, 17. l.

1.

Vértesszentkereszti

benedekrendi apát-

sági templom

l.

Szabóárszép 200 l.

Vértesszentkereszti

Zárókő

XII. sz.

Repr.

Divald Magy művemb.

17. l.

A közzétett tervek az „ÉPÜLETTERVEZÉSI GYAKORLATOK" I. és II. folyamának keretében készültek.

Az „ÉPÜLETTERVEZÉSI GYAKORLATOK I. folyam" című tárgyat a III. évfolyambeli (5. és 6. szemeszter) összes hallgatók részére dr. Kotsis Iván tanár tanítja (heti 6 óra gyakorlattal).

Az „ÉPÜLETTERVEZÉSI GYAKORLATOK II. folyam" című tárgyat a IV. évfolyambeli (7. és 8. szemeszter) hallgatók részére a következő öt tanár tanítja: Dr. Hültl Dezső, Dr. Kotsis Iván, Möller István, Sváb Gyula, Wälder Gyula (heti 15 óra gyakorlattal). A tanárt a hallgatók szabadon választják.

Die ausgestellten Pläne wurden im Rahmen der Gegenstände von „ENTWERFEN I. und II." verfertigt.

Das „ENTWERFEN I." wird für sämtliche

Vértesszentkereszti

piller Csákváron.
gróf Esterházy Móric parkjában
(másodlagos helyen)

Repr.

Dívald Magyarmüveml.

48. l.

Féloszlopfejek Vértesszentkeresztről a Csákvári parkban

XII. sz.

Repr.

n. o. 65. l.

végén.

Régiségtár.

ár)

Vérmező felől ~~van feltüntetve~~ tünteti fel ugy,
a Gellért hegyet látjuk, ~~a~~ mig a ~~hát~~
i vidék ~~terül el~~. Az előtérben, a
Abdurhaman, (közönségesen: Abdi)
k sereg van az ágyúk és faltörők ~~mü~~ nek
, egy fa tövében ~~ül~~ lothringeni Károly ül, ki
vár felé mutató főtisztet. ~~Kőrön~~
vig tábori élet foly. Középütt, a
jobbra látható és vezérkarától körül-
a magasban két angyal ~~lebeg~~ a csata röpül
assal meg a ~~két farku~~ csek oroszlánnal.
a melyeknek egyikét kettős keresztet
ogja, ezeket olvassuk: Vorstellung
gl: Rezidentz Stadt Ofen samt deren
und anderer hohen Alÿrten Waffen
ptembr. ~~Norden~~ Anno 1686. mit Gottes
en Alól a hadi ékitmények közt,
vett czimerekkel. Jelzése hátul:

cm.

pedig,

a.

8

1884: II. 39.
1894: X 485
1907: III 72

1240

Vértesszentkereszti

templomrom alaprajza

Repr. XII. sz.

Dívald Magyarmüvenel.

44. l.

A szentély romjának

részlete.

Repr. XII. sz.

45. l.

Félpillér a rom nyu-

gati falán XII. sz.

Repr. u. o. 46. l.

Félpillér részlete

Vértesszentkeresztről a

tatai parkban

XII. sz.

Repr. u. o.

47. l.

333. *I. József.*

Vállon alólig, jobbrafordu
rázolva. Aranygyapjas-rendjén
viseli. Göndör parókájának
arcza és bajusza leberetvált.
kétfejű sassal és vállravetett

Márványdombormű, tojásdad
— Lelt. sz. 333. — Értéke 400 K.
zeti Múzeum régiségtárától 1888 ol
B : 18).

A kiállítására vonatkozó ada
művész a XVIII. szból : I. Józse

Vértesszentkereszti

Templom látképe

és alaprajza -

Romanikori -

l.

Arch. Ert.

1900. 177. l.

l.

Arch. Közlemények

XXII. k. Nácz

József cikke

Ára 50 fillér.

Franklin-Társulat nyomdája.

Vértesszentkereszti bencés apátsági templom

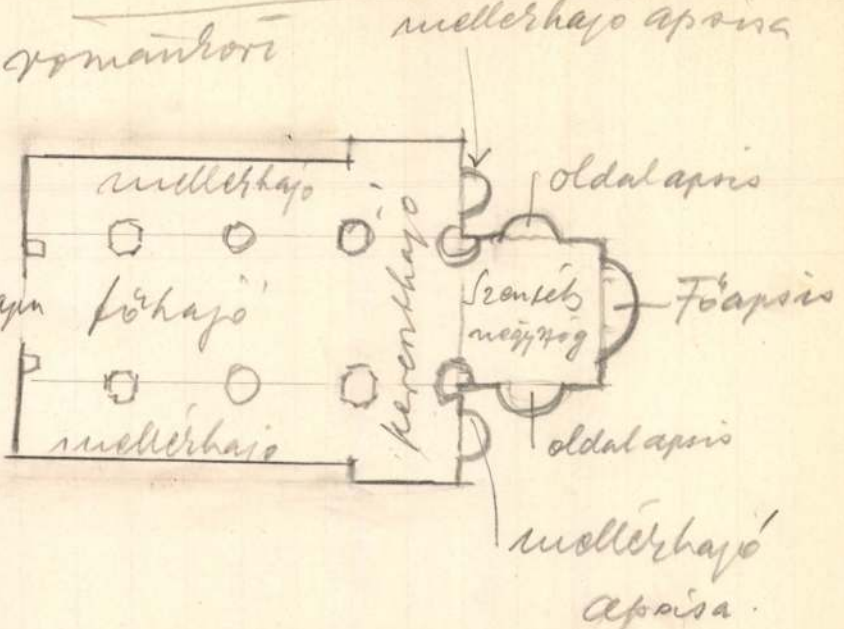

Vértesszentkereszt

T. 1624.

yik Alexandra szalmakalapot,
zással, a másik pedig magyar
bő szoknyát csipkebodrozattal
függönyt és virágcsokrot látunk.

P
lgy-divatlap XII-dik számához
KUZMIK divattárából.

Pest, 1863.
15-én 1863.

Vértes szentkereszti

egykori bencesrendi

apátsági templom

romjai

románkori

Polgárdy Géza:

Vértes hegység kalauza.

Magyarországi útikalauzok. 3. sz. Bp. 1939.

21. l – 60, 61. l képek

kel, 62. l. 64 l. után képekkel

alaprajszal a.

RASSEGNA ITALO-UNGHERESE
Diretta da TIBERIO GEREVICH e LUIGI ZAMBRA
Direzione e amministrazione:
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4
Telefono : 185-618

Vörösszentkereszti

templomrom

l. romankori

Polgárdy szekerf

45. l. Kepekkel

MAGYAR KIR. POSTA
RÁCSBORSÓD
2 f
MAGYAR KIR. POSTA
EUROPA
FILM, KÖNYV, LAPT... ...SZTŐ
ÉS KÖNYVKIADÓ R.T.
Budapest
Rothermere utca 12. sz.
nyomtatvány

Vértesszentkereszti
románkori emlékek

l. GerMRE 839.l

III. felvonás.

Most a megkötözött Fedort cellájában látjuk. Szája félig nyitott, szeme lecsukódik, teste, melyben erő nincsen, jobbra és balra dül. Időközönként kitárja karjait, mintha támaszt keresne. Aztán kétségbe esve, ökölbe szoritja kezét. Kivülről lárma hallatszik. Az ajtón levő nyiláson Gabrinoff arcát látja, melyen ördögi mosoly vonul végig. Fedor elfordul tőle, teste megfeszül, nem akarja, hogy a hadnagy szenvedéseit lássa.

Az áristom letelte után két altiszt elmegy érte és az ájult katonát élesztgetik. Támogatásukkal Gabrinoff elé áll, de jelenlétében is többször ujra elájul.

BIRÓ ÉS SCHWARCZ
BUDAPEST

Vértesszentkereszti
bencsapátsági templom

(Komárom vm.)

Ugrin gróf 1146-ban
alapitotta
Itt volt a csucsives Ele-
rentboltozatnak hazánkban
egyik első példája.

Hekler M. Tört
25. l.
26. l. képpel

Pest VII. 248.

Vértesszentkereszti

apátsági templom

A vértesszentkereszti egykori bencés apátsági templom. A m. kir. József Nádor Műegyetem Középkori Építészeti tanszékének közleményei. *Technika* XXI. évf. p. 268—272, 300—303. 16 kép.

1940.

" M A R K T

16 mm-es hangos f

A " MARKTON " keskeny hangosfilmvet
lomba.-

VMA = normál - kivit
VMK = koffertipus, i
előadások célj
VMS = keskenyfilmszi

VMN 16 = néma, normál k
VMNK = néma, kofferti

Mindegyik tipus teljesen azonos sze
is egyenranguak.- Az egyes tipusok
talános müszaki leirása a következő

A filmtovábbitó szerkez
rü, mely négyágu terelő
emelhető kapusinnel bi
képvetitést, a fényerő
és a film legnagyobbfok

A hangrendszer szabadal
szásmentes hangpályája,
rés optika a normál han

Vértesszentkereszti
bencés apátság romjai
(Komárom vm.)
XII–XIII. názad.
románkori
ród
2

Lux Géza dr.: Kevessé
ismert műemlékeink.
Magyar Építőművészet
1943. 116. l.
(Képjel és alap-
rajzzal.)

Képes Krónika koronái tárgyi szem-
koronának, a miniátor, bár láthatta,
ett. Legtöbbször nyílt liliomos koro-
Viszont állandó érdeklődését mutajta
ózül az egyiken a korona elrablását
ıpján nem tudunk, sőt a szöveg sem
és elvesztett korona szerencsés fel-

ket I. Károly alatt Székesfehérváron
is, egészen addig, amíg János őrkano-
vitte. Nagy Lajos ezekután a koronát
főpapokból és főurakból álló korona-

:lítően a mai állapotot mutatták már.
a Dukász Mihály által 1075-ben I.
ől állott. A koronázási palást, mely
ılószínűleg, a veszprémi apácakolos-
III.—XIV. század fordulóján nyerte.
lakították át palásttá, de legalább is
ysor stílusa.
ıotívumokat mutat a jogar metszett
ar munka, viszont Nagy Lajos korá-
bbike, az országalma. Ezt igazolja a

Mo

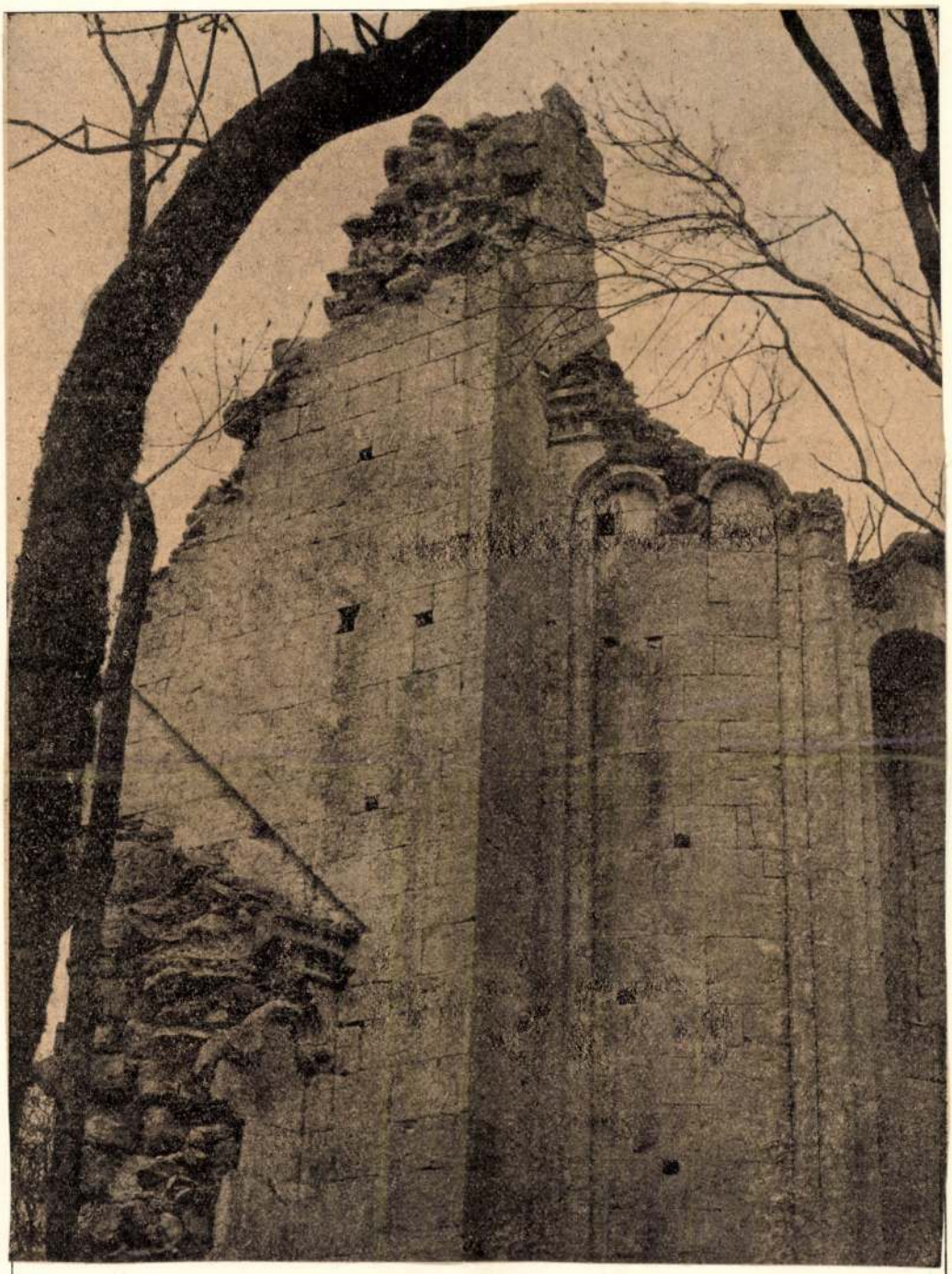

VÉRTESSZENTKERESZT

Gerevich: M. romanikon cmb.

Vertes neutrerent

Nem helység!

VÉRTESSZENTKERESZT

Vértesszentkereszt

√Rendkívül finoman faragott kőből épült.

Vértes?

TEMPLOMROM, a templom háromhajós volt, háromlevelű lóhere-alakú főapszissal és nyolc pillérrel. √A nyugati zárófal és a szentély részben még áll. Hozzá északról monostor volt építve. Faragott részletei ma nagyrészt Tatán és Csákváron. Mint Csák Ugrin monostora már 1146-ban szerepel. A török hódoltság alatt pusztult el.

Vértesszentkereszt

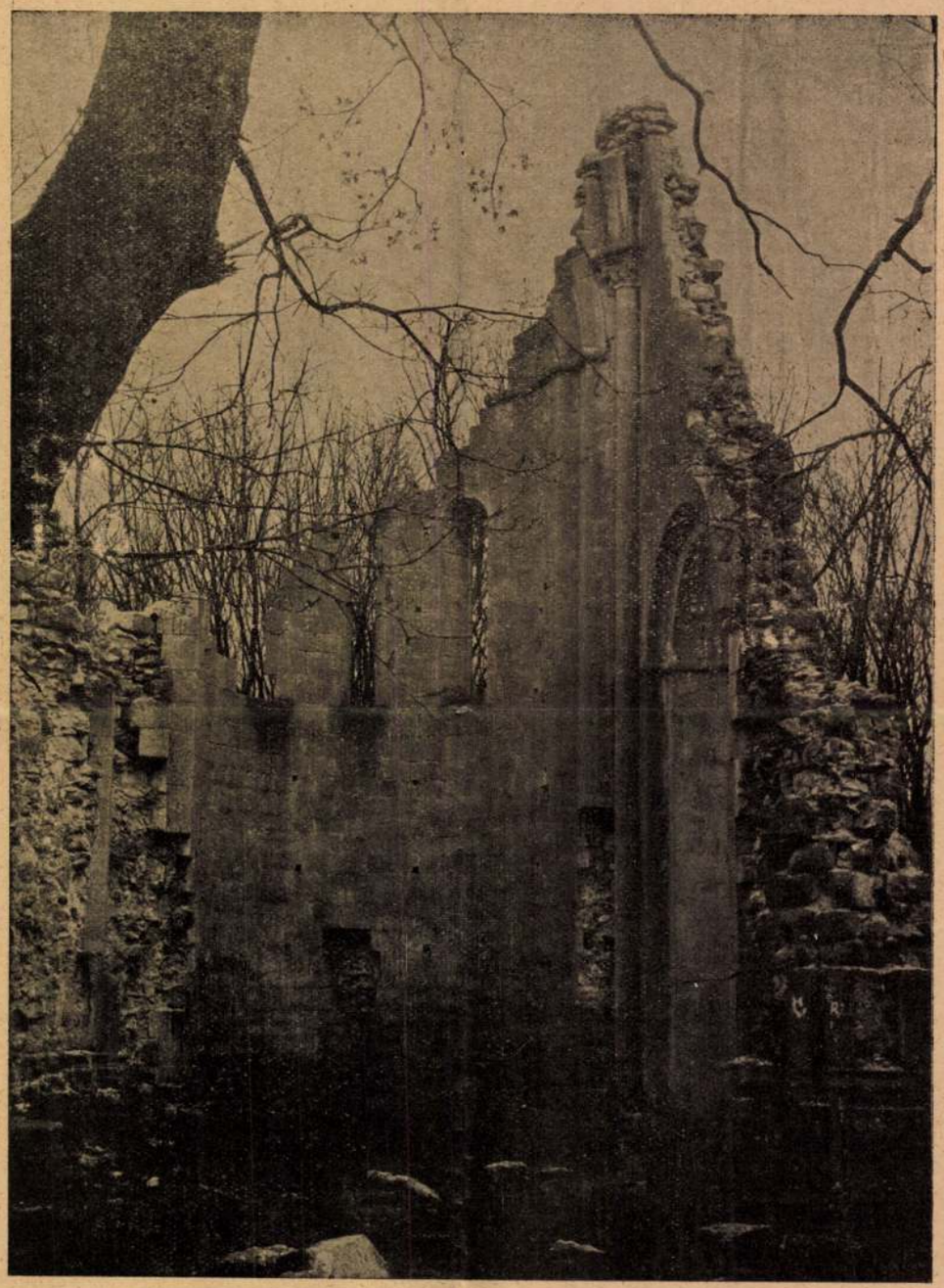

VÉRTESSZENTKERESZT

EGYKORI BENCÉS APÁTSÁGI TEMPLOM ROMJA. XII. SZ. KÖZEPE

Gerevich: M. romankori emk.

VÉRTESTOLNA (Komárom)

Vértes?

VADÁSZKASTÉLY gr Esterházy József
építette 1733 körül.

Vértestolna

Vértes szentkeresztt

XII. század

Gerevich M. román-

kori eml. 138.

tábla-

Vértelics József

festő

Ferkl pzomfoisk vk

1939-41. 148. l.

s Műemlékek Orsz. Bizott-
sága ifj Szepesy Sándorból
12 db. budai építészeti fel-
vételt és czekről készült kli-
sét vásárolt, oly módon, hogy
a rajzoknak a Mérnök és
Építész Egylet közlönyében
való megjelentetésének költ-
ségeihez 2 millió koronával
hozzájárult.

Szepesy Sándornak visszakérőlly idemellékelt bladvá-
nyából kitünik, hogy a kiadó
költségelőirányzatának téredése
folytán a rajzok közlése
az előirányzott összeget
500.000 K-val tulhaladta,
amelynek kifizetését
Szepesy – azzal az indoko-

Vertetics József

Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 141. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
19 1944 szám.
Erk.: ... ér ... III. hó 4. n.

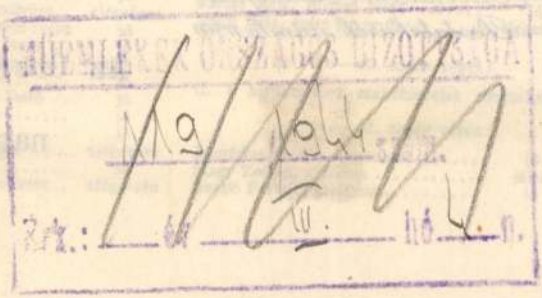

VÉGBIZONYÍTVÁNYT, KITÜNTETÉ
MŰVÉSZETI SZAKOKLEVELET SZEI
NÉVSORA AZ 1936/37—1940/41. TANI

VÉGBIZONYÍTVÁNYT NYERT

1936 október hó 3-tól 1941 június hó 30-ig.

Albert László, díszítő festő (1939) . elégséges
Antonyák Éva, textiles (1941) .. elégséges
Árvay Tibor, díszítő festő (1941) .. elégséges
Báró Bakách Beseniey Éva, grafikus (1941) ..... elégséges
Balázs László, kerámikus (1939) .. elégséges
Bambera Klára, textiles(1937).. jó
Barkó Etelka, díszítő szobrász (1938) elégséges
Bácsfalvy Etelka, grafikus (1939) . elégséges
Bencsik Gyula, díszítő festő (1938). elégséges
Bencze Béla, bútortervező (1940) .. elégséges
Berki Anna, grafikus (1939) ..... jeles
Berki János, díszítő festő (1940) ... elégséges
Birkmayer János, díszítő szobrász (1940) ..... elégséges
Bogáthy Béla, textiles (1941) ..... elégséges
Buxbaum Jenő, díszítő festő (1941) jó
Cseh István, díszítő szobrász (1937) jó
Cmarits János, díszítő festő (1939) elégséges
Csikós Miklós, textiles (1937) .... elégséges
Csillag János, bútortervező (1937) elégséges
Czibulás Pál, bútortervező (1937) elégséges
néveri Cziglényi László, grafikus (1940) ..... elégséges
Csipkay Eleonóra, grafikus (1937) jó
Csillag Éva, grafikus (1938) ..... jó
Jedon Erzsébet, grafikus (19
Jónás Géza, díszítő szobrász
Kalina László, grafikus (1941
Katona Lajos, díszítő festő
kisóczi és szentandrási Ildikó, textiles (1939) ...
Keres Árpád, ötvös (1940)
Kertész Éva, textiles (1939)
Keszthelyi Magdolna, textile
Kékesi László, díszítő festő
Kis Imre, bútortervező (19
Kiss Dániel, díszítő szobrász
Kiss Klára, textiles (1940) .
Klein Judit, textiles (1939) .
Kocsis Ferenc, bútortervező
Kollárovits Béla, bútorterv (1939) .....
Komáromi Kacz Rozália, (1937) .....
Kovács Katalin, ötvös(1937)
Kovács Lajos, díszítő festő
Kovács Mihály, grafikus (1
Kováts Margit, textiles (193
Kozák József, ötvös (1939)
Köllőd András, bútortervező
Köpeczi Bócz István, ötvös
Krisztinkovich Gabriella, (1940) .....
Krüzsely Lóránd, díszít (1937) .....

Vertich József

földmérő

l. Scherer

I. 299, 384, 393,

402, 406, 408–9. l.

4944

Gyüjter

A hely neve	A tárgy megnevezése	
Almakerék, Nagy-Küküllő vm.	Evang. templom alaprajza	

Vertics József

mérnök

l.

Kovács Makó

16. l. képpel

18. l. jegyzet

és 17. sz. kép

Vertics József

megyei földmérő

1790 Eörül

erőd

Karács Békés vm I.

355, 356 l.

Vertics József

magyar földmérő

Csongrádmegye térkepe

(Görög: Magyar Atlas

Bécs 1802)

Nem Ell.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Vertics Joisef

magyar földmérő

Békésmegye térképe és
Csanád m.
(Görög: Magyar Atlas
Bécs 1802.)

Neum Gell

_____ *mühely.*

főnökség!

_____ hó____n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ számu _____

n.

vi _____ hó_____

_____

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Vertics József

mérnök

terve szerint épült Makón
1780-ban Csanádvármegye
székháza a mostani helyén.
Szerény, földszintes, XVI.
Lajos stílusú kúria-szerű
épület volt. 1775–1820-ig
volt csanádmegyei mérnök,
lásd Kovács Gyula: Makó város
építészete a XVIII. század végétől
a XIX. század közepéig. Makó
1918. 10. l. L Kézirat. MOB
Könyvtár 4758. leltsz.

L 29. l.

Vertics

megjei mérnök
1791-ben elkészítette a
hádmezővásárhelyi új
templom tervét, a ref.
egyház azonban nem ezt,
hanem Fischer Boldizsár
kecskeméti könnyes tervét
fogadta el.

Szeremlei Sámuel A h.
m. vásárhelyi ref. tem-
plomok építésének történe-
te. 1714–1914. H. M.
Vásárhely 1914. 12. l.

~~1121. Ismeretlen művész.~~

1121. Zsigmond király

Emelkedett peremű

elölapján derékig ~~látható~~ és k

A királynak jobb kezében keresztes ors

jogar van. Fejét a római c

bajusza és hegyes szakálla

kereszteződő stóla és palá

DOMINI ~~szemlélhető, melyc~~ mellett a

CRVCE. DOMINI van ~~felirat~~

rön belül

az elólapon: SIGISMV

~~Karimája, emelkedett~~

~~sima.~~

Ezüstös réz dombormű

20 K.-- Havas Emil ajándék

Vertetics József

a Zalaegerszegi
ált. gimnázium tanulója

l.

Rajzoltatás

1939. 18. l.

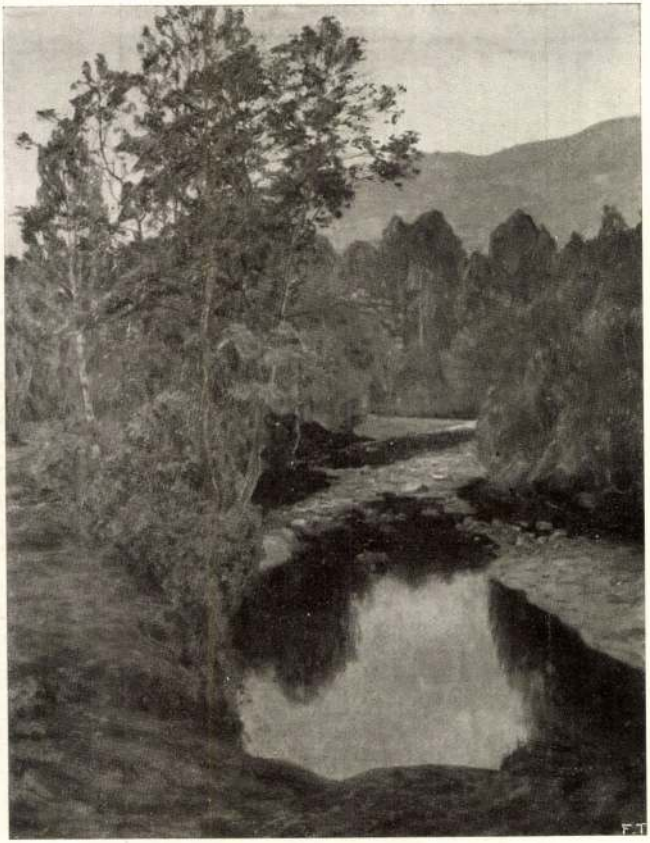

Johannes Müller. — *Sera.*

Vertics

mérnök

hodmezővásárhelyi

templom Terve

Csongrád vármegye.

(Vármegyei Szoci-

ografiák. II.

14. l.

(Egy kötetben

az I. részel.)

Könyvtárumban

MAGYAR KIR. POSTA
3f

Vertics

l.

LykaMagyműI300-50

302. l.

R. D. K.

VERTICH József földmérő

Gyula Köhid, 1806. Czigler Antallal

Magyar építészet. Bp. 1954. 94. l.

Vértes József

l.

Zádor - Rados

336. l.

M.D.K.

Vertich József

Gyula. Bonyhádi ut tengelyében három középpilléres négy falazott tégla és faragott kőives, tömör mellvédes hid. 1803-ban Vertich József megyei földmérőt bizták meg tervezésével. 1806-ban kezdték meg a munkát később Czigler Antal uradalmi épitész is bekapcsolódott a hidépités munkájába. 1808-ban vették használatba, de a kőburkolaton még tovább dolgoztak. Bárdos hid a neve.

Börtsök László: Gyula városképi és müemléki vizsgálata. Bp. 1953. 16. l.

Vertics József

mérnök

l.

Bierbéptört

211. l

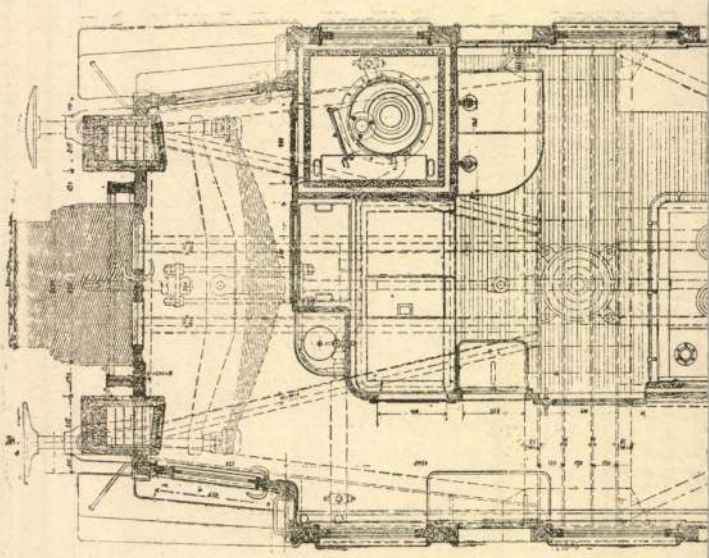

Magy. kir. ál

VERTICS JÓZSEF, mérnök

Az 1805-ös térképe az előbbieken kivül jelöli a lelei utat és a Margitától induló-nagyjából a mai Almásy-u. nyomvonalán haladó-a marosi révhez vivő és az öszegedi útba csatlakozó útvonalát is. 64.old.

TÓTH FERENC: Makótelepüléstörténeti vázlata 41.old

A MÓRA FERENC Múzeum évkönyve, 1972/73, I.
Szeged, 1974

VERTICS JÓZSEF, térképész

11.sz.kép.- A Maros folyó Makó város mellett elhaladó részének vázlata.1814. O rsz.Levéltár. 58.old. Fekete repr.

TÓTH FERENC:nMakó t lepülésstörténeti vázlata 41.old.

A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

VERTICS JÓZSEF, térképész

10.sz.kép.-Vertics József:Makó város belső legelőinek térképe. Részlet.1805./Másolat József Attila Múzeum./.57.old. Fekete repr.

TÓTH FERENC:nMakó t településtörténeti vázlata 41.old.

A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

VERTICS JÓZSEF, mérnök

Ő Csanád megye területén/1802/egyetlen főútvonalat tün tet fel,a Vásárhely felől jövő temesvári utat,de ez köz vetlenül nem érinti Makót.Margittánál kanyarodik Csanád felé. 63.old

TÓTH FERENC: Makóteleptülésstörténeti vázlata 41.old

A MÓRA FERENC Múzeum évkönyve, 1972/73, I.
Szeged, 1974

VERTICS JÓZSEF, térképész

9,sz.kép.-Vertics József:Az áradásoknak kitett terüle
tekkelegyütt vázolt Maros folyó.IV.területrész
/Az L-től az"M"-ig terjed a makói terület töl
tése.Orsz.Levéltár./18.sz.vége/. 56.old. Fekete
repr.

TÓTH FERENC: Makó településtörténeti vázlata 41.old

A MÓRA FERENC Múzeum Lvkönyve, 1972/73, I.
Szeged, 1974

Vertics József

Csanád, lakóhár és istálló terve

MŰVÉSZET ÉS FELVILÁGOSODÁS AKADÉMIA KIADÓ 1978

128.o.

Vestis József

Dunaföldvárt ábrázoló térképét /térképeit/ említi és értékeli

Bendefy László: Dunaföldvár régi földvára.
Műemlékvédelem, 1974.2.sz. 65-71.l.

Vértsalagi Rupprecht Andor MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

VERTICS József térképén

1773-ban készített térképe

FODOR Ferenc: A magyar térképirás.
Bp. 1952-1954. 1-3. kötet 143.
144. ill.

VERTICS József (1745? - 1828)

Hrentó Pál: Vertics József, a Vihassarak elfelejtett földmérője. = Geodézia és Kartográfia 38, 1986, 2. 119 - 125. ill

Vértsalagi Rupprecht Andor MDK

Női arckép

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállítás

Vértsalagi Rupprecht Andor

MDK

Női arckép

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

M.D.K.

Vértse és Hermány, építészek

Győrös terve 1200 p-ös
második díjat nyert az uj-
pesti levente-otthon pályá-
zatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.

máj. 13. sz. 5. old.

Vértse A
festő

l.

Dunántuli Gramle

1940. 309. l.

vegyes

C. 14

1 köt. 8°

Ballagi

Aladár

A magyar királyi testőrség története,

különös tekintettel irodalmi működésére.

Turulsólyom

Falco rusticolus altaicus MENZB.

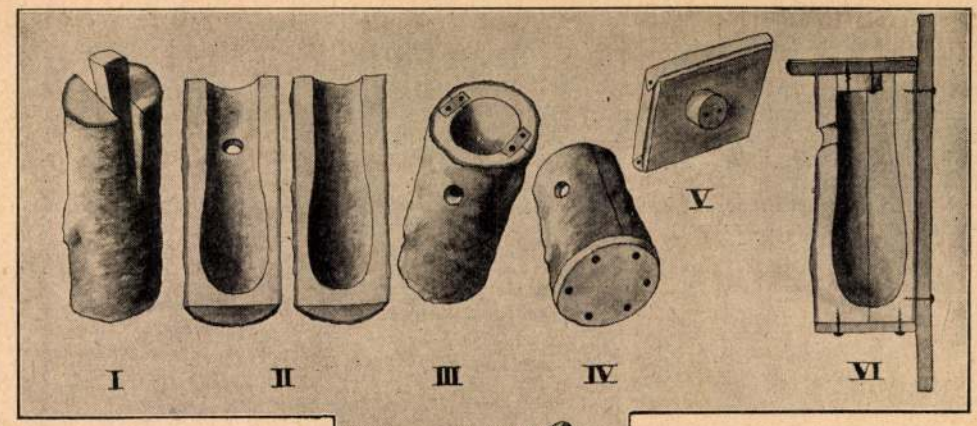

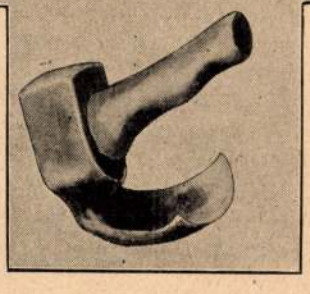

Odulakó hasznos madaraink fészkelésének előmozdítására szolgáló általánosan ismeretes fatönk-oduk gyári úton készülnek, hol különleges gépek segítségével fúrják a kiszabott fatönkdarabba a természetes harkályodut utánzó körtealakú üreget. Ezt az üreget kézi erővel csak úgy állíthatjuk elő, ha a fatönkdarabot előbb hosszában kettéhasítjuk, majd a két féldarabot, azok arányos kivésése után ismét összeragasztjuk. A kézi előállítás e nehézkes módja helyett a Madártani Intézet inkább a deszkából készíthető, hosszúkás ládaalakú, ú. n. deszkaodu házi előállítását javasolja a madárvédőknek, bár a deszkaodu úgy tartósság mint célszerűség szempontjából a fatönk-odu mögött marad, amellett, hogy kirívó ládaformájával a kert vagy park növényzetének természetes összhangját is bántóan zavarja.

Az alábbiakban ismertetett «kapacska» nevű teknővájó szerszám használatával a fatönk-odu házi előállításánál, nevezetesen a kivésésnél olyan jelentős szerszám- és munkamegtakarítást érhetünk el, mely a házi előállítás e módjának minél szélesebb körben való ismertetését indokolttá teszi. Különösen gazdasági iskolák gyakorlati munkatervébe vehető fel eredményesen a fészekoduk e készítési módja. A kezes kis szerszámra *Nagy* Gyula gyöngyössólymosi r. k. tanító, madárvédő hívta fel figyelmünket. A gyöngyössólymosiak a teknővájást háziiparként űzik s a Nagy Gyula tanító buzdítására készített s a községben ma már százon jóval nagyobb számban kihelyezett madárodukat a kapacskával faragják ki. A szerszám nagy előnye, hogy a vésendő fatönkdarabot nem kell gyalupadba fogni, hanem azt balkezünkkel függőleges állásban rögzítve véshetjük és pedig sokkal gyorsabb ütemben és eredményesebben, amint az kalapáccsal ütögetett vésővel lehetséges volna. Kellő gyakorlattal, félkeményfából, a fatönk-odu elkészítése alig kerül több időbe, mint a deszkaodué. A szerszámot a gyöngyössólymosiak elhasznált csákányból csináltatják a helybeli kováccsal. Tapasztalatuk szerint a gyakorlatban ez a legkönnyebben beszerezhető, legkeményebb acél. Az ábrán bemutatott szerszám méreteire vonatkozólag elégségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a nyél hossza kb. 10 cm.

A fatönk-odu házi elkészítésének a módja a mellékelt ábrákkal szemléltetve a következő: Ép, lehetőleg teljesen száraz, kb. 15—20 cm átmérőjű és 40—50 cm hosszú héjas fatönköt kettéhasítunk (I), a két féldarabot az előre megrajzolt méret szerint kapacskával kivájjuk s az egyik féldarab felső harmadában kifúrjuk a 32—46 mm átmérőjű röpnyílást, kissé ferdén fölfelé, hogy az esővíz be ne csurogjon (II. VI). A röpnyílás kifúrása után a féldarabokat enyvvel összeragasztva, felül két vaspánttal (III), alul deszkalappal (IV) rögzítjük. A vaspántok helyét előzőleg kivéssük, hogy felerősítés után azok az odu felső szélével egyszintbe kerüljenek. A röpnyílással ellentétes oldalon fölerősítjük a tartólécet (VI), majd az odu leemelhető fedelét (V) készítjük el a következőképpen: Az odu

átmérőjénél 10 cm-rel szélesebb négyszögletes deszkalap alsó lapjára egy, az odu felső nyílásánál keskenyebb kerek fadugót szögezünk, mely nyirkos időben sem dagadhat be a nyílásba s a fedél könnyű levételét nem akadályozhatja meg. A fedél szilárd ülését azzal biztosítjuk, hogy a dugót nem szögezzük a fedél közepére, hanem attól kissé előre, a fedél röpnyílásfelőli oldalának irányába, ezáltal a fedél szilárdan beszorítható lesz, egyrészt a fedél deszkalapja és a vele érintkező tartóléc, másrészt a fedél fadugója és az üreg röpnyílásfelőli oldala, mint érintkezőpontok közé (VI). A fedelet bádog- vagy kátránylemezzel borítjuk.

A leemelhető fedél, az odvak ellenőrzése és az évenként legalább egyszeri tisztogatás miatt nélkülözhetetlen.

Kiadásért felelős: Dr. Vertse Albert. — Stephaneum nyomda Budapest. Felelős: ifj. Kohl Ferenc.

Vertse Dezső

az ujpesti levente-
otthon és nékház
terve. II. díj.

MMÉEKözl
1942. 88. l.

aki 2 hónapig lakott a kollégiumban havi 120 RM. kéziösztöndíjjal. Még a tanév folyamán kapott tanulmányi segélyként négyhavi ingyenes berlini kollégiumi lakást **dr. Ónody Olivér** a német idegenforgalmi szervezet tanulmányozására, a kedvezményt azonban csak 1939 augusztus 1-től tudta igénybevenni s a háború kitörése miatt szeptember elején már befejezte berlini tartózkodását.

Berlin Coll. Hungaricum

Magyar törvényhatósági ösztöndíjas:

Vertse Dezső (1904, Nyíregyháza, róm. kat.), okleveles építészmérnök, miniszteri segédmérnök a Fővárosi Közmunkák Tanácsánál, beosztva a városépítési ügyosztályhoz. Budapest székesfőváros egészéves ösztöndíjasa, Budapestről (Kotsis professzor) Berlin nagyszabású újjáépítési munkálataival kapcsolatban városrendezési tanulmányokat folytatott. E városrendezés szellemi irányítójának, Speer Albert professzornak irodájában alkalma volt tanulmány tárgyává tenni terveken, modelleken és szóbeli közlések alapján a húsz évre tervezett munkáknál felmerülő kérdéseket és azok gyakorlati keresztülvitelét. Helyszíni tanulmányokat végzett a már kész és építés alatt levő épületeken, különösen a tempelhofi új repülőtér óriási építkezését tanulmányozta tüzetesebben. Számos gyárat látogatott meg, ahol a műhelyek megvilágítását, szellőzését és higiénejét és a munkások szociális intézményeit tanulmányozta. A Märkisches Museumban Berlin történelmi városrendezésének dokumentumait vizsgálta és adatgyüjtéssel foglalkozott. Münchenben megtekintette az új német építőművészet kiállításának hatalmas modell- és fényképanyagát. A Collegium Hungaricumban előadást tartott az ujjáépülő Berlinről. Berlin városrendezéséről írott hosszabb tanulmányát bemutatta Speer professzornak, aki művét azzal honorálta, hogy számára 3 ezer kilométernél hosszabb útra szabadjegyet adatott a német birodalmi építkezések megtekintése céljából. Útja során Regensburgot, München, Augsburgot, Nürnberget, Brement, Hamburgot, Kielt, Lübecket, Magdeburgot, Leipziget, Kölnt, Stuttgartot, Ulmt, Innsbruckot látogatta meg és a régi német műemlékeket is tanulmányozta. Júniusban Stockholmban és Kopenhágában különösen a legmodernebb lakótelepeket és az itt végrehajtott városrendezési szempontokat tanulmányozta. Munkásságáról a Mérnök és Építészegyletben előadásokat fog tartani.

Mint *vendégek* legalább egy szemesztert töltöttek a Collegium Hungaricumban: *Faragó Lajos*, a berlini Handelshochschule hallgatója, *Kozma Jenő*, a berlini egyetem gazdasági karának hallgatója, *Müller László*, a berlini egyetem orvostudományi karán szigorló orvos, *Neugebauer Kurt*, a berlini Technische Hochschule hallgatója, *Rajczi Sándor*, a berlini Technische Hochschule hallgatója, *Tóth Bálint*, ref. lelkész, a berlini egyetem bölcsészeti karának hallgatója, *Weigerth Aladár*, zeneszerző és *Zilahy Ferenc*, a berlini Technische Hochschule hallgatója.

Orszöst 1938/39.

Legalább egy hónapot, de nem egészen félévet a Collegiumban töltő vendégek: *dr. Arató István*, királyi járásbírósági joggyakornok, *Bánsági Miklós*, joghallgató, *Csordás Miklós*, erdőmérnök, *dr. Eckert Györgypál Irma*, a Transdanubia cég (Berlin) tudományos tisztviselője, *Faragó András*, joghallgató, *dr. Fischer Vilmos*, gimnáziumi tanár, *dr. Goll György*, műegyetemi tanársegéd, *Grünwalszky Károly*, a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkások evangélikus lelkésze, *dr. Klenka János*, gimnáziumi tanár, *dr. Kozma* Ferenc, banktisztviselő, *Kőmüves Dávid*, a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkások református lelkésze, *László Endre*, hegedűművész, *dr. Oláh Ákos*, tb. szolgabíró, kereskedelmi tisztviselő, *Peti Zoltán*, református vallástanár, *Schiffer Dénes*, bölcsészettan-hallgató.

A Deutscher Akademischer Austauschdienst csereösztöndíjasai:

Dr. Angyal Endre (1915, Pozsony, róm. kat.), tanárjelölt Budapestről (Thienemann professzor), 1938 november óta mint a Deutscher Akademischer Austauschdienst csereösztöndíjasa színháztörténeti tanulmányokat folytatott Münchenben. Az egyetemen A. Kutscher és H. Borcherdt professzorok színháztörténeti és H. Cysarz német irdolamtörténeti előadásait hallgatta. Tagja volt az egyetemi színháztörténeti és germanisztikai intézetnek, az egyetemi és a bajor állami könyvtárban dolgozott. Sajtó alá rendezte herceg Eszterházy Pálról szóló összehasonlító irodalmi munkáját és előkészített egy-egy munkát a középkori lovagköltészetről és a délnémet barokkról. Anyagot gyüjtött a barokk drámáról magyar nyelven megjelent könyvének németnyelvű bővített kiadásához és az udvari kultúra irodalmi és színházi vonatkozásainak kérdéséhez. Folyamatosan ismertette az Új Élet hasábjain a német színház és irodalom kérdéseit.

Czegle Imre (1912, Biharkeresztes, ref.), református segédlelkész, a sárospataki teológiai akadémiával kötött csereegyezmény alapján nyert ösztöndíjjal az első félévben a hallei egyetemen, a másodikban a herrnhuti teológiai szemináriumban folytatott protestáns hittudományi tanulmányokat.

Dr. Győrffy Barnabás (1911, Szepesbéla, ref.), okleveles középiskolai tanár, bölcsészetdoktor, általános állattani intézeti díjtalan gyakornok Szegedről (Győrffy professzor) német állami csereösztöndíjjal folytatta az előző évben megkezdett colchicines kezeléssel történő polyploidia-indukálást Berlin-Dahlemben. November és december havában Heidelbergben Seybold professzor intézetében a chromatografáló levélfestékelemzést, Darmstadtban Stocker professzor mellett a növényi asszimiláció mennyiségi meghatározásának módszerét sajátította el, végül Freiburg in Breisgauban alkalma nyílt Oehlkers professzor iskolájában cytogenetikai vizsgálatokat megtekintenie. Az év folyamán két dolgozata jelent meg: „Colchicinnel indukált poly-

Vertse Dezső

okl. építészmérnök

A vall. és Közokt. miniszter

3. *Olaszországba szóló ösztöndíjat* a II. félévre, a római Magyar Intézetbe teljes ellátással Vertse Dezső okl. építészmérnök, min. s.-mérnöknek.

4. A berlini „Humboldt-alapítvány" ösztöndíját a nyári hónapokra Orkonyi Attila közgazdásznak.

József nádor 1939/40.

210. l.

Vertse Dezső

A kolozsvári
Mátyás király-tér átépí-
tésének terve

Repr
Művészet 1942. 58. l.

(Kolozsvári építészeti
kiállítás.)

329/1943

Nagyméltóságu M

Kegyelmes

A Műemlékek Országos
tisztviselővel intézte a csonka
A Felvidék Erdély és a Délvidék

MDK

Vertse Dezső

A Pesti Városháza. 1937. 2.sz. 10.l.

MDK

Vertse Dezső és Pogány Frigyes építészek

II. dijat nyertek

Budapest-Városközpont tervp. képekkel. Tér és Forma 1937. 73.l.

~~Bajzát Imre~~

~~és~~

Vertse Dezső

nincs
fed

szolnoki meleg-
vizű strandfürdő
terep megvétel

MMÉFKözl

1942. 120. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Vertse Dezső és Hermány Géza épitészek

2500 P. dijat nyertek

Farczádi Lázár J.: Belső-Ferencváros tervpályázata.
Magyar Épitőmüvészet 2943.

Vertse Dezső

~~Bajzát Imre~~ és

~~Vertse Dezső~~

nincs cód			Építészek
			l.
			Építészet
			1942. 87. l.
			89. l.
			A nolnoki nabadtéri
			fürdő terv. megvétel
			✓

thoxat.	100.000 —	
	41068	
	11 40	
	133 40	
	50 24	104.300 72

Vertse Dezső

Hermány Géza

építészek

céd

ród

Farczádi Lázár Jenő:

Belső-Ferencváros terv-

pályázata.

Magyar Építőművészet

1943.

2500 P. díjat

nyert.

különös helyzetet foglal el a XIV.
egészen különálló fejlődést mutat

rnoparti városban nem a született
— a születés és a haditettek alapján
sebbséget képviselő germán eredetű
ázad elején, hogy a lélek nemessége,
s nápolyi hadjárata alkalmával saját
Burgundi, nápolyi értelemben nem
ő köztársaságban alakult ki az olasz
ia és a XII—XIII. századi toscán
nanizmus. Az irodalomban Dante,
észetben a Pisanók, Giottó és Loren-

ózódó. Mint a pápák bankárja már a
nikor a magyar király Nápoly ellen
ott találjuk a guelf Firenze száztagú
kén nevezi városát és lakóit a magyar
ndulatával tünteti ki a firenzeieket.
kereskedők. A pápai adószedők pénz-
különösen a hetvenes évektől kezdve

Vertse Dezső MDK

épitész III. dij

Szabadka város általános rendezésére kiirt tervpályázat.
Magyar Mérnök és Épitész Egylat Közl.1944.32.o.

M.D.K.

Vertse Dersó, építész

és Bajzát Imre
körös terve megvételben
részesült a szolnoki strand-
fürdő pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.

jul. 23. sz. 5. old.

M.D.K.

Vértse Dersö, építés

Hermány Géza és Zsitva Tibor körös terve a hat egyenként 2500 p-ös díj egyi-két nyerte el a belső Ferencváros rendezésére kiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja. Bp. 1943. LXIV. évf.

jul. 1. sz. 6. old.

M.D.K.

Vertse Dersö, építés

Hermány és Tattay
körös terve harmadik
díjat nyert Szabadka
város általános rendezési
re kiírt pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1944. LXV. évf.

febr. 10. sz. 5. old.

Vertse Decső építés

Tér és Forma 1937. 67-80

A Budapest. Városközpont terrpá-
fázatról

Vertse Dezső

Stilus hangulat az épitőmü-
vészetben, cikk

Tér és Forma, 1933 VI. 154

Vertse Dezső MDK

épitész

a belső Ferencváros rendezésére kiirt tervp. dijazva.
Magy. Mérnök és Épitész Közl. 1943. 111.o.

Vertse Dezső MDK

épitész

Farczádi Lázár Jenő: Belső-Ferencváros tervpályázata
Magyar Épitőművészet 1943. aug.sz. helyszinrajzzal

Vertse Dezső MDK

épitész

Magyar Épitőművészet 1943. 17o.o.
A belső Ferencváros rendezésének eszmei tervpá-
lyázatán a Közmunkatanács 25oo P-ös díját nyerte

Vertse Dezső MDK

épitész

Magyar Épitőművészet 1944. 76.o.
R.M.: Szabadka általános rendezésére kiirt pályázat eredménye.

Vörvölgyi ref. templom

Fejfák -

Klenodiumok leírása,

rajzai.

Debreczeni László

1931. 110–112. l.

BUDAPEST, 1942 december 2.
IX. HŐGYES ENDRE UTCA 10
TELEFON: 382-595

t Képviselő Ur!

inyei Merse Jenő vallás- és közok-
ltségvetési beszédében bejelentet-
atot, a Műemlékek Országos Bizott-
léki kiállitást rendezett.
sügyi bizottságának nagyon tisztelt
ter Ur Ő Excellenciájának jóváhagyá-
u. 5 órakor külön is, megfelelő ve-
állitást s ezen alkalomra szabad le-
ztelettel meghivni.
a kiállitás tájékoztató füzetét.

M.D.K.

Vány-Szukó Tibor, debreceni építész

és Nyilas István közös terve megvételben részesült a pécsi fertőtlenítő intézet pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.

máj. 13. sz. 5. old.

Μ.Ο.Κ.

Veszelényi László

szobrász s.

62 éves

(tüdőgümőkór)

+1950 X. 20.

X. ker Új Köztemető

Halotti főkönyv

6076 folyósz.

MDK

V.Veselényi, szobrász.

Gróf Széchenyi István kis mellszobra. Gipsz.
/1513 sz./

Széchenyi-muzeum.
Divald Arad.palotája. 85.l.

Veselényi V

nobrán

Dívald Akad. palotája

86 l.

Széchenyi - muzeum

86

A terem közepén álló tárlók tetején öt mellszobor.

51. **Gróf Széchenyi István kis mellszobra.** Bronz. (1517. sz.)

52. **U. a.** Gipsz. Jelzése: V. Veselényi. (1513. sz.)

TARTALOM.

ELSŐ RÉSZ.

Az Akadémia palotája.

Lap

I. A palota története _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ 3

II. A palota ismertetése

1. A palota külseje és ennek szobrászati díszítése _ 21
2. Az előcsarnok és a lépcsőház _ _ _ _ _ 31
3. A nagyterem és a heti ülések terme _ _ _ _ 37

MÁSODIK RÉSZ.

Az Akadémia gyüjteményei.

I. Elajándékozott gyüjtemények _ _ _ _ _ _ _ 47

II. A képes helyiségek _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ 50

III. Képek, szobrok és iparművészeti tárgyak a hivatali helyiségekben _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ 71

IV. A Széchenyi Múzeum

1. A múzeum története _ _ _ _ _ _ _ 76
2. A múzeum gyüjteményei _ _ _ _ _ _ _ 80

Vesely

l.

Lykanemzromantika

48. l.

ébren
piéknak

szmogot

k a félalom csitít

ul a test
ek
et
lt
os

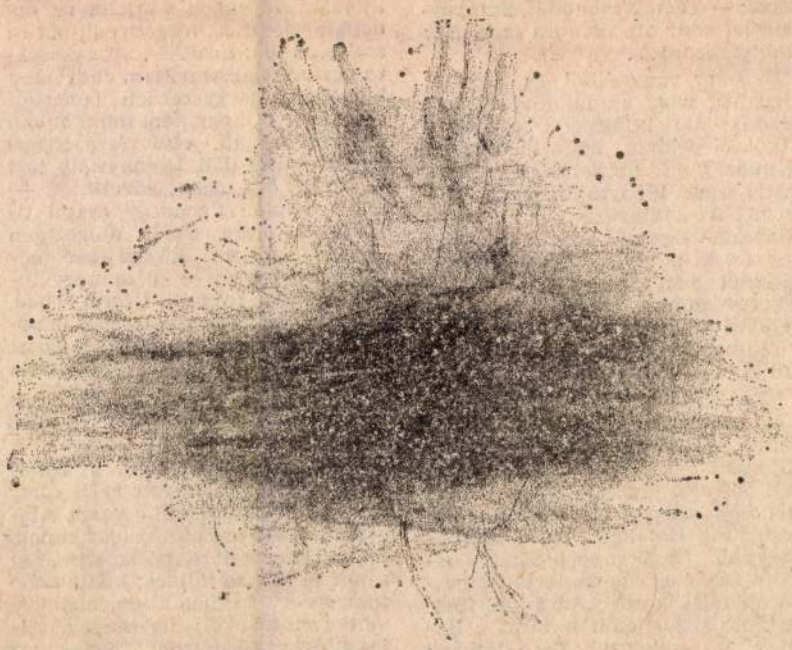

Vesely Beáta grafikája

tes magabiztosságot tükröz. Ha valakivel találkozik udvariasan megkérdi: — *Tessék mondani, munkásfölvétel van? Az idényre szeretnék elhelyezkedni...*

Ilyenkor vagy élből és azonnal kirúgják, vagy az üdülővezető elé vezetik, aki kifaggatja azokról a titkokról például, hogy ki ő és mi ő, miért pont itt keres munkát és miért szeret idénymunkásként doldozni? Az üdülővezető az irataiban ellapozgat kissé, imitt-amott töviről hegyire ki is olvassák dús bejegyzésektől hemzsegő összefűzött kétkötetes munkakönyvét, majd sajnálkozó arccal azt mondják: — Mi a falubeliekkel szoktuk megoldani, tudja...

Már Boglárlellén sétálok, szürke délelőtt van, nagyon szürke: mosdatlan, elhagyatott öregasszonyok hajaként oszlik az ég. A volt Jókai, jelenleg Kodály Zoltán utcán igencsak szimpatikus területet fedezek föl. Hatalmas park, kisebb-nagyobb fenyőcsoportocskák, néhány faház az egyemeletes terméskő épületek között. Az üdülő földterülete közvetlenül határos a Balaton vízterületével. Ez a látvány föllelkesít, belépek a nyitott kertajtón, alacsony, hatvan év körüli sánta úr biceg elém kitérdesedett mackónadrágban.

birodalom legfőbb ura leszek. Az idény végeztéig nincs szabadnapom, illetőleg olyankor van, ha az ördöngős időjárás megengedi, borús, szeles az idő: fürdésre, csónakázásra egyaránt alkalmatlan. Jani bácsi higgadtan, tárgyszerűen ismerteti velem azt is, hogy napi munkaidőm két részből áll, első része reggel nyolc órától déli tizenkettőig tart — itt két óra szünet következik —, majd délután tizennégy órától tizennyolc óráig ismét dolgoznom kell. Napi ötszöri kosztot ígér kedvezményes áron — (tizennégy forint) ebben reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna és vacsora szerepel. Tudtomra hozza azt is, hogy a koszt változatos és finom, a személyzet ugyanazt eszi, amit a vendégek.

— Jöjjön, megmutatom, hol fog lakni.

Föláll, végigballagunk a színes kavicsokkal intarziázott kerti úton, egy épület padlásterébe vezet. Alacsony, szűk manzárdszobát kapok, ajtaja lemeszelt deszkák sora, ajtón se zár, se kilincs; kívül cs... fémretesz. Lakbér nincs, hav... ven forintot kell fizetnem ... lany és a fürdőszobai me... használatáért.

— Ha berendezkedett ... hozzám, megkapja a mu... írását.

áll, előtte vasszékek, ... két halüzér az előadás... tot tesz, amit én habo... fogadok. Az ajánla... amennyiben én bé... őket elhalászgatni, ... lyamán, de csak a... dégük vagyok k... gekre.

A halászok a... során többsz... kannájukkal ... bácsi is úg... na semmit ... sunk szer... folyamá... vendég... barátk... másk... lat, ... am...

... itt
is fény
vakolat
alá rejtjük
mondom csa...
minden
...tely
...árgyaktól szabad...
...n lény is így lesz...
...zok rendet és káos...
...ülölel egy elvarázso...
...yel befutott világvá...

1990. DECEMBER 21.

Vesely Ferenc, [ ]

L.: Sarmu Béla

–: A Fiatal képzőművészek... – 51

Mozgó Világ, Bp. 1978. ápr. IV/2.

Vesely Ferenc, festő

V.: Sarma Béza

Vesely Ferenc: Bőség 51.

Mozgó Világ, Bp. 1978 ápr. IV/2.

Vesenyei Márta szobrász

Felszabadulási emlékműve Derecs-
kén látható. (említve)

Műcsarnok kiállítás: „Köztulajdon 1945-1975" c.

Láttuk, hallottuk.

1975. febr. 9. Petőfi M.

<Vesenyi Pál>

építés(?) cikke

<> A Gellért-fürdő kiépítése.

Az elintézés napja	Vonatkozási szám
	Budapest, 1947 202-203. l Képekkel

A beadvány száma	Beérkezett	**Beadó neve és a beadvány kelte**
521.	23	

Vésey Gábor, [ ]

L: Kokas I.

Tandi L: Kiállítási jegyzetek 108-112

Tiszatáj, Leg-ed 1 1980 nov. XXXIV/11

várak építésére

adig, kővár-
Csák, a Vértes
végén elpusz-
ora. Ámde ek-
a jövevények
Volfer, Vasme-
ti föl a romfa-
Héder gróf, II.
yén emeltetett

ság urait, kik
gy csak gon-
épített várak-
lással szemben.
ályné járt elől,
ette föl abból
onynépének és

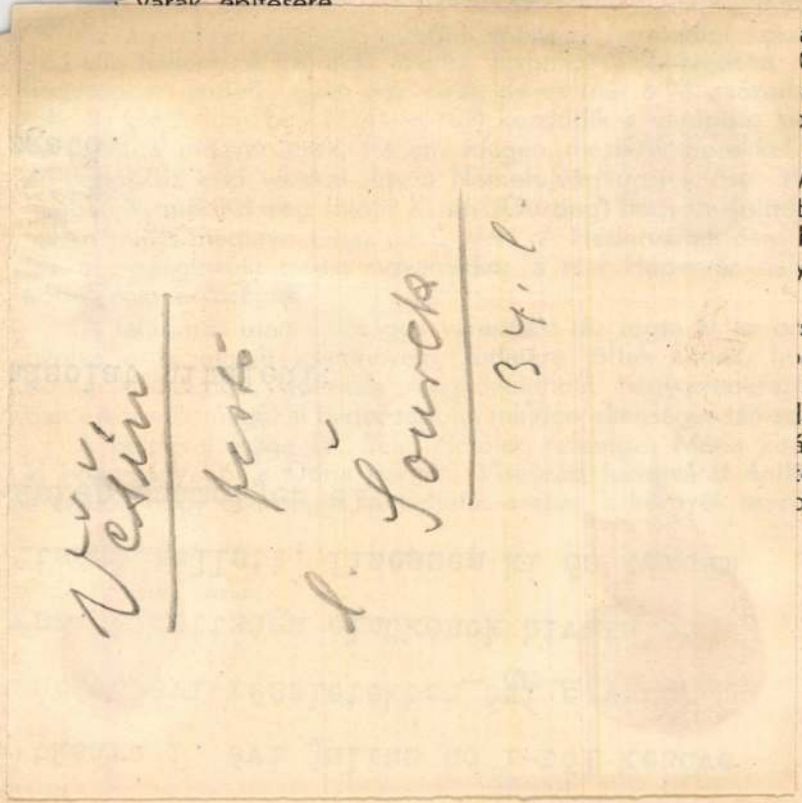

gyalázatak és [illegible]
nézzünk kőhalmaikon, rozoga falaikon végig, mint a hajdani dúlt-fúlt elaggott emberroncsain, kik valamikor szintén erősek, büszkék, hatalmasok, reményekkel teltek, reményeket keltők, dicsőségben sugárzók és dicsőséget osztók voltak, de elsuhant fölöttük is a mindeneket megemésztő idő!

A zúzmó, mely falaikat ma zöldes bársonnyal födi, a cserje, mely széltől, fagytól, idők fogától vájt repedéseikben ül, a fűszál, mely búján takarja széthullott márványmaradványaikat, a szellő, mely éjszakára megmegpihen tetőtlen ormaikon: egy fényes, dicső multról álmodik. Multról, mely nem tér vissza többé soha! Multról, melynek csak az idők távlatából vissza-vissza sugárzó fénye él! Multról, melynek emlékezetére ajkainkat önkéntelenül hagyja el a nemzedéksorok örök epitafiumaként falaikra vésett fölírás ...»Sic transit, gloria mundi!...«

Valóban, ahogy ők elmultak, úgy múlik el minden: fűszál, virág, vagy óriás sudar; véglény vagy ember; porszem vagy egeket ostromló szikla-bérc, mert a Természetben semmi se állandó, semmi se örök!

Az alábbiakban részletes kimutatást nyújtunk a Dunántúl hajdani várairól, külön csoportosítva az u. n. pogány földvárakat, római erősségeket, máig is meglévő, lakható vagy romokban heverő várakat, végül azokat, melyek teljesen elpusztultak és csak neveik maradtak fönn az utókorra.

M.D.K.

VESLOUSCHY Vera

1922-ben Nagybányán dolgozott a Szabad-
iskolában

Réti: Nagybánya.... Bp.1954. 335.l.

VESMÁS Péter építész

V.P./VESMÁS Péter/: Kereskedelmi Bank Rt. Bakfiók, Szeged, Széchenyi tér 12. Építész: Vesmás Péter, belsőépítész: Medveczky Kazimír. = Magyar Építőművészet, 83, 1992, 1. 13-15. p. ill.E

Medveczky Kazimír---

VESZPRÉM

Komakut tér 3.

Megyei Könyvtár / Püspöki jószágkormányzóság

HORVÁTH Éva: Pénz és segitség. =
Közép-Dunántuli Napló 1994. január 29. 4. ill.

Schmal Henrik 19oo-19o2

Az épület romló állaga

ADALÉKOK A BUDA
18. SZÁZADI ÉPÍTÉSTÖR

VESMA'S Péla emlén

Ybl-díj 1998

= Új M. Épm. 1998/3. 10. o. ill

Budapest. Építész: Vermes Zoltán. = Mag
ill. + TOMAY Tamás: Vermes Zoltán épité
Építőművészet, 78, 1987, 2. 24-25. ill.
lakóházak 1398:"}{tm "Tomay Tamás 1398:

1399. Vértesi László

DIPLOMADÍJASOK, 1986. Vértesi László. =
88. ill. {tm "Vértesi László 1399:"}

1400. Vető János

kiáll. Bp., Liget Galéria, 1987 **ism.** KO
és Irodalom, 1987. október 9. 13. {tm "
1400:"}

1401. Vida Gyula

NÍVÓDÍJAS építészek, 1986. Vida Gyula.
74-75. {tm "Vida Gyula 1401:"}

Vilt Tibor

Sík Csaba: Mesterember és művész. > 249

1402. Vinkler Imre

DURANCI, Bela: Zsombékról zsombékra. A

Vesmás Péter, tervező

Szegedi foghíjak. Háromlakásos lakóház, Szeged, Klámán K. utca 30. Tervező: Sipos György — Vesmás Péter.

1. a Klámán Kató utcai sorház emeleti terasza. | repr. |

2. a sorház három szintjének alaprajza. | repr. |

Magyar Építőművészet, 1984. 2., 43-old.

VÉSŐ ÁGOSTON nagybányai festőművész munkáiból október 10-ig látható kiállítás a Vármegye Galériában (V. kerület, Vármegye utca 11.). Megtekinthető hétfő kivételével hétköznap 10-től 18 óráig.

NÉPSZABADSÁG, 2001. AUG. 24.
25. OLD.

Peter Orosz, curator

ENCZ
YTÉRKÉP
APEST VI.,
1993. ápril

Vesmás Péter, tervező.

Szegedi foghíjak. Nyolclakános társasház. Szeged, Lechner tér 1/b.

Tervező: Rantal János–Vesmás Péter.

1. A Lechner térre néző homlokzat. (repr.)

2. Az általános szint alaprajza. (repr.)

Tervező:
Rantal János–
Vesmás Péter
Építtető:
Polgár Kálmán
Kivitelező:
Seller Zoltán
Épült: 1982—1983
Épületfotó:
Győző Molnár
Ferenc

Magyar Építőművészet, 1987. 2., 40-old.

Vesmás Péter, építész

a MÉ 83/ 1-6. számának munkatársa

- Tartalomjegyzén

Magyar

Építőművészet Bp. 1983

83/1

VESMÁS Péter építész

S.Gy./SIPOS György/: Algyői Takarékszövetkezet Fiókpénztár, Szeged, Makkosházi körút. Építész: Sipos György, Vesmás Péter, és V.Zákonyi Ildikó. = Magyar Építőművészet, 83, 1992, 1. 16-17.p. ill.E

Vesnyovszki, szobrász

A Százados úti művésztelep Kőfaragó műhelye előtt feküdt további öt szobor, igen rossz állapotban. Négy másik, amely Vesnyovszki szobrász újrafaragásására várt még 1954-ben Óbudán, a Bécsi úton hevert, az út porában.

Kiss Károly: Szobrok a szemétben.
Magyar Nemzet, 1976. nov. 28.

Vésö Ágoston Mdk

romániai magyar grafikusmüvész

és Mátyás József

közös kiállitást rendeztek Nagybányán. .-.

Müterem 1958 I. évf. 7. sz. 47.o.

VÉSŐ Ágoston *145*, 91
Nagybánya, 1931. július 31.
IA Képz. Főisk. Kvár, festő

Banner Erdély

Veső Ágoston

Részletek Nagybánya új üzleteinek a dekorálásában / trafik és újság-kiosk, divatáru üzlet /

Murádin Jenő: Nagybányai krónika
Kornak, Kolozsvár 1965. II. 214.

Véső Ágoston MDK

szerepelt a tárlaton.

Kettős portré

"Anya"

B.J.: Történyi tárlatok. Nagybánya.

Igaz szó 1963. febr. 279-280- lap.

VÉSŐ ÁGOSTON festő

10. 58. Varadinum '92

Új Művészet 1992

Véső Ágoston életmű-kiállítása

P. Szabó Ernő

Károly Sándor, az aradi újságíró ilyennek látta Nagybányát: „Olyan ez a város, mint egy nagy paletta. A környező hegyek finom kéket adnak, a buja vegetáció csodálatos zöld színekben ragyog, a kertekből vérpiros rózsák mosolyognak a nézőre, és nem hiányzik a sárga, az okker, az ultramarin, a fehér, a fekete, meg a többi kolor sem. Amerre a szem néz, mindenütt friss színeket szív fel, mintha valamilyen színektől megrészegedett mámoros piktor teremtette volna ezt a várost túláradó kedvében." A Vasárnap című újságban 1931-ben jelentek meg az idézett sorok, abban az évben tehát, amikor *Véső Ágoston* született. Ifjú éveiben megismerhette az akkor már idős mestereket, *Ziffer Sándort, Nagy Oszkárt, Mikolát*, akiknek biztatása nyomán megérlelődött benne a szándék, hogy maga is művésszé váljon.

Mire azonban a kolozsvári képzőművészeti főiskola festészeti osztályát *Mohy Sándor* irányításával befejezte, alaposan megváltozott a világ. A művészet aranykorának még az emlékei is eltűntek, akkoriban kezdett kialakulni az az ipari nagyváros, amellyé a szocializmus évtizedeiben Nagybánya vált, olyannyira, hogy az érkező ma a sivár városnegyedek között haladva már-már kételkedik, léteznek-e még egyáltalán azok az épületek, amelyeket a régi nagybányai mesterek megörökítettek, vagy az ő képeik nyomán kerültek föl Véső Ágoston és a jelen többi nagybányai művészének vásznaira. A város és a táj persze létezik, s léteznek a tradíciók is. Éppen olyan mestereknek köszönhetik továbbélésüket, mint ő, aki festőként, fotográfusként, művészetpedagógusként, művészetszervezőként egyaránt sokat tett az értékek átmentéséért azokban az évtizedekben is, amelyeket a diktátor, *Ceausescu* nevezett el cinikus módon „aranykornak".

Egyik szürrealisztikus ihletettségű önarcképén úgy ábrázolja magát Véső Ágoston, amint ablakon tekint ki, sőt, ecsetet tartó kezével áthatol az üvegfelületen, és az ecsettel mintegy átfesti az ablaküvegre kívülről rávetülő képet. Erre a műre rímelnek a sorok – „Mint nagy kalap, borult reám a kék ég, és hű barátom egy akadt: a köd" –, amelyeket katalógusában idéz a művész *Francois Villontól*, arra utalva, hogy a szocialista realizmus évtizedeiben, a bezártság, információhiány idején is igyekezett megőrizni függetlenségét, a művészi kísérletezés-útkeresés szabadságát. Mostani tárlata, amely *Tőkés László* köszöntőjével nyílt meg tegnap délután a Vármegye Galériában, az életmű egészét tekintheti át. A mintegy félszáz alkotás jól érzékelteti, hogy a kezdeti években kialakított festői, dekoratív világa hogyan változott, gazdagodott, hogyan vált egyre szerkezetesebbé, dinamikusabbá, miközben a fotográfia segítségével megragadott látványelemek is vissza-visszatértek képein.

A galéria földszinti nagy termében olyan jelentős művek idézik a pálya első szakaszát, mint az 1958-as Cigánylány, Véső Ágoston talán legismertebb műve, amelynek gazdag tónusvilága a régi Nagybánya festőiségét idézi. A szakrális népművészeti alkotások iránti érdeklődését mutatják a Korpusz-sorozat darabjai, amelyek némelyike még a hetvenes években született, hogy a kilencvenes években folytatódjon a sor. Az idő formáló hatását megmutató fa, a sok évvel ezelőtt dolgozott faragók alázata, őszinte hite, s olykor bájosan bumfordi formákat eredményező ügyetlensége a festő számára kimeríthetetlen ihlető forrást jelent.

A galéria alsó szintjének összeállítása elsősorban azt a változást érzékelteti, amelynek során egyre nagyobb szerepet kapott Véső Ágoston festészetében a szerkezet, az ég felé tartó, egymást éles szögben keresztező vonalak hordozta dinamika. Főiskolai mestere mellett elsősorban *Kmetty János* műveinek hatása ösztönözte, hogy ebben az irányban haladjon, de alighanem *Lyonel Feininger* festészete is, amelynek a nehézkedési erőt legyőző formái különösen erős spirituális töltést adnak az alkotásnak. A nagybányai templomok, a tisztáson sorakozó boglyák, a laposbányai táj vagy éppen az elhagyott székely porta formáiban is benne rejlik ez az erő, mintegy szétfeszítve azt a burkot, amelyet az ember alkotásai képeznek a szellemi értékek körül.

nú műemlékek megismertetésére a Kincstári Vagyoni Igazgatóság (KVI) által meghirdetett, Rombarát nevű program. A kezdeményezés célja, hogy az állami tulajdonban tartandó műemlékekre hívja fel a lakosság figyelmét. A programot nem a Széchenyi-terv keretében, hanem társadalmi összefogással kívánják megvalósítani. A Rombarát szó betűi tartalmazzák a műemlékek megmentésének és hasznosításának legfontosabb feladatait: a renoválást, az oltalmazást, a megtartást, a befektetést, az alkotást, a rendbehozatalt, az ápolást és a támogatást. (MTI)

„Komoly" a Szigeten

A SZIGET FESZTIVÁLON első alkalommal állítottak fel komolyzenei sátrat, ahol egy hét alatt 14 klasszikus zenei koncertet hallgathatnak meg a fiatalok. A reneszánsz kórusművektől mai ifjú komponisták bemutatkozásáig mindenki találhat magának kedvérevalót. Naponta délutánonként háromtól zenetörténészek, muzsikusok tartanak előadásokat, öt órától kiskoncertek (Szalai Antal – hegedű, Ittzés Gergely és Ittzés Zsuzsanna – fuvola, Polóni Ágnes – hárfa), este héttől nagykoncertek (Voces Aquales, Gyóri Ütőegyüttes, Marcato Ensemble, Magyar Akadémia Vonósnégyes) csendülnek fel. Este tíztől híres rendezők (Zeffirelli, Tarkovszkij, Bergman) operafilmjeit vetítik. (K. Gy. A.)

Perzsia kincsei Bonnban

A TEHERÁNI nemzeti múzeum legszebb perzsa műtárgyait – köztük 7000 éves műkincseket – az 1979-ben lejátszódott iszlám forradalom óta első ízben állítják ki az ország határain kívül, történetesen Bonnban. A 2001. augusztus 10-től 2002. január 6-ig nyitva tartó kiállításon az iráni múzeum által kölcsönadott 180 műtárgy emlékeztet Irán iszlám előtti kultúrájára, valamint a nyugati és a keleti civilizáció találkozására a térségben. A kiállított műtárgyak a bronz- és a vaskorszak technikai újításaitól kezdve a nomád néptörzsek alkotásain át a kalifák és az iszlám korának mesébe illő ötvösművészetéig és üvegkohászatáig mutatják be a perzsiai művészetek fejlődését. (MTI)

DUNA TV: **5.30** Indul a nap **8.40** Nyári matiné **9.15** Az én kis városom **9.40** Egy század emlékezetes pillanatai **10.05** Égi madár **11.50** Híradó **12.00** Déli harangszó **12.20** Határok fölött **12.50** Kitüntetett borászok **13.20** A szellem órája: Menni, (meg)maradni... **13.45** AZ üvegfúvó gyermekei **14.20** „Hazakeresők" **15.35** Ugrásváltás **16.05** Az Amur folyó mentén Kínában **17.00** Kalendárium **17.50** Ezredforduló **18.00** Híradó, sport **18.30** Mese **19.00** Udvarház **19.30** Hatholdas rózsakert **20.40** Magyar emlékek az Adrián **21.00** Híradó, sport **21.35** Lonny, a sikerember **23.05** Ezredforduló **23.10** Híradó **23.25** A megvetés

tv2: **6.00** Jó reggelt, Magyarország! **9.00** Mylady **9.25** Egy puha fészek **10.10** Titokzatos természet **10.40** Közvetlen ajánlat **11.40** Reggeli gondolatok **11.45** Magyar történelmi arcképcsarnok **11.50** Szerencsekerék **12.20** Egyről a kettőre **12.45** Siracusa ostroma **14.50** Marimar **15.20** A Déltenger kincse **16.05** Pénzbetyár **16.10** Sebzett szívek **16.35** Pénzbetyár **16.40** Fiorella **17.30** Pénzbetyár **17.35** Acapulco szépe **18.30** Tények **19.00** Gyerekszáj **19.30** Vad angyal **20.00** Dáridó Top **22.30** Jó estét, Magyarország! **23.00** A halál menyasszonya **0.50** Jó estét, Magyarország! **1.15** Autószalon 2001. **1.55** Vers éjfél után

RTL KLUB: **6.30** Reggeli **8.55** Joker **9.05** Receptklub **9.20** Tiltott szerelem **9.45** Senora **10.35** Top-shop **11.30** Delelő **13.00** Híradó **13.20** Kavalkád **13.40** Helen és a fiúk **14.10** Babylon 5. **14.55** Titkok és szerelmek **15.40** Joker **15.45** Terra Nostra **16.35** Joker **16.40** Milagros **17.35** Híresek és gazdagok **18.30** Híradó **18.55** Fókusz **19.25** OP Center **22.35** Sportvonal **22.40** Híradó **23.00** Átváltozás **0.25** Fókusz **0.55** Divatklip

KOSSUTH: **4.33** Határok nélkül **5.00** Reggeli Krónika **9.04** Napközben **11.04** Cigányfélóra **11.35** Törökországi levelek **12.02** Déli Krónika **12.40** Ki nyer ma? **12.50** Törvénykönyv **13.05** Vendég a háznál **13.30** Vallási műsor **14.04** Klasszikusok mindenkinek **14.35** Tribli **15.05** Szóljon hozzá! **15.55** Kamatozó forintok **16.00** Délutáni Krónika **16.20** Hasznos tudnivalók **16.25** Népzenei híradó **17.05** „Magyarországról jövök..." **18.00** Esti Krónika **19.05** Sportvilág **19.30** Jó éjszakát, gyerekek! **19.42** Törökméz **20.04** Magyar daloskert **20.30** Határok nélkül – az irodalomról **21.05** Fórum **21.55** Szóló **22.00** Késő esti Krónika **22.30** Szellemtörténetek **23.04** Hangversenymúzeum

PETŐFI: **4.32** Hajnali dallamok **6.03** Kívánságreggel **8.45** Zöld(sport)reggel **9.00** Délelőtt **11.48** Korkérdés **12.00** Jó ebédhez szól a nóta **13.00** Verkli **14.00** Péntektől péntekig **17.00** Háztól házig **18.01** Kölyökrádió **18.30** Gordiusz-játék-tér **19.04** Latin klub **20.00** Váltóhang **20.30** „Füst a víz felett..." **21.04** Húszas stúdió **22.00** Volt egyszer egy fesztivál... VII. **23.00** Hírpercek, sporthíradó **23.15** Visszajátszás **0.00** Éjfél után... **2.07** Vendégjáték Grúziában **3.03** Melódiakoktél **4.03** Magyar nóták, csárdások

BARTÓK: **6.00** Muzsikáló reggel **8.06** Pódium **9.13** Magyar zeneszerzők **10.05** Köztér **11.00** Népszerű operarészletek **11.40** Zene – kölcsön **12.06** Hangverseny délidőben **13.00** A Magyar Rádió Gyermekkóruša **14.05** Kuckó **14.51** Világhírű előadóművészek **16.05** Muzsikáló délután **18.05** Muzsika a Bartókon **19.05** Wagner: A Nibelung gyűrűje **21.17** Halak sírása **22.52** Hírek **0.05** Notturno

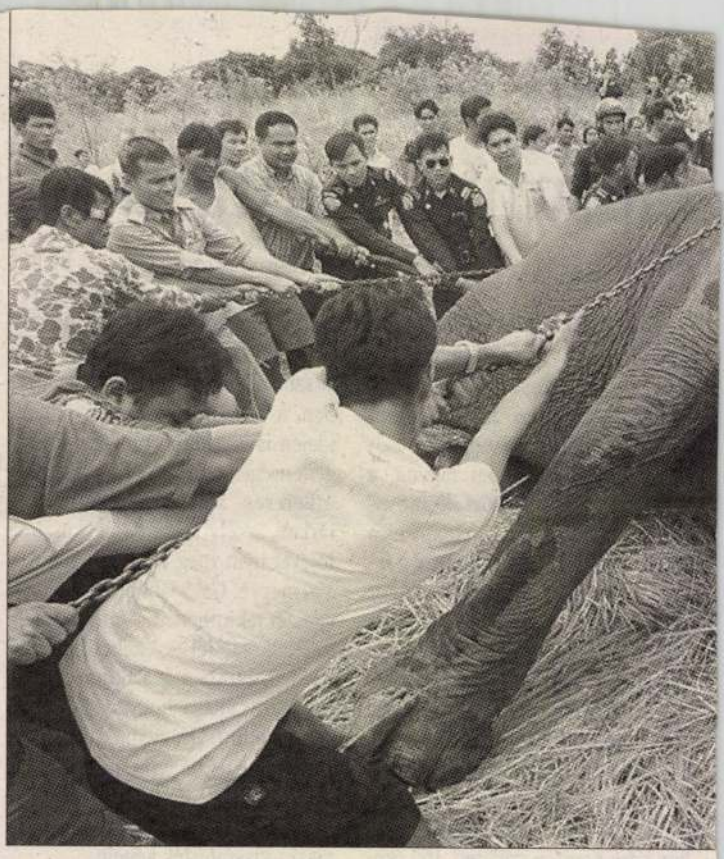

Falusiak segítenek egy elefánton Thaiföldön, amely gazdájával együtt elveszt

A Kárpát-medence időjárása

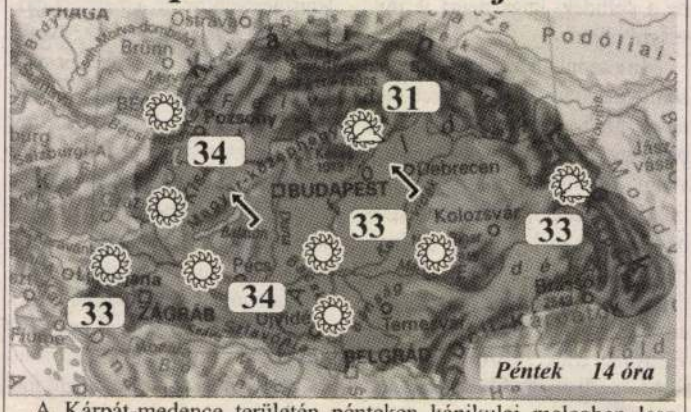

A Kárpát-medence területén pénteken kánikulai melegben lesz részünk. Jobbára felhőtlen égre, zavartalan napsütésre számíthatunk. A délnyugati szél fokozatosan megélénkül. A hőmérséklet csúcsértéke 31, 35 fok között alakul. Ez nagyjából 4-6 fokkal magasabb a sokéves átlagnál. Késő este 20, 25 fok várható.
Szombaton még ennél is forróbb lesz az idő. A térség jelentős részén a hőmérséklet meghaladja a 35 fokot.

Vízállás-jelentés

Duna,	Pozsony:	317 cm	20°	***S.-Körös***,	Nagyvárad:	80 cm 20°
	Budapest:	294 cm	22°	***Maros***,	Arad:	143 cm 21°
	Újvidék:	330 cm	23°	***Dráva***,	Eszék:	58 cm 21°
Tisza,	Huszt:	61 cm	21°	***Balaton***,	Siófok:	67 cm 26°
	Tokaj:	484 cm	22°	***Velencei-tó***,	Agárd:	144 cm 25°
	Titel:	392 cm	23°	***Fertő-tó***,	Fertőrákos:	38 cm 25°

az ***Adriai-tenger*** hőmérséklete: 26

Fronthatás: melegfront

Légnyomás: gyengén süllyed

Légszennyezettség (Bp.):

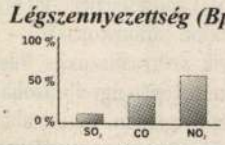

Hőmérsékleti szélsőértékek Magyarországon:

Min.: 6,7°C, Miskolc 1965

Max.: 37,4°C, Szeged 1985

Készítette: ICI Interaktiv Meteorológia
2001.08.02. 13 óra. *www.icicom.hu*

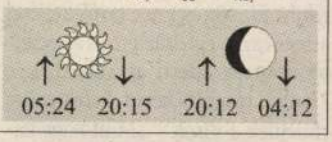

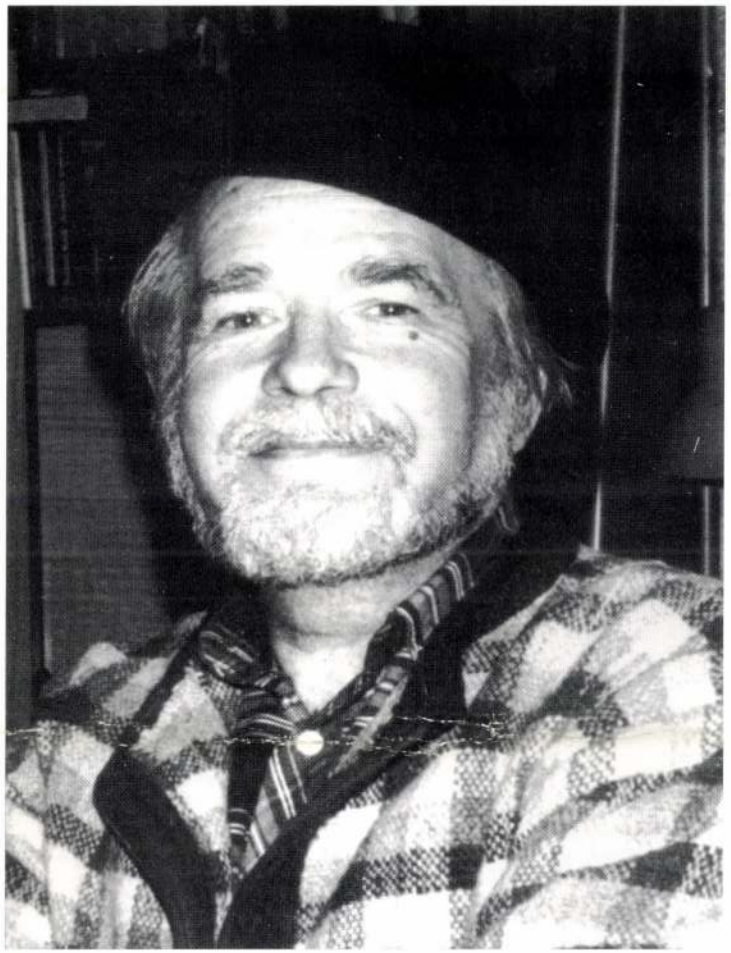

„Nagybányai születésem döntően meghatározza hitvallásomat, mert megismerve nagy elődeim művészetét, tudatosan vállalom a „bányaiságot", és arra törekszem, hogy annak szellemiségét, alkotómódszereit a modern kor követelményeihez alkalmazkodva használjam fel, s az újabb idők festészeti eredményeivel gazdagítsam."

(Véső Ágoston)

Vármegye Galéria

1052 Budapest, Vármegye u. 11.
Tel/fax: (06-1) 318-8148
E-mail: ema@mail.matav.hu
Galériavezető: Kulcsár Edit

Az Erdély Művészetéért Alapítvány
Vármegye Galéria
(Budapest, V. ker. Vármegye u. 11 szám)

tisztelettel meghívja

Véső Ágoston

Nagybányai festőművész
kiállításának megnyitójára
2001. július 31 - én 18 órára.

A kiállítást megnyitja:
Tőkés László Püspök Úr

A tárlat 2001. július 31 - október 10 - ig
kedd, szerda, csütörtök, péntek, 10 - 18 óráig látogatható.

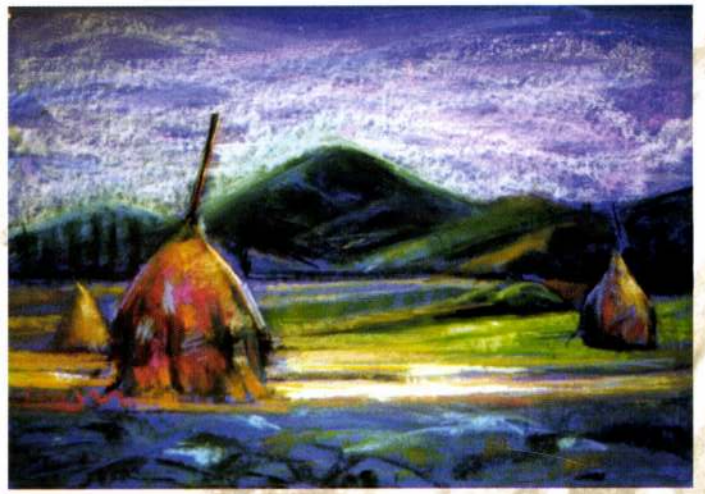

Támogatók:
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Nemzeti Kulturális Alapprogram
Illyés Közalapítvány

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
MINISZTÉRIUMA

„Minden magyar felelős
minden magyarért."
/Szabó Dezső/

VÉSŐ ÁGOSTON

Nagybánya festőtelep

Meghívó

Magyar Millennium 2000.

Kiállító művészek

Balogh Gyula	festőművész	Monor
Bod László	festőművész	Budapest
Dudás Gyula	festőművész	Nagybánya
Gaál András	festőművész	Csíkszereda
Gyurkovics Hunor	festőművész	Szabadka
Kenéz Anikó	festőművész	Budapest
Lengyel Károly	festőművész	Düsseldorf
Lukács Katalin	grafikus	Nagybánya
Lóránt János Demeter	festőművész	Mezőtúr
Madarász Gyula	festőművész	Debrecen
Orth István	grafikus	Nagyszeben
Simon Endre	festőművész	Marosvásárhely
Stuijfzand Lous	festőművész	Leiden
Szakáll Ágnes	festőművész	Budapest
Székely Géza	grafikus	Kolozsvár
Véső Ágoston	festőművész	Nagybánya
Vinczeffy László	festőművész	Sepsiszentgyörgy
Zsigmond Attila	festőművész	Marosvásárhely

Az Erdély Művészetéért Alapítvány

Vármegye Galéria

(Budapest, V. ker. Vármegye utca 11.)

tisztelettel meghívja

Nagybánya Festőtelep

kiállításának megnyitójára

2000 január 13.-án 17 órára

A kiállítást megnyitja:
Tőkés László
püspök

A kiállítás megtekinthető 2000. január 13-március 10-ig.

„Minden magyar felelős
minden magyarért"
Szabó Dezső

Vármegye Galéria
1052 Budapest, Vármegye u. 11.
Tel/Fax: 318-8148
Honlap: www.hungarian.net/ema
E-mail: ema@mail.matav.huw

Kiállításszervező:
Kulcsár Edit

Támogatók:
Nemzeti Kultúrális Örökség Minisaztériuma
Nemzeti Kultúrális Alapprogram
Magyarok Világszövetsége

Adókedvezményre jogosító támogatásukazt az OTP 11786001-20054214 számú számlaszámra várjuk.

VÉSŐ ÁGOSTON

Vespasiano

lásd

lásd

Bisticci. Vespasiano alatt.

Csokor XVI. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta.

Vespi Matteo

épitész

Budinis

103, 161. l

Öfversen:	6320.12	6153.36
nov. 29 - Herrn	100 —	209.10
	6420.12	6362.46

Mk: 6420.12
Ki: 6362.46

Mat: 57.66 1915 decr. 2 ám

15 oktober 18 ám

Pagrana Milan

Vespi P. Matteo

épitést XVIII. sz

Prati Fortunatónak segédkezett nagyváradi munkáiban

Budinis

161. l.

ágos Bizottságának

Budapest

épitész Úr a mult év folya-
dott át Králik István épi-
ron utasitással, hogy azt a
mle alkalmával tett meg-
ujból állítsa ki és nekem
á át
lést, mely a járásbirósági
avitásokat foglalta ma-
hóban kaptam kézhez, mi-
volt idehaza, de akkor is
miért is vissza kellett

Vespi P. Matteo

épitéri XVIII. a.

nagyvárudi mukölés
emlése.

erőd 102. l.
Budinis 161. l.

588

Renzo Vespignani
grafikus

M.D.K

A Szinyei teremben részt vesz egy kiállításon.

fl: fekete-fehér grafika
Magyar Nemzet, 1959. március 7.

4 l.

Sz. Vessel Gluid.

Az Ernst Múzeumban rendezett arcképkiállításon utcajáróinek készült vörösréz domborításán Erkel Ferenc-portréja szerepelt. (említve)

Magyar Nemzet, 1972. jún. 2.

Vessel Jenő

vül. Bpest 1877. Sz. nov. 5.

1896/97 II. é. rajztjel.

1897/98 I. III. é. "

(vül. 1877 nov. 15)

1897/98 II. III. é. rajztjel

1898/99 I–II 4. é. rajztjel

Moesia bronzérmei V. 258.

MDK

Sz.Vessel Ilona

Erkel Ferenc, vör.rézdomboritás

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 12 1.

MDK

Sz. Vessel Ilona, szobrán

Erkel Ferenc portréja, vörös réz domborítású.

(utcajelzőnek készült)

Ernst Muz. - Arckép kiáll. - 1952 jul. 2. - 5. l.

MN. - Dutka M.

MDK

Sz.Vessel Ikona

Erkel Ferenc, vör.rézdomboritás

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 12 l.

M. P. U.

VESSELE János szobrász

1787. Óbudán meghalt tia

Agghány: Barokk szobrászat... Bu. 1959.

I. 122, 293.

Vessele János

nobrán

1787

l.

Schoen Óhuda

58. l

Pesti molnárcéh ónkupája

VII. 30.

Vesselényi Tonzor Eszter.

a Műcsarnokban bemutatott
ady-szemlékpályázaton
pályaműre szerepel.

a Regesel, 1928. febr. 13.

Wesselényi Ernő.

Részt vett az Ady Endre-ünnepélyen.

Nemzeti Ujság, 1924. febr. 9

Wesselényiné Tonzor Eszter MDK

gr. Zichy Istvánné

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

MDK

R.J.K.

VESSENTHALER

Lola Fontalba

Véssey Ede, statikus (BME)

Ferencvárosi Torna Club uszodája, Bpest. Építészek: Kapsza Miklós és Krizka György (BME).

Statikus: Györgyfi Gábor és Véssey Ede (BME).

Magyar Építőművészet, 1986. 1., 30-old.

Vessey Gábor

Vessey Gábor pasztellsorozata
október nyolcadikától tekinthető
17-ig.

Magyar Nemzet 1987. X. 3.

Keserű Gábor
Stúdió '83/11

Magyar Nemzet 1983. VIII. 27.

Vessey Gálor

Megbízást kapott Vessey Gálor a VI. MSZMP kerületi Bizottság szekháza részére ólmozott üvegablakok elkészítésére.

----:Köztéri munkák.

Müvészet, 1976. október - 48.oldal.

Vèssey Gábor festő

„Próféta" c. 100 x 120 cm

c. képe szerepel az 1978-as Stúdió Galériában

– katalógus a könyvtárban –

VÉSSEY GÁBOR

Hommage à Millecentenarium

Kempinsky Sallay

1996 06.04 - 08.24.

VÉSSEY Gábor

 bibliográf. Kortán 1995/12.

Tamkó Sirató Károly megjegyzései, hogy miként kellett (s kiknek) a kéziratot átalakítani, szerkesztői húzásoknak is engedve, máig jellemzőek. Költőre is, cenzorra is. Vagy csak jóakaratú barátra? Az bizonyos, hogy Eszkilzunáról keveset tudunk, de miért nem fért bele ez: ,,Nincs is olyan messze bár, / — Sohasem lát Neszebár." Mert azt érthetjük, hogy ama megjelzett hat sor semmiképp sem volt politikus akkoriban. Jó, jó, hogy ,,Még az adóm sincs leróva / — Börtön vár rám Palermóba!!!" esetleg rossz fényt vethetett volna a főhősre. Más szempontból a másik: ,,Bármilyen szép Ivangorod / — Éhes gyomrom ott is korog." De ez csak nem sértette volna a mohamedánok érzékenységét: ,,Agyam néha megkábul / — Mégsem kérek Mekkábul!!!" Ehhez képest már természetes, hogy kihagyásra javasolták eme négyet: ,,Lassúdan, de mégis bár / — Ez a föld is élen jár, / Népvándorlás kora óta — ez a föld is Európa."

Írta volt Charles Sirato, dimenzionista, azaz írta volna azt is, ami nem olyan optimista, mint a közismert befejezés: ,,Agathirzek, kelták, quádok / Én is közétek leszállok / Siratják az őszi egek / itt nyugszik majd közöttetek... TENGERECZKI PÁL." Ehelyett: ,,Kacagnak a nyári egek / — itt dalol majd tivéletek / szil / szál / szalmaszál... / Itt lesz boldog közöttetek / ecki / becki / tengerecki / engerecki / vengerecki / TENGERECZKI PÁL!"

A kéziraton ez olvasható oldalvást: ,,Kérlek, kedves Miklós, hogy majd *annak idején* ezt a variációt is tegyétek be a gyűjteménybe. Ez volt az első szöveg új (1973-as) kötetkísérletemnél, de az egész kötetet visszakaptam. Párizsra volt állítva és nem Budapestre." A mondatok az első variációra vonatkoznak, míg a következők a másodikra: ,,Ezután átállítottam a kötetet Budapestre, és így jött létre a KOZMOGRAMMOK. Íme a háttérvalóság. 1976. ölel Charles."

Most már, hogy mindkét variáció valóságos, hiszen a költő itt dalol velünk, s itt is nyugszik közöttünk, csak hát két másféle dimenzióban, nem szabad elfeledni furcsa és mókásan bölcs üzenetét, melyet az Egyetemi Színpad róla rendezett emlékestjén igyekeztem fölidézni: ,,nincs itt probléma / az anyagmozgás érverése / bennünket is / visz... / ...visz / visz... / vissza. ... / vissza a hidrogénbe."

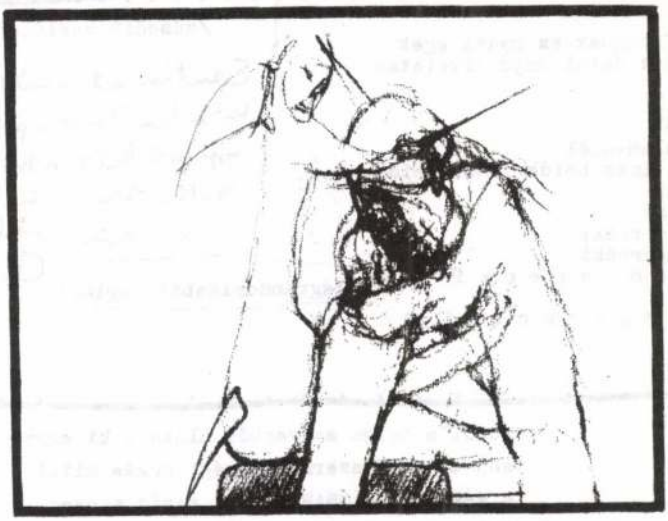

2. A vak Tóbiás útgára bocsátja fiát (Tóbiás/1).

Hazaszállok, mint az álom
- a hoppla-hopp-szalmaszálon.

Itt maradok veled én
- Itt a Tisza peremén.

Tul a fényen, tul a mázon
- bogyókat gyüjtök Pomázon.

Igy kiáltok Tengereczki
- A földgömböt itt hegyezd ki.

Lassudan, de mégis bár
- Ez a föld is élen jár

A népvándorlás kora óta
- ez a föld is Európa.

. . . . . .

Agathirzek, kelták, quádok
Én is közétek leszállok

/első variáns/

Siratják az őszi egek
itt nyugszik majd közöttetek

Szil
szál
szalma-szál
Itt nyugszik majd
Ti köztetek
ecki
becki
tengerecki
engerecki
v e n g e r e c k i

T e n g e r e c z k i P á l !

Kerlek kedves liktós, hogy majd annak idején ezt a variációt is tegyétek be a gyüjteménybe. Ez volt az első pöng így (1573-as) kötet kiserletemnek, de az egész kötetet vissza kaptam. Párizsba volt állítva és nem Budapestre.

. . . . . .

Kacagnak az nyári egek
itt dalol majd tiveletek

/második variáns/

Szil
szál
szalma-szál
Itt lesz boldog közöttetek
ecki
becki
tengerecki
engerecki
v e n g e r e c k i

Ezután át állítottam a kötetet Budapestre és így jött létre a KOZMOGRAMMOK. Ismé a háttér vízszig. 1576. ölel:
Charley

világvándorlásból megtért

T e n g e r e c z k i P á l !

. . . . . .

Ebből a teljes szövegből alakult ki egyre szigorubb saját, majd szerkesztőségi huzás által a NÉPSZABADSÁGBAN közölt rövid szöveg. Amig egy vers eljut ódáig....

1993. április

A kamanci Intézet hátsó lépcsőjének
fordulójában
ahol a tüdőrákosok dohányozni gyűlnek

Itt csak kétnaponként és fölületesen esik takarítás
e helynek már mindegy
— még egy cigaretta
míg végül egy sem

És valaki érces
a lépcsőházat kitöltő frontharcos-hangon
váratlanul a pártállásom felől kérdez

Lassan megérik

Ezek a robbanások
egyelőre mint az idézetek:
egy villanás, s utána
jön a mondanivaló,
amit föltétlenül közölni akarnak.
Hogy leszakad a lépcső betonja.
Széthasad az ajtó fája.
Keretestül szárnyra kapnak az ablakok.

Várni, hogy mindez bekövetkezzék.
elmenni rövid időre,
s visszatérni.
Lassan megérik a helyzet.

CZIGÁNY GYÖRGY

December

Rongy és papír, mégis
fekhely a bokrok alján,
hol macskaszem vagy egy
cigaretta izzik föl a koldus
éjszakában. Ahol kitárt
ablakok szürke tükrei
mélyén álmukban is
szeretkeznek és sírnak.

Rókának odúja, madárnak
fészke van, s bevackolódunk
mi is képzeletünk festett
falai közé —

csak Isten hajléktalan.

Zoszima mondaná

Nem a rózsák illlata, mely
szentek sírjából törhetne fel,
hanem a romlás bűze, iszonyat —
nem a nekividámult test, leányé
körüldobálva a déli nap késeivel,
hanem a sötétség a mellkasunkban —
nem a szél eleven dallamai, drága
emlékeink kert-fényei mélyén,
hanem egy sírüreg rozsdás némasága —
nem amit még egyszer átölelnénk

s óvnánk a hunyt szem bölcsőjében,
hanem amitől verítékezve hátrálunk —
nem ment meg gyönyör és szenvedés sem,
a test végső megaláztatása —
hanem ha a menny megnyíló rését
sejtő kicsinyek mosolyával tudjuk
fülelni Isten szívverését.

Változat

Csontjait itt feledte
atyám. Ment fellegekbe —
vigaszul rá az álmok
hóviharában látok:
üresen áll a kamra,
lucskos égen át gázol.

Ki eshet távolabbra,
mint Isten önmagától?

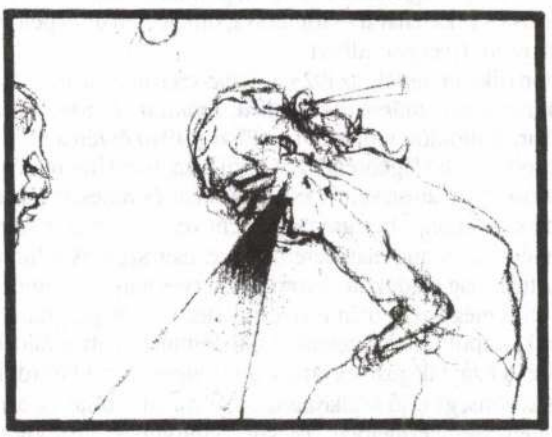

9. 20. És kezde Noé szőlőt plantálni, mivelhogy a földnek
mivelésére adta vala magát: 21. És minekutánna évott
volna annak bórában, megrészegedék, és az ő sátorának
közepette megmeritelenité magát. [Mózes I./9.
20-21.]

FODOR ANDRÁS

Bartókról — halála 50. évfordulóján

A nemzetközi zenefolklór Bartók által is nagyra becsült, a szervezetben az ő helyére lépő tudósa ezekkel a szavakkal emlékezett elhunyt elődére: „Becsületessége megkívánta, hogy felfedjen minden tévedést, még olyanokat is, amelyeket az ellentábor nem vett észre. Mert ő a megtestesült egyenesség és becsületesség volt. Ám ha meg kellett védenie igazát, arról nem mondott le semmi áron, ha jogtalanságot érzett, nem hallgatott... A művészet elvesztett benne egy mestert, a tudomány egy csillagát, az erkölcsi emelkedés világa egy embert, a szó legmélyebb értelmében igazi és feddhetetlen embert, egy igazságos embert."

Elévülhetetlen szép például szolgálhat ez az idézet a szellem embereinek nemzetek fölötti testvériségére, Bartók emberi varázsának átható erejére. A nagyra becsülő szavak ugyanis eredetileg nem magyarul hangzottak el, Constatin Brăiloiu, román népzenetudós fogalmazta őket, a második világháború után. Nemcsak az alkalom, nemcsak a folyamatos aktualitás érvénye miatt jut eszembe ez a testvéri vallomás, azért is, mivel abban, hogy Bartókból századunk egyik legnagyobb teremtő géniusza lett, nagy szerepe volt a Kárpát-medence népeinek és régióinak. Bartók élete végéig a tágabb, kelet-közép-európai haza vonzásában élt és alkotott.

A két háború közti fiatal magyar értelmiség, jelentőségét fölismerve, ugyancsak igyekezett megküzdeni a maga Bartókjáért. Ady Endre utódát látva benne, a sugárzó, hajlíthatatlan jellemet: „... amikor szikár alakja megjelent a dobogón, puritánul, szerényen, csodálatosan formált koponyáján lazán ezüstös ritka hajával — tombolva, önfeledten ünnepeltük..." — írja emlékezésében az egyik tapsoló, Gyergyai Albert.

Koncertjei itthon ritkábbá lettek, az 1923-as *Tánc-szvit* utáni nagy műveit *(Cantata profana, Zene húros hangszerekre, ütőkre és celestára, Szonáta két zongorára, Hegedűverseny, Divertimento)* jobbára külföldön mutatták be először. 1940 őszén a náci Németország hazai befolyásának mind fojtogatóbb légköréből a háború utáni hazatérés reményével hajózik Amerikába. Népzenetudósként, pianistaként, pedagógusként és zeneszerzőként is tovább működik odakint, míg csak a végzetes betegség erőt nem vesz legyengült szervezetén.

Amerikai vélemények szerint világméretű sikere, nagyságának kihirdetése akkor kezdődött, amikor ő már fizikailag haldokolt. Bármily keserves tény ez, némileg vigasztalhat bennünket, akiknek itthon még halála után is olyan nehéz volt megkapnunk Bartók örökségét. A csaknem fél százada szaporodó dokumentumokból immár nyilvánvaló, hogy megítélése — életében — nálunk és a nagyvilágban egyaránt ambivalens volt. Előfordult, hogy a Carnegie Hall háromezer fős közönsége első találkozáskor fölállva üdvözölte, de arról is tudunk, hogy Nyugat-Európa hangversenytermeiben olykor kifütyülték, paradicsommal dobálták. 1942-ben ő maga írja amerikai helyzetéről: „Zeneszerzői pályafutásom úgyszólván befejeződött: műveimnek quasi bojkottálása tovább folyik, sem régi, sem új műveket nem játszanak. Ez nagy szégyen — természetesen nem nekem..." A hazai reagálás korábban még rapszodikusabb volt. Az akkor még zenekari játékos Doráti Antal szerint a *Tánc-szvit* bemutató előadása „elejétől végig *úszott* a közöny pállott szagú tengerében", de másodízben a Vaclav Talich vezé-

Így érkezett Párizsba anyád,
hogy a sziklából vizet fakasszon,
s az égő csipkebokrot hagyja örökbe rád.

Fura kis öregasszony,
mondják a hátam mögött, túl sokat beszél...

Pedig nem én — a bánya sötétje... s a vágatokban a szél...
Az élet él. Csoda, hogy él, de él,
mert valamit olykor még a halál is elvét —
a nyolcéves gyereklányt nem öntötte le mésszel,
hogy csontvázát őrizze a nagy közös gödörben,
de élve felejtette, hogy tanú lehessen
az ég és föld között húzódó, régi pörben,
és csákányt vágva a sziklafalba
sújthasson a vers szikrát vető szavára —
ha már bányászlámpaként tűzte a homlokára
felejthetetlenül tündöklő anyanyelvét.

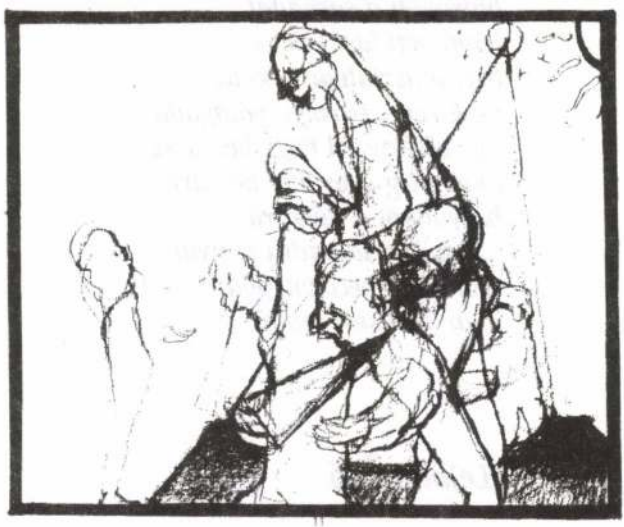

37. 9. Azután más álmot is láta, és megbeszélé azt az ő báttyainak, ezt mondván: Imé más álmot is láttam: Imé a Nap, és a Hóld, és tizenegy tsillagok én előttem meghajolnak vala. /Moses I. 37/9/.

PÁKOLITZ ISTVÁN

Pokoltornác

Megájjcsak beste büdös kölke
nem hosztá berbecsët a kácsáknak
hun a francos nyavajába kórëszútá
egész mélségës nap të csipás
nëféjj khërdóra fog apád
miháncs hazagyün kishomokerdőbű
ámlássad hogy mit kapsz
alighanem kihuzod a lutrit
faszúsz majd tudomisteném
parazsat tësz a nyeevedre
szíjjat hasitt a hátadbú
hátraköti a sarkadat
lërepëgeti lasi füleidet
bevan ásztatvaa a kötél
jól kiveri a rusnya valagadat
úgy eldëklënál hogy beszarsz
akkó mëg azér mer beszartá
batyut köt a hátadra
útilaput a talpadra të nyüves
szofort mëbecc világgá
akár a miskei malac

(Le)hangoló

Ki szelet vet vihart arat
Nem adhatod olcsón magad

A jó bornak nem kell cégér
Legszebb aki szebb a szépnél

Boszorka-mámik orrszarvú-fattyak
égő parázson üvöltve gyaktak

Óg-móg lotyóval bagzó kanördög
fölött a Plutó villámlott-dörgött

Rikongatott a dromedár-násznagy:
ropjad rubintom mert hazaváglak

Kinek nem jutott kurafi nem baj
jövő szüretkor férhő *megyen majd*

S aki fess nyőstényt *akkor se kapna*
hóttig lihegve megmarad magnak

Kérdőjel

Sötét madár szárnya verdes
viharedzett fejünk felett.

Győzzük-e a Herder-jóslat
szerinti új évezredet?

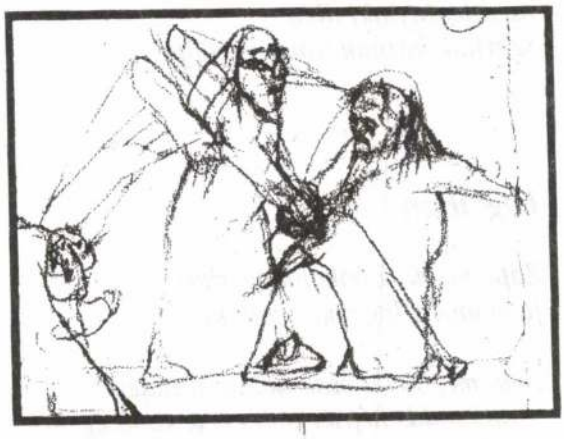

8. Az anggal elbúcsúzik /Tóbiás könyve/.

Itt a kezem nem disznóláb
Kapcának ne nézd a stólát

Kutyából nem lesz szalonna
Inkább a van mint a volna

Ki korán kel aranyat lel
Ezt se Krőzus találta fel

Szemet szemért fogért fogat
Késő bánat ebgondolat

Nincsen rózsa tövis nélkül
Ki nem bírja belebékül

A szegényt az ág is húzza
Se béke se bor se búza

Sok beszédnek sok az alja
Aki süket úgyse hallja

Egy fecske nem csinál nyarat
Kitörheted még a nyakad

Elmondhatod záradékul
Bolond likból bolond szél fúj

Az a legény aki állja
Szarnak kárnak nincs gazdája

Lagziban

Záptojásbűzű pokolbugyorban
félálomféle lagziban voltam

Nem meghívott csak ablakosvendég
— micsodás népség volt ott te szent ég —

A tévé és a valóság
ideje között kiépül euklidészi
geometriám: tételről tételre, lépésről
lépésre közeledik a vége(m).
Már túlontúl távol
az Isten,
s a számolás egynemű ideje
nélkül is pontosan
tudható a végeredmény.

Se miszticizmus, se logika,
csak a nemtudás felszabadító
tudása, mi nem ad és nem kíván:
van, mint a kutyaszarokkal
játszó józsefvárosi szél.

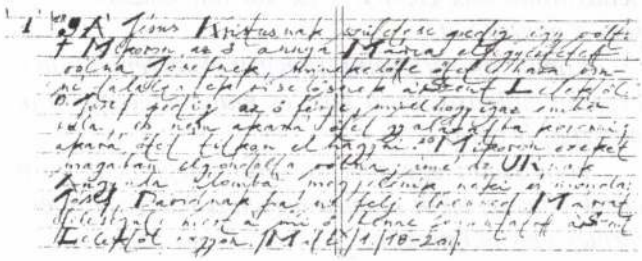

MARSALL LÁSZLÓ

Ajánlások és parainézisek

(BEVEZETÉS/1.)

Létezni egytömbből faragottnak, mégis maradni többnemű és mozgékony elemekből szerkesztett szervezetnek sokféle szétporladók árnyékában.

Tanulmányozni Brancusi szobrászatát, az önés gyermekgyilkossági, valamint a válási statisztikákat.

Kiképezni a látófán ülők, a föld- és vízkóstoló jósok, a bioáramok, a legfirnyákosabb piaci kofák és brókerek felderítő csapatát.

Hetente ellenőrizni a felelős vezérkar intelligenciahányadosát.

Váratlan veszélyhelyzeteket megtervezni kísérleti közutakon, telefonvonalakban, kocsmákban, járműveken, és azonnal mérni a környék kutyáinak, lovainak pulzusát, vérnyomását.

Rögzíteni minden felelős döntéshozó tétovázásának állapothatározóit.

Tudással tudni, hogy öregedőben és túl ifjan nehéz kitekerni szíjas fűzgallyakat, lecsapni fél kézzel az Eiffel-tornyot, a cikázó legyet és a jól navigáló vadászrepülőgépeket.

Nem kell megmosolyogni őket, a szemeteskukák beltartalmainak elemeiről ex abrupto elszámolókat, sem a kukásokat.

Komolyan ráfigyelni a reggeli ekszkrementumok vizsláló stábjára, ők a köz- és magánétkezések lakmuszpapír-orrai.

Fölneszelni egy éjjel váratlan megrepedt falra: életek éltetése, tehát szemed legyen a macskákon és a természetes majmokon.

jön jól megcsinálni a *Vérnászt*. Nyáron a szüleim segítségével elmentem egy hétre Andalúziába, és boldog vagyok, hogy ott lehettem, és magamba szívhattam az andalúz őrületet, Lorcát, a spanyol zenéket... Most vadakat gondolok, és nem szeretnék konszolidált, zárt, rituális előadást csinálni. Rendezni fogok szívszerelmes barátaim színházában, Kecskeméten is. Az *Abogy tetszik*et. Azt a drámát, amellyel a főiskolára felvételiztem. Akkor meg kellett rendezni a darabból egy jelenetet. Bementem egy terembe, hogy színészt válasszak, ott ültek vagy harmincan, köztük egy szürke kis egér a sarokban, kialvatlanul, fáradtan, hisz előző nap vették fel a főiskolára. Őt választottam. Soha életemben nem láttam, de azt éreztem, ha nem ez a lány lesz Rosalinda, akkor engem nem vesznek fel. Ő, Naszlady Éva lett Rosalinda, engem pedig felvettek. És most elmehetek Kecskemétre, és megrendezhetem az *Abogy tetszik*et. Rosalindát egy kecskeméti színésznő, Naszlady Éva játssza. Ez így rendben is van, nem?

— Talán éppen ez, ez a szenvedélyes mulatozás zavar némelyeket.

— Valószínűleg. Talán zavarja őket a Balogh Kálmánt játszó Magyar Attila is, aki nem az elképzelésük szerinti szép, kifinomult fiú. Talán az is hiba — több kritikában számon kérték —, hogy én nem emeltem ki a Borgida nevű személy zsidó származását. Csakhogy a laposladányi kaszinókban ez nem volt lényeges, mert ott a szerbek, a zsidók, a románok, a magyarok együtt ittak és kártyáztak.

— Alighanem szigorúbb iróniával kellett volna kezelned e magyar urak mulatozását.

— Az igaz, hogy az előadás legalább annyira sírni való, mint amennyire komikus. De ezeknek a mulatságos figuráknak fáj az a nyomorult élet. Erről szól egy egész este: a postamesternétől a patikusig fáj a saját nyomorult életük. Én így látom. És én semmiféle kívánalomról nem szeretnék tudni. De ezek a kívánalmak léteznek, és sajnos, beépülnek az életembe. Magamtól én sokkal vadabb lennék. Ha például nem ebben a flancos, gyönyörű kőszínházban munkálkodnék. Közben persze nagyon örülök ennek a helyzetnek, mert fantasztikus emberekkel dolgozhatom, és a mesterem az igazgatóm. A helyzetemmel tehát elégedett lehetek. De felmerül bennem a kérdés, hogy az egyébként teljes joggal nagy visszhangot verő úgynevezett „alternatív" produkciók, például a Csányi-féle *Szentivánéji álom* vagy évekkel ezelőtt a Jeles-féle *Drámai események* vajon ugyanilyen visszhangot vertek volna-e, ha egy hivatalos intézmény hagyományos körülményei között születtek volna?

— Az említett két előadás minőségéhez hozzátartozik, hogy természetes közegükben jöttek létre. Te viszont mintha egy hagyományos színházban elhelyezkedve szeretnél „alternatív" lenni.

— Én csak azt szeretném, hogy a színházba járó emberek szabadabban gondolkodjanak, és hogy a beléjük kódolt pozitív és negatív előjelek ne domináljanak ilyen mértékben. Itt nem csak a kritikusokról beszélek. El tudom képzelni, hogy sok ember szeretné a *Csongor és Tündét*, és kizárándokolna érte valamelyik művelődési házba, de a csillogó-villogó színházba nem jön el, miért is jönne: „a színházakban nem történik semmi" — gondolja.

— Pedig történik, többek között amiatt, hogy megjelent egy új generáció...

— ... egy szabadságharcos kis csapat...,

— amely maga akarja irányítani a sorsát. A már említett Csányi János saját társulattal, a kecskeméti színházból három fiatalember próbál „új színházat" teremteni, Kiss Csaba Győrött kísérletezik az önállósulással... te viszont tanárod-mestered, Székely Gábor színházában szorgalmas és eminens diákként „szolgálsz".

— Nem vagyok sem szorgalmas, sem eminens, sőt éppenséggel lusta vagyok. Nemcsak azért csatlakoztam Székely Gáborhoz, mert tisztelem és szeretem őt, hanem mert itt valóban mi, fiatalok irányíthatjuk a magunk sorsát. Komoly beleszólásom lehetett például abba, kikkel szeretnék együtt dolgozni. Nincs miért kiszakadnom és tiltakoznom, hiszen azokkal csinálhatok színházat, akikkel szeretnék. Vagyis a generáció szabadságharcát itt, a színházon belül „engedéllyel" vívhatom meg. Nekünk tehát nem az a dolgunk, hogy egyetlen barikád mögött harcoljunk, hanem hogy le tudjunk még ülni együtt, és beszélni tudjunk egymás munkáiról. Ezt még meg tudjuk tenni, ezért egyelőre cseppet sem érzem egyedül magam. Nem kell semmiféle felkent és magányos Szent Johannát játszani. Mellesleg biztosan irritál néhány embert az a tény is, hogy nő vagyok.

— Az első évben szerzett tapasztalataid után hogyan kezdesz a második évadodhoz?

— Nagyobb bennem az elszántság. Megyek előre, és csak az izgat, hogy el tudjam mondani, amit akarok. De hogy ezt miért teszem? Mi az az erő, ami arra készteti az embert, hogy ezt a sokszor önkínzó munkát folytassa, vagyis hogy színházat csináljon? Erről fogalmam sincs. Mert hidd el, a kritikák nem számítanak, és halkan jegyzem meg, nem is igazán a közönségért csinálom. De akkor miért? Jó lenne valami hatásos üzenet, amivel most lezárhatnánk a beszélgetést. De nem tudok ilyet. Most egyszerűen izgatott vagyok, nagyon. Az izgat, sikerül-

igények közti ellenmondás megszüntetése lebet; hanem azonfelül a társakat közös rendeltetésök teljesítésében akadályoztatná is, s céljától megfosztaná a társadalmat. [...]

Élesebb meghatározás végett állítsuk immár egymás mellé az eddig taglalt három fogalmat: az egyenlőség, szabadság és jog fogalmait.

Az egyenlőség *azon személyes méltóság, mellynél fogvást a velünk született külső szabadság polgárosításakor senki sem vétethetik sem kisebbnek, sem nagyobbnak bárki másnál.*

A polgári szabadság *tehetség, az egyenlőség mértéke szerint a társaságban kinek-kinek kijutott körben függetlenül cselekedni s belső szabadságát tetszése szerint használni. Vagy: a polgári szabadság a külső szabadságnak azon része, mellyet a társaság kinek-kinek az egyenlőség mértéke szerint biztosít.*

Végre a jog *legerősb igény, miszerint mindenkinek szabadsága mindenkinek szabadságával összhangzásra korlátoztassék. Vagy: a jog hatalommal is gyámolítható igény, miszerint kinek-kinek szabadságköre mindnyájoktól illetlenül tiszteletben tartassék.*

Egyben véve a három fogalmat, mondhatjuk, miszerint az egyenlőség azon arány, melly szerint —; polgári szabadság azon cél, melly végett —; a jog pedig azon erő, mellynek ótalma alatt az emberek társadalomba szövetkeztek.

5. A vak Tóbiás hirt hall fiáról [Tóbiás 4.]

GRÓH GÁSPÁR

Köszöntjük a 60 éves költőt.

„... a köztes űr a gondolat..."

BERTÓK LÁSZLÓ: HÁROM AZ ÖTÖDIKEN

Bertók olyan költő, akit annak ellenére föl kell és lehet fedezni, hogy az amúgy meglehetősen biztonytalan ítéletű kritikai élet, szakmai közvélemény már vagy egy évtizede a legnagyobb elismeréssel emlegeti. A viszonylagos ismeretlenség Bertók pályájának kísérője, beleértve a késeinek számító indulást, az irodalmat teremtő közegtől való hosszas távollétet — aminek egyik oka volt az a csöppet sem epizódértékű esemény, amit néhány éve *Priusz* címmel öntött formába s adott közre. A börtön azonban nemcsak a diktatúra ítélete volt Bertók fölött: alkati visszahúzódása, az önmenedzselés minden fajtájától, a hiúság vásárán való tülekedéstől való irtózása a maga módján ugyanígy „bezárja". Ezen pedig nem változtathat az utóbbi évek gyakoribb megjelenése, az elismerés sem.

Így aztán korántsem meglepő, hogy éppen az az életérzés, amely ezt a visszahúzódást magyarázza, válik Bertók legfőbb költői és emberi mondandójává — s egyúttal mindez, egyetemes távlatokba illesztve-növesztve, a modern ember kiszolgáltatottságának tükre is lesz. Megvalósul tehát a paradoxon: a bizonytalanság ihlette vers, megteremtve önnön formáját, bizonyossággá válik — ez azonban a legcsekélyebb mértékben sem válasz a költő kétségeire.

Ami annál inkább természetes, minél világosabb, hogy az igazi melankólia mögött kiélhetetlen s önmaguk ellen forduló indulatok lappanganak. „Maga írja azokat az indulatos verseket?" — reccsent a fáma szerint valamikor Bertókra Tóth Dezső. (Nota bene: kicsoda? — kérdezhetik e szerencsésebb kor neveltjei. A diktatúra veteránjai előtt azonban nemcsak egy túlsúlyos Vörösmarty-monográfia képzete jelenik meg e nevet hallva, hanem az az alighanem jobb sorsra érdemes, magas beosztású pártmunkás is, akinek egy *bizonyos* szint fölött és alatt ki volt szolgáltatva jóformán a teljes magyar szellemi élet, de aki maga is hasonló függésben élt — a hierarchiában fölötte állóknak kiszolgáltatva.)

A Bertókról alkotott főhatósági kép mindenesetre nem volt megalapozatlan. Fontosabb azonban a történetben a vers és a kultúrpolitika viszonyának sajátos jellege, amely Bertók és kortársai számára kijelölte azt az erőteret, amiben élni és alkotni kellett. Vagyis az a tény, hogy a kultúrpolitika számára a vers nem létezett. Amennyiben mégis, annak elsősorban *hangulatjelentés* értéke volt, a hangulat pedig e sajátos műfaj tolvajnyelvében a *rendszerhez* való viszony eufemizmusa. Bertók „indulatossága" (vagy melankóliája) ily módon kapott politikai olvasatot — ahogyan az ötvenes évekbeli zsengéinek hangulatiságát az ÁVH értelmezte. Mindez Bertók esetében nem irodalomszociológiai vagy művelődéstörténeti adalék, hanem — az életműbe épülve — esztétikai hatóerő (ironikus bizonyítékaként a szocialista realizmus némely elméleti tételének...).

Meg kell említeni azonban egy poétikai közhelyet: a vers sohasem indulatos. Ahogyan a puskagolyó sem, a kő sem. A vers *van*. És ugyanolyan valóságosan hordozza az indulatot, mint a szorongást, a szerelmet, mint a gyűlöletet. Bertók verseinél különösen fontos, hogy tudjuk: minden indulat, érzelem, gondolat a költő maga; s a vers kiszolgáltatott, passzív, virtuális és potenciális. Ahogyan egy darab bazalt: hideg, kemény, fekete, mozdulatlan. De aki ismeri

amelyben a kommunikáció szokott nyelvi eszközeit a metakommunikációs eszközök (hanglejtés, hangsúly, szemmozgás, mimika, gesztikuláció stb.) egészítik ki. Tehát szavakkal, szótöredékekkel, grammatikai szabályok áthágásával — vagyis a nyelvi konvenciókat rendkívül szabadon kezelve — teremt egy metakommunikációs teret, ahol azonban természetessé és érzékelhetővé, dekódolhatóvá és így érthetővé válik az is, ami első pillanatra nem feltétlenül az. Szemantikai értelemben ez nem jelent feltétlen pontos megfelelést közlő és befogadó értelmezésében, jelenti viszont azt, ami a költészetben ennél fontosabb: az egymásra találást az atmoszférában, világképben, a végső kérdésekkel való birkózásban — ahova eljutni a jelentés közvetlen szintjén kommunikálva lehetetlen, lehetségessé a leggyakrabban a költészetben vagy a hallgatásban válik. Bertók verseiben mindkettőre találni példát. Ennek jegyében teremti meg elvont és mégis köznapi versvilágát, tárgyiasan absztrakt képi rendszerét. *Csak így* lehet könyörtelen és megbocsátó, pedáns és kötelmeire fittyet hányó. Tudja a legtöbbet: hogy a lényeg túl van a dolgokon. S ebből adódik, hogy ezt a döntő fontosságú ismeretet egyetlen, jószerint bárhonnan választott sora kifejezi. *(Magvető, 1995)*

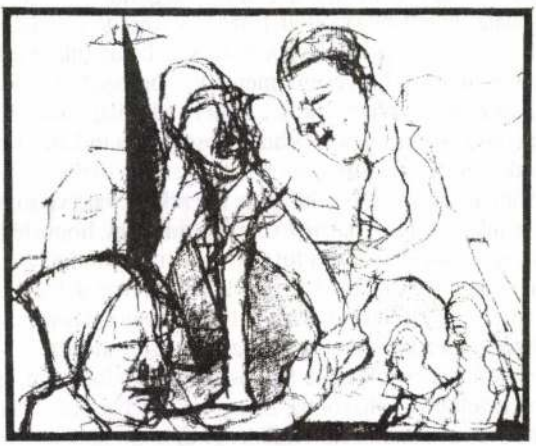

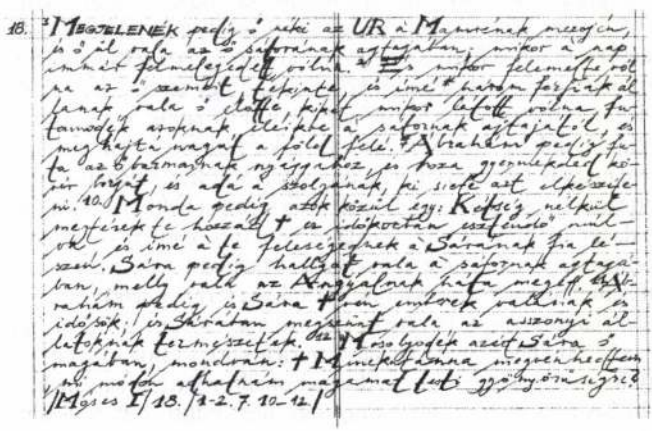

hanem képes megőrizni bizonytalan egyensúlyukat is. Egyfelől ott a természetélmény, a füvek, a fák, a csillagok, a kövek, a tollpihék: jelentik magukat, és azt, *van* a világ. Ha Bertók a mennyezeten becsöpögő Tejútról beszél, biztosak lehetünk benne, hogy *tényleg* beázott a plafon. Ő azonban nem erről ír, még csak nem is ennek alkalmából — hiszen a Tejút (a Kozmosz) potenciálisan mindig jelen van költészetében. Aktuálissá válása természetes, s bár „talált tárgy", korántsem *csak* az, éppenséggel az ellentéte annak, amit az irodalomban e megnevezésen érteni szoktak. Van mint tárgy — a legáltalánosabb értelemben —, és van mint transzcendencia. Mindebben a nem mindig hitt, de sohasem tagadott Isten működése érhető tetten, ahogyan az is, hogy Bertók a magyar költészet panteista hagyományát folytatva a vallásos hitből a természet közbeiktatásával csinál filozófiait. Így ér össze a vegetáció gyönyörűsége, az élet, vagyis a lét elviselhetetlen (pontosabban: alig elviselhető) gyönyöre és az idő, az elmúlás elviselhetetlen (mint fentebb: alig elviselhető) fájdalma. Hiszen ebből lesz minden — a modern civilizáció és a Bertók-költészet. „Minden tettemen ott a jel" — érzi, és „sírni kell, mert élvezi" — mondja. Marad tehát a hiány, a töredékesség, a XX. század emberi csődtömegének a gondolkodókat elborító törmeléke — amely azonban a mindennapi életet is mérgezi, ellehetetleníti. Akkor is (s annál inkább), ha nem szokás tudomást venni róla. Ezért is a szaggatottságával teljességet sóvárgó nyelv, a kiegészítésre váró fél szavak. Aki érti, ennyiből is, aki nem, annak a több is fölösleges.

Így válik a Bertók-mű hagyományos értelemben vett gondolati költészetté — amennyiben maga a kifejezés egyáltalán jelent még valamit: hiszen a szó eredeti értelmében vett költőiségtől mi sem áll távolabb, mint a par excellence gondolatiság. Láthattuk azonban: a Bertók-versek tárgya és ihletője nem a gondolat, a végeredményük, a befogadáskor létrejövő olvasat válik gondolativá. Bertók az érzések, sejtelmek, félig éber tudatállapotok, lelki történések, tárgyi eredetű, de nem tárgyiasult szorongások és bizonyosságok, a tudattalanból feltörő töredékes gondolatok költője, aki mindezt igen gyakran (többnyire?) a közvetlen valóság elemeit fölhasználva fejezi ki. Az azonban alig deríthető ki, hogy az ezekhez való viszonyban az impressziók vagy az expresszív szemlélet-e a meghatározó. Az így (mindegy, hogy) létrejött ködgomolyagból formálódnak verssé a szavak, s kapnak formát, születnek gondolatok, s olyan fokon jelennek meg, ahol már látszik, mivé válhatnak (ti. ott lappang a Bertók-költészetben egy komplett filozófiai rendszer, amelynek előbukkanását a belső ellentmondások következtes őrzése akadályozza meg), de őrzik eredeti képlékeny természetüket is. Gondolat előtti (alatti-fölötti) gondolatiság ez, egyszerre súlyos és súlytalan. Súlyos, mert feloldhatatlan; súlytalan, mert olyan formát kap, amely megszelídíti — eltávolítja. Ahogyan súlytalanul és feltartóztathatatlanul zuhoghat a hó, vagy ahogyan a szemünk előtt hullik egy tollpihe, amit csak egy kővel lehet leszorítani: ahogyan a vers az ellibbenő gondolatfoszlányokat rögzíti. Sokszorosan önmagát is tükröző rendszer jön létre eközben. Bertók úgy kezeli saját, gondosan formált versbeszédét, mintha egy elképzelt lírai hős fiktív szövege volna: önmaga árnyéka mögé bújik. Annál több joggal teszi ezt, mert egész világképéből következően úgy tetszik, hogy csak a költészetbe (gondoljunk Platónra: barlangba) bevetülő árnyékokat láthatjuk, tanulmányozhatjuk. És így, mivel minden élményünk-tudásunk árnyakra vonatkozik, indokolt, ha a megszólaló e kontextusba illeszkedve maga is árnyéknak feltételezi magát. Mindezt alátámasztja költői eszköztárának visszafogottsága. Ez egyfelől az eszköztelenség látszatát kelti, másfelől a kivételes ritmusérzék, a nyelvi dallamok bravúros használata révén a versek mikroszerkezetében rendkívüli változatosság bontakozik ki, némileg feloldva a 243 szonett formai monotóniáját. Bertók hol pontosan megfelelteti, hol eltolja — különös ritmikai interferenciákat hozva létre! — a klaszszikus verslábakat, jambusokat és trocheusokat, és a magyar vers klasszikus ritmikáját és alapformáit, mindenekelőtt a felező nyolcasokat. A puritánság így elsősorban abban áll, hogy nem tulajdonít nagy fontosságot annak, hogy formái önálló jelentést kapjanak, feltűnjenek. Az azonban így is biztos, hogy Bertók képes arra, hogy megfordítson egy szokványos folyamatot,

hatás kapcsán. Talán az ő mintájára is így teremtődhet meg az az egészen különös dolog, hogy a versmondat komplikáltabbá, töredékesebbé-hiányosabbá válik a szonettben, latinosan nehézzé, sokágúvá. Ám ugyanakkor franciás könnyedségűvé, aforisztikus tömörségűvé is. A tartalom pedig a végső kötöttségek és a végső oldottságok Weöres emlegette különös keveredése folytán „páraszerűvé" lesz. Sejtelmessé, homályossá.

Talányossá. Vagy talánossá.

A költő bravúros szójátékaival: talán mert „ahány recept, annyi talány". Talán mert a „legjobb rím a talán". És talán mert „a vége mindig talán". De a vége előtt még, jókedvre hangolva, a méltató is vigasztalhatja vagy áltathatja magát. Reménye, talán: „Addig sarkantyúzza a szót, / már senki sem kérdi, hova".

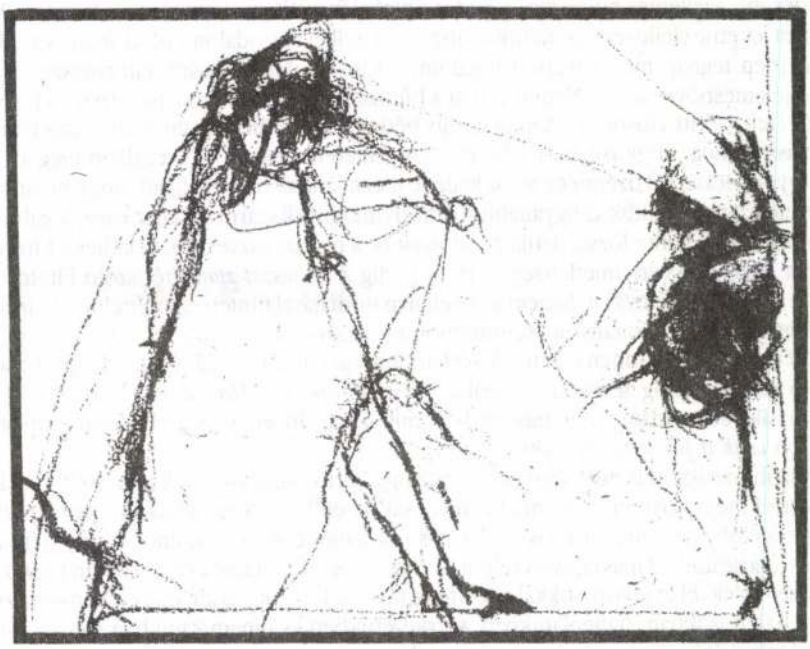

2. [1] Mikoron pedig † született volna Jesus Bethlehem-
ben, Júda nemzetségének vásrosában, Heródes Ki-
rály idejében; Imé Napkelet felől jövének
Jerusálemhe Bőltsek. [2] És mondanak: Hol va-
gyon a Sidoknak Királya, a ki született?
Mert láttuk az ő csillagát Napkeletben, és
jöttünk, hogy néki tisztességet tégyünk. [3] Eze-
ket pedig mikor hallotta volna Heródes Ki-
rály, igen meghatorodék, és ő vele egyte az e-
gész Jerusálem. (Máté 2, 1-3.)

Még minden elkézelhető. Csak számolni kell azzal, hogy „amit nyerek a logikán, / elvesztem a képzeleten" *(A jövő oldalán a szárny).*

A csodás-mesés fantázia birodalma ez. A nonszenszé. A gyermeki képzelet elszabadult játékaié. A tótágast álló világé, ahol a legképtelenebb feltételezés, ötlet is a természetesség erejével hat. Megvalósulhatnak a paradoxonok: a kizökkent idő és a kimozdult tér koordinátái között bármi megtörténhet.

És ez a kizökkent idő, ez a „felfodult világ" rúgatja fel a hagyományos versbeszédet, a líra logikáját is. Ez indítja a mondattan vagy az igeragozás szabályainak áthágására, a szórend semmibevételére, a szavak félbehagyására. A szócsonkítások, a hiányos mondatok Bertók lírájának egy részében — az ismert szólások, kifejezések, versidézetek, vendégszöveg-töredékek esetében — még számíthatnak esetleg arra, hogy az olvasói emlékezet betömi „a kihagyások rései"-t. Más esetekben viszont akarva-akaratlan erősebb lesz a nonszensz két amúgy is jellegzetes vonása, a plebejus-népi indíttatás és a társadalomkritikai él. A képtelen és értelmetlen kijelentések sorjáztatása — mintegy az alkotói szándéktól is függetlenül — társadalmi szatírába csaphat át. Miként ezt Bertók „diktatúr"-os jellegű versei tanúsították is. Szelídebb eset, ha jópofa derűbe, szellemes humorba, csendes önirónia vált az abszurd, a nonszensz. Pompás példákat lehetne citálni erre is. Kettőt csupán. Az egyiket az irodalompolitikában és a költészettörténetben tegnap még felkapott fogalom, a fősodor kifordítására, eltorzítására, egyszersmind jelentésbővítésére: „Nem tudni ki a bűnösebb / ha valakit megnevezek / a horizontig ér a sor / tehát ez itt a fősodor". A másikat egy hétköznapi élethelyzet groteszk megjelenítésére: „Bocsásson meg, hogy ismerős. / De én nem ismerem magam". És legalább még az *Uram, ön nagyon messziről* tizennégy sorát kellene idézni annak bizonyságául, hogy mennyire következetesen ragaszkodik az ugyanabból a motívumkörből származó képekhez, fogalmakhoz. Igazolni óhajtva szinte József Attila gondolatát is: a nonszenszvers tiszta költészet ironikussá torzítva. Mert ez az értelmetlenség — most pedig *A költészet zenéjéről* szóló Eliotot idézve — nem az értelem hiányával, hanem az értelem paródiájával tüntet: ez az értelme. Az irracionális kifejezésmód a racionális, ám semmitmondó, álságos vagy hazug beszéd paródiája. Élvezzük az értelemmel szemben érzett édes felelőtlenségét; utalásgazdagságát. „Tengeri csata biliben. / S oda lesz, amíg nevetem" — szól az egyik Bertók-vers *(Hát várnak majd addig, uram* II.), a másik pedig vidám programot hirdet: „miközben elnyel az iszap, / kimondani még, hogy iá" *(S ha csak a fülek látszanak).*

A szóhasználat itt ismét felfigyeltet arra, hogy Bertók költészetének is eltökélt — és kivételes sikerrel megvalósított — szándéka: nemcsak az élőbeszédhez általában, hanem szűkebb hazájának élőbeszédéhez térni vissza. A sok-sok közmondás- és szólásmondástöredék, a „szöszög", a „káricálni" és más tájnyelvi elemek a látszólag értelmetlen és érthetetlen fogalmakkal, szóösszetételekkel és elvonásokkal együtt bizonyossá tehetik ugyan, hogy a nonszenszversek ereje a hangzásukban, hangulatukban, szerkezetükben és dinamikájukban van — ám ha az állandósult alakú szavak, mindenekelőtt az elemi viszonyszók, a névelők, a névutók, a kötőszók sűrű előfordulását nézzük, továbbá a jellegzetes kötésű, az „a tehát itt a vége, de / a mindig marad annyi hely" névelővel nominálissá tett stílusnak, és még tovább, a szóismétléses gondolatpárhuzamoknak, az anafórás-előismétléses szóalakzatoknak a dominanciáját, nos, akkor már a dinamika visszafogásának az eszközei és módszerei is látszanak.

Együtt a röpködés meg a nehezedés — a ketrecben. A szonett rácsai között. Ahová mindig is az irodalmi és stilisztikai előkelőség és magasztosság, választékosság szorult. S nem a „stílustalanság" kerete volt. De nem is az egymással ellentétes hangnemek, egymáshoz szervetlenül tartozó szintagmák és frazeológiák kalodája. Most viszont a *Három az ötödiken* „tanácstalan és derűs" beszélője, „minden hiábavaló" nyomasztó távlattalanságát roppant szellemesen elénk rajzolva a műfaj kötöttségét semmi másra nem használja, mint amiről Weöres Sándor beszélt egy helyen, az *Átváltozások (40 szonett)* — lám, a cím! — keletkezése és a Mallarmé-

költő" címkéjét vizsgálja meg, amelyet más líratörténeti paradigmákat előnyben részesítő korszakban ragasztottak rá. Ironikusan, szabad függő beszéd formájában („Azt mondják rólam") idézi e jelzőt, valamint a műnemek és az igeidők korrelációjának elméletét. Hogy a múltnak az epika, a drámának a jövő, a lírának a jelen lenne a megfelelője? Nem kell tagadni ezeket az összefüggéseket, kivált ha valakinek a gondolkodása immár máshová is tartozik, „időn túl" fürkészi otthonát. Az új perspektíva megváltoztatja a régieket, és fölszabadítja a költőt, mert viszonylagossá teszi az idő hagyományos fölosztását. A történetmondó kedv attól a megnyugtató tudattól buzoghat föl, hogy a kalandoknak, anekdotáknak, vaskos és mulatságos eseteknek, az álom „misztiko-groteszk" gubancainak értelmük, törvényük van, s közel a „tündérsziget", ahol a törvény megnyilvánul. A cselekedeteket az „elérhetetlen" vonzása tette kiszámíthatatlanságukban tartalmassá *(Engesztelések)*, a hála igazolja utólag a test veszélyes odüsszeuszi kalandjait *(Szirének, kortársaim)*. Az esettanulmányoknak nevezhető kisebb darabok egy-egy naplószerűen följegyzett köznapi élethelyzet ürügyén a létezésnek és a gondolkodásnak olyan törvényeire villantanak fényt, amely átalakítja a lírai én önismeretét. A *Vizsgálóasztalon* fekvő beteg a képernyőre kivetített belső részeinek látványa kapcsán előbb szétválasztja a „törvényszegő" szerveket és törvényes gazdájukat, aztán heurisztikus élményként fedezi föl az ellentétek egységét. Egy banálisnak tetsző életkép a jövő perspektívája felől megvilágítva az elhallgatás és a kimondás határán a személyes sors mementójává alakul át *(Az öreg szomszéd)*. Rába nem tüntetően, de kedvtelve újít meg kiszorulófélben lévő műfaji változatokat.

A vallomásos líra köztudatban élő fogalmához hozzátartozik a személyiség azonosíthatósága és az élmény átadhatósága. Rába törekszik az önismeret és önkifejezés pontosságára, de fölfogása, ha nem is agnosztikus, mindenképpen szkeptikus. Nem zárja ki mindenestül a dialógus lehetőségét („valaki talán visszaszólhat"), de legföljebb töredékes és efemer megértéssel számol: „áthangolják majd magánbeszéded / minden emberrel egy nyelv vész ki / grammatikáját útitársa / és szókincsét már utóda sem érti" *(Kísérlet párbeszédre)*. Ez a nyelvkritika nemcsak az adekvát befogadás lehetőségét kérdőjelezi meg, hanem a kimondhatóság határaival is tisztában van. A költőt gyakran kísérti „a lappangó" *(Mindennapos óperencia)*, más szóval a *Megfejtetlen, Az üldöző*, olyan valami, amire nincs fogalom, amit nincs mivel „kiugratni a bozótból". A lírai alany életrajzi és pszichológiai meghatározását akadályozza az is, hogy a személyiség paradoxitása miatt a róla szóló kijelentések sem lehetnek ellentmondások híján. A „visszajöttem" léthelyzete a kötet elején néhány finom dalra ihleti, amelyek lebegő harmóniát, belső rendet sugároznak, *Együtthangzás*t, *Föloldódás*t, egyszerű természeti hangok „titkos monotóniáját". De ha a *Nyárvég*ben a „veszendő sebezhető" emberivel azonosul, más önarckép „dúló kedvű fenevadat" mutat, „ő az úr ennél a háznál", minden egyéb csak látszat, tettetés *(Hogyan csaljuk a világot?)*. Alakváltásaiban Rába sejthetőleg nem játékos, színészkedő ösztönt követ, hanem személytelen erők működését tapasztalja az Én-ben; nem élvezetből ölti magára a maszkokat, hanem szinte szándéka ellenére, megbabonázva valamely hiánytól és a késztetéstől, hogy átváltoztassa önmagát, és más testek, más lelkek által éljen és cselekedjék: a kötet sodró erejű nagyáriája, a *Gyászbeszéd don Giovanni fölött* sokat elárul a drámaiságnak erről az alkatban gyökerező hajlamáról.

A több mint fél évszázada a Nyugatban kezdődött költői pályához Rába öregkori lírája az egyéniség önértékének megőrzése és értéktartományának bővítése jegyében kapcsolódik. Az európai bölcselet és művészet nagy hagyományának követőjeként vallja, „csak aminek határa van / csak az szigetel ki a semmi sodrából / csak az a mindennapra való emberi osztályrész" *(A zöld tinta foltjai)*. Külön nyomatékot kap kései poétikájában az igazság követelménye: „vagy aki végső szó jogán beszélhet / csak az igazat tudja már reménynek" *(A végső szó jogán)*. Számára az igaz a világ érzéki, szellemi, lelki gazdagságának egyszeri tapasztalatában ölt alakot, mint „egy sütetnyi" „a személyessé lényegült lét / ételéből" *(Egy sütetnyi élet)*. Rába szemé-

lyiségképéhez közel áll az Én-nek „az emberiség kalandjaként" való fölfogása, hangjában „felszín alatti rétegek / kórusa buzog föl" *(Valamilyen tetőkön)*, de az azonosságban ragaszkodik a különbözéshez, a kézjegy félreismerhetetlenségéhez. Avantgárd nyitány után éppúgy a (saját) „természet belső igéit" erősíti föl a *Nagytakarítás*ban, mint ahogy szemérmesen személyes, gondosan válogatott idézetei, „vendégszövegei" funkcionalitásának szemmel láthatóan kevés köze van a posztmodern eklektikához. Más műnemek reminiszcenciái a lírában, a műfaji skála szélessége a daltól az ódáig, a ritmus és a hangszerelés változatossága a személyiség tagolt sokrétűségét és a formasejtelem meg a versgondolat egyszerre „szülemlését" jelzik, az érzékeny belső hallást és a költői program öntudatos függetlenségét külső kívánalmaktól. A *Közbeszólás* összhatásába egy lappangó élményrétegből érkező morajlások is belejátszanak, egy animális vagy anarchisztikus, erkölcsön kívüli szféra allegro barbaro-foszlányai, de ezeket Rába az erkölcsiség és a kultúra meglatolt szavával féken tartja, és különválasztja attól *A jusstól*, „amiből újra / mégiscsak fény sugárzik / valami rejtekútra". *(Liget Könyvek, 1994)*

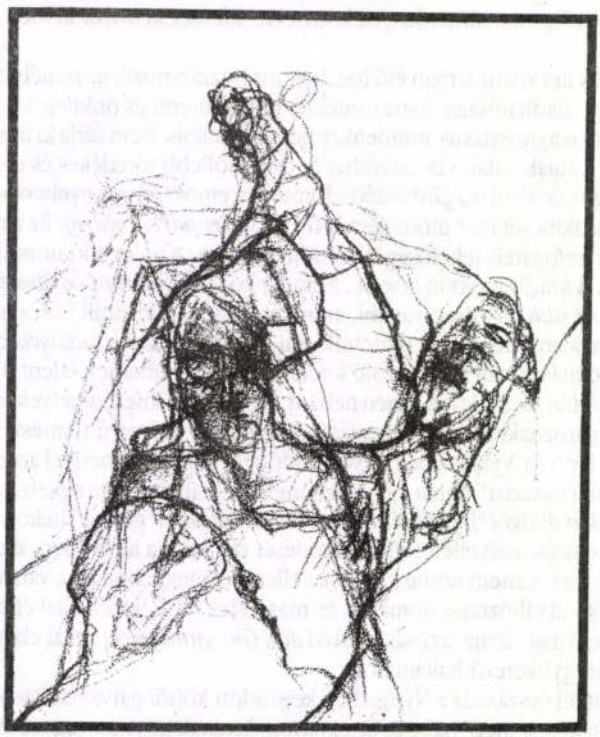

pusztán a szerző szociális érzékenységét, bőségesen áradó valóságtapasztalatát, kisvilága létező tényeinek minél alaposabb feltárását kiemelni és ezzel összhangban csupán a szövegek pragmatikai dimenziójának, valóságjelölő és -közlő állításainak gazdagságát, a társadalom perifériájára szorult-szorított és mindeddig kevés figyelemre méltatott réteg életének, lelkületének és körülményeinek teljességre törekvő rajzát méltatni. Sőt, ezek a megállapítások maradéktalanul csak az említett középponti fejezetre lennének érvényesek. A narrációban és a kompozícióban megtestesülő szerzői intenció inkább azt sugallja, ennél lényegesebb szempont, hogy a mű a konkrét valóságvonatkoztathatóság, az érdeklődést keltő informatív jelleg újdonságának megszüntével is képes legyen esztétikai értéket képviselni, s a szövegek tárgyias rétegét alkotó szociografikus-tudósító elemek — a különböző poétikai-irodalmi transzformációs technikák alkalmazásának eredményeképpen — irodalmilag megformált esztétikai tárgyiasságokká válhassanak, valamint hogy a valóság egyszerű leképezése egy bonyolultabb és dinamikusabb jelentésstruktúrának csak része, a szöveg révén történő hatásfolyamatnak csak egyik táplálója legyen. Tar Sándor ennek jegyében és érdekében talál rá a magyar irodalomnak a szociográfia mellett másik — Garay Jánostól és Beöthy Zsolttól, Petelei Istvánon és Gozsdu Eleken át Karinthy Frigyesig és Kosztolányi Dezsőig előszeretettel művelt — formájára: a tollrajzra, rajz(olat)ra, szkeccsre. Ennek a miniatűr formának a legfőbb műfaji sajátossága ugyanis, mint azt egy század eleji tanulmány meghatározását idézve Thomka Beáta tömören összefoglalja, éppen „az az átfordulás, mely a külső élet valószerűsége iránti érzékenység és a belső élet valószerűsége iránti fogékonyság között lejátszódott. A rajz az egyéni, a jellemző, az egyszeri, a belső előnyben részesítése az általánossal és a külső képpel szemben." Az átfordulásnak-átfordításnak ez a műfaj teremtette lehetősége nyújt ideális terepet arra, hogy a faluszéli világ sivársága és reménytelensége egyszerre egyszólamú és töredezett, azonosulást és eltávolodást egyaránt kiváltó művészi szöveg felhívásstruktúrájának részeként jelenjék meg; a szöveg egészével szemben pedig az olvasó intenzív és folytonosan változó, dinamikus befogadói pozíciót foglalhasson el.

Korunk meséi, ezek a mai tollrajzok szigorúan öt oldal terjedelműek, és általában hét vagy nyolc, hosszabb-rövidebb bekezdést tartalmaznak. Felépítésük és jellegük, ismét távolító effektusként, nagyon hasonló, és idővel könnyen kiismerhető. A kezdet rendszerint az írói „kamera" pásztázó mozgatása, hogy ezután a közösség egy tagja, majd ahhoz kapcsolódóan annak meghatározó életeseménye kiválasztódjék. (Az írások címét is az alak vagy az esemény megnevezése adja.) A személyhez és a történethez azonnal a kocsmai-presszói közvélemény álláspontjának több nézőpontú közvetítése társul. Máris következhet a néhány éles vonással megrajzolt jellemzés és, mintegy igazolásul, az illető rövid élettörténete, ami látszólag egyértelmű magyarázatot ad a különös történésekre. S csak az utolsó vagy az utolsó előtti bekezdés közli a tényleges okot: valójában mi vezetett a szereplők életében bekövetkező hirtelen fordulathoz, személyiségük széteséséhez, alkoholizmusukhoz, reményvesztettségükhöz. (Például a szebb napokat megélt *Doroginé Mancikára* a falubeliek részegen találnak rá a vasúti síneken, s az ok: „... hiába, itt már még az isten se segíthet. Gyerekük sincs, nem akartak, míg kész nem lesz a ház, de lehet, hogy akkor se lenne jobb. Vida bácsi azt mondja, hogy ezeket a szerencsétleneket az állam hajszolta bele ebbe az egészbe, mert csak kétszintes házat lehetett építeni, arra adtak engedélyt, ez a mostani meg megbüntette őket a kamattal. Mintha ők tehetnének róla, és nem csoda, hogy szétrohad minden, mindenki.") A befejezés pedig nem lehet más, mint egy-egy frappáns, de mindent nyitva hagyó életbölcselet, elkeseredett felkiáltás, szentenciaszerű megállapítás. Az azonos szerkezetű történetek egymáshoz illesztését a korábban már megismert szereplők és részletek szüntelen megidézése segíti (például a Bélának elnevezett, „siratófalként" használt akácfa, Dorogi sört fogyasztó Palkó lovának esete, a tiszteletes haszontalan falukutató buzgalma, Béres eszelős éjszakai kiáltozásai stb.). A történetek sorakoztatása azonban automatikusan nem alkot regényt, ahogy azt a fülszöveg sugalmazná, mindenesetre

érvényesebb és intenzívebb művészi formát teremt, mint önmagában akár az irodalmi szociográfia, akár a rajz műfaja. Az elbeszélésmód egyszerre lüktető és monoton jellege, az egyszerre mechanikus és nyitott szerkezet, a hétköznapian lefokozott szóhasználat, az utalások és motívumok ismétlődése és a sűrű alak- és nézőpontváltások összességükben alkalmasak a mozdulatlan és kiúttalan állapot, a reményüket vesztett, tört életek esztétikai megjelenítésére, a létező valóság egy metszetének irodalmi újrateremtésére.

A kötet egészének ezt a feszült és mégis egységes megszerkesztettségét csupán kétféle irányba mutató próbálkozás töri meg. Az egyik az írások elején és végén, keretként alkalmazott plusz metafora, mely a szöveg lírai felfokozását célozza *(Sudák József csoportvezető; Harap Sanyi)*, a másik a szereplők és funkciók számának, illetőleg a terjedelemnek a növelése, mely epikus szélességét, extenzivitását kívánja erősíteni *(A vonat éjszakája; El, valahová)*. Mindent egybevetve azonban, úgy tetszik, mindkét megoldási kísérlet szétfeszíti a már szerencsésen megtalált, illetve egyéni módon ötvözött, átmeneti műfaj, az irodalmi arcképsorozat vagy történetfüzér kereteit. A törekvés mindenesetre mintha azt jelezné, Tar Sándornak újabb témája van, s már ahhoz keresi az adekvát műformát. A mi utcánk, a mi korunk szomorú és zaklatott meséihez egyelőre a szűk és szikár forma illik. *(Magvető — AB-Beszélő, 1995)*

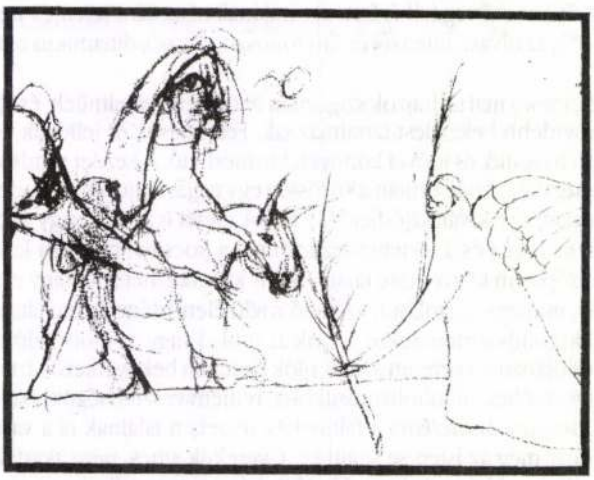

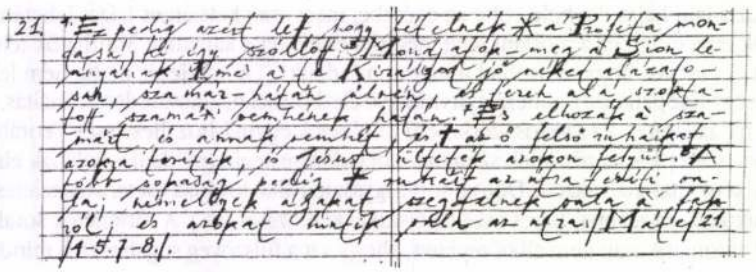

7. 7 Kérjetek, és megadatik nektek: keressetek, és megtaláljátok: zörgessetek és megnyittatik nektek. 8 Mert minden kérő megnyeri azt, a mit kér, és a kereső megtalálja azt, a mit keres, és a zörgetőnek megnyittatik. (Mát. 7.7-8.)

Ára: 134 Ft
Előfizetőknek: 68 Ft

A KORTÁRS KIADÓ új könyvei

Tóth Judit: ***Liturgia.*** (Versek, 1984–1994. 108 oldal, fűzve; 279 Ft)

A lég sűrű közegében, amikor az eget nemcsak madarak éneke tölti meg, hanem vijjogó szirénák hangja is, hallatszik-e még a sírás? Az éneklőnek, aki egyre inkább a rekviem gyászzenéjében nyer menedéket és a Stabat Mater fájdalmában talál – saját sorsának drámai mélységeit visszahallván – tisztaságot-megigazulást, egyáltalán joga van-e sírni? A Párizsban élő költőnő versei válaszolnak ezekre a kérdésekre.

Háy János: ***Holdak és napok.*** (127 oldal, fűzve; 279 Ft)

A kötet három kalandos története a török korba kalauzolja az olvasót, a magyar história azon időszakába, amikor még valódi hősök, igazi hőstettek alakították az életet. S már-már ellágyulnánk a fenséges paravánok között, amikor e századi zajoktól hangos versek, angyal- és ördögrajzok hada ránt ki a történetek méla sodrából. A fiatal szerző ötödik könyvének első lapjától az utolsóig ott settenkedik egy titokzatos nőalak, és egybeforraszt műveket, műfajokat.

Géczi János–Somogyi Győző–Székely Péter: ***Tihany.***
(96 oldal, kötve; 488 Ft)

Tihany: a visszhang, az apátság, a júniusban kéken virágzó, illatos levendulamezők – Magyarország egyik legszebb, még mindig egységes tája, védett természeti-kulturális értékünk. A művészi grafikákkal, színes fotókkal, térképekkel díszített könyv a félsziget geológiáját és archeológiáját, történelmét és népművészetét mutatja be, és hasznos ismereteket nyújt a kirándulók számára.

A könyvek közvetlenül **megrendelhetők** a Kortárs Kiadó címén:
1068 Budapest, Bajza utca 18. Telefon: 342-1520

Vèssey Gábor

Az 1974-75 tanévben fejeztebe
tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán,
festő-tanári szakon, a VII. évfolyamon
Címe: 1146 Bp. Paloma u. 8

Magyar Képzőművészeti Főiskola

VESSEY Gabor

ASTRAL

A Magyar Rézkarcoló Művészek Egyesülete tisztelettel meghivja Önt

VÉSSEY GÁBOR

BAR-DO THOS-SGROL

(TIBETI HALOTTASKÖNYV)

című munkájának bemutatására

2000. november 2-án délután 6 órára

A kiállítás megtekinthetõ: 2000. november 9-ig hétköznap 10-18 óráig

GALÉRIA IX.

Budapest IX. Ráday u. 27.

"Fényből vagyunk. Fényből van a szín, és fényből van a hang fényből van az íz és a szag, és az elem és a gondolat, és fényből van a személy és a személy világa. A fény a matrix, a mater. A fény a Kimondhatatlanon és a Megfoghatatlanon az elsõ fátyol, azon, ami maga túl van a fényen és túl van minden megnyilatkozáson. A fény az elsõ anyag, az elsõ májá. A Kabala azt mondja, hogy az asztrálfény a kozmosz anyaga. Anyaga és mértéke: mátrá és máter. Imagináció. Ez az asztrálfény az egyiptomi théleszma, a héber sekhina, az alkimisták tinktúrája. Ez a théleszma telitett és tömény: képekkel. Nem is egyéb, mint a sokszerű képek tömegének elképzelhetetlen zsúfoltsága.– El kell képzelni az imagináció aktusát, mint anyagban realizált cseppfolyós fényt: ez a tüzes és robbanó anyag a théleszma. Ez az asztrálfény. Fényből vagyunk, de a fény a képek tömény esszenciája, s ez a tömény esszencia az anyag, a matéria. Az imagináció nem egyéb, mint ennek a tömény fénynek a feloldása és kibomlása az ey (a személyes) centrumának prizmáján át, amint az õslétsugár megtörik és a benne rejtõzõ képek megszámlálhatatlan tömegét kivetíti. Ez a képzelet, a gondolkozás, a lét. Ez a lét alapanyaga. A primordiális mágikus aktus. Ez a májá-fátyol, a májá-háló, Izisz fátyla, a diktüon, a lét szövete."

Hamvas Béla: Májá,1946.

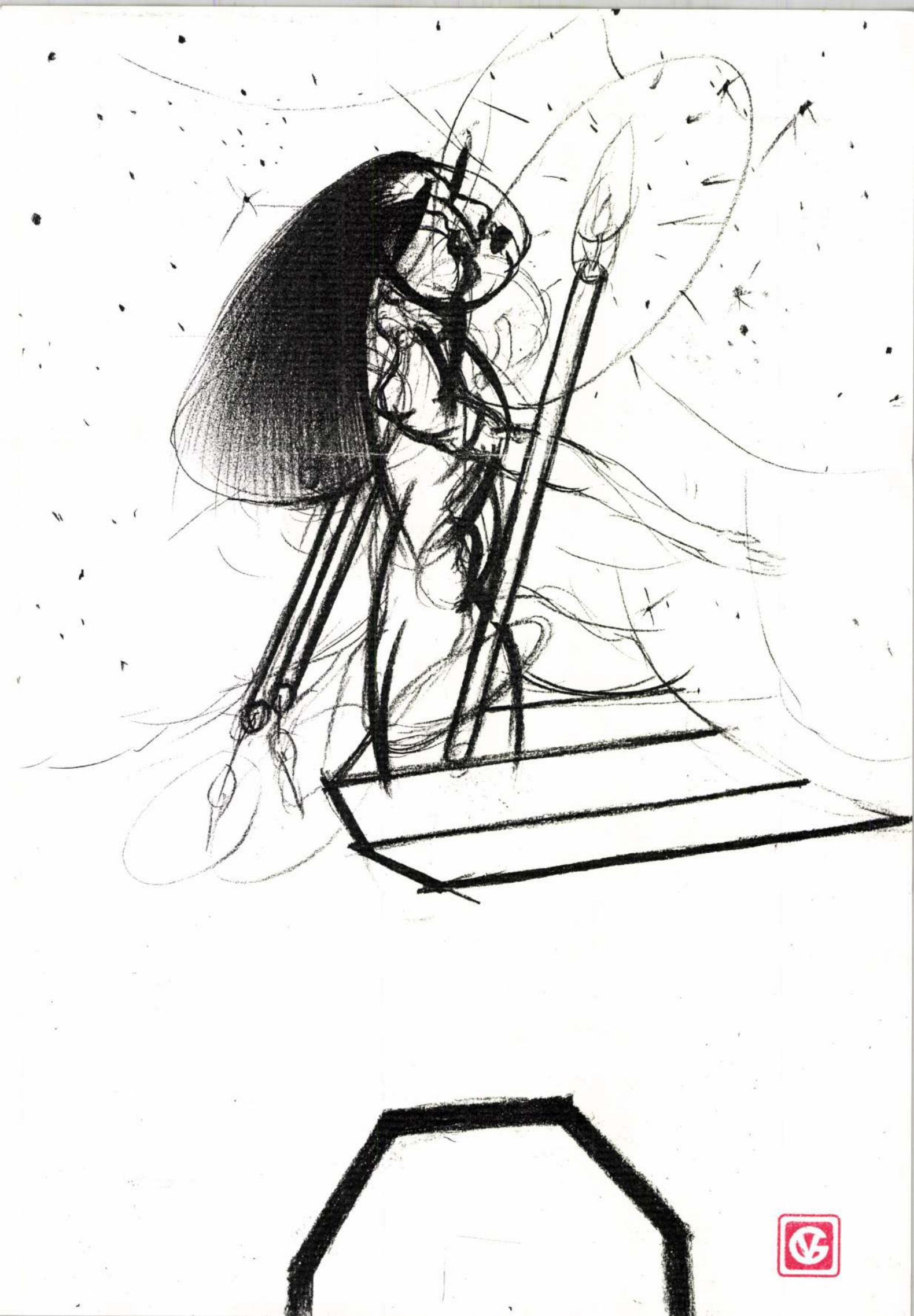

Véssey Gábor

Vadas József: "Fonnyadt bimbó" cimmel beszámol a Mücsarnokban rendezett "Studió 76." c. kiállitásról.
Először azokat emliti, akiket példaképül választott a fiatal művésznemzedék: Domanovszky Endre, Kokas Ignác, Svéby Lajos, majd a követőiket sorolja fel: Babos Éva, Gábor István, Hidvégi Valéria és Kollár György.
Véssey Gábor: "Mesterek és tanitványok" c. kompozicióját a kritika azért tartja emlitésre méltónak, mert az szinte mottója lehet a kiállitásnak. Uj uton haladnak: Dienes Gábor, El Kazovszkij, Záborszky Gábor. Élet és Irodalom, Bp. 1976. dec. 18. XX. évf. 51. sz. 12. lap.

Véssey Gábor

Az előző cédulán felsorolt művészeken kívül két szobrászt is kiemel: Bohus Zoltánt és Nádler Tibort.
A kritika szerint a rendezés érdeme, hogy a legérdekesebbeket külön kis csoportba osztja: Kecskés H. Tibor, Ef Zámbó István, Szabó M. László, Szkladányi József és Boldas György, de ugyanakkor azon bosszankodik, hogy ezek a művészek "csak közelednek példaképeikhez, valójában nem közelítik meg őket. Viszont az előző nemzedékhez tartozó Kondor Béla, Deim Pál, Keserü Ilona, Berki Viola, Melocco Miklós szintén példaképeket követtek.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. dec. 18. XX. évf. 51. sz. 12. lap.

Véssey Gábor

P. Szabó Ernő: Vigyázz! - Kész! - Rajz!

Művészet, 1983 december

Véssey Gábor

A montázs technika meghonositójára, Lakner Lászlóra emlékeztet Kecskés H. Péter két festménye. Ef Zámbó István figuráiról viszont Kondor Bélára gondol és Vajda Lajosra, aki Kondor példaképe volt.
Kulturált müvészként szerepel a kritikában Farkas Ádám és Váró Márton, akik már kinőttek a tanitványok sorából, mint a grafikusok közül: Almásy Aladár, Banga Ferenc és Szemethy Imre. Szépnek találja Nagy Gábor Kondor parafrázisait, de kifogásolja, hogy a mai fiatalok a régi leckéket ismétlik.
Vadas József kritikáját lásd: "Fonnyadt bimbó" cimmel Farkas Ádám nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. dec. 18. XX.évf.51.sz 12. lap.

Vésseg Gábor

– „munkáiban a (művészettörténeti) múlthoz mdó viszonyulás lehetőségeit hatatja."

Lásd: P. Szabó Ernő: „Vigyázz! – Kész! – Rajz!"

Művészet, 1983. dec.

Vessey Gábor

Menzhárt László: Kilóp a lóláb
Rajzbiennálé Salgótarjánban

Palócföld, 1985/2

VÉSSEY Gábor
91 8. 63-64

Új Művészet

Új Művészet

A JÁTÉKSZÍN

Szeretettel meghívja Önt

VÉSSEY GÁBOR

festőművész

kamarakiállításának megnyitójára

1993. december 3-án 17 órakor

A Játékszín előcsarnokába.

(Budapest VI., Teréz krt. 48.)

VADAS JÓZSEF:

VÉSSEY GÁBOR

Szobák a szobában

A katalógus még a múlt: először a festőket közli ábécében, azután a grafikusokat, majd a szobrászokat. E hagyományos hierarchia szerint mintha megállt volna az idő a magyar művészetben. A kiállítás — a *Stúdió '81* — azonban már a vigasztaló jelen: az itt látható művek alkotói nem férnek a régi műfaji rubrikákba. (Ezért kerültek többen a katalógus végére.) Nem szobrászok, nem festők és nem grafikusok, hanem anyagukat szabadon választó, változatos kifejezési formákat kereső, elődeiktől szabadulni akaró, gondolkodó emberek. Tanú rá a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának idei seregszemléje, amelyet a *szegedi Ifjúsági Házban* rendeztek, és ahol új kategóriák váltották fel a régieket.

Vegyük sorra őket!

Leghatásosabbak az *installációk*. Ezek kis szobák. Nem a falakra tett képek, nem a közepükre állított szobrok itt a művek, hanem maguk a helyiségek — a berendezésükkel. Ez is sokféle lehet. *El Kazovszkij* festményeiről már ismerős figuráival zsúfolta tele a fehér falú szobát. Kékre, pirosra, feketére festett és színes szalagokkal a falakhoz kikötött kutyákat látunk, amint a székeken gubbasztanak. Mintha az ezópuszi mesék állatvilága elevenednék meg nekünk véres panoptikumként. *Tempo baroccónak* nevezett művében *Bakos Ildikó* oly módon mutat meg (magasztal fel és leplez le művészetével) egy kort, hogy gipszbe öntött barokk motívumokat és jeleneteket helyez el hatalmas fehér képkeretekben. E csupa fehérség után feketének hat, pedig csak sötét *Berhidi Mária* és *Hévízi Éva Labirintusa*, ahol koszos nylonok nehezítik meg a tájékozódást — fizikailag és optikailag egyaránt. *Szirányi István* azt kívánja tudatni velünk a szoba közepére tett légifelvétellel, hogy élményeink nyomot hagynak bennünk, a tudatot jelképező, végtelen fehér papírhengeren.

Legszellemesebbek az *objet*-k. Tárgy helyett dokumentumot is mondhatunk, pontosabban: a valóság elemeinek manipulációit abból a célból, hogy rádöbbenjünk a természetükre. *Körösényi Tamás* azt a fajta magatartást figurázza ki, amit a Mercedesszel campingező testesít meg; a konzerves dobozba szívószálat tett, s ezt a furcsa kettőst, hogy még nyilvánvalóbb legyen az ellentétük, egy mindkettő számára idegen anyagba, bronzba öntötte. A plexitárolóba tett zongoratöredékkel *Barabás Márton* azt érzékelteti: az idő múlásával emlékeink nemcsak töredékesek lesznek, hanem meg is szépülnek. *Sántha András* szintén nosztalgiázik: ő egy olyan szódásüveget állított ki, amelyben coca cola van. Arra figyelmeztet ezzel: az üdítő ugyanúgy egy kor (akár jelképes) tartozéka, mint a nagyszüleink világából ránk maradt szódásüveg.

Legváltozatosabbak a *sorozatok*. *Hegedűs László*, konceptuális műveiben, javaslatokat terjeszt elő — például parkban felállítandó nagyméretű fogkrémre. *Felsman Tamás* naptárillusztrációit állította ki; minden lapon egy-egy — az évszaknak megfelelő — étel receptje olvasható, s rajzok az étel elkészítéséhez szükséges alapanyagokról. *Zrinyifalvi Gábor* egy arckép szétesésének fázisaival próbálja felidézni azt, mi játszódik le bennünk addig, amíg valakinek a fényképét összegyűrjük. *Kalmár István* a hét napjait ábrázolja azzal a leporellóval, amelynek hét táblája egy-egy lenyomat az ismeretlen hőssel történt eseményekről.

Hogy e módszerekben semmi újdonság?

Igaz, ami igaz: a művészet nem sok újdonságot hozott az elmúlt években. Az úgynevezett environment-t (hogy installáció helyett egy másik idegen szóval éljünk) nem tegnap találták ki. A pop artból örökölt tárgykultusz jó ideje nem ismeretlen már a magyar szellemi életben sem. A grafikának ez a sorozatokban oldódó értelmezése a nemzetközi seregszemléken általános tünet.

Miért érzem mégis úgy, hogy az idei Stúdió lendületes és érdekes vállalkozás? Főképpen talán azért, mert végre nincsenek epigonok. A fiatal képzőművészek nem stílust vesznek át, hanem csupán kifejezési eszközöket és feldolgozási módszereket. És máris értelmesen használják ezeket az eszközöket és módszereket. Akad ugyan egy-két erőtlen mű is a tárlaton (de nem jellemzők, nem is említem őket), találunk tetszetős produkciókat is (legfeltűnőbb talán *Takács Klára* kiglancoltan felületes szürrealizmusa), de még a táblakép — ma igen nehéz — műfaja is sok értékes kezdeményezést mutat, nem utolsósorban azzal, hogy szabad komponálásmódjával közeledik a grafikához (legalábbis a legjobbak, *Dienes Gábor*, *Fehér László*, s az új felfedezés, *Véssey Gábor* munkáiban).

A Stúdió-tárlatot — korábban sok kritika érte. Volt, aki az unalmasságát, volt aki az életidegenségét vetette szemére. Ennek az önrontással terhes időnek vége. A fiatal művészeknek most egy másik közeg ellenállását kell legyőzniük. A konzervatívok és a neológusok irigykedését. Az előbbiek a szocializmus vívmányait féltik e friss művészettől; az utóbbiak a maguk pozícióját, s okkal: a felkent dilettánsoktól a felkészült profik vették át a kezdeményezést. Ez a legfőbb ok a lelkesedésre.

Angyal László fotográfikája

Élet és Irodalom

1981. SZEPTEMBER 12.

Gácsi Mihály: Önarckép

KÜSZÖB

Hitelesen, jól, igazul

■ *Tar Sándor: A 6714-es személy (Magvető, 138 old.)*

Bizonyára szerencsének tekinthetem, hogy e rovattól egy igen jó könyv ismertetésével búcsúzhatom el. De *Tar Sándor* novelláskötete nemcsak az elsőkötetesek iránt kötelező jóindulattal mérve igen jó. (Mint már annyiszor, tűnődésre késztet: miként lehet, hogy egy érett, határozott világképű író negyvenéves korában jelentkezik az első, vékonyka kis könyvével. Választ adni erre a kérdésre eddig sem tudtam, másoknál; most sem tudok.)

Ami legjobban tetszett Tar Sándor kötetében: igazi, hiteles. A valóságnak nem égi, hanem tán pokolbéli mása. Ez a hitelesség csak részben a szociográfikus — vagy ha úgy tetszik: naturalista — írói látásmód eredménye; az csupán eszköz, a háttér, az expozíció.

A „fekete vonat" füstös, italos, vad hangulatáról eleget olvashattunk már, még jó riportban is. Tar Sándor címadó novellája — vagy riportja, szociográfiája? —, *A 6714-es személy* nem azzal válik ki, vagy nemcsak azzal, hogy telítettebb, feszesebben megírt, hanem azzal is, hogy viszolyogva, még utálkozva is e részegségtől, moosoktól, nem marad kívülálló; a jelenségből igyekszik lehatolni az életbe.

Igaz, nem a klasszikus novellisztika szabályai szerint, mert egyik névtelen szereplővel így járatja le az elbeszélést: „Én nem tudom, hogy meddig élek, nem gondolkoztam még rajta, de sokszor már majd megszakadok, reszket a lábam meg fáj a kezem, a karom, s ha leiszom magam a seggig, akkor nem fáj semmi." Drámaiság nélküli dráma. *A 6714-es személy* az otthontalanság vonata.

A többi novella is részben az otthontalanságról szól. A sehovanemtartozásról, a valahová-tartozás vágyáról. Munkásszállás, éjszakai műszak, piszok, ital, kosszos műhely, durvaság. És gyengédség.

Ez a nyers világ Tar Sándor szemében tele van bujkáló, suta gyengédséggel. Dicséretére legyen mondva Tar Sándornak, nem azért rak hősei szívébe érzelmet és gyengédséget, hogy mentséget keressen nekik, hogy a kort és a szokásokat vádolja, s az egyes embert felmentesse olvasói ítélőszékünk előtt. Nem. Ő csak ábrázolja őket, úgy, ahogy igaznak látja. Nem bűnbocsánatot keres, hanem összefüggéseket, magyarázatot, s ezáltal bizonyos mértékig bűnbocsánatot talál.

Örömmel kell elmondanom azt is, hogy nemcsak ezekkel az erőteljes, szociografikus ízű novellákkal mutatkozik be első kötetében ez a sokak számára majdnem ismeretlen író. (Pár novelláját olvastam eddig az Élet és Irodalomban meg az Alföldben.) Van egy könnyedebb, játékosabb hangja is, vagabundos, derűs; a fiatalság évődő, kötődő, játékos hangneme, nagy P. Howard-i sóderok és kis munkásszállási, albérleti szerelmek, szeretkezések.

Ezt is nagyon jól csinálja; az írások teli vannak könnyed iróniával, mosollyal. S hogy a kép még színesebb legyen, van a kötetben két hagyományosabb novella (Dáliák, Örökké) — ezeket is igen jól *írta meg* Tar Sándor. Bár csináltabbnak érzem őket, mint a többit, feladatszerűbbnek. (Főként a Dáliákat.)

Hadd tegyem azonban sietve hozzá; egy novellista életművéhez a feladatszerű novellák is hozzátartoznak. Mert hát az írónak — éppúgy mint a sportolónak — tréningben kell maradnia; újrakezdeni és megint újrakezdeni keserves dolog. És voltaképpen ez az egyetlen kérdésem Tar Sándorhoz: tréningben marad-e ezután?

Szász Imre

olvasójaként többet is tudhatok a publicistáról. Tudhatom például, hogy a hetvenes években mi foglalkoztatta Bertha Bulcsu balatonszepezdi és budapesti illetőségű magyar állampolgárt,

★

írásai arról tanúskodnak, hogy sokat dolgozott. Talán ezért sikerült családjával együtt kikecmeregnie a zuglói másfélszobásból és átköltöznie az óbudai lakótelepre. A függőleges utcák egyhangú és rejtélyes birodalmában nehezen ismerkedett lakótársaival. Az ablakból rálátott a szentendrei út fülrepesztő forgalmára, de nem látott rá a Dunára, mert egy óvatlanul tervezett házsor eltakarta a kilátást. Fulladozott hát a betonkalitkában — ez aligha egyedi jelenség. Legföljebb azért nem tipikus, mert újabb publicisztikái szerint sikerült elmenekülnie Óbudáról. Ráadásul nem minden fulladozó ragad tollat, hogy kiírja magából gondjait-düheit; s ha tollat ragad is, az álkonkrétság szintjén marad. Azt hiszem, éppen itt a különbség egy Bertha Bulcsu-szerű író és egy, mondjuk, a napilapok levelezési rovatából ismert sajtólevelező között. Ez utóbbiról is tudjuk, hogy mit evett tegnap este, mikor volt külföldön, mi történt a lányával, hogyan járt pórul a hivatalban, de közületi kalandjai inkább a magánéletrajz feledhető mozzanatainak tetszenek.

A minőségi különbséget jól érzékelteti *A fejedelem sirja felett*, amelyből kiderül, hogy miként és miért háborog az író. Kiindul egy magánemberi esetből; packázik vele a bürokrata, a kontár rosszul pászítja a nyílászáró szerkezetet. Még szalonképesek a kifejezések, még arányosak a bekezdések, de már érzem, hogy lilul a közíró feje. A vértolulásos roham mindjárt végez vele, a bekezdések mindjárt elformátlanodnak — vélem —, de nem! A dühöngő fanyarodik egyet, ügyesen visszakanyarodik a kiindulóponthoz, higgadtan — és formásan — elköti a szálakat, egy-egy hasonlattal levezeti a feszültséget.

Vagy éppen állatokról rajzol életképet. (Röpke felsorolás, korántsem a teljesség igényével: feltűnik jegyzeteiben a magányos vadliba, a sirály, az ölyv, az etetőhöz szokott őszapó, a rozsdafarkú szarka, a mátyásmadár, a balkáni gerle, az ausztrál papagáj, a szőlőrigó, a gólya, a cinke, a veréb s újabb publicisztikájában a rózsadombi öröklakás erkélyén meghonosodott galamb.) Ezek a szárnyasok domesztikálódtak, az emberi gondoskodás fejében lemondtak az önállóságról. Kapok-adok, tiszta kereskedelmi ügylet — önmagában aligha dühítő. A fölháborító inkább az, hogy az angyalszárnyaitól megfosztott ember még csak kísérletet sem tesz az önálló cselekvésre.

A hazatérő szamuráj

Véssey Gábor kiállítása

A hazatérő szamuráj – ezt a címet viseli *Véssey Gábor* egyik műve az Art 9 Galériában, s e cím mindjárt zavarba is ejti a nézőt, hiszen a képen megjelenő figura mellől éppen azok az attribútumok hiányoznak, amelyek szamuráj voltára utalnak. Önkéntelenül adódik a kérdés: egyáltalán, honnan lehet tudni, hogy a szamuráj tér haza? A szamurájlét ott ér véget, ahol a magánélet (ma: a privát szféra) kezdődik, mondanánk, ha nem kellene mégis tudomásul vennünk, hiszen a művész állítja, hogy a szamuráj otthon is szamuráj, tehát nem egyszerűen hivatala, de létezése teszi azzá, aminek nevezik.

Hasonlóan paradox az összefüggésrendszer, amelybe a commedia dell' arte egyik legjellegzetesebb hősét, Pulcinellát helyezi Véssey: a színpad távolságot sugalló porondja helyett mintha az egykori Velence mindennapi életének a központi alakjává válna, akinek van gyermekkora és öregsége is, aki horgas orrával, nyilvánvalóan fallikus jelképpé vált hosszú, csúcsos sapkájában ugyanúgy üldögél a forró velencei nap alatt, mint bármely más halandó.

Mindannyian Pulcinellák vagyunk, az élet legegyszerűbb örömei, a test szükségleteinek kielégítése után minden ambíciónkat föladó, vegetáló véglények? Vagy szamurájok vagyunk inkább, akik akkor is viselik-hordják hivatásuk minden külső jelét, a külvilág, a társadalmi rend iránti szolgálatuk erkölcsi terheit, amikor hátuk mögött az ajtót becsukva végre csak önmagukkal törődhetnének? Vagy van bennünk jó adag ebből és abból a figurából is, ahogyan életünk kereteit is egyszerre szabja meg a délszaki dolce far niente hangulata és az élet minden pillanatát meghatározó regula?

Furcsa kérdések. De hát a furcsa figurák, furcsa helyzetek ilyen kérdéseket hívnak elő bennünk. Márpedig Véssey Gábor művein sok furcsa alak jelenik meg „nem oda illő" helyzetben. A *Férfi kék madárral* már alighanem régen lemondott a jelképpel megidézett boldogságról, a *Nők medencében*, a *Tusoló nők* vagy a *Zuhanyozó férfi* akár egy-egy sorsdráma részesei is lehetnének, a *Sivatag hősei* egyszerű kocsmai iddogálók, a *Vörös kocsmában* a csupasz villanykörte alatt pedig olyan személyek társaságát élvezhetjük, akik közül az egyik szó szerint máris fejre állt.

A különös motívumtársítások szinte észrevétlenül vonnak be új és új jelentésköröket a mű jelentéstartalmába, a sejtetések, asszociációk, az érzelmek egymást követő sorát szinte a végtelenségig növelve, variálva. A Véssey-műveken megjelenő jelképek, metaforák jelentéstartalma tovább gazdagodik abból következően, hogy többnyire sorozatokban gondolkodik, tárlatait, az utóbbi évtizedben szinte évenként megjelent művészkönyveinek anyagát egy-egy téma köré csoportosítja, annak a témának a legkülönbözőbb szempontból bontja ki jelentéstartamát. E címek tanúsága szerint is három nagy csoportja van ihletforrásainak: az irodalom, a vers világa, a klasszikus mitológia, a biblia és ehhez kapcsolódva a bestiáriumok, az apokrif lények világa, végül napjaink „bestiáriuma", a sztárok, a média hőseinek korábban leginkább a filmvásznon, ma az elektronikus mozgóképeken megjelenő mikrouniverzuma.

Az így létrejött sorozatokat címmel ellátott összeállítások mutatják be. Három éve *Casanova emlékiratai*, előtte *Praeparatio Cordis, azaz a szív előkészületei* címmel mutatta be műveit, s sorozattal tisztelgett Van Gogh művészete előtt is. A nagy sorozatok elkészültét, kiállítóteremben való megjelenését azonban grafikák százainak megszületése előzi meg. Többnyire pasztellel, tussal, rajzceruzával, vegyes technikával készülnek e lapok, olyan anyagokkal tehát, amelyek alkalmasak arra, hogy gyorsan, megszületése pillanatában rögzíteni lehessen egy-egy ötletet, víziót, gondolatot, majd alkalomadtán tovább formálni, esetleg egy-egy nagyobb műhöz fölhasználni a kompozíciót.

A hazatérő szamurájt például nagyobb méretben is megformálta, a grafikák nagyobb része azonban a fiók mélyére került, s egy-egy szerepelt csak megszületése óta kiállításon. Ebben az összeállításban, mint az Art 9 Galériában, még sosem szerepeltek együtt a művek, így a többi között arra is alkalmasak, hogy a néző újra fölidézze Véssey Gábor pályájának néhány állomását, 1987, az első lap megszületésének éve és a jelen pillanat között, még akkor is, ha a művész illő szerénységgel a *Bagatellek* címet adta a tárlatnak.

Véssey Gábor: A hazatérő szamuráj, 1996
gouache, 42×31 cm

A változások mellett három jellemző változatlanul jelen van Véssey műveiben. Egyrészt az organikus formák és a geometrikus elemek tartós együttélése, amely éppen olyan különleges erőt, feszültséget ad a lapoknak, mint az erős, egymással olykor szándékosan, mintegy a zenei disszonáns hatást idéző módon szembeállított színek és a szándékosan letompított, mondhatni semleges színegyüttesek párhuzamos megjelenése. A harmadik ilyen jellegzetesség a lapokon a különös tölcsérforma, amely, attól függően, hogy hol helyezkedik el, szócsőnek, látócsőnek, látókúpnak egyaránt nevezhető. Egyes esetekben mintegy azokra a szövegeket hordozó formákra utal, amelyek a középkori műveken és a képregényeken egyaránt megfigyelhetők, a szereplők mondandóját tartalmazzák. Más esetekben mintha azokat a pillantásokat jelképeznék, amelyekkel a képen megjelenő figurák a világot szemlélik, mintegy párbeszédet folytatnak vele vagy éppen birtokukba veszik azt. Legyen szó erről vagy arról az esetről, mindenképpen annak a kommunikációnak a jelei, eszközei, amelyet a művek szereplői egymással folytatnak, ha úgy tetszik, arra szolgálnak, hogy az eszmecserébe bevonják a képen kívüli világot, a mű szemlélőjét is. Arra biztatva, hogy lépjen be a házba a hazatérő szamurájt követve, vagy üldögéljen el Pulcinellával a Szent Márk tér árkádjai alatt.

(Art 9 Galéria, 2004. IX. 16–X. 7.)

P. SZABÓ ERNŐ

kortárs művészeti információs kiadvány - helyszínek, művészek, kiállítások, időpontok - ingyenesen a kiállítóhelyeken

index megjelent / new issue No.29 2004. november-december

information folder on contemporary art - places, artists, exhibitions, dates - for free. to be taken at the exhibiton places

Pásztor

Lovas Ilona legújabb munkájáról

A székesfehérvári Városi Képtár Deák Gyűjteménye a harmadik helyszín, ahol nem egészen egy év leforgása alatt *Lovas Ilona* legújabb munkáját láthatjuk, s ez jó. A kortárs művészeti élet gyakorlata szerint a már ismert mű nem mű, így ritkán nyílik mód a legfeljebb egy hónapig nyitva tartó kiállítások után újra elmélyedni egy-egy alkotásban. Csak az a kevés szerencsés műgyűjtő élhet együtt a művekkel, akinek tehet(ős)sége engedi, hogy műalkotásokkal vegye körül magát. Meg aztán tudjuk: a kortárs képzőművészeti alkotások közül egyre kevesebb alkalmas arra, hogy életterünket fizikailag is betöltse.

Most nem egyszerűen harmadszor, de harmadik változatban tárja elénk a művésznő a cím nélküli munkát,* amelyet a könnyebbség kedvéért *Pásztor*nak fogok nevezni. Nem véletlenül tartózkodom a műfaj megjelölésétől sem, az okot a következőkben látni fogjuk. Tőle szokatlan műfajú munkát, videófilmet látunk, sőt még különösebb, hogy performanszként létrehozza ugyanazt a művet. Korábbi munkáinak statikus, szobrászi jellegét emberi cselekvéssor ábrázolása váltja fel. Először a tavaly november-decemberben, a dunaújvárosi Kortárs Művészeti Intézetben *Berhidi Máriá*val és *Imre Mariannal* közös tárlatán állította ki a művet. A megnyitón, úgy is mondhatnánk, a film bemutatóján a művésznő élő perfomanszként maga is bemutatta a filmen látható jelenetsort. Így nyilvánvalóvá vált, hogy a videómunkán egyébként nem felismerhető ember, aki hangi háttér nélkül (csupán a „Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam!" fohász kíséretében) időben és térben meghatározatlan helyszínen, térden csúszva (pásztorként) terelgeti a földön a kalaptompokat, végtelenül ismétlődő szekvenciákban, maga az alkotó. A performansz utolsó pillanatában pedig az élő látvány filmmé változik, és a drámai erejű „táncszínházi előadás" a mozgókép virtuális terében folytatódik. A filmes kifejezéssel élve kistotálban, felülről fényképezett alak szorongató világba vetettségét semmi nem enyhíti, a bibliai vak halk könyörgése („Jézus, Dávid fia…") a mély kétségbeesés hangján szólal meg.

Második alkalommal a Műcsarnok *Elhallgatott holokauszt* című kiállításán, az épület kereszthajójának végfalán monumentális méretre fölnagyítva találkozhattunk a *Pásztor*ral. A vetítés kivételesen nagy mérete felerősítette a képek személyességét, a bűnbánatig felfokozott, perzselő őszinteséget. Itt Lovas munkája azon kevés művek egyike volt, amelyek arról tanúskodtak, hogy a művész képes lelkileg közel kerülni a kimondhatatlan emberi aljasság időszakához, közvetlen módon viszonyulni a máig sem eléggé feldolgozott történelmi tehertételhez, s nem menekül a tárgyilagosságnak mondott távolságtartás valójában hárító, kényelmes gesztusához.

A székesfehérvári kiállítás újabb változat ugyanerre a témára, újabb lehetőséget bont ki a műből, s most installációvá bővül a videómunka. A tetőtéri kiállítóhelyiségben sötét van, csak a terem közepén, körben a földön csoportosított

Lovas Ilona: Könyörülj rajtam!

kb. kétszáz, kobakszerű tárgy fölötti lámpa világít, a videó a fal mellett elhelyezett monitoron látható, kis méretben. Lovas újra az oly sokszor sikerrel használt anyagához, a tisztított marhabélhez nyúl, s megint meglep bennünket: ebből formázza az agykoponyára emlékeztető plasztikákat, amelyek az izzólámpa meleg fényében cipónak, de furcsa erezetüket közelebbről szemlélve emberi agynak is tűnhetnek. Újra meg újra a csönd, a hallatlanul lényegre törő formálás, az emberi kiszolgáltatottság póztalan kifejezése, ezek Lovas Ilona művészetének változatlan sajátosságai, és a hit, amely azonban soha nem tolakodóan, mégis mindig magától értetődően van jelen minden művében. A *Pásztor* a befelé, a lélekhez vezető út műve. A végsőkig lecsupaszított ember-bábok terelője az ember, aki, úgy tűnik, nem képes kimászni a maga ásta gödörből. Ezért fohászkodik.

(Deák Dénes Gyűjtemény, Székesfehérvár, 2004. ősz)

SULYOK MIKLÓS

Jegyzet:

* A műben elhangzó fohász miatt a szakma *Könyörülj rajtam!* címmel szerepelteti a művet

Félbehagyva

Soós Kata kiállítása

Soós Katalin a 2004-ben diplomázott festőosztályok egyikének (Gaál József osztálya) jelesen végzett hallgatója. Kezdő művész, kezdő festőművész, ha lenne ilyen fogalom, őrá illene. Az életmű kezdeteit ugyanis a K. Petrys (valaha K. Bazovszky) Galériában mutatta be. Néhány év terméséből való a válogatás. A főiskolán (bocsánat egyetemen) készült legtöbbjük.

Soóst, mint kortársait, az elszemélytelenedő magánszféra tárgyai, illetve a hidegen érintetlen és érinthetetlen szociálisan semleges hétköznapi szituációk helyszínei érdeklik.

Minderről Soósnak festői víziói vannak. Azaz, nem csupán leíró jelleggel formál képet, de festői eszközeit (szín, kontraszt, kompozíció, fényárnyék) használja világa ábrázolásához. Ne rendüljünk meg, elvégre egy festőosztály végzős diplomázójáról van szó! Mégis érdem, komoly érdem, hogy a festészetről, annak szakmai fogásáról beszélhetünk egy fiatal festő kiállításán. Mostanság nem gyakori a szakmai képzettség, maga a festészet komolyan vétele. Színhasználat tekintetében például Soós kiemelkedik kortársai közül, vagy legalábbis egyike a leginkább festői vénájú fiatal alkotóknak.

Kiállításán hideg környezeti tárgyak szerepelnek modellként, egy vörös telefonfülke, egy szürkészöld kávéfőző vagy diplomamunkája egy csomagmegőrző részletét bemutató triptichon. Ez utóbbinál érhető tetten Soós kvalitásainak és hibáinak legtöbbje. Finoman megoldott a bal szélső és a középső kép sokféle szürkéje, ám a jobb szélső képrész megoldatlan, felületes, érdektelen. Hasonlóan problémás a szobabelső székeit és hamutartóját vizionáló enteriőr. Egy falrészlet, egy gép elemei, egy furcsa tér élménye, mindez puhán oldott színekben, mintegy átmeneti állapotban megfestve. Félúton, félbehagyva. Szándékolt türelmetlenséggel, néha zavaró befejezetlenségben.

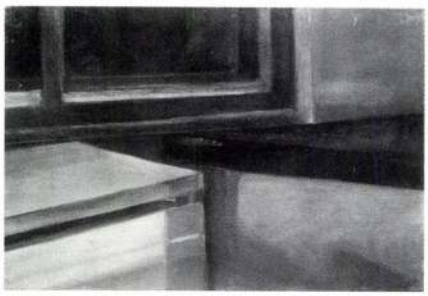

Soós Kata: Konyha

Soós tud valami fontosat személytelenedő világunkról, valami bizonyosat a körülmények változásairól. Kifejti, de nem fejezi be mondandóját. Talán elhallgat – még – valamit.

Elhagyva a kiállítási termet, a Bródy Sándor utcán haladva valami megérintett Soós Kata képeiből. Valami visszajátszott (replay) a kiállítás képeiből, mint egy videonapló (blog), mintegy print, olyan volt az esti pesti utca. Nem a képek, a valóság vált hidegen kiüresedetté. Nem a képek, a valóság volt befejezetlen.

(K. Petrys Kiállítóterem, 2004. IX. 25–X. 15.)

SINKÓ ISTVÁN

Véssey Gábor, testi

Ú. Mův. 2003. 11. p. 26.–27.

ORRÁSOK FELHASZNÁLÁSA
MOGATÁS IGÉNYLÉSE
tatványként kezelendő

Támogatást nyújtó:

Oktatási Minisztérium, Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkárság

címe: 1052 Budapest, Szervita tér 8.

MÁK-nál vezetett számla
megnevezése: KMÜFA
száma: 10032000-01220328-54001008

ÁHT azonosító: 030317

hó nap	Támogatásigénylő bizonylat sorszáma:

.....számú mellékletében vagy megvalósítási
dat teljesítésének ráfordításai táblázatosan

ráfordítás (Ft)	Egyéb külső forrás (Ft)	Összesen - (Ft)

MDK

Vest

bádogos

Pollack küldi Pesträl a szekszárdi megyeháza bádogosmunkáinak végzésére.

253.o.

Zádor Anna: Pollack Mihály. Bp. 1960.

Vest

badogosmester

Pollack Mihály ajánla, hogy vele kössön CsApó szerződést a szekszárdi m gyeháza épitésénél. Becsületes embernek lelkiismeretes és szorgalmas munkásnak mondja.

431-432.o.

ZÁDOR ANNA: Pollack Mihály. Bp. 1960.

MDK

Vest, Johannes

bártfai szobrász

a segesvári templom főoltára. /1680/

Magy.Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 340.o

Vest fahas

~ volt a segesvári templom mestere.

Bártfai szám.

A magyarországi műv. tört. I. 270
Corvina 1970.

Vest János

és Stranovér János: Főoltár a segervári ferences templomból. XVII sz. vége.
Repr.

A magyarországi műv. tört. II. Kép sz. 4/14
Corvina 1970

-1.- M. D. K

VEST János szobrász

Szül. Lőcsén, megh. 1694-ben Nagyszeben

1662. Brassó, Fekete templom, tőoltár (elpusztult)

1672. Nagyszeben, ev. templom, orgona

./.

Agghásy: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.

— 2. — M. D. K.

VEST János szobrász

1680–1681. Segesvár, volt dominikánus, majd ev. templom, fő oltár (Repr.) és orgona 400,– forintért; a faanyagot a város adta

Agghány: Barokk szobrászat ... Bn. 1959.
I. 18, 35, 36, 41, 293, II. 29, 189, 239. XX. t.

Vest János

orgonakészítő

l.

Arch. Ért. 1917

98. l

Vest János

bártfai orgonaépítő

6 segéddel két és fél évig kiszitette a nagyszebeni ~~luth~~ (plébs.) templom faragványokkal és szobrokkal diszitett, festett és aranyozott nagy orgonáját, melyet 1672-ben vetter használatba.

Möckesch, Samuel:

Die Pfarrkirche der Augsb. Conf. Verwandten zu Hermannstadt. Hermannstadt, 1839.

111. l.

Veszt János

bártfai orgonaépítő

1672-ben 2700 sippal

épitette a nagyszebeni

ev. plébániatemplom

nagy orgonáját.

Ormós Zsigmond.

Megnyitó beszéd.

Tört. és Rég. Ertesítő

1875. 119. l.

			1	✓	
			1	✓	
		-Öklalom	1	✓	
			2	✓	
			1	✓	
			4	✓	
			1	✓	
			1	✓	
			1	✓	
			1	✓	
			1	✓	
			1	✓	

Vest János

bortfai nobrán

l. Biró Erdmüv

113. l.

portréplasztikához. A női fej, talán *Capua jelképe*, egy Juno-fej után készült, a két férfi mellkép görög filozófus képmások letörölhetetlen hatása alatt, talán *Piero della Vigna* és *Roffredo da Benevento*-t, II. Frigyes tanácsosait ábrázolja a hagyomány szerint. A capuai híd nem egyedüli emléke az apuliai protoreneszánsznak, II. Frigyes foggiai, Castel del monte-i, catania-i építkezései, messinai és brindisi pénzei melyeket Nagy Konstantin és Plotina vereteinek mintájára készített, sőt palermói, antik szarkofág-mintára emelt síremléke is a római művészet tudatos követését bizonyítják. Folytatása azonban hiányzik, mint minden udvari reneszánsznak, melyet az uralkodó és köre hív életre. Hosszú ideig ugyan a művészettörténet itt kereste gyökerét Nicola Pisano művészetének, mely a középkorban új életre kelő antik szempontjából a legkiemelkedőbb, legjelentősebb esemény. Hamarosan kitűnt azonban, hogy Nicola művészetét, illetve antik kapcsolatait közvetlen pisai

Vest Janós

1677.

und

Samuel Möckesch: Die Pfarr-
kirche der Augsb. Konf.-Ver-
wandten zu Hermannstadt.
Hermannstadt. 1859. III. l.

Seivert: Sächsische Stadtpfarrer.
2i. l

Ung. Magazin. III. 410.

Mich. Lebrecht: Versuch einer
Erdbeschreibung des Grossfürsten-
thums Siebenbürgen. 59. l.

..... *műhely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu .....

m.

évi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláírás és munkásszám.

Vest Janis

láid

Stranovius Jeremiast

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

évi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Vest János M.[illegible].K.

Lőcsei mester. XVII. sz. vége

Oltárok architektonikus szerkezete / Segesvár,

Brassó, Nagyszeben stb. /

Kampis Antal: A képzőművészet története

AK ultura Világa Bp. 1963.

Vest János orgonakészítő. XVII. szd.

Archaeologiai Értesítő

1917, 98.

Roth Viktorné: Erdélyi oltárok.

Vest János

nagyszeben. orgona-
épitő

Lázd

Archiv des Vereines
f. sieb. Landes E.

XVII. 477. 1

BUDAP
42

RDK

Vest János,festő és Stranover Jeremiás,festő

a csöksomlói oltár mesterei.1680.

A magyarországi művészet története I. 382.l.
Bpest,1961.II.kiadás

Vest János

lőcsei román. 1680 után erdélyi templomokban (Segesvár, Brassó, Nagyenyed) dolgozott.

Kampis Antal: A magyar művészet a XIX. századig. Bp. 1968. 167 l., képes /Minerva zsebkönyvek/

146. l.

Johann Vest, löcsei faszobrász

M.D.K.

1680 után a Szepességben, sőt Erdély több templomában is elterjedt stílust honosít meg, mely visszamutat a késmárki Thököly-vár kápolnájának 1657-ből, ismeretlen mestertől származó oltárára.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn, Bp. 1966. Corvina

185. old.

M.D.K.

Vest, Johann, kőfaragó szobrász

Lőcséről került Erdélyte, ahol 1662-1681 körött oltárokat faragott Brassóban, Nagyszebenben és a segesvári egyházi dominikánus, később evangélikus templomban (1680-81).

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn.
Übers. Barbara Faragó,

Bp. 1959. 29 l. 185 t. 8. old.
26. á.

Johannes Vest, orgonaépítő MDK

1671-ben épitette a nagyszebeni ev. templom 3 manuálos, 34 regiszteres orgonát. 350 old.

Schwarz József: A Szent György Dómtemplom barokk orgonája. 50.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. X. 1956. Kiadja Sopron Város Tanácsa

Vest-Lambert, von.

Nagynebenbol.
1772

lisd

Fleischer Bees

93. l.

922. Zilzer Antal.

Sz. Pesten 1861-ben

922. Wahrmann Mór.

látható

Mellig kissé jobbra fordul
rövid haja, bajusza és nyirott szak
döke és szeme barna. Ingének galléra kötött nyakkendője és begombolt
jobbra: Zilzer Antal.

Vászon, mér. 83.5 : 66 cm.

Szumrák Pál szives közbenjár
Ignácz ajándéka 1902: IV. 5-

904: v. 3.

Sz. N. 31

Vest Sámuel

nobrán

lásd

Arch. Ért 1917

98-l.

Vest Sámuel

1680

Sezesvári

l.

Művészeti lex. 715. l

Vesterhout Arnold

1666 - 1725

Buda ostromának
csataképe (olasz magyarázattal) Rézmetszet.
Fenti műve, melyet
Rómában készítve a
pápának ajánlott fel.

Majláth tört. kiáll
230, 231. l.

lásd még
Westerhout alatt
is.

MAGYAR KIR. VALLÁS ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER

4370/eln.szám.

Folyó évi szeptemb
zett felterjesztésére való hivat
hogy a folyó évi szept.hó 24 és
lenczedik müemléki értekezletre
emlékek Országos Bizottságának t
kérem a Bizottságot, hogy mellé
Istvánnak haladéktalanul kézbesí

Budapest. 1908 évi

A miniszter hel

államtitk

Vestner

Čremvešö 1716.

l.

Berk Temérmei 1908

109. l. (7, 8. nám)
110. l. (9. nám – 13. n)

MOB KA. 4052.

Vész Béla, dijnok

Munkájával szerepelt a rendőrtisztv.kiáll.-án.

M.934.V.25.

Veszele vára

és egyházi emlé-
kei

l.

Jedlicska II

354 és kv. U.

Férfi képe

428. F. Yessler.

Vesterhout, Arnold

(1665-1715)

magyar vadrépek

Janota I. 9. l.

se igen nehéz. A ~~Mária~~ nyugati falon lé-
Mária halálára vonatkozhat, ugyanezt a
ri koporsóján a halott királyra ~~nem~~ al-
a siratók közt álló nők nem illenek
zolásába. A halál szinhelye ugyanis
stolok. A déli fal öt férfialakja kö-
mennybe emelt léleknek és a boltozat
nem szentek. Nem lehetetlen, hogy a
jelenet~~Mária~~ közönségének különösen

Vestermeyer György festő M.D.K.

1754 ben aranyozza a kárisz oltárt a gyulafehérvári tyrlomban.

Ent. Géza: A gyulafehérvári kézeseghás
Bp. 1958, 136

Vestner

Vestner mintáztra

~~[illegible]~~ II. József ~~[illegible]~~ 1741. marcz 13 ki születésének emlékérmet. Előlapjai Mária Terézia mellképe hátlapjai Pallas és Marstól vezetve II József ~~[illegible]~~ magyar ruhában.

Weszerle József. Hátra hagyott érmeizeti táblái. 1873. C. Tab. XXV. 1. 2.

13 l. tarsolylemez
19 l. magyar kard
21 l. Szent István koporsója
33 l. Pécs, templom
36 l. Pécs, angyal
39 l. Kalocsai királyfej
55 ~~43~~ l. Kisbényi oszlopfő
58 ~~46~~ l. Zár, templom
61 ~~49~~ l. Zár, Krisztus
64 ~~51~~ l. Szentkirály, tympanon.
68 ~~55~~ l. Mátyás-templom
70 ~~57~~ l. Remete Sz. Pál koporsója
72 l. Oszlopfejek
74 l. Csütörtökhely
78 l. Sopron
80 l. Kassa

Vestner

ejem-

lárd

BT Emléké 109 l

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

délyezem:

.....

ök vagy helyettesének
aláírása.

nta. — Endrényi Imre, Szeged.

Veszeli

Ltáb IV.

88

Gutmann J. és Társa
Rákóczi-ut 16.

Társa

M.D.K.

Veszeli, fazekasmester

Bajón dolgozó jónevü fazekasmester volt. 102.o.
8.ábra.

J.István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Evkönyve. XLVI.
1964. Bpest. Akad. Kiadó. Bp. 1964

1977. VIII. 26. Kossuth, 16.06 (Kiné)
Gondolatjel.
Vita, interjú, jegyzet a kultúráról.

Most ugy tudom, hogy a kulturális kormányzat azt a megoldást szeretné, hogy közvetlenül irányithassa, befolyásolhassa az épitkezésnek a szakszerüségét, az épitkezésnek az ütemét is.

- Egyébként mint megtudtuk egy éven belül megérkezik az a nyugatnémet könyvszállitó berendezés, amely egymillió dollárba kerül.
Ha a vári épület átadása elhuzódik félő, hogy ez a drága berendezés is tönkremegy közben.

Születésnapok alkalmából jókivánságokat illik mondani.
A 175 éves Széchenyi Könyvtárnak azt kivánjuk, hogy sikerüljön minél előbb és minél gördülékenyebben lebonyolitani a költözködést.

Veszeli Anna, művészettörténész

- Én ugyancsak reprodukcióról ismerem az amerikai Chak Lous Linda cimü portréját és megközelitőleg sem az eredeti, mintegy 3 x 2 méteres méretben, a hatása igy is elképesztő.

Képzeljenek el egy olyan alaposan kidolgozott festményt, ahol a néző szinte a lefestett hölgy pórusaiba is belelát és alaposan tanulmányozhatja a nyakán az apró pattanásokat.
Ha engem megkérdeznek én borzadok az ilyesmitől, de ez természetesen mit sem változtat azon, hogy ez a kép volt a Casseli dokumenta a modern képzőmüvészet legjelentősebb nemzetközi seregszemléjének egyik kiemelkedő alkotása.

De ha kételkedünk is benne, hogy ez az ugynevezett fotó vagy hiper realizmus lenne a képzőmüvészet megujulásának utja azt mindenképpen el kell ismerni, hogy a rendezvényeken kiállitott formatervek és könyvterhek, a video kazetták és a filmvetitések, köztük Jancsó Miklós, Kovács András és Szabó István filmjei igy együtt mindenképpen a vizualitás uj felfogását jelzi.

Rózsa T.Endre Veszeli Anna müvészettörténésszel, Kemény György grafikussal és Mengyán András formatervezővel beszélgetett. Mindhárman voltak Kasselban, de a látottakat másként értékelik.

- A festmények és szobrok mint egy mójda a képzőmüvészeti kifejezésnek tulajdonképp egy elég szük szekcióba kaptak helyet, gyakorlatilag kevesebb teremben, mint ahogy például a video aktévének a tulajdonképpeni modernebb formája a video, aminek a lényege, hogy tárolható mint a magnó, bármikor vetithető. Számomra legérdekesebb, a legjelentősebb összefoglalója az egésznek Nen Guin Bayk video dzsungele volt.
A szó azt hiszem, a cimadás majdnem mindent elmond, egész konkréten egy terem be volt rendezve akár a mi állatkerti füvészkertünk növénnyel. Természettel és közbe ahogy eddig nem volt szokásos tévé képernyő tömege a film között, a növények között.

ahol láthattuk az ő video müsorát, amelyik zenében, képben rendkivül változatosan, rendkivül izgalmasan, szinesen a világ minden tájáról, táncokat, költőket, mozdulatokat, zenét, szinházi előadások részletét mutatta be egymást nagyon ügyesen váltva rendkivül érdekes technikai megoldással.

- Rajk azt mondja, hogy a katódsugárcső, a tévé katódsugárcsöve ugyanolyan eszközzé vált a mai müvész számára, mint a régi müvésznek volt az ecset és a festék.

- Nekem az a véleményem, hogy tulajdonképpen a videoval csak kibővültek az eszközök. Tehát a képzőművészet vagyis a vizuális eszközök kibővültek, tehát egy ujabb eszköz jött létre a vizuális müvészetek területére, de nem lehet kizárólagossá tenni a videonak a szerepét.

A többi eszköz ugyanugy megmarad, csak egy ujabbal bővült.

- Kizárólagossá nem, de erősen megkérdőjelezi az összes hagyományos müfajt, különösen a müzeumi kiállitásra készülő táblaképeket, szobrokat, mint ahogy nem véletlen, hogy azoknak az aránya oly mértékben lecsökkent az utolsó dokumenten. A hagyományos kiállitási látogatási mód egyszerüen nem felel meg ennek az uj eszközöknek.

Kérdés az, hogy a képzőművészet bevonja- e a lakásban a televizión keresztül mint video müsor és ez megszünteti a kiállitásnak amugy is anakronitikus intézményét, vagypedig hasonló egyvelegeket fogunk továbbra is látni, ahol egymás mellett szép luralizmusban él majd festészet, szobrászat, mint hagyományos müfajok, dia vetités mint érdekesség, video és igy tovább.

- A video nem szorithatja ki a hagyományos festészetet. Van például a hagyományos festmények között egy mü az amerikai Bzsak Lóz Linda névre hallgató portréja, ez a portré különben tette rám a legnagyobb hatást.

Én előzőleg Olaszországban jártam reneszánsz portrékat láttam és nem találtam rosszabbnak a Lindát. Egy érdekességet nem emlitettem a képnek, rendkivül nagy, majdnem 3 méter magas és több mint 2 méter széles. Egy női fejet látunk egy se nem szép se nem csunya, bárhol élhet az a nő, még a korát sem tudnám pontosan meghatározni. De olyan pontossággal mutatja, hogy ma nilyen egy ember a ráncaival, a mégis csillogó szemével, a megfésült, de mégis kócosan maradt hajával, hogy ha most arra gondolok, hogy valami idegen ürbeli élőlény idekeveredik a Földre és megkérdezi milyen az ember 1977-ben én Lindát megmutatnám neki.

- Számomra szinte kegyetlen hatása volt ennek a képnek.

- Minden emberben ugyanez a kegyetlenség van nem ? Az őszinteség mindig kegyetlen és ez egy rendkivül őszinte kép, egy portré, semmi, egy ember, de az ugy ahogy van.

Én azért ünnepeltem számos müvet és magát a dokumentát, mert ugy éreztem, hogy bár a fő témában valóban ezt mutatták be, hogy miféle eszközei lehetnek a vizuális müvészetnek, de tul ezen.....szalagszakadás....a jó müvek.
Elmondanék egy müvet, amely rendkivül nagy hatással volt rám mind a mérete mind a korszerüsége miatt.
Ez a mü egy rendkivül hosszu töretlen derékszögü egyenesig vasfalokból, amelyik elindul a dokumenta egyik épületének majdhogy nem a főbejáratától és erdőn mezőn megy tovább és a biztonságnak és a nyugalomnak és a szobrászat és az emberi alkotás erejének egy olyan reprezentánsát adta ezzel számomra, hogy nagyon jól éreztem magam. Lehetett menni rajta, gyerekek iskolások, sorba libasorba mentek, mintha vasuti sinen mennénk. Körülbelül ugyanezt az élményt sürítette ezk a szobork.
Egyszercsak a fák közül kibukkantam ezen a vaspallóval együtt, keresztbe láttam egy szedett-vedett fapallót, amely keresztezte az utunkat, s a kettőnek a kereszteződésénél megdöbbenve egy hatalmas bomba krátert láttam, s abba mind az én vaspallón mind a fapallónak a roncsait.
Itt a konfliktusnak, a drámának egy olyan megjelenésével találkoztam, amellyel eddig sem szinházban, se noziban sem könyvben, de legfőképpen képzőmüvészetben nem.

Az eszközök hagyományosak voltak, hiszen fáról, vasról volt szó, se video, se képernyő, de a szemlélet ahogy a gondolkodó apparátusomat, az érző apparátusomat, az emlékeimet az ujságokból kapott információimat kiegészitette, sürítette ez a mü számomra ez fejezte ki a leginkább mit értünk azalatt, hogy a szobor, a plasztika uj felfogása.

- Sikerült a dokumentának elérnie, hogy a modern müvészetet mutassa be ?

- Szerintem nagyon is. Nagyon tetszett a dokumenta azért, én láttam az előzőt is, ahol a rossz szóval nálunk kisérleti jellegü müveknek nevezettek müvek szerepeltek. Olyan müvek, amelyek utakat nyitnak a mai vizuális világba, másfelé is mint a hagyományos képzőmüvészet.

Az előző dokumenta mint mondtam még ezeknek az eszközöknek a keresgélése volt. A mostani ugy érzem többé-kevésbé a megtalálása. Nem mondom azt, hogy csak remekmüvek szerepeltek a kiállitáson,de ugy éreztem, hogy látok remekmüveket is uj eszközökkel és a tendenciát látom, hogy merre haladunk.

Ami nagyon lényeges azt éreztem, hogy haladunk.
Ez a dokumenta engem feldobott hogy ugy mondjam, mert nem egy olyan müvet találtam, amelyik igenis bizonyitotta, hogy a müvészet él a müvészek,gondolkoznak, dolgoznak és lépnek előbbre.

- Nem értek veled teljesen egyet..Kicsit német centrikussá vált a dokumenta, mely keresztmetszetet ad hanem csak egy nyugateurópa keresztmetszetet, vagy Amerikával kibővitett keresztmetszetet ad és nem egy teljes képet ad világ képzőmüvészeti állásáról, vagy a jelen pillanatban lévő vizuális problémákról.

- Ezt a keresztmetszetet, ezt az átfogó jelleget csak a grafikai anyag bemutatásakor éreztem.
Itt valóban átfogó koncepció szerint mutatták be a különböző tipusu kisérleteket. Mindenesetre az biztos, hogyha szám szerint mési az ember, hogy a 60-as évek reprezentativ művészeitől ugy átlagban 10-10 rajzot állitottak kix és ez valóban egy helyes tükre volt a 60-as évek fejlődésének.
A festészeti anyagot illetően énx nem éreztem azt, hogy akár az elmult évtizednek, akár az utolsó éveknek valóban átfogó képét nyujtaná. Hangsuly inkább azon volt, hogy a már márka értéket képviselő nagy nevek uj müveit mutassák be.

A legjobb szobrok azok voltak, amelyeket parkokban állitottak fel természeti környezetben és valóban az ember mozgása által végig követhette maga is szerepelhetett, k játszhatott benne.

- Állandóan a játékról beszéltek, az eszközökhek a bemutatásáról. En meg azt mondom, hogy valami hallatlan komolyságot érzek épp itt a dokumentába érzem azt, hogy a képzőművészeknek mostmár van erejük vissza is nézni, előre is nézni. Nagy komolysággal előre néznek a XXI.századba aminek a hajnalán állunk. Tényleg nem állhatunk meg a csendéletek és a tájképek festésénél a XX.századx végén.

- Jean Daniel Simonet kevéssé ismerik a magyar mozinézők. A kommunista francia filmrendező filmjeit eddig itthon még nem láthattuk.
Jean Daniel Simon azonban nemcsak rendező, hanem kulturpolitikus is, a francia Filmrendezők Szövetségének alelnöke. Horváth Zsolt ilyen minőségében kért tőle interjut.

- A mai francia film szinte teljes egészét a társadalxmi, politikai megközelités hiánya jellemzi. Miért nem akarja, vagy nem tudja vállalni a francia film, hogy a mai francia valóságról többet mondjon ?

- Azt hiszem ezt több minden indokolja.
Elég szomoruan vesszük tudomásul a Köztársasági elnök szavait amikor arról beszél, hogy a filmipar ámde müvészet is.
Néhány évvel ezelőtt Marlo még azt mondta, hogy a film müvészet, de ugyanakkor ipar is. Ez ugy hiszem világosan mutatja azt a sajnálatos szemléletbeli változást, amit a francia filmgyártás elszenvedett.

Jelenleg Franciaországban ha jól tudom 185 filmet gyártanak évente. Ebből 55x porno film, amit általában 5 napot forgatnak, a többi is többségében valamilyen jól eladható film tipusba tartozik krimik, könnyed vigjátékok ismert francia szinészekkel.

Ebben a gazdasági strukturában a rendezőkben, a szerzőkben magától értetődő természetességgel alakul ki az önkontroll, az öncenzura.
A kezdetek kezdetén már arra kényszerülünk, hogy két vagy három szereplős intim történetecskéket irjunk. Mert nálunk nem lehet beszélni a Párizsi Kommünről, nem lehet beszélni az algériai háboruról, de nem lehet beszélni a bennünket sujtó társadalmi visszásságokról sem. Hogy miért ? Egyszerüen senki soha nem adna erre pénzt.

A francia kormány, a francia állam másfajta filmgyártásnak kedvez, mint amilyet mi szeretnénk. Születnek persze a hivatalos kulturpolitika ellenére is filmek, de ezek irodalmi hasonlattal élve az iróasztal fiókjában maradnak, elfelejtődnek, illetve azt állitják, hogy nálunk egyetlen film sem marad dobozban. Igaz, de hozzá kell tenni, előfordulhat, hogy egy film ami 15 millió frankba kerül három napig megy egyetlen párizsi moziban.

- Meglehetősen lehangoló a kép. Hogyan védekeznek mégis a francia filmrendezők ? Az öncenzura mellett nem alakult-e ki az önvédelemnek is valamiféle jellegzetesen francia módja ? Milyen szerep jut például a Filmrendezők Szövetségének amelynek ha jól tudom Ön is egyik vezetője ?

- A már emlitett körülmények ellensulyozására alakult meg a Francia Filmrendezők Szövetsége, amelynek tagja rendezőink 80 %-a Ez a szervezet 1968 óta müködik, s ma már talán azt állithatom nagykoru lett.

A Szövetség számos tevékenysége mellett filmeket válogat és forgalmaz szerte a világon. A New-York-i Modern Müvészetek Muzeumától a legközelebbi augusztusi Lisszabon-i bemutatóig. De talán azt is eredménynek könyvelhetjük el, hogy az alig 9 éves multtal rendelkező szövetség eredményesen befolyásolta a Cannes-i filmfesztivál programját.
Hiszen maga a versenyprogram, amin erőteljesen érezhetők a különféle diplomáciai erőfeszitések sok kivánnivalót hagyott maga után.
Lényegében a Szövetség erőfeszitésén is mulott, hogy Cannban bemutatták Jancsó Miklóst, Mészáros Mártát az olasz filmrendezőket.

- Nevezzen meg kérem néhány Magyarországon is ismert rendezőt, akik a Szövetség tagjai !

- Tiszteletbeli elnökünk Robert Bressan. Én mint tudja alelnök vagyok. Tagjaink között van Clod Savról, Kosta Gavras, Iv Boaissé, Frank Kessenti és mások.

- Igaz-e hogy nemzetközivé kivánják bőviteni ?

- Két évvel ezelőtt zsüri tag voltam Moszkvában, s ekkor alkalmam volt erről beszélni és tárgyalni szovjet filmrendezőkkel, a lengyel Kavalleroiccsal. Természetesen nehéz, de meg kell

találnunk azt a formát, amely egyformán megfelel a haladó amerikai filmrendezőknek és a szocialista országok filmrendezőinek is.

Az idei Cann-i Filmfesztiválm sokat beszélgettem az azóta elhunyt Roberto Rossellinivel. Roberto is rendkivül fontosnak tartotta, hogy a különböző társadalmi rendszerben élő filmművészek rendszeresen találkozzanak, legyen lehetőségük az állandó vélemény cserére, az elképzelések álláspontok szembesitésére.
Ennek fórumot adhatna a Filmrendezők Nemzetközi Szövetsége.

- Visszakanyarodva a francia film jelenére ugy tünik, hogy a francia film nem is olyan régen talált valamit, amitől szinte megujhodott a világ filmművészete. De ez a kezdeményezés mintha teljesen megszünt volna.

- Igen, én is ugy találom, hogy a francia film felfedezett valamit. Legalábbis ha 4-5 évvel ezelőtti kritikát tanulmányozom. Végre egy igazi uj hullámról beszélhet.
Igen, jól hallotta uj hullámról, mert az 1958-as uj hullám néhány jó házból való fiatalember jószándéku kezdeményezése volt csupán. Ezaló1 csak Jean Lui Godar kivétel, aki valóban forradalmi ujitásokat keresett és talált mind kifejezésben, mind tartalomban.

Jelenleg video kazettával kisérletezik, s a legutóbbi tévé programja több volt, mint figyelemre méltó.
Visszatérve az uj ujhullámra, ahogy ezt nálunk mondják elmondhatom, hogy tovább él az a kereső szándék, ami a francia film egészét jellemzi Lenoar Panyoltól napjainkig.
Vagyis létezik, létezne az emberek valós problémájához közelitő filmüvészet.
Nem hiszem, hogy a müvészet meghalt volna Franciaországban. Nem hiszem, hogy nincsenek rendezőink, iróink. De tudomásul kell venni, hogy a filmpiac irányitói, producerek és forgalmazók nem akarnak szembenézni a bennünket érintő problémákkal, ami azzal a sulyos veszteséggel is jár, hogy lemondunk a nemzeti önviszgálatról.

A Közös Piac és Kmpx Európa filmmonopolistái könnyen értékesithető szabvány termékeket szorgalmaznak.
Jól ismerjük a mechanizmust, s erre mindannyian angolok, belgák, németek svájciak, franciák nagyon odafigyelünk.

- Az imént a francia filmművészetről szólva azt hallottuk, hogy a francia rendezők többsége a különböző korlátok és kényszerítő körülmények hatására elfordulhak a társadalmi kérdések ábrázolásától.
Juris Ivens világhirű rendezőre viszont éppen az ejllemző, hogy dokumentum film készitők valóság igényével kutatja a társadalmi kérdéseket, még akkor is ha azok tőle többezer kilométerre vannak.

Kináról készült filmjét vagy filmjeit nem is tudom hogy mondjam Bolgár György Angliában láttą.

- Eddigi leghoszabb filmélményem az volt, amikor egy londoni moziban éjjel 12-től reggel 7-ig végigültem három Polanski filmet.
Nem tudom, hogy a közönség mazovistákból állt- e, de én miután az első filmet majdnem teljesen átaludtam ahogy hajnalodott egészen magamhoz tértem.
Mindez bár jó néhány éve történt már azért jutott eszembe, mert egy másik londoni moziban, ahol az idén nyáron volt szerencsém üldögélni megdönthették volna ezt a rekordot. Bemutatták ugyanis a nemzetközi Lenin Békedijas világhirü holland rendező Joris Ivens 12 órás Kináról szóló dokumentum filmjét. Csak ugy látszik megijedtek nincsen elégen önkinzásra hajlandó mozinéző Angliában, igy azután 5 előadásra szétbontották és külön vetitették őket.
A film egyébként sok kisebb nagyobb részből áll, amelyek csak ugy függnek össze egymással, hogy mindegyikük Kináról szól. Van benne például egy 15 perces kisfilm egy egyetemi tanárról, akit a kulturális forradalom alatt kidobtak az állásából és elküldtek gyárba dolgozni. Van benne például egy másfél órás film is egy sanghaji gyárról, amelynek nyolcezer munkásából ezer minden évben 3 hónapra vidékre megy, hogy segitsen a parasztoknak a mezőgazdasági munkákban és tanuljon is tőlük.

Nem láttam végig mind a 12 órát csak három előadást tehát mintegy 7 - 7,5 órányi filmet, de ez is mérhetetlenül többet mondott el neken a mai Kináról, mint bármi amit eddig láttam, hallottam és olvastam.

Az előbb emlitett fizikus egyetemi tanár például derüs nyugalommal meséli el, hogy milyen méltányosak voltak vele a diákok a kulturális forradalom alatt, mert nem égették el a könyveit, holott ő is elismeri ezek a burzsoá könyvek bizony nem szolgálták a kinai gazdasági és társadalom fejlődését. Meg hogy milyen hasznos volt számára, hogy megfosztották katedrájától, hiszen elmehetett gyárba dolgozni, ahol rengeteg tapasztalatot szerzett.

Vagy például egy katonai kiképző táborban a parancsnok büszkén közli, hogy a hadseregben megszüntették a különbséget a tisztek és a sorkatonák között. Ezért aztán a tisztek egyenruháján nincs is rangjelzés. Nem sokkal később kiderül, hogy rangjelzés ugyan nincs, de megkülönböztetés természetesen van még az egyen-

ruhán is. A tisztek kabátjára ugyanis zsebeket varrtak, hogy noteszüket és tollukat odatehessék. Akinek tehát nincs zsebe közkatona, akinek van tiszt.

Vagy például. Egy tengerparti halász faluban az egyik hajó csupa fiatal lányból álló ha ugyan lehet ezt a szót használni legénysége munka után körülállja a tengerparton alkotó festőt és megmagyarázza neki, mit hogyan kellene festeni. A hullámok tul nagyok mondják, a nap nem áll olyan magasan, a hajó nem ugy fekszik a vizen, a fedélzetnek más szine van és igy tovább. Mert hogy ők mégis csak jobban tudják.

Jorisz Ivens a rendező és munkatársa egy riporternő a nyugat-európai baloldali értelmiség szimpátiájával közeledik Kinához és nem nagypn kételkedik abban amit lát vagy hall. Manapság nyilván nem is igen lehet másként filmet csinálni Kinában, hiszen Jorisz Ivensnek is azért tették lehetővé hogy annyi helyre eljuthasson, mert már nem először járt az országban, sőt állitólag barátságban volt a néhai Csu En Laj miniszterelnökkel is.

Ennek ellenére és talán a rendező szándéka ellenére is a film tökéletesen leleplező.

A leginkább talán egy iskolai epizódban, amely arról szól, hogy egy fiu, aki a szünetben az iskolaudvaron focizik a többiekkel a becsengetéskor még belerug a labdába ,és fejen találja az egyik tanárnőt. Pontosabban a film nem erről, hanem ennek a következményeiről szól.
A gyerek ugyanis nem egyszerüen intőt vagy lelki masszászt kap, mint gondolom a világ más tájain, sőt azt egyáltalán nem, hanem ehelyett egy gyülést hivnak össze, hogy alaposan megtárgyalják az ügyet.
A fiu elmondja, hogy ő ösztönösen rugta el a labdát, a lövés még benne volt a lábába, nem tudta magát leállitani a csöngetéskor és ezt nagyon sajnálja.
A barátai egymás után állnak fel és védik meg mondván, hogy valóban kizárólag a futball szeretete okozta a bajt. A tanárnőt azonban nem lehetett meggyőzni. Emlékeztetik a gyerekeket, hogy néhány hónappal korábban már volt egy összezördülése a fiuval és nyilván emiatt szándékosan volt figyelmezetlen.
Erre aztán ujból fellángol a vita, néhányan átállnak a tanárnő pártjára, mások makacsul kitartanak, csakhogy ezen a gyülésen nem lehet kitartani. Addig nincs vége amig a tanárnő látszólag a legcsekélyebb erőszak nélkül meg nem tudja győzni a gyerekeket, köztük a labdát elrugó bünöst is hogy tényleg szándékosan cselekedett.

Miután pedig a fiu hajlandó ezt beismerni nincs is szükség büntetésre, a gyülésnek vége.

Néztem Joris Ivens majdnem szenvtelen filmjét Kináról és a csoport terápia jutott eszembe a Száll a kakukk fészkére cimü Formann filmből. Ahogy a főnéni látszólag megértően és szintén erőszak nélkül a többi ápolt előtt kipréseli a dadogós Billiből hogy mit csinált vagy mit nem csinált a lányokkal, mit szólt hozzá az anyja és hogy miért próbálkozott meg végülis öngyilkossággal ?

Amerika és Kina messze van, de Joris Ivens filmjéből rájöttem, hogy a főnénni és a tanárnő akár helyet is cserélhetne.

.....szalagforditás.....tenger. Fekete Gyula olvassa fel irását.

- Pofon ütjük a közizlést. Csupán mi vagyunk korunk arca. A kor kürtje harsonázik általunk a szó müvészetében. Puskint, Dosztojevszkijt és a többit és a többit ki kell dobni a jelenkor gázhajójából. Valamikori futurista kiáltványból idézem ezeket magamnak is megnyugtatásul. Azoknak is megnyugtatásul, akik irodalmi ankétokon vagy méginkább az ankét után szükebb körben egyre inkább azt feszegetik kinek irnak hát némely költők és irók, kinek csinálják a filmeket néhány filmrendezők, kinek festenek .

- Életmód konferenciák után és életmód konferenciák előtt vagyunk. A legközelebbit a TIT szervezésében Salgótarjánban tartják augusztus 29-én, 30-án és 31-én.

A Nemzetközi életmód konferencia egyik vezető szervezőjét Szántó Miklós szociológus, ujságirót Varsányi Gyula kereste fel.

- 1966-ben, 1971-ben 1974-ben ezt megelőzte már három nemzetközi konferencia a munka és müvelődésről, szabadidő müvelődésről.
Hogyan alakult most az életmód és a müvelődés kérdései kerülnek előtérbe ?

- éppen az előző konferenciát eredményeképpen. A szabadidő ugyanis egy meglehetősen vitatott és bizonytalan fogalom. A munkán kivüli idő az biztos állapitották meg sokna, de azon tul, hogy melyik része szabadidő az már egyáltalában bizonytalanná vált.

Azután felvetődött az a kérdés mitől szabad ? A munkától szabad ? Nagyon gyakran ez kapcsolódott és kapcsolódik különösen a polgári szociológusok felfogásában ahhoz az elgondoláshoz, hogy a munka az egy monoton tevékenység, rabságában történik, a szabadidő pedig az kárpótlás, a munkában töltött idő szenvedéseiért. Éppen ezért azt hisszük, hogy helyes tevékenység oldalra helyezni a sulyt. Ahhoz, hogy az emberek müvelődéséről ahhoz hogy az emberek pihenéséről, szórakozásáról szó legyen és helyesen értelmezzük ennek a munkához való viszonyát mindenképpen a teljes tevékenységi rendszert kell megvizsgálni vagyis az életmódot.

- Az Ön szavaiból ugy érzem, hogy tulajdonképpen itt nagy viták lehettek korábban, nem olyan egyszerü volt áttörni az ilyenfajta megközelitésre éppen azért, mert a szabadidő kutatást helyezték a középpontba

- helyzet, hogy én emlékszem mondjuk az 1971-es konferenciára és a konferenciának nagyon éles és nagyon bonlult vitáira.
Volt olyan küldött, aki ugy vetette fel a kérdést, hogy krizis hangulatba jött most nyugatról ide, kiváncsi a szocialista országok eredményeire, mert ők tele voltak illuzióval, ugy érezték, hogy ez most a paradicsom, a szabadidő korszaka, amikor a müvelt emberiség megszülètik.

A tapasztalatok azonban azt mutatták, hogy a több szabadidőből, munkaidő csökkentésből nem lett több müveltség, hanem sok unalom, egész rétegek nem tudnak mit kezdeni a hirtelen ajándékul kapott idővel.

Amikorm mi 1971-ben ezt a konferenciát tartottuk, akkor Magyarországon áttértünk a 44 órás munkahétre, nálunk is tehát elkeződött a szabadszombatok korszaka. Még ha nem is abban a formában, ahogy akkor már a legtöbb nyugati országban, hogy 40 órás munkahét és minden héten szabadszombat.

Voltak illuziók nálunk is. Adtunk most szabad órákat tessék tehát müvelődni. Az eredmény azonban más volt, nem ez következett be. Voltak akik csalódtak és azt mondták, nahát adtunk egy szabad szombatot és akkor erre a napra zsufolják össze az összes házimunkát. Holott ez egy óriási lépés volt előre, szemben a régi helyzettel, amikor szombaton is vasárnap is házi munkát végeztek és azt kell mondanom, hogy az igazi nyertesei ennek a kéthetenkénti szabad szombatnak az asszonyok, a dolgozó háziasszonyok.

- Az életmódról beszélni olyan divatos lett manapság, valahol a levegőben lóg ez a téma. Van- e még felfedezni valónk ?

- Nagyon sok mindent nem tudunk arról, hogy az életmód hogy változik és miért változik, milyen tempóban változik ?

Az a kérdés, hogy meg lehetünk- e elégedve az életmód változás tempójával és az életmód változás irányával.

Brecht arról beszél valahol, hogy olyan társadalmat kell kialakitani, amelyben iszonyu a kisértés a jóra. Hát minekünk a a nagyja, a törvényszerüségek megismerése, a magatartás befolyásolása ez még hátra van.

- Van- e annak valami jelentősége hogy Salgótarjánba kerül megrendezésre ez a tanácskozás ?

- Mi most azt szerettük volna, ha meg tudjuk mondani, hogy milyen a magyar valóság, meg tudjuk mutatni a hétköznapjainkat és ezért választottunk egy vidéki várost, egy munkás települést, amelyre az erős urbanizáció jellemző egy olyan területet ahol jelentős a népmüvészet. Kicsit más a jellege ennek mint az eddigieknek volt, a hangsuly az életmód változások gyakorlatára fog áttevődni.

- Tulajdonképpen a tanácskozás tematikájánál tartunk. Ki tudna e mondani néhány fő gondolatot, amely alapjául szolgál majd a vitáknak ?

- Négy szekcióba folyik majd a tanácskozás, lesz olyan szekció ahol a tevékenységek és az életmód kapcsolata lesz a fő kérdés. Lesz olyan szekció amelyben a művelődési közösségek a családtól egészen a közönségig, tehát a közösségi formákon lesz a hangsuly, és lesz olyan ahol a művelődés tartalmai kerülnek szóba és vitára, tehát amelyik a művészeteket jellemzi, azok a tartalmak, amelyeka tömegkommunikációban szerepelnek,

A negyedik szekciónk az az intézmény oldal. Tehát milyen intézményekkel terjesztik a műveltséget, milyen a hatásfoka ennek a terjesztésnek ?

Én nagyon bizom benne, hogy itt nem az a szokásos és nagyon unt forma valósul meg, hogy olyan előadások hangzanak el egymás után amelyek párhuzamosan mennek és a végtelenbe se találkoznak, nem összeborulás lesz, egymás ünneplése, mert erre semmi okunk nincsen, nagyon szerényeknek kell lennünk az eredményeinkkel, hanem tapasztalatcsere lesz, komoly viták hangzanak el és én gondplom, hogy ezek a viták segitik majd az életmód kutatások gyakorlatát is, mert viták nélkül a gyakorlat elemzése nélkül eredményt nem fogunk elérni.

Veszeli Ferenc
/Ikarusz/

MDK

öt képpel szerepelt a kiállitáson / az VTRGY kultur termében/

xSzs —_: Vasas képzőművészek kiállitása.

Fejér Megyei Hirlap. 1963. jan. X 24.

Vezeli Jolán szobrászművész

A Nők Nemzetközi Éve keretében a művész grafikáit állították ki a bpesti Csák Galériában.

Lányok, asszonyok.

1975. III. 8. 8.22 Kossuth /Szné/

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Veszeli Lajos
grafikusművész

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1984 OKT 27

ET 1021

A múlt emléke

Veszeli Lajos grafikája

Őszi műszaki vásár
PALOTA–SKÁLA Áruház
Várpalotán,

amíg a készlet tart...

0 literes SIEMENS mélyhűtőláda	21.000,- Ft
0 literes magyar mélyhűtőláda	19.000,- Ft
0 literes palackhűtőláda	18.500,- Ft
0 literes jugoszláv mélyhűtő	17.900,- Ft
ALKER IX. CB rádió	19.900,- Ft
szelektív hívó	8.500,- Ft
LA autórádió hangfallal	2.200,- Ft
0-as gázkonvektor (parapetes)	5.890,- Ft
0-as gázkonvektor (kéményes)	5.010,- Ft
5-ös gázkonvektor (parapetes)	7.850,- Ft

és sok más műszaki cikk közül válogathat.

Várja Önöket műszaki osztályunk.
Telefon: 50-270.

Palota áruház

SKÁLA-COOP

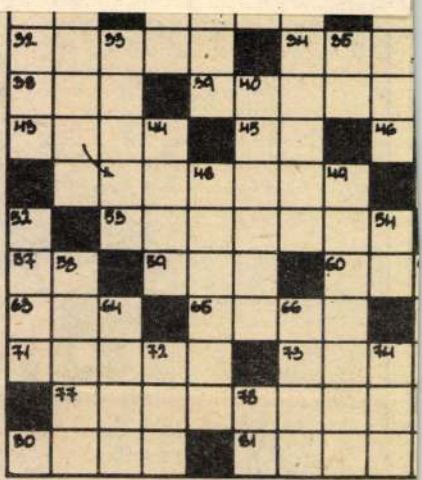

A székely szegén

Az erdélyi magyar irodalomnak kivételes fontosságú alakja volt Asztalos István, két Állami-díjjal kitüntetett író, aki 75 éve, 1909-ben született. Négy műve szerepel rejtvényünkben.

Vízszintes: 1. Fővárosa: Algír 8. Olcsó, gyengébb cérna 14. *1939-ben megjelent regénye, mely az erdélyi kiadással egyidőben nálunk is megjelent és elismerést keltett* 15. Várat magára. 17. Fiatalember 19. Lólengésben kétszeres olimpiai bajnok jugoszláv tornász 21. Program 22. 47-szeres válogatott labdarúgó, a régi idők kiváló sportolója 24. Levegő né-

nak
és s
gat
szíté
11.
takj
ban
ebb
rögz
harc
ben
Kirá
báz
29.
nal
kül
ber
kap
Rác

Veneli Lajos,
újságíró, grafikusművész

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

SZABAD FÖLD
1983 APR 16

1021

(Veszeli Lajos rajza)

Amit az illusztráció elmond

Veszeli Lajos veszprémi újságíró kollégánk, ismert kiváló grafikusművész kiállítását láthattuk a közelmúltban Budapesten, Grafika a sajtóban címmel. A kiállított anyag — mintegy 100 rajz, illusztráció, önálló mű — híven tükrözte a művész elhivatottságát, felelősségét és elkötelezettségét mai világunkban; alapműfaja, a sajtóillusztráció is ezt mutatja. 1979 óta dolgozik Veszprémben, a Naplónál, ahol alkotásai elsősorban megjelennek. Rajzai azonban mégsem puszta illusztrációk —, s ez nagyon fontos a sajtógrafikában — hanem önálló véleményt, a művész érzelmi reagálását tükrözik. Kiállított anyaga alapján remélhető, hogy munkái nagyobb nyilvánosság elé is kerülhetnek majd. Bemutatóul közöljük egyik rajzát.

Ahonnét nem lehet me

Nagymágocs, nevelőotthon.

Könnyű szárnyú tavaszi szellő bújik át a drótkerítés laza hézagain: átbújik s aztán megpördül a tágas udvaron. Hinták ülőkéibe, kosárpalánkba ütközik, labdákat passzol odébb, hol piros arcú emberpalánták kergetik egymást. A park egyik szögletében felnőttes komolyságú kamasz fiúk hallgatják a magas, szemüveges férfi — Labádi József igazgató úr — szavait, lesik mozdulatát. A könnyű szárnyú szellő közéjük toppan, bozontos üstökükbe markol, s aztán fütyörészve fut vissza a kerítés kapujához. Nem kilincsel: nyitott az a széles ajtó, azon át iramodik tova Szentes, Makó, Szeged, Csongrád felé. Ki tudja, hová, merre viszi a harmincnégy gyerek nevetését, szomorúságát — tétova üzenetét?

★

Százesztendős uradalmi épület falai között él itt az a harmincnégy gyerek, akit valamelyik Csongrád megyei családi fészekből dobott ide a sors. Ó, dehogy a fátum rendelte így! Inkább a többségében hanyag, nemtörődöm, eldurvult anya, a züllöttségig eljutott, iszákos apa: kilincselt addig, míg „meg nem szabadították" gyermekétől... Három tavaszt megélt kisfiú éppúgy található itt, mint tizenöt éves kamasz legény. Van, aki csecsemőkorában lett „állami" — ezek, az anya szót nélkülöző kicsinyek még beszélni is alig tudnak, s hiá-

reti ezt a szót: igá
apa, nevelő, jó bará
harmincnégy fiú szá
több ebben az ener
azt valamennyi, itt
sá nőtt becsületesen
síthatja. De hát hog
élet?

— Melyik kapun
figyeljék meg, az a
éjjel-nappal. Ezzel a
az újonnan érkezett
záteszem, innen nem
Hiszen szökni csak z
ges... S valóban, a
gyok, azóta nem vol
tetés. Ez persze nem
munkámat három
és hat gyermekfelü
telnek a napok? S
Csak az ébresztő, a
villanyoltás időpont
iskolások távol van
lalkozunk. Ebéd
tartalmasabb az ot
ta, otthont mondta
get, ha úgy tetszik.
ide kerül, valóba
még ha apu meg a
te... De talán job

S az iskolai tanó
rekeké, ami ezen a
van. A barkácskés
a kézilabda és a k
az igazgató bácsi s
rekek többsége h e

Veszeli János, grafikus

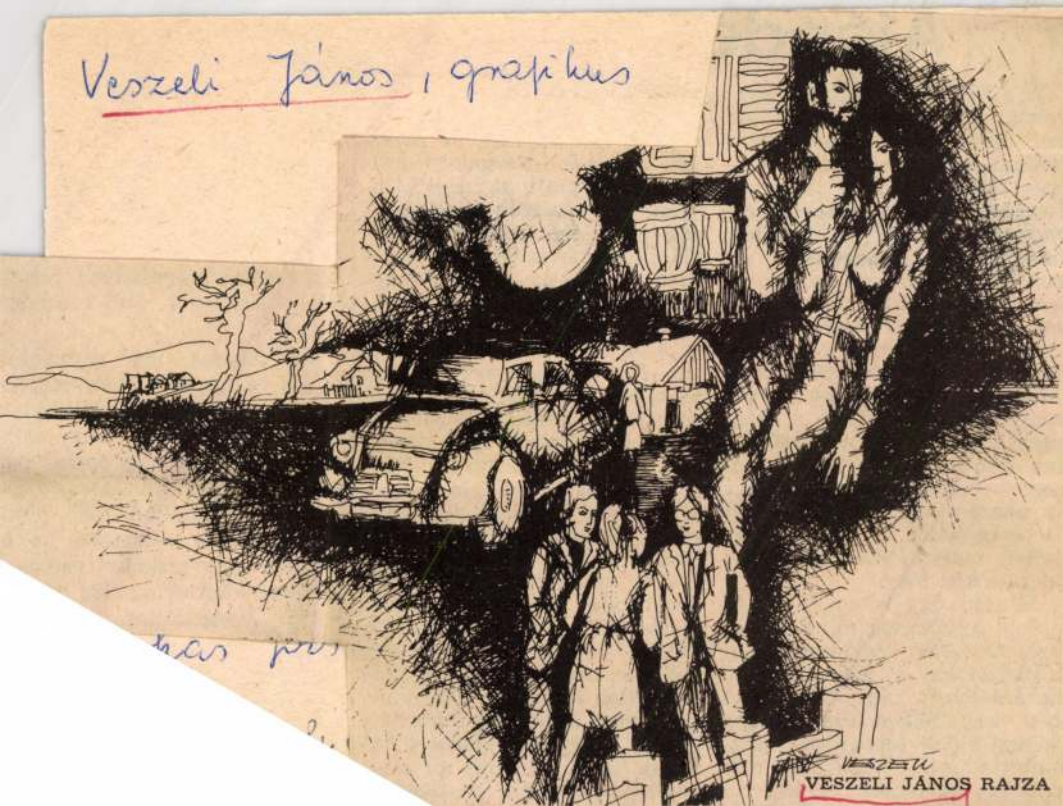

VESZELI JÁNOS RAJZA

17.

Veszeli Lajos
grafikai című

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1983 APR 2 9.

1021

A Viszló-patak partján — **Veszeli Lajos rajza**

ÉS

etkezetek is. Hirdetés levélben
özleményt nem fogadunk.

den a Tölgyfa
négyszögöl zárt-
Érdeklődni: Pieke
pest 1113 Edömér
n: 663-350. Bala-
elefon: 40-089.

veszprémi egy-
mfortos, kertes
mat egyszobás,
a, OTP vagy szö-
Esetleg kp-ra is.
helyszínen szom-
. Szikra u. 19.

atonederics Öreg-
eretelep felett két
álló földpince,
.-öl földterület.
Balatontól 3 km.
Szente József, Ne-
suth u. 80.

tt Nyúlon új csa-
sköltözhetően 90
észültségi állapot-
i helyen, pontosan
ál eladó. Egy-
zobás, padlástér
nagyobbrészt alá-
eleknagyság 1000
ádésre elsőrendű.
oda 300 m. Érdek-
áth Pál, Bakony-
Dózsa u. 5.

n.-öl beépítetlen

Veszprém, Cholnoky lakótelepen lévő 70 nm-es földszinti 1+2 szobás szövetkezeti lakásomat elcserélném Veszprém környéki faluban lévő, gazdálkodásra alkalmas családi házra. Válaszokat: „Felsőörs, Vámos előnyben" jeligére a Veszprém megyei Lapkiadó Vállalathoz, Veszprém, Szabadság tér 15.

54 négyzetméteres szövetkezeti lakás készpénz + OTP átvállalással augusztusi beköltözéssel eladó. Cím: Veszprém, Haszkovó u. 16/A. II. emelet 4.

Elcserélném veszprémi Jutas ABC-nél lévő kettőszobás, 54 nm-es szövetkezeti lakásomat veszprémi kertes házra, vagy litérire, vörösberényire, szentkirályszabadjaira, esetleg eladom. Levelet: „II. emelet" jeligére a Veszprém megyei Lapkiadó Vállalathoz Veszprém, Szabadság tér 15.

32 nm-es garzonlakás 310 000 kp + OTP átvállalással eladó. Érdeklődni: Veszprém, Haszkovó u. 18/H. II. 5. 17 óra után.

Kétszobás, 54 nm-es lakás

500-as Fiat új motorral eladó. Veszprém, Stromfeld u. 8. VI. em. 32.

Értesítés! Műhelyemben vállalok gk. javítást, vizsgáztatást, karosszéria munkát és autófényezést. Bene Sándor autószerelő mester, Márkó.

Hétéves automata sebességváltós VW PASSAT sürgősen eladó. Veszprém, Dobi I. u. 21/A. II/8.

Jó állapotban lévő 601-es Trabant, CL rendszámú eladó. Érdeklődni: Veszprém, Stadion u. 10/A. III. 13. 18 óra után.

PF rendszámú 1200-as Lada eladó. Megtekinthető délután 5–7 óra között, Veszprém, Füredi út 57/8.

Jó állapotban lévő, garázsban tartott ZX-es Trabant eladó. Balatonfüred, Nádor u. 37. Szépvölgyi.

8 éves Skoda S 100-as megkímélt állapotban 38 ezer km-rel eladó. Kincses Tamás, Várpalota, Bezerédi utca 40/A.

PO-s 1300-as Dacia 85-ig műszakizva kitűnő állapotban eladó. Alsóörs, Lóki út 23. Tóth. Érdeklődni 17 óra után, napközben Balatonalmádi Auróra.

Zaporozsec szgk-hoz 1 pár hátsó sárvédő, hátlap, 2 db új felni eladó. Kerekes Miklós, Veszprém, Komarov u. 12/4.

Wartburg Lim. 25 000 km-rel eladó. Cím: Dr. Szalai, Alsóörs, Népköztársaság u. 18. Tel.: 47-024.

ZB-s korállpiros Dacia megkímélt állapotban eladó. Ér-

IY-os Trabant elc
neshőgyész, Kossuth
Szabó.

VEGYES

Paprika, paradicsom és virágpalánta, tápkockás is kapható Szentantalfán, kertészetemnél, Fő u. 78.

OLCSÓN, DIVATOSAN ÖLTÖZHET. Divatáru, cipő, ruházat. Várom kedves vásárlóimat. Varga Károlyné Gyulafirátót, Jókai út 34.

Nyugdíjas házaspár heti 1 alkalomra bejárónőt keres. Balatonfüred, Nádor u. 37. Szépvölgyi.

REDŐNY, RELUXA készítés, 2 év garanciával. **ÚJDONSÁG MINITÖKBAN** (14x14 cm). Rétegesre is állítható műanyag külsőtokos redőny. **CSAK NÁLAM!** Hegedüs Lóránt Balatonfüred, Petőfi u. 53.

50 kg-os zsákolt **OLTOTTMÉSZ** 10 mázsán felül ingyenes házhozszállítással. Homok, murva, cement, téglafélék, szállítással megrendelhetők. Farkas Mátyás 8230 Balatonfüred, Horváth Ádám u. 84.

Sötét hálószoba bútor eladó. Veszprém, Rozmaring út 24.

Vállalatok, intézmények, üdülők! NSZK gépsoros, samponos, szőnyeg, padlószőnyeg, filc tisztítását rövid határidőre vállalom. Tisztítás helyben. Vidékre is megyek. Cím: Sárdy Balatonfüred, Dimitrov u. 3.

Betonkeverő, 220 V-os eladó. Balatonfüred, Major u. 2/B.

5 db 3 hónapos malac eladó. Nemesvámos, Kossuth u. 328. Pintér.

Faragott étkező garnitúra és gördíthető faragott kisasztal székekkel eladó. Felsőörs, József A. u. 27.

Értesítem a lakosságot, hogy vízvezetékszerelői tevékenységemet 1983. IV. 1-től megkezdtem. Horváth Kálmán Balatonalmádi, Árpád u. 11.

Négy darab anyakecske eladó gidákkal. Kislőd, Vasháromor, Forintosék.

Szobafestő-mázoló, tapétázó kisiparos munkát vállal, közületeknek is. Várpalota, Felszabadulás út 11. Telefon: 50-884.

FÁJDALOMMENTES FULLYUKASZTÁS MÁR VÁRPALOTÁN IS! NAGY VÁLASZTÉK! 250–450,– Ft-ig fülbevalóval együtt. Cím: Várpalota, Mátyás király u. 11.

Bádogos munkát vállalok. Vidékre is. Veszprém, Haszkovó u. 25/B. II. em. 9. Peszmeg János.

Narancssárga színű négyszemélyes rekamié két fotellal eladó. Veszprém, Haszkovó u. 18/E. II. 4.

Két és féléves kislányom mellé pótmamát keresek. Balatonfüred és környékén. Levélcím: Rimóczi Gyula, Balatonszőlős.

Eladó igényesnek vámkezelt, legújabb típusú Toshiba automata sztereo rádiós magnó.

Veszeli Lajos

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 OKT. 10
Grafikusmúvész
NAPLÓ (VESZPRÉM)

1021

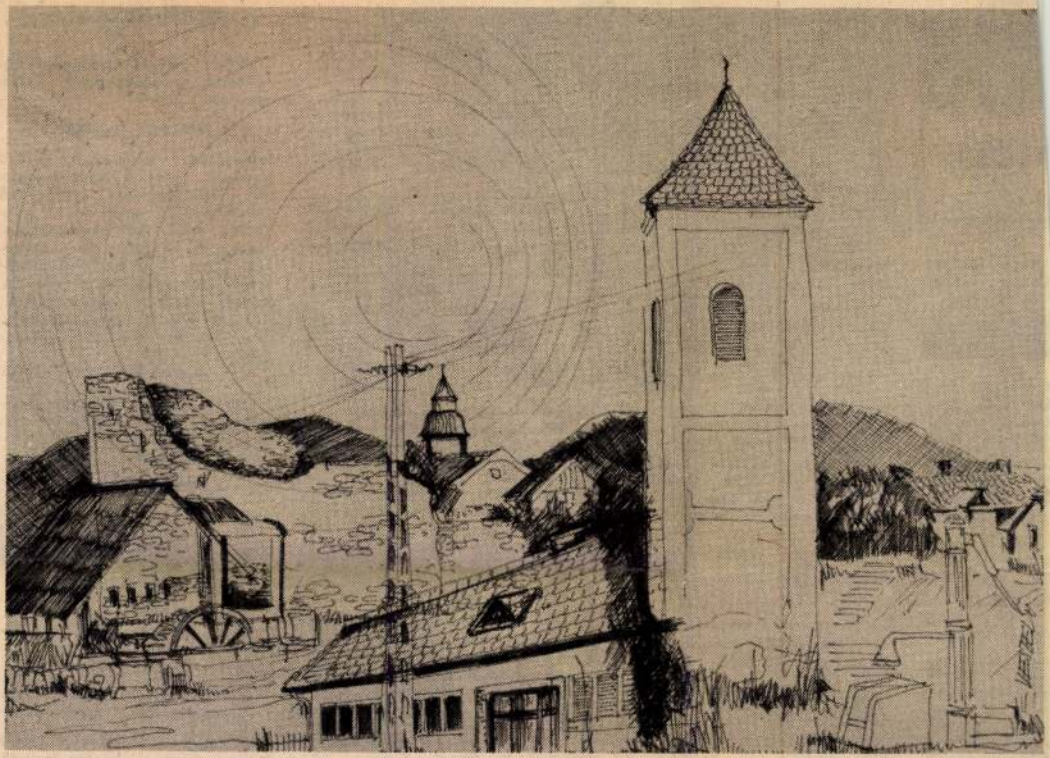

Csopaki hangulatok. **Veszeli Lajos rajza**

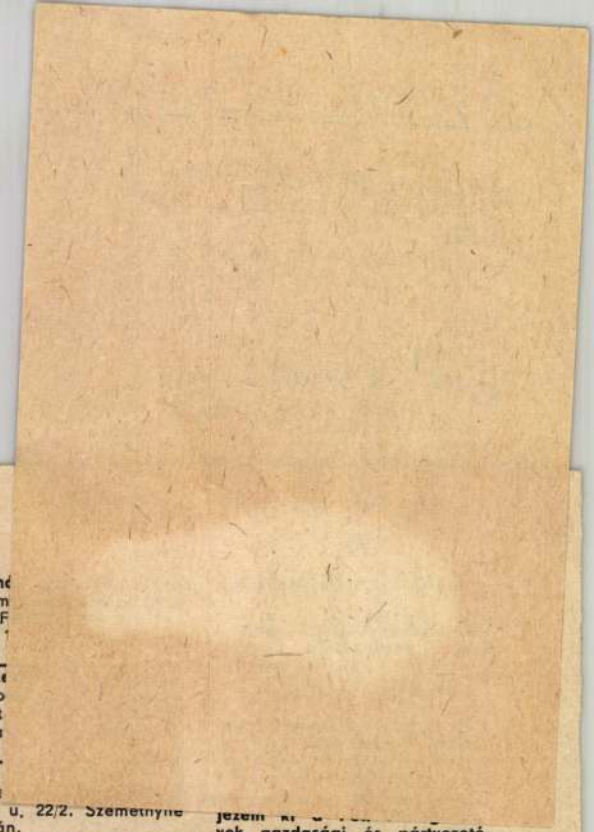

Bélyeggyűjtemény berakókban eladó. Árajánlatot: „Otvenezer, mind különböző bélyeg" jeligére a Veszprém megyei Lapkiadó Vállalathoz, Veszprém, Szabadság tér 15.

Szőnyeg és kárpittisztítást rövid határidővel vállalok! Varga Ilona takarító kisiparos, Balatonfüred, Hunyadi J. út 13.

Vegyestüzelésű szovjet KYM-1 25 000 kal. kazán eladó. Érdeklődni: Veszprém, Szeglethy u. 5. Madárboltban.

Gépelést vállalok közületeknek is rövid határidőn belül. Tapolca, Ady E. u. 24. III. 9. Tel.: 11-515 délután 16 órától.

Vaskapu, kerítés készítését vállalom. Hárommétéres kapuk oszloppal eladók. Tóth, Veszprém, Vörösoktóber u. 33.

Füreden, Csopakon, Alsóörsön 17 óra után gyermekre felügyeletet vállalok. Levelet: „Kifogástalan" jeligére a Veszprém megyei Lapkiadó Vállalathoz, Veszprém, Szabadság tér 15.

Rádió, TV, varrógép és elektromos készülékek javítása, valamint kulcsmásolás, gázöngyújtó töltés, ollóköszörülés. Patkó Étteremmel szemben. Zirc, Deák F. u. 9.

220 V-os betonkeverő bérelhető. Görög Ferenc lakatos, Várpalota, Lenin út 25. Telefon: 50-923.

Értesítem kedves vevőimet, hogy **BÖRDISZMŰVES** műhelyemet Ajkán megnyitottam.

Panorámá
mély gyerm
Hegedűs F
lakótelep
óráig.

Cserparke
ter, kőrisp
méter, két
eladó. Ha
1.

MODA
kötőgép e
rém, Vida u. 22/2. Szemethyne
17 óra után.

1 db Totya 2-es kazán Riello olaj befúvóval kompletten, és 1 db kisipari gyorsvágó 3 fázisú villanymotorral, állvánnyal kompletten eladó. Martinek Ferenc, Veszprém, Tulipán u. 6.

Eladó gyermek rekamié, gy. székek, íróasztal, gyerekágy. Veszprém, Bolgár M. u. 8/2. 3. ajtó.

Villanyszerelő tevékenységemet megkezdtem. Ajka, Vöröshadsereg u. 20.

12 db választási malac eladó. Balatonalmádi, Veszprémi u. 108.

Eladó Tekla tölgy szekrénysor 20 000 Ft-ért, és egy piros, panorámás mély babakocsi 1500 Ft-ért. Érdeklődni: Buzás, Ajka, Hársfa u. 17.

Rózsákat és díszfaiskolánk összes növényeit színes képekben bemutató, új nagy árjegyzékünk megjelent, kérésére díjmentesen megküldjük.

vélben

négy lakásos
akrész eladó.
12. 3. ajtó.

MOTOR

n lévő PE-s
ant 601 Spe-
adó. Cím: Aj-
Hámán Kató

raktor egyéves
eléssel eladó.
dragkút, Sza-

s Combi 84-ig
adó. Veszprém,
u. 1/C. II/9.

eladó, most
zsony vendég-

mikkal decem-
zva olcsón el-
ek is. Bacsóné,
László út 2/C.

ló Veszprémben
rázstelepen. Ér-
prém, Felszaba-
I. em. 3.

jezem ki
vek gazdasági és pártvezetésének, tömegszervezeteinek, valamint közvetlen munkatársaknak és régi lakótársaimnak. Özv. Halász Lajosné Várpalota.

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett édesapánk, nagyapánk, dédapánk, testvérünk,

GULYÁS ANTAL

nyugdíjas postás temetésén részt vettek, sírjára koszorút vagy virágot helyeztek és mély fájdalmunkban osztoztak. Gyászoló család Veszprém.

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett férjem, édesapánk,

BALOGH KÁROLY
nyugállományú százados

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, vagy virágot helyeztek. Külön köszönetet mondunk volt munkatársainak, elvtársainak, hogy gyászunkban

Veszeli Lajos

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

grafikusművész

NAPLÓ (VESZPRÉM)
1983 AUG 4

1021

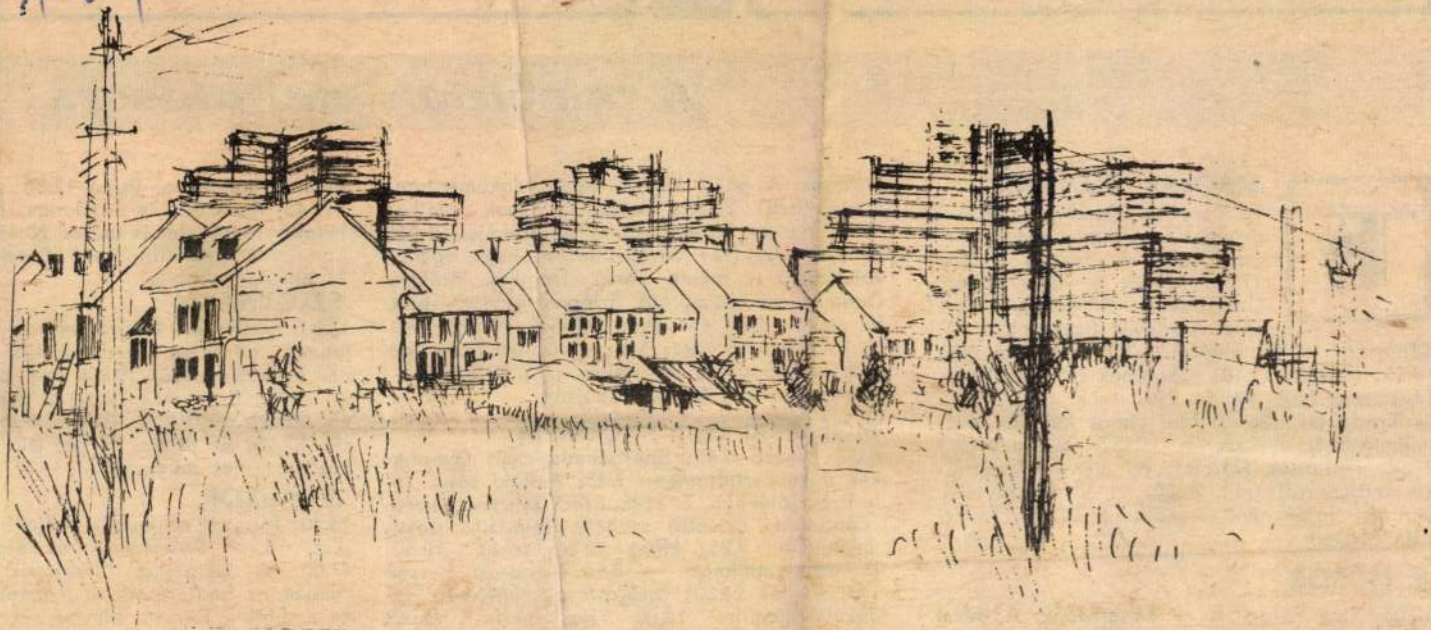

Az épülő tapolcai bauxit-lakások.

VESZELI

Veszeli Lajos grafikája

Vendéglátó Vállalat

A tele

MAGYAR TELEVÍZIÓ

16.20: Hírek 16.25: A tegnap gyermekei. Francia rövidfilm (sz.) 16.50: Aranytallér I. (sz.) 17.30: Kórház a város szélén. Csehszlovák filmsorozat 20/4. rész: A könyök (ism. sz.) 18.20: Képújság 18.25: Reklám 18.30: Telesport (sz.) 18.55: Reklám 19.10: Idősebbek is elkezdhetik. Tévétorna (sz.) 19.15: Esti mese (sz.) 19.30: Tv-híradó (sz.) 20.00: Mai témák külföldi tévéműhelyekből. A keverék. NSZK tévéfilm (sz.) 21.00: Hírháttér. Nézetek, vélemények közérdekű kérdésekről (sz.) 21.50: P. I. Csajkovszkij. Életrajzi játék. 2/2. rész: (sz.) 22.30: Tv-híradó 3. (sz.)

II. MŰSOR

19.05: Nas Ekran. A mi képernyőnk. A pécsi körzeti stúdió szerb-horvát nyelvű nemzetiségi műsora 19.30: Tv-híradó (sz.) 20.00: Traktoristalányok. A pécsi körzeti stúdi filmje (ism.) 20.40: Traktorisztzója. A pécsi körzeti stúdió riportfilmje. 21.05: Tv-híradó 2. (sz.) 21.25: Balázs Béla egyfelvonásosai. A fekete korsó. Tragikus játék a Dunaújvárosi Bemutató Színpad előadásában, felvételről. (sz.) (14 éven felülieknek!) A kékszakállú herceg vára. A Dunaújvárosi Bemutató Színpad előadása, felvételről. (sz.) 22.20: Debreceni jazz (sz.) 22.40: Képújság.

MOSZKVAI TV I. PROGRAM

6.00: Híradó 6.45: Sportszemle 7.00: Gyermekek a koncertteremben 7.45: A Föld sója. Televíziós játékfilm 7. rész 8.00: Zverjev gépkocsivezetőnél az első szabály. Televíziós dokumentumfilm 9.25: Hírek 12.30: Hírek 12.50: Dokumentumfilmek 13.55: Az orosz beszéd 14.25: Hírek 14.30: Találkozások Nurekben. Tv-dokumentumfilm 15.00: Sakk-iskola 15.30: Együtt a nagy családban 16.00: A VIII. Nyári Szpartakiád 16.45: Ma a világban 17.00: Mit Híradó 19.35: Zenés műsor 20.45: ban 21.00: A VIII. Nyári Szpart 21.30: Sportszemle.

SZLOVÁK TV

16.30: Sportrevü. Magazinműsor 1 jetunió népeinek spartakiádja. női tornadöntőkről 19.00: Pár pe ne 19.10: Esti mese 20.00: L. Tor elv. Tévéjáték 21.20: Gazdaságpo zin. 22.00: Ez történt 24 óra alatt kozás szovjet művészekkel.

II. MŰSOR

16.30: Magyar népmesék. Rajzfilm rész. 16.40: Beszélgetés a tárg 17.00: A lustácska. Mesejáték Amikor az unalom otthon maradt. és emberek. Francia filmsorozat. A szülőföld nótái. Egy nótafa r Mikroelektronika – 3. rész 21.30:

Tisztelettel meghívjuk Önt

Veszelszky Béla

életmű-katalógusának bemutatójára
1998. március 20-án 15.30-ra
a Műcsarnok előadótermébe.

A könyvet Kovalovszky Márta ismerteti.

Előadását kötetlen beszélgetés követi Veszelszky Béláról,
Körner Éva, Karátson Gábor, Molnár Sándor és a közönség részvételével.

Műcsarnok, Budapest XIV., Dózsa György út 37.

Tisztelettel meghívjuk Önt

Veszelszky Béla

életmű-katalógusának bemutatójára
1998. március 20-án 15.30-ra
a Műcsarnok előadótermébe.

A könyvet Kovalovszky Márta ismerteti.

Előadását kötetlen beszélgetés követi Veszelszky Béláról,
Körner Éva, Karátson Gábor, Molnár Sándor és a közönség részvételével.

Műcsarnok, Budapest XIV., Dózsa György út 37.

Veszelszky Béla

1997/3.

Azt mondtam, nem tudom követni Czakó modern exorcizmusát. Érteni azonban értem. Az ész trónfosztása? Hát kell ennél esztelenebb helyzet? Az ész helyén már jó ideje a rafinéria és a gátlástalan szélhámosság trónol. A praktikus (értsd: önző) gondolkodás. Ennek a trónfosztásán kéne keseregnem? Azok az irracionális szerzők, akiket Eco emleget, ezt a materialista racionalizmust, amit egyébként utilitarizmusnak is nevezhetnénk, kárhoztatják a világ sorsának ilyen alakulása miatt. Evola például a demokráciát, annak méltatlan mellérendeléseit, és állameszményében nem nehéz fölfedeznünk Platón vonzalmát az arisztokrácia iránt. A racionalizmus ellentételezését viszont a misztikus hagyományban, általában a vallásban látják, abban, amit (az Eco által nem említett) Frithjof Schuon „isteni tudásként" aposztrofál, és – ahogy ő mondja – „minden tradíció tartalmaz egy »mitologikus« evidenciát, ami az ilyen és ilyen emberi tégely mentális diszpozícióiból árad szubjektív módon, és, magasabb szinten, egy intellektuális evidenciát, ami a gnózisból származik, valamint a szimbólumok metafizikai és misztikus átláthatóságából".

A lényeg tehát a *tradíció*.

Talán nem túlzás úgy fogalmazni, hogy a konzervatív reménye és bizalma a hagyományba ágyazott. Ha ez a hagyomány is bele van darálva a „világfasírtba", helyzetünk még bizonytalanabb. A fasírt ugyanis elegy. Ismert hasonlattal: ha egy hordó borba beleöntünk egy liter petróleumot, a bor ihatatlanná válik; ám ha egy hordó petróleumba töltünk liternyi bort, az sem lesz iható.

Igaz, a petróleumot nem kell elönteni: égni fog így is.

*

Rilke *Élmény* című esszéjének első felében leír egy különös élményt, amely egy kertben valami bokorszerű fához támaszkodva érte. Titokzatos rezgések, amelyek mintha közvetíteni akartak volna bizonyos üzenetet. „Ehhez járult még – fűzi tovább –, hogy az első pillanatban nem tudta pontosan megállapíteni, melyik érzékén keresztül jut el hozzá a végtelenül finom és kiterjedt közlés..."

A költőre olyannyira jellemző pontos leírás olvastán nem lehet kétségünk, metafizikai élményről van szó: amikor egyszerre kitágul az ember belső láthatára, szinte a lét és nemlét mezsgyéjéről pillant a határ két oldalára. Kegyelmi állapot, rendkívüli fogékonyság. Magam is átéltem néhányszor az őszi fényektől pásztázott zsennyei réten, a zsennyei haranglábban vagy az Arab-tenger partján egy sziklakapuban, Sába királynőjére emlékezve. Én ezeket a bölcselet színhelyeinek nevezem. És teljességgel közömbös számomra, racionális vagy irracionális-e a minősítésük – szamár filozófusok által.

Engem ez élményként, intuícióként kapcsol a hagyományhoz. A metafizikai hagyományhoz, hogy világos legyek. Ahhoz a kultúrához, amelyről Huizingával együtt vallom: „vagy metafizikai irányú, vagy nem létezik."

Kultúra nélkül – sajnos, tapasztalat – lehet élni. Ez azonban amolyan *léttelen lét*.

Errefelé tartunk. Errefelé sodor bennünket a világ. Erre viszik a világot a „dolgok".

Még egyszer megkérdezem: lehetséges ennél a sodrattatásnál irracionálisabb?

Veszelszky Éva portréja (1955–56)

Veszelszky Eszter portréja (1953)

MOLNÁR SÁNDOR

Egy ismeretlen festő: Veszelszky Béla

Egyszerre találkoztam Veszelszky Béla nevével és festészetével. Nem úgy történt, hogy először láttam volna tőle képet, aztán hallottam volna róla, vagy fordítva. Nem. Mezei Árpád zuglói lakásában lógott egy kép a falon, és Mezei néni értetlenkedő iróniával mondta: ez egy tájkép – képzeljem el –, azt mondja a festő, hogy ott a villanyoszlop, amott pedig a templom tornya. Nézem a képet, semmi gond, valóban tájkép, tényleg ott van a villanyoszlop és a templomtorony.

A művészetelmélet emberei nem ismerik a vizuális nyelvet, nem beszélik, fogalmuk sincs róla, azaz éppen hogy csak fogalmuk van róla. A *fogalmi* nyelvet ismerik, filozófiát, és pszichológiát és szociológiát és tudományt (úgy-ahogy), mindenféle ideológiát és még a meteorológiát is. És egész fogalmi készletüket ráöntik a művészetre. Ha konkrét képpel kerülnek szembe, nem tudják megkülönböztetni a remekművet a hitvány és silány terméktől. De így, vakon is bátran döntenek, hogy ki és mi a magasrendű szellemi teljesítmény, és ki és mi a jelentéktelen. Iránytűjük ebben olthatatlan karriervágyuk. Hogy mit nem neveznek ma tehetségnek és művészetnek! És milyen sületlenségeket hordanak össze művészetkritika címén! Ezért ismeretlen festő Veszelszky Béla.

Életművében Veszelszky Béla közvetlenül köti össze az „üresség" realitását a természettel, mint ahogy a görögök közvetlenül kötötték össze a „szellem" realitását a természettel. Az „üresség", Ázsia nagy közhelye, amely az utóbbi időben meghódította Európát, nem egyenlő a „semmi"-vel. Az „üresség" a létezés egésze, meg nem nyilvánult módon. A természet pedig a tárgyi világ. Veszelszkynél is, a görögöknél is kimarad vagy csak nyomokban található a „lélek" világa, csak mint finom, gyenge, szubtilis érzés. A görögök a lélek világát nem a képzőművészetben, hanem tragédiáikban, Aiszkhülosz, Szophoklész és Euripidész műveiben idézték meg, Veszelszky Béla esetében a lélek pótcselekvésekben sem nyilvánul meg. A „lélek" örvényének kikapcsolása egyfajta harmóniát teremt. A „lélek sötét éjszakája" és vakító fénysugárzása kimarad. Veszelszky gyengéden sugárzó üressége nem a lélek tűz- és villámfénye. Ebből következően festői nyelvében a forma meg sem születik, csupán ködszerű, bizonytalan, meg nem formálódó jel marad, amin az üresség könnyedén átjár és pulzál; „organikus jel" jelzi a természet világát, ami születés előtti marad, a meg nem nyilvánult és a megnyilvánult világ határán.

Láttam festeni a Pusztaszeri úti manzárdlakásban. Ültem a rozoga, öreg fotelben, mint aki ott sincs, és néztem, hogyan fest. Kinézett az ablakon hosszan, nézte a tájat, majd a vásznat nézte hosszan, aztán a palettát. Újra a tájat, újra a palettát, s újra a képet nézte, hosszan, koncentráltan. Majd kikevert egy színt. Újra a tájat nézte, ellenőrizte a kikevert szín szempontjából, újra a képet nézte, ellenőrizte a színt a kép szempontjából, és vagy módosított a színen, vagy ha mindent rendben talált, lassan az ecsettel fölvette a színt a palettáról, és nyugodt, megfontolt mozdulattal a képre festett egyetlen pontot. Most minden kezdődött elölről: hosszan néz-

te a fölfestett pontot, majd a fölfestett pontot ellenőrizte hosszan a tájon, és megnyugodott. Elölről kezdődött a következő pont értékeinek megállapítása. Ez így tartott egész délelőtt. Néha újságpapírral eltakarta a felfestett pontot, és tenyerével végigsimította. Levette a festék zsírosságának egy részét. „A tisztázás keresése követeli meg, hogy mindig, minden egyes cseppjét a színnek *helyes helyére* tegyem le. Mindig *sokat spekulálok,* mert *pillanatnyi tettemet* a végleges, az elgondolt *tökéleteshez* viszonyítva is mérlegelnem kell." (V. B.)

Veszelszky festészetének bázisa ellentétes az informellel vagy a tassizmussal, minden vele kapcsolatos összehasonlítás téves. Nála a „pillanatnyi meggondolatlan tett" helyébe a „sokat spekulálok", a „tökéleteshez való viszonyítás" lép. Elemezhetnénk festészetét Mark Tobey vagy Egry József kapcsán.

Szikár, magas, előkelő megjelenésű ember, gondoltam, olyan, mint egy reneszánsz herceg. Lassan beszélt, eleinte alig bírtam kivárni egy mondata végét, és befejeztem helyette. Lassú fejmozdulattal tudomásul vette, sértettség vagy bármilyen reakció nélkül, és újabb mondatba kezdett. Később én is lelassultam, már nem akartam befejezni mondatait, ha vele voltam. Ittuk a rengeteg teát, egyiket a másik után, elképesztő mennyiségű teát ittunk, és egyik cigarettáról a másikra gyújtott.

Egyszer, mintegy provokációként, megkérdeztem tőle: „Sohasem éreztél vágyat, hogy fess egy nagy, intenzív piros formát?" Meglepődve és csodálkozva nézett rám, majd egy bizonytalan mozdulattal kimutatott az ablakon túli tájra. Értettem a csodálkozást és mozdulatot. Hallgattam.

Veszelszky Béla elvégezte a főiskolát, ahol stúdiumokat rajzolt és festett. Megismerkedett a magyarországi Schmitt Jenő Henrik (1851–1916) szervezte és Kepes Ferenc (1876–1942) által folytatott gnosztikus mozgalommal. A század elején Budapesten komoly szellemi becsvágyú, tájékozódni kívánó fiatalember jobbat nem találhatott. Ami ezen kívül volt, az az esztelenül korrupt hatalom vagy a személytelen, szellemellenes szcientizmus. A gnózis történetében egységes gnosztikus dogmatika nem alakult ki, a számtalan szekta nézeteit mestereik alakították. A görög gnószisz felismerést, ismeretet, tudást jelent. Nem az egyéni ész mutatványairól van szó, hanem az univerzális tudatról. A gnózis „annak felismerése, hogy kik vagyunk és mivé lettünk, honnét származunk és hová kerültünk" (Alexandriai Kelemen).

„A főiskola elvégzése után nem sokkal abbahagytam a művészi munkát. 1934-től 54-ig, húsz éven keresztül nem dolgoztam." (V. B.)

Ennek oka a külső és belső válságok sorozata, a sorstorlódás okozta meghasonlás. Ilyen hosszú „hallgatás" után visszatalálni a művészethez nem mindennapi teljesítmény.

Tehát: főiskolai stúdiumok, majd húszévi hallgatás után 1954-től, 49 éves korától „átmeneti" képeket festett; csendéleteket és leányairól portrékat. Ennek az átmeneti, félabsztrakt időszaknak, mely még a természethez közelebb áll, mint az ürességhez, egyik legszebb darabja a *Veszelszky Sára portréja* (1956–57). Majd jönnek a tájképek, melyek meghozzák a szemléletben az „üres" és a „természet" áthatásának egyensúlyát, majd lassan az „üresre" tevődik át a hangsúly. Ennek egyik legszebb példája a *Tájkép* (1959–60), jelenleg a székesfehérvári István Király Múzeum tulajdona. Szellemi fejlődésének újabb állomása, amikor 1964-ben művészetében megjelenik a „szellem" realitása. Az üresség, a természet, a szellem közös áthatása az új művek jelentésterülete. A szellem, a szám és geometria mozdíthatatlan és megváltozhatatlan, örök törvényvilágának, az ideáknak a helye Veszelszky képein mint kereszt jelenik meg. A kereszt a láthatatlan fundamentumon (üresség) megjelenő lét alapvető kettős feszültségének jelképe. Az Ősképlet. Az imagináció középpontja. A kereszt a teremtés – a lét – és a megváltás jele. Matematikailag a láthatatlan fundamentum az 1. – a kereszt vertikális tengelye (teremtő akarat) és horizontális tengelye (mágikus tükör) a 2. – metszéspontjuk, a középpont a 3. – az alap négy részre osztása, a 4. – az első négy szám összege a 10. És ezen számok jelentéstarto-

mánya határozza meg a kereszt jelentését. Ennek nincs köze Mondrianhoz. Mondrian az ellentétes erőket (dialektika) szeretné egy személytelen egyensúlyba hozni. A két életműnek homlokegyenest ellenkező matematikai alapja van.

A számsor a középpontból robban ki, létrejön a számskála. A centrumtól való távolságot a szám fejezi ki.

A szám alakja a geometria egyik oldalával a kifejezhetetlenhez, a láthatatlanhoz tapad, másik oldala a teremtett forma, az abszolút látvány.

Veszelszky oeuvre-jében példái: *Tájkép* (1964, 98x80 cm), *Tájkép* (1964, 113x81 cm). Ekkor valósul meg életművében az üresség, szellem, természet egysége. Nála a kereszt rendező elv, amelyhez változatlanul organikus jel társul, és nem geometrikus forma. A kereszt a „szellem" realitásához tartozik, de a szellem formája, a geometria nem jelenik meg, helyette a természet formája, az organikus jel áll. És változatlanul kibontatlan a lélek realitása.

Aztán következményében súlyos helyzet áll elő. Ott kell hagynia motívumát, el kell költöznie a Pusztaszeri útról. Új lakása az Óbudai lakótelep Váradi utca 22., egy nyolcemeletes ház harmadik emeletén van. Mire megszokná az új lakás ablakából látható új motívumot, egy, az előzőhöz hasonló, bár nem olyan gazdag és kevésbé tagolt tájat, ahol a függőlegest a Bécsi úti téglagyár kéménye adja, éppen hogy hozzáfogott egy képhez, a kéményt felrobbantották. Szótlanul ült, majd elmosta ecseteit, az elkezdett képet a fal felé fordította, és többet nem festett tájképet.

Teljesen önmagába fordult. Kukorica-csendéleteket és filodendronokat s önarcképeket festett. A képekből eltűnt a szellemi realitás, és egyre jobban betemetődött az üresség; a képek visszatértek az „átmenet"-hez.

A festő befelé fordulásában ott vannak azok a feltárt és feltáratlan erők, melyekből a mű születik. De mint mindennek, ennek is megvan a veszélye. Hiszen ebben az állapotban egyúttal meg kell haladnia eddigi szellemi szintjét, belső növekedésnek kell indulnia, különben zsugorodni kezd, töredékessé válik, majd elszárad. Veszelszky 1965-ig növekedett, a teljesség, amit ekkorra elért, az üresség, a szellem, a természet egysége.

„Úgy, ahogy más küzd az életéért, ugyanazt a küzdelmet küzdi a festő, mikor képet fest, ez a kép *értéke,* máskülönben *csak felkent festék.*" (V. B.)

teje nyitott, de szögesdrót keretezi. Az építmény rácsos oldalán bepillantva egy háttal ülő alakot látunk, ha felpillantunk, a tükörben saját magunkkal nézünk farkasszemet, a rácson túl, bezárva. A *Rázsó* Edit pécsi nyugdíjas megbízásából *Makovecz* Imre és *Péterfy* László által elkészített alkotás az 1944 és 1989 között Magyarországon meghurcoltakra, meggyötörtekre emlékeztet, azokra, akik nem haltak meg, de az életüket tönkretették. Kérdés, hogy az I. kerületben, az Attila út 29. számú házzal szemben lévő parksávban ki bukkan rá e különös emlékműre.

A főváros hivatalnokai rábukkantak, és az alkotókat felszólították, hogy a *Budapest Galériától* szerezzenek be zsűrivéleményt, a galéria azonban elutasította Makovecz Imre beadványát, mondván: utólag nem zsűriznek. Az emlékmű készítőinek újabb levelére, amelyben a fővárosi utasításra hivatkoznak, nem érkezett válasz. Hónapok múlva azonban mégis felállt a *Budapest Galéria* bírálóbizottsága – szakértői *Csíkszentmihályi* Róbert szobrászművész, *Jeney* Lajos építész és *Wehner* Tibor művészettörténész. Megszületett a zsűri állásfoglalása. *„A bizottság a jelenlegi helyszínt alkalmatlannak találja. Javasolja tehát olyan – az emlékmű kvalitásaihoz méltó – helyszín megkeresését akár a fővárosban, akár másutt az országban, amely összhangban van a mű jelentésével, és segíti abban, hogy köztéri emlékmű funkcióját betöltse"* – szól a Budapest Galéria áprilisban kiadott állásfoglalása.

Mi lesz az emlékművel? – kérdeztük Makovecz Imrét, az építészalkotót, és megkerestük a *„másik oldalt"* is, a Fővárosi Közgyűlésnek ajánlási joggal bíró Budapest Galéria igazgatóját, *Zsigmond* Attilát.

– Az '56-os hősök egy csodozatának közös emléket emel a fővárosban – kezdte Makovecz Imre. A törvényes előírásokat betartva megkísérelték végigjárni az ilyenkor szokásos utat. Ez az ő esetükben kálváriának bizonyult, egyik hivatalból a másikba küldték őket – döntés, engedélyezés nem született. Figyelemmel követtem ezt az eljárást, és levontam a megfelelő következtetéseket. Amikor Rázsó Edit, öreg, pécsi patikusasszony felkeresett, és megkért, készítsem el a magyarországi szocializmus negyvenöt évének összes áldozatára emlékeztető emlékművet, igent mondtam. A *Magyar Művészeti Akadémia* nevében az örökhagyást elfogadtam – Rázsó Edit a házát végrendeletileg ajánlotta fel. Kizárt dolognak tartottam a törvény diktálta engedélyeztetési út bejárását, hiszen az idős hölgy akkor biztosan nem látja felállítva az emlékművet. Nem kértem a fővárostól területfelhasználási engedélyt, nem kértem a emlékmű-felügyelőségtől sem engedélyt, és előzetesen a Budapest Galériát sem kértem fel a terv zsűrizésére. Egyszerűen elhatároztam magam, és helyet kerestem a Péterfy László szobrászművész barátommal közösen készített műnek. Szándékosan polgári, nyugodt, eldugott helyet választottunk, ne köthessen belénk senki. Az első kerületet választottam – a polgármester, *Katona* Tamás évtizedes jó ismerősöm, a tervek bemutatásakor csak annyit kért, hívjam meg az emlékmű avatására, és adjak be egy kérelmet az I. Kerületi Polgármesteri Hivatalba. A kilencszázezer forintból megépített emlékművet így, törvénytelenül állítottuk fel három évvel ezelőtt.

– Kinek tűnt fel a törvénytelen emlékműállítás?

– A fővárostól telefonáltak ránk az I. kerületből származó lakossági bejelentés alapján. Megkérdezték, hogy tudatában vagyunk-e annak, hogy engedély nélkül állítottunk fel egy szobrot. Megkérdeztem, mit tegyek azért, hogy legalizáljuk a törvénytelen cselekedetemet, és a műemlék a helyén maradhasson. Űrlapokat kellett kitöltenem, terveket, fotókat adtam be, majd nagy csönd következett. Egyszer csak odáig jutott az ügyintézés, hogy felszólítottak, a Budapest Galériával zsűriztessem le az emlékművet. Így született meg, az alkotók meghallgatása nélkül, a zsűri állásfoglalása, amely megdicsér, és közli, hogy az alkotásnak új helyet kell keresni. *„A bizottság – a művet megismerve – sajnálattal állapította meg, hogy ezen a helyen, e történelmi emlékekkel asszociatíve és virtuálisan is igen gazdag, a közvetlen építészeti környezetet illetően határozottan polgári miliőben a mű nem tudja kifejteni hatását. Ezen a helyszínen nem lehet megrendülni, a nagy forgalom és a művet körülvevő gazdag látványegyüttes miatt emlékezni is alig"* – írják a szakértők.

Zsigmond Attila, a Budapest Galéria igazgatója elmondja, a galéria állásfoglalása szerint az emlékmű jelenlegi helye nem szerencsés a művészi mondanivaló megértéséhez, ezért javasolják *„az emlékmű kvalitásaihoz méltó helyszín megkeresését akár a fővárosban, akár másutt az országban"*.

– Hangsúlyozni szeretném, nem ellentétes felek vitájáról van szó. Személy szerint őszinte tisztelője és barátja vagyok Makovecz Imrének és Péterfy Lászlónak – mondta Zsigmond Attila.

– Mi okozza a félreértést?

– Nincs félreértés. Képzőművészeti alkotás budapesti felállításánál az önkormányzati törvény kötelezi az alkotókat, hogy a Fővárosi Önkormányzat engedélyét beszerezzék. A már felállított emlékmű esetében – feltételezve, hogy jóhiszeműen történt a törvényes út kikerülése – vállaltuk az utólagos zsűrizést. Makovecz Imre kérésének eleget téve, a galéria megfogalmazta a saját vélményét. Az alkotás művészeti értékeit elismerve, a bírálóbizottság véleménye szerint nem szerencsés helyszínt választottak a művészek.

Makovecz Imre munkája az I. kerületben, az Attila út 29.-es számú házzal szemben áll

Schiller Zsuzsa felvétele

– Miért nem jó a helyszín?

– A békés polgári környezetben, gondosan parkosított területen – ahol a fővárosi kertészet virágbemutatót szokott tartani – magára marad a drámai műalkotás. Hatásosabb volna kietlen, kevésbé gazdag helyen elhelyezni az emlékművet, ahol a helyszín tovább értelmezi a mondanivalót. Senki sem akarja eldugni, éppen ellenkezőleg, a megfelelő helyszín megtalálásával tovább lehetne növelni a hatását. Ez a szakmai bírálók véleménye szerinti javaslatunk; az általunk megfogalmazott szakvélemény önmagában azonban jogilag senkit nem kötelez semmire. A Budapest Galéria művészeti szakintézmény.

– A Fővárosi Közgyűlés, amelynek többsége nem feltétlenül rokonszenvez Makovecz Imrével, mégiscsak az önök állásfoglalása alapján dönt.

– A közgyűlés valóban a mi szakmai véleményünket veszi figyelembe. A legszélsőségesebb esetben a közgyűlés felszólítja az alkotókat és a galériát, kezdjenek megbeszéléseket az új helyszín kiválasztásáról. Még egyszer monda-

– Mégis kíváncsivá tesz, hogyan folytatódik az ügy. Mi a kijárt útja az engedély nélkül felállított alkotások törvényesítésének?

– Nincs kijárt út, mert nagyon ritkán fordul elő ilyesmi. Az emlékműállítók általában betartják a törvény szabályait.

– Makovecz Imre szerint még ma sem állna az emlékmű, ha bevárja a hatósági engedélyezést.

– A törvényes eljárás ideje körülbelül három hét, de ha Makovecz Imre sürgősséget kér, talán két hét alatt is elvégezhető lett volna.

– Mégis mi lesz a sorsa az emlékműnek? Az alkotók nem hajlandók elvinni, önöknek pedig csak ajánlási joguk van.

– Garantálom, hogy sem a Budapest Galéria, sem a közgyűlés nem tesz egyoldalú lépést. Bár a művészek nem a törvénynek megfelelően jártak el, mi tiszteletben tartjuk az alkotók szándékát – mondta érdeklődésünkre Zsigmond Attila.

– Makovecz Imrét mi háborította fel ebben a történetben?

– Nem akarok indulatos kijelentéseket tenni – válaszolta Makovecz Imre. – A cél számomra világos. El akarják távolítani a Tabánban elhelyezett, a diktatúrák áldozatainak emléket állító alkotást. Ez önmagában is felháborít minden alkotóművészt. Ami még ennél is jobban elszomorít, az az eljárás módja. Az *„úri aljasság"* a magamfajta ember számára elviselhetetlen. Ez az ügy pedig erről szól. Nem játszik senki nyílt kártyákkal, alattomban támadnak művet és művészt.

– Mi lesz a sorsa a „börtönben ülő" embernek?

– Nem vagyok hajlandó más helyre áthelyezni. Vigye el, aki meri. Öt tonna, nem lesz olcsó. Mindenesetre mi lefilmezzük, és hírt adunk róla a határon túl is.

Rosdy Tamás

aki folyton vesztett. […] csak megtáltosodott, s egyre-másra nyert. Nem tudtuk rejtélyét ennek a hirtelen változásnak. József Attila tudta a titkot: „Ha golyóznak a gyerekek / Az Isten közöttük ott ténfereg, / S ha egy a szemét nagyra nyitja, / Golyóját lyukba gurítja." A mai gyerekek nem ismerik a golyózás örömeit, nem ismerik a karikázását sem. Nem tudják, hogy mit vesztettek. Volt más szórakozásunk is, egyebek között a vurstli. A vurstli ma már nem létezik, bekebelezte a Vidámpark. De akkor még megvolt, és egész napokat töltöttünk ott. Hallgattuk a bohóc ágálását, vicceit, ahogy igyekezett becsábítani a népet a látványossághoz, beszélt a madárfejű Lajcsikáról, a pókasszonyról és másokról. Karcsi barátom akkor zettetnek a vevővel a reklámszatyorért. Magyar módi. Nyugaton ez másképp van. A reklámszatyor ingyenes.

Minap egy öregember a metró felvezető lépcsőjén, fönt, majdnem elbukott egy odatett táskában. Méltatlankodott, mire a táska mellett lévő fiatalember, aki csókolózott egy lánnyal, rárivallt, majdnem megverte. Egy hölgy belekarolt az öregemberbe, és azt mondta: „Nem érdemes az ilyen alakokkal vitatkozni, még baja esik belőle." Valamikor ígérték, hogy lesz metrórendőrség. Én naponta kétszer is járok a metrón, egyetlen rendőrt nem láttam hónapok óta, aki az ilyen alakokat megfékezhetné.

Csatár Imre

Pályázati felhívás

A kortárs zenéről

Kortárs magyar zene (1945–1995) címmel pályázatot hirdet a *Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia* a korszak zenei történetének átfogó feldolgozására. Pályázni lehet bármely kortárs magyar zeneszerző munkásságával foglalkozó monográfiával is. A pályaművek terjedelme legfeljebb húsz szerzői ív lehet. A pályázaton névvel és jeligével egyaránt részt lehet venni. A beküldési határidő '98. december 1. Cím: *Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia, 1051 Budapest, Roosevelt tér 9.*

(m. a.)

Éneklecke hivatástudatból

Tajvanon járt a Magyar Rádió gyermekkórusa

„A zene a hatalmas eszközök egyike, amellyel a pedagógusok a lélek formálására rendelkeznek" – *Kodály* Zoltán gondolatát választotta jelmondatul a *Magyar Rádió és Televízió Gyermekkórusának* két alapítója, *Botka* Valéria és *Csányi* László karnagy, amikor 1954-ben a nyolc–tíz éves diákok számára példamutató énekesiskolát teremtett. A kórus azóta világhírű lett, fellépett Európa majd mindegyik országában, többször az Egyesült Államokban, Japánban és Dél-Koreában, sok rádió- és lemezfelvételt készített. Az énekkar irányítását 1985-ben *Reményi* János, *Igó* Lenke és *Thész* Gabriella vette át. Ma Thész Gabriella a művészeti vezetője, karnagytársa *Nemes* László. Munkájuk szakmai sikeréhez hozzájárulnak az énekkar mellett dolgozó zenetanárok. Két oka is van annak, amiért a kórus most különleges figyelmet érdemel. Az egyik, hogy az együttes a napokban nagysikerű tajvani hangversenykörútról tért haza. A másik, hogy megalakult a *Magyar Rádió Gyermekkórus Alapítvány*, amelynek a segítségével javulhatnak az együttes munkájának anyagi feltételei, hiszen a Magyar Rádió nincs könnyű gazdasági helyzetben.

A kilencventagú kórusból harminckét énekest vihettek a Távol-Keletre a tajpeji *Frederic Chopin Alapítvány* meghívására. Hét alkalommal léptek pódiumra három részes műsorral, amelyben európai és magyar klasszikus kórusműveket (madrigálokat, valamint *Liszt-, Kodály, Bartók-* és *Bárdos-kompozíciókat)*, valamint hazai kortárs darabokat énekeltek, közben pedig *sárközi lakodalmast* táncoltak-játszottak el. A fárasztó úton a gyerekek jól szerepeltek, Thész Gabriella szerint ismét leckét adtak a felnőtteknek hivatástudatból, a művészet szeretetéből.

Az énekkar tagjai a VIII. kerületi *Somogyi Béla utcai általános iskolában* a hagyományos tanrend szerint tanulnak, és hetente két délután próbálnak, de valójában ennél sokkal több időt áldoznak az énekkari munkára. Jó lenne, ha a próbák beépülhetnének az órarendbe. A kórus május 20-án hangversenyt ad a *Nemzeti Galériában*. Évadzáró koncertjét – a tajvani műsorral – június 1-jén rendezi a *Zeneakadémián*. Jövőre többek között Japánba és Dél-Afrikába készülnek, de útjaikhoz még támogatókat keresnek.

(devich)

KIÁLLÍTÓTEREMBEN

Veszelszky Béla gyűjteményes tárlata

Képet minden korban sokat festenek. Festő nagyon ritkán születik. Valójában egyre több minden szól az ellen is, hogy a született festő kiteljesítse önmagát. A kor nem méltányolja a szín, a forma, a kompozíció hordozta értékeket – látványosságra van szüksége, sztorira, hangerőre, hogy a demokratizmus nevében egyre szélesebbnek mondott tömeg érdeklődését a „mű" lekösse. Ilyen körülmények között *Turnerben* nem az az érdekes, hogy magányos felfedezőként, az impresszionistákat évtizedekkel megelőzve tárta föl a pára és a fény hordozta szépséget, legfeljebb az, hogy képein tengeri csatákat ábrázolt, *Noldéban* nem a színek reprodukálhatatlan szépsége a döntő, hanem az, hogy távoli tengereket járó különcként ábrázolható, s *Tóth* Menyhért művészetében – hogy hazai példát idézzünk – nem a fehérre festett fehér intenzitása a megragadó, hanem az, hogy művészként a magyar vidék furcsa, ágrólszakadt lakója lett.

Ilyen körülmények között valóban megérti az ember, hogy milyen reménytelen az a küzdelem, amelyet *„a festő küzd, amikor képet fest… És hogy többnyire kudarc következik: az életben másutt is így van." Veszelszky* Béla XX. századi festő írta 1966-ban a levelet, amelyből a fönti sorok valók, és amely levélben a művész készülő, sosem befejezhető, de befejezetlenül sem hagyható önarcképéről számol be lányának – pontosabban arról a vágyáról, hogy a mű legapróbb mozzanatában is igazat mondjon, azaz mindent el-

Veszelszky Béla műtermében, 1965-ben

mondjon, ami természetesen lehetetlen, mégis muszáj megkísérelnie, hiszen *„egy dologban legalább szeretnék biztosat tudni. Ez természetes, főleg akkor, mikor máshol mindenütt homály vesz körül…"* Hatvanéves is elmúlt Veszelszky, amikor e sorokat írta. Két évvel korábban rendezte első és életében egyetlen egyéni kiállítását, egy budapesti lakásban. A *Művészeti Alap* egy évvel korábban hivatalosan is elismerte művész voltát. Ám életműve azóta sem kapta meg azt a nyilvánosságot, amelyet jelentősége révén megérdemelne, noha műveit jelentős gyűjtemények őrzik, néhány tárlatot is rendeztek belőle 1977-ben bekövetkezett halála után. A munkásságát elemző monográfia – *Andrási* Gábor munkája – csak 1993-ban jelent meg, s félő, hogy a *Műcsarnokban* most megrendezett gyűjteményes kiállítás sem sokat változtat a helyzeten: a Veszelszky művészetét feldolgozó katalógus legfeljebb a tárlat bezárása után készül majd el, magát a kiállítást pedig valószínűleg csak azok találják meg, akik keresik, mert amúgy is tisztában vannak a képek értékeivel: plakátok sehol nem hirdetik, a bátortalan érdeklődőket pedig két sötét, elfüggönyözött ajtajú terem riasztja vissza a tárlathoz vezető egyetlen útvonalon. Aki azonban tudja, hogy érdemes továbbmenni, páratlan intenzitású művekkel szembesül. Tájak, arcképek – lányairól, önmagáról – sorakoznak a falon, apró színfoltokkal festett felületek, amelyekről természetesen előderengenek a képcímekben megnevezett formák, motívumok is, amelyekben azonban távolról sem a kiindulást jelentő részletek igazsága a fontos, hanem azé a megfelelésé, amely a valóság és a kép között feszül. Veszelszky képein függőleges, vízszintes tengelyek sejlenek föl a rendkívül koncentrált munkával pontonként fölvitt színhalmazokból – vagy e matematikai vagy éppen transzcendentális törvényszerűségek felé mutató tengelyek mentén fogalmazódik meg az egyetlen igazság, amely a festő számára fontos lehet, s amely nélkül az eredmény „csak fölkent festék": a kép igazsága. Ez az igazság szólítja meg a látogatót Veszelszky Béla kiállításán, emeli ki abból a világból, amelyen a tömegkommunikáció, a hangerő és a történetek, a sztori brutalitása uralkodik, s biztatja, maga is élő anyaggá válva, ahogyan az archaikus Apolló-torzó márványa Rainer Maria *Rilke* szonettjében: *Változtasd meg élted!*

P. Szabó Ernő

Magyar Hírlap 1997 március 3.

A Műcsarnok tisztelettel meghívja Önt

VESZELSZKY BÉLA

festőművész (1905-1977)

gyűjteményes kiállításának megnyitójára
1997. április 5-én, szombaton 18 órára

Megnyitja:

Dr. P. TÓTH BÉLA

A kiállítás megtekinthető 1997. május 4-ig,
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

Műcsarnok (Budapest XIV., Hősök tere)

A kiállítást a Nemzeti Kulturális Alap, a Soros Alapítvány
és a BDO Kontroll Kft., a megnyitót a Törley támogatja.

IDŐCSIPKÉK

Beszélgetés Veszely Beátával

Veszely Beáta képzőművész 1970-ben született Budapesten, a XII. kerületben. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskola festő szakán, posztgraduális tanulmányait intermédia szakon végezte 1994-ben, majd külföldön, számos országban fejlesztette tovább képességeit. Munkái láthatók a Kortárs Művészeti Múzeum – Ludwig Múzeum állandó gyűjteményében Budapesten, valamint Bécsben, Londonban, Tokióban és másutt. Idén résztvevője lesz a jelentős, brit, New Contemporaries 2000 című kiállításnak is.

– Mit csinál most Londonban?

– Többek között éppen egy cikket írok a Budapesti művészeti életről, a Thames and Hudson által kiadott World Art Newspaper számára. Emellett egy kiállításra készülök, ami februárban nyílik majd egy londoni galériában, néhány nap múlva pedig utazom Belfastba, Észak-Írországba, ahol egy nemzetközi videókiállítás kurátora voltam, és most lesz a záró fogadás az Ormeau Baths Gallery-ben. Aztán februártól több időm lesz ismét új munkák készítésére is, és a tézisemmel foglalkozni, amit a PhD-re készülve írok.

– Ennek mi a témája? És egyáltalán tudna erről valami bővebbet is mondani?

– A Goldsmiths College doktori programja, mivel képzőművészeti egyetem, részben műtermi munka, részben akadémiai kutató program, melynek témája a művészeti tevékenységhez szorosan kell, hogy kötődjön. Nekem ez a *ló-ember* kapcsolat, és hogy az hogyan hat ránk egy digitális kor egyre inkább virtuális terében. Négy év alatt be kellene fejeznem a könyvnyi anyagot, ami a doktori program végeredménye is lesz. Természetesen itt az angolság és a magyarság történelmi vonatkozásai és a lóval való viszonya is előtérbe fog kerülni, de egy kortárs művészeti szempontból, és inkább költői megközelítésben.

– Férje, David Wilkinson mivel foglalkozik?

– Angol képzőművész, kurátor, és jelenleg az I.C.A. (Institute of Contemporary Art)-ban kiállítások managereként dolgozik Londonban, amellett, hogy számos nemzetközi önálló projekt vezetője és szervezője. Szerencsésnek érzem magam, mert ő is nagyon megszerette Magyarországot, és így együtt ingázunk Budapest és London között.

A nyarakat családi körben a Balatonon töltjük, ahol édesapám felújított egy régi parasztházat, és itt a kirándulások mellett mindig van idő egy-egy kisebb mű elkészítésére is. Férjemet különösen inspirálja a Balaton-felvidék, de itt nem csak a táj szépségére gondolok. Az ő munkái is erősen konceptuális alapokra épülnek és az Arte Povera irányzata erős hatással volt mindkettőnkre pályafutásunk kezdetén.

– Szülei mivel foglalkoznak?

– Mindketten képzőművészek. Édesapám, *Veszely Ferenc* festő és grafikus szintén Budapesten él, a Kelenhegyi úti műteremházban. Köztéri műve a Szegedi Rókusvárosi iskolában, munkái a Nemzeti Galériában és a Makói Múzeumban láthatók. Édesanyám, Széchy Beáta Dallasban tanít, és a Ludwig Múzeumban Budapesten lesz kiállítása 2001-ben.

– Hogyan tudná röviden összefoglalni, hogy mivel is foglalkozik, mi munkáinak fő problematikája?

– A természet és az ember viszonya, az ember „állatiassága" és „emberiessége", az állati és az emberi test időhöz és térhez való viszonya, és különösen a *valódi* tapasztalat és annak relativitása érdekel, amit a lovaglásban keresztül próbálok értelmezni. Gyakran szimbólumok, emlékek, álmok segítségével születnek meg munkáim.

– Milyen médiumokat használ fel műveiben?

– Különféle médiumokat használok fel, attól függően, hogy a munka mögötti gondolat mit kíván meg. Legutóbb computer nyomatokat állítottam ki, de dolgozom videóval, filmmel, készítek tárgyakat, szobrokat, rajzokat, dolgozom szövegekkel, hanggal. Szeretem, hogy nyitva hagyom magamnak ezeket a lehetőségeket és így sokkal játékosabban tudok megjeleníteni valamit. Szeretek kísérletezni különféle anyagokkal.

– Mindig a ló témája foglalkoztatta?

– Valójában igen, már nagyon régóta. Kisgyerek koromban kezdődött a lovak iránti rajongás. Egyrészt *Bódy Gábor* filmművész, aki szüleimmel jó barátságban volt a 70-es években, nagy hatással volt rám. Emlékszem azokra a kaszkadőredzésekre, ahová elvitt. Másrészt *Farkas Ferenc,* aki ma a Lovaregylet elnöke, a lovas kultúra egy teljesen más területével ismertetett meg.

A főiskola után készültek azonban más jellegű munkáim is, mint például nagy méretű párnatárgyak, melyek közül a legnagyobb a Prágai Kastélyban volt kiállítva és a budapesti lakásommal egyenlő méretű volt, kerekeken gördült és a kiállítás látogatói ráülhettek, lepihenhettek a galériában. A nézők interaktív bevonása a művészetbe mindig is érdekelt, és talán a lovaglás fizikalitása is az, amit szeretnék átadni a nézőknek, mint például abban a munkámban, amikor egy ló hátára szereltem a videokamerát és felvettem, hogy mi történik vágtázás közben. Ezt aztán nagy méretben kivetítettem a kiállítótérben, és így egyfajta furcsa tér érzetét keltve a nézőben a ló testi jelenlétének ereje került a középpontba. Az „Időcsipkék" című sorozatban pedig lovakat ábrázoló festmények reprodukcióit gyűjtöttem, és ezeket egy tűvel sűrűn kilyukasztgattam, mint például a Bourbon Izabella lovas portréját, melyet *Diego Velasquez* festett. Itt a női alak és a ló furcsa módon, mintha egy lénnyé válva jelenne meg. A ló hátán lévő képzeletbeli párna helyét üresen hagyva lyukasztottam ki a fotó felszínét. Az ember ráül egy másik állat hátára, és ennek a furcsaságát nagyon érdekesnek tartom. Ez a kiinduló pont.

– Galériákban és múzeumokban állítja ki munkáit, de életrajzát olvasva több helyen mint kiállítások kurátora is szerepel.

– Az elmúlt néhány évben több kiállítást is szerveztem. A legutóbbi kiállítás, a „Living with the Dutch" egy londoni házban történt, ahol művész barátaim laknak. Ez egy viktoriánus teraszházban volt. Tipikus londoni, angol lakóház a múlt század fordulójáról, kandallóval és hátsó kerttel. Több mint harminc művészt hívtunk meg férjemmel. Ez egy nemzetközi csoportos kiállítás volt, amiben három magyar művész is szerepelt. Munkák voltak a fürdőszobától a kertig, a ház minden zugát felhasználva installáltuk a műveket egy olyan térben, ahol a lakóknak a művészettel és a látogatókat elfogadva a kiállítás időtartama alatt szó szerint együtt kellett élniük. Egy ilyen koncepcióra tervezem, hogy Budapesten is rendezünk kiállítást 2001-ben egy lakásban, ahol egyébként laknak, és ebbe a lakott térbe invitáljuk majd a látogatókat. Hamarosan nyilvánosan is lehet majd többet tudni erről. Év végére pedig egy könyvet készítünk a három lakás-kiállításból „Glasgow, Budapest, London" címmel.

– Hogyan kötődik a XII. kerülethez?

– Nagyszüleim Tamási Áron utcai családi háza egy biztos pont, ide születtem, itt nőttem fel és ide mindig hazatérek.

Jóry Judit

Időcsipke

A „Nappali Álmodozásokból" című sorozatból

Hegyvidék 2001. Február 7.

ÉLETJÁRADÉKI szerződést kötnék kisfiam részére ottlakás nélkül, 100 nm alapterületig. 06-209-55-44-40.

KÉT lakás kialakítására alkalmas beépíthető tetőteret keresünk, csendes helyen, lehetőleg kertkapcsolattal. 3686-711, 06-20-9183-677.

BUDAKESZIN eladó egy kétszintes, 76 nm összterületű házikó, előkerttel, sürgős! Tel.: 06-70-316-2623, este: 06-23-451-564.

ISTENHEGYI, sorházi, 100 nm-es, nappali+2+1 háló, 2 fürdőszobás, déli fekvésű lakás bútorozatlanul, felszerelt konyhával, parabolaantennával, gépkocsibeállóval hosszú távra kiadó. Garázs megoldható. Tel.: 06-30-9210-823.

15 M FT kp.+életjáradékkal keres XII. ker.-i házat, ikerházat képzőművész, ottlakás nélkül. Esetleg rózsadombi vagy Rácz A. u.-i öröklakás beszámításával, csere formájában. Minden megoldás érdekel. 249-2628.

A SPÉCITRADE Ingatlaniroda külföldi ügyfelei részére keres nívós lakásokat, luxusházakat, bérletre. Eladáskor is várjuk jelentkezését! T.: 330-7408, 350-8466.

NAGYMÉRETŰ polgári lakást keresek 100 nm-ig a XI., XII., II. kerületben. Tel.: 06-309-424-332.

XII., GOLDMARK Károly utcában 110 nm-es, körpanorámás, összkomfortos, 4 szobás öröklakás + 11 nm tetőtéri lakás eladó. Tel.: 06-309-424-332.

TETŐTERET keresek a kerületben. 150-180 nm körüli, jó fekvésű érdekelne, felújításért, készpénzért cserébe. Tel.: 06-209-505-491.

FŰRJ utcai 90 nm-es ingatlan kiadó. 319-8017.

APOR téri villa alagsora öt szobával kiadó, 550 dollár. 319-8017.

TÜNDÉR lépcső lakóparkban luxus lakás kiadó. Tel.: 06-209-577-977.

ANGOL-, német-, francia-, spanyol-, olaszórák. 319-8501.

TÖRTÉNELMET, irodalmat, helyesírást, latint, ógörögöt tanítok. 202-4598.

MATEMATIKATANÍTÁS. Diplomás tanár vállal korrepetálást, felvételire előkészítést. Házhoz megyek. Telefon: 200-9818.

TANULÁSI, beilleszkedési problémák kezelése, konzultációk, klinikai pszichológus-gyógypedagógusnál. Tel.: 35-50-413 este, 06-30-957-0355.

TENISZOKTATÁS gyermeknek és felnőttnek: 3756-163.

SZUPERINTENZÍV autótanfolyamok hétköznap, hétvégén, részletfizetés! 204-1264, w3.swi.hu/csabaduo.

HEGYVIDÉK NYELVISKOLA
XII., Tartsay Vilmos u. 26.
ANGOL, NÉMET, külföldieknek
MAGYAR nyelvtanfolyamok
Felkészítünk: érettségire, felvételire, nyelvvizsgára.
Kihelyezett céges és egyéni tanfolyamok. Tanfolyamaink egész évben folyamatosan indulnak.
Csoportlétszám: MAX. 6 FŐ.
Tel.: 375-1639.

SK KERÁMIA műhely tanfolyamai a Sas-hegyen. Felnőtt, gyermek és angolnyelvű csoportok délelőtt és délután. Tel.: 06-209-86-86-01.

FIZIKA-, kémiakorrepetálást, érettségire való felkészítést vállal középiskolai tanár. T.: 202-6432.

UNGARISCH für ausländer. 319-8932.

NÉMET-, angoltanítás főiskolás lánynál, gyermekeknek és felnőtteknek. 319-8932.

SZÁMÍTÁSTECHNIKA-tanfolyamok: Word, Excel, Internet, gépírásoktatás. 201-0855.

NÉMET anyanyelvű tanár, főiskolai diplomával, tanítási tapasztalattal szakszerű nyelvórát ad, 395-6481.

FRANCIANYELV-tanítás mérsékelt áron, Budagyöngyénél. 394-5341.

OPERAHÁZ melletti boltunkban mindenféle régiséget, kisbútort, porcelánt, kerámiát, ezüst és bronz dísztárgyakat készpénzért vásárolunk. 302-0862, 332-0243.

KLAPKA György vásárol műtárgyat, festményt, bútort, ékszert, hagyatékot, régiséget. Érd.: 217-0109, 10-14-ig.

SZERETNE fogyni, felfrissülni, regenerálódni? Jógatanfolyamok, masszázs, gyermektorna és aerobik, alakformáló és zsírégető torna, bőrkímélő turboszoláriumok a Florida Fitnessben. XII., Városkúti köz 2/E. Tel.: 395-1757.

JÁTÉKVASÚT gyűjteményét megvásárolom. Tel.: 06-46-377-729.

SZÉCSI Anita magángyűjtő aukciós áron vásárol akár több százezer forintért helyszíni készpénzfizetéssel: antik bútorokat, festményeket, porcelánokat, szőnyegeket, órákat, ezüstöket, csillárokat, csipkéket, zongorát, varrógépet, hagyatékot, díjtalan kiszállással. 281-3558, 06-20-986-2239.

NUMIZMATIKAI aukciónkra felveszünk régi pénzeket, kitüntetéseket. Tátra Galéria. Tel.: 239-4043.

GORKA és Gádor kerámiákat vásárolna budai gyűjtő, magas áron. 339-8084.

SUBARU 1.2 4 WD kisbusz, 6 éves, 2.05 mill. Ft-ért eladó. T.: 06-30-9507-009.

BÉKE NEKED – BÉKE NEKEM.
A tőkeerős Mózestársulás a közeljövőben megnyíló budai bútor- és képüzlete feltöltése céljából keres:
antik bútorokat, szőnyegeket, képeket (modernet is), órát, csillárt, hangszert, könyvet, továbbá mindenféle gyűjteményt és hagyatékot.
Tel.: 06-20-319-2210, lak.: 226-1852, hétvégén is.

ZSIGMOND Éva lakberendező felvásárol ügyfelei számára kisméretű, antik és szecessziós dísztárgyakat, festményt, grafikát, díszüveget, porcelánt és kerámiát. Díjmentes kiszállás. T.: 06-30-311-6412

irodai munka egyetemistának/főiskolásnak:

www.testor.hu/karrier

HÁZGONDNOKSÁG
HÁGO KFT

NONSTOP AUTÓPARKOLÓ KIRÁLYHÁGÓ TÉR 6–7.

HÁGO KFT.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:
a 355-0727
és a
06/30/986-8997
telefonszámon

ÁTFOGÓ MEGOLDÁST KÍNÁLUNK SZÁMÍTÓGÉPPEL DOLGOZÓK EGÉSZSÉGVÉDELMÉRE

a *Picard* (USA) cég készülékeivel, melyek munkavégzés közben is működtethetőek!

GERINCBETEGSÉGEK ÉS LÁTÁSROMLÁS MEGELŐZÉSE, GERINCFÁJDALMAK ÉS SZEMFÁRADTSÁG MEGSZÜNTETÉSE SPECIÁLIS, GYÓGYSZERMENTES MEGOLDÁSOKKAL.

MARKETING-MIX 2000 Kft. 1022 Budapest, Balogvár u. 3.
Tel./Fax: 325-0976, 457-0777, E-mail: pellerk@elender.hu

OPEL ISUZU
ALKATRÉSZ & SHOP
GYÁRI ÉS GYÁRIVAL MEGEGYEZŐ MINŐSÉGŰ ALKATRÉSZEK, TARTOZÉKOK
VISZONTELADÓK RÉSZÉRE KEDVEZMÉNYEK
POSTAI UTÁNVÉTEL
M-O-Dor Bt. 1113 Bp., Karolina út 17.
Tel./fax: 372-47-50

KERETES HIRDETÉSEK – ***fekete-fehér, +1 kolor szín, kolor:*** *1/1 oldal (álló) 275x396 mm* 143.000,– Ft, 154.000,– Ft, 198.000,– Ft; *1/2 oldal (álló) 135x396 mm* 70.000,– Ft, 77.000,– Ft, 100.000,– Ft; *(fekvő) 275x196 mm* 70.000,– Ft, 77.000,– Ft, 100.000,– Ft; *1/4 oldal (álló) 135x196 mm* 58.000,– Ft, 64.000,– Ft, 81.000,– Ft; *1/8 oldal (álló) 65x196 mm* 44.000,– Ft, 48.000,– Ft, 62.000,– Ft; *(fekvő) 135x96 mm* 44.000,– Ft, 48.000,– Ft, 62.000,– Ft; *1/16 oldal (álló)* 65x96 mm 22.000,– Ft, 24.000,– Ft, 30.000,– Ft; *(fekvő) 135x48 mm* 22.000,– Ft, 24.000,– Ft, 30.000,– Ft; *1/32 oldal (fekvő) 65x46 mm* 11.000,– Ft, 13.000,– Ft, 17.000,– Ft. *Szalag (fekvő) 275x13 mm* 9.000,– Ft, 10.000,– Ft, 12.000,– Ft. *PR cikk (35 sor+fotó)* 55.000,– Ft, 66.000,– Ft, 88.000,– Ft. *Elhelyezési felár:* +30%. *Tipográfia, szerkesztés:* +15%. A hirdetések díjához +25% áfát számolunk.

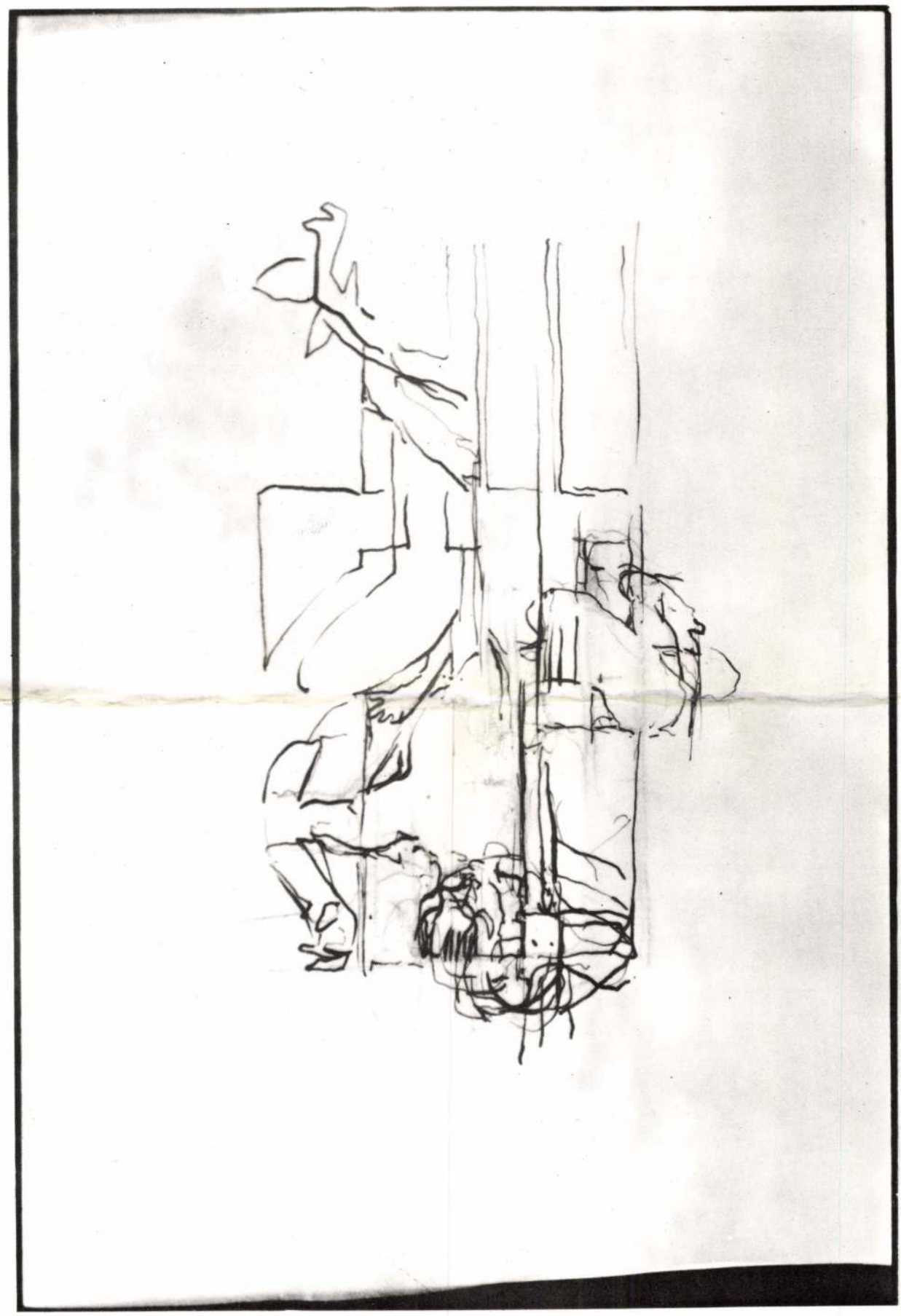

VESZELSZKY BÉLA

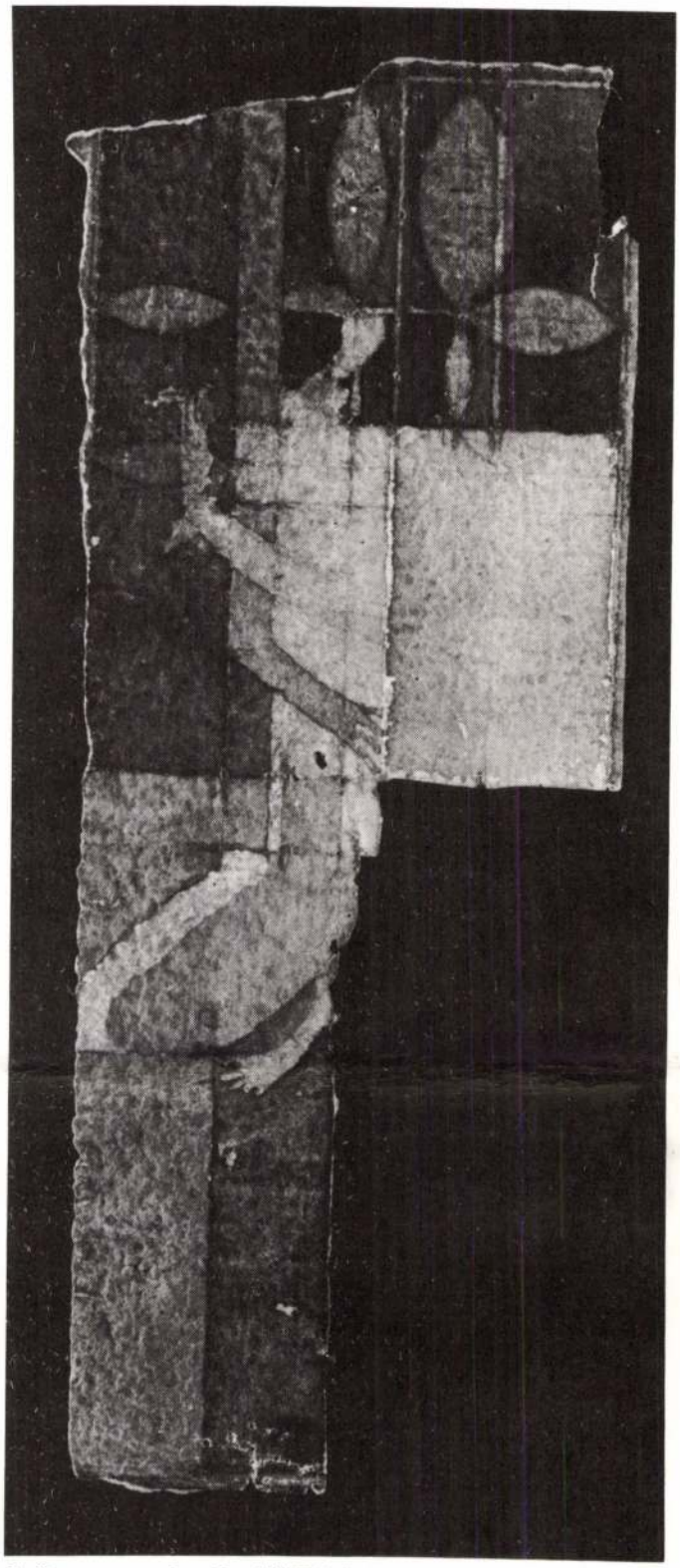

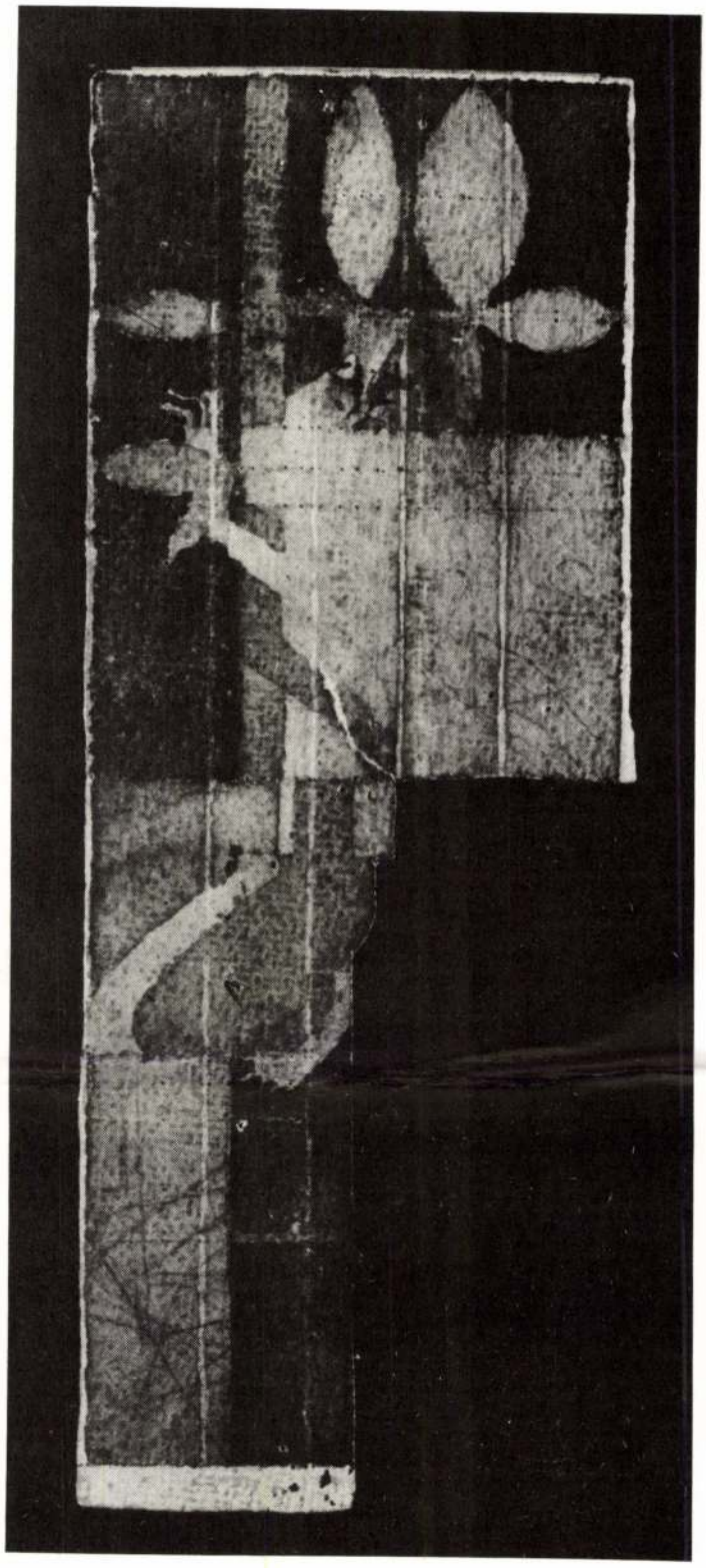

Szőnyegterv I–II., 1930 körül
A címlapon: Küzdő Ádám, 1970-es évek

A KÜZDŐ ÁDÁM
VESZELSZKY BÉLA (1905–1977) KIÁLLÍTÁSA
ÓBUDAI PINCEGALÉRIA Budapest III., Fő tér 1. Zichy-kastély
1987. október 5–november 1.

A kiállítást rendezte: Andrási Gábor
Fotók: Rosta József
F.k.: Dr. Merényi Judit
TISZSZO GT

A művész és Veszelszky Eszter a *Gödör*nél, 1959 körül

Veszelszky hosszú órákat töltött a Pusztaszeri úti ház kertjében a csillagos égbolt tanulmányozásával. Hogy e kedves időtöltése közben ne zavarják, baráti tanácsra egy mély, az utca felől tökéletes fedezéket nyújtó gödör ásásába fogott. A munkát 1958-ban kezdte meg — egy erdőből hazacipelt három méteres fenyőtörzzsel rajzolt kör mentén — s 1959 táján fejezte be. Szenvedélyesen dolgozott: a nap meghatározott óráit lapátolással töltötte. E mindennapos tevékenységéről utóbb csak igen nehezen mondott le; a változatos talajrétegek annyira fogva tartották érdeklődését, hogy csak az eredeti elképzelését messze meghaladó mélységben hagyta abba az ásást. A hetvenes években meginduló társasház-építkezések idején a *Gödör* veszélybe került; úgy látszott, hogy ezt a lakóknak és a Hivatalnak egyaránt érthetetlennek tűnő, anakronisztikus objektumot be kell temetni. Az ezzel kapcsolatos kafkai levelezés dokumentumait most bemutatjuk. Végeredményben a Gödör — szabályos, másfél méteres mélységre feltöltve és befüvesítve — megmaradhatott.

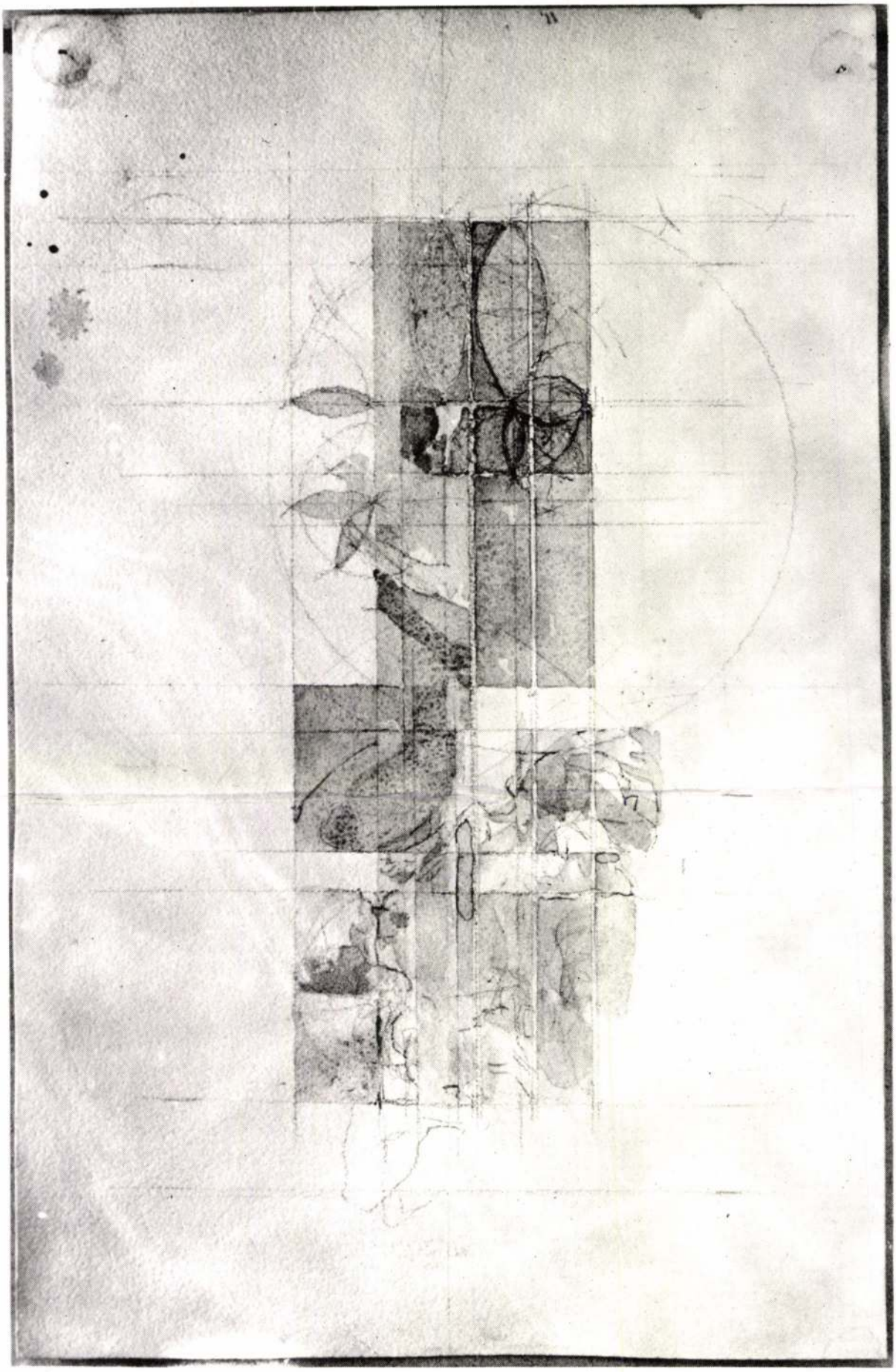

Szőnyegterv, 1970-es évek

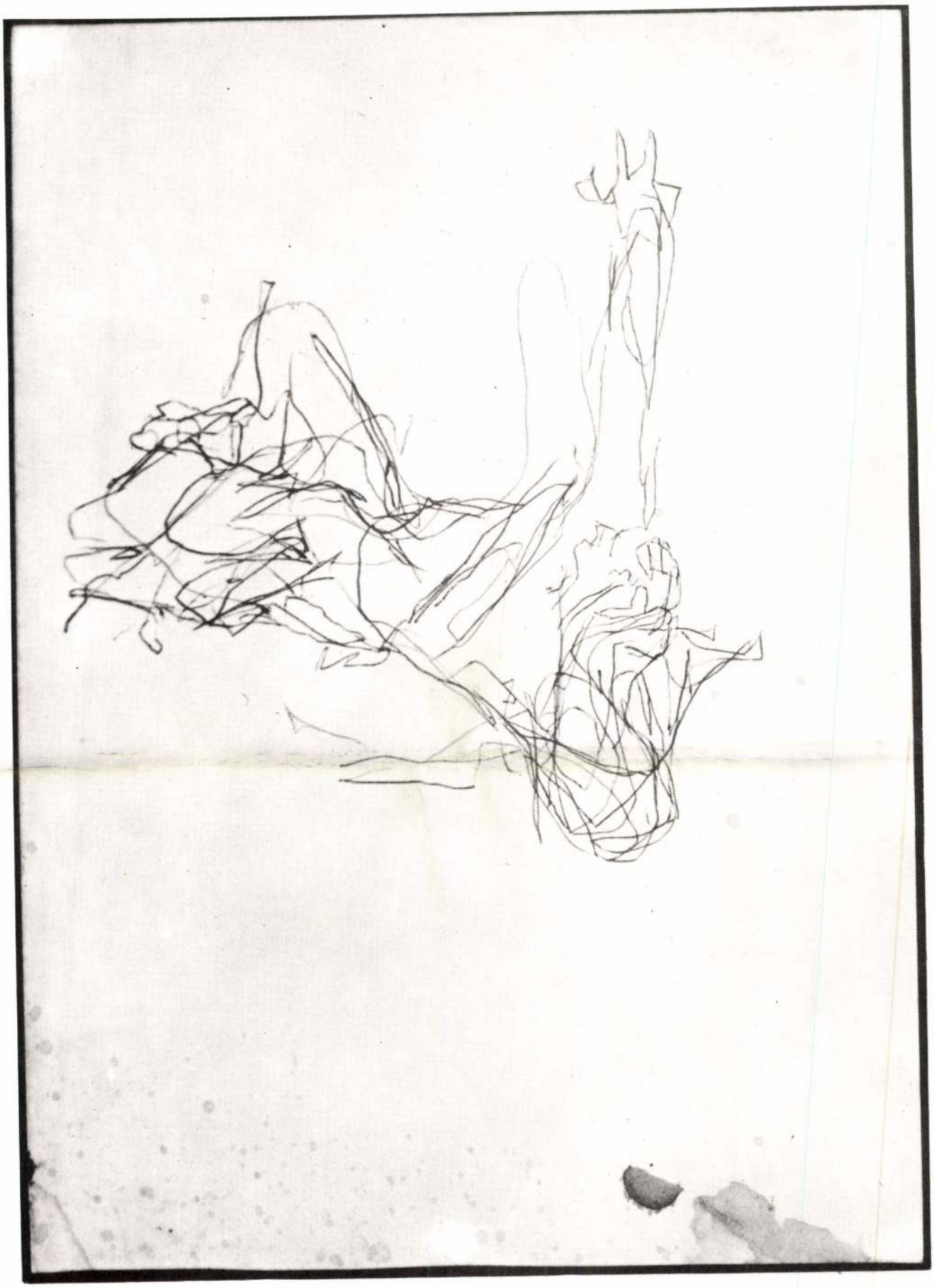

Küzdő Ádám, 1970-es évek

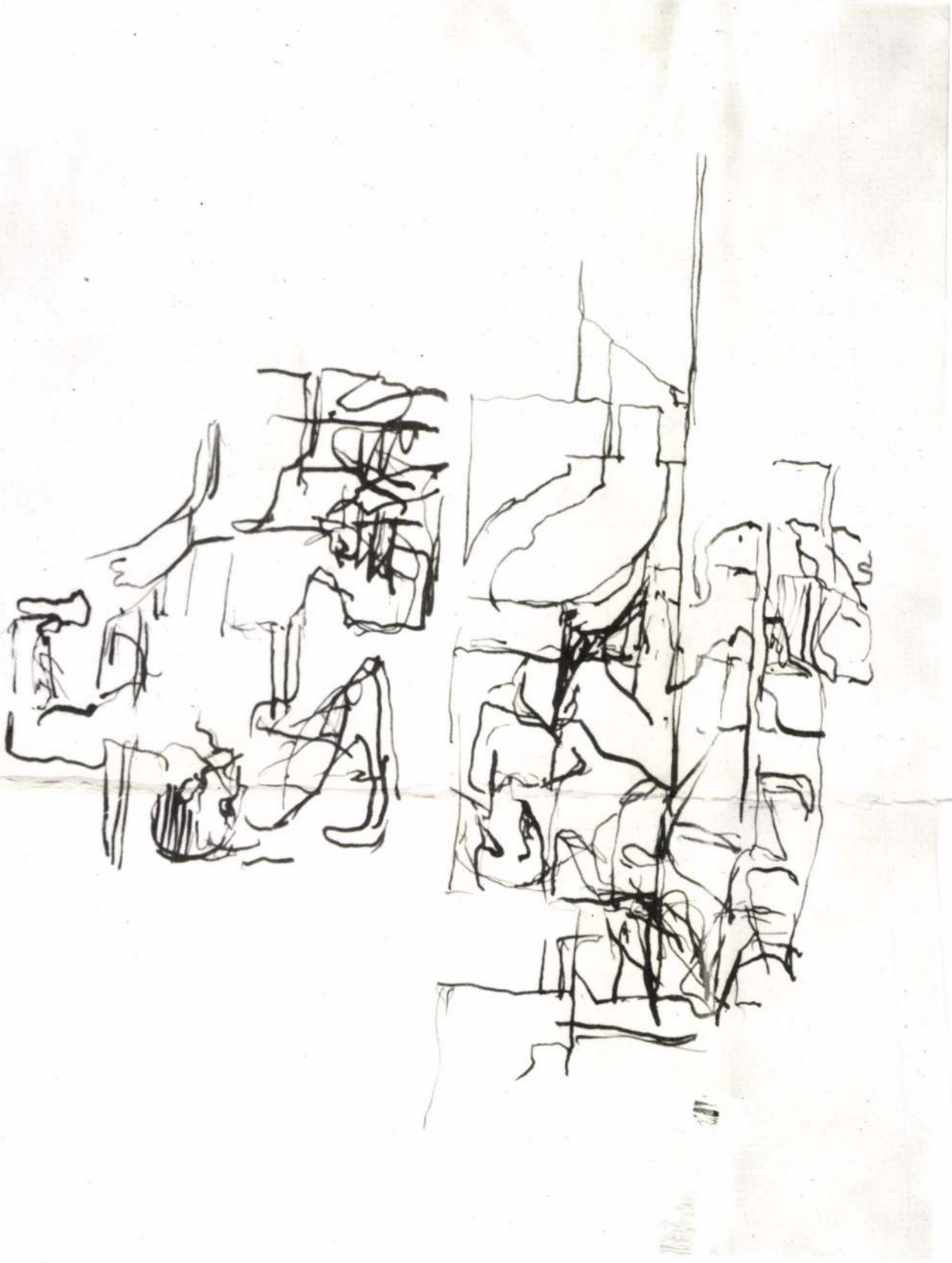

Küzdő Ádám, 1970-es évek

Az 1970–75 között keletkezett *Küzdő Ádám*-sorozat lapjainak előzményei azok az *Ádám és Éva* szőnyegtervek, melyeket Veszelszky négy évtizeddel korábban, 1929–31 táján készített. Szembeötlő, hogy a kompozíció "neuralgikus pontja" már annakidején is az Ádám-figura volt számára. A bűnbeesés-jelenetben, Ádám-alakjában a festő személyes lét-problémái megjelenítésének lehetőségébe ütközött. Mindkét periódusból torzóban maradt akvarellek tanúskodnak a szellemi megvalósítás nehézségeiről. Végül a hetvenes években az Ádám-alak függetlenedik az eredeti tervtől – s a nagyjából egyidejűleg születő *Önarckép*ek mellett – ez a felkapaszkodó, majd alázuhanó figura lesz Veszelszky rajzainak kizárólagos, egyre felbomlóbban, alig-kivehetően újra és újra papírra vetett témája.

VESZELY BEÁTA

három videó egy film tíz sárgarépa szobor

Kiállítás az Eternit CSIO-W Budapest, Samsung Nemzetek Díja - Nemzetközi Díjugrató Verseny alkalmából

Tattersall, Nemzeti Lovarda, 1087-Budapest, Kerepesi út 7

Nyitva	1999 július 29 - 30 és augusztus 1, este 8-tól 11 óráig
Megnyitó	1999 július 28-án este 8-tól 10 óráig

A kiállítást megnyitja Farkas Ferenc, a Magyar Lovaregylet Elnöke

A Budapesti Lovas Klub meghívására Veszely Beáta a Nemzetközi Díjugrató Verseny alkalmából állítja ki munkáit a Nemzeti Lovardában. Egy különleges helyzetet teremtve látogatók és résztvevök számára, kortárs müvek lesznek láthatók a Nagy Teremben és a Tattersal más területén.

Képzömüvészként Veszely Beáta érdeklödésének középpontjában az évek során elsö sorban az állat és az ember közötti kapcsolat állt. Mint centrális motivumokat, lovakat és álmokat használ fel és készíti müveit, melyek nem csupán a hatalom természetére kérdeznek rá, de a fantázia által születő és a kényszerü minden napoktól való menekülés képességére is. Személyes emlékek dokumentálása döntö fontosságú munkáiban. Az ember-ló viszonyban sok olyan elem van, mely hatással van életünkre és rávetül kultúránkra; például a szakadék, mely a város és a vidék közé ékelödött a történelem során és hogy ez hogyan illusztrál egy fajta elidegenedést, mely olyan jellemzö sorsunkra a XX. század végén. Munkáiban a nyilvános és magán terület közötti ellentétes kapcsolat és az idö motívuma is elötérbe kerül. A videó installációban "Staten Island Egy-napi Élete"-ben, a ló a versenyló tradicionális megjelenítési formáival ellentétben jelenik meg, ahol az állat egy nyilvános manifesztációja vágyainknak, fantáziánknak. Az emlitett példák a müvész néhány alapgondolatát jelzik, melyek fel-fel bukkannak munkáiban. Munka-folyamata állandó kisérletezés és kutatás az emlitett témában. Történelem és interpretáció. Lét, mint nyelv. Filozófiai Hermeneutika és költészet jelentösen hatnak Veszely gondolataira. Müvek több féle médium alkalmazásával készültek, mint hang, videó, szöveg, rajz, performance, tárgy, szobor.

A müvész két videó-vetítést mutat be. A "Staten Island Egy-napi Élete" 1997-ben egy skóciai istállóban készült nyolc órás néma videó, mely a ló egy-napi életének felvétele otthonában. Huszárik filmje, az "Elégia" és az 1998-ban készült "Lefutok a Kincsem Park-ban, a budapesti lóversenypályán - ló nélkül" c. videó munka monitoron kerül bemutatásra. Az említett müvek mellett a müvész kis méretü szobrokat farag sárgarépából, melyeket a megnyitó alatt tíz lónak sorsolunk ki. A sárgarépa figurákat jockeyk, trénerek és tulajdonosok adhatják át lovaiknak.

A müvész, e kiállítását Huszárik Zoltán (1931-1981) magyar filmmüvész emlékére dedikálta. *"Huszárik 'Elégia' c. filmje (1965) az egyik legszebb film, ami valaha lovak életéről készült, melyet új kontextusba helyezek itt a Tattersalban, ahol évekig lovagolni tanultam és melyhez rengeteg gyerekkori emlékem füzödik."* (V.B.)

VESZELY BEÁTA

Veszely Beáta 1970-ben született Budapesten. A Magyar Képzömüvészeti Föiskola Festö szakán tanult (1988-92) és posztgraduális tanulmányait Intermédia szakon végezte el 1994-ben, mialatt filozófiát tanult az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen két éven keresztül. 1999 szeptemberétöl a Goldsmiths College egy-éves MA Fine Art kurzusán lesz diák Londonban. Munkáit számos önálló- és csoportos kiállításon mutatta be itthon és külföldön, többek között a Mücsarnokban és a Knoll Galériában Budapesten, a Neue Galerie am Landesmuseum Joanneumban Grazban, a Galerie Christine Königben Bécsben, a Transmission Galleryben Glasgowban, a Szt. Pétervári Biennálén, a Collective Galleryben Edinburghban, a Catalyst Artsban Belfastban, az Arte Contemporaneaban Triesztben, a Királyi Kastélyban Prágában, és munkája látható a budapesti Kortárs Müvészeti Múzeum és Ludwig Múzeum állandó gyüjteményében. Számos projektben is részt vett, többek között a "Stop Stop" müvészeti könyv projektben Glasgowban. Több ösztöndíjat kapott, mint a Derkovits Ösztöndíj (1996-98), ArtsLink Grant of CEC Partners, New York (1996 és 1998), Soros Alapítvány és C3 ösztöndíja (1995 és 1998) és a Scottish Arts Council Small Assistance Grant (1997). A Magyar Iparmüvészeti Föiskola elökészitöjének rajztanára (1993-96), a Glasgow School of Art, Festö szakán tanár és elöadó (1996-97) volt. Közeljövöbeli projektek többek között 'Video Projects' a Care Of Galleryben Milánóban, magyar müvészek csoportos kiállitása az Ifa Galériában Berlinben, 'Horse Play' a Real Art Ways-ben New Yorkban. A müvész Londonban és Budapesten él és dolgozik.

EZT A PROJEKTET TÁMOGATTA A KORTÁRS MÜVÉSZETI MÚZEUM - LUDWIG MÚZEUM BUDAPEST
A SOROS ALAPÍTVÁNY, SAMSUNG MAGYARORSZÁG RT. ÉS A BUDAPESTI LOVAS KLUB
KÜLÖN KÖSZÖNET A BALÁZS BÉLA STÚDIÓNAK

VESZELY BEÁTA

VESZELY BEÁTA

BEÁTA VESZELY

három videó egy film tíz sárgarépa szobor / three videos one film ten carrot sculptures

Kiállítás az Eternit CSIO-W Budapest, Samsung Nemzetek Díja
Nemzetközi Díjugrató Verseny alkalmából

Exhibition for the Eternit CSIO-W Budapest, Samsung Nations Cup
International Showjumping Competition

TATTERSALL, NEMZETI LOVARDA, 1087 BUDAPEST, KEREPESI ÚT 7.

Nyitva **1999. július 29-30. és augusztus 1. este 8-tól 11 óráig**
Megnyitó **1999. július 28-án este 8-tól 10 óráig**

Open **29-30 July and 1 August 1999, 8-11 pm**
Private View **28 July 1999, 8-10 pm**

A kiállítást megnyitja
Farkas Ferenc, a Magyar Lovaregylet Elnöke

The Exhibition will be opened by
Ferenc Farkas, the President of the Hungarian Jockey Club

...et támogatta a Kortárs Művészeti Múzeum – Ludwig Múzeum Budapest, ...msung Magyarország Rt., és a Budapesti Lovas Klub.

Supported by the Museum of Contemporary Art – Ludwig Museum Budapest, the Soros Foundation, the Samsung Hungary Ltd. and the Budapest Riding Club.

killtec
KNU

In memoriam Izabella Jóry

Bourbon Izabella selyempárnája.

Gondolati deflorációk

Veszely Beáta nappali álmodozásai tovább folytatódnak. Arcát ismét selyempárnába temeti,(Th. Mann) így egy újabb időcsipke jön létre.
Bourbon Izabella portréján a művész a tűszúrásos technika mellett , s a behatolás és a felülethódítás manővere mellett különös vonzalommal ismét párnát és lovat választ. Egyedi párnasorozatához (párnasorához) így újabb vánkos illeszthető. Egy királyi alátét. Bourbon Izabella párnája így, mint egy királynői párna, installáció, felségjel, teoretikus kaland, posztamens, reprezentációs eszköz és érintési terület vagy mint az intermédia legtökéletesebb metafórája és minden művészeti ág alapja szerepel.
Hogy ki mit választ tárgyául, az pedig jól jellemzi természetesen őt magát (Baudrillard) és az is hogyan kezeli és mit kezd vele.
Velasquez királyi portréjén, lovas fenségén, fenséges nőalakján és annak hátterén számtalan tűszúrás számolható, látható.
A kilencszáz négyzetcentiméteres (30 x 30 cm) cibachrom nagyításon, reprodukción több mint tízezer tűszúrás, tízezer immisszió számolható meg (egy négyzetcentiméteren figyelhetők , vizsgálhatók, számolhatók a lukasztások, az érintések.)
Ha távolabbról szemléltetik a kép, látható, hogy ezek a behatolások, lukak, nyomok koncentrikus körökként lepik el a pompás felületet.

A szép fiatal nő arca, a sörényes fehér ló portréja, a gazdag királyi ruha, a díszes lótakaró, a lószerszám, az arannyal hímzett kelme, a finom kéz mind-mind lukakkal pettyezett. De ugyanígy manipulált a szakirodalom szerint többször átfestett háttér (Justi). A szép páradús kavargó lobogó felhős kék ég ,az alluviális táj, a magányos világos vár, az erdős domboldal, a tó- vagy tengerrészlet s az éggel egybemosódó párás horizont.
A végtelen, fodrozódó, lebegő, lazúros égháttér, s vadásztáj-háttér mind-mind csipkézett, átlukasztott területek.
Veszely Beáta ezúttal egy különös képet, ábrázolatot (furcsa párnát) választott alapanyagául.
Az ő szemszögéből, az ő szemével egy sajátos lényt látunk egy soha nem látott képzeletbeli alakot - ahol eggyé mosódik, eggyéválik a királyi hölgy : a lovas, a ló és a részletezően aranyozott dúsan hímzett ruha és lótakaró. Így a ruha, a takaró s mindaz amit azok betakarnak, befednek - az erős hangsúlyú jól látszódó ember-állatfejekkel, unikornis, kentaur effektusú arcokkal eggyé szervülnek különös organizmussá hatalmas párnává .
Így a lények és kelmék, az alakok és anyagok metamorfózisából, a nő, a ruha és a ló kontaminációjából újból egy hatalmas párna születik.
Szinte elválaszthatatlan - szétválaszthatatlan - a szép nő és az állat a ló s a mindezzel együtt párnává váló gazdag kelme.
A látványon belül, szinte láthatatlanul egy kisebb párna rejtőzik. Ez az apró tárgy valójában nem létezik, csak a művész elképzelésében. Korábbi ló - párnáit díszes, ékes díszpárnáit, egyszerűbb funkcionális párnáit, reprodukción látható

VESZELY BEÁTA

Jóry Judit Izabella

In memoriam Izabella Jóry

Bourbon Izabella selyempárnája.

Gondolati deflorációk.

1996

párnarészleteit tervezte, applikálta, vetítette, projektálta a hatalmas méretű szoknya, korabeli ruha alá, pontosabban annak redői közé, annak felületére.

Ez az alig látható kis finom párna (vagy annak árnya - modellje) nyugszik a ló hátán, szinte észrevétlenül (észrevehetetlenül).

Ugyanis ez a rész az, amely ezúttal érintetlen az amúgy teljesen átlukasztott, átlőtt (szitává lőtt) cibachrom fotón.

Ez a papírdarab, ez a pszeudó tárgy, pszeudó látvány nem csak a korábbi lovak hátán fekvő (látható) párnák analógja - hanem maga a női párna, női szerv, női test, a szexualitás selyempárnája.

A reprodukció, a fotó érintetlenül is (lukasztások nélkül is) szinte kínálja a párnában való gondolkodást.

A korábbi lukasztásos technikával készült képeken sajátos részek maradtak érintetlenül. Gyakori volt - már említetten - egy finom női arcdarab, arcrészlet, egy kecses lábfej, egy halovány kéz, testrészlet - vagy egy párnarészlet, párnadarab.

Az egyik legszebb, legharmónikusabb megoldáson (Boldog Ludovika Alberoni) egy teljes, díszes motívumokkal szegett, tömött, kemény, domború kőpárna ragyog ki elevenen s érintetlenül a kompozícióból. (Domb, párnafa, szeméremdomb).

Bourbon Izabella portréján a fénylő féltenyérnyi (gyerektenyérnyi) maroknyi terület látszólag a díszes és dús barna arany királyi ruha része. De olyan hatású is, mint egy mesterségesen, művien létrehozott díszpárna, bársony-selyem párna a ló hátán (olyan tárgy, amely korábban is látható volt a valóságban különböző lovak hátán).

Más aspektusból nézve ez egy női párna, női szimbolika, női szerv - párna metafora.

Ha egy sajátos amnéziában, szelektíven kihagyjuk a ló - párnákról való tudásunkat és a művész ezen periódusát, akkor csak a finom női párnát látjuk. Így szinte nagyítóval is nézhetően, vizsgálhatóan is látható, a ruha felületén épen hagyott rész , a fényesen ragyogó szegment, amely egyben a királynő intim testrésze.

A királyi felség ruhája alatt megbuvó női anatómiai részek - a comb, a has, s elsősorban a női genitáliák mind - mind az erotika , a szexualitás, a gyermeknemzés, a szülés felségterületei.

A párna, a párnadoboz duplafenekű - hiszen a párna, amely a felsorolt női testrészeket rejti - egyben posztamens - királyi posztamens, amelyen a királynő ül.

A megejtő szinű és aprólékos részletezésű (részletgazdag) metikulózus bársonypárna, selyempárna a királynő teste is.

Bourbon Izabella portréja egy királyi portrépár - portré diptichin - egyik darabja. Az 1636- os portékettős a királynőt és férjét IV. Fülöpöt ábrázolja.(A húsz év körüli Izabella, a király első felesége magas homlokával, keskeny arcával francia édesanyját idézi). A később festett infánsportré alapján nehézkes számolással állapítható meg, hogy Baltazar Carlos édesanyja ezen a lovasportrén még gyermek nélküli vagy már szült.

A ragyogó,arannyal dúsan átvart kosztüm, szorosan követi a test vonalát, aláomló redőzete sejteni engedi az abroncs hiányát, s a valóságosnál hosszabb -így festői túlzást mutat. A ló marmagassága felett tájháttér, égháttér redőződik.

Így a zseniális Velasquez az ifjú Fülöp híres kegyence, Velence kegyeltje, Caravaggio követője, és a királyi modell - martalékává és inspirátorává váltak egy 1996-ban megérlelődött (erős késztetéssel feltörő) művészi vágynak.

Úgy tűnik, hogy ezen az 1996-os Velasquez fotoreprodukción összegződnek Veszely Beata eddigi ambiciói. Jelen van a szobányi (lakásnyi) párna - az utazó - a korábbi ékszerpárnák - ékpárnák, a lovas párnák, a lónélküliek s a párnaszegmentek.

,S jelen van a ló , a domináns állat, amely a mitológiában és a folklorban egyaránt elterjedt archetípus, titokzatos látó és hallóképességekkel áldott.

,Carl Gustav Jung szerint " a lovak hátasállatok lévén szorosan kapcsolódnak az anya archetípushoz (valkürök, trójai faló).

Emberalattiként az altestet és az abból felható késztetésvilágot jelenítik meg. A ló dynamis és közlekedési eszköz, elviszi az embert mint valami ösztön (vakrémület). Köze van a mágiához vagy irracionálishoz. A ló ennek megfelően egyenértékű az anyával".

A párna, a nő (szép nő) és a domináns ló együtt - szerepeltetése mellett ismét az izgalmas és ingerlő tűszúrásos technika jelenik meg. Deflorált területek és a fényes csillogó érintetlen chibachrom felületek tárulkoznak fel.

Az álombamerülés, az álmodozás és az áramló gondolatok egyaránt jelenlevőek (fellelhetőek) a tűszúrások között. S mégis, mégis az eddigi szorongó kétely és töprengő gondolat ezúttal határozottabb magatartássá válik (változik).

Ahogy a koncentrikus lukkörök, körlukak (mint egy ismeretlen bolygó keringési pályája - mint egy univerzum részlet) kiszámítottsága is bizonyítja ezen a művön, s ebben a periódusban több a figyelem mint a fegyelem s feltünőbb az öröm , az élvezet mint az elszántság.

Különös nyugalom, egyfajta kielégült klíma kering a manipulált fotó körül.

"Fontos jellemző a kielégülés és a frusztráció élményének egyenlőtlen ereje.Míg a kielégülés a személy és a tárgy sikeres "összeillése" - csöndes és nyugodt környezetet eredményez, alig vesszük észre olyan természetes és kellemes, a frusztráció - a tárggyal való " összeillés" hiánya - heves és hangos következményekkel jár.(Bálint Mihály)

A régi s egyben mai mű rendkívül harmónikus - csöndes finom nyugalmat áramoltató - s mind a felületkezelést, mind a számtalan capolavoro-ból való biztos kezű és pontos szemű választást illetően Veszely Beata művészi útjának fontos állomása. Brilliáns bravúrú a koncentrikus körökbe kényszerített tízezernyi tűszúrás, s brilliáns bravúrú az a találat ahogy az egyetemes művészettörténet portrépanoptikumából, százezernyi ékszerdarabjából párnát választott és párnát álmodott életműnek.

Veszely Beátának és
David Wilkinson-nak

A párnák a korábbi századoktól kezdve tollal tömöttek voltak, s legkülönbözőbb anyagból készültek. A gyolcs, a patyolat, a kanuka a vörös vagy kék atlasz a gránát színű olajzöld vagy tömörfekete bársony, a sárga, púderszínű, rózsaszínű selyempárnák arannyal, ezüstszálakkal, selyemmel varrott, prémmel szegett párnák, mind-mind használatban voltak, mint puha szimbólumok. Ezek a különböző fedőanyagok fokozzák, vagy átalakítják az amúgy egyértelmű hatást.

Veszely Beáta átszúrja a Madonna szívét, szemét, ruháját, szétszurkálja a hátteret s épen hagy egy részt, egy bársonyos selymes párnát. Mindegyik inmisszióval újabb területeket hódítva. Csipkés fedőhatás jön létre, amely élességváltást eredményez, hangsúlyosabbá téve az új látványt (részletet).

A képek, a reprodukció kiválasztásánál egy sajátos női problematika körvonalazódik. Hiszen a párnákkal igazán különös viszonyban a nők állnak. A párna a női has, a terhesség, a házasság, a szeretet, a szerelem, az erotika, a szexualitás is. A párna éppúgy, mint a szépség, a betegség, a melankólia, a hatalom női felségterület. A magát megadó beteg nő és orvosa sajátos kapcsolatot feltételez (női passzivitás és férfi erő ambivalenciája). Ezek az ábrázolások infantilis játékként is értelmezhetők (a finom leányarc és a puha párna tovább fokozzák ezt az érzést - pl.'A beteg nő'). A XVIII. században 25 és 37 éves kor között a nők halandósága (vetélés, szülés, gyermekágy) 10-12 %-kal magasabb volt a férfiakénál. Így a nők gyakoribb mortalitása tíz év alatt kiegyenlítette a férfiak egész élete alatt folyamatosan fellelhető halandóságot.

A művész gyenge nőket választ, majd szép nőket szemel ki művei alapanyagául. Felhasznál szent nőket is, akik egyben éppúgy, mint minden nő a hatalom birtokosai is (Mária, Szűz Anya).

A párna, mint szexuális jelkép (szimbólum) érdekes motívum és nagy a szerepe a reprodukciók kiválasztásában. Párna, domb, szemérem-domb, párnázott arc, párnázott szoba, fejpárna, ujjpárna, párnakönyv, párnafa.

A Boldog Ludovica Alberoni (Bernini, 1675) ábrázolásásnál a női alak 'sajátos' pózban élvezi a lelki és testi gyönyöröket. Szép elváltozott, szinte eltorzult arca párnára hanyatlik, a barokk pátosz érzése veszi körül. Az idős művészt ebben az alkotásában a korábbi 'Szent Teréz eksztázisa' szobra inspirálta, itt újra visszatér, ismétlődik Szent Teréz misztikus eksztázisa, amikoris a sajátos, görcsberándult női test, s a szent elragadtatástól szenvedő, s szerelemtől ragyogó szép női arc látszódik. A fotó az objekt szépségét a szoborszerűségen túl az is fokozza, hogy az eredeti inspirátor maga is szobor.

"...arcát selyempárnába temette..."

Az érintetlenségében hangsúlyozott párna ragyogó és domború részlet a kompozícióban.

Ez a tárgy további asszociációkat indít. Léda és Zeusz párjátékában a hattyú vagy az aranyeső / felhő, behelyettesíthető párnával, ember helyett a párna a szexuális objekt. Puha, kézreeső.

Az installáció bravúrja, hogy a manipulált fotóképek plasztikákká válva kevés küszködéssel hátulról is láthatóak, valamint, hogy az átlukasztások, rücskösségek árnyékai fényvetületei a falon is megjelennek. A négy acélszög, amely felerősíti a tárgyakat a falra, hasonlatos a tűhöz, a varróeszközhöz, amellyel maguk a munkák elkészültek.

Azt, hogy a műveken több egyéb elem között gyakran szereplő párnák praktikus,funkciói spirituális rezdülésekkel járnak - tény. A párnának szellemi gazdagsága és artikulálhatatlan jelentéstartalma van. Azért működik olyan jól, mert alapvetően nem funkcionális, hanem metaforikus (H.Böhringer).

Ennyi jelző közül a spirituálist lehetne kiemelni, és azokat a spirituális és érzelmi rezdüléseket lehetne megemlíteni, amelyek a művészt mozgatják. Veszely Beáta kényszeresen, nem kevés fájdalommal, önkínzással és agresszivitással dől̈ködi - szúrja át a kemény papírfelületet. Előbb szorongó, majd meditatív napjain távolba meredő tekintettel, amelyek a szomszédos havas háztetőket, vagy a semmit, vagy a múltat (súrolják, érintik) pásztázzák, lassú vagy gyorsuló kézmozdulatokkal dolgozva gondolkodik. S így a munka nem maga a fizikailag tettenérhető mozdulat, hanem a gondolat, az emlék, a töprengő, megfejthetetlen rejtély, a szorongó kétely, amely újabb elgondolásokat (ötleteket) indukál. Így a periodikusan ismétlődő monoton mozgássor közben elmélyülő, elmélkedő időleges nyugalmi állapot, különös érzéki ellazulás (jön létre) teremtődik.

Így a cibachrom átalakítása, látványa talán csak ürügy, talán csak fikció vagy egy fájdalmas emlék lenyomata.

Az igazi mű az a spirituális energia, az a forma, az a lebegő gondolat, az a kínnal megszerzett tudás, az a katartikus érzés, amely a látszólag brutálisan kezelt fotók elkészítése (megteremtése) közben születik.

„Annak ellenére, hogy e helyzetekben, az egyén önmagában van, és a narcisztikus visszavonultság benyomását kelti, általános élmény, hogy ezekben a tovatűnő pillanatokban valóban és őszintén megtapasztalja azt az állapotot, amikor minden disszharmónia megszűnik, ő és a világ egyetlen tökéletes harmonikus elvegyülésben, zavartalan átélésben egyesül."

(Bálint Mihály: Az őstörés /A regresszió terápiás vonatkozásai)

Women dig
New York

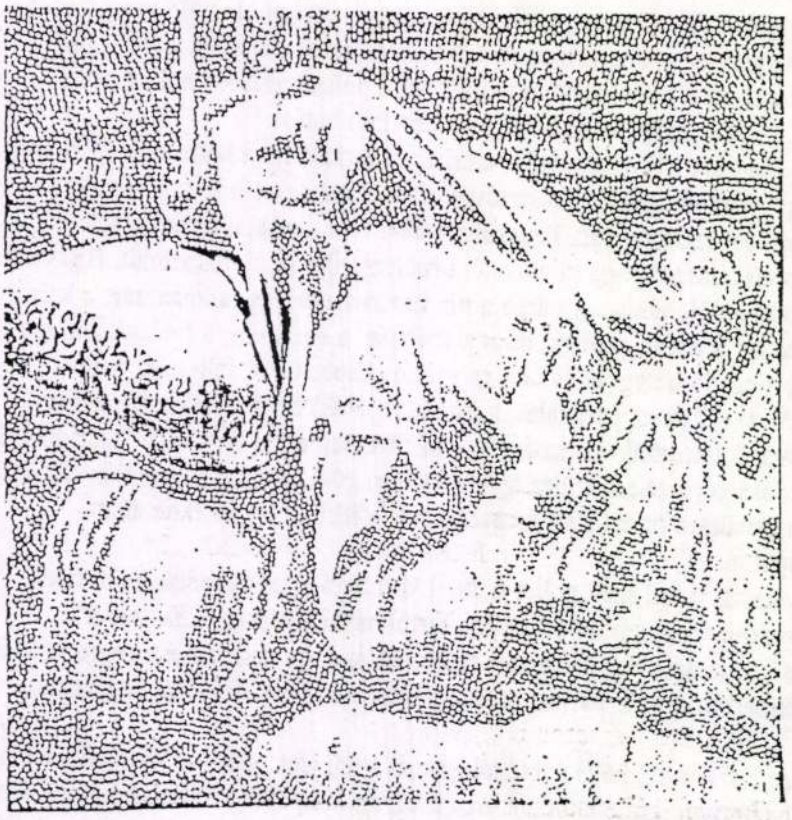

Thanks for support from:
Ferenc Veszely
Ferenc Farkas
President of the Hungarian Jockey Club
Judit Jóry
Art Historian
Prof. Mihály Országh
Animal Sound Resourch
Szivárvány

Made by Beata Veszely in 1996, Budapest
An edition of 50

A project sponsored by the Soros Center for Contemporary Art

Jóry Judit, 1996

„Arcát a selyempárnába temette"
Veszely Beáta Idõcsipkéi

Veszely Beáta a csipkeverõnõ pozíciójában szakadatlan szorgalommal és aszkétikus önvizsgálattal roncsolja cibachrom nagyításainak felületét. Tûvel szúrásokat, lukakat hoz létre a fémes, fényes, csillogó kép felszínén, miközben ujjait is sûrûn megsebzi. Egy tenyérnyi területen, mintegy száz lyuk, száz gesztus keletkezik, s így könnyen kiszámíthatók a fotók egész felületének homályosságát, raszterességét, porózusságát okozó tûszúrások száma. Ez a számtalan kicsiny szakítás, hó-pehelysûrûségûen, homoksûrûségûen, porózussûrûségûen borítja el a fotót s így egy sebzett, tépett felület jön létre (a sûrûség, az egyenletesség megtévesztõ határozott rendszert is mutat). Így az értékes fotóanyag, miközben elroncsolódik, az eredeti kép átalakul, új látványt kínálva. Kitakaródik (befedõdik) sok, a mûvész által feleslegesnek ítélt részlet, homályossá, opálossá válik a terep s egy kicsiny terület, az érintetlenül hagyott cibachrom papírszelet - amely általában egy párna, vagy nõi arcdarab - fénylik ki eleven színességével, az egyéb, szándékosan elmosódottá változtatott részletek közül.

Minden egyes behatolás, gesztus tágítja az új képet. Furcsa módón alakul át így az eredeti látvány. Az apró lukak fátyolként, tüllanyagként, áttetszõ másolópapírként, vagy, mint egy homályos üveglap vonják be a felületet. Így a roncsolt felület sajátos opálos csipkehatást kelt, egyben homályossá válik, míg az épen hagyott rész erõsen hangsúlyozódva különös gyengédséggel ragyog ki a mattá, szoborszerûvé vált felületbõl. Így egy különös optikai ingert kiváltó ábrázolat jelenik meg, a szemet sajátos edzésre (mozgásra) kényszerítve a mûvész élességet vált és a homályosság-élesség váltakoztatása, izgalmas effektust hoz létre. Ez a kontraszelekciós megoldás egyes elemek hangsúlyozásával a párnán kívül azokat a fontos részeket mutatja, amelyek éppen azzal érintkeznek: arc, arcrészlet, száj, szem, megmozduló kéz, lábfej.

A párna a kultúrtörténetben egy olyan objekt, vonás, puha tárgy, ami a ruházaton, alsónemûn kívül folyamatos kapcsolatban (érintésben) áll az emberrel. Ágyban párnák között születtek, szültek és haltak meg az emberek. Párnak között folytak a szerelmi csatározások.

Az ágy, a párna biztonságot, meleget éreztet, szeretetet, elfogadást, az anyaöllel analóg. Különös kép: a víz felszínén Opheliaként úszó, sodródó pólyás baba. Elõbbit súlyos, dús, párnaszerû bársonyruházata, utóbbit vastag pólyapárnája tartotta fenn a víz felszínén. A tûkkel teleszurkált, tûpárnaként használt, féltenyérnyi pólyás gyakori a flamand területeken (a tûvel átszúrt baba primitív kulturakban, rontast, halált okoz).

De fekhet a tárgy homokban, sóderen, halszálkás parkettán, sûrûn felsúrolt, fehérre koptatott széles padlón, tiszta kópadozaton, meleg aszfalton. Harmonikus lehet épületek, városrészek kísérőjeként. Persze kerülhet a párna városba vagy palotába vagy hímes, virágos térre. Fektethető a párna a Gellérthegy lejtőjére, a ciszterek tetejére vagy egy leeresztett, félig megszáradt fürdőmedencébe. Eltorlaszolhatja a lakáshoz közel álló utcát, a Szt. Mihály templom előtt. Elfoglalhatná Ferenc József bérpalotájának piszkos és aládúcolt foaéját vagy meghökkenthetné a forgalmat, vagy az éjszakai ürességet a két Klotild palota között. S akár lehetne egy rövid ideig hajó a Dunán. Ha tovább repül a képzelet, jól illene ez a halovány s mégis harsány színű, amorf tárgy a Santa Maria Della Consolatione egyik szegletébe, a Santa Maria Maggiore lépcsőjére vagy az Il Redentore szentélyébe.

Így, egy olyan helyre kerülne az objekt, ahol optikai és pszichológiai határt hoznak létre az építészeti elemek „...és egyben optikai és pszichológiai összeköttetést is (ahhoz a világhoz, amely a laikusok számára hozzáférhetetlen." (R. Wittkower: Palladiáról)

A párna mindegyik esetben puhává változtat (változtatna) egy építészeti részletet, egy padozatot, egy befogadó területet. Nem műtárgy így többé, meg lehet tapintani. Rá lehet ülni, pihenni lehet rajta, s egymást is érinteni. De ez a párna olyan is, mint a tenger része vagy a vegetációé - és olyan is, mint a Körülvett Szigetek Floridában - csak azok rózsaszínűek.

Ez a hatalmas méret egy évekig tartó gondolat, körmondat befejezése, de legalábbis egy fontos állomása. Az már megfogalmazódott, hogy a párna a kultúrtörténetben egy olyan objekt, puha tárgy, ami a ruházatban az alsóneműn kívül folyamatos kapcsolatban , érintésben áll az emberrel, az emberi bőrrel. A párna anyaöl, női, szexuális jelentésű. Korábbi elemzésekben a párna: domb, szeméremdomb, párnafa, ujjpárna, párnakönyv.

A köszobor, a köpárna, erotikus, domború, ragyogó részlet egy kompozícióban. A puha szimbólumok gyakran finom selyem - bársony, arannyal átszőtt, finom anyagokkal voltak beborítva. Ezúttal a frottírhuzatú párna anyagát és méretét, s belső intencióit tekintve kilép az ágyból (később maga is ággyá válik) s a tisztálkodás, a játék, a gyermekgondozás területére téved. Közben utalhat a fürdő-kultúrára és tengeri utazásokra is. A frottír -bőrrokon- az alsónemúvel vetekszik az állandó bőrkapcsolat miatt. A frottír pamutalapú (lenanyagú) hurokkal bolyhozott felületű textúra, nedvességet jól szívó, mára klasszikussá érett anyag. A szó német eredetű. A frottíroz, vagyis erőteljesen dörzsöl - az eredeti használatra utal. (frotte d'or - arannyal való bedörzsölés ismert kifejezése.) A frottázs technika megnevezése is innen, a szótőből ered. A frottőr túl közel merészkedik, határsértő s átlépi a személyes teret, a perszonális gyűrűt. A frottír nemcsak megnyugtatja, hanem frottírozza, sőt frusztrálja is az érintettet. Sőt, folyamatosan dörzsöli a bőrt, így nem passzív, mint az ágynemű, a párnahuzat, amely csak szótlanul lendül akcióba.

Így, ez a sajátos tárgy kilép intim, illusztratív, majd díszítő és önkényes szerepeiből. Szellemi kalanddá válik, egy hatalmas ággyá, puha kerevetté, óriási párnává, padozatot puhító, lágyító, publikus tárggyá, szociális szerepű objektté. Hatalmas ágy, tér, parkméretű, szigetméretű heverő születik, amelyet bárki megfoghat, érinthet, ráülhet, ráfekhet, lemeztelenedhet. S közben gondolkozhat párnákról, lovakról, nőkről, férfiakról, gyerekekről - s ellazulva gondolkodhat a folyamatosan hallgatható istállók hangjairól. Így, a párna és a hang is az installáció részévé válik, mint egy becsomagolt menedék, egy becsomagolt ágy (becsomagolt építészeti részlet). Egy épület - egy ágy - gondolattár - zárt terület. Mindenki visszavonulhat a párna, a hatalmas párna, s saját élete zártságába.

Veszely nappali álmodozásai folytatódnak. Önkényesen választott zárt terének, zárt helyének (önmaga börtönének) esendő rabjaként menedéket keres. Néha a múltba, korábbi párnáiba, lovakba.... s álomba merül.

„ Az álomba merülés nem egyszerű narcisztikus regresszió... az alvó nincs igazán egyedül, hanem együtt alszik az introjektált jó tárgyával. Igaz, hogy az egyén visszavonul a tárgyak világától, amikor megpróbál álomba merülni.... Ez a visszavonulás és magány azonban nem más, mint az alvónak az az igénye, hogy visszahúzódjék hétköznapi feszültségekkel teli kapcsolatrendszereiből egy olyan primitív, jóval megnyugtatóbb kapcsolatformába, ahol saját érdekei megegyeznek a tárgyak érdekeivel. Efféle tárgyak lehetnek kényelmes ágyak, párnák, házak, szobák, könyvek, virágok, játékok és átmeneti tárgyak."
(Winnicott, 1951, Bálint Mihály: Az östörés, 1979)

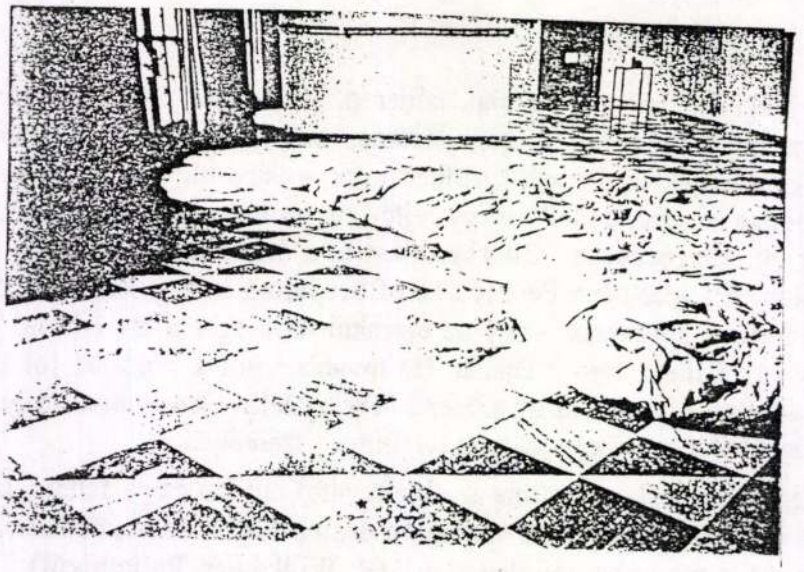

Jóry Judit, 1996

„ All the whole time
I was my chamber's prisoner"

„Arcát a selyempárnába temette"

Nappali álmodozások folytatása

Veszely Beáta egy különös objektet álmodott és épített. Hatalmas méretû párnája, lakásával, lakóterével egyenlõ méretû - 350 X 820 cm, világos zöld pamut frottír a huzata, mûgyapjúval tömött, s kerekeken gördül.

A mûvész ismeretében és a vele folytatott dialógusok és diszkussziók után, a nagyméretû tárgy kilép a vizuális tartományból, kiválik az installációs ingerszférából és az artikulálatlan jelentésáramlatból, s a szellemi terrénumba érkezik. Átitatódik különös gondolatokkal, átfedõdik a szellemiség különösségeivel és sajátos asszociációkat kelt, furcsa gondolatokat gerjeszt.

Van utiláda, utitakaró, utimosdó, neszeszer, három részbõl álló krími utitükör s van utigobelin. Amennyiben a kultúrtörténet megkülönböztet utazásra használt holmikat, akkor elképzelhetõ, hogy ez a tömött, halovány, nagyméretû párna-tárgy - egy *utazó szoba*. Az utazás elõtt álló mûvész úti szobája, úti lakása.

Az utazást, a mozgást nemcsak a kerekek, a görgõk iniciálják (asszociálják), hanem a környezetünkben lévõ (történõ) általános, állandó mozgás. Tehát mozog a szoba, a lakótér, a lakás. Azért is teszi ezt (teheti ezt) mert mobilizálódik a vele párhuzamos régi utca forgalmához, s a felette repülõ madárrajhoz képest, vagy az ugyancsak vele (egyenközû) parallel folyó folyóhoz a vízi úthoz, a Dunához viszonyítva. Éppúgy, mint a vasúti szerelvények, amikor az álló vagon mozogni érzõdik, látszódik, az indulóhoz, a már mozgásban lévõhöz képest.. S a mûvész elmondása szerint repülünk mindannyian, s ha ez szó szerint mozgástanilag nem is helyes, Galilei óta mégiscsak lehetséges és faktum.

Így a tárgy olyan is, mint egy varázsszõnyeg, repülõszõnyeg, varázspárna, amorf, puha varázsdoboz.

A korábbi párnák, kisméretû, önkényes képkivágások, fotók, reprodukciók, erotikus párnadarabok, nõkkel kapcsolatos párna-szegmentek, majd kicsiny gyufás skatulya méretû karácsonyfadísz, ékszerpárnák, késõbb párna méretû díszpárnák, s lovon látható nagyobbak - ékesítettek -, sorolhatók fel a mûvész párna repertoárjában. Ezúttal ló nélküli, bár lóméretû a párna (4 ló méretû), s erõsen megnövekedett. Duzzad a tárgy, egyre nagyobb, s létrejön a Nyáry Pál utcai párna.

Különös az útra küldött, utazó, postázott párna, puha épület, nagy kerevet sorsa. Az installáció vagy inkább dolog különössége szerint fekete-fehér kockás márvány padozatra kerül ezúttal, amelyben van valami irritáló, össze nem egyeztethetõ - s mégis hozzáillõ...

ülj fel, nézz fel, sarkak lenn, kezek lenn
sit up, look up, heals down, hands down

Veszely Beáta

U.F.F. Galéria

megnyitó: 1998 szeptember 2. szerda 19 h

1998 szeptember 3 – 25.

nyitva: kedd-péntek 14-18 h

1093 Budapest, Közraktár u. 10.

telefon/fax: 215 3093, e-mail: ordo@c3.hu

támogatók: NKA, MAK&ArtsLink - a project of CEC International Partners

Sinkovits Péter
Budapest
Báthori u. 10.
1054

VESZELY Beáta

- Derkovits - öntördéjarak Kiáll. Bp. 1998, Ernst

Új Hlív. 1998/6. 12.

űjtemény 68

VESZELSZKY BÈLA

Új művészet

1997. ápr.

3.o.

Vest Sámuel képfaragó. 1681.

Archaeologiai Értesítő

1917, 98.

Roth Viktorné: Erdélyi oltárok.

VESZELY BEA '74

it is not like it used to be

roderick buchanan (uk)
yvonne dröge-wendel (nl)
diana kingsley (usa)
ross sinclair (uk)
veszely beáta (h)

koncepció: veszely beáta
1994. szeptember 16 – október 13.
megnyitó: szeptember 15-én 18 órakor
ross sinclair előadásával

a kiállítás támogatói: The British Council, HUMANIC,
XI. kerületi Kulturális Alap, Nemzeti Kulturális Alap

bartók 32 galéria, h-1111 budapest, bartók béla út 32.
tel./fax: 361-1869-038, nyitva: keddtől vasárnapig 14-18 óráig

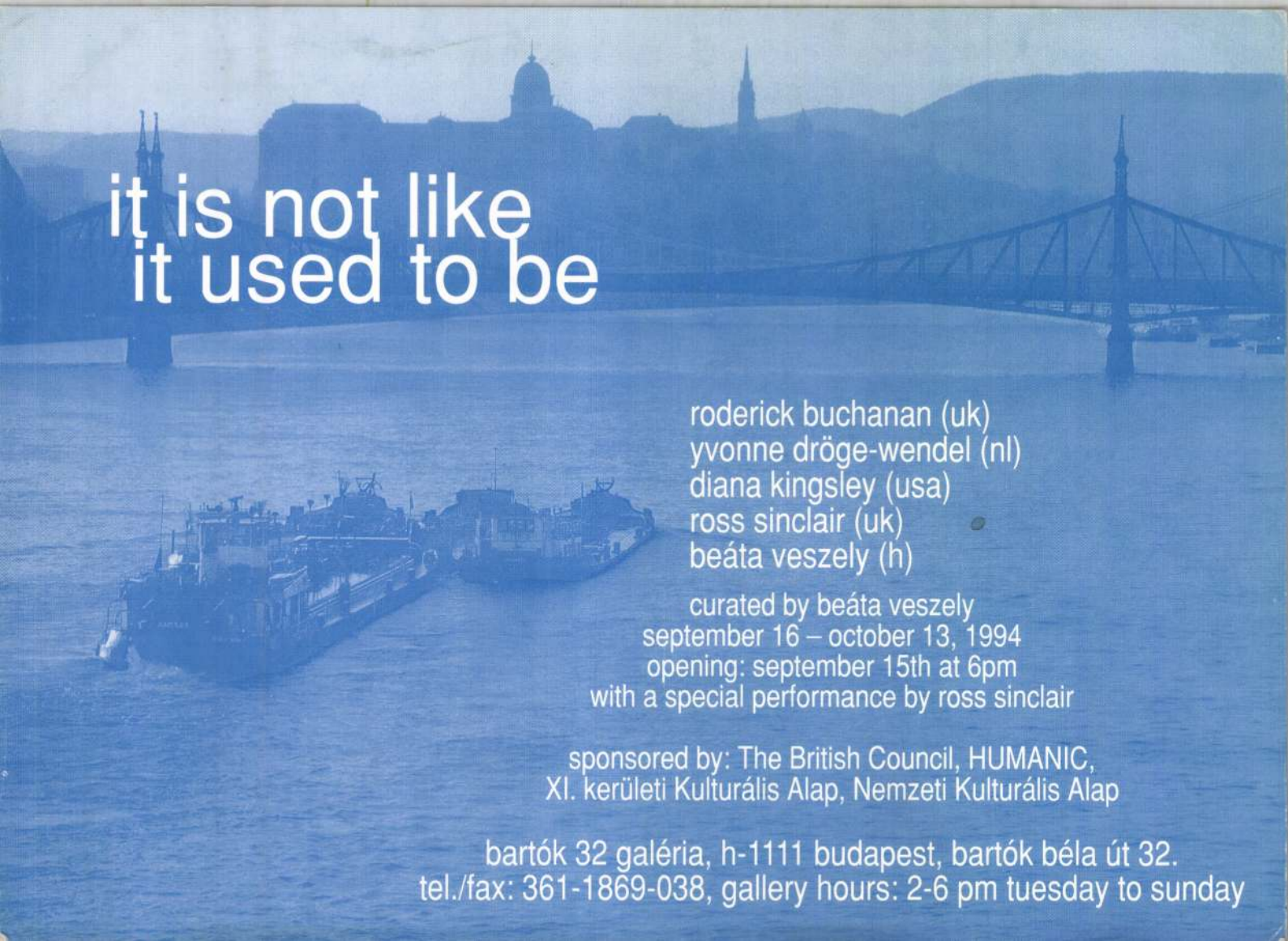

it is not like it used to be

roderick buchanan (uk)
yvonne dröge-wendel (nl)
diana kingsley (usa)
ross sinclair (uk)
beáta veszely (h)

curated by beáta veszely
september 16 – october 13, 1994
opening: september 15th at 6pm
with a special performance by ross sinclair

sponsored by: The British Council, HUMANIC,
XI. kerületi Kulturális Alap, Nemzeti Kulturális Alap

bartók 32 galéria, h-1111 budapest, bartók béla út 32.
tel./fax: 361-1869-038, gallery hours: 2-6 pm tuesday to sunday

ülj fel, nézz fel, sarkak lenn, kezek lenn
sit up, look up, heals down, hands down

Veszely Beáta

U.F.F. Galéria

megnyitó: 1998 szeptember 2. szerda 19 h

1998 szeptember 3 – 25.

nyitva: kedd-péntek 14-18 h

1093 Budapest, Közraktár u. 10.

telefon/fax: 215 3093, e-mail: ordo@c3.hu

támogatók: NKA, MAK&ArtsLink - a project of CEC International Partners

Timár Árpád
Budapest
Üllői út 119.
1091

"Not only my own dreams, but also occasionally other's changed and influenced my ideas about life after death." (C. G. Jung: Memories)
"The well-being I feel, seated in front of my fire, while bad weather rages out-of-doors, is entirely animal. A rat in ist hole, a rabbit in its burrow, cows in the stable, must all feel the same contentment that I feel." (Vlaminck)
"Man himself is mute, and it is the image that speaks. For it is obvious that the image alone can keep pace with nature." (Borisz Paszternak)

Dreams About Horses - Horses' Dreams

We are on a big green field, there are a lot's of us there - we are all very happy to be together and we are eating grass. (a horse's dream) It was at my mother's house where I was born and brought up. It's in a small village called Aultbea on the North-West coast of Scotland. I was standing in the field with my back to the house and looking at the road which divides our croft from our neighbour's. An old-fashioned convertible car with the roof down came along the road. I knew the people in the car, but I can't remember now who they were. The car suddenly hit something. I looked up when I heard the noise of the impact. The fenders of the car had turned into two light -coloured horses. They had been killed and their necks were wrapped round eachother. The people in the car had disappeared. (From the collection of Dreams With Horses by B. Veszely)

I woke up and next to me on the bed, very close, a horse was laying. If I would of seen through a wide-lens camera, his mouth was very near and his gums were drwan up, and his teeth were stick out. His big warm eyes looked at me. He was laying there, as he he would of been my lover or something like that. I was sure that he doesn't want anything bad, but I was still a bit frightened. I got up from the bed and with very careful movements - that he shouldn't think, that I am scared and try to escape - I started to rush out. The space was like a labirinth, I went through lot's of doors and I closed all of them after myself, so that the horse can't find me. But still all the time - although indirectly - he could catch up. He didn't pursuit me, only just persistently followed me. I catch the last door and I closed it after myself. The horse arrived there and we looked at eachother's eyes for a long time through the glass. I started to be quiet. Then he lifted his leg up and with his hoof opened the door by the door-handle. The door opened slowly.(From the collection of Dreams With Horses by B. Veszely)

"Nemcsak a magam álmai, hanem a másoké is alakították, cáfolták vagy igazították nézeteimet a halál utáni életről" (C.G. Jung: Erinnerungen)
"A jól-levés úgy érzem, mialatt kint dúl a rossz idő, a kandallóm előtt lappang és ez teljesen állati. A patkány a lyukban, a nyúl az odujában, tehenek az istállóban bizonyára mind ugyanazt a megelégedett nyugalmat érzik mint én." (Vlaminck)
"Az ember maga néma, és a kép az ami beszél. Nyilvánvaló számára, hogy a kép tud egyedül lépést tartani a természettel." (Boris Paszternak)

Álmok lovakról - Lovak álmai

Egy nagy zöld réten vagyunk, sokan vagyunk ott - mindannyian boldogok vagyunk együtt és füvet eszünk. (egy ló álma)

Anyám házában voltam, ahol születtem és ahol nevelkedtem. Ez egy kis faluban van, amit Aultbae-nak nevez-

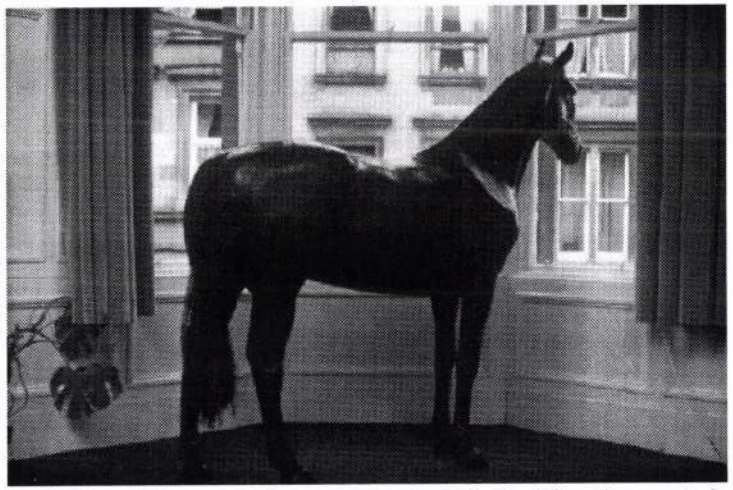

Beáta Veszely, ***Wish You Were Here Too, 1997, lifesized fibreglass cast of horse, found object***

nek, Skócia észak-nyugati partján. A mezőn álltam, háttal a háznak és azt az utat néztem, ami elválasztja a telkünket a szomszédunkétól. Egy régidivatú öreg autó lehajtható tetővel jött az úton. Ismertem az embereket az autóban , de most nem emlékszem, hogy kik voltak. Hirtelen az autó nekiment valaminek. Felnéztem amikor az ütközés zaját hallottam. Az utasok az autóban két világos színű lóvá változtak. Holtan feküdtek és nyakuk egymás köré volt tekeredve. Az emberek az autóból eltűntek. (Veszely B.: Álmok lovakkal c. gyüjteményéből)

Fölébredtem és az ágyon egy ló feküdt mellettem, egészen közel. Mintha nagylátószögű kamerán keresztül láttam volna, közel volt a szája, az ínye kicsit felhúzódott és kilátszottak a fogai. Nagy szemei melegen néztek rám. Úgy feküdt ott, mintha a pasim lett volna, vagy valami ilyesmi. Biztos voltam benne, hogy semmi rosszat nem akar, mégis megijedtem. Fölkeltem az ágyból és lassan, megfontolt mozdulatokkal- nehogy ő azt gondolja, hogy megijedtem és menekülök- kifelé igyekeztem. A hely labirintusszerű volt, sok ajtón mentem keresztül és mindent becsuktam magam után, hogy ne találjon meg a ló. Mégis minden alkalommal, kerülő úton bár, de utolért, ő sem üldözött, csak éppen kitartóan jött utánam. Elértem az utolsó ajtót. Biztosan tudtam, hogy más lehetőség már nincs, hogy a házból ki lehessen jutni. Ez egy üvegajtó volt és én becsuktam magam után. A ló odaért és hosszasan néztünk egymás szemébe az üvegen keresztül. Kezdtem megnyugodni. Akkor felemelte a lábát és patájával lenyomta a kilincset. Lassan kinyilt az ajtó. (Veszely B.: Álmok lovakkal c. gyüjteményéből)

Beáta Veszely:

Born in Budapest Hungary. Lives in London England.

Education:

1988-94 Academy of Fine Arts, Budapest H, BA Painting and MA Intermedia/Fine Arts **1992-94** Eötvös Lóránd University of Science Budapest H (Department of Philosophy) **1994** Royal Academy of Fine Arts The Hague NL (Postgraduate Studies)

Solo Exhibitions:

1998 Knoll Galéria Budapest H (with Matthew Geller), Collective Gallery Edinburgh SCO (with David Wilkinson), Horses and Dreams U.F.F. Galéria Budapest H **1997** Horses wihout pillows Transmission Gallery Glasgow SCO, Horses without pillows C3-Soros Centre for Culture and Communication Budapest H **1996** WSW Rosendale New York and Printed Matter NYC USA (cat) **1992** Neue Galerie am Landesmuseum Joanneum Graz A

Group Exhibitions:

1998 Museum of Contemporary art Helsinki FIN, Galerie Atelier Köln G, Ark The Travelling Gallery Edinburgh SCO (cat), Intermedia Ernst Museum Budapest H, Transmission Gallery Stockholm Int. Art Fair SWE, **1997** Leiblicher Logos Ludwig Museum and Museum of Contemporary Art Budapest H, Young Parents The Annual Programme Manchester GB, Wish you were here too 83 Hill Street Glasgow SCO, Art 97' Business Design Cent re London GB, Exhibition of the Derkovits Scholarship Grantees Ernst Museum Budapest **1996** St. Petersburg Biennal Gallery 21 St. Petersburg RUS, Kulanz Knoll Galéria Budapest H, Permutace A Kombinace Ball-Game Hall The Prague Castle Prague CZ, Natura Naturans Arte Contemporana Nei Musei Di Trieste Trieste I (cat) The Butterfly Effect Műcsarnok/ Kunsthalle Budapest H, The 90's Szt. István Király Múzeum Székesfehérvár H, Slovenia Open to The Art Travelling Exhibition in SLO, Ars Electronica Linz A , Csörgő, El-Hassan, Veszely Júlia u.7 Budapest H, Exhibition of the Derkovits Scholarship Grantees Ernst Museum Budapest H **1995** You Show Knoll Galéria Budapest H, Exchange Resources Catalyst Arts Belfast NI (cat), Sarajevo- Budapest Műcsarnok/ Kunsthalle Budapest H and Museum of Modern Art Sarajevo BIH, Contemporary Hungarian Sculpture Műcsarnok/ Kunsthalle Budapest H (cat) **1994** Jeden Tag Galerie Christine König Vienna A (cat), Everything that gave her... Knoll Galéria Budapest H, Spectrum Újlak Exhibition Hall Budapest H, It is not like it... Bartók 32 Galéria Budapest H (cat), Group Show Hungarian Academy Paris F, Group Show The Gallery of The Royal Academy of Fine Arts The Hague NL, **1993** Paradise in Budapest Újlak Exhibition Hall Budapest H, 1992 Future Collection Liget Galéria Budapest H **1992** Ludwig Prize Barcsay Hall Budapest H

A basement is a rich setting for contradictions. No other place in a building can be so humdrum and at the same time elicit such a sense of mystery, adventure, even terror. Unwanted heirlooms, rumbling freezers and nameless insects coexist on a dark and mustry subterranean stage, where almost anything can happen. In Matthew Geller's small - scale cement basements almost anything does. And also they exhibit a certain charm that scaled-down things share, their size belies a sense of misdeed, a sense that things have gotten slightly out of hand.
A crowd of tiny bronze figures and animals carpets the floor of one basement. It is unclear wheter they have sought shelter or are imprisoned, but it is certain that they are too close for comfort. Another is more sparsely populated with construction workers and fallen I-beams, and another is empty, save for a slow leak of water that spreads out over the basement floor and drips out the door.
Each scene is a world unto its own, yet the conformity of the basements suggests that everything is happening at once. They are all pulsing fragments of some larger unknown narrative interwoven with wit and menace.
As viewers who are oversized in relation to these lilliputian structures, we are offered a fleeting sense of tranquillity that comes from being above the fray, like peering down at traffic jams from an airplane. It is when we recognize something of our own lives in all the commotion that our spirits can dive as we ponder what additional small tangles and terrors of our own device we could add.

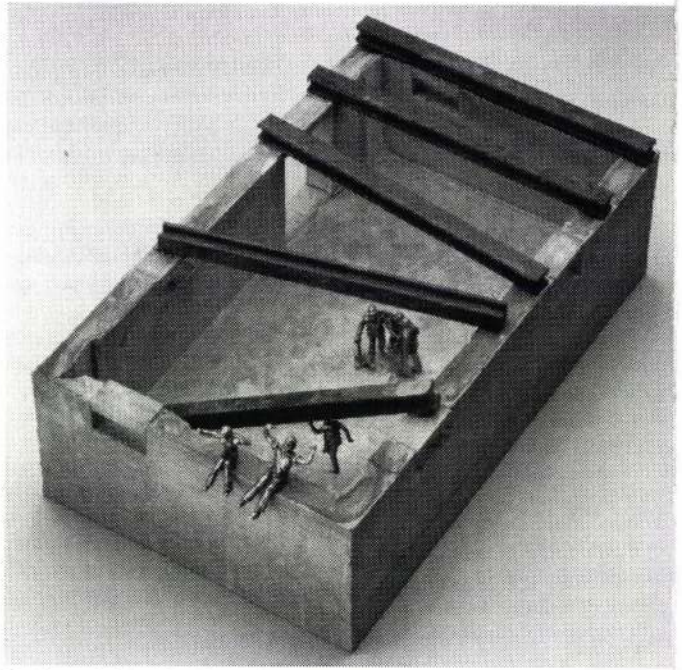

Matthew Geller, Working with disabled muse, 1996, 7x 4,25x 2,5 cm
Rockite, brass, ABS, oil

Az alagsor táptalaja az ellentmondásoknak. Nincs még egy olyan része az épületnek, amely hasonlóan egyhangú, ugyanakkor ennyire titokzatos, izgalmas és félemetes volna. Kidobásra ítélt ősrégi bútorok, zörgő hűtőszekrények és ismeretlen rovarok élnek együtt egy sötét és dohos föld alatti színpadon, melyen szinte minden megtörténhet. Matthew Geller kicsinyített cement-alagsoraiban majdnem meg is történik minden. És bár ezek a konstrukciók rendelkeznek azzal a fajta bájjal, amely az apró dolgok sajátja, méretüknek ellentmondó képzetek is társulnak hozzájuk: a bűnnek illetve annak az érzése, ahogy lassan elveszítjük a kontrollt a dolgok felett.
Pici bronz, ember és állatfigurák borítják az egyik alagsor földjét. Nem tudjuk, hogy a helyszín menedékük-e vagy a börtönük, de az bizonyos, hogy túl zsúfolt ahhoz, hogy kényelmes lehessen. Egy másikban elszórtan látunk építőmunkásokat és letört gerendákat, a harmadik üres, leszámítva a lassan csordogáló vizet, amely szétterjed a földön és kiszivárog az ajtón keresztül.
Mindegyik jelenet egy-egy különálló világ, de az alagsor hasonlósága azt az érzést kelti, hogy mindez egyszerre történik. Egy ismeretlen elbeszélés szellemesen és riasztóan egybeszőtt lüktető fragmentumai.

Mint liliputi építményeknek túlméretezett nézői szemléljük őket valahonnan kívülről azzal a pillanatnyi békével, amellyel egy repülőgép utasai nézik fentről a városi forgalmat. De mikor hirtelen a saját életünk mozzanataira ismerünk rá a zűrzavarban, megérinti lelkünket s azon kezdünk töprengeni, milyen egyéni apró problémáinkkal, félelmeinkkel és szorongásainkkal tudnánk még elmélyíteni a nyugtalanságot.

Matthew Geller:
Education:
1972 Connecticut College, BA **1976** University od Delaware, MFA
Selected Solo Exhibitions:
1998 Revolution NYC **1996** Stories contrary to the way they appear Revolution Detroit MI **1995** Reciprocal Discovery Revolution Detroit MI **1991** The Activity of Watching Television Urban Institute of contemporary Arts Grand Rapids **1990** From Receiver to Remote cotrol: The TV Set The New Museum of Contemporary Art NYC **1988** Split Britches New Television WGBH/WNET **1987** Bees & Thoroughbreds New Television WGBH/WNET **1985** Everglades City The Kitchen Center at Squat Theater NYC Everglades City Hallwalls Buffalo NY, Everglades City UC Video Minneapolis MN **1982** October 'New York Post' Printed Matter NYC, Messages to The Public Spectacolor Board Public Art Fund NYC **1981** Last War III, Mudd Club NYC, Times Square Show WNEW-TV **1979** Center Gallery Bucknell University

Folder #14m © 4.1998, Knoll Galéria Budapest
Kiadó: Knoll Galéria Budapest
H-1063 Budapest, Liszt Ferenc tér 10

Beáta Veszely
Matthew Geller

Knoll Galéria Budapest
Liszt Ferenc tér 10/1. emelet
H-1061 Budapest
T+F: +36/1/2673842

E-Mail knoll@c3.hu
M1, Villamos 4/6, Busz 4: Oktogon

Nyitvatartás:
Kedd-től péntekig 14 – 18.30 óráig
Szombaton 11 – 14 óráig

A kiállítás megtekinthető:
1998 június 6 - augusztus 1-ig

Megnyitó: június 6.
szombat 19 óra

VESZELY BEA '14

SZAPPANOPERA

SZAPPANOPERA

2004

Antonio de la Rosa
Benczúr Emese
Bodó Sándor
Csörgő Attila
David Burrows
Eperjesi Ágnes
Fodor János
Horváth Tibor
Imre Mariann
Komoróczky Tamás
Koronczi Endre
Köves Éva
Lakner Antal
Nagy Kriszta
Németh Hajnal
Rácz Márta
Sugár János
Szabó Dezső
Szarka Péter
Uglár Csaba
Veszely Beáta
Weber Imre
Wiegmann Alfréd

MŰCSARNOK
kunsthalle | budapest

A MŰCSARNOK FENNTARTÓJA A
NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

nka
Nemzeti Kulturális Alapprogram

OPEN

BRITISH COUNCIL

el Castillo

BS & Tsa Kft.

Kurátor: Nemes Attila

Veselý Beata

Szeretettel meghívja Önt **PARTI**-ra

VESZELY BEA & HANS KNOLL

szeptember 30-án szombaton
este 9 órától a Margit-szigetre

D. J. Palotai Zsolt
Ingrid Bergman filmek
Külön vendégek:
a Skót Ősz résztvevői

The British Council

Cím: 1138 Budapest, Hajós Alfréd sétány 2.

Kérjük hozza magával ezt a meghívókártyát, mely két személyre szól

You are invited to a **PARTY** given by

BEA VESZELY & HANS KNOLL

on Saturday 30th September
at 9pm on Margaret Island

D. J. Zsolt Palotai
Ingrid Bergman films
Special guests:
Participants of the Scottish Autumn

The British Council

Address: 1138 Budapest, Hajós Alfréd sétány 2.

Admittance by invitation only
(valid for two persons)

RARE

J&B

SCOTCH WHISKY

VESELY BEA

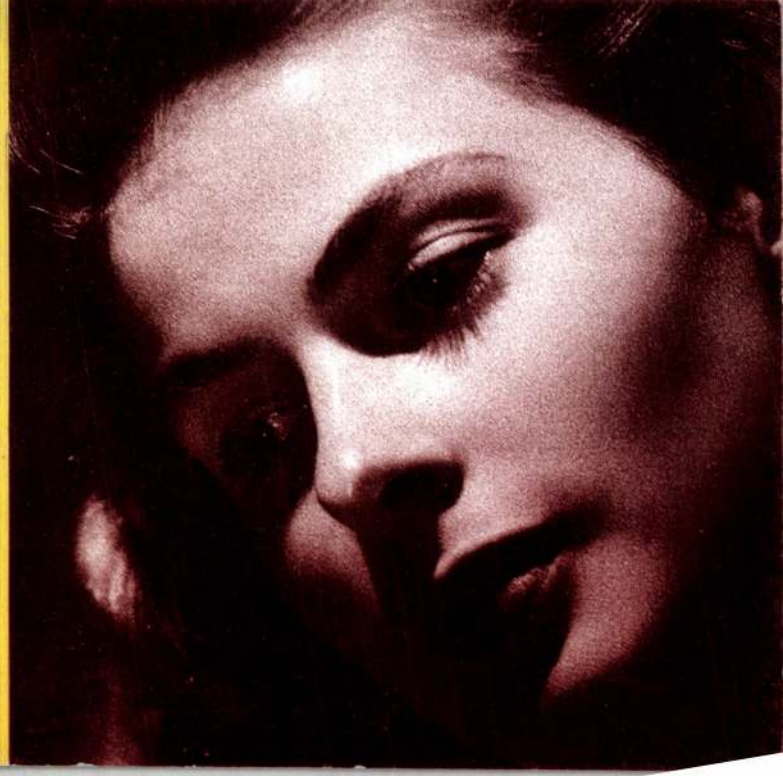

OROSZ KULTURÁLIS KÖZPONT

(1052 Budapest, Semmelweis u. 1-3.)

~~1973. május 12. 19.30.~~

1993. május 12. 19.30.

FLUX-KONCERT

Rendezi a

GEORGE BRECHT:
Water Yam

*

Külföldi Művészek Nedves Studiója

LA MONTE YOUNG:
Kompozíció 1960 N° 7.

*

IN MEMORIAM EGYETEMI SZÍNPAD 1973. MÁJUS 12.

(válogatás a betiltott flux-koncert programjából)

*

TOMAS SCHMIT:
Ciklus vödrökre (vagy palackokra)

*

és más esetek

Előadók:

Arany Andrea, Becsey Zsuzsa, Beke László, Beöthy Balázs, Gáyor Tibor, Illés Andrea, Jeney Zoltán, Komoróczky Tamás, Konkoly Gyula, Maurer Dóra, Paseczki Zsolt, Pauer Gyula, Ravasz András, St.Auby Tamás, Suhajda Zita, Szalontay Kati, Szilágyi Ákos, Szűcs Zsuzsa, Eleni Taxidu, Veszely Bea, Vidovszky László

Belépődíj: 150 Ft; diákoknak 50 Ft; nyugdíjasoknak, munkanélkülieknek ingyen.

(Az Egyetemi Színpadra a 20 éve megváltott jegyek érvényesek.)

РОССИЙСКИЙ КУЛЬТУРНЫЙ ЦЕНТР

(1052 Будапешт, ул. Семмелъвейс 1–3.)

~~12. мая 1973 г. 19.30~~

12. мая 1993 г. 19.30

КОНЦЕРТ „ФЛЮКС”

В постановке

ДЖОРДЖ БРЕХТ:
„Вотер Ям”

*

Мокрой Студии Иностранных Художников

ЛЯ МОНТ ЯНГ:
„Композиция 1960 № 7”

*

ИН МЕМОРИЯМ:
УНИВЕРСИТЕТСКИЙ ТЕАТР
12 МАЯ 1973 Г.
(избранные произведения из программы запрещённого концерта „Флюкс”)

*

ТОМАС ШМИТ:
„Цикл для вёдер (или бутылок)”

*

и другие случаи

Выступают:

Арань Андреа, Бечеи Жужа, Беке Ласло, Бёти Балаж, Гайор Тибор, Иллеш Андреа, Йенеи Зольтан, Комороцки Тамаш, Конкой Дьюла, Маурер Дора, Пашецки Жолт, Пауэр Дьюла, Равас Андраш, Сентьёби Тамаш, Шухайда Зита, Салонтаи Кати, Силади Акош, Сюч Жужа, Элени Таксиду, Весели Беа, Видовски Ласло

Цена билетов: 150 форинтов, школьникам и студентам: 50 фор., пенсионерам и безработным: бесплатно

(Билеты, купленные 20 лет назад в Университетский театр – действительны)

RUSSIAN CULTURAL CENTER

(1052 Budapest, Semmelweis u. 1-3.)

~~12. may 1973. 7.30 pm~~

12. may 1993. 7.30 pm

FLUX-CONCERT

Presented by the

GEORGE BRECHT:
Water Yam

*

Foreigne Artists' Humid Studio

LA MONTE YOUNG:
Composition 1960 N° 7.

*

IN MEMORIAM UNIVERSITY THEATRE MAY 12. 1973.

(selection from the programs of the banned flux-concert)

*

TOMAS SCHMIT:
Cycle for buckets (or bottles)

*

and other events

Performers:

Arany Andrea, Becsey Zsuzsa, Beke László, Beöthy Balázs, Gáyor Tibor, Illés Andrea, Jeney Zoltán, Komoróczky Tamás, Konkoly Gyula, Maurer Dóra, Paseczki Zsolt, Pauer Gyula, Ravasz András, St.Auby Tamás, Suhajda Zita, Szalontay Kati, Szilágyi Ákos, Szűcs Zsuzsa, Eleni Taxidu, Veszely Bea, Vidovszky László

General admission: 150 Ft; students: 50 Ft; retired, unemployed: free.

(The tickets bought 20 years ago for the University Theatre are valid.)

VESZELY BEA